349
O-55

UNIVERSUL JURIDIC

Cristina ONEȚ

Dreptul mediului

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

322 594
BCU IAȘI

UJ

III322 594
BCU IASI

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

DREPTUL MEDIULUI

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

ONEȚ, CRISTINA

S-a născut la 16 iunie 1971 în Sibiu. A urmat cursurile Facultății de Drept din cadrul Universității „Lucian Blaga" din Sibiu între anii 1990 și 1994, încununate cu o diplomă de licență de merit pentru rezultatele deosebite obținute atât pe parcursul anilor de studii, cât și la examenul de licență. A absolvit apoi studii aprofundate în domeniul dreptului public în cadrul aceleiași instituții de învățământ superior, pe care le-a absolvit cu rezultate excepționale în anul 1995. Începând din 1996, a demarat stagiul de pregătire a doctoratului în cadrul Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca, sub îndrumarea prof. univ. dr. Ioan Gliga, iar teza de doctorat, cu tema *Răspunderea juridică în domeniul finanțelor publice*, a elaborat-o sub îndrumarea prof. univ. dr. Radu I. Motica.

Este cadru didactic universitar de peste 20 de ani, parcurgând ierarhiile academice pas cu pas, începând cu cel de preparator și apoi asistent universitar sub îndrumarea prof. univ. dr. Doina Petică Roman, de la care a deprins tainele acestei profesiuni. Începând din anul 2006, deține gradul didactic de conferențiar universitar, în tot acest timp predând disciplina Drept financiar public.

A avut o bogată activitate științifică, publicând de-a lungul timpului mai multe cursuri universitare, monografii și studii în reviste de specialitate și în cadrul unor conferințe naționale și internaționale. Cea mai mare parte a activității sale științifice este însă destinată celor care studiază științele juridice, administrative și economice, dar este accesibilă și celor care nu au o pregătire de specialitate, însă sunt interesați de domeniul dreptului public.

A desfășurat o activitate academică și managerială intensă, deținând funcția de director al Departamentului de Drept Public din cadrul Facultății de Drept din Sibiu și de membru al Consiliului facultății, de peste 15 ani.

Este, de asemenea, membru fondator al Institutului de Științe Administrative al României „Paul Negulescu" și director al Departamentului pentru formare și perfecționare continuă din cadrul Institutului de Drept Public și Științe Administrative al României, făcând parte și din Consiliul Științific al acestuia.

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

0-55

Cristina ONEȚ

DREPTUL MEDIULUI

77 8770

BCU IAȘI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

ACU

0 000010 59251 BCU IAȘI

Universul Juridic
București
-2017-

Editat de **Universul Juridic SRL.**
Editura **Universul Juridic** este acreditată CNATDCU (lista A2) și este considerată editură cu prestigiu recunoscut.

Copyright © 2017, **Universul Juridic SRL.**
Toate drepturile asupra prezentei ediții aparțin **Universul Juridic SRL.**
Nicio parte din această lucrare nu poate fi copiată fără acordul scris al **Universul Juridic SRL.**

Niciun exemplar din prezentul tiraj nu va fi comercializat fără ștampila și semnătura Editurii sau, după caz, a Autorului/Autorilor, aplicate pe interiorul ultimei coperte.

Respect pentru autorii noștri, respect pentru profesia aleasă!

Prezenta lucrare, în tot sau în parte, este purtătoare de drepturi de autor, aflate sub protecția Legii nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe. Întrucât, în contemporaneitate, aceste drepturi sunt ignorate și încălcate într-o măsură alarmantă, în pofida sistemului valorilor și convențiilor sociale nescrise, a devenit necesară apărarea lor prin forța și sub sancțiunea legii.

UNIVERSUL JURIDIC SRL, titular al dreptului de autor asupra prezentei lucrări, precizează pentru cititorii săi:

- conform art. 140 din Legea nr. 8/1996, constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la o lună la un an sau cu amendă reproducerea, fără autorizarea sau consimțământul titularului drepturilor recunoscute de lege, a operelor purtătoare de drepturi de autor sau a produselor purtătoare de drepturi conexe;
- conform art. 14 din Legea nr. 8/1996, prin reproducere se înțelege realizarea, integrală sau parțială, a uneia ori a mai multor copii ale unei opere, direct sau indirect, temporar ori permanent, prin orice mijloc și sub orice formă, inclusiv realizarea oricărei înregistrări sonore sau audiovizuale a unei opere, precum și stocarea permanentă ori temporară a acesteia cu mijloace electronice.

Editura își rezervă dreptul de a acționa, prin mijloace legale și prin implicarea autorităților competente, în vederea protejării drepturilor patrimoniale de autor al căror deținător este în baza contractelor de editare.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
ONEȚ, CRISTINA
Dreptul mediului / Cristina Oneț. - București : Universul Juridic, 2017
Conține bibliografie
ISBN 978-606-39-0175-1

34
502

Redactor:	Alexandra Ionescu
Tehnoredactor:	Marcela Radu
Coperta:	Aurelian Leahu

20 DEC. 2017

Redacție:
tel.: 0732.320.666
e-mail: redactie@universuljuridic.ro

Distribuție:
tel.: 021.314.93.15
fax: 021.314.93.16
e-mail: distributie@universuljuridic.ro

editurauniversuljuridic.ro

Portal:
tel.: 0725.683.560
e-mail: portal@universuljuridic.ro

universuljuridic.ro

Librăria UJmag:
tel.: 0733.673.555; 021.312.22.21
e-mail: comenzi@ujmag.ro

ujmag.ro

BIBLIOTECA CENTRALĂ UNIVERSITARĂ LIBRARY

Abrevieri

alin.	alineat
apud	citat după
art.	articol
ed.	ediția
Ed.	Editura
H.G.	Hotărârea Guvernului
ibidem	același autor, aceeași lucrare
idem	același autor
M. Of.	Monitorul Oficial al României, Partea I
O.U.G.	Ordonanța de urgență a Guvernului
op. cit.	opera citată
UNESCO	Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

PARTEA I
Aspecte generale privind mediul şi protecţia mediului

Capitolul I
NOŢIUNI INTRODUCTIVE PRIVIND MEDIUL

1. Noţiunea de mediu şi elementele acestuia

1. Noţiunea de mediu a cunoscut, de-a lungul timpului, o întindere fluctuantă şi variată, care este foarte bine ilustrată de numărul mare de definiţii ce i-au fost atribuite.

Dicţionarul explicativ al limbii române cuprinde o definiţie extrem de largă şi cuprinzătoare a mediului ca fiind „natura înconjurătoare în care se află fiinţele şi lucrurile".

Enciclopedia *Le Grand Larousse* din 1972 a definit şi ea mediul ca fiind „ansamblul elementelor naturale şi artificiale care condiţionează viaţa umană".

Potrivit dicţionarului *Webster*, mediul ar reprezenta „circumstanţele, obiectele ori condiţiile care înconjoară persoana", precum şi „ansamblul factorilor fizici, chimici şi biotici care acţionează asupra unui organism ori asupra unei comunităţi şi determină în mod fundamental forma şi supravieţuirea acestora", la care se adaugă sensul mai larg al termenului de mediu, ca fiind „ansamblul condiţiilor sociale şi culturale care influenţează viaţa unui individ ori a unei comunităţi".

Aceste definiţii de dicţionar au condus treptat către o dublă accepţiune a termenului de mediu, şi anume:

- cadrul de viaţă al individului;
- ansamblul condiţiilor susceptibile să acţioneze asupra organismelor vii şi activităţilor umane.

Noţiunea de mediu cunoaşte şi o consacrare oficială, în documente juridice de interes naţional[1] acesta fiind definit ca „ansamblul de condiţii şi elemente naturale ale Terrei: aerul, apa, solul, subsolul, aspectele caracteristice ale peisajului, toate straturile atmosferice, toate materiile organice şi anorganice, precum şi fiinţele vii, sistemele naturale în interacţiune, cuprinzând elementele enumerate anterior, inclusiv unele valori materiale şi spirituale, calitatea vieţii şi condiţiile care pot influenţa bunăstarea şi sănătatea omului".

De asemenea, în documentele internaţionale există numeroase aprecieri referitoare la conţinutul noţiunii de mediu privit drept cadrul fizico-geografic, climatic, bio-chimic şi ambiental de desfăşurare a vieţii pe Pământ.

Aşadar, în concluzie, prin **mediu** se poate înţelege totalitatea factorilor naturali şi a celor artificiali care, în strânsă interacţiune, influenţează echilibrul ecologic, determină condiţiile de viaţă pentru toate vietăţile planetei, precum şi pe acelea de dezvoltare a societăţii umane[2].

---

[1] Legea nr. 265/2006 pentru aprobarea O.U.G. nr. 195/2005 privind protecţia mediului, cu modificările ulterioare.

[2] E. Lupan, *Dreptul mediului*, Ed. Lumina Lex, Bucureşti, 2001, p. 6.

2. Prin **mediu natural** se înţelege ansamblul elementelor ce compun mediul de viaţă al omului şi al tuturor vietăţilor şi care nu a fost generate prin activităţi umane.

O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei şi faunei sălbatice defineşte **mediul natural** ca fiind ansamblul componentelor, structurilor şi proceselor fizico-geografice, biologice şi biocenotice naturale, terestre şi acvatice, având calitatea de păstrător al vieţii şi generator de resurse necesare acesteia[1].

Mediul natural este deosebit de variat şi complex, cuprinzând părţi *vizibile* şi *invizibile*.

3. Elementele ce compun mediul natural poartă denumirea de **factori principali** ai acestuia. Totalitatea lor reprezintă condiţiile fundamentale ale existenţei oricăror vieţuitoare, inclusiv a omului. Factorii principali ai mediului natural sunt:

- solurile de orice fel, împreună cu subsolurile adiacente;
- apele de suprafaţă şi subterane;
- pădurile, împreună cu celelalte componente ale fondului forestier;
- aerul, cu întreg spaţiul aerian;
- fauna şi flora terestră şi acvatică.

4. Mediul artificial reprezintă ansamblul elementelor ce compun mediul de viaţă al omului şi al celorlalte vietăţi, care este creat de mintea şi mâna omului în evoluţia istorică a societăţii umane. Aşadar, el este compus din ansamblul bunurilor materiale şi spirituale care există datorită activităţii umane.

Mediul artificial mai poartă şi denumirea de *mediu civilizat*. El este format din doi factori principali, şi anume:

- aşezările umane;
- tot ceea ce este creat de om şi se află în afara aşezării umane.

Deşi unele dintre elementele constitutive ale mediului pot fi apropriate, aceasta reprezintă mai degrabă o încălcare a statutului de bun public, ce se atribuie mediului ca sistem, decât o aplicare a legităţilor coexistenţei economico-sociale şi a resurselor naturale, ca suport permanent al celei dintâi. O asemenea afirmaţie poate fi susţinută recurgând la analiza trăsăturilor generale, dar mai ales a celor specifice, ale mediului ca sistem.

5. Trăsăturile generale ale mediului[2] sunt:

- mediul este un sistem viu şi deschis, dominat de legi biologice şi întreţinând un schimb permanent de resurse cu mediul economico-social[3];
- funcţiile mediului nu reprezintă o însumare a funcţiilor elementelor sale componente, ci o formă de exprimare a unui întreg care înseamnă mai mult decât o sumă;

---

[1] Conform art. 4 pct. 14 din O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei şi faunei sălbatice.

[2] *Ibidem*, pp. 23-24.

[3] Relaţia economie-mediu se realizează prin filiere specifice (economie-materii prime-emisii-spaţiu-deşeuri-energie-degradări-biodiversitate), *apud* J.P. Barde, *Economie et politique de l'environnement*, Ed. PUF, Paris, 1992.

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

➢ între elementele mediului există o puternică interdependență, motiv pentru care el nu poate fi descompus în elementele sale componente pentru realizarea cuplării cu activitatea economico-socială decât cu prețul unor dezechilibre ecologice;

➢ datorită energiei interne și prelucrării informaționale, mediul este un sistem organizațional ce dispune de o mare independență funcțională[1];

➢ conceptele de bază cu care se poate opera în analizarea mediului ca sistem sunt entropia și cantitatea de informație;

➢ dinamica mediului este dată de schimbul de materie, energie și informație, realizat atât între elementele sale componente, cât și cu mediul economico-social;

➢ mediul este un sistem continuu și neanticipativ; valorile ieșirilor din sistem la un moment dat nu depind de valorile intrărilor la momente consecutive.

6. În concluzie, putem observa faptul că noțiunea de **mediu** are un conținut complex, iar **funcțiile** acestuia sunt extrem de variate, având în același timp un caracter fundamental pentru societatea umană, și anume:

a. funcția biologică de asigurare a cadrului de desfășurare a vieții pe Terra;

b. funcția economică, la nivelul său regăsindu-se principali factori de producție, reprezentând, în același timp, baza dezvoltării economice;

c. funcția social-politică, asigurând cadrul de organizare și funcționare a colectivităților umane, în evoluția lor istorică;

d. funcția recreativă, oferind cele mai importante condiții de recreere pentru om.

B.C.U. „M. EMINESCU" IAȘI

2. Noțiunea de poluare

7. Potrivit legiuitorului român[2], **poluarea** reprezintă introducerea directă sau indirectă a unui poluant, care poate aduce prejudicii sănătății umane și/sau calității mediului, dăunează bunurilor materiale ori cauzează o deteriorare sau o împiedicare a utilizării mediului în scop recreativ sau în alte scopuri legitime.

Poluarea a mai fost definită în literatura de specialitate ca fiind o acțiune naturală, dar mai ales umană sau a altor vietăți care produc ruperea echilibrului ecologic, dăunează vieții, sănătății, liniștii sau stării de confort a oamenilor și a celorlalte viețuitoare ori provoacă pagube economice prin modificarea factorilor naturali sau a celor creați prin activități umane[3].

Legislația românească mai definește, alături de noțiunea de poluare, și pe aceea de poluant. Astfel, prin **poluant** se înțelege orice substanță ori preparat sub formă solidă, lichidă, gazoasă sau de vapori ori energie (radiație electromagnetică, ionizantă, termică, fonică, vibrații) care, introdusă în mediu, modifică echilibrul constituenților acestuia și al organismelor vii ori aduce daune bunurilor materiale[4].

---

[1] Autoreglarea sistemului se realizează în limite destul de largi, care au făcut posibilă dezvoltarea unei civilizații bazate pe tehnologii lineare, mari consumatoare de energie directă și indirectă, *apud* V. Soran, M. Șerban, *Bioeconomia – o nouă știință de graniță*, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1998, pp. 16-20.

[2] Art. 2 pct. 51 din O.U.G. nr. 195/2005 privind protecția mediului.

[3] E. Lupan, *op. cit.*, p. 13.

[4] Art. 2 pct. 50 din O.U.G. nr. 195/2005.

3. Forme ale poluării

8. În mediul înconjurător se pot produce şi, implicit, pot fi identificate mai multe forme ale poluării. Aceasta poate fi clasificată după mai multe criterii:

A. În funcţie de **natura agentului poluant**, vom întâlni:

- *poluare naturală*, adică acea poluare care este provocată de evenimente naturale deosebite ori prin acţiunea distructivă a unora dintre factorii de mediu. Poluarea naturală se mai poate produce şi prin introducerea în mediu a deşeurilor activităţii vitale a fiecărei specii de vieţuitoare;
- *poluare artificială*, adică acea poluare care este provocată prin activităţile umane.

B. În funcţie de **tipul de agent poluant**, vom întâlni:

- *poluarea chimică*, care se realizează prin introducerea în mediu a unor substanţe chimice care provoacă ruperea echilibrului ecologic şi care pot fi nocive oamenilor, dar şi celorlalte vieţuitoare;
- *poluarea fizică*, care poate fi termică, radioactivă, sonoră sau prin vibraţii şi care se produce prin introducerea în mediu a unor astfel de radiaţii cu efecte nocive asupra vieţii şi sănătăţii oamenilor şi a vieţuitoarelor;
- *poluarea biologică*, care constă în contaminarea biologică a mediului inhalant ori a hranei omului sau a vieţuitoarelor, conducând la contractarea unor bacterii sau viruşi ce produc declanşarea unor boli grave, punând astfel în pericol sănătatea şi viaţa oricărei vieţuitoare;
- *poluarea estetică*, ce reprezintă o degradare a peisajului prin activităţi umane excesive, neraţionale sau inadecvate teritoriului în raport cu cadrul biogeografic natural.

C. În funcţie de **gravitatea consecinţelor** ce se produc asupra mediului, vom întâlni:

- *alterare a condiţiilor naturale de mediu*, care, fără să pună în pericol imediat sănătatea şi viaţa oamenilor şi a altor vieţuitoare, reprezintă o modificare negativă a principalilor factori de mediu cu consecinţe pe termen lung asupra sănătăţii oamenilor;
- *poluare gravă*, care reprezintă o modificare semnificativă a condiţiilor de viaţă menite să afecteze imediat sănătatea şi viaţa oamenilor şi a altor vieţuitoare.

D. În funcţie de **domeniul de activitate umană** care generează poluarea, vom întâlni:

- *poluarea industrială*, care se realizează prin introducerea în mediu a unor agenţi poluanţi rezultaţi din activităţile umane de natură industrială;
- *poluarea agricolă*, ce se produce ca urmare a alterării calităţii acelor factori naturali de mediu care servesc producţiei agricole, fie din cauza exploatării excesive a acestora, fie din cauza utilizării unor materiale chimice în procesul de producţie agricolă.

4. Cauzele poluării

9. Cauzele poluării au cunoscut o evoluţie istorică corespunzătoare evoluţiei societăţii omeneşti.

În societatea modernă poluarea este determinată, în primul rând, de dezvoltarea tehnologică şi industrială.

Într-o sistematizare a cauzelor ce provoacă poluarea, identificăm:

- ignorarea efectelor negative ale progresului tehnologic şi industrial;

➢ greşita înțelegere a unor criterii de economicitate şi deci nerealizarea investițiilor necesare prevenirii poluării;

➢ folosirea instalațiilor, materialelor şi greşita gestionare a deşeurilor periculoase. Sunt avute în vedere, cu precădere, instalațiile nucleare ce utilizează materiale radioactive şi care generează deşeuri radioactive extrem de periculoase, a căror manipulare şi gestionare se realizează în condiții deosebite;

➢ industrializarea excesivă a unor regiuni ale planetei;

➢ urbanizarea excesivă şi explozia demografică cu consecința poluării mediului în regiunile respective din cauza faptului că omul, ca orice altă vieţuitoare, îşi poluează mediul în care trăieşte;

➢ slaba dezvoltare economică a altor regiuni, fapt ce conduce la utilizarea unor tehnologii poluante sau depăşite din punct de vedere tehnic;

➢ rămânerea în urmă a gândirii umane şi lipsa unei conştiințe ecologice.

Există şi o serie de **cauze speciale** ale poluării, şi anume:

➢ experiențe nucleare;

➢ accidente la centrale nucleare;

➢ erupții vulcanice sau cutremure;

➢ războaiele.

În concluzie, observăm cum cauzele poluării se înmulțesc şi se diversifică odată cu dezvoltarea vieții economice, sociale şi a activităților tehnico-ştiințifice ale oamenilor.

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Capitolul II

CONSIDERAŢII GENERALE PRIVIND PROTECŢIA MEDIULUI

1. Noţiunea de protecţie a mediului

1. Deşi nu există o definiţie oficială a noţiunii de *mediu*, legiuitorul a definit totuşi noţiunea de *protecţie a mediului* ca fiind ansamblul de acţiuni şi măsuri privind protejarea fondului natural şi construit în localităţi şi în teritoriul înconjurător[1].

De asemenea, pornind de la definiţiile date mediului şi având în vedere importanţa şi complexitatea acestuia, se poate încerca o definire a **protecţiei mediului** ca fiind totalitatea activităţilor umane materiale şi spirituale (intelectuale) care asigură menţinerea vieţii pe Pământ, conservarea şi perpetuarea tuturor speciilor vii, precum şi menţinerea unor condiţii normale de viaţă.

Faţă de această definiţie, ar fi important de precizat ce înseamnă „condiţii normale de viaţă". Considerăm că este vorba despre acele împrejurări care permit desfăşurarea firească a vieţii umane fără limitări ori distorsiuni generate de modificarea substanţială a condiţiilor de viaţă de pe Pământ.

Pornind de la aceste precizări conceptuale, dar având în vedere şi experienţa acumulată de societatea umană, constatăm că protecţia mediului se poate realiza numai dacă se asigură protejarea întregului sistem biotic de pe planetă.

2. În aceste împrejurări, considerăm că **obiectivele generale ale protecţiei mediului** sunt acele măsuri şi activităţi umane care au ca scop protejarea mediului, şi anume:

- îmbunătăţirea condiţiilor naturale de mediu;
- cunoaşterea legităţilor obiective existente în mediul natural şi evitarea ruperii echilibrelor ecologice;
- conservarea tuturor ecosistemelor naturale;
- prevenirea poluării mediului;
- înlăturarea cauzelor poluării şi repunerea mediului în situaţia iniţială;
- gospodărirea raţională a resurselor naturale.

2. Conceptul de dezvoltare durabilă[2]. Orientări la nivel global

3. Conceptul de **dezvoltare durabilă (sustenabilă)** s-a cristalizat în timp, pe parcursul mai multor decenii, în cadrul unor dezbateri ştiinţifice aprofundate pe plan internaţional, şi a căpătat valenţe politice precise în contextul globalizării. În istoria recentă, prima

---

[1] Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului şi urbanismul, cu modificările ulterioare.

[2] Conform *Strategiei Naţionale pentru Dezvoltarea Durabilă a României*, *dezvoltarea durabilă* reprezintă satisfacerea necesităţilor prezentului, fără a se compromite dreptul generaţiilor viitoare la existenţă şi dezvoltare.

BIBLIOTECA FACULTĂŢII DE DREPT LIBRARY

semnalare a faptului că evoluțiile economice și sociale ale statelor lumii și ale omenirii în ansamblu nu mai pot fi separate de consecințele activității umane asupra cadrului natural s-a făcut în raportul din 1972 al Clubului de la Roma, intitulat „Limitele creșterii" (Raportul *Meadows*). Documentul sintetiza datele privind evoluția a cinci parametri (creșterea populației, impactul industrializării, efectele poluării, producția de alimente și tendințele de epuizare a resurselor naturale), sugerând concluzia că modelul de dezvoltare practicat în acea perioadă nu poate fi susținut pe termen lung.

Problematica raporturilor dintre om și mediul natural a intrat în preocupările comunității internaționale începând cu prima conferință a ONU asupra mediului (Stockholm, 1972) și s-a concretizat în lucrările Comisiei Mondiale pentru Mediu și Dezvoltare, instituite în 1985. Raportul acestei Comisii, prezentat în 1987 de G.H. Brundtland și intitulat *Viitorul nostru comun*, a oferit **prima definiție acceptată a dezvoltării durabile** ca fiind „o dezvoltare care satisface nevoile generației actuale, fără a compromite șansele viitoarelor generații de a-și satisface propriile nevoi".

Conceptul de dezvoltare durabilă reprezintă rezultatul unei abordări integrate a factorilor politici și decizionali, în care protecția mediului și creșterea economică pe termen lung sunt considerate complementare și reciproc dependente. De la acest punct, problemele complexe ale dezvoltării durabile au căpătat o dimensiune politică globală, fiind abordate la cel mai înalt nivel la Conferința Mondială pentru Mediu și Dezvoltare Durabilă de la Rio de Janeiro (1992), la Sesiunea Specială a Adunării Generale ONU și adoptarea Obiectivelor Mileniului (2000), la Conferința Mondială pentru Dezvoltare Durabilă de la Johannesburg (2002), precum și la Conferința Mondială de la Paris (2015).

S-au conturat, astfel, programe concrete de acțiune la nivel global și local (Agenda 21 Locală) conform dictonului „să gândim global și să acționăm local".

În cadrul acestui proces au fost adoptate o seamă de convenții internaționale care stabilesc obligații precise din partea statelor și termene stricte de implementare privind schimbările climatice, conservarea biodiversității, protejarea fondului forestier și zonelor umede, limitarea folosirii anumitor produse chimice, accesul la informații privind starea mediului și altele, care conturează un spațiu juridic internațional pentru aplicarea în practică a preceptelor dezvoltării durabile.

Se recunoaște, astfel, că Terra are o capacitate limitată de a satisface cererea crescândă de resurse naturale din partea sistemului socioeconomic și de a absorbi efectele distructive ale folosirii lor. Schimbările climatice, fenomenele de eroziune și deșertificare, poluarea solului, apei și aerului, reducerea suprafeței sistemelor forestiere tropicale și a zonelor umede, dispariția sau periclitarea existenței unui număr mare de specii de plante și animale terestre sau acvatice și epuizarea accelerată a resurselor naturale neregenerabile au început să aibă efecte negative, măsurabile, asupra dezvoltării socioeconomice și calității vieții oamenilor în zone vaste ale planetei.

Conceptul de dezvoltare durabilă are ca premisă constatarea că **civilizația umană este un subsistem al ecosferei**, dependent de fluxurile de materie și energie din cadrul acesteia, de stabilitatea și capacitatea ei de autoreglare[1].

[1] Cadrul conceptual al *Strategiei Naționale pentru Dezvoltarea Durabilă a României.*

3. Realităţi şi perspective ale dezvoltării durabile la nivel european

4. Asimilarea şi asumarea conceptului de dezvoltare durabilă în spaţiul european s-a desfăşurat într-un plan paralel cu eforturile făcute în acest sens la nivel global.

Strategia UE pentru Dezvoltare Durabilă a devenit un obiectiv politic al Uniunii Europene începând cu anul 1997, prin includerea sa în Tratatul de la Maastricht.

În anul 2001, Consiliul European de la Goteborg a adoptat **Strategia de Dezvoltare Durabilă a Uniunii Europene**, căreia i-a fost adăugată o dimensiune externă la Barcelona, în anul 2002.

În anul 2005, Comisia Europeană a demarat un proces de revizuire a Strategiei, publicând, în luna februarie, o evaluare critică a progreselor înregistrate după 2001, care punctează şi o serie de direcţii de acţiune de urmat în continuare.

Documentul a evidenţiat şi unele tendinţe nesustenabile, cu efecte negative asupra mediului înconjurător, care puteau afecta dezvoltarea viitoare a Uniunii Europene, respectiv schimbările climatice, ameninţările la adresa sănătăţii publice, sărăcia şi excluziunea socială, epuizarea resurselor naturale şi erodarea biodiversităţii.

Ca urmare a identificării acestor probleme, în iunie 2005, şefii de state şi guverne ai ţărilor Uniunii Europene au adoptat o declaraţie privind liniile directoare ale dezvoltării durabile, care încorporează Agenda de la Lisabona, revizuită, pentru creşterea economică şi crearea de noi locuri de muncă drept o componentă esenţială a obiectivului atotcuprinzător al dezvoltării durabile.

După o largă consultare, Comisia Europeană a prezentat, la 13 decembrie 2005, o propunere de revizuire a Strategiei de la Goteborg din 2001. Ca rezultat al acestui proces, Consiliul UE a adoptat, la 9 iunie 2006, **Strategia reînnoită de Dezvoltare Durabilă, pentru o Europă extinsă**. Documentul este conceput într-o viziune strategică unitară şi coerentă, având ca obiectiv general îmbunătăţirea continuă a calităţii vieţii pentru generaţiile prezente şi viitoare prin crearea unor comunităţi sustenabile, capabile să gestioneze şi să folosească resursele în mod eficient şi să valorifice potenţialul de inovare ecologică şi socială al economiei în vederea asigurării prosperităţii, protecţiei mediului şi coeziunii sociale.

Strategia UE pentru Dezvoltare Durabilă, ce reprezintă fundamentul Strategiei Naţionale a României în domeniu, completează Strategia de la Lisabona şi se doreşte a fi un catalizator pentru cei ce elaborează politici publice şi pentru opinia publică, în scopul schimbării comportamentului în societatea europeană şi, respectiv, în societatea românească şi implicării active a factorilor decizionali, publici şi privaţi, precum şi a cetăţenilor în elaborarea, implementarea şi monitorizarea obiectivelor dezvoltării durabile.

5. Responsabilitatea pentru implementarea *Strategiei* revine Uniunii Europene şi statelor sale membre, implicând toate componentele instituţionale la nivel comunitar şi naţional. Este subliniată, de asemenea, importanţa unei strânse conlucrări cu societatea civilă, partenerii sociali, comunităţile locale şi cetăţenii pentru atingerea obiectivelor dezvoltării durabile.

În acest scop, sunt identificate patru **obiective-cheie**:

- protecţia mediului, prin măsuri care să permită disocierea creşterii economice de impactul negativ asupra mediului;

BCU CLUJ / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

➢ echitatea și coeziunea socială, prin respectarea drepturilor fundamentale, diversității culturale, egalității de șanse și prin combaterea discriminării de orice fel;

➢ prosperitatea economică, prin promovarea cunoașterii, inovării și competitivității pentru asigurarea unor standarde de viață ridicate și unor locuri de muncă abundente și bine plătite;

➢ îndeplinirea responsabilităților internaționale ale UE prin promovarea instituțiilor democratice în slujba păcii, securității și libertății, a principiilor și practicilor dezvoltării durabile pretutindeni în lume.

Pentru a asigura integrarea și corelarea echilibrată a componentelor economice, ecologice și socio-culturale ale dezvoltării durabile, Strategia UE statuează următoarele **principii directoare**:

➢ promovarea și protecția drepturilor fundamentale ale omului;

➢ solidaritatea în interiorul generațiilor și între generații;

➢ cultivarea unei societăți deschise și democratice;

➢ informarea și implicarea activă a cetățenilor în procesul decizional;

➢ implicarea mediului de afaceri și a partenerilor sociali;

➢ coerența politicilor și calitatea guvernării la nivel local, regional, național și global;

➢ integrarea politicilor economice, sociale și de mediu prin evaluări de impact și consultarea factorilor interesați;

➢ utilizarea cunoștințelor moderne pentru asigurarea eficienței economice și investiționale;

➢ aplicarea principiului precauțiunii în cazul informațiilor științifice incerte;

➢ aplicarea principiului „poluatorul plătește".

Aspectele de conținut ale Strategiei UE se concentrează asupra unui număr de șapte provocări cruciale și două domenii trans-sectoriale.

Multe dintre țintele convenite în cadrul UE sunt stabilite în expresie numerică sau procentuală, cu termene stricte de implementare, fiind obligatorii pentru toate statele membre.

Strategia UE stabilește, de asemenea, proceduri precise de implementare, monitorizare și urmărire, cu obligații de raportare la fiecare doi ani, din partea Comisiei Europene și statelor membre, asupra angajamentelor asumate.

4. Instrumente de realizare a protecției mediului la nivel național

6. Pentru România, ca stat membru al Uniunii Europene, dezvoltarea durabilă nu este una dintre opțiunile posibile, ci singura perspectivă rațională a devenirii naționale, având ca rezultat statornicirea unei noi paradigme de dezvoltare prin confluența factorilor economici, sociali și de mediu.

Protecția mediului, ca și componentă esențială a dezvoltării durabile, este o activitate complexă ce nu poate fi realizată doar de către o persoană sau un grup de persoane. Tocmai pentru acest motiv, Constituția României instituie în sarcina statului obligația de a asigura cetățenilor săi condiții normale de mediu care să le permită să trăiască și să își desfășoare activitatea în mod firesc și sănătos. Pentru realizarea acestui obiectiv general, statul român, precum și unitățile administrativ-teritoriale, prin autoritățile lor competente, acționează pe diferite planuri și utilizează diferite pârghii și instrumente de intervenție la nivel politic, juridic, social și economic.

7. Modalităţile de implementare a obiectivelor strategice privitoare la protecţia mediului sunt:

- prevenirea şi controlul integrat al poluării prin utilizarea celor mai bune tehnici disponibile pentru activităţile cu impact semnificativ asupra mediului;
- adoptarea programelor de dezvoltare, doar cu respectarea cerinţelor politicii de mediu;
- corelarea planificării de amenajare a teritoriului şi urbanism cu cea de mediu;
- efectuarea evaluării de mediu înaintea aprobării planurilor şi programelor care pot avea efect semnificativ asupra mediului;
- evaluarea impactului asupra mediului în faza iniţială a proiectelor cu impact semnificativ asupra mediului;
- introducerea şi utilizarea pârghiilor şi instrumentelor economice stimulative sau coercitive;
- rezolvarea, pe niveluri de competenţă, a problemelor de mediu, în funcţie de amploarea acestora;
- promovarea de acte normative armonizate cu reglementările europene şi internaţionale în domeniu;
- stabilirea şi urmărirea realizării programelor pentru conformare;
- crearea sistemului naţional de monitorizare integrată a calităţii mediului;
- recunoaşterea produselor cu impact redus asupra mediului, prin acordarea etichetei ecologice;
- menţinerea şi ameliorarea calităţii mediului;
- reabilitarea zonelor afectate de poluare;
- încurajarea implementării sistemelor de management şi audit de mediu;
- promovarea cercetării fundamentale şi aplicative în domeniul protecţiei mediului;
- educarea şi conştientizarea publicului, precum şi participarea acestuia în procesul de elaborare şi aplicare a deciziilor privind mediul;
- dezvoltarea reţelei naţionale de arii protejate pentru menţinerea stării favorabile de conservare a habitatelor naturale, a speciilor de floră şi faună sălbatică ca parte integrantă a reţelei ecologice europene – Natura 2000;
- aplicarea sistemelor de asigurare a trasabilităţii şi etichetării organismelor modificate genetic;
- înlăturarea cu prioritate a poluanţilor care periclitează nemijlocit şi grav sănătatea oamenilor.

4.1. Instrumente strategice

8. Principalele instrumente strategice de realizare a protecţiei mediului sunt **politicile de mediu.**

Acestea sunt strategii specifice pe care România le elaborează şi le aplică fie la nivel naţional, fie la nivel regional sau chiar local.

De asemenea, aceste strategii pot avea un conţinut cu caracter general, privitor la mediu în ansamblul său, dar nu pot să lipsească nici strategiile sectoriale, privitoare la anumite elemente ale mediului natural sau artificial.

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Nu în ultimul rând, trebuie subliniat faptul că politicile de mediu, având ca scop îmbunătățirea condițiilor de viață, nu pot fi elaborate cu ignorarea celorlalți factori (economici și sociali) care influențează esențial dezvoltarea durabilă a societății omenești, măcar pentru faptul că toți acești factori se intercondiționează reciproc.

Politicile publice care se elaborează pentru dezvoltarea durabilă a României urmăresc restabilirea și menținerea unui echilibru rațional, pe termen lung, între dezvoltarea economică și integritatea mediului natural în forme înțelese și acceptate de societate.

9. Pentru realizarea acestui obiectiv și ținând seama de tendințele existente la nivel mondial și european, s-a elaborat în anul 2008 **Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României, Orizonturi 2013-2020-2030.**

Elementul definitoriu al acestei Strategii Naționale este racordarea deplină a României la o nouă filosofie a dezvoltării, proprie Uniunii Europene și larg împărtășită pe plan mondial – cea a dezvoltării durabile.

Prezenta Strategie stabilește obiective concrete pentru trecerea, într-un interval de timp rezonabil și realist, la modelul de dezvoltare generator de valoare adăugată înaltă, propulsat de interesul pentru cunoaștere și inovare, orientat spre îmbunătățirea continuă a calității vieții oamenilor și a relațiilor dintre ei în armonie cu mediul natural.

Ca orientare generală, Strategia vizează realizarea unor obiective generale pe termen scurt[1], mediu[2] și lung[3].

Îndeplinirea acestor obiective strategice va asigura, pe termen mediu și lung, o creștere economică ridicată și, în consecință, o reducere semnificativă a decalajelor economico-sociale dintre România și celelalte state membre ale UE[4].

4.2. Instrumente statistice

10. Pentru urmărirea și verificarea implementării Strategiei, s-a creat un **sistem național de indicatori statistici ai dezvoltării durabile**, armonizat și congruent cu sistemul relevant de indicatori utilizat la nivelul UE, pentru monitorizarea progreselor naționale în raport cu Strategia pentru Dezvoltare Durabilă a Uniunii Europene.

Colectarea și prelucrarea informațiilor cuantificate și actualizate regulat, agregate la nivelul indicatorilor de dezvoltare durabilă, permite măsurarea performanțelor în atingerea obiectivelor stabilite de Strategie și raportarea corectă asupra rezultatelor. Se are în vedere operaționalizarea a două tipuri de indicatori[5]:

➢ indicatorii naționali de dezvoltare durabilă, focalizați pe prioritățile-cheie exprimate prin ținte cuantificabile care să permită, totodată, compararea performanțelor naționale cu cele ale partenerilor internaționali și cu obiectivele Strategiei pentru Dezvoltare Durabilă a

[1] Orizont 2013: Încorporarea organică a principiilor și practicilor dezvoltării durabile în ansamblul programelor și politicilor publice ale României ca stat membru al UE.

[2] Orizont 2020: Atingerea nivelului mediu actual al țărilor Uniunii Europene la principalii indicatori ai dezvoltării durabile.

[3] Orizont 2030: Apropierea semnificativă a României de nivelul mediu din acel an al țărilor membre ale UE din punctul de vedere al indicatorilor dezvoltării durabile.

[4] Rezumatul executiv al Strategiei Naționale pentru Dezvoltarea Durabilă a României.

[5] Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României, Indicatorii dezvoltării durabile.

UE reînnoite. Acest set de indicatori se va baza pe rezultatele grupului de lucru Eurostat-UNECE-OCDE şi va fi reactualizat în permanenţă;

➢ indicatorii de progres ai Strategiei Naţionale pentru Dezvoltare Durabilă a României, acoperind întregul pachet de politici pe care aceasta le generează, inclusiv a celor ce nu sunt cuprinse în Strategia UE. În acest mod, toate politicile vor forma obiectul monitorizării, urmărind responsabilizarea decidenţilor politici şi permiţând opiniei publice să evalueze succesul acţiunilor întreprinse.

4.3. Instrumente juridice

11. Cele mai importante instrumente de realizare a protecţiei mediului sunt cele de natură juridică. Ele prezinte forme diferite şi complexe de manifestare şi creează **cadrul legal** în care se desfăşoară activitatea de protecţie a mediului.

Desigur, punctul principal de plecare în realizarea unor politici publice de asigurare a unor standarde înalte privind calitatea mediului îl reprezintă actele normative, mai exact acele izvoare ale dreptului ce reglementează raporturile juridice din domeniul protecţiei mediului. Este vorba despre Constituţie, legi, ordonanţe de Guvern, hotărâri de Guvern ori ordine ale miniştrilor ce au atribuţii directe sau indirecte în domeniul protecţiei mediului.

Alături de actele normative cu aplicabilitate generală, pe întreg teritoriul ţării, mai există şi numeroase acte normative cu aplicabilitate limitată la nivelul anumitor unităţi administrativ-teritoriale. Este vorba despre hotărâri de consiliu judeţean, respectiv de hotărâri de consiliu local.

Sunt, de asemenea, considerate instrumente juridice cu o valoare practică deosebită şi tratatele internaţionale existente în această materie, dar şi tratatele privind constituirea Comunităţii Europene şi a Uniunii Europene care cuprind referiri importante privitoare la mediu.

Nu în ultimul rând, o componentă importantă a ceea ce numim instrumente juridice de realizare a protecţiei mediului în spaţiul european o reprezintă legislaţia europeană secundară, care constituie aşa-numitul *acquis comunitar* în materia protecţiei mediului.

Ceea ce este comun tuturor actelor juridice evocate mai sus este caracterul lor normativ, fapt ce le conferă forţa juridică necesară punerii lor în aplicare.

Subsecvent constituirii cadrului legal de realizare a protecţiei mediului, de o deosebită importanţă se bucură activitatea juridică de punere în aplicare a cadrului legal existent. În acest sens, un rol important îl joacă **sistemul judiciar** chemat să asigure respectarea obligaţiilor legale ale celor ce intră sub incidenţa legislaţiei privind protecţia mediului şi antrenarea răspunderii juridice, respectiv aplicarea sancţiunilor legale pentru cazurile în care se impun astfel de măsuri.

4.4. Instrumente administrative

12. Punerea în aplicare a legislaţiei privind protecţia mediului nu se face doar de către sistemul judiciar, ci şi de către **autorităţile executive ale statului** sau ale **unităţilor administrativ-teritoriale**. Potrivit legii, ele au competenţe clar delimitate prin lege, sens în

care emit acte administrative, unele cu caracter normativ, dar cele mai multe dintre ele fiind acte individuale[1].

De asemenea, activitatea de protecție a mediului se realizează prin elaborarea și implementarea unor politici publice în această materie, de interes național, regional sau local și care se concretizează în diverse acte normative chemate să le confere forța juridică necesară punerii lor în aplicare.

13. Nu în ultimul rând, legea reglementează[2] rolul și regimul juridic al unor documente pe care administrația publică le emite sau le pretinde a-i fi prezentate în procesul de realizare a protecției mediului, în scopul atingerii obiectivelor strategice specifice asumate de România, după cum urmează:

a. Programele reprezintă acțiuni și activități, inclusiv cele cofinanțate de Comunitatea Europeană, precum și orice modificări ale acestora care se elaborează și/sau se adoptă de către o autoritate la nivel național, regional sau local ori care sunt pregătite de o autoritate pentru adoptarea, printr-o procedură legislativă, de către Parlament sau Guvern și sunt cerute prin prevederi legislative, de reglementare sau administrative.

b. Planul de acțiune reprezintă un plan de măsuri cuprinzând etapele care trebuie parcurse în intervale de timp precizate prin prevederile autorizației integrate de mediu de către titularul activității, sub controlul autorității competente pentru protecția mediului, în scopul respectării prevederilor legale referitoare la prevenirea și controlul integrat al poluării; planul de acțiune face parte integrantă din autorizația integrantă de mediu.

c. Actele de reglementare sunt avizele de mediu, avizele Natura 2000, acordurile de mediu, acordurile de import/export plante și/sau animale sălbatice non-CITES, permisele CITES, acordurile de import pentru organisme modificate genetic, autorizațiile/autorizațiile integrate de mediu, autorizațiile privind activitățile cu organisme modificate genetic.

d. Avizele de mediu sunt actele emise de autoritatea competentă pentru protecția mediului în următoarele împrejurări:

- **avizul de mediu pentru planuri și programe** este actul tehnico-juridic emis de autoritatea competentă pentru protecția mediului, care confirmă integrarea aspectelor privind protecția mediului în planul sau programul supus adoptării;
- **avizul pentru stabilirea obligațiilor de mediu** este actul tehnico-juridic emis de autoritatea competentă pentru protecția mediului la: schimbarea titularului unei activități cu impact asupra mediului, vânzarea pachetului majoritar de acțiuni, vânzarea de active, fuziune, divizare, concesionare, dizolvare urmată de lichidare, încetarea activității, faliment având ca scop stabilirea obligațiilor de mediu, ca prevederi ale unui program pentru conformare, în vederea asumării acestora de către părțile implicate în situațiile menționate anterior;
- **avizul de mediu pentru produse de protecție a plantelor, respectiv pentru autorizarea îngrășămintelor chimice** este actul tehnico-juridic emis de autoritatea publică centrală pentru protecția mediului, necesar în procedura de omologare a produselor de protecție a plantelor și, respectiv, de autorizare a îngrășămintelor chimice;

---

[1] Pentru explicații suplimentare privind actele de drept administrativ, a se vedea I. Santai, *Drept administrativ și știința administrației*, vol. II, Ed. „Alma Mater", Sibiu, 2011.

[2] Art. 2 din O.U.G. nr. 195/2005 privind protecția mediului, cu modificările ulterioare.

➢ **aviz Natura 2000** este actul tehnico-juridic emis de autoritatea competentă pentru protecţia mediului care confirmă integrarea aspectelor privind protecţia habitatelor naturale şi a speciilor de floră şi faună sălbatice în planul sau programul supus adoptării.

d. Autorizaţia de mediu este un act tehnico-juridic emis de autorităţile competente pentru protecţia mediului prin care sunt stabilite condiţiile şi/sau parametrii de funcţionare a unei activităţi existente sau a unei activităţi noi cu posibil impact semnificativ asupra mediului, necesar pentru punerea acesteia în funcţiune.

e. Bilanţul de mediu este lucrarea elaborată de persoane fizice sau juridice atestate conform legii în scopul obţinerii avizului pentru stabilirea obligaţiilor de mediu sau a autorizaţiei de mediu şi care conţine elementele analizei tehnice prin care se obţin informaţii asupra cauzelor şi consecinţelor efectelor negative cumulate, anterioare, prezente şi anticipate ale activităţii, în vederea cuantificării impactului de mediu efectiv de pe un amplasament. În cazul în care se identifică un impact semnificativ, bilanţul se completează cu un studiu de evaluare a riscului[1].

f. Acordul de mediu este un act tehnico-juridic prin care se stabilesc condiţiile de realizare a proiectului din punctul de vedere al protecţiei mediului; acordul de mediu reprezintă decizia autorităţii competente pentru protecţia mediului care dă dreptul titularului de proiect să realizeze proiectul din punctul de vedere al protecţiei mediului.

g. Programul pentru conformare reprezintă planul de măsuri cuprinzând etapele care trebuie parcurse în intervale de timp precizate prin prevederile autorizaţiei de mediu sau avizului pentru stabilirea obligaţiilor de mediu de către titularul activităţii, sub controlul autorităţii competente pentru protecţia mediului, în scopul respectării prevederilor legale privind protecţia mediului; programul pentru conformare face parte integrantă din autorizaţia de mediu sau din avizul pentru stabilirea obligaţiilor de mediu.

h. Proiectul reprezintă documentaţia privind execuţia lucrărilor de construcţii sau alte instalaţii ori amenajări, alte intervenţii asupra cadrului natural şi peisajului, inclusiv cele care implică extragerea resurselor minerale.

i. Raportul de mediu este o parte a documentaţiei planurilor sau programelor care identifică, descrie şi evaluează efectele posibile semnificative asupra mediului, ale aplicării acestora şi alternativele sale raţionale, luând în considerare obiectivele şi aria geografică aferentă, conform legislaţiei în vigoare.

j. Raportul de amplasament este documentaţia elaborată de persoane fizice sau juridice atestate conform legii în scopul obţinerii autorizaţiei integrate de mediu, care evidenţiază starea amplasamentului, situaţia poluării existente înainte de punerea în funcţiune a instalaţiei şi oferă un punct de referinţă şi comparaţie la încetarea activităţii.

k. Raportul de securitate este documentaţia elaborată de persoane fizice sau juridice atestate conform legii necesară pentru obiective în care sunt prezente substanţe periculoase conform prevederilor legislaţiei privind controlul activităţilor care prezintă pericole de accidente majore în care sunt implicate substanţe periculoase.

---

[1] Evaluarea riscului reprezintă o lucrare elaborată de persoane fizice sau juridice atestate, conform legii, prin care se realizează analiza probabilităţii şi gravităţii principalelor componente ale impactului asupra mediului şi se stabileşte necesitatea măsurilor de prevenire, intervenţie şi/sau remediere.

4.5. Instrumente manageriale

14. Activitatea de protecție a mediului are nevoie, pentru a se putea înfăptui, de măsuri de evaluare a situației mediului în diferite momente, dar și de un sistem integrat de organizare și conducere a acesteia.

Așadar, pentru a se putea lua măsurile corecte și eficiente de management al mediului, este necesară cunoașterea situației mediului pe întreg teritoriul țării. Astfel, s-a procedat la instituirea unui **sistem integrat de monitorizare** a celor mai importanți factori ai mediului natural care să permită cunoașterea în orice moment a stării acestora, oriunde pe teritoriul României.

15. Auditul de mediu este instrumentul managerial de evaluare sistematică, documentată, periodică și obiectivă a performanței organizației, a sistemului de management și a proceselor destinate protecției mediului, cu scopul de a facilita controlul managementului practicilor cu posibil impact asupra mediului, precum și de a evalua respectarea politicii de mediu, inclusiv realizarea obiectivelor și țintelor de mediu ale organizației.

16. Sistemul de management de mediu reprezintă o componentă a sistemului de management general, care include structura organizatorică, activitățile de planificare, responsabilitățile, practicile, procedurile, procesele și resursele pentru elaborarea, aplicarea, realizarea, analizarea și menținerea politicii de mediu.

17. Programul operațional sectorial este un document aprobat de Comisia Europeană pentru implementarea acelor priorități sectoriale din Planul Național de dezvoltare care sunt aprobate spre finanțare prin cadrul de sprijin comunitar.

4.6. Instrumente economico-financiare

18. Pentru realizarea politicilor de protecție a mediului și atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă a României sunt necesare resurse financiare care să fie destinate atingerii acestor scopuri. Aceste resurse pot fi, în egală măsură, publice sau private, interne sau externe.

Totuși, o analiză realistă ne conduce la concluzia că cea mai mare parte a fondurilor financiare destinate asigurării protecției mediului vor avea, direct sau indirect, o natură publică, dat fiind rolul statului în asigurarea unor condiții normale de mediu.

Într-o ierarhizare a acestor resurse financiare după criteriul importanței și ponderii lor, prezentăm, în cele ce urmează, principalele categorii de instrumente financiare de intervenție pozitivă asupra mediului:

19. Fondurile europene alocate de la bugetul UE pentru protecția mediului sunt:

a. contribuția UE prin instrumentele structurale (Fondul European pentru Dezvoltare Regională, Fondul Social European, Fondul de Coeziune) pentru obiectivul „Convergență" și obiectivul „Cooperare teritorială Europeană" și cofinanțarea națională publică (buget de stat, bugete locale, credite externe, alte surse publice) și privată aferentă;

b. fondurile de tip structural ale UE (Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală, Fondul European de Pescuit) şi cofinanţarea naţională aferentă din surse publice şi private;

c. alte fonduri ale UE care nu fac parte din fondurile structurale şi de coeziune şi care pot fi obţinute pentru finanţarea suplimentară a obiectivelor Strategiei Naţionale pentru Dezvoltare Durabilă pot fi accesate, pe baze competitive, prin proiecte prezentate de către statele membre ale UE, individual sau prin participarea la consorţii, direct la Comisia Europeană; de exemplu:

➢ Fondul de Solidaritate al UE, care are ca obiectiv asigurarea asistenţei financiare în cazul producerii unor calamităţi, inclusiv ca efect al schimbărilor climatice.

➢ Programul „Marco Polo II", care sprijină interconectarea diferitelor modalităţi de transport, îmbunătăţirea performanţelor de mediu în transporturi şi decongestionarea traficului în oraşe, precum şi pe reţelele rutiere trans-europene.

➢ Programul pentru competitivitate şi inovare, care sprijină obiectivele de sustenabilitate a producţiei şi consumului.

➢ Programul „Progres: ocuparea forţei de muncă şi solidaritatea socială" pentru susţinerea introducerii sporurilor şi facilităţilor pentru reducerea şomajului, combaterea discriminării, încurajarea egalităţii de şanse şi promovarea incluziunii sociale, cu o alocare financiară totală de 743 milioane de euro.

➢ Fondul european de ajustare la globalizare pentru susţinerea reconversiei profesionale şi repoziţionării pe piaţa forţei de muncă a angajaţilor afectaţi de schimbările survenite în comerţul global.

➢ Programul „Lifelong learning" (învăţare pe tot parcursul vieţii) pentru facilitarea mobilităţii cadrelor didactice şi întărirea legăturilor dintre instituţiile de învăţământ şi cele de formare profesională continuă prin intermediul programelor „Comenius", „Erasmus", „Leonardo da Vinci" şi „Grundtvig".

➢ Programul-cadru 7 (Framework Programme 7 – FP7) pentru extinderea capacităţii de cercetare ştiinţifică, dezvoltare tehnologică şi inovare în spaţiul Uniunii Europene, precum şi cu alţi parteneri.

➢ Programul reţelelor trans-europene (Trans-European Networks) pentru facilitarea mobilităţii şi circulaţiei libere sustenabile a cetăţenilor, bunurilor, capitalurilor şi energiei între statele membre ale Uniunii Europene.

d. fondurile alocate prin Mecanismul Financiar al Spaţiului Economic European constituit de statele Europei Occidentale care nu sunt membre ale UE (Islanda, Liechtenstein, Norvegia) destinate în principal întăririi capacităţii instituţionale şi administrative şi proiectelor în domeniul protecţiei mediului sau formării profesionale;

e. fondurile acordate în cadrul asistenţei bilaterale de unele state membre UE sau de alte state europene (Norvegia, Elveţia).

20. Permisele (certificatele) tranzacţionabile au fost create cu scopul de a stimula reducerea poluării (cum ar fi emisiile de CO_2) sau a intensităţii folosirii unor resurse (cum ar fi cotele de pescuit) prin oferirea unor stimulente economice pentru comerţ.

Certificatele de emisii de gaze cu efect de seră, denumite generic certificate de carbon sau certificate de CO_2, sunt drepturi tranzacţionabile reprezentând o tonă de dioxid de carbon neemisă. Certificatele de carbon la nivelul EU ETS pot proveni din alocările anuale

pe care Comisia Europeană le împarte țărilor și, respectiv, instalațiilor EU ETS (certificate tip EUA), precum și din proiecte realizate sub egida Națiunilor Unite prin care se reduc emisiile globale de dioxid de carbon sau de alte gaze cu efect de seră[1]. Tranzacționarea certificatelor EUA se realizează ca urmare a existenței unui surplus sau deficit de emisii de gaze cu efect de seră, comparativ cu plafonul stabilit la nivel european. Instalațiile care au un surplus de certificate EUA, întrucât au emis mai puțin într-un an de zile față de cota de emisii alocată, au dreptul să-și vândă acest surplus, obținând astfel un beneficiu. În sens invers, instalațiile ce prezintă un deficit de certificate EUA determinat de o producție mai mare și, implicit, emisii mai multe față de cele alocate anual trebuie să cumpere certificate EUA pentru a-și realiza conformarea (la sfârșitul lunii aprilie a fiecărui an). Tot la fel, liniile aeriene se încadrează aceluiași tipar de vânzare-cumpărare de EUAA-uri. Valoric, prețul certificatelor de mai sus diferă în funcție de numeroși factori, iar volatilitatea prețului este foarte mare, chiar în decursul aceleiași zile de tranzacționare.

21. Certificatele verzi sunt certificatele obținute ca urmare a producției de energie regenerabilă sau verde[2], ele reprezentând o formă de susținere financiară a acestor forme de energie.

Certificatul Verde este documentul care atestă că o cantitate de energie electrică este produsă din surse regenerabile de energie. Aceste certificate sunt tranzacționate de o piață specializată și strict supravegheată de către Operatorul Pieței de Certificate Verzi (OPCOM). Acesta este persoana juridică ce asigură tranzacționarea Certificatelor Verzi și care determină prețurile pe Piața Centralizată a Certificatelor Verzi, îndeplinind funcțiile prevăzute de lege[3].

Sistemul de cote obligatorii este mecanismul de promovare a producerii de energie electrică din surse regenerabile de energie prin achiziția, de către furnizori, a unui număr de Certificate Verzi corespunzător cotelor obligatorii de energie electrică produsă din aceste surse, impuse prin lege.

Funcționarea sistemului de cote obligatorii pentru promovarea energiei electrice din surse regenerabile de energie presupune parcurgerea următorilor pași:

- prin lege se stabilesc cote anuale de energie electrică produsă din surse regenerabile de energie, în consumul intern de energie electrică;
- autoritatea de reglementare califică anual producătorii de energie electrică din surse regenerabile de energie, pentru a obține Certificate Verzi.
- producătorii primesc, pentru fiecare unitate de energie electrică livrată în rețea (1 MWh), un număr de Certificate Verzi, conform legii;

---

[1] Certificatele de carbon tranzacționate în Schema europeană EU ETS sunt următoarele:
EUA – Emission Unit Allowance (alocările curente ale instalațiilor EU ETS)
EUAA – European Union Aviation Allowance (alocările pentru sectorul aviatic)
CER – Certified Emission Reduction (certificate provenite din proiecte de reduceri de emisii CDM – Clean Development Mechanism)
ERU – Emission Reduction Unit (certificate provenite din proiecte de reduceri de emisii JI – Joint Implementation)
Cantitativ: 1 EUA = 1 EUAA = 1 CER = 1 ERU = 1 tonă CO_2

[2] Pentru explicații suplimentare, a se vedea A.B. Ilie, *Energiile regenerabile – pilon al dezvoltării durabile*, Ed. Universitaria, Craiova, 2013.

[3] Regulamentul de organizare și funcționare a Pieței de Certificate Verzi (Ord. ANRE nr. 22/2006).

➢ acestea pot fi vândute separat de energia electrică, pe Piaţa de Certificate Verzi;

➢ pentru îndeplinirea obligaţiei, furnizorii trebuie să deţină un număr de Certificate Verzi corespunzător cotei de energie electrică din surse regenerabile de energie impusă.

Valoarea Certificatelor Verzi reprezintă un câştig suplimentar primit de producători pentru „energia curată" pe care o livrează în reţelele de energie electrică.

Preţul Certificatului Verde este determinat prin mecanisme de piaţă, fie prin contracte bilaterale între producători şi furnizori, fie pe piaţa centralizată, organizată şi administrată de OPCOM. Preţul Certificatelor Verzi variază într-un interval minim şi maxim stabilit prin hotărâre de Guvern. Preţul minim este impus pentru protecţia producătorilor, iar preţul maxim pentru protecţia consumatorilor[1].

22. Fonduri alocate de la bugetul de stat şi bugetele locale destinate programelor de investiţii pentru dezvoltare, având obiective similare celor cofinanţate din fondurile europene mai sus menţionate.

În anul 2015, la nivel naţional, cele mai mari cheltuieli pentru protecţia mediului s-au înregistrat pe domeniul deşeurilor la producătorii specializaţi cu un procent de 70,5% din totalul cheltuielilor pe domeniul deşeurilor. În acelaşi an, cele mai mari investiţii pentru protecţia mediului s-au înregistrat pe domeniul protecţiei aerului (la producătorii nespecializaţi cu un procent de 99,0% din totalul investiţiilor pe domeniul protecţiei aerului). Nu în ultimul rând, trebuie arătat faptul că în anul 2015 ponderea investiţiilor producătorilor nespecializaţi a reprezentat 71,6% din totalul investiţiilor pentru protecţia mediului, urmate de cele ale administraţiei publice (16,9%) şi de investiţiile producătorilor specializaţi (11,5%).

23. Subvenţii şi ajutoare financiare de la bugetul de stat

Subvenţiile şi stimulentele au fost create pentru a genera dezvoltarea unor noi tehnologii care să ajute la crearea unor noi pieţe pentru bunuri şi servicii legate de mediul înconjurător, cum ar fi: noi tehnologii, schimbarea comportamentului consumatorilor prin stimularea achiziţiilor de bunuri cu un impact mai redus asupra mediului, precum şi pentru susţinerea temporară a companiilor astfel încât acestea să atingă un nivel ridicat de protecţie a mediului înconjurător.

24. Fondul pentru mediu este un instrument economico-financiar destinat susţinerii şi realizării proiectelor şi programelor pentru protecţia mediului şi pentru atingerea obiectivelor Uniunii Europene în domeniul mediului şi schimbărilor climatice[2].

Administraţia Fondului pentru mediu este principala instituţie care asigură suportul financiar pentru realizarea proiectelor şi programelor pentru protecţia mediului, constituită conform principiilor europene „poluatorul plăteşte" şi „responsabilitatea producătorului".

Administraţia Fondului pentru mediu funcţionează ca organ de specialitate al administraţiei publice centrale, cu personalitate juridică, în coordonarea Ministerului Mediului, Apelor şi Pădurilor.

---

[1] Preţul energiei electrice este determinat pe piaţa de energie electrică şi se tranzacţionează separat de certificatele verzi.

[2] O.U.G. nr. 196/2005 privind Fondul pentru mediu, cu modificările ulterioare.

24.1. Veniturile Fondului pentru mediu se constituie din:

a. o contribuție de 3% din veniturile realizate din vânzarea deșeurilor metalice feroase și neferoase, obținute de către generatorul deșeurilor, persoană fizică sau juridică. Sumele se reține prin stopaj la sursă de către operatorii economici care desfășoară activități de colectare și/sau valorificare a deșeurilor, care au obligația să le vireze la Fondul pentru mediu;

b. taxele pentru emisiile de poluanți în atmosferă, datorate de operatorii economici deținători de surse staționare a căror utilizare afectează factorii de mediu;

c. taxele încasate de la proprietarii sau, după caz, administratorii de depozite pentru deșeurile inerte și nepericuloase încredințate de către terți în vederea eliminării finale prin depozitare;

d. o contribuție de 2 lei/kg, datorată de operatorii economici care introduc pe piața națională bunuri ambalate, care distribuie pentru prima dată pe piața națională ambalaje de desfacere, și de operatorii economici care închiriază, sub orice formă, cu titlu profesional, ambalaje, pentru diferența dintre cantitățile de deșeuri de ambalaje corespunzătoare obiectivelor minime de valorificare sau incinerare în instalații de incinerare cu recuperare de energie și de valorificare prin reciclare și cantitățile de deșeuri de ambalaje efectiv valorificate sau incinerate în instalații de incinerare cu recuperare de energie și valorificate prin reciclare;

e. o contribuție de 2% din valoarea substanțelor clasificate prin acte normative ca fiind periculoase pentru mediu, introduse pe piața națională de către operatorii economici;

f. o contribuție de 2% din veniturile realizate din vânzarea masei lemnoase și/sau a materialelor lemnoase obținute de către administratorul, respectiv proprietarul pădurii, cu excepția lemnelor de foc, arborilor și arbuștilor ornamentali, pomilor de Crăciun, răchitei și puieților;

g. o contribuție de 2 lei/kg anvelopă, datorată de operatorii economici care introduc pe piața națională anvelope noi și/sau uzate destinate reutilizării, pentru diferența dintre cantitățile de anvelope corespunzătoare obligațiilor anuale de gestionare prevăzute în legislația în vigoare și cantitățile efectiv gestionate;

h. o contribuție de 3% din suma care se încasează anual pentru gestionarea fondurilor de vânătoare, plătită de către gestionarii fondurilor de vânătoare;

i. donații, sponsorizări, asistență financiară din partea persoanelor fizice sau juridice române ori străine și a organizațiilor sau organismelor internaționale;

j. sumele încasate din restituirea finanțărilor acordate, dobânzi, penalități de orice fel, alte operațiuni financiare derulate din sursele financiare ale Fondului pentru mediu;

k. sumele încasate de la manifestări organizate în beneficiul Fondului pentru mediu;

l. cuantumul taxelor pentru emiterea avizelor, acordurilor și a autorizațiilor de mediu;

m. dobânzi și penalități de orice fel datorate de către debitorii Fondului pentru mediu;

n. o contribuție de 100 lei/tonă, datorată de unitățile administrativ-teritoriale sau, după caz, subdiviziunile administrativ-teritoriale ale municipiilor, în cazul neîndeplinirii obiectivului anual de reducere cu 15% a cantităților de deșeuri municipale eliminate prin depozitare, plata făcându-se pentru diferența dintre cantitatea efectiv depozitată și cantitatea reprezentând 85% din cea depozitată în anul anterior;

o. ecotaxa, în valoare de 0,1 lei/bucată, aplicată pungilor și sacoșelor pentru cumpărături, cu mâner integrat sau aplicat, fabricate din materiale obținute din resurse neregenerabile definite potrivit O.U.G. nr. 195/2005 privind protecția mediului, aprobată cu modificări

şi completări prin Legea nr. 265/2006, cu modificările şi completările ulterioare, încasată de la operatorii economici care introduc pe piaţa naţională astfel de ambalaje de desfacere. Ecotaxa se evidenţiază distinct pe documentele de vânzare, iar valoarea acesteia se afişează vizibil la punctul de vânzare, în vederea informării consumatorilor finali;

p. timbrul de mediu pentru autovehicule[1];

q. o taxă de 0,3 lei/kg, aplicată o singură dată cantităţilor de uleiuri, pe bază minerală, semisintetice, sintetice, cu sau fără adaosuri, datorată de către operatorii economici care introduc pe piaţa naţională astfel de produse. Taxa se evidenţiază distinct pe documentele de vânzare.

r. sumele încasate ca urmare a aplicării penalităţii de 100 euro, echivalentă în lei la cursul de schimb leu/euro al Băncii Naţionale a României valabil la data de 1 mai a anului respectiv, pentru fiecare tonă de dioxid de carbon echivalent emisă, plătită de către operatorul sau operatorul de aeronave care nu a restituit certificatele de emisii de gaze cu efect de seră corespunzătoare emisiilor de gaze cu efect de seră generate în anul anterior, penalitate care creşte anual în conformitate cu indicele european al preţurilor de consum, potrivit prevederilor legale în vigoare;

s. sumele rezultate din comercializarea surplusului de AAU-uri, potrivit prevederilor O.U.G. nr. 29/2010 privind valorificarea surplusului de unităţi ale cantităţii atribuite României prin Protocolul de la Kyoto, aprobată cu modificări prin Legea nr. 145/2010;

ş. suma reprezentând contravaloarea certificatelor verzi neachiziţionate;

t. contravaloarea în lei a sumei obţinute în urma scoaterii la licitaţie, în condiţiile legii, a certificatelor de emisii rămase neutilizate din rezerva pentru proiectele de tip implementare în comun pentru România din perioada 2008-2012 din cadrul schemei de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră, potrivit prevederilor O.U.G. nr. 115/2011, aprobată prin Legea nr. 163/2012, cu modificările şi completările ulterioare;

ţ. o contribuţie de 2 lei/kg, datorată de operatorii economici autorizaţi pentru preluarea obligaţiilor anuale de valorificare a deşeurilor de ambalaje, respectiv de gestionare a anvelopelor uzate, plata făcându-se pentru diferenţa dintre cantităţile de deşeuri corespunzătoare obiectivelor anuale, stabilite de legislaţia în vigoare, şi cantităţile efectiv valorificate, respectiv gestionate în numele clienţilor pentru care au preluat obligaţiile;

u. o contribuţie datorată de operatorii economici care introduc pe piaţa naţională echipamente electrice şi electronice, astfel: 1. de la data de 1 ianuarie 2017 până la data de 31 decembrie 2017, pentru diferenţa dintre cantităţile de echipamente electrice şi electronice declarate ca fiind introduse pe piaţa naţională şi cantităţile constatate de Administraţia Fondului ca fiind introduse pe piaţa naţională; 2. de la data de 1 ianuarie 2018, pentru diferenţa dintre cantităţile de deşeuri de echipamente electrice şi electronice corespunzătoare obligaţiilor anuale de colectare, prevăzute în O.U.G. nr. 5/2015 privind deşeurile de echipamente electrice şi electronice, şi cantităţile efectiv colectate;

v. o contribuţie de 4 lei/kg de baterii şi acumulatori portabili, datorată de operatorii economici care introduc pe piaţa naţională baterii şi acumulatori portabili, astfel: 1. de la data 1 ianuarie 2017 până la data de 31 decembrie 2017, pentru diferenţa dintre cantităţile de baterii şi acumulatori portabili declarate ca fiind introduse pe piaţa naţională şi cantităţile constatate de Administraţia Fondului ca fiind introduse pe piaţa naţională; 2. de la data de

[1] Deocamdată abrogat prin Legea nr. 1/2017 pentru eliminarea unor taxe şi tarife, precum şi pentru modificarea şi completarea unor acte normative.

I ianuarie 2018, pentru diferența dintre cantitățile de deșeuri de baterii și acumulatori portabili corespunzătoare obligațiilor anuale de colectare, prevăzute în H.G. nr. 1.132/2008 privind regimul bateriilor și acumulatorilor și al deșeurilor de baterii și acumulatori, cu modificările și completările ulterioare, și cantitățile efectiv colectate;

w. o contribuție datorată de operatorii economici autorizați pentru preluarea obligațiilor anuale de colectare a deșeurilor de echipamente electrice și electronice, respectiv o contribuție de 4 lei/kg de baterii și acumulatori portabili, datorată de operatorii economici autorizați pentru preluarea obligațiilor anuale de colectare a deșeurilor de baterii și acumulatori portabili, plata făcându-se pentru diferența dintre cantitățile de deșeuri corespunzătoare obiectivelor anuale, stabilite de legislația în vigoare, și cantitățile efectiv colectate în numele clienților pentru care au preluat obligațiile.

24.2. Cheltuielile Fondului pentru mediu se utilizează pentru finanțarea proiectelor și programelor-pilot și a următoarelor categorii de proiecte și programe pentru protecția mediului:

a. reducerea impactului asupra atmosferei, apei și solului, inclusiv monitorizarea calității aerului;

b. reducerea nivelului de zgomot;

c. gestionarea deșeurilor;

d. protecția resurselor de apă, sisteme integrate de alimentare cu apă, stații de tratare, canalizare și stații de epurare;

e. managementul integrat al zonei costiere;

f. conservarea biodiversității și administrarea ariilor naturale protejate;

g. împădurirea terenurilor degradate, reconstrucția ecologică și gospodărirea durabilă a pădurilor;

h. educația și conștientizarea publicului privind protecția mediului;

i. creșterea producției de energie din surse regenerabile;

j. renaturarea terenurilor scoase din patrimoniul natural;

k. refacerea siturilor contaminate, cu excepția celor reglementate prin legi speciale;

l. aplicarea de tehnologii curate, incluzând gazeificarea cărbunelui și cogenerare de înaltă eficiență, fără a se limita la acestea;

m. efectuarea de monitorizări, studii și cercetări în domeniul protecției mediului și schimbărilor climatice privind sarcini derivate din acorduri internaționale, directive europene sau alte reglementări naționale sau internaționale, precum și cercetare-dezvoltare în domeniul schimbărilor climatice;

n. modernizarea și reabilitarea grupurilor energetice;

o. închiderea iazurilor de decantare din sectorul minier;

p. efectuarea de lucrări destinate prevenirii, înlăturării și/sau diminuării efectelor produse de fenomenele meteorologice extreme, precum și de alți factori vătămători, în condițiile legii;

q. instalarea sistemelor de încălzire care utilizează energie regenerabilă, inclusiv înlocuirea sau completarea sistemelor clasice de încălzire;

r. Programul național de îmbunătățire a calității mediului prin realizarea de spații verzi în localitățile din mediul urban;

s. Programul de stimulare a înnoirii Parcului Auto Național;

ş. Programul de stimulare a înnoirii Parcului naţional de tractoare şi maşini agricole autopropulsate;

t. Programul de realizare a pistelor pentru biciclişti în mediul urban şi periurban;

ţ. Programul de dezvoltare şi optimizare a Reţelei Naţionale de Monitorizare a Calităţii Aerului;

u. reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră în transporturi, prin promovarea vehiculelor de transport rutier nepoluante din punct de vedere energetic;

v. efectuarea de lucrări destinate eficienţei energetice;

w. reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră în agricultură;

x. Programul de dezvoltare şi optimizare a Reţelei Naţionale de Supraveghere a Radioactivităţii Mediului;

y. Programul de evaluare, caracterizare şi încadrare a deşeurilor.

25. Statul poate interveni în domeniul protecţiei mediului şi prin **instrumente financiar-fiscale** prin care fie impozitează suplimentar anumite activităţi umane cu impact negativ asupra mediului, fie acordă facilităţi fiscale acelor activităţi nepoluante pentru a stimula extinderea lor, fie taxează anumite prestaţii pe care le oferă autorităţile sau instituţiile publice ori taxează mai mult sau mai puţin aspru dreptul de exploatare a unor bunuri sau resurse aparţinând domeniului public al statului, astfel încât să creeze, implicit, şi resurse financiare necesare intervenţiei asupra mediului.

Astfel, taxele de mediu au fost create astfel încât să afecteze comportamentul agenţilor economici prin schimbarea preţului unor resurse, dar şi pentru creşterea veniturilor bugetare.

Tarifele de mediu au fost create pentru a acoperi (parţial sau în totalitate) costurile serviciilor de mediu şi ale tratării apelor menajere.

Schemele de garantare şi compensare au fost create pentru a asigura un nivel adecvat de compensare pentru distrugerile cauzate de unele activităţi cu un grad mare de risc asupra mediului.

25.1. Impozitele reprezintă prelevări în formă pecuniară datorate în mod definitiv, obligatoriu şi fără o contraprestaţie imediată şi direct, de către orice persoană fizică sau juridică ce are calitatea de contribuabil, destinată unuia dintre bugetele publice ale statului sau ale unităţilor administrativ-teritoriale[1].

25.2. Taxele de mediu

Taxele reprezintă sumele de bani cu destinaţie bugetară care se datorează în mod definitiv şi obligatoriu, cu titlu de plată a unei prestaţii, de către toate persoanele ce beneficiază, la cerere, de o prestaţie din partea subiecţilor chemaţi să reprezinte un corp public în raporturile ce iau naştere cu această ocazie[2].

Taxele se plătesc pentru utilizarea unui serviciu (de exemplu, taxa de salubritate) sau pentru posibilitatea aducerii de prejudicii unor terţi (spre exemplu, taxa de poluare).

Din această perspectivă, este important să precizăm că **taxele de mediu** reprezintă totalitatea contribuţiilor obligatorii percepute în considerarea unei materii impozabile

[1] Cr. Oneţ, *Drept financiar public*, Ed. Universul Juridic, Bucureşti, 2015, p. 139.
[2] *Ibidem*, p. 142.

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

susceptibile de a aduce atingere mediului, indiferent dacă acestea sunt colectate la bugetul de stat, la bugetele locale sau într-un fond special destinat protecției mediului[1].

Față de această definiție, în literatura de specialitate[2] s-au impus o serie de precizări:

➢ taxele de mediu (sau ecologice) sunt instituite fie în scopul asigurării protecției mediului, fie sunt destinate să reducă povara fiscală exercitată prin intermediul altor impozite (de regulă, impozitele pe venit);

➢ materia impozabilă o reprezintă combustibilii pentru transport, automobilele deținute în proprietate, emisiile poluante în aer și apă, îngroparea deșeurilor, pesticidelor și a altor substanțe periculoase;

➢ în categoria taxelor ecologice nu sunt reținute taxele plătite diverselor instituții pentru servicii de canalizare sau colectare a deșeurilor menajere, taxa pe valoarea adăugată care ar avea o bază de impunere similară, redevențele percepute pentru extracția de substanțe minerale[3];

➢ taxele europene sunt percepute de UE în cadrul programelor sale de acțiune din domeniul protecției mediului, ca mijloace complementare de acțiune, alăturate reglementărilor în materie[4].

25.3. Redevențele de mediu

Termenul „redevențe" desemnează plățile de orice fel primite pentru folosirea sau concesionarea oricărui drept de autor asupra unei opere literare, artistice sau științifice, inclusiv asupra filmelor de cinematograf și software, orice patent, marcă de comerț, desen ori model, plan, formulă secretă sau procedeu de fabricație ori pentru informații referitoare la experiența în domeniul industrial, comercial ori științific[5].

Așadar, plățile pentru folosirea sau dreptul de folosire a echipamentului industrial, comercial ori științific vor fi considerate redevențe. În general, redevența se calculează în funcție de gradul de utilizare a bunului respectiv (de exemplu, numărul de difuzări a unei piese muzicale).

Redevențele de mediu sunt prelevări în formă pecuniară datorate unui buget public (în principiu, bugetului de stat) în mod definitiv, obligatoriu și regulat pentru dreptul de a exploata, tot în mod regulat, resursele naturale ale statului (sau ale unităților administrativ-teritoriale), cum ar fi minereuri, hidrocarburi, terenuri agricole, terenuri forestiere.

Redevența se plătește pentru dreptul de a utiliza un bun sau un serviciu numai din momentul în care acestea sunt efectiv utilizate. Redevența se mai poate plăti ca procent din veniturile realizate de cei ce exploatează resursele respective.

În concret, există redevențe miniere[6], redevențe pentru exploatarea unor terenuri petrolifere[7] (care se plătește în momentul în care este începută extracția și se calculează în

---

[1] Ministerul Finanțelor Publice, *http://www.mfinante.ro/ nefiscal.html?pagina=taxe*.

[2] C.F. Costaș, M.Șt. Minea, *Drept fiscal*, Ed. Universul Juridic, București, 2015, pp. 451-452.

[3] Este vorba despre redevența minieră, redevența petrolieră și alte redevențe.

[4] Autorul face precizarea că, din punctul de vedere al naturii juridice, unele taxe de mediu pot fi considerate taxe parafiscale, în măsura în care sunt colectate într-un fond special, extrabugetar (C.F. Costaș, M.Șt. Minea, *op. cit.*, p. 452).

[5] Art. 257 C. fisc.

[6] O.G. nr. 6/2013 privind instituirea unor măsuri speciale pentru impozitarea exploatării resurselor naturale, altele decât gazele naturale, aprobată prin Legea nr. 261/2013, cu modificările ulterioare.

[7] Legea nr. 238/2004 a petrolului, cu modificările ulterioare.

raport de cantitatea de petrol extrasă), redevenţe pentru exploatarea masei lemnoase[1] (care se plăteşte în funcţie de cantitatea de masă lemnoasă produsă).

Redevenţa minieră este cuvenită bugetului de stat şi se stabileşte la încheierea licenţei ori la eliberarea permisului de exploatare a resurselor naturale ale subsolului, cum ar fi:

- exploatarea forestieră;
- extracţia cărbunelui superior;
- extracţia cărbunelui inferior
- extracţia petrolului brut;
- extracţia minereurilor feroase;
- extracţia minereurilor de uraniu şi toriu;
- extracţia altor minereuri metalifere neferoase;
- extracţia apelor minerale;
- alte activităţi extractive.

În general, **redevenţa** pentru exploatarea minieră ori a unor terenuri petrolifere se plăteşte în momentul în care este începută extracţia. **Redevenţa** se plăteşte în funcţie de cantitatea de petrol extrasă[2]. **Redevenţa** pentru exploatarea masei lemnoase se plăteşte în funcţie de cantitatea de metri cubi de masă lemnoasă produsă.

Diferenţa dintre o **redevenţă** şi **impozit** constă în faptul că **redevenţa** se plăteşte în momentul utilizării bunului sau al beneficierii de serviciul respectiv, în timp ce **impozitul** se plăteşte indiferent dacă bunul este utilizat sau nu. Astfel, deţinerea unui autovehicul sau a unei locuinţe generează automat un **impozit**, indiferent dacă proprietarul foloseşte autovehiculul respectiv sau dacă locuieşte la adresa respectivă. Impozitul este datorat pentru faptul deţinerii în proprietate a unui bun, pentru faptul deţinerii unei calităţi sau pentru faptul desfăşurării unei activităţi, fără a se primi în contraprestaţie vreun bun sau serviciu din partea statului sau a unei unităţi administrativ-teritoriale.

Redevenţa nu este nicio **taxă**. O **taxă** se plăteşte pentru utilizarea unui serviciu (**taxă** de salubritate) sau pentru posibilitatea aducerii de prejudicii unor terţi (**taxa** de poluare auto). **Taxa** de salubritate se plăteşte de orice cetăţean al unui oraş, indiferent de cantitatea de gunoi menajer produsă.

Aşadar, **redevenţa** nu este o **taxă** sau un **impozit**. Cea mai importantă caracteristică a **redevenţei este faptul că ea** se plăteşte pentru dreptul de a exploata un bun numai în momentul în care acest fapt se produce efectiv şi numai în raport de gradul de exploatare.

26. Credite externe pentru investiţii din partea instituţiilor financiare internaţionale (Banca Europeană de Investiţii – BEI, Banca Europeană pentru Reconstrucţie şi Dezvoltare – BERD, Banca Mondială etc.), precum şi din alte surse (fonduri suverane, fonduri private cu profil investiţional etc.) pentru susţinerea unor proiecte naţionale congruente cu obiectivele Strategiei Naţionale pentru Dezvoltare Durabilă şi a Strategiei UE în materie.

27. Alte instrumente financiare:

- încurajarea, în continuare, a investiţiilor străine directe;
- utilizarea mai activă a pieţei de capital, în speţă prin lansarea de oferte publice iniţiale (IPO);

[1] O.G. nr. 6/2013.

[2] Prin comparaţie cu redevenţa, impozitul pentru deţinerea în concesiune a acestor terenuri se plăteşte anual indiferent dacă s-a extras petrol sau nu.

BUCHAREST UNIVERSITY LIBRARY

- lărgirea bazei de creditare bancară prin stimularea economisirii interne;
- dezvoltarea instrumentelor de plasament pe termen lung;
- concesionarea unor proiecte de infrastructură și utilități publice;
- promovarea parteneriatelor public-privat.

28. Sistemele de etichetare a produselor au fost create pentru a sublinia informații relevante pentru utilizatori cu privire la anumite caracteristici ale produsului cu impact asupra mediului. Un exemplu în acest sens este reprezentat de sistemul de clasificare a aparatelor electrocasnice în funcție de eficiența energetică (A-G). Utilizarea lor poate ajuta la creșterea eficienței taxelor de mediu.

29. În concluzie, în funcție de importanța anumitor sectoare din domeniul protecției mediului, precum și de specificul acestora, se pot utiliza instrumente financiare diferite sau combinații care să conducă la cele mai eficiente rezultate.

Astfel, folosirea taxelor pe energie în combinație cu introducerea unor subvenții pentru proiecte de izolare a clădirilor poate reprezenta o bună modalitate de creare a unor stimulente diferite pentru proprietari și pentru chiriașii imobilelor, combinație care să conducă la creșterea investițiilor pentru izolare termică și a atractivității închirierii unor astfel de imobile.

Combinația între impunerea unei taxe și o abordare voluntară, cum ar fi un acord de mediu negociat, poate conduce la o creștere a acceptabilității politice a taxelor pe mediu, precum și la limitarea impactului respectivelor taxe asupra competitivității sectoriale.

Combinația între aplicarea unei taxe de mediu și un sistem de permise tranzacționabile poate conduce la o scădere a costurilor de respectare a regulilor de către firme, întrucât acestea sunt cointeresate în funcționarea eficientă a sistemului. Pe de altă parte, o astfel de combinație poate conduce la o creștere a nesiguranței cu privire la eficiența taxelor impuse activităților cu impact asupra mediului.

4.7. Instrumente tehnico-științifice

30. Dezvoltarea științifică și, mai ales, dezvoltarea tehnologică au provocat mutații profunde și cel mai probabil ireversibile în structura mediului înconjurător. Unele dintre aceste mutații au un profund caracter negativ, pentru nu vor mai putea fi niciodată recreate condițiile fizice, chimice, biologice și pedo-climatice care au stat la baza evoluției unora dintre factorii mediului naturali. Astfel, este unanim acceptat faptul că ceea ce a fost deja pierdut nu mai poate fi recuperat, nici din punct de vedere cantitativ, dar nici din punct de vedere calitativ.

Dată fiind această realitate obiectivă care se prezintă în fața umanității, societatea omenească este obligată să utilizeze toate mijloacele posibile pentru a limita efectele negative ale dezvoltării științifice și tehnologice asupra mediului. Cea mai bună și mai sigură cale este aceea de a da cercetării științifice noi valențe și de a utiliza dezvoltarea tehnologică în favoarea protejării mediului. Pentru a putea atinge acest obiectiv, este necesar a se realiza cadrul politico-juridic pe care să se întemeieze toate acțiunile ce vor fi întreprinse în acest sens.

31. Legea nr. 324/2003 pentru aprobarea Ordonanţei Guvernului nr. 57/2002 privind cercetarea ştiinţifică şi dezvoltarea tehnologică **defineşte noţiuni** precum:

a. **cercetarea fundamentală** – activitatea desfăşurată, în principal, pentru a dobândi cunoştinţe noi cu privire la fenomene şi procese, precum şi în vederea formulării şi verificării de ipoteze, modele conceptuale şi teorii;

b. **cercetarea aplicativă** – activitatea destinată, în principal, utilizării cunoştinţelor ştiinţifice pentru perfecţionarea sau realizarea de noi produse, tehnologii şi servicii;

c. **dezvoltarea tehnologică** este formată din activităţile de inginerie a sistemelor şi de inginerie tehnologică prin care se realizează aplicarea şi transferul rezultatelor cercetării către agenţii economici, precum şi în plan social, având ca scop introducerea şi materializarea de noi tehnologii, produse, sisteme şi servicii, precum şi perfecţionarea celor existente;

d. **inovare** – activitate orientată către generarea, asimilarea şi valorificarea rezultatelor cercetării-dezvoltării în sfera economică şi socială;

e. **inovarea de produs** – introducerea în circuitul economic a unui produs nou sau cu unele caracteristici îmbunătăţite în mod semnificativ, astfel încât să se ofere consumatorului servicii noi sau îmbunătăţite;

f. **inovarea tehnologică** – introducerea în circuitul economic a unui proces sau a unei tehnologii ori ameliorarea semnificativă a celor existente, inclusiv îmbunătăţirea metodelor de gestiune şi organizare a muncii;

g. **transfer tehnologic** – ansamblul de activităţi desfăşurate cu sau fără bază contractuală, pentru a disemina informaţii, a acorda consultanţă, a transmite cunoştinţe, a achiziţiona utilaje şi echipamente specifice, în scopul introducerii în circuitul economic a rezultatelor cercetării, transformate în produse comerciale şi servicii;

h. **valorificare** – procesul prin care rezultatele cercetării competitive ajung să fie utilizate, conform cerinţelor activităţii industriale sau comerciale, în viaţa socială, economică şi culturală;

i. **diseminare** – transmiterea informaţiilor, a experienţei şi a bunelor practici, precum şi cooperarea pentru promovarea inovării, pentru sprijinirea celor care vor să-şi creeze întreprinderi inovative şi pentru sprijinirea proiectelor inovative;

j. **absorbţia inovării** – capacitatea mediului socioeconomic de a îngloba inovarea, în mod deosebit în întreprinderi, de a utiliza, de a transforma şi de a lărgi cunoştinţele despre rezultatele inovării, în scopul de a se extinde posibilitatea aplicării acestor rezultate în noi produse, procese sau servicii;

k. **plan naţional de cercetare-dezvoltare şi inovare** – instrumentul prin care statul realizează politica generală în domeniul cercetării-dezvoltării, al inovării şi prin care asigură corelarea acestora;

l. **plan sectorial** – instrument prin care organele administraţiei publice centrale şi locale, precum şi academiile realizează politica de cercetare menită să asigure dezvoltarea domeniului coordonat şi creşterea eficienţei activităţilor;

m. **program de cercetare-dezvoltare-inovare** – component al Planului naţional de cercetare-dezvoltare şi inovare, alcătuit dintr-un set de obiective care au legătură între ele şi cărora le pot corespunde subprograme. Prin program se urmăreşte implementarea unei politici într-un domeniu specific. Realizarea programului se efectuează prin intermediul proiectelor;

n. **obiectiv în program** – necesitate a unui sector sau domeniu al societăţii a cărei rezolvare implică mai multe discipline în domeniul cercetării-dezvoltării. Realizarea obiectivului se face prin intermediul proiectelor de cercetare-dezvoltare;

o. **proiect de cercetare-dezvoltare** – modalitatea de atingere a unui obiectiv al unui program, cu un scop propriu bine stabilit, care este prevăzut să se realizeze într-o perioadă determinată, utilizând resursele alocate și căruia îi este atașat un set propriu de reguli, obiective și activități;

p. **program-nucleu de cercetare** – program propriu al institutelor naționale sau al instituțiilor publice de cercetare-dezvoltare, care fac parte din sistemul de cercetare de interes național, care poate fi finanțat direct de către autoritatea de stat pentru cercetare-dezvoltare;

q. **lucrare de cercetare-dezvoltare** – componentă a proiectelor de cercetare-dezvoltare care are un obiectiv concret ce trebuie atins în cursul unui an;

r. **raport de cercetare-dezvoltare** – document tehnico-științific care prezintă obiectivul și rezultatele activităților desfășurate în cadrul unei lucrări de cercetare, precum și acțiunile concrete pentru valorificarea rezultatelor obținute.

32. Dacă toate aceste instrumente ale cercetării științifice și dezvoltării tehnologice sunt puse în slujba protecției mediului în mod neabătut, așa cum impun și cele 7 PAM-uri adoptate la nivelul Uniunii Europene[1], atunci s-ar putea atinge obiectivul general de ameliorare și protecție a mediului pe baze științifice și prin mijloace tehnologice de vârf.

33. Instrumentele tehnice asigură respectarea standardelor de calitate privind mediul ambiant și utilizarea celor mai bune tehnologii disponibile.

În categoria instrumentelor tehnice pot fi incluse:

- standarde și limite de emisii poluante de orice fel[2];
- cele mai bune tehnologii disponibile (BAT);
- denominarea „eco" (eco-etichetarea)[3];
- criteriile aplicabile inspecțiilor de mediu în SM[4].

---

[1] Din 1973, Comisia Europeană a inițiat programe de acțiune pentru mediu (PAM) multianuale, care stabilesc viitoarele propuneri legislative și viitoarele obiective pentru politica de mediu a UE; măsurile concrete se adoptă separat ulterior. În 2013, Consiliul și Parlamentul au adoptat cel de-al șaptelea PAM pentru perioada până în 2020, cu titlul „O viață bună, în limitele planetei noastre". Bazându-se pe o serie de inițiative strategice recente (Foaia de parcurs privind eficiența utilizării resurselor, Strategia în domeniul biodiversității 2020 și Foaia de parcurs pentru trecerea la o economie competitivă cu emisii scăzute de dioxid de carbon până în 2050), programul stabilește nouă obiective prioritare, printre care se numără: protejarea naturii, o reziliență ecologică sporită, o creștere durabilă, eficientă din punctul de vedere al resurselor și cu emisii reduse de dioxid de carbon, și combaterea amenințărilor la adresa sănătății legate de mediu. Programul subliniază, de asemenea, nevoia unei mai bune aplicări a legislației UE în domeniul mediului, a cunoștințelor științifice de vârf, a investițiilor și a integrării aspectelor legate de mediu în cadrul altor politici.

[2] Standardele și limitele de emisii sunt incluse în legislația specifică și au menirea de a limita nivelul poluării mediului și de a identifica marii poluatori.

[3] Denominarea „eco" este un instrument ce are drept scop promovarea produselor cu un impact de mediu redus, comparativ cu alte produse din același grup. În plus, denominarea „eco" oferă consumatorilor informații clare și întemeiate științific asupra naturii produselor, orientându-le astfel opțiunile. Această denominare are rolul evidențierii produselor comunitare care îndeplinesc anumite cerințe de mediu și criterii „eco" specifice, criterii stabilite și revizuite de Comitetul Uniunii Europene pentru Denominare Eco (European Union Eco-Labelling Board – EUEB) – responsabil, de altfel, și pentru evaluarea și verificarea cerințelor referitoare la acestea. Produsele care au îndeplinit criteriile de acordare a acestei denominări pot fi recunoscute prin simbolul „margaretei" (logo-ul specific).

[4] Criteriile aplicabile inspecțiilor de mediu în SM au fost create pentru a asigura conformitatea cu legislația de mediu a UE și aplicarea uniformă a acesteia. Acest lucru este posibil prin stabilirea unor criterii minime referitoare la organizarea, desfășurarea, urmărirea și popularizarea rezultatelor inspecțiilor de mediu în toate SM.

34. Cele mai bune tehnologii disponibile (Best Available Technologies – BAT) reprezintă un element esenţial al Directivei 2008/1/CE – IPPC, Prevenirea şi Controlul Integrat al Poluării (International Plant Protection Conversion), referitoare la prevenirea şi controlul integrat al poluării mediului, care are ca scop atingerea unui nivel înalt de protecţie a mediului în întregul său, prin implementarea de măsuri de prevenire sau de reducere a emisiilor în atmosferă, apă şi sol, inclusiv aplicarea unor măsuri privind managementul deşeurilor, eficienţa energetică şi a resurselor şi prevenirea accidentelor.

De asemenea, Directiva IPPC instituie cerinţa aplicării „celor mai bune tehnici disponibile" (BAT) în cadrul tuturor instalaţiilor noi, iar începând cu anul 2007, se aplică şi în cadrul instalaţiilor existente anterior.

35. Directiva defineşte ***cele mai bune tehnici disponibile***, astfel:

a. „cel mai eficient şi înaintat stadiu de dezvoltare a activităţilor şi a metodelor de funcţionare corespunzătoare, a tehnicilor speciale, fiind considerat adecvat şi practic, în principal ca bază pentru stabilirea valorilor limită de emisie, pentru a preveni în general emisiile şi efectele asupra întregului mediu sau, dacă lucrul nu este posibil, atunci să fie reduse";

b. „tehnicile" şi tehnologia aplicată, precum şi felul şi modul cum este instalaţia planificată, construită, exploatată şi scoasă din funcţiune;

c. „disponibile" sunt tehnicile dezvoltate la o scară care, considerând relaţia costuri/beneficii, fac posibilă aplicarea în condiţii economice şi realizabile tehnic în sectorul industrial respectiv, indiferent dacă aceste tehnici sunt utilizate sau realizate în statul membru respectiv, întrucât sunt accesibile pentru operator în condiţii rezonabile;

d. „cele mai bune" sunt tehnicile cele mai eficiente în atingerea unui nivel general ridicat de protecţie a mediului, în ansamblul său.

36. În vederea unei armonizări la nivel european a celor mai bune tehnici disponibile (BAT), Directiva IPPC prevede un **schimb de informaţii** asupra celor mai bune tehnici disponibile. Rezultatele acestui schimb de informaţii vor fi înscrise în aşa-numitele documente BAT, ce vor fi publicate de către Comisia Europeană, fiind luate în considerare la stabilirea condiţiilor de autorizare. Coordonarea acestor schimburi de informaţii se realizează de către Biroul European IPPC, organism desemnat de către Comisia Europeană, al cărui sediu se află la Sevilia.

37. Directiva IPPC stabileşte **principii** în vederea autorizării şi controlului instalaţiilor, precum şi o abordare integrată prin aplicarea celor mai bune tehnici disponibile (BAT) pentru atingerea unui nivel înalt de protecţie a mediului în ansamblul său, luând în considerare costurile şi beneficiile.

Principiile de bază în aplicarea Directivei IPPC, în vederea realizării unui sistem integrat pentru prevenirea şi controlul poluării provenite de la activităţi specifice, sunt:

a. **Abordarea integrată** care să ţină cont de performanţa de mediu a întregii instalaţii, cuprinzând, de exemplu, emisiile în aer, apă şi sol, generarea de deşeuri, utilizarea de materii prime, eficienţa energetică, zgomot, prevenirea accidentelor, precum şi readucerea amplasamentului în momentul închiderii la o stare satisfăcătoare.

b. **Aplicarea celor mai bune tehnici disponibile** (BAT) în condițiile autorizării, inclusiv **stabilirea valorilor-limită de emisie** (VLE) care trebuie să se bazeze pe aceste tehnici BAT.

c. **Flexibilitatea** permite autorităților competente pentru protecția mediului ca în determinarea condițiilor de autorizare să țină seama de caracteristicile tehnice ale instalației, amplasarea geografică a acesteia şi condițiile locale de mediu.

38. La finalizarea lucrărilor tehnice se propune un document european (**BREF**) care se adoptă de Comisia Europeană pentru sectorul respectiv. Scopul acestor documente (BREF-uri), care nu au caracter obligatoriu, este de a se folosi ca referință, atât pentru sectoarele specifice, cât şi pentru autoritățile de mediu responsabile de stabilirea valorilor limită de emisie pentru autorizarea integrată de mediu.

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Capitolul III

NOŢIUNI INTRODUCTIVE PRIVIND DREPTUL MEDIULUI

1. Definiţia dreptului mediului

1. Dreptul mediului reprezintă ansamblul normelor juridice ce reglementează măsurile de protecţie a mediului şi de prevenire a poluării acestuia, de reparare a daunelor şi de repunere în situaţia iniţială în cazul producerii poluării ori de exploatare raţională a resurselor naturale.

Aceste norme juridice reglementează toate raporturile juridice pe care le denumim generic de protecţie a mediului, reglementând, totodată, naşterea, modificarea ori stingerea lor.

Dacă în definiţia pe care am oferit-o ne-am concentrat asupra nevoii de a evidenţia cele mai importante categorii de raporturi juridice ce intră în zona de reglementare a acestei ramuri de drept, alţi autori au avut abordări diferite, concentrându-se asupra altor aspecte.

Astfel, într-o abordare simplă şi concisă, dreptul mediului a fost definit ca o înmănunchere de norme juridice ce reglementează relaţiile dintre persoane formate în legătură cu protecţia mediului[1].

Într-o încercare de definire mai elaborată, dreptul mediului a mai fost definit ca fiind ansamblul reglementărilor juridice şi instituţiilor stabilite în vederea protecţiei, conservării şi ameliorării mediului, conform obiectivelor de dezvoltare durabilă[2].

Nu în ultimul rând, dorim să evidenţiem o definiţie interesantă potrivit căreia dreptul mediului cuprinde ansamblul complex al normelor juridice care reglementează relaţiile ce se stabilesc între oameni privind atitudinea lor faţă de natură, ca element vital şi suport al vieţii, în procesul conservării şi dezvoltării în scopuri economice, sociale şi culturale a componentelor mediului înconjurător – naturale şi artificiale –, precum şi relaţiile legale de conservare a lor[3].

2. Principiile generale ale dreptului mediului

2. Principiile generale ale dreptului mediului sunt reguli cu caracter de maximă generalitate ce sunt consfinţite prin acte normative în mod explicit ori derivând din dispoziţiile legale existente. Ele caracterizează esenţial şi fundamental atât legislaţia în vigoare în această materie, cât şi modul ei de aplicare. Din felul în care sunt enunţate rezultă, fără echivoc, faptul că unele dintre principiile legale reprezintă adevărate îndrumare pentru autorităţile publice centrale şi locale cu atribuţii în domeniul protecţiei mediului.

Aceste principii au fost enunţate de Legea protecţiei mediului şi au fost incluse în conţinutul acesteia ca urmare a preluării acquis-ului comunitar în materia protecţiei

---

[1] E. Lupan, *Dreptul mediului*, Universitatea Independentă „Dimitrie Cantemir", Cluj-Napoca, 1993, p. 121.
[2] M. Duţu, A. Duţu, *Dreptul mediului*, Ed. C.H. Beck, Bucureşti, 2014, p. 90.
[3] F. Făiniş, *Dreptul mediului*, Ed. Pinguin Book, Bucureşti, 2005, p. 38.

BUJOR / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

mediului. Cea mai mare parte a lor sunt principii ce au fost enunțate fie în legislația europeană de mediu, fie în programele de acțiune pentru mediu (PAM) elaborate și aplicate în ultimii 40 de ani în toate statele membre ale UE.

a. Principiul integrării politicii de mediu în celelalte politici sectoriale are în vedere faptul că politicile promovate și desfășurate de către stat sau de către autoritățile publice locale trebuie să ocupe o poziție centrală și să fie avute în vedere în cadrul tuturor celorlalte politici publice.

b. Principiul precauției în luarea deciziei are în vedere faptul că autoritățile publice trebuie să se preocupe de protejarea mediului ori de câte ori deciziile pe care le vor adopta ar putea să aducă atingere vreunuia dintre factorii principali ai mediului.

c. Principiul acțiunii preventive este formulat direct și indirect atât de către legislația națională, cât și de către cea internațională, subliniindu-se prin acesta că prevenirea poluării este mai ușor de realizat cu costuri mai puține și cu prejudicii pentru viața și sănătatea oamenilor mai mici decât repunerea mediului în situația inițială, ca urmare a producerii poluării sale.

d. Principiul reținerii poluanților la sursă are în vedere necesitatea armonizării progresului tehnologic și industrial cu cea a protejării mediului prin promovarea acelor tehnologii care permit ca agenții poluanți rezultați din activitățile industriale să nu mai fie eliberați în mediu.

e. Principiul „poluatorul plătește" se referă la faptul că orice persoană fizică sau juridică ce provoacă daune mediului este obligată să suporte costurile aferente reparării prejudiciului propriu-zis, precum și pe cele necesare repunerii în situația inițială, indiferent dacă fapta sa este culpabilă sau nu. Acest principiu ridică niște probleme de ordin juridic întrucât consacrarea sa în legislația românească de mediu s-a realizat ca urmare a obligației României de a prelua acquis-ul comunitar încă din perioada de precădere la UE. Potrivit dreptului românesc, răspunderea juridică nu poate fi antrenată decât în cazul în care sunt îndeplinite cumulativ toate cele cinci condiții ale răspunderii juridice, așa cum au fost ele formulate de către doctrina dreptului. În absența vreunuia dintre aceste elemente, în dreptul românesc răspunderea juridică nu poate fi antrenată în niciuna dintre formele sale. Cu toate acestea, principiul „poluatorul plătește" generează o răspundere de natură patrimonială cu privire la prejudicii cauzate de către acesta indiferent dacă poluatorul a acționat cu vinovăție sau nu. Deși în dreptul românesc acest lucru nu este posibil, această regulă prezintă o excepție în dreptul mediului prin aplicarea principiului „poluatorul plătește".

f. Principiul conservării biodiversității și a ecosistemelor specifice cadrului biogeografic natural este un principiu exprimat prin legea protecției mediului, dar care se regăsește formulat direct sau indirect și în legislația subsecventă. El are în vedere elaborarea de politici publice și programe de acțiune în domeniul protecției mediului, concepute în așa fel încât să se conserve cât mai multe ecosisteme și cât mai complexe, astfel încât să se asigure un echilibru natural și corect între aceste ecosisteme.

g. Utilizarea durabilă a resurselor naturale, mai ales în contextul luptei tot mai aprige pentru resurse la nivel mondial, trebuie să producă o schimbare radicală de paradigmă a politicilor publice promovate de statul român în această materie. Modul în care sunt exploatate resursele naturale ale României nu indică o viziune coordonată și integrată, ceea ce pune deja în pericol șansele la un mediu sănătos și la resurse naturale pentru generațiile viitoare.

h. Informarea şi participarea publicului la luarea deciziilor este un principiu preluat din Programele de Acţiune pentru mediu ale Uniunii Europene care consfinţeşte dreptul tuturor cetăţenilor europeni de a fi informaţi cu privire la starea mediului natural. În acest sens, la nivelul UE s-au creat sisteme de monitorizare a tuturor factorilor de mediu pe întreg teritoriul UE, deci şi pe teritoriul României, care permit cunoaşterea exactă a realităţii şi luarea deciziilor pe baza acestor realităţi. Mai mult decât atât, principiul afirmă dreptul cetăţenilor de a participa la luarea deciziilor importante privind mediul, întrucât toată populaţia este obligată să suporte condiţiile de mediu, aşa cum evoluează ele în urma deciziilor ce se iau.

i. Accesul la justiţie în probleme de mediu nu trebuie să fie în niciun fel îngrădit, în aşa fel încât orice persoană ce se simte lezată în drepturile şi interesele sale privitoare la dreptul la un mediu sănătos să se poată adresa instanţelor judecătoreşti pentru a-şi valorifica respectivele drepturi şi interese.

j. Principiul dezvoltării colaborării internaţionale pentru protecţia mediului este o cerinţă imperativă şi completatoare în raport cu principiul bunei vecinătăţi menţionat în doctrina dreptului internaţional al mediului. Astfel, statele, dar mai ales statele vecine au obligaţia de a coopera în scopul realizării protecţiei mediului, iar în cazul în care se produce totuşi o poluare care afectează mediul de pe teritoriul mai multor state, cu atât mai mult acestea trebuie să coopereze în efortul comun pe care-l fac în lupta împotriva efectelor dăunătoare ale poluării.

3. Alături de aceste principii consacrate expres în Legea protecţiei mediului, doctrina dreptului mediului a mai evocat şi **alte principii** care au capacitatea de a influenţa esenţial şi general legislaţia pentru protecţia mediului. Unele dintre aceste principii au caracter axiomatic, căci ele derivă din textele constituţionale, iar altele din legislaţia de mediu, în ansamblul său.

a. Principiul consacrării legislative a protecţiei mediului – ca obiectiv de interes public major, este un principiu ce derivă din legislaţie, dar evidenţiat ca atare şi de către doctrina dreptului. Aşadar, ansamblul normelor juridice emană ideea că lupta pentru protecţia mediului este un obiectiv fundamental al statului în scopul asigurării unor condiţii normale de viaţă cetăţenilor români pe întreg teritoriul ţării.

b. Principiul priorităţii vieţii şi sănătăţii oamenilor – este consacrat atât pentru legiuitor, în procesul de elaborare a legislaţiei, cât şi pentru puterea executivă, centrală sau locală chemată să aplice legislaţia şi să efectueze acte de administrare în folosul şi în interesul celor administraţi. Acest principiu, chiar dacă nu este în mod literar exprimat aşa, rezultă în mod direct din prevederile constituţionale. El este reflectat, de asemenea, şi în Legea protecţiei mediului, dar şi în legislaţia subsecventă.

c. Principiul realizării şi coordonării activităţii de protecţie a mediului de către stat – acest principiu este consacrat, de asemenea, de către Constituţie, care instituie în sarcina statului obligaţia de a asigura cetăţenilor săi condiţii normale de viaţă. Ca atare, dacă statul este responsabil pentru consecinţe, evident că el trebuie să îşi asume şi realizarea, dar şi coordonarea întregii activităţi în scopul realizării protejării mediului.

d. Principiul bunei vecinătăţi – este un principiu consacrat în dreptul internaţional public şi preluat în dreptul internaţional al mediului, el reflectând obligaţia statelor de a

gestiona activitățile în limitele jurisdicției lor fără a cauza daune mediului pe teritoriul statelor vecine[1]. Acest principiu a fost consacrat datorită caracterului transfrontalier al poluării. Astfel, deși poluarea inițială se produce pe teritoriul unui stat, ea poate să treacă peste frontierele țării respective pe teritoriul statelor vecine. În acest sens, principiul evocă obligația statelor de a gestiona cu atenție orice fel de activități desfășurate pe teritoriul lor care ar putea produce poluarea ce la rândul său ar putea afecta oricare dintre factorii principali ai mediului de pe teritoriul altor state și, mai cu seamă, de pe teritoriul statelor învecinate[2].

3. Izvoarele dreptului mediului

4. Izvoarele dreptului mediului reprezintă actele normative concrete ce cuprind reglementări în domeniul protecției mediului, împotriva poluării, dar și în domeniul combaterii efectelor poluării, al repunerii în situația inițială, reparării prejudiciilor cauzate mediului și persoanelor aflate în ariile geografice vizate de poluare, exploatarea rațională a resurselor naturale ori utilizarea sau dezvoltarea durabilă a acestora.

5. Principalele categorii de acte normative sunt:

➢ **Constituția României**, care consacră atât obligația statului de a asigura condiții normale de mediu cetățenilor săi și o creștere permanentă a calității vieții, cât și dreptul constituțional al cetățenilor români de a beneficia de un mediu sănătos[3], cu toate consecințele juridice aduse de consacrarea expresă a acestui drept în Constituție.

➢ **Legile organice**, cum ar fi Legea protecției mediului[4], Codul silvic[5], Legea apelor[6], Legea fondului funciar[7].

➢ **Legile ordinare**, cum ar fi Legea fondului cinegetic și a protecției vânatului[8], Legea minelor[9], Legea petrolului[10], Legea energiei electrice și gazelor naturale[11], Legea deșeurilor[12].

---

[1] Pentru detalii, a se vedea A. Năstase, C. Jura, F. Coman, *14 prelegeri de drept internațional public*, Ed. C.H. Beck, București, 2012, p. 29.

[2] Pentru detalii privind relația dreptului mediului cu dreptul internațional public și dreptul internațional umanitar, a se vedea B. Selejan-Guțan, L.M. Crăciunean, *Drept internațional public*, Ed. Hamangiu, București, 2008, precum și L.M. Crăciunean, *Drept internațional umanitar*, Ed. Hamangiu, București, 2014, pp. 17-19.

[3] Pentru explicații suplimentare, a se vedea: volumul colectiv coordonat de I. Muraru și E.S. Tănăsescu, *Articolul 35. Dreptul la un mediu sănătos*, în „Constituția României. Comentariu pe articole", Ed. C.H. Beck, București, pp. 324-329; B. Selejan-Guțan, *Protecția europeană a drepturilor omului*, ed. a 4-a, Ed. C.H. Beck, București, 2011, pp. 161-166; B. Selejan-Guțan, *Drept constituțional și instituții politice*, vol. I, ed. a 3-a, Ed. Hamangiu, București, 2015, p. 257.

[4] Legea nr. 265/2006 de aprobare a O.U.G. nr. 195/2005.

[5] Legea nr. 46/2008 privind Codul silvic.

[6] Legea nr. 107/1996 a apelor.

[7] Legea nr. 18/1991 privind fondul funciar.

[8] Legea nr. 407/2006 privind fondul cinegetic și protecția vânatului.

[9] Legea nr. 85/2003 a minelor.

[10] Legea nr. 238/2004 a petrolului.

[11] Legea nr. 123/2012 a energiei electrice și a gazelor naturale.

[12] Legea nr. 211/2011 privind regimul deșeurilor.

➢ **Legile speciale**, cum ar fi Legea privind calitatea apei potabile[1], Legea privind contravenţiile silvice[2], Legea privind colectarea selectivă a deşeurilor în instituţiile publice[3] ori Legea privind administrarea spaţiilor verzi din intravilanul localităţilor[4].

➢ **Ordonanţele Guvernului**[5], dar în materia protecţiei mediului ele sunt mai rare şi sunt consfinţite prin dezbateri parlamentare urmate de adoptarea legilor de aprobare a fiecărei ordonanţe.

➢ **Hotărârile de Guvern**, care sunt numeroase în această materie şi care sunt date în aplicarea legilor însărcinate cu reglementarea raporturilor juridice cu caracter general. Unele hotărâri sunt chemate să înfiinţeze instituţii, autorităţi sau regii autonome[6] în scopul administrării resurselor naturale ale statului, altele însă sunt date pentru a detalia raporturi juridice în materia protecţiei mediului[7].

➢ **Ordinele ministrului**, fie ale ministrului de resort, fie ale acestuia alături de alţi miniştri, cum ar fi ministrul sănătăţii, prin care sunt reglementate proceduri sau norme tehnice în domeniul sanitar veterinar ori al instituirii unor limite maxime admisibile a unor poluanţi în atmosferă, ape ori la nivelul solurilor;

➢ **Hotărârile consiliilor locale şi judeţene**, care, având atribuţii în domeniul protecţiei mediului la nivelul unităţilor administrativ-teritoriale pe care le conduc, au şi dreptul de a reglementa raporturile juridice specifice privind aspecte de interes local.

4. Raportul de dreptul mediului

4.1. Definiţia raportului de drept al mediului

6. Raportul de dreptul mediului poate fi definit ca fiind relaţia socială reglementată de normele dreptului mediului ce ia naştere, se modifică şi se stinge în legătură cu folosirea raţională a resurselor naturale, precum şi în scopul asigurării protecţiei mediului în contextul dezvoltării durabile a societăţii omeneşti, a cărei realizare este asigurată, la nevoie, prin intervenţia forţei de constrângere a statului.

---

[1] Legea nr. 458/2002 privind calitatea apei potabile.

[2] Legea nr. 171/2010 privind stabilirea şi sancţionarea contravenţiilor silvice.

[3] Legea nr. 132/2010 privind colectarea selectivă a deşeurilor în instituţiile publice.

[4] Legea nr. 24/2007 privind reglementarea şi administrarea spaţiilor verzi din intravilanul localităţilor.

[5] Legea-cadru în materia protecţiei mediului a fost O.U.G. nr. 195/2005 privind protecţia mediului; Legea-cadru în materia protecţiei juridice a atmosferei a fost O.U.G. nr. 243/2000 privind protecţia juridică a atmosferei; O.U.G. nr. 196/2005 privind Fondul pentru mediu; O.U.G. nr. 68/2007 privind răspunderea de mediu cu referire la prevenirea şi repararea prejudiciului asupra mediului; O.U.G. nr. 71/2010 privind stabilirea strategiei pentru mediul marin; O.U.G. nr. 34/2013 privind organizarea, administrarea şi exploatarea pajiştilor permanente.

[6] H.G. nr. 229/2009 privind reorganizarea Regiei Naţionale a Pădurilor – Romsilva; H.G. nr. 615/2014 pentru aprobarea Regulamentului de organizare şi funcţionare al Agenţiei Naţionale de Îmbunătăţiri Funciare; H.G. nr. 1288/2012 pentru aprobarea Regulamentului nr. 18/2012 privind organizarea şi funcţionare a Agenţiei Naţionale de Cadastru şi Publicitate Imobiliară.

[7] H.G. nr. 106/2002 privind etichetarea alimentelor; H.G. nr. 321/2005 privind evaluarea şi gestionarea zgomotului ambiant; O.U.G. nr. 5/2015 privind deşeurile de echipamente electrice şi electronice.

4.2. Caracteristicile raporturilor de dreptul mediului

7. **Raporturile juridice** care iau naștere în procesul de realizare a protecției mediului prezintă o serie de **caracteristici** ce le particularizează față de alte raporturi juridice ce se manifestă în zona dreptului public, după cum urmează:

➢ sunt raporturi de conservare a factorilor de mediu, de prevenire a poluării acestuia și de folosire rațională a resurselor naturale;

➢ unele dintre raporturile de dreptul mediului iau naștere în procesul eliminării consecințelor dăunătoare ale poluării, având un pronunțat caracter patrimonial;

➢ sunt raporturi juridice de sancționare a poluatorului, având și un important caracter coercitiv;

➢ întotdeauna este prezent statul în cadrul raporturilor juridice, fiind cel însărcinat prin Constituție cu îndeplinirea obligației de a asigura condiții normale de mediu. Aceasta face ca statul să fie reprezentat în toate raporturile juridice de dreptul mediului prin autoritățile sale de la nivelul administrației publice centrale sau locale cu competențe în materia protecției mediului în ansamblu ori cu competențe în materia protejării oricăruia dintre factorii de mediu;

➢ raporturile de dreptul mediului sunt raporturi de drept public, statul fiind prezent în cadrul acestor raporturi juridice de pe o poziție dominantă față de celălalt subiect cu care intră în raportul juridic. Această poziție dominantă este una de inegalitate, în forma autorității. Niciodată în cadrul raporturilor de dreptul mediului nu va putea fi întâlnită inegalitatea subiecților în forma subordonării ierarhice, aceasta fiind de esența dreptului administrativ. De asemenea, raporturile de dreptul mediului nu pot fi nici de egalitate, căci participarea subiecților de drept privat la realizarea protecției mediului este permisă, dar nu reprezintă garanția asigurării unui mediu sănătos;

➢ raporturile de dreptul mediului pot lua naștere și în legătură cu procesul de îmbunătățire a condițiilor de mediu, dar și în legătură cu dezvoltarea durabilă a societății omenești;

➢ raporturile de dreptul mediului pot avea și caracter patrimonial atunci când se pune problema reparării prejudiciilor cauzate prin daune aduse mediului;

➢ există și raporturi de drept internațional al mediului care iau naștere între organisme internaționale de specialitate și unele state ori direct între două sau mai multe state ce au de reglementat între ele chestiuni privitoare la protecția mediului. Întotdeauna aceste raporturi juridice cu element de extraneitate vor funcționa după principiile consacrate în dreptul internațional.

4.3. Elementele raportului de dreptul mediului

4.3.1. Subiecții raportului de dreptul mediului

8. Unul dintre **subiecți** va fi întotdeauna statul sau unitățile administrativ-teritoriale reprezentate prin autoritățile lor cu competențe[1] în domeniul protecției mediului. Celălalt subiect al raportului juridic poate fi orice persoană fizică sau juridică (altele decât statul sau

[1] Pentru explicații suplimentare, a se vedea D.M. Vesmaș, *Drept administrativ*, Ed. Universității „Lucian Blaga", Sibiu, 2005, p. 174 și urm.

unităţile administrativ-teritoriale, pentru că în acest caz am fi în prezenţa unui raport de drept administrativ) ce interacţionează cu autorităţile publice centrale sau locale în orice fel de chestiuni privitoare la mediu şi la protecţia acestuia, la dezvoltarea durabilă ori la utilizarea raţională a resurselor naturale, chestiuni ce capătă şi o consacrare legislativă.

Persoanele fizice pot intra în raporturile de dreptul mediului indiferent dacă sunt cetăţeni români, străini cu mai multe cetăţenii ori apatrizi.

4.3.2. Conţinutul raportului de dreptul mediului

9. Conţinutul acestor raporturi este format din drepturile şi obligaţiile corelative ale părţilor. Ele prezintă o mare varietate de forme de manifestare, dar care sunt totuşi relativ îngrădite de felul în care este prescrisă prin lege conduita părţilor. Subiectele nu se află în situaţia de a avea libertate deplină de manifestare şi nici în situaţie de egalitate în cadrul raporturilor de dreptul mediului, ci, dimpotrivă, apare poziţia dominantă a subiectelor de drept public, care delimitează cadrul de exercitare a drepturilor şi obligaţiilor corelative ale părţilor. Ca structuri cu competenţă de specialitate, adeseori subiectele de drept public au şi dreptul de a edicta norme juridice în această materie.

4.3.3. Obiectul raportului de dreptul mediului

10. Obiectul juridic al raporturilor de dreptul mediului este format din conduita părţilor, care în această materie va fi, cu preponderenţă, o conduită de „a nu face" nimic din ceea ce ar putea aduce atingere mediului, în ansamblul său, ori factorilor principali ai acestuia.

Pe de altă parte, trebuie totuşi precizat faptul că, deşi este preponderentă conduita de „a nu face", nu este exclusă nici conduita de „a da" (mai ales în cazul raporturilor patrimoniale de reparare a prejudiciului cauzat mediului), cum nu lipseşte nici conduita de „a face", mai ales în cazul raporturilor juridice de protecţie a mediului ori de repunere a acestuia în situaţia iniţială.

Nu în ultimul rând, mai menţionăm faptul că, deşi nu este caracterizant pentru raporturile de dreptul mediului să existe un obiect material concret, totuşi în raporturile patrimoniale prin care se repară prejudiciul cauzat mediului va exista şi un obiect material clar individualizat, reprezentând bunurile sau sumele de bani menite să asigure repunerea mediului în situaţia iniţială şi despăgubirea tuturor persoanelor ce au suferit prejudicii ca urmare a situaţiei producătoare de poluare.

5. Autorităţi publice cu atribuţii în domeniul protecţiei mediului

11. Autoritatea publică centrală pentru protecţia mediului are următoarele atribuţii şi răspunderi:

a. reactualizează strategia protecţiei mediului, cu respectarea principiilor şi elementelor strategice prevăzute de lege;

b. elaborează recomandările şi acţionează pentru integrarea politicilor de mediu în strategiile şi politicile sectoriale;

c. coordonează activitatea de instruire în domeniul protecţiei mediului;

d. corelează planificarea de mediu cu cea de amenajare a teritoriului şi urbanism şi stabileşte măsuri de reconstrucție ecologică;

e. creează sistemul de informare propriu şi stabileşte condițiile şi termenii care permit accesul liber la informațiile privind mediul şi participarea publicului la luarea deciziilor privind mediul;

f. stabileşte infrastructura pentru informația spațială care serveşte scopurilor politicilor de mediu şi politicilor sau activităților care pot avea un impact asupra mediului;

g. inițiază proiecte de acte normative, norme tehnice, reglementări şi proceduri specifice;

h. avizează normele şi reglementările referitoare la activități cu impact asupra mediului, elaborate de alte autorități, şi controlează aplicarea acestora;

i. organizează sistemul național de monitorizare integrată a calității mediului, coordonează activitatea acestuia şi asigură informarea autorității centrale pentru sănătate privind rezultatele monitorizării contaminării radioactive a mediului;

j. creează cadrul instituțional-administrativ pentru identificarea şi promovarea programelor de cercetare, pentru formarea şi instruirea unui personal calificat pentru supraveghere, analiză, evaluare şi control al mediului;

k. implementează politicile, strategiile şi reglementările de protecție a mediului prin Agenția Națională pentru Protecția Mediului şi agențiile județene pentru protecția mediului;

l. numeşte comisii de experți pentru evaluarea prejudiciului adus mediului prin anumite activități care implică organisme modificate genetic;

m. asigură, contra cost, consultarea organismelor ştiințifice şi a experților interni şi externi;

n. elaborează şi implementează programe şi elaborează materiale educative privind protecția mediului;

o. urmăreşte, în sfera sa de competență, respectarea obligațiilor asumate prin convențiile internaționale la care România este parte;

p. urmăreşte şi analizează aplicarea O.U.G. nr. 195/2005, întocmeşte, prin intermediul Agenției Naționale de Protecția Mediului, rapoarte anuale privind starea mediului;

q. colaborează cu organizații şi autorități similare din alte țări şi reprezintă Guvernul în relațiile internaționale în domeniul protecției mediului;

r. aplică sancțiuni, prin Garda Națională de Mediu, pentru nerespectarea legislației de mediu şi pentru neconformarea la condițiile impuse prin actele de reglementare, titularilor activităților;

s. colaborează cu autoritățile publice şi alte persoane juridice, în scopul diminuării efectelor negative ale activităților economice asupra mediului şi încurajează introducerea tehnicilor şi tehnologiilor adecvate pentru mediu;

ş. pune la dispoziție publicului date privind starea mediului, programele şi politica de protecție a mediului;

t. se consultă cel puțin o dată pe an cu reprezentanții organizațiilor neguvernamentale şi cu alți reprezentanți ai societății civile pentru stabilirea strategiei protecției mediului;

ț. identifică, în colaborare cu Ministerul Finanțelor Publice, noi instrumente financiare care favorizează protecția şi îmbunătățirea calității elementelor de mediu;

u. realizează activitatea de inspecție şi control în domeniul protecției mediului prin Garda Națională de Mediu;

v. colaborează cu autorităţile publice de protecţie civilă pentru elaborarea planurilor operative şi pentru executarea în comun a intervenţiilor în caz de poluări sau accidente ecologice;

w. elaborează Programul Operaţional Sectorial Mediu având responsabilitatea managementului, implementării şi gestionării asistenţei financiare alocate acestui program;

x. propune, în situaţii speciale constatate pe baza datelor obţinute din supravegherea mediului, declararea prin hotărâre a Guvernului de zone de risc înalt de poluare în anumite regiuni ale ţării şi elaborează, împreună cu alte autorităţi publice centrale şi locale, programe speciale pentru înlăturarea riscului survenit în aceste zone, care se aprobă prin hotărâre a Guvernului. După eliminarea factorilor de risc înalt de poluare, pe baza noilor date rezultate din supravegherea evoluţiei stării mediului, zona respectivă este declarată reintrată în normalitate;

y. autorizează laboratoarele pentru controlul calităţii mediului;

z. plăteşte, în condiţiile legii, contribuţii obligatorii sau voluntare la organizaţiile constituite în baza tratatelor şi convenţiilor internaţionale la care România este parte, prin Ministerul Mediului şi Schimbărilor Climatice, în limita bugetului aprobat.

12. Agenţia Naţională pentru Protecţia Mediului este instituţie publică cu personalitate juridică, finanţată integral de la bugetul de stat, este organul de specialitate pentru implementarea politicilor şi legislaţiei în domeniul protecţiei mediului, în subordinea autorităţii publice centrale pentru protecţia mediului.

Pentru exercitarea atribuţiilor sale, autoritatea competentă pentru protecţia mediului solicită informaţiile necesare altor autorităţi publice centrale, autorităţilor administraţiei publice locale, persoanelor fizice şi juridice.

În exercitarea atribuţiilor ce le revin, comisarii-şefi şi comisarii Gărzii Naţionale de Mediu, precum şi persoane împuternicite din cadrul acesteia au acces, în condiţiile legii, oricând şi în orice incintă unde se desfăşoară o activitate generatoare de impact asupra mediului.

În obiectivele, incintele şi zonele cu regim special din domeniul internelor, justiţiei şi siguranţei naţionale, personalul are acces numai în prezenţa personalului specializat al acestora, după caz.

În obiectivele, incintele şi zonele aparţinând structurilor componente ale sistemului de apărare, ordine publică şi securitate naţională, controlul se realizează de către personalul specializat din Ministerul Apărării Naţionale, Ministerul Administraţiei şi Internelor, Serviciul Român de Informaţii, Serviciul de Informaţii Externe, Serviciul de Protecţie şi Pază şi Serviciul de Telecomunicaţii Speciale.

13. Autorităţile administraţiei publice centrale au următoarele **obligaţii**:

a. să elaboreze politica şi strategiile aplicabile în domeniul propriu de activitate, în conformitate cu principiile O.U.G. nr. 195/2005;

b. să asigure integrarea politicilor de mediu în politicile specifice;

c. să elaboreze planuri şi programe sectoriale, cu respectarea prevederilor O.U.G. nr. 195/2005;

d. să asigure pregătirea şi transmiterea către autorităţile competente pentru protecţia mediului a informaţiilor şi documentaţiilor necesare obţinerii avizului de mediu pentru planurile şi programele pentru care este necesară evaluarea de mediu;

e. să asigure, în structura lor organizatorică, structuri cu atribuții în domeniul protecției mediului, încadrate cu personal de specialitate;

f. să dezvolte, cu sprijinul autorității publice centrale pentru protecția mediului, programe de restructurare, în acord cu strategia pentru protecția mediului și politica de mediu și să asiste unitățile aflate în coordonarea, în subordinea sau sub autoritatea lor, la punerea în aplicare a acestor programe;

g. să elaboreze normele și reglementările specifice domeniului de activitate în conformitate cu cerințele legislației de protecția mediului și să le înainteze pentru avizare autorității publice centrale pentru protecția mediului.

14. Autoritățile publice cu responsabilități în domeniile dezvoltării și prognozei au următoarele **atribuții:**

a. elaborează politicile de dezvoltare pe baza principiilor dezvoltării durabile, cu luarea în considerare a posibilelor efecte asupra mediului;

b. integrează în politica proprie măsuri și acțiuni de refacere a zonelor afectate și măsuri de prevenire a dezastrelor;

c. elaborează Planurile de dezvoltare regională și celelalte planuri și programe, conform legislației în vigoare;

d. cooperează cu autoritățile competente pentru protecția mediului la elaborarea și aplicarea strategiilor, a planurilor și programelor din domeniile lor specifice de activitate;

e. colaborează cu autoritățile competente la identificarea și implementarea proiectelor prioritare finanțate din surse externe.

15. Autoritatea publică centrală pentru sănătate are următoarele **atribuții:**

a. organizează și coordonează activitatea de monitorizare a stării de sănătate a populației în relație cu factorii de risc din mediu;

b. asigură supravegherea și controlul calității apei potabile și de îmbăiere, precum și calitatea produselor alimentare;

c. elaborează, în colaborare cu autoritatea publică centrală pentru protecția mediului, reglementări privind calitatea și igiena mediului și asigură controlul aplicării acestora;

d. colaborează cu autoritatea publică centrală pentru protecția mediului în managementul calității mediului în relație cu starea de sănătate a populației;

e. colaborează cu autoritatea centrală pentru protecția mediului în autorizarea unor activități specifice și la emiterea acordului de import pentru aceste activități;

f. exercită controlul de specialitate în domeniul anumitor activități pentru a preveni orice efect advers asupra stării de sănătate a populației, a lucrătorilor și a mediului și transmite autorităților competente rezultatele controalelor și măsurile adoptate;

g. colaborează cu celelalte autorități publice centrale cu rețea sanitară proprie, pentru cunoașterea exactă a stării de sănătate a populației și pentru respectarea normelor de igienă a mediului din domeniul lor de activitate;

h. colaborează, la nivel central și local, în asigurarea accesului publicului la informația de sănătate în relație cu mediul.

16. Ministerul Apărării Naționale are următoarele **atribuții:**

a. elaborează norme și instrucțiuni specifice pentru domeniile sale de activitate, în concordanță cu legislația privind protecția mediului;

b. supraveghează respectarea de către personalul Ministerului Apărării Naţionale a normelor de protecţia mediului pentru activităţile din zonele militare;

c. controlează acţiunile şi aplică sancţiuni pentru încălcarea de către personalul Ministerului Apărării Naţionale a legislaţiei de protecţia mediului în domeniul militar;

d. asigură realizarea evaluării impactului asupra mediului, a raportului de amplasament şi, după caz, a raportului de securitate, prin structuri specializate, atestate de către autoritatea publică centrală pentru protecţia mediului, numai pentru proiectele şi activităţile din zonele militare;

e. asigură informarea autorităţilor competente pentru protecţia mediului cu privire la rezultatele automonitorizării emisiilor de poluanţi şi a calităţii mediului în zona de impact, precum şi cu privire la orice poluare accidentală datorată activităţii desfăşurate.

17. Autorităţile publice centrale în domeniul securităţii naţionale au următoarele **atribuţii:**

a. realizează activitatea de protecţie a mediului prin structuri proprii care desfăşoară acţiuni de control, îndrumare şi coordonare, în scopul păstrării şi menţinerii echilibrului ecologic în domeniile sale de activitate;

b. elaborează norme şi instrucţiuni specifice, în concordanţă cu respectarea principiilor O.U.G. nr. 195/2005, în domeniile sale de activitate;

c. supraveghează respectarea de către personalul aflat în subordine a normelor de protecţie a mediului, pentru activităţile proprii;

d. controlează şi aplică sancţiuni pentru încălcarea de către personalul propriu a legislaţiei de protecţie a mediului în domeniul său de activitate;

e. asigură evaluarea impactului asupra mediului a obiectivelor şi activităţilor proprii prin structuri specializate, certificate de către autoritatea publică centrală pentru protecţia mediului.

18. Autoritatea publică centrală pentru educaţie şi cercetare asigură:

a. adaptarea planurilor şi programelor de învăţământ la toate nivelurile, în scopul însuşirii noţiunilor şi principiilor de protecţie a mediului, pentru conştientizarea, instruirea şi educaţia în acest domeniu;

b. promovarea tematicilor de studii şi programe de cercetare care răspund priorităţilor stabilite de autoritatea publică centrală pentru protecţia mediului;

c. elaborarea programelor educaţionale în scopul formării unui comportament responsabil faţă de mediu;

d. elaborarea programelor şi studiilor specifice de cercetare ştiinţifică privind controlul produselor şi procedeelor biotehnologice şi de prevenire, reducere sau eliminare a riscurilor implicate de obţinerea şi utilizarea organismelor modificate genetic prin tehnicile biotehnologiei moderne;

e. colaborează cu autoritatea publică centrală pentru protecţia mediului în autorizarea unor activităţi din domeniul său de activitate;

f. exercită controlul de specialitate pentru anumite activităţi expres indicate de lege, pentru a preveni orice efect advers asupra stării de sănătate a populaţiei, a lucrătorilor şi a mediului şi transmite autorităţilor competente rezultatele controalelor şi măsurile adoptate.

19. Autoritatea publică centrală în domeniile economiei şi comerțului are următoarele **atribuții**:

a. elaborează politica şi strategiile aplicabile în domeniul propriu de activitate în conformitate cu legislația privind protecția mediului;

b. elaborează şi aplică la nivel național strategia de exploatare a resurselor minerale;

c. elaborează politica în domeniul reciclării şi valorificării deşeurilor industriale;

d. dezvoltă şi promovează legislația privind protecția mediului din domeniile specifice de competență;

e. colaborează cu alte autorități publice centrale la elaborarea mecanismelor financiare pentru stimularea utilizării tehnologiilor curate;

f. colaborează la elaborarea şi promovarea normelor care asigură implementarea cerințelor privind prevenirea şi controlul integrat al poluării pentru anumite categorii de activități industriale;

g. încurajează introducerea sistemelor de management de mediu şi a etichetei ecologice;

h. promovează norme şi asigură implementarea acestora în domeniul substanțelor şi preparatelor periculoase;

i. exercită controlul de specialitate în domenii expres indicate prin lege.

20. Autoritatea publică centrală în domeniul agriculturii, pădurilor şi dezvoltării rurale are următoarele **atribuții**:

a. asigură protecția şi conservarea solurilor şi menținerea patrimoniului funciar;

b. inițiază proiecte de acte normative privind volumul de masă lemnoasă ce se recoltează anual din fondul forestier național, pe baza avizului autorității publice centrale pentru protecția mediului;

c. asigură autorizarea cultivatorilor de plante superioare modificate genetic;

d. aprobă locațiile şi suprafețele pe care urmează să fie cultivate plante superioare modificate genetic, în vederea autorizării de către autoritatea publică centrală pentru protecția mediului;

e. colaborează cu autoritatea centrală pentru protecția mediului în autorizarea şi controlul unor activități;

f. asigură, prin registrul național, evidența suprafețelor cultivate şi a cultivatorilor de plante superioare modificate genetic;

g. aplică principiul coexistenței culturilor de plante superioare modificate genetic cu celelalte tipuri de culturi agricole;

h. asigură informarea autorității publice centrale pentru protecția mediului asupra rezultatelor controlului şi măsurile adoptate în domeniul organismelor modificate genetic.

21. Autoritatea publică centrală în domeniul transporturilor, construcțiilor şi turismului are următoarele **atribuții**:

a. dezvoltă planuri şi programe care materializează politica națională de amenajare a teritoriului şi localităților;

b. elaborează şi aplică programe pentru dezvoltarea infrastructurii de transport, a transporturilor multimodale şi a transportului combinat;

c. asigură controlul gazelor de eşapament;

d. elaborează şi dezvoltă planuri de acţiune şi programe privind îmbunătăţirea calităţii şi protecţiei mediului, inclusiv în domeniul zgomotului şi vibraţiilor pentru toate modurile de transport şi infrastructurile acestora;

e. urmăreşte protejarea patrimoniului natural, inclusiv prin măsuri impuse unităţilor care desfăşoară activităţi în domeniul turismului şi încurajează aplicarea principiilor ecoturismului.

22. Autoritatea publică centrală în domeniul administraţiei şi internelor are următoarele **atribuţii:**

a. elaborează strategiile în domeniile gospodăririi comunale şi al producerii şi distribuţiei energiei termice în conformitate cu legislaţia privind protecţia mediului;

b. elaborează norme şi instrucţiuni specifice pentru domeniile sale de activitate;

c. supraveghează respectarea de către personalul aflat în subordine a normelor de protecţie a mediului pentru activităţile proprii;

d. aplică sancţiuni pentru încălcarea de către personalul din domeniul internelor a legislaţiei de protecţie a mediului;

e. sprijină autorităţile competente pentru protecţia mediului în exercitarea controlului transporturilor de substanţe şi materiale supuse unui regim special, pe baza normelor avizate de autoritatea publică centrală pentru protecţia mediului;

f. participă, potrivit competenţelor, la acţiunile de prevenire, protecţie şi intervenţie în caz de accidente ecologice prin Inspectoratele pentru Situaţii de Urgenţă.

23. Autorităţile administraţiei publice locale au următoarele **atribuţii:**

a. aplică prevederile din planurile de urbanism şi amenajarea teritoriului;

b. urmăresc respectarea legislaţiei de protecţia mediului de către operatorii economici care prestează servicii publice de gospodărie comunală;

c. adoptă programe şi proiecte pentru dezvoltarea infrastructurii localităţilor;

d. să aibă personal specializat pentru protecţia mediului şi să colaboreze în acest scop cu autorităţile pentru protecţia mediului;

e. promovează o atitudine corespunzătoare a comunităţilor locale în legătură cu importanţa protecţiei mediului;

f. asigură, prin serviciile publice şi operatorii economici responsabili, luarea măsurilor de salubrizare a localităţilor, de întreţinere şi gospodărire a spaţiilor verzi, a pieţelor şi a parcurilor publice;

g. conservă şi protejează spaţiile verzi urbane şi rurale, astfel încât să se asigure suprafaţa optimă stabilită de reglementările în vigoare, în localităţile în care nu există posibilitatea asigurării acesteia, conservarea spaţiilor verzi existente este prioritară;

h. supraveghează operatorii economici din subordine pentru prevenirea eliminării accidentale de poluanţi sau depozitării necontrolate de deşeuri şi dezvoltarea sistemelor de colectare a deşeurilor refolosibile.

24. Autoritatea naţională în domeniul sanitar-veterinar şi al siguranţei alimentelor are următoarele **atribuţii:**

a. elaborează, în colaborare cu autoritatea publică centrală pentru protecţia mediului, reglementări în domeniul organismelor modificate genetic, pentru asigurarea unui nivel ridicat al protecţiei vieţii şi sănătăţii umane, sănătăţii şi bunăstării animalelor;

b. asigură controlul activităților în domeniul său de activitate și al trasabilității produselor;

c. colaborează cu autoritatea publică centrală pentru protecția mediului în stabilirea unor proceduri armonizate, eficiente și transparente privind evaluarea riscului și autorizarea organismelor modificate genetic, precum și a unor criterii pentru evaluarea potențialelor riscuri care rezultă din utilizarea alimentelor și hranei modificate genetic, pentru animale;

d. informează autoritatea publică centrală pentru protecția mediului asupra rezultatelor controlului și măsurile adoptate în domeniul organismelor modificate genetic.

25. Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor are următoarele **atribuții:**

a. elaborează, în colaborare cu autoritatea publică centrală pentru protecția mediului, reglementări în domeniul organismelor modificate genetic, pentru asigurarea unui nivel ridicat al protecției vieții și sănătății umane, sănătății și bunăstării animale, protecției mediului și intereselor consumatorilor;

b. elaborează, împreună cu autoritățile publice centrale pentru protecția mediului, pentru agricultură, silvicultură și cu autoritatea sanitar veterinară și pentru siguranța alimentelor, reglementările referitoare la produsele biocide, îngrășăminte chimice, produsele de protecție a plantelor, organismele modificate genetic obținute prin tehnicile biotehnologiei moderne și asigură controlul aplicării acestora în domeniul său de competență;

c. controlează trasabilitatea și etichetarea organismelor modificate genetic în toate etapele introducerii lor pe piață;

d. asigură controlul activităților în domeniul său de activitate și al trasabilității produselor și comunică autorității centrale pentru protecția mediului rezultatele controlului.

26. Poliția, Jandarmeria, Inspectoratele pentru Situații de Urgență și Direcția Generală Antifraudă fiscală din cadrul ANAF sunt obligate să acorde sprijin, la cerere, reprezentanților autorităților competente pentru protecția mediului în exercitarea atribuțiilor lor.

6. Obligațiile persoanelor fizice și juridice

27. Protecția mediului constituie o obligație a tuturor persoanelor fizice și juridice, în care scop:

a. solicită și obțin actele de reglementare a activităților pe care le desfășoară, potrivit legislației specifice;

b. respectă condițiile din actele de reglementare obținute;

c. nu pun în exploatare instalații ale căror emisii depășesc valorile limită stabilite prin actele de reglementare;

d. persoanele juridice care desfășoară activități cu impact semnificativ asupra mediului organizează structuri proprii specializate pentru protecția mediului;

e. asistă persoanele împuternicite cu activități de verificare, inspecție și control, punându-le la dispoziție evidența măsurătorilor proprii și toate celelalte documente relevante și le facilitează controlul activităților ai căror titulari sunt, precum și prelevarea de probe;

f. asigură accesul persoanelor împuternicite pentru verificare, inspecţie şi control la instalaţiile tehnologice generatoare de impact asupra mediului, la echipamentele şi instalaţiile de depoluare a mediului, precum şi în spaţiile sau în zonele aferente acestora;

g. realizează, în totalitate şi la termen, măsurile impuse prin actele de constatare încheiate de persoanele împuternicite cu activităţi de verificare, inspecţie şi control;

h. se supun dispoziţiei scrise de încetare a activităţii;

i. suportă costul pentru repararea prejudiciului şi înlătură urmările produse de acesta, restabilind condiţiile anterioare producerii prejudiciului, potrivit principiului „poluatorul plăteşte";

j. asigură sisteme proprii de supraveghere a instalaţiilor şi proceselor tehnologice şi pentru automonitorizarea emisiilor poluante;

k. asigură evidenţa rezultatelor şi raportează autorităţii competente pentru protecţia mediului rezultatele automonitorizării emisiilor poluante, conform prevederilor actelor de reglementare;

l. informează autorităţile competente, în caz de eliminări accidentale de poluanţi în mediu sau de accident major;

m. depozitează deşeurile de orice fel numai pe amplasamente autorizate în acest sens;

n. nu ard miriştile, stuful, tufărişurile sau vegetaţia ierboasă fără acceptul autorităţii competente pentru protecţia mediului şi fără informarea în prealabil a serviciilor publice comunitare pentru situaţii de urgenţă;

o. aplică măsurile de conservare stabilite de autoritatea publică centrală pentru protecţia mediului pe suprafeţele terestre şi acvatice supuse unui regim de conservare ca habitate naturale pe care le gestionează precum şi pentru refacerea ecologică a acestora;

p. nu folosesc momeli periculoase în activităţile de pescuit şi vânătoare, cu excepţia cazurilor special autorizate;

q. asigură condiţii optime de viaţă, în conformitate cu prevederile legale, animalelor sălbatice ţinute în captivitate legal, sub diferite forme;

r. asigură luarea măsurilor de salubrizare a terenurilor deţinute cu orice titlu, neocupate productiv sau funcţional, în special a celor situate de-a lungul căilor de comunicaţie rutiere, feroviare şi de navigaţie;

s. să se legitimeze la solicitarea expresă a personalului de inspecţie şi control.

7. Răspunderea juridică în domeniul protecţiei mediului

28. Pentru a da eficienţă dispoziţiilor legale menite să reglementeze raporturi juridice cu caracter general privind protecţia mediului, dar şi raporturi juridice specifice privind protecţia juridică a anumitor componente ale mediului natural sau artificial, normele juridice care operează în această materie sunt dotate, aşa cum este şi firesc să fie, cu dispoziţii precise care să determine antrenarea răspunderii juridice a celor ce nu respectă, cu rea-credinţă ori din neglijenţă, obligaţiile legale ce le revin.

Pe de altă parte, daune ecologice[1] se pot produce atât ca urmare a încălcării unui text legal, cât şi prin simpla desfăşurare a unei activităţi umane care, în timp, generează degradarea mediului, fără ca prin aceasta să se constate încălcarea vreunei norme juridice.

[1] Sintagma *daună ecologică* a fost utilizată pentru prima dată în doctrina internaţională de către M. Despaux, *Droit de l'environnement*, Ed. Litec, Paris, 1980, p. 1036.

Asta face ca răspunderea juridică[1] să fie strâns legată de dauna ecologică și de prejudiciul[2] cauzat mediului, astfel că importanța culpei scade în raport cu importanța prejudiciului. În aceste împrejurări, spunem că **răspunderea este obiectivă** și independentă față de culpă.

Având în vedere specificul raporturilor de dreptul mediului[3] legate de faptul că orice atingere adusă unuia dintre factorii de mediu va produce efecte negative și asupra altor elemente ale mediului natural[4], dauna ecologică a fost definită ca fiind acea vătămare care aduce atingere ansamblului elementelor unui sistem și care, datorită caracterului său indirect și difuz, nu permite constituirea unui drept la reparație[5].

Principalele forme de răspundere juridică ce pot fi antrenate în domeniul protecției juridice a mediului sunt **răspunderea penală, răspunderea contravențională** și **răspunderea civilă.**

Așadar, vom întâlni astfel de forme de răspundere juridică și atunci când vorbim despre protecția mediului în termeni generali, dar și atunci când analizăm răspunderea juridică ce poate fi antrenată pentru asigurarea protecției fiecăruia dintre factorii de mediu (soluri, subsoluri, păduri, atmosferă, ape, floră, faună, așezări umane ori creațiile omului ce se află în afara așezărilor umane și care beneficiază de protecție juridică).

7.1. Răspunderea penală

29. Legislația ce operează în materia dreptului mediului, atât cea generală[6], cât și legislația specială[7], sancționează drept infracțiuni o serie de fapte care, prin gravitatea consecințelor pe care le produc, justifică a se proceda la calificarea lor penală.

În cele ce urmează ne vom concentra asupra infracțiunilor reglementate prin Legea protecției mediului, urmând ca în capitolele următoare să ne referim și la celelalte acte normative ce asigură protecția juridică a celor mai importante elemente ale mediului natural.

30. Constituie infracțiuni și se pedepsesc cu închisoare de la 3 luni la un an sau cu amendă următoarele fapte, dacă au fost de natură să pună în pericol viața ori sănătatea umană, animală sau vegetală:

a. arderea mirиștilor, stufului, tufărișurilor și vegetației ierboase din ariile protejate și de pe terenurile supuse refacerii ecologice;

---

[1] Problema răspunderii juridice este tratată pe larg în doctrina dreptului mediului, fără a genera însă controverse juridice deosebite. În acest sens, amintim: D. Marinescu, *Tratat de dreptul mediului*, Ed. All Beck, București, 2003, p. 435 și urm.; A.B. Ilie, *Dreptul mediului*, Ed. C.H. Beck, București, 2017, p. 289 și urm.

[2] Prejudiciul a fost definit în literatura de specialitate ca fiind rezultatul ori efectul negativ suferit de o anumită persoană ca urmare a faptei ilicite săvârșite de o altă persoană ori ca urmare a faptei unui animal sau lucru, pentru care este ținută a răspunde a anumită persoană (C. Stătescu, C. Bîrsan, *Drept civil. Teoria generală a obligațiilor*, Ed. All, București, 1994, p. 134).

[3] G. Durac, L. Bouriaud, *Dreptul mediului. Răspunderea juridică pentru daune ecologice*, Ed. Junimea, Iași, 2004, p. 14 și urm.

[4] M. Duțu, A. Duțu, *Dreptul mediului*, ed. a 4-a, Ed. C.H. Beck, București, 2014, p. 220 și urm.

[5] M. Prieur, *Droit de l'environnement*, Ed. Dalloz, Paris, 1991, pp. 1034-1041, *apud* D. Marinescu, *Tratat de dreptul mediului*, Ed. All Beck, București, 2003, p. 443.

[6] Art. 98 din O.U.G. nr. 195/2005 privind protecția mediului, actualizată.

[7] Este vorba despre toate actele normative ce operează ca instrumente juridice de protecție a fiecăruia dintre factorii mediului natural.

b. poluarea accidentală datorită nesupravegherii executării lucrărilor noi, funcţionării instalaţiilor, echipamentelor tehnologice şi de tratare şi neutralizare, menţionate în prevederile acordului de mediu şi autorizaţiei (integrate) de mediu.

31. Constituie infracţiuni şi se pedepsesc cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă următoarele fapte, dacă au fost de natură să pună în pericol viaţa ori sănătatea umană, animală sau vegetală:

a. poluarea prin evacuarea, în atmosferă sau pe sol, a unor deşeuri ori substanţe periculoase;

b. producerea de zgomote peste limitele admise, dacă prin aceasta se pune în pericol grav sănătatea umană;

c. continuarea activităţii după suspendarea acordului de mediu sau a autorizaţiei, respectiv a autorizaţiei integrate de mediu;

d. importul şi exportul unor substanţe şi preparate periculoase interzise sau restricţionate;

e. omisiunea de a raporta imediat despre orice accident major de către persoane ce au în atribuţii această obligaţie;

f. producerea, livrarea sau utilizarea îngrăşămintelor chimice, precum şi a oricăror produse de protecţie a plantelor neautorizate, pentru culturi destinate comercializării;

g. nerespectarea interdicţiilor privind utilizarea pe terenuri agricole de produse de protecţie a plantelor sau îngrăşăminte chimice.

32. Constituie infracţiuni şi se pedepsesc cu închisoare de la 6 luni la 3 ani următoarele fapte, dacă au fost de natură să pună în pericol viaţa ori sănătatea umană, animală sau vegetală:

a. nesupravegherea şi neasigurarea depozitelor de deşeuri şi substanţe periculoase, precum şi nerespectarea obligaţiei de depozitare a îngrăşămintelor chimice şi produselor de protecţie a plantelor numai ambalate şi în locuri protejate;

b. producerea sau importul în scopul introducerii pe piaţă, precum şi utilizarea unor substanţe şi preparate periculoase fără respectarea prevederilor actelor normative în vigoare şi introducerea pe teritoriul României a deşeurilor de orice natură în scopul eliminării acestora;

c. transportul şi tranzitul de substanţe şi preparate periculoase, cu încălcarea prevederilor legale în vigoare;

d. desfăşurarea de activităţi cu organisme modificate genetic sau produse ale acestora, fără a solicita şi a obţine acordul de import/export sau autorizaţiile prevăzute de reglementările specifice;

e. cultivarea plantelor superioare modificate genetic în vederea testării sau în scop comercial, fără înregistrarea prevăzută de lege.

33. Constituie infracţiuni şi se pedepsesc cu închisoare de la un an la 5 ani următoarele fapte, dacă au fost de natură să pună în pericol viaţa ori sănătatea umană, animală sau vegetală:

a. provocarea, datorită nesupravegherii surselor de radiaţii ionizante, a contaminării mediului şi/sau a expunerii populaţiei la radiaţii ionizante, omisiunea de a raporta prompt

BCU TIMIŞOARA UNIVERSITY LIBRARY

creşterea peste limitele admise a contaminării mediului, aplicarea necorespunzătoare ori neluarea măsurilor de intervenție în caz de accident nuclear;

b. descărcarea apelor uzate şi a deşeurilor de pe nave sau platforme plutitoare direct în apele naturale ori provocarea, cu ştiință, de poluare, prin evacuarea sau scufundarea în apele naturale, direct ori de pe nave sau platforme plutitoare, a unor substanțe ori deşeuri periculoase.

34. Constituie infracțiuni şi se pedepsesc cu închisoare de la 2 la 7 ani următoarele fapte:

a. continuarea activității care a cauzat poluarea după dispunerea încetării acestei activități;

b. neluarea măsurilor de eliminare totală a substanțelor şi preparatelor periculoase care au devenit deşeuri;

c. refuzul intervenției în cazul poluării accidentale a apelor şi a zonelor de coastă;

d. refuzul controlului la introducerea şi scoaterea din țară a substanțelor şi preparatelor periculoase sau introducerea în țară a culturilor de microorganisme, plante şi animale vii din flora şi fauna sălbatică, fără acordul eliberat de autoritatea publică centrală pentru protecția mediului.

Tentativa pentru aceste fapte se pedepseşte.

35. Constatarea şi cercetarea infracțiunilor se fac din oficiu de către organele de urmărire penală, conform competențelor lor legale[1].

Descoperirea şi stabilirea, în exercitarea atribuțiilor prevăzute de lege, de către comisarii Gărzii Naționale de Mediu, Comisiei Naționale pentru Controlul Activităților Nucleare, jandarmi şi personalul împuternicit din cadrul Ministerului Apărării Naționale, a săvârşirii oricăreia dintre infracțiunile de mai sus se aduce de îndată la cunoştința organelor de urmărire penală.

7.2. Răspunderea contravențională

36. Aşa cum am precizat anterior, în dreptul mediului operează, alături de răspunderea penală, şi răspunderea contravențională, ca formă de răspundere juridică cu caracter punitiv.

În cele ce urmează vom prezenta contravențiile reglementate prin Legea protecției mediului, urmând ca pe cele cuprinse în alte legi speciale să le prezentăm în capitolele următoare.

37. Constituie contravenții şi se sancționează cu amendă de la 3.000 lei la 6.000 lei, pentru persoane fizice, şi de la 25.000 lei la 50.000 lei, pentru persoane juridice, încălcarea următoarelor prevederi legale:

a. obligațiile persoanelor juridice de a realiza sisteme de automonitorizare şi de a raporta autorității publice teritoriale de protecție a mediului rezultatele automonitorizării şi/sau alte date solicitate, precum şi accidentele şi incidentele care pot conduce la pericole de accidente;

---

[1] Pentru explicații suplimentare, a se vedea I. Poiană, I. Păcurariu, *Drept procesual penal. Partea generală*, Ed. Universul Juridic, Bucureşti, 2014, p. 75 şi urm.

b. obligaţiile persoanelor juridice de a ţine evidenţa strictă a substanţelor şi preparatelor periculoase şi de a furniza informaţiile şi datele cerute de autoritatea competentă pentru protecţia mediului;

c. obligaţiile persoanelor juridice de a identifica şi preveni riscurile pe care substanţele şi preparatele periculoase le pot prezenta asupra sănătăţii populaţiei şi mediului şi de a anunţa iminenţa producerii unor descărcări neprevăzute sau accidentale autorităţii competente pentru protecţia mediului şi de apărare civilă;

d. obligaţia persoanelor fizice şi juridice autorizate de a aplica, prin sisteme proprii, programe de supraveghere a contaminării radioactive a mediului, care să asigure respectarea condiţiilor de eliminare a substanţelor radioactive prevăzute în autorizaţie şi menţinerea dozelor radioactive în limitele admise;

e. obligaţiile persoanelor fizice şi juridice autorizate de a menţine în stare de funcţionare capacitatea de monitorizare a mediului local pentru a depista orice contaminare radioactivă semnificativă care ar rezulta dintr-o eliminare accidentală de substanţe radioactive;

f. obligaţia proprietarilor şi deţinătorilor de terenuri cu titlu sau fără titlu de a întreţine perdelele forestiere şi aliniamentele de protecţie, spaţiile verzi, parcurile, gardurile vii pentru îmbunătăţirea capacităţii de regenerare a atmosferei, protecţia fonică şi eoliană;

g. obligaţia proprietarilor şi deţinătorilor de terenuri cu titlu sau fără titlu de a preveni, pe baza reglementărilor în domeniu, deteriorarea calităţii mediului geologic;

h. obligaţia proprietarilor şi deţinătorilor de terenuri cu titlu sau fără titlu de a asigura la amplasarea, proiectarea, construirea şi punerea în funcţiune a obiectivelor de orice fel, precum şi la schimbarea destinaţiei terenurilor condiţiile prevăzute în acordul şi în autorizaţia/autorizaţia integrată de mediu;

i. obligaţia proprietarilor şi deţinătorilor de terenuri cu titlu sau fără titlu de a nu arde miriştile, stuful, tufărişurile sau vegetaţia ierboasă, fără acceptul autorităţii competente pentru protecţia mediului şi fără informarea în prealabil a serviciilor publice comunitare pentru situaţii de urgenţă;

j. obligaţia proprietarilor şi deţinătorilor de terenuri cu titlu sau fără titlu de a lua măsuri de salubrizare a terenurilor neocupate productiv sau funcţional, în special a celor situate de-a lungul căilor de comunicaţie rutiere, feroviare şi de navigaţie;

k. obligaţiile deţinătorilor cu orice titlu ai suprafeţelor de teren de a proteja flora şi fauna sălbatică existente pe acestea, în sensul menţinerii echilibrului ecologic şi conservării biodiversităţii, precum şi exploatării durabile a resurselor în baza prevederilor legale în vigoare, pentru a nu crea prejudicii mediului înconjurător şi sănătăţii umane;

l. obligaţiile autorităţilor administraţiei publice locale, precum şi ale persoanelor fizice şi juridice, după caz, de a adopta şi/sau aplica măsuri obligatorii cu privire la întreţinerea şi înfrumuseţarea clădirilor, a curţilor şi împrejurimilor acestora, a spaţiilor verzi din curţi şi dintre clădiri, a arborilor şi arbuştilor decorativi, în conformitate cu planurile de urbanism;

m. obligaţiile autorităţilor administraţiei publice locale, precum şi ale persoanelor juridice, după caz, să prevadă la elaborarea planurilor de urbanism şi amenajarea teritoriului, măsuri de menţinere şi ameliorare a fondului peisagistic natural şi antropic al fiecărei zone şi localităţi, condiţii de refacere peisagistică şi ecologică a zonelor deteriorate şi măsuri de dezvoltare a spaţiilor verzi, de protecţie sanitară a captărilor de apă potabilă şi lucrări de apărare împotriva inundaţiilor;

n. obligația autorităților administrației publice locale, precum și a persoanelor fizice și juridice, după caz, de a nu schimba destinația terenurilor amenajate ca spații verzi prevăzute în planurile urbanistice;

o. obligația autorităților administrației publice locale, precum și a persoanelor fizice și juridice, după caz, de a nu degrada mediul prin depozitări necontrolate de deșeuri de orice fel;

p. obligația desfășurării pe suprafața ariilor naturale protejate numai a acelor activități conforme prevederilor planurilor de management și regulamentelor ariilor naturale protejate;

q. obligația de a nu intra pe suprafața ariilor naturale protejate și a nu practica sporturi în afara drumurilor permise accesului public cu mijloace motorizate bazate pe folosirea combustibililor fosili;

r. obligația de a respecta prevederile planurilor de management și ale regulamentelor ariilor naturale protejate aprobate conform prevederilor legale;

s. obligația de a se legitima la solicitarea expresă a personalului de inspecție și control prevăzut în prezenta ordonanță de urgență;

ș. obligația de a permite accesul în aria protejată a administratorilor sau custozilor, precum și a împuterniciților acestora pe terenurile deținute cu orice titlu;

t. obligația persoanelor fizice de a nu deversa în apele de suprafață sau subterane ape uzate, fecaloid menajere;

ț. obligația persoanelor fizice și juridice de a marca individual specimenele aparținând speciilor de floră și faună sălbatică pentru care există astfel de prevederi în regulamentele Comisiei Europene privind conservarea speciilor de faună și floră sălbatică prin reglementarea comerțului cu acestea sau în legislația națională specifică, conform metodelor aprobate ori recomandate de Conferința Părților a Convenției privind comerțul internațional cu specii sălbatice de faună și floră pe cale de dispariție, și, în particular, marcarea prin etichetare a caviarului atât pentru comerțul intern, cât și pentru cel internațional[1].

38. Constituie contravenții și se sancționează cu amendă de la 5.000 lei la 10.000 lei, pentru persoane fizice, și de la 30.000 lei la 60.000 lei, pentru persoane juridice, încălcarea următoarelor prevederi legale:

- obligația persoanelor fizice și juridice de solicitare și obținere a actelor de reglementare conform prevederilor legale, precum și a acordului de import/export și a autorizațiilor privind organismele modificate genetic, conform prevederilor legale, în termenele stabilite de autoritate;
- obligația autorităților publice locale de a nu schimba destinația terenurilor amenajate ca spații verzi și/sau prevăzute ca atare în documentațiile de urbanism, de a nu reduce suprafețele acestora ori obligația de a nu le strămuta;
- obligațiile autorităților administrației publice locale privind îmbunătățirea microclimatului urban, prin amenajarea și întreținerea izvoarelor și a luciilor de apă din interiorul localităților și din zonele limitrofe acestora, de a înfrumuseța și proteja peisajul, de a menține curățenia localităților;
- obligația autorităților administrației publice locale de a informa publicul privind riscurile generate de funcționarea sau existența obiectivelor cu risc pentru mediu și sănătatea populației;

[1] Conform art. 96 alin. (1) din O.U.G. nr. 195/2005 privind protecția mediului, actualizată.

- obligaţiile autorităţilor administraţiei publice locale privind adoptarea elementelor arhitecturale adecvate, optimizarea densităţii de locuire, concomitent cu menţinerea, întreţinerea şi dezvoltarea spaţiilor verzi, a parcurilor, a aliniamentelor de arbori şi a perdelelor de protecţie stradală, a amenajamentelor peisagistice cu funcţie ecologică, estetică şi recreativă;
- obligaţiile autorităţilor administraţiei publice locale de a reglementa accesul anumitor tipuri de autovehicule sau desfăşurarea unor activităţi generatoare de disconfort pentru populaţie în anumite zone ale localităţilor, cu predominanţă în spaţiile destinate locuinţelor, zonele destinate tratamentului, odihnei, recreerii şi agrementului, inclusiv prin interzicerea temporară sau permanentă;
- obligaţia autorităţilor administraţiei publice locale de a supraveghea aplicarea prevederilor din planurile de urbanism şi amenajarea teritoriului, în acord cu planificarea de mediu;
- obligaţiile autorităţilor administraţiei publice locale de a supraveghea operatorii economici din subordine pentru prevenirea eliminării accidentale de poluanţi sau depozitării necontrolate de deşeuri şi de a dezvolta sisteme de colectare a deşeurilor refolosibile;
- obligaţiile autorităţilor administraţiei publice locale de a avea personal specializat pentru protecţia mediului şi de a colabora în acest scop cu autorităţile pentru protecţia mediului;
- obligaţiile autorităţilor administraţiei publice locale de a asigura, prin serviciile publice şi operatorii economici responsabili, salubrizarea stradală, a spaţiilor verzi, pieţelor şi parcurilor publice şi întreţinerea acestora;
- obligaţiile autorităţilor administraţiei publice locale de a respecta prevederile din planurile de urbanism cu privire la amplasarea obiectivelor industriale, a căilor şi mijloacelor de transport, a reţelelor de canalizare, a staţiilor de epurare, a depozitelor de deşeuri menajere, stradale şi industriale, şi a altor obiective, fără a prejudicia ambientul, spaţiile de odihnă, tratament şi recreere, starea de sănătate şi de confort a populaţiei;
- obligaţiile autorităţilor administraţiei publice locale de a amenaja, întreţine şi dezvolta reţele de canalizare;
- obligaţiile persoanelor fizice şi juridice de a furniza şi/sau utiliza informaţii corecte pentru elaborarea evaluărilor de mediu, evaluărilor impactului asupra mediului, a bilanţurilor de mediu şi a rapoartelor de amplasament;
- obligaţiile persoanelor fizice şi juridice de a asigura măsuri şi dotări speciale pentru izolarea şi protecţia fonică a surselor generatoare de zgomot şi vibraţii, de a verifica eficienţa acestora şi de a pune în exploatare numai pe cele care nu depăşesc pragul fonic admis;
- obligaţiile persoanelor fizice şi juridice de a livra, manipula, transporta şi de a comercializa îngrăşămintele chimice şi produsele de protecţie a plantelor ambalate cu inscripţii de identificare, avertizare, prescripţii de siguranţă şi folosire, în condiţii în care să nu provoace contaminarea mijloacelor de transport şi a mediului;
- obligaţiile persoanelor juridice de a stoca temporar îngrăşămintele chimice şi produsele de protecţie a plantelor numai ambalate şi în locuri unde s-au prevăzut toate măsurile de securitate;

• obligațiile persoanelor fizice și juridice de a nu folosi îngrășămintele chimice și produsele de protecție a plantelor în zonele sau pe suprafețele unde sunt instituite măsuri speciale de protecție;

• obligațiile persoanelor fizice și juridice de a administra produse de protecție a plantelor cu mijloace aviatice numai cu avizul autorităților competente pentru protecția mediului, autorităților competente din domeniul sanitar și al comisiilor județene de bază meliferă și stupărit pastoral, potrivit reglementărilor în vigoare, după o prealabilă înștiințare prin mass-media;

• obligațiile persoanelor fizice și juridice de a aplica, în perioada înfloririi plantelor a căror polenizare se face prin insecte, numai acele tratamente cu produse de protecție a plantelor care sunt selective față de insectele polenizatoare;

• obligațiile persoanelor fizice și juridice de a nu folosi momeli periculoase în activitățile de pescuit și vânătoare, cu excepția cazurilor special autorizate;

• obligațiile persoanelor fizice și juridice de a efectua evaluarea adecvată la realizarea planurilor sau proiectelor care pot avea impact semnificativ asupra unei arii naturale protejate de interes comunitar;

• obligațiile persoanelor fizice și juridice care gestionează suprafețele terestre și acvatice supuse unui regim de conservare ca habitate naturale sau pentru refacere ecologică de a aplica măsurile de conservare stabilite de autoritatea publică centrală pentru protecția mediului;

• obligația persoanelor fizice și juridice de a asigura condiții optime de viață animalelor sălbatice ținute în captivitate legal, sub diferite forme;

• obligația persoanelor fizice și juridice de a nu exercita acțiuni care să ducă la distrugerea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice de pe cuprinsul țării;

• desfășurarea de activități de recoltare, capturare și/sau de achiziție și comercializare pe piața internă a plantelor și animalelor din flora și fauna sălbatică, terestră și acvatică, sau a unor părți ori produse ale acestora, în stare vie, proaspătă ori semiprelucrată, de persoane fizice sau juridice neautorizate de autoritățile publice teritoriale pentru protecția mediului;

• obligațiile persoanelor fizice și juridice care prospectează, explorează sau exploatează resursele naturale de a remedia zonele în care solul, subsolul și ecosistemele terestre au fost afectate;

• obligațiile persoanelor fizice și juridice de a executa în termen toate lucrările de asigurare a migrării faunei acvatice și de ameliorare a calității apei prevăzute în actele de reglementare;

• obligația persoanelor juridice de a aplica măsurile de eliminare a deșeurilor rezultate din activitățile care implică organisme modificate genetic;

• obligația persoanelor fizice și juridice de a asigura dotarea, în cazul deținerii de nave, platforme plutitoare sau foraje marine, cu instalații de stocare sau de tratare a deșeurilor, instalații de epurare a apelor uzate și racorduri de descărcare a acestora în instalații de mal sau plutitoare;

• obligațiile persoanelor juridice de a amenaja porturile cu instalații de colectare, prelucrare, reciclare sau neutralizare a deșeurilor petroliere, menajere sau de altă natură, stocate pe navele fluviale și maritime, și de a constitui echipe de intervenție în caz de poluare accidentală a apelor și a zonelor de coastă;

• obligaţia persoanelor fizice şi juridice de a nu produce poluarea apelor de suprafaţă prin spălarea de obiecte, produse, ambalaje, materiale;

• obligaţia persoanelor juridice de a nu deversa în apele de suprafaţă sau subterane ape uzate, fecaloid menajere;

• obligaţiile persoanelor fizice şi juridice de a nu arunca şi de a nu depozita pe maluri, în albiile râurilor, apele de suprafaţă şi în zonele umede deşeuri de orice fel;

• obligaţia persoanelor fizice şi juridice de a nu introduce în apele de suprafaţă şi în zonele umede substanţe explozive, tensiune electrică, narcotice sau alte substanţe periculoase[1].

39. Constituie contravenţii şi se sancţionează cu amendă de la 7.500 lei la 15.000 lei, pentru persoane fizice, şi de la 50.000 lei la 100.000 lei, pentru persoane juridice, încălcarea următoarelor prevederi legale:

a. obligaţia persoanelor fizice de a funcţiona cu respectarea prevederilor autorizaţiei de mediu şi a persoanelor juridice de a funcţiona cu respectarea prevederilor autorizaţiei/autorizaţiei integrate de mediu pentru activităţile care fac obiectul procedurilor de reglementare din punctul de vedere al protecţiei mediului;

b. obligaţia titularului de a notifica autoritatea competentă pentru protecţia mediului când intervin elemente noi, necunoscute la data emiterii actelor de reglementare sau cu privire la orice modificare a condiţiilor care au stat la baza emiterii acestora, înainte de realizarea modificării;

c. obligaţia titularului de a nu desfăşura activităţi sau de a nu realiza proiecte, planuri ori programe care ar rezulta în urma modificărilor care fac obiectul notificării, până la adoptarea unei decizii potrivit prevederilor legale în vigoare;

d. obligaţia titularilor activităţilor care fac obiectul procedurilor de reglementare, din punctul de vedere al protecţiei mediului, de a respecta termenele impuse de autoritatea competentă de protecţia mediului în derularea acestor proceduri;

e. obligaţiile persoanelor fizice şi juridice de a diminua, modifica sau înceta activităţile generatoare de poluare la cererea motivată a autorităţilor pentru protecţia mediului;

f. obligaţiile persoanelor fizice şi juridice de a asista persoanele împuternicite cu activităţi de verificare, inspecţie şi control, punându-le la dispoziţie evidenţa măsurătorilor proprii şi toate celelalte documente relevante;

g. obligaţiile persoanelor fizice şi juridice de a prezenta autorităţilor competente pentru protecţia mediului un document certificat pentru conformitate cu originalul, care cuprinde obligaţiile asumate privind protecţia mediului, în termen de 60 de zile de la data semnării sau emiterii documentului care atestă încheierea uneia dintre procedurile prevăzute de lege;

h. obligaţiile persoanelor fizice şi juridice de a facilita verificarea, inspecţia şi controlul activităţilor ai căror titulari sunt şi prelevarea de probe;

i. obligaţiile persoanelor fizice şi juridice de a asigura accesul persoanelor împuternicite la instalaţiile tehnologice generatoare de impact asupra mediului, la echipamentele şi instalaţiile de depoluare a mediului, precum şi în spaţiile sau în zonele potenţial generatoare de impact asupra mediului;

[1] Conform art. 96 alin. (2) din O.U.G. nr. 195/2005 privind protecţia mediului, actualizată.

j. obligațiile persoanelor fizice și juridice de a realiza în totalitate și la termen măsurile impuse, în conformitate cu actele de reglementare și prevederile legale, de persoanele împuternicite cu verificarea, inspecția și controlul în domeniul protecției mediului;

k. obligațiile persoanelor juridice de a acoperi costurile măsurilor necesare pentru prevenirea și/sau reducerea consecințelor efectelor adverse ale activităților cu organisme modificate genetic;

l. obligațiile persoanelor fizice și juridice de a produce îngrășăminte chimice și produse de protecție a plantelor numai prin tehnologii și biotehnologii autorizate, potrivit prevederilor legale;

m. introducerea pe teritoriul țării, cu excepția cazurilor prevăzute de legislația în vigoare, de culturi de microorganisme, plante și animale vii din flora și fauna sălbatică, fără acordul eliberat de autoritatea publică centrală pentru protecția mediului cu consultarea Academiei Române și, după caz, a autorității centrale pentru sănătate;

n. exportul exemplarelor aparținând speciilor non-CITES de floră și faună sălbatică sau deplasarea acestora în vederea comercializării în una dintre țările din Uniunea Europeană, cu excepția cazurilor prevăzute de legislația în vigoare, fără acordul pentru export, respectiv fără certificatul de origine eliberate de autoritatea publică centrală pentru protecția mediului;

o. obligațiile persoanelor fizice și juridice de a îmbunătăți performanțele tehnologice în scopul reducerii emisiilor și de a nu pune în exploatare instalațiile ale căror emisii depășesc limitele stabilite prin actele de reglementare;

p. obligațiile persoanelor fizice și juridice de a suporta costul pentru repararea unui prejudiciu și de a înlătura urmările produse de acesta, restabilind condițiile anterioare producerii prejudiciului, potrivit principiului „poluatorul plătește".

q. obligația persoanelor fizice și juridice să nu deverseze în apele de suprafață sau subterane ape uzate, substanțe petroliere sau periculoase, ape care conțin substanțe periculoase[1].

40. Constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor se realizează de către:

a. comisari și persoane împuternicite din cadrul Gărzii Naționale de Mediu și Administrației Rezervației Biosferei „Delta Dunării";

b. autoritățile administrației publice locale și personalul împuternicit al acestora;

c. Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare, Ministerul Apărării Naționale și Ministerul Administrației și Internelor prin personalul împuternicit, în domeniile lor de activitate, conform atribuțiilor stabilite prin lege.

Constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor se realizează și de personalul structurilor de administrare și custozii ariilor naturale protejate, numai pe teritoriul ariei naturale protejate administrate[2].

Actele de constatare a contravențiilor întocmite de agenții constatatori sunt acte procedurale, cu toate efectele prevăzute de legislația în vigoare.

41. Contravenientul poate achita, pe loc sau în termen de cel mult 48 de ore de la data încheierii procesului-verbal ori, după caz, de la data comunicării acestuia, jumătate din

[1] Conform art. 96 alin. (3) din O.U.G. nr. 195/2005 privind protecția mediului, actualizată.

[2] Conform art. 97 alin. (1) și (2) din O.U.G. nr. 195/2005 privind protecția mediului, actualizată.

minimul amenzii prevăzute în actul normativ, agentul constatator făcând menţiune despre această posibilitate în procesul-verbal de constatare şi sancţionare a contravenţiei.

Amenzile aplicate în temeiul unei legi, ordonanţe de urgenţă, ordonanţe sau hotărâri ale Guvernului din domeniul protecţiei mediului şi gospodăririi apelor se fac venit la bugetul de stat.

7.3. Răspunderea civilă

42. Aşa cum am mai arătat, răspunderea civilă pentru prejudiciul adus mediului, de regulă, are caracter subiectiv[1], dar legea reglementează expres şi limitativ situaţiile în care ea poate avea un caracter obiectiv[2], independent de culpă. În cazul pluralităţii autorilor, **răspunderea este solidară.**

În toate împrejurările, răspunderea civilă se întemeiază pe principiul „poluatorul plăteşte", fapt ce asigură antrenarea răspunderii civile, în cazurile în care se aduce un prejudiciu mediului[3].

În literatura de specialitate s-a arătat faptul că, de regulă, faptele nu sunt săvârşite cu intenţia de a aduce prejudicii factorilor de mediu, dar, exercitându-se drepturile subiective în condiţii necorespunzătoare de diligenţă şi prudenţă, se produc efecte negative asupra stării naturale a mediului, reprezentând o abatere de la normele de convieţuire socială[4].

Noi credem că principiul „poluatorul plăteşte" a fost creat şi se aplică în scopul asigurării condiţiilor legale de antrenare a răspunderii civile, chiar şi atunci când nu s-a produs nicio încălcare vădită a legii. În astfel de condiţii, poluatorul, considerându-se nevinovat, ar opune această nevinovăţie oricui ar încerca să îl oblige la plata vreunei despăgubiri. Aşadar, chiar dacă nu s-a încălcat vreun text de lege şi deci nu se antrenează nici răspundere penală şi nici răspundere contravenţională, dacă prin acţiunile sale o persoană (fizică sau juridică) creează vreun prejudiciu mediului, ea va putea fi obligată la plata cheltuielilor ce se efectuează pentru repunerea mediului în situaţia iniţială. Aceste cheltuieli pot fi efectuate de către stat (prin autorităţile publice centrale cu atribuţii în domeniu) sau de către unităţile administrativ-teritoriale (prin autorităţile publice locale), iar apoi ele pot fi recuperate de la poluator, în baza principiului enunţat. De asemenea, autorităţile publice pot să îl oblige direct pe poluator să efectueze toate lucrările cuvenite pentru readucerea mediului în starea iniţială.

Dacă subsecvent daunei de mediu s-au adus prejudicii concrete şi unor persoane sau bunuri, atunci tot acest mecanism se va aplica corespunzător şi deci se va antrena răspunderea civilă delictuală (subiectivă sau obiectivă, după caz), în scopul reparării prejudiciului cauzat.

Mai dorim să menţionăm faptul că aplicarea principiului „poluatorul plăteşte" nu exclude antrenarea răspunderii civile delictuale, cu toate regulile cunoscute pentru aceasta (reglementată fiind prin Codul civil şi explicată în detaliu în doctrina dreptului civil), în scopul

---

[1] Pentru explicaţii suplimentare privind teoria răspunderii obiective, a se vedea A.B. Ilie, *Dreptul mediului*, Ed. C.H. Beck, Bucureşti, 2017, p. 298 şi urm.

[2] O.U.G. nr. 68/2007 privind răspunderea de mediu cu referire la prevenirea şi repararea prejudiciului asupra mediului, modificată şi actualizată.

[3] Pentru explicaţii suplimentare privind echilibrul ecologic, a se vedea C. Jugastru, *Prejudiciul – repere româneşti în context european*, Ed. Hamangiu, Bucureşti, 2013, pp. 39-41.

[4] D. Marinescu, *Tratat de dreptul mediului*, Ed. All Beck, Bucureşti, 2003, p. 442.

reparării prejudiciului cauzat[1], ci, dimpotrivă, extinde răspunderea civilă la cazurile în care poluatorul este prezumat a fi cel care desfășoară anumite activități expres indicate prin lege.

43. Necesitatea reglementării răspunderii obiective poate fi justificată prin două argumente esențiale, și anume:

➢ pe de o parte, unele activități umane implică un grad ridicat de pericol (risc), chiar prin natura lor;

➢ pe de altă parte, poluarea capătă tot mai mult un caracter anonim și difuz, astfel că stabilirea poluatorului poate fi cel puțin incertă.

În aceste împrejurări, legiuitorul a decis să reglementeze categorii de activități cu un grad ridicat de risc (sub aspectul poluării), a căror desfășurare nu este interzisă de lege, dar în legătură cu care legea creează o prezumție legală absolută de sursă de poluare. Apreciem această prezumție ca absolută, dat fiind faptul că din interpretarea textului legal nu rezultă nicio posibilitate de răsturnare a ei, care să determine neantrenarea răspunderii juridice.

Activitățile pentru care **răspunderea este obiectivă**, conform legii, sunt:

1. Funcționarea instalațiilor care fac obiectul procedurii de autorizare integrată de mediu conform prevederilor Legii nr. 278/2013 privind emisiile industriale.

2. Activitățile de gestionare a deșeurilor, inclusiv colectarea, transportul, valorificarea și eliminarea deșeurilor și a deșeurilor periculoase, precum și inspecția și controlul acestor operațiuni și monitorizarea postînchidere a depozitelor de deșeuri, care fac obiectul autorizării sau înregistrării, potrivit prevederilor O.U.G. nr. 78/2000 privind regimul deșeurilor, aprobată cu modificări prin Legea nr. 426/2001, cu completările ulterioare. Activitățile de gestionare a deșeurilor presupun, între altele, operarea depozitelor de deșeuri conform H.G. nr. 349/2005 privind depozitarea deșeurilor, precum și operarea instalațiilor de incinerare conform Legii nr. 278/2013 privind emisiile industriale.

3. Toate evacuările în apele interioare de suprafață care necesită o autorizare prealabilă conform H.G. nr. 570/2016 privind aprobarea Programului de eliminare treptată a evacuărilor, emisiilor și pierderilor de substanțe prioritar periculoase și alte măsuri pentru principalii poluanți.

4. Toate evacuările substanțelor în apele subterane, care necesită o autorizare prealabilă conform H.G. nr. 570/2016 privind aprobarea Programului de eliminare treptată a evacuărilor, emisiilor și pierderilor de substanțe prioritar periculoase și alte măsuri pentru principalii poluanți.

5. Evacuarea sau injectarea unor poluanți în apele de suprafață sau subterane, care necesită un aviz, o autorizație sau o înregistrare pe baza unor reguli general obligatorii, conform Legii nr. 107/1996, cu modificările și completările ulterioare.

6. Prelevările de apă și acumulările de apă de suprafață, care fac obiectul unei autorizări prealabile conform Legii nr. 107/1996, cu modificările și completările ulterioare.

7. Producerea, utilizarea, depozitarea, procesarea, încărcarea/umplerea recipienților, eliberarea în mediu și transportul pe amplasament al:

➢ substanțelor și preparatelor periculoase prevăzute în H.G. nr. 539/2016 pentru abrogarea Hotărârii Guvernului nr. 1.408/2008 privind clasificarea, ambalarea și etichetarea

---

[1] Fr. Deak, *Drept civil. Teoria general a obligațiilor*, București, 1960; M. Eliescu, *Răspunderea civilă delictuală*, Ed. Academiei, București, 1972; C. Stătescu, C. Bîrsan, *Drept civil. Teoria generală a obligațiilor*, Ed. All, București, 1994; L. Pop, *Tratat de drept civil. Obligațiile*, Ed. C.H. Beck, București, 2006; C. Jugastru, *Teoria generală a obligațiilor*, Ed. „Astra Museum", Sibiu, 2015; *idem, Prejudiciul. Repere românești în context european*, Ed. Hamangiu, București, 2013, pp. 39-41.

substanţelor periculoase şi a Hotărârii Guvernului nr. 937/2010 privind clasificarea, ambalarea şi etichetarea la introducerea pe piaţă a preparatelor periculoase;

➢ produselor de protecţie a plantelor, conform H.G. nr. 617/2014 privind stabilirea cadrului instituţional şi a unor măsuri pentru punerea în aplicare a Regulamentului (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European şi al Consiliului din 22 mai 2012 privind punerea la dispoziţie pe piaţă şi utilizarea produselor biocide, modificată prin H.G. nr. 345/2016;

➢ produselor biocide, conform H.G. nr. 617/2014 privind stabilirea cadrului instituţional şi a unor măsuri pentru punerea în aplicare a Regulamentului (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European şi al Consiliului din 22 mai 2012 privind punerea la dispoziţie pe piaţă şi utilizarea produselor biocide, modificată prin H.G. nr. 345/2016.

8. Transportul rutier, feroviar, pe căi navigabile interioare, maritim sau aerian al mărfurilor periculoase sau poluante definite în:

➢ Normele din 26 septembrie 2007, aprobate prin H.G. 1175/2007 pentru aprobarea Normelor de efectuare a activităţii de transport rutier de mărfuri periculoase în România;

➢ anexa la O.G. nr. 49/1999 privind transportul mărfurilor periculoase pe calea ferată – RID, aprobată cu modificări prin Legea nr. 788/2001;

➢ Ordinul Ministrului Transporturilor, Construcţiilor şi Turismului nr. 323/2006 pentru aprobarea sistemului de informare şi monitorizare a traficului navelor care intră/ies în/din apele naţionale navigabile ale României.

9. Orice utilizare în condiţii de izolare, inclusiv transportul microorganismelor modificate genetic conform prevederilor legislaţiei în domeniu privind utilizarea în condiţii de izolare a organismelor modificate genetic.

10. Orice introducere deliberată în mediu, orice transport sau orice introducere pe piaţă a organismelor modificate genetic, conform legislaţiei în domeniu privind introducerea deliberată în mediu şi pe piaţă a organismelor modificate genetic.

11. Transportul transfrontieră al deşeurilor în, înspre sau dinspre Uniunea Europeană, care necesită o autorizare prealabilă sau care este interzis conform Regulamentului nr. 1013/2006 privind transferurile de deşeuri.

12. Gestionarea deşeurilor extractive, potrivit prevederilor H.G. nr. 856/2008 privind gestionarea deşeurilor din industriile extractive.

În concluzie, constatăm că există răspunderea civilă obiectivă expres reglementată şi, ca atare, în afara acestor situaţii, nu putem aprecia ca obiectivă răspunderea civilă ce se antrenează pentru repararea prejudiciului. Aşadar, după cum putem observa, răspunderea civilă în dreptul mediului nu poate fi obiectivă decât în măsura în care legiuitorul aduce alte noi reglementări de felul acesta.

44. Nu în ultimul rând, protecţia, conservarea ori refacerea mediului se realizează pe baza unor **contracte administrative, civile sau comerciale** de prestări servicii încheiate între autorităţile publice, instituţii publice sau ONG-uri, pe de o parte, şi diverşi prestatori (persoane fizice sau juridice) sau subcontractanţi, pe de altă parte, care răspund civil pentru neexecutarea obligaţiilor ce şi le asumă prin astfel de contracte. Din acest punct de vedere, o problemă tot mai actuală şi mai frecventă este creată de situaţia încheierii unui „grup de contracte", precum şi modul de antrenare a răspunderii civile între subiecţii participanţi la astfel de grupuri[1].

[1] Pentru explicaţii suplimentare privitoare la aplicarea (sau nu) a principiului relativităţii în executarea contractelor, a se vedea A. Circa, *Grupul de contracte şi relativitatea contractuală*, în Al. Bacaci, O. Ungureanu, *In Honorem. Culegere de studii*, Ed. Universul Juridic, Bucureşti, 2012, pp. 217-228.

PARTEA A II-A
Protecţia juridică a mediului natural

Capitolul I
PROTECŢIA JURIDICĂ A SOLULUI

1. Noţiuni introductive privind solurile

1. Solul reprezintă stratul superior şi afânat al scoarţei pământeşti în care se dezvoltă viaţa vegetală şi care constituie elementul cel mai important ce intră în componenţa terenurilor agricole. Aşadar, el este folosit în producţia agricolă, fiind esenţial în menţinerea vieţii pe pământ.

Solul este limitat ca suprafaţă, iar odată distrus, el nu se va mai putea reface niciodată în parametrii iniţiali, întrucât nu mai pot fi reproduse condiţiile biologice, chimice, fizice, geografice, climatice sau de altă natură existente în istoria formării sale. De asemenea, chiar şi refacerea sa este un proces foarte îndelungat, întrucât pentru formarea unui strat de sol gros de 3 cm este nevoie de 300-1000 de ani, iar geneza unui strat de sol de 20 cm durează între 2000 şi 7000 de ani.

2. Terenurile pot fi definite ca întinderi de pământ clar delimitate[1].

Terenurile de orice fel, indiferent de destinaţie, de titlu pe baza căruia sunt deţinute sau de domeniul public ori privat din care fac parte, constituie **fondul funciar al României**[2].

În funcţie de destinaţie[3], terenurile sunt:

a. terenuri cu destinaţie agricolă, şi anume:

- terenurile agricole productive – arabile, viile, livezile, pepinierele viticole, pomicole, plantaţiile de hamei şi duzi, păşunile, fâneţele, serele, solariile, răsadniţele şi altele asemenea;
- terenuri cu vegetaţie forestieră, dacă nu fac parte din amenajamentele silvice;
- păşunile împădurite;
- terenuri ocupate cu construcţii şi instalaţii agrozootehnice;
- amenajările piscicole şi de îmbunătăţiri funciare;
- drumurile tehnologice şi de exploatare agricolă;
- platformele şi spaţiile de depozitare care servesc nevoilor producţiei agricole;
- terenurile neproductive care pot fi amenajate şi folosite pentru producţia agricolă;

b. terenuri cu destinaţie forestieră, dacă sunt cuprinse în amenajamentele silvice, şi anume:

- terenurile împădurite sau cele care servesc nevoilor de cultură, producţie ori administrare silvică;
- terenurile destinate împăduririlor;

---

[1] *Dicţionarul explicativ al limbii române*, Ed. Academiei, Bucureşti, 1975, p. 849.
[2] Art. 1 din Legea nr. 18/1991 privind fondul funciar, actualizată şi republicată.
[3] Art. 2 din Legea nr. 18/1991 privind fondul funciar, actualizată şi republicată.

BUCHAREST UNIVERSITY LIBRARY

c. terenurile neproductive, cum ar fi: stâncării, abrupturi, bolovănișuri, râpe, ravene, torenți etc.;

d. terenuri aflate permanent sub ape, și anume:

- albiile minore ale cursurilor de apă;
- cuvetele lacurilor la nivelurile maxime de retenție;
- fundul apelor maritime interioare și al mării teritoriale;

e. terenuri din intravilan, aferente localităților urbane și rurale, pe care sunt amplasate construcțiile, alte amenajări ale localităților, inclusiv terenurile agricole și forestiere;

f. terenuri cu destinații speciale, cum sunt cele folosite pentru transporturile rutiere, feroviare, navale și aeriene, cu construcțiile și instalațiile aferente, construcții și instalații hidrotehnice, termice, de transport al energiei electrice și gazelor naturale, de telecomunicații, pentru exploatările miniere și petroliere, cariere și halde de orice fel, pentru nevoile de apărare, plajele, rezervațiile, monumentele naturii, ansamblurile și siturile arheologice și istorice și altele asemenea.

2. Poluarea și degradarea solurilor

3. Poluarea solului reprezintă rezultatul tuturor faptelor și acțiunilor care, săvârșindu-se ori îndreptându-se asupra acestuia, sunt de natură a produce dereglarea funcționării lui normale. Factorii poluanți ai solului pot fi de natură fizică, chimică, biologică etc.

Solul poate fi poluat în mod direct prin contactul său cu agenții poluanți, dar poate suporta și o poluare indirectă prin contactul său cu apa sau aerul aflate în diverse stadii de poluare.

Poluarea solurilor mai poate fi și de natură industrială sau agricolă, dar poate fi provocată și prin desfășurarea altor activități umane, cum ar fi transporturile, construcțiile, turismul etc.

Cel mai adesea, poluarea solului este rezultatul unor activități umane desfășurate în mod necorespunzător, cum ar fi: dezafectarea terenurilor agricole sau silvice în scopuri industriale sau urbanistice, schimbarea categoriei de folosință de la superioară la inferioară, depozitarea deșeurilor de orice fel, construirea unor noi căi de comunicații ori a unor noi obiective de exploatare a resurselor naturale ale solului (cariere de piatră, marmură, argilă, caolin sau pământ) ori ale subsolului (zăcăminte de sare, cărbune, petrol, minereuri feroase sau neferoase ori minereuri radioactive). O altă cale de poluare a solurilor care conduce la scăderea capacităților productive ale acestora o constituie exploatarea excesivă a solurilor[1].

Poluarea indirectă a solurilor prin contactul cu alți factori ai mediului natural aflați în diferite stadii de poluare poate să conducă la formarea de mlaștini ori, dimpotrivă, la deșertificarea solurilor, ceea ce va conduce la același rezultat de reducere a terenurilor cu destinație agricolă.

Protecția solurilor împotriva poluării se poate face prin numeroase măsuri de natură fizică, chimică sau biologică pentru evitarea obosirii solurilor, dar și prin lucrări de

[1] Din această perspectivă, o discuție interesantă, din punct de vedere juridic, o reprezintă problema abuzului de drept. Pentru detalii, a se vedea O. Ungureanu, C. Munteanu, *Drept civil. Partea generală*, Ed. Universul Juridic, București, 2013, p. 126 și urm.

BCU "ION CREANGĂ" LIBRARY

îmbunătățiri funciare, respectiv prin irigații ori prin construirea de drenaje și canale de colectare a surplusului de apă. Realizarea acestor lucrări revine, în principal, în sarcina statului, care trebuie să dețină și informații corecte și permanente privitoare la starea calității solurilor în România.

În acest sens, ca urmare a aderării României la UE, a fost extins și în România unul dintre programele de acțiune implementate în întreg spațiul european de către toate statele membre ale UE, având ca scop monitorizarea permanentă a tuturor factorilor de mediu. În aceste împrejurări, România și-a extins și dezvoltat sistemul de monitorizare a solurilor care să permită cunoașterea permanentă a calității solurilor.

3. Cadrul legal instituit în scopul asigurării protecției solului

4. Potrivit legii[1], regimul juridic al terenurilor reprezintă totalitatea prevederilor legale prin care se definesc drepturile și obligațiile legate de deținerea sau exploatarea terenurilor.

Principalele reglementări consacrate asigurării protecției solului și subsolului sunt următoarele: Constituția României; O.U.G. nr. 195/2005 privind protecția mediului; Legea nr. 18/1991 privind fondul funciar; Codul civil pentru reglementarea unor aspecte precum proprietatea publică și proprietatea privată, dezmembrămintele dreptului de proprietate privată, cartea funciară, regimul juridic al arendării terenurilor; Legea nr. 138/2004 a îmbunătățirilor funciare și O.U.G. nr. 82/2011 privind unele măsuri de organizare a activității de îmbunătățiri funciare și H.G. nr. 615/2014 pentru aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare al Agenției Naționale de Îmbunătățiri Funciare; Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice și Legea nr. 100/2016 privind concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii; Legea nr. 33/1994 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică; Legea nr. 7/1996 a cadastrului și a publicității imobiliare, precum și H.G. nr. 1288/2012 pentru aprobarea Regulamentului nr. 18/2012 privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară, republicată și modificată etc.

Dorim să precizăm faptul că actele normative menționate anterior se referă la terenurile din extravilanul localităților, căci acest capitol este consacrat, cu precădere, terenurilor cu destinație agricolă, urmând ca într-un capitol următor să ne referim și la protecția juridică a terenurilor din cadrul așezărilor umane.

4. Exercitarea proprietății asupra terenurilor[2]

5. Asupra terenurilor se poate exercita **proprietate[3] publică sau privată.**

Proprietatea publică poate să aparțină statului sau unităților administrativ-teritoriale, în timp ce proprietatea privată poate să aparțină fie statului sau unităților administrativ-teritoriale, constituind astfel domeniul privat al acestora, fie altor persoane juridice ori persoanelor fizice.

---

[1] Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul, cu modificările ulterioare.

[2] Art. 4 din Legea nr. 18/1991 privind fondul funciar, actualizată și republicată.

[3] Pentru explicații suplimentare privind dreptul de proprietate, a se vedea C. Bîrsan, *Drept civil. Drepturile reale principale în reglementarea noului Cod civil*, ed. a 2-a, revizuită și actualizată, Ed. Hamangiu, București, 2015, p. 33 și urm.

Domeniul public poate fi de interes național, caz în care proprietatea asupra sa, în regim de drept public, aparține statului, sau de interes local, caz în care proprietatea, de asemenea, în regim de drept public, aparține comunelor, orașelor, municipiilor sau județelor.

Administrarea domeniului de interes public național se face de către organele prevăzute de lege, iar administrarea domeniului public de interes local se face de către primării sau, după caz, de către prefecturi.

Terenurile din domeniul public sunt cele afectate unei unități publice.

Aparțin domeniului public terenurile pe care sunt amplasate construcții de interes public, piețe, căi de comunicații, rețele stradale și parcuri publice, porturi și aeroporturi, terenurile cu destinație forestieră, albiile râurilor și fluviilor, cuvetele lacurilor de interes public, fundul apelor maritime interioare și al mării teritoriale, țărmurile Mării Negre, inclusiv plajele, terenurile pentru rezervații naturale și parcuri naționale, monumentele, ansamblurile și siturile arheologice și istorice, monumentele naturii, terenurile pentru nevoile apărării sau pentru alte folosințe care, potrivit legii, sunt de domeniul public ori care, prin natura lor, sunt de uz sau interes public.

Terenurile care fac parte din domeniul public sunt inalienabile, insesizabile și imprescriptibile. Ele nu pot fi introduse în circuitul civil decât dacă, potrivit legii, sunt dezafectate din domeniul public.

Terenurile pe care sunt amplasate rețele stradale și parcuri publice, terenurile pentru rezervații naturale și parcuri naționale, monumentele, ansamblurile și siturile arheologice și istorice, monumentele naturii nu pot fi dezafectate din domeniul public decât în cazuri de excepție pentru lucrări de interes național.

Domeniul privat al statului și, respectiv, al comunelor, orașelor, municipiilor și județelor este alcătuit din terenurile dobândite de acestea prin modurile prevăzute de lege, precum și din terenurile dezafectate, potrivit legii, din domeniul public. El este supus dispozițiilor de drept comun, dacă prin lege nu se prevede altfel.

Asupra terenurilor care fac obiectul dreptului de proprietate privată se pot exercita și alte drepturi reale, având ca titulari persoane fizice sau juridice.

Conform legii[1], fondul funciar și, în mod corespunzător, dreptul de proprietate și celelalte drepturi reale trebuie înregistrate în documentele de evidență funciară și de publicitate imobiliară prevăzute de lege.

Prin deținători de terenuri se înțelege titularii dreptului de proprietate, ai altor drepturi reale asupra acestora sau cei care, potrivit legii civile, au calitatea de posesori ori deținători precari.

Așadar, prin circulația terenurilor se înțelege schimbarea titularilor dreptului de proprietate sau de exploatare asupra terenurilor prin acte de vânzare-cumpărare, donație, concesiune, arendare etc.[2].

5. Administrarea terenurilor în România

6. Ministerul Agriculturii este organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului. El este autoritatea publică centrală responsabilă cu aplicarea strategiei și programului de guvernare, cu rol în elaborarea și

[1] Art. 7 din Legea nr. 18/1991 privind fondul funciar, actualizată și republicată.

[2] Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul, cu modificările ulterioare.

implementarea strategiilor naționale sectoriale în domeniile agriculturii și producției alimentare, dezvoltării rurale, îmbunătățirilor funciare, precum și în domeniile conexe: cercetare științifică de specialitate, conservarea și managementul durabil al solurilor și al resurselor genetice vegetale și animale.

Ministerul Agriculturii elaborează strategii și reglementări specifice în domeniile sale de activitate, în cadrul politicii Guvernului și în conformitate cu reglementările Uniunii Europene, cu principiile politicii agricole comune și cu principiile politicii comune de pescuit.

Obiectivele Ministerului Agriculturii sunt următoarele:

a. asigurarea securității alimentare naționale prin creșterea și diversificarea producției agricole, pentru a garanta populației alimente suficiente, sigure și nutritive;

b. creșterea competitivității produselor agroalimentare și pescărești românești pe piața europeană și globală în vederea echilibrării balanței comerciale agricole, inclusiv prin acțiuni specifice de informare;

c. absorbția fondurilor comunitare destinate finanțării domeniilor specifice;

d. susținerea financiară și fiscală a agriculturii prin programe multianuale;

e. eficientizarea structurilor de piață agricole și agroalimentare;

f. stimularea înființării de depozite pentru colectarea, sortarea și valorificarea produselor agricole;

g. accelerarea procesului de dezvoltare rurală, inclusiv a serviciilor din spațiul rural;

h. modernizarea și extinderea infrastructurii de îmbunătățiri funciare, adaptarea agriculturii la schimbările climatice;

i. dezvoltarea sectorului pescăresc;

j. susținerea cercetării agricole, a informării, consultanței, extensiei și a formării profesionale în agricultură;

k. reforma structurilor administrative cu atribuții în domeniul agriculturii, cu respectarea prevederilor legale în vigoare;

l. dezvoltarea și protecția zonei montane.

Pentru realizarea obiectivelor din domeniul său de activitate, Ministerul Agriculturii exercită următoarele **funcții**:

a. de strategie, prin care se elaborează, în conformitate cu politica Guvernului, normele Uniunii Europene și tendințele pe plan mondial, strategia de dezvoltare în domeniile sale de activitate și se proiectează mecanismele financiare necesare;

b. de reglementare, prin care se asigură, în conformitate cu strategia Guvernului, realizarea cadrului juridic și elaborarea reglementărilor specifice activităților din domeniile sale de activitate;

c. de administrare, prin care se asigură administrarea proprietății publice și private a statului, precum și gestionarea fondurilor și serviciilor pentru care statul este responsabil, în domeniul său de activitate, cu respectarea prevederilor legale în vigoare;

d. de gestionare a fondurilor europene și naționale alocate dezvoltării rurale, agriculturii și sectorului pescăresc;

e. de reprezentare, prin care se asigură, în numele Guvernului, reprezentarea pe plan intern și extern în domeniul său de activitate și în limitele stabilite prin actele normative în vigoare;

f. de autoritate de stat, prin care se asigură implementarea, urmărirea și controlul aplicării și respectării reglementărilor în domeniile sale de activitate;

g. de Autoritate de management pentru Programul SAPARD, Programul național de dezvoltare rurală – PNDR și Programul operațional pentru pescuit – POP/Programul operațional pentru pescuit și afaceri maritime/POPAM;

h. de plată, prin structurile subordonate/din cadrul Ministerului Agriculturii, cu respectarea prevederilor legale în vigoare.

7. Agenția Națională de Îmbunătățiri Funciare[1] s-a înființat prin O.U.G. nr. 82 din 29 septembrie 2011, ca instituție publică cu personalitate juridică, finanțată din venituri proprii și subvenții acordate de la bugetul de stat, în subordinea Ministerului Agriculturii, prin reorganizarea Administrației Naționale a Îmbunătățirilor Funciare. Agenția Națională de Îmbunătățiri Funciare exploatează, administrează, întreține și repară amenajările de îmbunătățiri funciare din domeniul public sau privat al statului, declarate de utilitate publică (potrivit criteriilor stabilite prin Normele metodologice de aplicare a Legii îmbunătățirilor funciare nr. 138/2004, aprobate prin H.G. nr. 1.872/2005, cu modificările ulterioare).

Unitatea centrală ANIF are următoarele **atribuții**:

- corelează activitățile și programele sale privind sectorul îmbunătățirilor funciare cu planurile, politicile, programele și activitățile altor sectoare;
- aprobă sau transmite spre avizare și/sau aprobare ministerului, după caz, documentațiile tehnico-economice de execuție de noi amenajări de îmbunătățiri funciare și de reabilitare și modernizare a amenajărilor existente, potrivit legislației privind finanțele publice;
- elaborează și propune spre aprobare ministerului norme și regulamente privind exploatarea, întreținerea și reparațiile amenajărilor de îmbunătățiri funciare, precum și cu privire la diminuarea sau creșterea, după caz, a suprafețelor deservite de sistemele și amenajările de irigații sau desecare și drenaj și de combatere a eroziunii solului;
- asigură, prin experți și specialiști atestați potrivit legii, evaluarea stării de siguranță în exploatare și controlul respectării standardelor de siguranță a amenajărilor de îmbunătățiri funciare;
- elaborează norme și standarde tehnice privind prevenirea și reducerea poluării și utilizarea rațională a apei în cadrul amenajărilor de îmbunătățiri funciare, pe care le transmite spre aprobare ministerului;
- aprobă referatele tehnice și protocolul de predare-preluare a amenajărilor de îmbunătățiri funciare către organizațiile și federațiile de organizații din domeniul îmbunătățirilor funciare;
- organizează și asigură funcționarea sistemului național de supraveghere, evaluare, prognoză și avertizare privind efectele ecologice și economice ale amenajărilor de îmbunătățiri funciare ca parte componentă a sistemului național de monitorizare integrată de fond și de impact, pentru toți factorii de mediu;
- organizează, execută și actualizează sistemul informațional de evidență la nivel național a amenajărilor de îmbunătățiri funciare din domeniul agricol;

[1] La ora actuală, activitatea ANIF este reglementată prin Legea nr. 138/2004 a îmbunătățirilor funciare, republicată.

• propune ministerului programe privind reabilitarea și modernizarea amenajărilor de îmbunătățiri funciare existente și execuția de noi amenajări;

• aplică prevederile Legii nr. 138/2004 privind îmbunătățirile funciare, modificată și republicată, ce se referă la conservarea amenajărilor de îmbunătățiri funciare;

• predă în proprietate sau în folosință, cu titlu gratuit, organizațiilor de îmbunătățiri funciare și federațiilor organizațiilor de îmbunătățiri funciare legal constituite infrastructura de îmbunătățiri funciare, în condițiile legii;

• predă în gestiunea filialelor județene infrastructura de îmbunătățiri funciare, în vederea exploatării, întreținerii și reparării;

• coordonează, monitorizează și controlează activitatea filialelor județene;

• propune ministerului în vederea inițierii proiecte de acte normative în domeniul lucrărilor de îmbunătățiri funciare;

• elaborează norme metodologice privind modul de calcul și de plată a tarifelor pentru prestarea serviciilor de îmbunătățiri funciare și le prezintă spre aprobare ministerului;

• întocmește și transmite ministerului documentațiile necesare pentru retragerea recunoașterii de utilitate publică și pentru scoaterea din funcțiune a amenajărilor de îmbunătățiri funciare în conformitate cu prevederile legale;

• avizează tarifele de prestații în domeniul îmbunătățirilor funciare;

• asigură instruirea personalului propriu și al filialelor județene, pe baza programelor aprobate de minister;

• organizează și participă la activități de cooperare tehnico-economică internațională în domeniul îmbunătățirilor funciare, al gospodăririi apelor și protecției mediului, în baza și în limitele mandatului acordat de minister;

• face propuneri ministerului cu privire la bugetul propriu și planul de activitate pentru exercițiul financiar următor;

• asigură participarea în grupul de suport tehnic, pe lângă comitetul național pentru situații de urgență pentru prevenirea unor fenomene meteo periculoase și apărarea împotriva inundațiilor;

• asigură organizarea și ținerea contabilității separat pentru veniturile proprii, pentru subvențiile de la bugetul de stat, precum și pentru veniturile obținute din alte activități și întocmește balanța de verificare lunară;

• organizează și aprobă planul de audit public intern, organizează controlul financiar preventiv și evidența angajamentelor conform legii, efectuează analize economice și tehnice asupra organizării și desfășurării activităților;

• desfășoară alte activități, potrivit legii.

Filialele județene ale **ANIF** au următoarele **atribuții**:

• întocmesc și transmit unității centrale pentru aprobare planurile anuale de exploatare, întreținere și reparații ale amenajărilor de îmbunătățiri funciare declarate de utilitate publică, pe care le pun în aplicare;

• elaborează propuneri pentru proiectul de buget de venituri și cheltuieli și planul de activitate pentru exercițiul financiar următor, pe care le transmit unității centrale;

• întocmesc anual inventarul amenajărilor de irigații, cu evidențierea distinctă a celor funcționale, pe care îl comunică unității centrale;

• urmăresc impactul activităților de îmbunătățiri funciare asupra mediului şi propun unității centrale măsuri de diminuare sau corective, în conformitate cu legislația privind protecția mediului;

• asigură paza şi protecția infrastructurii de îmbunătățiri funciare din cadrul amenajărilor de îmbunătățiri funciare pe care le gestionează, exploatează, întreține şi repară;

• urmăresc permanent starea tehnică a amenajărilor de îmbunătățiri funciare pe care le gestionează;

• desfăşoară acțiuni de prevenire şi protecție a amenajărilor de îmbunătățiri funciare pe care le gestionează față de acțiunea factorilor de risc şi a calamităților naturale, fenomenelor meteorologice periculoase şi accidentelor la construcțiile hidrotehnice;

• pregătesc, propun spre aprobare unității centrale şi pun în aplicare planurile de acțiune în cazuri de urgență;

• emit avize tehnice pentru instalațiile care se amplasează şi construcțiile care se execută în zona amenajărilor de îmbunătățiri funciare pe care le gestionează, pe baza unei metodologii aprobate prin decizie a directorului general;

• asigură exploatarea, întreținerea şi repararea amenajărilor de îmbunătățiri funciare de utilitate publică care nu au fost predate, în condițiile legii, la organizațiile şi federațiile de organizații de îmbunătățiri funciare;

• întocmesc referatele tehnice şi proiectul de protocol de predare-preluare a amenajărilor de îmbunătățiri funciare către organizațiile şi federațiile de organizații din domeniul îmbunătățirilor funciare;

• elaborează propuneri de tarife pentru prestarea serviciilor de îmbunătățiri funciare, pe care le supun aprobării unității centrale;

• încheie, în numele ANIF, contracte de prestări de servicii pentru livrarea apei pentru irigații, în condițiile prevăzute de lege;

• țin contabilitatea separat pentru veniturile proprii, pentru subvențiile de la bugetul de stat acordate în completarea acestora pentru activitățile de îmbunătățiri funciare, precum şi pentru veniturile obținute din alte activități şi întocmesc balanța de verificare lunară;

• analizează anual îndeplinirea criteriilor potrivit cărora o amenajare de îmbunătățiri funciare sau o parte autonomă funcțional a unei amenajări de îmbunătățiri funciare a fost declarată de utilitate publică;

• înaintează unității centrale documentațiile privind propunerea de retragere a statutului de utilitate publică şi scoaterea din funcțiune a amenajărilor de îmbunătățiri funciare, precum şi documentațiile privind trecerea în conservare a lucrărilor de îmbunătățiri funciare care nu mai îndeplinesc statutul de utilitate publică;

• înaintează unității centrale lista amenajărilor sau a lucrărilor de îmbunătățiri funciare degradate ori care au fost scoase din funcțiune sau şi-au pierdut rolul pentru care au fost executate, ca urmare a efectuării unor lucrări de investiții, în vederea casării lor şi a scoaterii din evidența amenajărilor de îmbunătățiri funciare şi a valorificării acestora;

• execută lucrări de conservare a amenajărilor de îmbunătățiri funciare sau a părții de amenajare cărora li s-a retras recunoaşterea de utilitate publică;

• redau în circuitul agricol terenurile rezultate în urma dezafectării lucrărilor de îmbunătățiri funciare;

• asigură alimentarea cu apă a unor localități, amenajări piscicole, incinte agricole și industriale prin amenajările de îmbunătățiri funciare aflate în gestiunea lor în condițiile legii;

• asigură funcționarea sistemului național de supraveghere, evaluare, prognoză și avertizare privind efectele economice și ecologice ale activităților de îmbunătățiri funciare;

• participă în grupul de suport tehnic al comitetului județean pentru situații de urgență la gestionarea situațiilor de urgență generate de inundații;

• prestează, contra cost, servicii de îmbunătățiri funciare către organizații, federații și alte persoane fizice și juridice;

• îndrumă, coordonează, controlează și verifică activitatea unităților de administrare din alcătuirea lor;

• îndrumă, după caz, unitățile de administrare din subordine în vederea încheierii contractelor de prestări de servicii, urmăririi impactului activităților de îmbunătățiri funciare asupra mediului, precum și pentru desfășurarea oricăror altor activități tehnice;

• elaborează propuneri de plan de investiții cu consultarea consiliului de filială și le transmite unității centrale pentru avizare și transmitere la minister spre aprobare;

• întocmesc propuneri de scoatere din funcțiune a mijloacelor fixe, inclusiv infrastructura din amenajările de îmbunătățiri funciare, cărora li s-a retras recunoașterea de utilitate publică;

• întocmesc și transmit lunar unității centrale rapoarte privind activitatea proprie și a unităților de administrare din alcătuirea lor.

8. Ministerul Mediului, prin Direcția Generală Deșeuri, Situri Contaminate și Substanțe Periculoase, respectiv prin **Biroul Situri Contaminate**, îndeplinește următoarele **atribuții** în domeniul protecției solurilor și subsolurilor:

a. aplică strategia și programul de guvernare în vederea promovării politicilor de mediu în domeniul protecției solului, subsolului, și gestionării siturilor contaminate și asigură implementarea acestora conform direcțiilor de acțiune;

b. elaborează strategii și politici de mediu privind protecția solului, subsolului și gestionării siturilor contaminate în vederea garantării și implementării dreptului la un mediu curat și sănătos cu respectarea principiilor europene de dezvoltare durabilă în comunitățile urbane, precum și a cerințelor și standardelor europene și internaționale în domeniu;

c. elaborează și promovează Strategia Națională și Planul Național de Acțiune privind Gestionarea Siturilor Contaminate, precum și actelor normative subsecvente pentru implementarea acesteia;

d. elaborează și promovează, potrivit legii, proiecte de acte normative, regulamente, instrucțiuni și norme tehnice specifice protecției solului, subsolului și gestionării siturilor contaminate;

e. coordonează și supraveghează respectarea prevederilor privind protecția solului și subsolului, gestionarea siturilor contaminate, în colaborare cu celelalte autorități competente, potrivit legii;

f. urmărește implementarea prevederilor legislației specifice domeniului protecției solului, subsolului și gestionării siturilor contaminate;

g. promovează și participă la acțiuni specifice de instruire, elaborare de broșuri, manuale în vederea informării publice și asigurării respectării dreptului cetățenilor privind accesul la informația de mediu și participării acestora la luarea deciziilor privind mediul;

h. urmărește aplicarea prevederilor și recomandărilor din acordurile și convențiile internaționale sau alte documente UE în domeniul protecției solului, subsolului și gestionării siturilor contaminate;

i. colaborează cu structurile interne și/sau aflate în subordine, coordonează MMSC sau alte autorități publice centrale și locale, instituții, organizații economice și ONG-uri în domeniul protecției solului, subsolului și gestionării siturilor contaminate;

j. propune tematici de cercetare științifică și studii necesare în domeniul protecției solului, subsolului și gestionării siturilor contaminate;

k. formulează puncte de vedere în domeniul protecției solului, subsolului și gestionării siturilor contaminate, precum și în domenii conexe;

l. asigură implementarea recomandărilor formulate de Unitatea de Politici Publice și Managementul Calității și prin raportul de audit.

9. Ministerul Dezvoltării Regionale, prin **Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară**, este instituție publică cu personalitate juridică ce îndeplinește următoarele funcții:

a. de planificare strategică;
b. de reglementare și avizare;
c. de monitorizare, coordonare și control;
d. de reprezentare;
e. de administrare.

În realizarea **funcției de planificare strategică**, **ANCPI** are următoarele **atribuții**:

- elaborează strategii pentru domeniile sale de activitate;
- elaborează strategia de pregătire și formare profesională în domeniile sale de activitate.

În realizarea funcției de reglementare și avizare, Agenția are următoarele atribuții:

- elaborează cadrul normativ național și instituțional pentru domeniile sale de activitate;
- inițiază, elaborează și avizează, după caz, proiecte de acte normative și de acorduri internaționale în domeniile sale de activitate și conexe, cu respectarea reglementărilor legale.

În realizarea **funcției de monitorizare, coordonare și control**, **ANCPI** are următoarele **atribuții**:

- monitorizează și coordonează, prin direcțiile de specialitate, activitatea instituțiilor subordonate cu privire la îndeplinirea obligațiilor legale, asigurând aplicarea unitară a legislației în vigoare;
- controlează activitatea instituțiilor subordonate, propunând măsuri de remediere, în cazul constatării unor deficiențe;
- controlează activitatea persoanelor autorizate să realizeze lucrări de specialitate, în conformitate cu reglementările din domeniile sale de activitate;
- controlează executarea lucrărilor de topografie, cadastru, geodezie, cartografie, fotogrammetrie și teledetecție la nivelul întregii țări și aplică sancțiunile prevăzute de legislația în vigoare, potrivit competenței.

În realizarea **funcției de reprezentare**, **ANCPI** are următoarele **atribuții**:

- asigură, în numele statului român, reprezentarea pe plan intern și internațional în domeniile sale de activitate;

BIBLIOTECA CENTRALĂ UNIVERSITY LIBRARY

➢ reprezintă interesele statului în organizații profesionale interne și internaționale cu activitate similară sau incidentă domeniilor de activitate ale Agenției, în conformitate cu acordurile și cu alte înțelegeri stabilite în acest scop.

➢ colaborează cu instituții de specialitate ale altor autorități publice pentru realizarea infrastructurii naționale de informații spațiale și a lucrărilor de specialitate de importanță națională.

În realizarea **funcției de administrare, ANCPI** are următoarele **atribuții:**

➢ administrează, în condițiile legii, bunurile imobile proprietate a statului aflate în patrimoniul Agenției și al instituțiilor subordonate;

➢ poate închiria sau primi în administrare bunuri imobile și aparatură, în condițiile legii, în vederea desfășurării activității.

În **domeniile specifice de activitate, ANCPI** exercită următoarele **atribuții:**

a. gestionează Programul național de cadastru și carte funciară, denumit în continuare Program național, prin planificarea anuală a acțiunilor pentru realizarea activităților acestuia, în condițiile legii;

b. coordonează și controlează executarea lucrărilor de cadastru și înscrierea imobilelor în sistemul integrat de cadastru și carte funciară, la nivelul întregii țări, și execută, la nivel național, prin Centrul Național de Cartografie, lucrări de modernizare a rețelei geodezice naționale;

c. organizează și administrează fondul național de geodezie și cartografie;

d. organizează, administrează și întreține baza de date a sistemului integrat de cadastru și carte funciară;

e. realizează, actualizează și administrează registrul electronic național al nomenclaturilor stradale;

f. realizează și întreține registrul electronic al limitelor unităților administrativ-teritoriale;

g. avizează și recepționează, prin instituțiile subordonate, lucrările de cadastru, geodezie, cartografie, fotogrammetrie și teledetecție, în condițiile Regulamentului aprobat prin ordin cu caracter normativ al directorului general;

h. avizează documentațiile de scoatere din circuitul agricol a terenurilor;

i. avizează, în limita competențelor din domeniile proprii de activitate, după caz, lucrările și specificațiile tehnice referitoare la sistemele informaționale specifice domeniilor de activitate proprii ale ministerelor realizate de către alte instituții ale administrației publice;

j. autorizează persoanele fizice și juridice să execute lucrări de specialitate din domeniile cadastrului, geodeziei și cartografiei pe teritoriul României;

k. asigură formarea profesională continuă și pregătirea personalului prin intermediul Centrului de Pregătire Profesională al Agenției Naționale, instituție fără personalitate juridică, prin Institutul Notarial Român sau prin alte entități abilitate;

l. asigură președinția și secretariatul Consiliului Infrastructurii naționale pentru informații spațiale în România (INIS);

m. reprezintă punctul de contact cu Comisia Europeană privitor la Directiva 2007/2/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 14 martie 2007 de instituire a unei infrastructuri pentru informații spațiale în Comunitatea Europeană (INSPIRE);

n. realizează și întreține geoportalul INSPIRE al României și asigură compatibilitatea acestuia cu geoportalul INSPIRE al Comunității Europene;

o. îndeplinește alte atribuții care îi revin prin O.G. nr. 4/2010, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 190/2010, cu modificările și completările ulterioare;

p. monitorizează implementarea și utilizarea INIS și face permanent accesibile rezultatele acestei monitorizări Comisiei Europene și publicului;

q. pune la dispoziție situații statistice și de sinteză privind terenurile și construcțiile;

r. furnizează gratuit sau cu plata tarifelor prevăzute de legislația în vigoare produsele cartografice și serviciile specifice domeniului său de activitate

s. furnizează lucrări de specialitate, prin Centrul Național de Cartografie, conform tarifelor prevăzute de lege;

ș. avizează, prin Centrul Național de Cartografie, conținutul topografic al hărților, planurilor, atlaselor, ghidurilor și al altor documente cartografice, destinate uzului public.

În exercitarea atribuțiilor sale, ANCPI colaborează cu instituții și autorități ale administrației publice centrale, autorități ale administrației publice locale, instituții de interes local, alte instituții publice, precum și cu organizații neguvernamentale, asociații profesionale, universități, societăți comerciale cu activitate incidentă, cu respectarea reglementărilor legale.

În subordinea unității centrale a ANCPI funcționează 42 de oficii de cadastru și publicitate imobiliară, organizate în fiecare județ și municipiul București, denumite în continuare oficii teritoriale, și Centrul Național de Cartografie, denumit în continuare Centrul Național, ca instituții publice cu personalitate juridică.

Oficiile teritoriale furnizează serviciile publice specifice domeniilor de activitate ale ANCPI la nivelul județelor.

În subordinea oficiilor teritoriale, la nivelul fiecărei circumscripții judecătorești funcționează cel puțin un birou de cadastru și publicitate imobiliară sau, după caz, un birou de relații cu publicul, ca unități fără personalitate juridică.

6. Protecția solului

10. Pentru a fi cu adevărat eficientă, **protecția solului** trebuie să aibă în vedere, în egală măsură, atât componenta cantitativă, cât și componenta sa calitativă.

Scopul acțiunilor și activităților întreprinse pentru protecția solului este acela de a se menține ori chiar spori suprafețele de terenuri, de a se asigura prevenirea și combaterea eroziunii acestora, refacerea economică și creșterea capacității de producție agricolă a solurilor prin lucrări de îmbunătățiri funciare și de organizare a teritoriului.

Ocrotirea solului prin mijloace juridice se concretizează în stabilirea, prin norme imperative, a unor obligații și interdicții legale. Exemple, în acest sens, constituie fie obligația tuturor deținătorilor de terenuri agricole de a asigura cultivarea acestora și protecția solului, fie obligația persoanelor fizice care au schimbat categoria de folosință a terenurilor agricole pe care le dețin în proprietate să comunice, în termen de 30 de zile de la data la care a avut loc această operațiune, modificarea intervenită Oficiului de Cadastru și Publicitate Imobiliară județean sau al municipiului București, care are, la rândul său, obligația să o înregistreze, fie obligația anumitor categorii de deținători de terenuri de a readuce în circuitul agricol sau forestier unele terenuri ce pot fi folosite în aceste activități.

În același scop au fost instituite și o serie de interdicții legale, precum acelea de a nu schimba destinația agricolă a terenurilor decât în cazurile și condițiile stabilite de lege ori de a înlocui terenurile scoase din circuitul agricol sau silvic cu altele similare.

Așadar, protecția solului se realizează în cadrul unei politici în domeniul gospodăririi solurilor, bazată pe anumite principii stabilite pentru protecția mediului în general, prin care se urmărește promovarea unei agriculturi și silviculturi durabile, cu reducerea utilizării îngrășămintelor și a pesticidelor, aplicarea unor tehnologii ecologice inofensive, restabilirea și menținerea echilibrului ecologic în geoecosisteme.

În realizarea acestor obiective un rol de seamă îl are statul, ca factor care stabilește și implementează măsurile de protecție a solului, el fiind abilitat să stabilească cadrul legislativ al întregii activități de protecție a solului și să-și îndeplinească atribuțiile în mod consecvent și riguros. În realizarea acestei sarcini, statul îi antrenează pe toți deținătorii de terenuri agricole și silvice, asigurând, astfel, aplicarea legislației existente în această materie.

6.1. Protecția cantitativă a solului

11. Protecția cantitativă o solului urmărește utilizarea lui completă și păstrarea destinației economice concrete a acestuia, evitându-se micșorarea fondului funciar.

6.1.1. Folosirea terenurilor pentru producția agricolă și silvică

12. Potrivit art. 74 din Legea nr. 18/1991 a fondului funciar, toți deținătorii de terenuri agricole sunt obligați să asigure cultivarea acestora și protecția solului.

Proprietarii de terenuri care nu își îndeplinesc această obligație vor fi somați în scris să o execute, de către primăriile comunale, orășenești sau municipale, după caz.

Aceeași obligație revine și deținătorilor de terenuri atribuite în folosință. Aceia care nu și-o îndeplinesc vor fi și ei somați în aceleași condiții ca și proprietarii.

Cei care nu dau curs somațiilor vor fi sancționați conform legii, dar cu privire la acest aspect ne vom referi într-o secțiune viitoare.

6.1.2. Folosirea temporară sau definitivă a terenurilor în alte scopuri decât pentru producția agricolă și silvică[1]

13. Folosirea temporară sau definitivă a unor terenuri agricole și silvice în alte scopuri decât producția agricolă și silvică se face numai în condițiile prevăzute de lege. Ca atare, aceasta instituie o regulă potrivit căreia amplasarea noilor construcții de orice fel se face numai în intravilanul localităților.

Prin excepție, unele construcții care, prin natura lor, pot genera efecte poluante factorilor de mediu pot fi amplasate și în extravilan. În aceste cazuri, amplasamentele se vor stabili pe bază de studii ecologice de impact, prealabile, avizate de organele de specialitate, privind protecția mediului înconjurător. De asemenea, fac excepție construcțiile care, prin natura lor, nu se pot amplasa în intravilan, precum și adăposturile pentru animale. Totodată,

[1] Art. 90 și urm. din Legea nr. 18/1991 privind fondul funciar, actualizată și republicată.

amplasarea construcțiilor de orice fel pe terenuri agricole din extravilan de clasa I şi a II-a de calitate, pe cele amenajate cu lucrări de îmbunătățiri funciare, precum şi pe cele plantate cu vii şi livezi, parcuri naționale, rezervații, monumente, ansambluri arheologice şi istorice este interzisă.

Se exceptează de la această regulă construcțiile care servesc activitățile agricole, cele cu destinație militară, căile ferate, şoselele de importanță deosebită, liniile electrice de înaltă tensiune, forarea şi echiparea sondelor, lucrările aferente exploatării țițeiului şi gazului, conductele magistrale de transport gaze sau petrol, lucrările de gospodărire a apelor şi realizarea de noi surse de apă.

6.1.3. Scoaterea definitivă sau temporară din circuitul agricol a terenurilor agricole din extravilan

14. Scoaterea definitivă din circuitul agricol a terenurilor agricole din extravilan de clasa I şi clasa a II-a de calitate, a celor amenajate cu lucrări de îmbunătățiri funciare, precum şi a celor plantate cu vii şi livezi, prin extinderea intravilanului localităților, se face la propunerea consiliilor locale, prin ordin al directorului direcției agricole județene, cu avizul Ministerului Agriculturii.

Scoaterea definitivă din circuitul agricol şi silvic a terenurilor situate în extravilanul localităților se face cu plata, de către persoanele fizice sau juridice solicitante, a unor **taxe** prevăzute de lege. Din aceste taxe se constituie Fondul de ameliorare a fondului funciar, aflat la dispoziția Ministerului Agriculturii, respectiv a Ministerului Mediului.

Pentru terenurile scoase definitiv din circuitul agricol şi silvic în scopul instalării de construcții care deservesc activitățile agricole şi silvice, de lucrări de îmbunătățiri funciare, regularizări ale cursurilor de apă, realizări de noi surse de apă potabilă şi obiective meteorologice, precum şi pentru terenurile agricole sau silvice, în suprafață de până la 500 mp, aflate în proprietatea persoanelor în vârstă de până la 40 de ani şi care doresc să îşi construiască o locuință, nu se datorează taxe. De asemenea, se exceptează de la plata taxelor de mai sus perimetrele agricole din satele sau cătunele demolate, aflate în curs de reconstrucție.

Soldul fondului de ameliorare a fondului funciar constituit potrivit legii, rămas neutilizat la finele anului, se reportează în anul următor şi se utilizează cu aceeaşi destinație.

15. Pentru **scoaterea temporară** a terenurilor din producția agricolă şi silvică, titularul aprobării este obligat să depună o **garanție** în bani, egală cu taxa prevăzută pentru scoaterea definitivă a terenurilor din circuitul agricol sau silvic, într-un cont special al Fondului de ameliorare a fondului funciar. Pentru această garanție depusă în Fondul de ameliorare a fondului funciar se primeşte de către titular o dobândă aplicată de societatea bancară pentru perioada de depozit. După îndeplinirea obligațiilor prevăzute cu privire la redarea terenurilor, la confirmarea organelor județene agricole sau silvice şi a proprietarului terenului, titularul va primi garanția depusă, precum şi dobândă bancară aferentă.

În cazul în care titularul aprobării nu execută lucrările de calitate şi la termenele prevăzute în actele aprobatoare, organul agricol sau silvic de specialitate, în baza constatării situației de fapt, îl somează pe titularul aprobărilor să efectueze lucrările de redare a terenurilor în circuitul agricol sau silvic, cu acoperirea cheltuielilor din garanția depusă. Dacă

titularul aprobării tot nu execută lucrările în noul termen stabilit și la calitatea indicată de organul agricol sau silvic, întreaga garanție rămâne în Fondul de ameliorare a fondului funciar.

16. Folosirea definitivă sau temporară a terenurilor agricole în alte scopuri decât producția agricolă se poate aproba după cum urmează:

a. de organele agricole județene, prin oficiul de cadastru agricol și organizarea teritoriului agricol județean sau al municipiului București, pentru terenurile agricole de până la 1 ha. Aprobarea pentru orice extindere a acestei suprafețe de teren se dă de către Ministerul Agriculturii;

b. de Ministerul Agriculturii, pentru terenurile agricole în suprafață de până la 100 ha;

c. de Guvern, pentru terenurile agricole a căror suprafață depășește 100 ha.

Folosirea definitivă sau temporară a terenurilor forestiere în alte scopuri decât silvice se aprobă, după cum urmează:

a. de organul silvic județean, până la 1 ha;

b. de Ministerul Apelor și Pădurilor, pentru terenurile în suprafață de până la 100 ha;

c. de Guvern, pentru cele ce depășesc această suprafață.

Aprobarea este condiționată de acordul prealabil al deținătorilor de terenuri. De asemenea, pentru obținerea aprobării, este necesar avizul organelor agricole sau silvice județene și al municipiului București, după caz.

Refuzul nejustificat al deținătorului terenului de a-și da acordul va putea fi soluționat de instanța de judecată, hotărârea acesteia înlocuind consimțământul celui în cauză.

La aprobarea de către Guvern, se va prezenta, în mod obligatoriu, și avizul Ministerului Agriculturii, pentru terenurile agricole, respectiv al Ministerului Apelor și Pădurilor, pentru terenurile forestiere și cu ape, și, dacă este cazul, al Ministerului Culturii, pentru ocrotirea monumentelor.

Terenurile din albiile abandonate ale cursurilor de apă, devenite disponibile în urma lucrărilor de regularizare, vor fi amenajate pentru producția agricolă, piscicolă sau, după caz, silvică, odată cu lucrările de bază executate de titularii acestora.

Titularii obiectivelor de investiții sau de producții amplasate pe terenuri agricole și forestiere sunt obligați să ia măsuri prealabile executării construcției obiectivelor, de decopertare a stratului de sol fertil de pe suprafețele amplasamentelor aprobate, pe care să-l depoziteze și să-l niveleze pe terenuri neproductive sau slab productive, indicate de organele agricole sau silvice, în vederea punerii în valoare sau a ameliorării acestora.

Depozitarea se poate face numai cu acordul proprietarilor terenurilor. Aceștia nu pot fi obligați la nicio plată pentru sporul de valoare astfel obținut și nici nu pot pretinde despăgubiri pentru perioada de nefolosire a terenului.

Autoritatea publică centrală care răspunde de agricultură și autoritatea publică centrală care răspunde de silvicultură desemnează specialiști împuterniciți cu evidența și monitorizarea depozitării și folosirii stratului de sol fertil.

Titularii lucrărilor de investiții sau de producție care dețin terenuri pe care nu le mai folosesc în procesul de producție, cum sunt cele rămase în urma excavării de materii prime (cărbune, caolin, argilă, pietriș de la sondele abandonate și altele asemenea), sunt obligați să ia măsurile necesare de amenajare și de nivelare, dându-le o folosință agricolă, iar dacă aceasta nu este posibilă, o folosință piscicolă sau silvică, în termen de 2 ani de la încheierea procesului de producție.

Beneficiarilor lucrărilor de natura celor menționate mai sus nu li se va aproba scoaterea din producția agricolă sau silvică a altor terenuri, dacă nu s-au conformat acestor cerințe legale.

Liniile de telecomunicații și cele de transport și distribuire a energiei electrice, conductele de transport pentru alimentare cu apă, canalizare, produse petroliere, gaze, precum și alte instalații similare se vor grupa și amplasa de-a lungul și în imediata apropiere a căilor de comunicații (șosele, căi ferate), a digurilor, canalelor de irigații și de desecări și a altor limite din teritoriu, în așa fel încât să nu se stânjenească execuția lucrărilor agricole. Aprobarea ocupării terenurilor în astfel de cazuri se dă de către oficiul de cadastru și publicitate imobiliară județean sau al municipiului București, după caz, indiferent de mărimea suprafeței necesare, pe baza acordului deținătorilor și cu plata despăgubirilor convenite.

Ocuparea terenurilor necesare remedierii deranjamentelor în caz de avarii și executarea unor lucrări de întreținere la obiectivele menționate anterior, care au caracter urgent și care se execută într-o perioadă de până la 30 de zile, se vor face pe baza acordului prealabil al deținătorilor de terenuri sau, în caz de refuz, cu aprobarea prefecturii județului sau a Primăriei Municipiului București. În toate cazurile, deținătorii de terenuri au dreptul la despăgubire pentru daunele cauzate.

6.1.4. Schimbarea categoriei de folosință a terenurilor

17. Potrivit legii[1], **schimbarea categoriei de folosință a terenurilor arabile** ale persoanelor juridice în alte categorii de folosință agricolă se poate face cu avizul organelor agricole de specialitate județene, numai în următoarele cazuri:

a. terenurile arabile situate în zonele de deal, ce constituie enclave din masivele de vii și livezi, din podgoriile și bazinele pomicole consacrate, stabilite de organele de specialitate ale Ministerului Agriculturii, pot fi transformate în plantații viticole și pomicole;

b. terenurile arabile din zonele de șes, necesare completării masivelor viticole destinate pentru struguri de masă și stafide și bazinele pomicole destinate culturii piersicului și caisului, stabilite de organele de specialitate ale Ministerului Agriculturii, pot fi transformate în plantații viticole și pomicole;

c. terenurile arabile cu soluri nisipoase pot fi amenajate și transformate în plantații viticole și pomicole;

d. terenurile înregistrate la arabil, situate în zonele de deal și munte pe pante nemecanizabile, afectate de eroziune de suprafață și adâncime, de alunecări active sau semistabilizate, care nu mai pot fi ameliorate și menținute la această folosință, se pot amenaja și transforma în pajiști permanente;

e. terenurile arabile situate în albiile râurilor și a Dunării, care nu pot fi folosite rentabil pentru alte destinații agricole, pot fi amenajate în bazine piscicole.

Schimbarea categoriei de folosință a terenurilor arabile a viilor și livezilor deținute de persoane juridice în care statul deține majoritatea acțiunilor se va aproba de Ministerul Agriculturii.

Schimbarea categoriei de folosință în alte categorii de folosință a pajiștilor este interzisă[2]. Fac excepție de la această regulă terenurile ocupate de pajiști care, prin degradare

---

[1] Art. 77 din Legea nr. 18/1991 privind fondul funciar, actualizată și republicată.

[2] Regulamentul (UE) nr. 1307/2013 de stabilire a unor norme privind plățile directe acordate fermierilor prin scheme de sprijin în cadrul politicii agricole comune și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 637/2008 al Consiliului și a Regulamentului (CE) nr. 73/2009 al Consiliului, publicat în Jurnalul Oficial seria L nr. 347 din 20 decembrie 2013.

sau poluare, şi-au pierdut total ori parțial capacitatea de producție, terenurile pe care se vor executa lucrări de ameliorare şi amenajare, potrivit reglementărilor legale în vigoare, precum şi terenurile care sunt exceptate sau pentru care nu se aplică prevederile O.U.G. nr. 34/2013 privind organizarea, administrarea şi exploatarea pajiştilor permanente şi pentru modificarea şi completarea Legii fondului funciar nr. 18/1991.

Actele administrative sau juridice emise ori încheiate cu nerespectarea prevederilor legale la care am făcut referire anterior sunt lovite de nulitate absolută.

Persoanele fizice care au schimbat categoria de folosință a terenurilor agricole pe care le dețin în proprietate sunt obligate să comunice, în termen de 30 de zile de la data la care a avut loc această operațiune, modificarea intervenită oficiului de cadastru agricol şi organizarea teritoriului agricol, județean sau al municipiului Bucureşti, care are obligația să o înregistreze.

Schimbarea categoriei de folosință silvică – păduri, răchitării, culturi de arbuşti, deținute de persoane juridice – se aprobă de Ministerul Mediului, respectiv de Ministerul Pădurilor şi Apelor.

Schimbarea folosinței terenurilor agricole ce constituie zone de protecție a monumentelor se face cu acordul Comisiei naționale a monumentelor, ansamblurilor şi siturilor istorice[1].

6.2. Protecția şi ameliorarea calității solului

18. Prin **protecția calitativă** se urmăreşte păstrarea potențialului productiv al solului, prevenirea sau stoparea degradării acestuia ori înlăturarea efectelor degradării, îmbunătățirea sau refacerea calităților sale fizico-chimice şi biologice.

Protecția şi ameliorarea calității solului se realizează prin lucrări de prevenire şi de combatere a proceselor de degradare şi poluare a solului provocate de fenomene naturale sau cauzate de activități economice şi sociale.

Lucrările necesare pentru protecția şi ameliorarea solului se stabilesc pe bază de studii şi proiecte, întocmite la cerere de organele de cercetare şi proiectare de specialitate, în corelare cu cele de amenajare şi organizare a teritoriului, şi se execută de către deținătorii terenurilor sau prin grija acestora, de către unități specializate în execuția unor asemenea lucrări.

Statul sprijină realizarea lucrărilor de protecție şi ameliorare a solului, suportând parțial sau total cheltuielile în limita alocației bugetare aprobate, pe baza notelor de fundamentare elaborate de unitățile de cercetare şi proiectare, însuşite de organele agricole de specialitate județene şi aprobate de către Ministerul Agriculturii[2].

Pentru realizarea coordonată a lucrărilor de interes comun, potrivit cu nevoile agriculturii, silviculturii, gospodăririi apelor, cailor de comunicație, aşezărilor omeneşti sau altor obiective economice şi sociale, documentațiile tehnico-economice şi ecologice se vor elabora în comun de către toate părțile interesate. Prin documentații se vor stabili contribuția părților interesate şi ordinea de execuție a lucrărilor.

Lucrările de regularizare a scurgerii apelor pe versanți şi de corectare a torenților, care servesc la apărarea şi conservarea lucrărilor de irigații, îndiguiri, desecări, a lacurilor de

[1] Art. 78 din Legea nr. 18/1991 privind fondul funciar, actualizată şi republicată.
[2] Art. 79 din Legea nr. 18/1991 privind fondul funciar, actualizată şi republicată.

acumulare ori a altor lucrări hidrotehnice, căi de comunicații, obiective economice şi sociale, se vor executa concomitent cu lucrările de bază.

Terenurile care prin degradare şi poluare şi-au pierdut, total sau parțial, capacitatea de producție pentru culturi agricole sau silvice vor fi constituite în perimetre de ameliorare.

Grupele de terenuri care intră în perimetrele de ameliorare se stabilesc de către Ministerul Agriculturii şi de Ministerul Mediului, la propunerile ce au la bază situațiile înaintate de comune, oraşe şi municipii.

Delimitarea perimetrelor de ameliorare se face de către o comisie de specialişti, iar documentațiile întocmite se avizează de către organele județene agricole şi silvice şi de protecția mediului şi se înaintează la Ministerul Agriculturii, care, împreună cu ministerele şi departamentele interesate, vor stabili programele de proiectare, finanțare şi execuție.

Deținătorii de terenuri agricole şi silvice incluse în perimetrele de ameliorare sunt obligați să le pună la dispoziție în vederea aplicării măsurilor şi lucrărilor prevăzute în proiectul de ameliorare, păstrând dreptul de proprietate.

Includerea de către primărie a unui anumit teren în perimetrul de ameliorare se poate face cu acordul proprietarului. Dacă proprietarul nu este de acord, primăria face propuneri motivate prefecturii, care va decide. Dacă prefectul decide includerea terenului în perimetrul de ameliorare, consiliul local este obligat să-i atribuie în folosință titularului terenului în cauză o suprafață de teren corespunzătoare, pe toată durata realizării lucrărilor de ameliorare. În cazul în care statul nu dispune în localitatea respectivă de un alt teren asemănător pentru rezolvarea situației, iar proprietarul nu este de acord să primească un alt teren la distanță mai mare, se va aplica procedura de expropriere pentru cauză de utilitate publică, prevăzută de Legea nr. 33/1994[1].

În interesul lucrărilor de corectare a torenților şi de gospodărire a apelor, statul poate face schimburi echivalente de terenuri cu proprietarii din perimetru, când pe terenul acestora urmează a se executa lucrări de amenajare cu caracter permanent. Schimbul se face numai cu acordul proprietarilor, prin act autentic, înregistrat în documentele de cadastru funciar.

Terenurile degradate şi poluate, incluse în perimetrul de ameliorare, sunt scutite de taxe şi impozite către stat, județ sau comună, pe timpul cât durează ameliorarea lor.

Execuția în teren a lucrărilor de amenajare şi punere în valoare a terenurilor degradate din perimetrele de ameliorare se face de unități specializate, în funcție de specificul lucrărilor.

Lucrările ce se execută pentru consolidarea terenului, ca: terasări, modelări, nivelări, fixări de soluri, înierbări, împăduriri, corectări de torenți şi împrejmuiri, drumuri, poduri, podețe, cu caracter permanent, se realizează pe cheltuiala statului, conform proiectului de ameliorare.

Deținătorilor de terenuri degradate, chiar dacă nu sunt cuprinse într-un perimetru de ameliorare, care, în mod individual sau asociați, vor să facă din proprie inițiativă înierbări, împăduriri, corectare a reacției solului sau alte lucrări de ameliorare pe terenurile lor, statul le va pune la dispoziție gratuit materialul necesar – sămânță de ierburi, puieți, amendamente şi asistență tehnică la executarea lucrărilor. Deținătorii care au primit materiale pentru înierbări, împăduriri şi amenajări şi nu le-au întrebuințat în vederea scopului pentru care le-au cerut sunt obligați să plătească valoarea lor[2].

---

[1] Art. 83 din Legea nr. 18/1991 privind fondul funciar, actualizată şi republicată.

[2] Art. 87 din Legea nr. 18/1991 privind fondul funciar, actualizată şi republicată.

Fondurile necesare pentru cercetarea, proiectarea şi executarea lucrărilor prevăzute în proiectele de amenajare, ameliorare şi punere în valoare a terenurilor degradate şi poluate, cuprinse în perimetru, se asigură, în funcție de specificul lucrărilor, de Ministerul Agriculturii împreună cu Ministerul Mediului şi cu alte ministere interesate, din Fondul de ameliorare a fondului funciar şi prin alocațiile bugetare.

Fondurile necesare pot fi sporite prin participarea comunelor, oraşelor, municipiilor şi a județelor, prin contribuția în muncă sau în bani a tuturor celor interesați la aceste lucrări, deținătorii terenurilor, locuitorii care trag foloase directe sau indirecte de pe urma acestor ameliorări şi instituțiile, societățile comerciale sau regiile autonome ale căror lucrări de artă, drumuri, poduri, căi ferate, construcții şi altele asemenea beneficiază de avantajele lucrărilor de amenajare şi ameliorare a terenurilor.

În cazul în care se constată că anumite suprafețe au fost scoase din producția agricolă sau silvică prin degradare sau poluare a solului, datorită faptei culpabile a unor persoane fizice sau juridice, proprietarii, primăria sau organul agricol ori silvic pot cere suportarea de către cel vinovat a cheltuielilor necesitate de lucrările de refacere şi de ameliorare a solului[1].

Potrivit legii, Ministerul Agriculturii şi Ministerul Mediului, împreună cu Academia de Ştiințe Agricole şi Silvice „Gheorghe Ionescu-Sineşti", vor lua măsuri pentru dezvoltarea sistemului național de supraveghere, evaluare, prognoză şi avertizare cu privire la starea calității solurilor agricole şi silvice, pe baza unui sistem informațional, cu asigurarea de bănci de date, la nivelul țării şi al județului, şi vor propune măsurile necesare pentru protecția şi ameliorarea terenurilor, în scopul menținerii şi creşterii capacității de producție[2].

6.2.1. Lucrările de îmbunătăţiri funciare[3]

19. Realizarea lucrărilor de îmbunătățiri funciare are ca scop atingerea următoarelor **obiective**[4]:

a. asigurarea protecției terenurilor de orice fel şi a oricăror categorii de construcții față de inundații, alunecări de teren şi eroziuni, precum şi protecției lacurilor de acumulare împotriva colmatării şi regularizarea cursurilor de apă;

b. asigurarea unui nivel corespunzător de umiditate a solului, care să permită sau să stimuleze creşterea plantelor, incluzând plantațiile vitipomicole, culturile agricole şi silvice;

c. asigurarea ameliorării solurilor acide, sărăturate şi nisipoase, precum şi protecția împotriva poluării.

Amenajările de îmbunătățiri funciare ca lucrări hidrotehnice complexe şi agropedoameliorative se realizează în scopul prevenirii şi înlăturării acțiunii factorilor de risc (secetă, exces de apă, eroziunea solului şi inundații, precum şi poluare) pe terenurile cu orice destinație, indiferent de persoana proprietarului. Acestea contribuie la valorificarea capacității de producție a terenurilor şi a plantelor, precum şi la introducerea în circuitul economic a terenurilor neproductive.

---

[1] Art. 88 din Legea nr. 18/1991 privind fondul funciar, actualizată şi republicată.

[2] Art. 89 din Legea nr. 18/1991 privind fondul funciar, actualizată şi republicată.

[3] Problematica îmbunătățirilor funciare este reglementată prin Legea nr. 138/2004, republicată.

[4] Art. 1 din Legea nr. 138/2004 a îmbunătățirilor funciare, republicată.

20. Amenajările de îmbunătățiri funciare cuprind următoarele **categorii de lucrări**:

a. îndiguiri și regularizări ale cursurilor de apă prin care se asigură, în principal, protecția terenurilor și a oricăror categorii de construcții împotriva inundațiilor, surse locale de apă și emisari pentru scurgerea apelor;

b. irigații și orezării prin care se asigură aprovizionarea controlată a solului și a plantelor cu cantitățile de apă necesare dezvoltării culturilor și creșterii producției agricole. Aceste amenajări cuprind lucrări de captare, pompare, transport, distribuție și evacuare a apei și, după caz, lucrări de nivelare a terenului;

c. desecare și drenaj, care au drept scop prevenirea și înlăturarea excesului de umiditate de la suprafața terenului și din sol, în vederea asigurării condițiilor favorabile de utilizare a terenurilor. Aceste amenajări cuprind lucrări de colectare, de transport și de evacuare în emisar a apei în exces;

d. combatere a eroziunii solului și de ameliorare a terenurilor afectate de alunecări, prin care se previn, se diminuează sau se opresc procesele de degradare a terenurilor. Aceste amenajări cuprind lucrări pentru protecția solului, regularizarea scurgerii apei pe versanți, stingerea formațiunilor torențiale, stabilizarea nisipurilor mișcătoare;

e. pedoameliorative pe terenurile sărăturate, acide și pe nisipuri, pe terenurile poluate, inclusiv cu reziduuri petroliere, cu halde de la exploatările miniere, pe alte terenuri neproductive, cuprinzând și lucrările de nivelare-modelare, de scarificare, de afânare adâncă, rigole și șanțuri de scurgere a apei, arăturile în benzi cu coame, udările de spălare a sărurilor, aplicarea de amendamente, precum și îngrășăminte, în scopul valorificării pentru agricultură și, după caz, pentru silvicultură;

f. perdele forestiere de protecție a terenurilor agricole și plantații pentru combaterea eroziunii solului;

g. alte lucrări realizate prin soluții tehnice și tehnologii noi;

h. zone de protecție ale lucrărilor menționate anterior.

Amenajările de îmbunătățiri funciare preiau din surse autorizate necesarul de apă pentru irigarea culturilor agricole și silvice și alimentarea cu apă a unor localități, amenajări piscicole, incinte agricole și industriale și asigură protecția localităților și a oricăror categorii de construcții împotriva efectelor alunecărilor de teren și a inundațiilor, precum și protecția lacurilor de acumulare împotriva colmatării.

Realizarea amenajărilor de îmbunătățiri funciare la nivel național are loc pe baza programelor și strategiei sectoriale, iar la nivel local, conform nevoilor autorităților publice locale, ale persoanelor juridice sau fizice interesate, pe baza programelor zonale și locale de amenajare a teritoriului și în corelare cu strategia sectorială.

Proiectarea, executarea și exploatarea amenajărilor de îmbunătățiri funciare se fac în corelare cu lucrările de gospodărire a apelor, hidroenergetice, silvice, de gestionare a căilor de comunicație, în acord cu interesele proprietarilor de terenuri și cu documentațiile de urbanism și de amenajare a teritoriului, ținând seama de cerințele de protecție a mediului[1].

21. Principiile[2] care stau la baza realizării obiectivelor îmbunătățirilor funciare sunt următoarele:

a. exploatarea echitabilă a amenajărilor de îmbunătățiri funciare, sistemelor de irigații sau desecare și drenaj și a lucrărilor de apărare împotriva inundațiilor și combatere a eroziunii solului pentru asigurarea protecției intereselor tuturor beneficiarilor;

---

[1] Art. 2 din Legea nr. 138/2004 a îmbunătățirilor funciare, republicată.

[2] Conform art. 4 din Legea nr. 138/2004 a îmbunătățirilor funciare, republicată.

b. consultarea şi, după caz, implicarea beneficiarilor, organizațiilor neguvernamentale şi a altor reprezentanți ai societății civile în luarea deciziilor în scopul promovării adoptării raționale, eficiente şi transparente a acestora;

c. realizarea de către proprietarii de amenajări de îmbunătățiri funciare a exploatării, întreținerii şi reparațiilor amenajărilor de îmbunătățiri funciare situate pe terenurile pe care le dețin sau, după caz, pe terenurile altora, cu acordul acestora, inclusiv a lucrărilor de reabilitare, executare de investiții şi suportarea costurilor acestor activități. Statul intervine prin Agenție numai pentru finanțarea lucrărilor de investiții care sunt efectuate pe terenuri proprietate publică şi privată a statului;

d. exploatarea amenajărilor de îmbunătățiri funciare astfel încât să se prevină folosirea ineficientă a apei, excesul de umiditate, eroziunea şi poluarea solului şi să se promoveze protecția mediului în conformitate cu standardele de mediu.

22. Organizațiile şi federațiile de organizații din domeniul îmbunătățirilor funciare[1]

Persoanele fizice sau persoanele juridice care dețin în baza unui titlu valabil de proprietate ori de folosință terenuri deservite de sisteme de irigații sau de desecare şi drenaj ori de lucrări de apărare împotriva inundațiilor sau de combatere a eroziunii solului pot constitui o **organizație de îmbunătățiri funciare**, pentru a desfăşura una sau mai multe dintre următoarele **activități de interes public**:

a. livrarea apei pentru irigat, exploatarea, întreținerea şi reparațiile unui sistem de irigații care deserveşte mai mulți proprietari de teren;

b. exploatarea, întreținerea şi reparațiile unui sistem de desecare şi drenaj care deserveşte mai mulți proprietari de teren;

c. întreținerea şi reparațiile lucrărilor de apărare împotriva inundațiilor care protejează terenul mai multor proprietari de teren;

d. întreținerea şi reparațiile lucrărilor de combatere a eroziunii solului şi desfăşurarea altor activități de îmbunătățiri funciare care protejează solul de pe terenul mai multor proprietari de teren.

Organizațiile sunt persoane juridice de utilitate publică fără scop patrimonial, ce se constituie şi funcționează în conformitate cu prevederile legislației în vigoare în această materie. Fiecare dintre ele îşi desfăşoară activitatea în cadrul unei suprafețe de teren clar delimitate, amenajată cu lucrări de îmbunătățiri funciare.

Organizația care are ca activitate principală:

- exploatarea, întreținerea şi reparațiile unui sistem de irigații, precum şi livrarea apei pentru irigat va include în denumirea sa mențiunea „organizația utilizatorilor de apă pentru irigații", urmată de denumirea localității unde funcționează sau de o altă denumire proprie;
- exploatarea, întreținerea şi reparațiile unui sistem de desecare şi drenaj va include în denumirea sa mențiunea „organizația de desecare şi drenaj", urmată de denumirea localității unde funcționează sau de o altă denumire proprie;
- întreținerea şi reparațiile unor lucrări de apărare împotriva inundațiilor va include în denumirea sa mențiunea „organizația de apărare împotriva inundațiilor", urmată de denumirea localității unde funcționează sau de o altă denumire proprie;

[1] Problematica este reglementată în Capitolul II din Legea nr. 138/2004 a îmbunătățirilor funciare, republicată.

➢ întreținerea și reparațiile lucrărilor de combatere a eroziunii solului va include în denumirea sa mențiunea „organizație de combatere a eroziunii solului", urmată de denumirea localității unde funcționează sau de o altă denumire proprie.

În realizarea activităților de interes public, organizațiile au următoarele **atribuții**[1]:

a. încheie contracte de prestări de servicii de îmbunătățiri funciare potrivit prevederilor prezentei legi;

b. prestează servicii de îmbunătățiri funciare către membrii săi;

c. livrează apă pentru irigații sau prestează alte servicii de îmbunătățiri funciare, pe bază de contract, persoanelor care nu sunt membri ai organizației și care dețin în proprietate sau folosință terenuri situate pe teritoriul organizației;

d. încasează tarife pentru serviciile prestate de la membrii organizației și de la persoanele care nu sunt membri, în vederea acoperirii costurilor acestor servicii;

e. achiziționează, închiriază de la terți, exploatează, întreține și repară utilajele și instalațiile necesare prestării serviciilor de îmbunătățiri funciare și alte echipamente necesare desfășurării activităților proprii;

f. organizează cursuri de instruire a membrilor lor pentru pregătirea exploatării și întreținerii sistemului de irigații sau desecare și drenaj ori a lucrărilor de apărare împotriva inundațiilor sau de combatere a eroziunii solului, de protecție a muncii, pentru asimilarea tehnicilor de îmbunătățiri funciare și promovarea utilizării noilor tehnici și tehnologii;

g. asigură paza și protecția corespunzătoare a infrastructurii de îmbunătățiri funciare din cadrul sistemului de irigații sau de desecare și drenaj, pe care o dețin în proprietate sau folosință, a lucrărilor de apărare împotriva inundațiilor sau combatere a eroziunii solului, în vederea prevenirii sau reducerii pagubelor și păstrării integrității acestora;

h. reabilitează, modernizează și dezvoltă infrastructura de îmbunătățiri funciare de pe teritoriul său;

i. încheie contracte pentru achiziția de bunuri și prestarea de servicii necesare desfășurării activității lor cuprinzând proiectarea și lucrările de reabilitare, modernizare și dezvoltare a infrastructurii de îmbunătățiri funciare de pe teritoriul său;

j. angajează credite și prezintă garanții potrivit legislației în vigoare;

k. îndeplinește alte atribuții prevăzute de lege.

Veniturile unei organizații se pot constitui din:

➢ tarife pentru servicii de irigații;

➢ tarife de desecare și drenaj;

➢ tarife de apărare împotriva inundațiilor, de combatere a eroziunii solului și alte activități de îmbunătățiri funciare;

➢ o cotizație anuală;

➢ donații, legate și sponsorizări, potrivit legii[2].

Tarifele și cotizațiile restante, datorate organizației de membri sau de persoanele care nu sunt membri ai acesteia, se pot recupera pe baza angajamentelor de plată semnate de aceștia, care constituie titluri executorii. Membrii organizațiilor pot beneficia de o reducere a tarifului de prestare a serviciilor de îmbunătățiri funciare în conformitate cu hotărârile adunării generale. Tarifele pentru prestarea serviciilor de îmbunătățiri funciare, altele decât

[1] Art. 8 din Legea nr. 138/2004 a îmbunătățirilor funciare, republicată.

[2] Art. 9 din Legea nr. 138/2004 a îmbunătățirilor funciare, republicată.

cele de irigații, pot fi încasate prin compartimentele de specialitate ale administrației publice locale. Pentru recuperarea tarifelor şi cotizațiilor restante datorate de membrii şi persoanele care nu sunt membri ai organizației, adunarea generală poate să hotărască instituirea de garanții. Excedentul, ca parte a veniturilor ce depăşeşte cheltuielile într-un an financiar, rămâne la dispoziția organizației şi se distribuie către rezerve sau este folosit pentru activitatea următorilor ani.

Oricare persoană fizică sau persoană juridică ce deține în baza unui titlu valabil de proprietate ori de folosință un teren situat pe teritoriul organizației sau care are, în condițiile Legii nr. 213/1998 privind bunurile proprietate publică, cu modificările şi completările ulterioare, în administrare ori în folosință astfel de terenuri aflate în proprietatea publică ori privată a statului ori a unităților administrativ-teritoriale poate fi membră a unei organizații.

Infrastructura de îmbunătățiri funciare aflată în proprietatea unei persoane fizice sau juridice, alta decât ANIF, situată pe teritoriul organizației, poate fi preluată în folosință de către organizație, pe durata existenței acesteia, în temeiul unei înțelegeri scrise, autentificată.

Organizația va avea următoarele organe de conducere şi comisii:

a. adunarea generală;

b. consiliul de administrație;

c. comisia de cenzori;

d. comisia de conciliere a neînțelegerilor din interiorul organizației[1].

Adunarea generală este organul de conducere al organizației, compus din membrii organizației sau reprezentanții acestora, care se întruneşte cel puțin de două ori pe an şi are drept de control permanent asupra celorlalte structuri ale organizației[2].

Deciziile consiliului de administrație sunt puse în executare de director şi personalul tehnic şi economic de execuție al organizației.

Statutul unei organizații care nu are sistem de reprezentare va menționa modalitatea de alocare a voturilor fiecărui membru la şedințele adunărilor generale, proporțional cu mărimea suprafeței de teren deținute în proprietate, administrare sau folosință sau pe o altă bază echitabilă care să protejeze interesele fiecărui membru.

Un membru al organizației poate deține cel mult două cincimi din numărul total de voturi.

Comisia de conciliere soluționează neînțelegerile patrimoniale în legătură cu activitatea organizației privind:

- modalitatea de calcul şi cuantumul tarifelor practicate pentru serviciile de îmbunătățiri funciare prestate de organizație şi al altor asemenea tarife, precum şi al cotizațiilor;
- suportarea de către membri a costurilor de exploatare, întreținere şi reparații a infrastructurii de îmbunătățiri funciare aflate în folosința sau proprietatea organizației;
- livrarea apei pentru irigații şi prestarea altor servicii de îmbunătățiri funciare la termenele şi în condițiile stabilite, cu nerespectarea principiului distribuției echitabile şi protecției intereselor tuturor beneficiarilor;
- orice alte neînțelegeri patrimoniale dintre organizație şi membrii săi, precum şi dintre membrii organizației[3].

---

[1] Art. 15 din Legea nr. 138/2004 a îmbunătățirilor funciare, republicată.

[2] Art. 17 din Legea nr. 138/2004 a îmbunătățirilor funciare, republicată.

[3] Art. 19 din Legea nr. 138/2004 a îmbunătățirilor funciare, republicată.

Membrii consiliului de administrație, ai comisiei de cenzori și ai comisiei de conciliere nu sunt salariați ai organizației.

23. Federația de organizații de îmbunătățiri funciare[1] se înființează din două sau mai multe organizații de îmbunătățiri funciare, în vederea exploatării, întreținerii și reparațiilor unor părți dintr-o amenajare sau a unei întregi amenajări de îmbunătățiri funciare care deservește în comun organizațiile membre.

Federația exploatează, întreține și repară infrastructura de îmbunătățiri funciare situată în afara teritoriului organizațiilor cărora le poate presta servicii de îmbunătățiri funciare și care este în legătură funcțională cu sistemele de irigații, de desecare și drenaj, cu lucrările de apărare împotriva inundațiilor sau de combatere a eroziunii solului exploatate, întreținute și reparate exclusiv de acele organizații.

Federațiile sunt persoane juridice de utilitate publică fără scop patrimonial, ce se constituie și funcționează în conformitate cu prevederile legii.

Pot dobândi calitatea de membru al unei federații numai acele organizații care beneficiază de partea din amenajarea de îmbunătățiri funciare sau de întreaga amenajare pe care federația o exploatează, întreține și repară și cărora li se pot presta servicii de îmbunătățiri funciare de acea federație.

Federațiile se constituie prin adoptarea de către organizațiile membre a actului constitutiv și a statutului, al căror conținut minim se stabilește prin normele metodologice de aplicare a Legii nr. 138/2004, care cuprind și modelul documentelor de constituire și organizare.

Constituirea federațiilor se face cu respectarea aceloraşi condiții de avizare, autorizare, formă și publicitate ca și cele cerute pentru constituirea organizațiilor și potrivit procedurii prevăzute de normele metodologice de aplicare a acestei legi.

Așadar, federațiile se organizează și funcționează în conformitate cu prevederile normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 138/2004.

În realizarea activităților de interes public, federațiile au următoarele **atribuții**:

a. încheierea de contracte cu ANIF[2] sau cu alți furnizori, pentru livrarea apei pentru irigații și prestarea altor servicii de îmbunătățiri funciare;

b. încheierea de contracte cu furnizorul de energie electrică sau termică pentru livrarea energiei necesare exploatării unei părți autonome funcțional ori a întregii amenajări de îmbunătățiri funciare aflate în administrarea sa;

c. prestarea de servicii de îmbunătățiri funciare către organizațiile membre și alți beneficiari, pe bază de tarife;

d. angajarea personalului calificat necesar;

e. achiziționarea, închirierea, înlocuirea, exploatarea și întreținerea instalațiilor și echipamentului de îmbunătățiri funciare;

f. asigurarea pazei și protecției infrastructurii de îmbunătățiri funciare din cadrul amenajării de îmbunătățiri funciare sau a părții de amenajare exploatate, întreținute și reparate de federație;

---

[1] Reglementată în art. 22-25 din Legea nr. 138/2004 a îmbunătățirilor funciare, republicată.

[2] Agenția Națională pentru Îmbunătățiri Funciare.

g. deschiderea de conturi bancare şi efectuarea de operaţiuni financiare prin aceste conturi;

h. organizarea de instruiri ale reprezentanţilor organizaţiilor membre, prin specialiştii proprii sau prin servicii prestate de terţi;

i. aprobarea regulamentelor interne obligatorii pentru organizaţiile membre, pentru reprezentanţii organizaţiilor membre participanţi la activitatea federaţiei, precum şi pentru angajaţii federaţiei;

j. înaintarea de propuneri privind reabilitarea şi modernizarea infrastructurii de îmbunătăţiri funciare din cadrul teritoriului său;

k. angajarea de experţi şi consultanţi pentru asigurarea sporirii eficienţei funcţionării federaţiei sau a organizaţiilor membre;

l. contractarea de studii de cercetare şi de teren pentru extinderea amenajării de îmbunătăţiri funciare existente, realizarea de noi sisteme, lucrări sau amenajări şi dezvoltarea activităţii federaţiei.

6.2.2. Dreptul de proprietate şi de folosinţă asupra infrastructurii de îmbunătăţiri funciare şi a terenului

24. Amenajările de îmbunătăţiri funciare, sistemele de irigaţii sau desecare şi drenaj şi lucrările de apărare împotriva inundaţiilor ori de combatere a eroziunii solului pot fi de utilitate publică, în condiţiile legii.

Transmiterea dreptului de proprietate asupra infrastructurii de îmbunătăţiri funciare aflate în proprietatea persoanelor fizice sau juridice se face cu respectarea prevederilor legale în vigoare privind publicitatea şi înregistrarea circulaţiei bunurilor imobile.

Agenţia, organizaţiile şi federaţiile au obligaţia asigurării pazei şi protecţiei infrastructurii pe care o exploatează, o întreţin şi o repară, potrivit legii.

Infrastructura de îmbunătăţiri funciare aparţinând domeniului privat al unităţilor administrativ-teritoriale se poate transmite, la cerere, în proprietatea organizaţiilor ori federaţiilor prin hotărâre a consiliului local, a consiliului judeţean sau a Consiliului General al Municipiului Bucureşti, sub condiţiile rezolutorii prevăzute de lege.

Infrastructura de îmbunătăţiri funciare aparţinând domeniului privat al statului, situată pe terenurile cu destinaţie agricolă deţinute în exploatare de societăţile comerciale cu capital majoritar de stat, se transmite în administrare ANIF şi se înregistrează în patrimoniul acesteia, cu reducerea corespunzătoare a capitalului lor social, prin diminuarea participaţiei statului[1].

Bunurile ce alcătuiesc infrastructura de îmbunătăţiri funciare aparţinând domeniului public al statului se transmit în administrarea ANIF, prin protocol de predare-preluare aprobat prin ordin al ministrului agriculturii, pădurilor şi dezvoltării rurale, cu specificarea obligaţiilor acesteia privind exploatarea, întreţinerea, reparaţiile şi paza integrităţii acestor bunuri[2].

Agenţia, organizaţiile şi federaţiile pot dobândi, în condiţiile legii, un drept de servitute asupra terenului unui proprietar, acolo unde acesta se justifică din motive tehnice şi economice, cu acordul scris al proprietarilor de teren, potrivit legii.

---

[1] Art. 27 alin. (1) şi (2) din Legea nr. 138/2004 a îmbunătăţirilor funciare, republicată.

[2] Art. 32 din Legea nr. 138/2004 a îmbunătăţirilor funciare, republicată.

Reprezentanții ANIF, organizațiilor și federațiilor pot intra pe terenul unei persoane, în cazuri de urgență, în scopul efectuării de controale, remedierii unor defecțiuni, înlăturării urmărilor unor dezastre și aplicării de măsuri de protecție a mediului înconjurător. În aceste cazuri, proprietarii de teren vor fi despăgubiți, potrivit legii, pentru daunele provocate terenului sau culturilor lor[1].

Pentru realizarea oricărei investiții, ANIF, organizațiile și federațiile emit, după caz, la cerere, avize pentru scoaterea din circuitul agricol a terenurilor deservite de infrastructura de îmbunătățiri funciare din aria lor de responsabilitate. Aprobarea scoaterii din circuitul agricol a terenurilor se face potrivit prevederilor legale în vigoare.

Asociațiile utilizatorilor de apă pentru irigații, înființate potrivit Legii nr. 138/2004, republicată în M. Of. nr. 88 din 13 februarie 2009, preiau bunurile mobile și imobile aflate în proprietatea sau în folosința acestora, precum și:

- **dreptul de proprietate** deținut de asociația utilizatorilor de apă pentru irigații asupra infrastructurii de irigații, constând din stații de pompare de punere sub presiune și construcții hidrotehnice, împreună cu dotările și terenul aferent, conducte subterane, precum și alte asemenea bunuri situate pe teritoriul organizației și obligațiile corelative;
- **dreptul de folosință** deținut de asociația utilizatorilor de apă pentru irigații asupra infrastructurii de irigații aparținând domeniului privat al statului, unităților administrativ-teritoriale sau unor persoane fizice ori juridice, constând în stații de pompare de punere sub presiune și construcții hidrotehnice, împreună cu dotările și terenul aferent, conducte subterane, precum și alte asemenea bunuri situate pe teritoriul organizației[2].

7. Organizarea și amenajarea teritoriului agricol

25. Organizarea și amenajarea teritoriului agricol are ca **sarcină** crearea condițiilor pentru o mai bună folosire a terenurilor în scopul producției agricole și se execută pe bază de studii și proiecte la cererea proprietarilor, rezolvându-se următoarele probleme:

a. corelarea dezvoltării agriculturii din zonă cu celelalte activități economice și sociale, stabilind măsuri care să conducă la creșterea producției agricole și la exploatarea în ansamblu a teritoriului;

b. gruparea prin comasare a terenurilor pe proprietari și destinații în concordanță cu structurile de proprietate și cu formele de cultivare a pământului, rezultate în urma asocierilor, stabilirea perimetrelor fiecărei proprietăți, comasând terenurile dispersate și rectificând hotarele nerațional amplasate;

c. elaborarea de studii și proiecte de organizare și amenajare a exploatațiilor agricole;

d. stabilirea rețelei drumurilor agricole ca o completare a rețelei de drumuri de interes general, integrate în organizarea și amenajarea de ansamblu a teritoriului, în scopul efectuării transportului producției și accesului mașinilor agricole necesare procesului de producție.

Studiile și proiectele de organizare și amenajare a teritoriului agricol se elaborează de unitățile de studii, proiectare și cercetare de specialitate, centrale sau județene, și se supun discuției proprietarilor de terenuri din zona interesată. În cazul adoptării lor cu majoritatea de voturi a proprietarilor care dețin $^2/_3$ din suprafață și aprobării de către organele agricole județene, aplicarea măsurilor și lucrărilor prevăzute devine obligatorie pentru toți proprietarii.

---

[1] Conform art. 34 din Legea nr. 138/2004 a îmbunătățirilor funciare, republicată.

[2] Art. 26 din Legea nr. 138/2004 a îmbunătățirilor funciare, republicată.

8. Obligaţiile deţinătorilor cu orice titlu de terenuri agricole şi silvice

26. Potrivit Legii nr. 18/1991 privind fondul funciar, toți deținătorii de terenuri agricole sunt obligați să asigure cultivarea acestora și protecția solului.

Proprietarii de terenuri care nu își îndeplinesc această obligație vor fi somați în scris să o execute, de către primăriile comunale, orășenești sau municipale, după caz.

Aceeași obligație revine și deținătorilor de terenuri atribuite în folosință. Aceia care nu și-o îndeplinesc vor fi și ei somați în aceleași condiții ca și proprietarii.

Atât proprietarii, cât și arendașii sau alte persoane care dețin cu orice titlu folosința terenurilor agricole și nu asigură cultivarea lor vor fi sancționați pentru nerespectarea acestei obligații.

Buna administrare a fondului funciar al țării nu se poate realiza fără efortul cumulat al autorităților publice alături de cei ce dețin cu orice titlu și lucrează terenurile cu destinație agricolă în scopuri productive agricole sau silvice. Așadar, o dezvoltare durabilă a României sub acest aspect nu se poate realiza fără participarea la acest efort a proprietarilor de terenuri agricole și silvice ori a arendașilor acestora. Indiferent de natura dreptului de proprietate (publică sau privată) ce se exercită asupra terenurilor ori de alte construcții juridice ce îndreptățesc anumite persoane fizice sau juridice să dețină terenuri agricole sau silvice, aceştia au o serie de obligații stabilite ca atare prin dispoziții legale imperative.

Dintre acestea, evocăm următoarele:

- să prevină deteriorarea calității solurilor;
- să asigure cu ocazia amplasării, proiectării, construirii și punerii în funcțiune a obiectivelor de orice fel, precum și cu ocazia schimbării destinației terenurilor, condiție prevăzută în acord și în autorizația de mediu;
- să nu ardă mirиștile, stuful, tufărișurile sau vegetația ierboasă fără autorizație în acest sens din partea autorităților pentru protecția mediului;
- să pună la dispoziția autorităților terenurile incluse în perimetrul de ameliorare în vederea aplicării măsurilor și lucrărilor prevăzute în proiectul de ameliorare păstrând neafectat dreptul de proprietate;
- să mențină suprafața împădurită a vegetației forestiere din afara fondului forestier, inclusiv jnepenișurilor, tufișurilor și pajiștilor existente;
- să respecte regimul silvic pentru împădurirea suprafețelor exploatate stabilit de autoritățile centrale pentru silvicultură și în acord cu condiția de utilizare durabilă a pădurilor.

În afara obligațiilor ce-i revin ca deținător de teren agricol, arendașul este obligat să folosească terenurile arendate ca un bun proprietar, menținând potențialul productiv al acestora.

9. Răspunderea juridică în materia protecţiei solurilor

27. Nerespectarea prevederilor legale prin care se impune conduita de urmat, în scopul asigurării protecției solului, atrage în sarcina persoanelor fizice și juridice care le-au nesocotit antrenarea răspunderii juridice, care poate îmbrăca formele clasice, respectiv de răspundere penală, răspundere contravențională sau răspundere civilă, așa cum se întâmplă în cazul încălcării normelor juridice consacrate apărării oricăreia dintre elementele mediului natural sau artificial.

9.1. Răspunderea penală

28. În materia protecției juridice a terenurilor este posibilă antrenarea răspunderii penale pentru infracțiuni reglementate fie de Codul penal, fie de alte legi speciale.

Desigur, dispozițiile **Codului penal** au un caracter mai general, ele nefiind gândite pentru a incrimina doar fapte care au legătură cu protecția juridică a solurilor. Pe de altă parte, unele infracțiuni se referă în mod explicit la bunuri imobile, astfel încât, desigur, terenurile sunt vizate într-o foarte mare măsură. Alături de acestea, legiuitorul a intenționat protejarea prin instrumente juridice cât mai eficiente îndreptate împotriva acțiunilor distructive a căror țintă mai pot fi, pe lângă terenurile propriu-zise, și lucrările de îmbunătățiri funciare, respectiv lucrări de desecare, drenare, irigații sau orice alte lucrări hidrotehnice menite să asigure protejarea terenurilor cu destinație agricolă și menținerea calităților lor productive.

Din acest punct de vedere menționăm infracțiunea de distrugere, reglementată în art. 253 alin. (1). C. pen., și anume: distrugerea, degradarea sau aducerea în stare de neîntrebuințare a unui bun aparținând altuia ori împiedicarea luării măsurilor de conservare sau de salvare a unui astfel de bun, precum și înlăturarea măsurilor luate se pedepsesc cu închisoare de la 3 luni la 2 ani sau cu amendă.

De asemenea, alin. (4) al aceluiași articol stipulează că „distrugerea, degradarea sau aducerea în stare de neîntrebuințare a unui bun, săvârșită prin incendiere, explozie ori prin orice alt asemenea mijloc și dacă este de natură să pună în pericol alte persoane sau bunuri, se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani". Această faptă este sancționată chiar dacă bunul aparține făptuitorului. Dat fiind gradul ridicat de pericol social, punerea în mișcare a acțiunii penale în cazul acestei infracțiuni se face din oficiu și este pedepsită și tentativa.

Infracțiunea de distrugere are și o formă calificată, reglementată în cuprinsul art. 254 alin. (1) C. pen. Astfel, dacă distrugerea a avut ca urmare un dezastru[1], pedeapsa este închisoarea de la 7 la 15 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

Distrugerea, degradarea ori aducerea în stare de neîntrebuințare, din culpă, a unui bun, chiar dacă acesta aparține făptuitorului, în cazul în care fapta este săvârșită prin incendiere, explozie sau prin orice alt asemenea mijloc și dacă este de natură să pună în pericol alte persoane sau bunuri, se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la un an sau cu amendă.

Dacă fapta de distrugere a fost săvârșită din culpă, dar a avut ca urmare un dezastru, pedeapsa este închisoarea de la 5 la 12 ani.

În art. 256 C. pen. este reglementată tulburarea de posesie: „(1) Ocuparea, în întregime sau în parte, fără drept, prin violență sau amenințare ori prin desființarea sau strămutarea semnelor de hotar, a unui imobil aflat în posesia altuia se pedepsește cu închisoare de la unu la 5 ani sau cu amendă. (2) Acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate".

Alături de aceste infracțiuni reglementate de Codul penal și care sunt aplicabile și faptelor ce pot fi săvârșite în dauna terenurilor ori a lucrărilor de îmbunătățiri funciare, mai

[1] Art. 254 alin. (2) C. pen. definește dezastrul ca fiind distrugerea sau degradarea unor bunuri imobile ori a unor lucrări, echipamente, instalații sau componente ale acestora și care a avut ca urmare moartea sau vătămarea corporală a două sau mai multor persoane.

există reglementări de această natură şi în unele legi speciale. Astfel, Legea nr. 138/2004 a îmbunătățirilor funciare, republicată şi modificată, califică drept infracțiuni următoarele fapte:

a. împiedicarea în orice mod a specialistului împuternicit, în condițiile legii, cu inspecția infrastructurii de îmbunătățiri funciare sau cu efectuarea de lucrări de exploatare, întreținere şi reparații ale acestei infrastructuri de a-şi îndeplini atribuțiile se pedepseşte cu închisoare de la o lună la 2 ani sau cu amendă;

b. fapta preşedintelui consiliului de administrație ori a directorului unei organizații sau federații de a nu depune la Oficiul de reglementare situația veniturilor anuale şi situațiile financiare auditate ori de a prezenta cu rea-credință situații sau date inexacte, în vederea ascunderii situației reale, se pedepseşte cu închisoare de la 3 luni la 2 ani;

c. fapta preşedintelui consiliului de administrație ori a directorului unei organizații de a vinde, ipoteca sau dispune în alt mod de bunurile dobândite de organizație în proprietate, fără avizul Oficiului de reglementare, se pedepseşte cu închisoare de la 6 luni la 3 ani;

d. fapta persoanei fizice de a porni instalațiile de irigație şi de a aplica udări culturilor de pe terenurile situate pe teritoriul unei organizații sau federații ori în cadrul unei amenajări de irigații aflate în administrarea Administrației, fără împuternicirea organizației sau federației ori fără încheierea prealabilă a unui contract sezonier cu Administrația, constituie infracțiunea de furt şi se pedepseşte potrivit Codului penal;

e. distrugerea, degradarea sau aducerea în stare de neîntrebuințare a lucrărilor de îmbunătățiri funciare ori împiedicarea luării măsurilor de conservare a unor astfel de lucrări, precum şi înlăturarea acestor măsuri constituie infracțiunea de distrugere şi se pedepseşte potrivit prevederilor Codului penal.

9.2. Răspunderea administrativ-contravențională

29. Aşa cum am mai arătat, Legea nr. 18/1991 a fondului funciar, modificată şi republicată, instituie o obligație legală în sarcina deținătorilor cu orice titlu de terenuri agricole, de a asigura cultivarea acestora.

Persoanele care nu dau curs acestei obligații în termenul stabilit de către primar, din motive imputabile lor, nici după ce au fost somați în scris de către acesta vor fi sancționate anual cu plata unei sume de la 50.000 lei la 100.000 lei/ha, în raport cu categoria de folosință a terenului. Obligarea la plata sumei se face prin dispoziția motivată a primarului şi sumele se fac venit la bugetul local.

De asemenea, cei care dețin terenurile în folosință şi nu dau curs aceleiaşi obligații de a cultiva pământul, nici chiar după ce au fost somați, pierd dreptul de folosință asupra terenului la sfârşitul anului în curs.

Din modul de reglementare a acestor două sancțiuni rezultă faptul că ne aflăm în fața unei **forme atipice de răspundere administrativă**, asemănătoare răspunderii contravenționale, dar pe care legiuitorul a înțeles să nu o definească totuşi aşa, având sancțiuni specifice, altele decât cele consacrate în materie contravențională.

Este de menționat faptul că sancțiunea pierderii dreptului de folosință poate opera doar dacă terenul se află în proprietatea unității administrativ-teritoriale, căci dacă proprietarul este altă persoană fizică sau juridică, considerăm că primarul nu poate dispune o astfel de sancțiune care ar conduce la anularea unui contract de arendă sau de altă natură, intervenit

între alte părți cu care el nu are nicio legătură. Credem că, în astfel de împrejurări, primarul nu se poate substitui proprietarului terenului, așa că el nu va putea decât să îl sancționeze pe proprietar cu sancțiunea specifică acestora și la care ne-am referit anterior.

30. Alături de această formă de răspundere administrativă *sui-generis*, Legea nr. 18/1991 reglementează și o serie de fapte ilicite pe care le califică drept **contravenții**, definindu-le și sancționându-le diferit, în funcție de gradul de pericol social.

Astfel, schimbarea categoriei de folosință a pajiștilor, fără aprobările legale în vigoare, constituie contravenție și se sancționează cu amendă de la 5.000 lei la 10.000 lei și cu sancțiunea complementară constând în desființarea lucrărilor și aducerea terenului în starea inițială pe cheltuiala contravenientului.

Constituie contravenții la normele privind reconstituirea dreptului de proprietate următoarele fapte:

a. neafișarea lunară a informațiilor privitoare la suprafața constituită sau reconstituită, numele beneficiarilor, amplasamentul, planurile parcelare, precum și suprafața rămasă în rezerva comisiei locale, de către primar, în termen de 10 zile de la sfârșitul lunii precedente;

b. afișarea de către primar a unor date privind reconstituirea sau constituirea dreptului de proprietate care nu corespund realității;

c. fapta oricărei persoane fizice care are calitatea de membru al unei comisii de aplicare a Legii nr. 18/1991 de a absenta nemotivat de la oricare ședință a acesteia;

d. fapta președintelui comisiei de a lipsi de la sediul acesteia în timpul programului de lucru fără a desemna o persoană în măsură să ofere toate informațiile și documentele necesare controlului efectuat de Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților sau prefect ori împuterniciții acestuia;

e. fapta oricărei persoane fizice de a împiedica sau de a limita accesul cetățenilor la informațiile de interes public privind aplicarea legilor fondului funciar;

f. fapta oricărei persoane de a împiedica, prin orice mijloace – inclusiv prin refuzul de a prezenta documentele sau informațiile solicitate – și în orice mod, efectuarea controalelor de către împuterniciții Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților, prefect sau împuterniciții acestuia.

Contravențiile de mai sus se sancționează astfel:

a. cele de la lit. a și b, cu amenda de la 50.000.000 lei la 100.000.000 lei.

b. cele de la lit. c și d, cu amenda de la 500 lei la 1.000 lei, pentru fiecare absență nemotivată;

c. cele de la lit. e și f, cu amenda de la 2.000 lei la 10.000 lei.

Constatarea contravențiilor menționate anterior, precum și aplicarea sancțiunilor se fac de către împuterniciții Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților și de către prefect sau împuterniciții acestuia, în cazul membrilor comisiilor locale. În cazul în care organul de control consideră necesar, organele de poliție, jandarmerie sau alți agenți ai forței publice, după caz, sunt obligați să îi acorde concursul pentru obținerea datelor și informațiilor necesare desfășurării activității de control, precum și pentru îndeplinirea oricăror alte activități necesare în acest scop.

Constituie contravenții la normele privind evidența, protecția, folosirea și ameliorarea terenurilor agricole sau silvice următoarele fapte, dacă nu sunt săvârșite în astfel de condiții încât, potrivit legii penale, constituie infracțiuni:

a. efectuarea de schimburi de terenuri și a schimbării categoriei de folosință a terenurilor de la superioară la inferioară, precum și folosirea definitivă sau temporară a terenurilor agricole și silvice în alte scopuri decât pentru producția agricolă și silvică;

b. nedeclararea la organele județene de cadastru funciar de către posesori, în termen de 30 de zile de la aprobare, a schimburilor de terenuri și a schimbării categoriei de folosință a acestora, precum și a datelor cu privire la mărimea suprafețelor și categoria de folosință a acestora;

c. neluarea măsurilor de către posesorii de terenuri și de către persoanele autorizate pentru păstrarea în bune condiții a bornelor geodezice, topografice, a reperelor metalice de nivelment, a piramidelor și balizelor de semnalizare a punctelor geodezice, precum și degradarea și distrugerea lor din culpă;

d. nedecopertarea de către beneficiarii de investiții a stratului fertil de sol, înainte de executarea lucrărilor de amplasare a unor obiective, și nedepozitarea acestui strat pe suprafețele stabilite de organele agricole, precum și neluarea măsurilor de amenajare și nivelare a terenurilor rămase în urma excavării de cărbune, caolin, argilă, pietriș, sonde abandonate și altele asemenea;

e. amplasarea obiectivelor de orice fel, cu excepția celor prevăzute la art. 92, pe terenurile situate în extravilan, fără avizele și aprobările prevăzute de lege;

f. ocuparea și folosirea terenurilor aprobate a fi scoase definitiv sau temporar din producția agricolă, înainte de a fi delimitate, bornate și predate;

g. degradarea terenurilor și culturilor prin depozitarea de materiale ori deșeuri de pietriș, moloz, nisip, prefabricate, construcții metalice, reziduuri, resturi menajere, gunoaie și altele asemenea;

h. neluarea unor măsuri corespunzătoare de către persoane juridice sau fizice pentru evitarea afectării terenurilor limitrofe prin reziduurile provenite din activitatea de producție și prin scurgeri de orice fel.

Contravențiile de mai sus se sancționează astfel:

a. cele de la pct. a-c, cu amendă de la 500.000 lei la 1.000.000 lei, iar pentru persoanele juridice amenda va fi de la 5.000.000 lei la 10.000.000 lei;

b. cele de la pct. d-h, cu amendă de la 1.000.000 lei la 2.000.000 lei, iar pentru persoanele juridice, amenda va fi de la 10.000.000 lei la 20.000.000 lei.

Constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor se fac de către specialiștii împuterniciți în acest scop de Ministerul Agriculturii și, după caz, de Ministerul Mediului, de împuterniciții prefectului și specialiști împuterniciți de directorul general al direcției generale pentru agricultură și alimentație sau, după caz, de inspectorul-șef al inspectoratului silvic județean, precum și de către primar.

Prin actul de constatare se va dispune cu privire la suportarea pagubelor de către cei vinovați și, acolo unde este cazul, se va dispune și restabilirea situației anterioare.

Potrivit Legii nr. 138/2004 a îmbunătățirilor funciare, republicată și modificată, următoarele fapte constituie contravenții la normele privind exploatarea, întreținerea, reparațiile și protecția amenajărilor de îmbunătățiri funciare:

a. nerespectarea prevederilor regulamentelor și normelor tehnice în vigoare privind proiectarea, execuția, exploatarea, întreținerea, repararea și protecția amenajărilor de îmbunătățiri funciare;

b. neexecutarea lucrărilor de întreținere și reparații ale amenajărilor de îmbunătățiri funciare, inclusiv ale instalațiilor și echipamentelor din amenajări, și nerespectarea regulamentelor de exploatare, întreținere și reparații ale amenajărilor de îmbunătățiri funciare și a regimului de folosință a acestora de către administratorii de lucrări sau de persoanele juridice ori fizice care exploatează amenajările, având ca rezultat risipa de apă sau degradarea solului;

c. executarea de lucrări agricole pe terenurile amenajate cu lucrări de combatere a eroziunii solului, cu nerespectarea regulilor și tehnologiilor prevăzute în documentația tehnico-economică aprobată, pe baza căreia s-au realizat amenajările, precum și neaplicarea tehnicilor agricole antierozionale pe terenurile cu potențial de eroziune;

d. executarea de construcții ori înființarea de plantații în zona de protecție din cadrul amenajărilor de îmbunătățiri funciare, fără avizul și acordul prealabil al Administrației, al organizațiilor sau federațiilor ori, după caz, al persoanelor juridice sau fizice care exploatează aceste lucrări;

e. tăierea arborilor, arbuștilor și a puieților din perdelele și plantațiile forestiere de protecție antierozională, cu încălcarea normelor silvice, precum și pășunatul pe diguri, baraje și plantații silvice antierozionale;

f. poluarea zonei amenajărilor de îmbunătățiri funciare și a spațiilor tehnice aferente, a zonei de protecție a lucrărilor sau a terenurilor din cadrul amenajărilor de îmbunătățiri funciare, evacuarea apelor pluviale, menajere și din activitatea industrială în canalele din amenajările de îmbunătățiri funciare, precum și circulația cu autovehiculele pe diguri și baraje, fără acordul prealabil al Administrației;

g. executarea de construcții ori modificarea sau extinderea construcțiilor în amenajările de îmbunătățiri funciare, fără avizul și acordul prealabil al Administrației, al organizațiilor sau federațiilor ori al proprietarului acestor amenajări sau cu încălcarea condițiilor prevăzute în acord;

h. darea în exploatare a construcțiilor sau a instalațiilor în zona de protecție din cadrul amenajărilor de îmbunătățiri funciare, fără autorizarea prealabilă a Administrației, organizațiilor sau federațiilor ori a deținătorului acestor amenajări;

i. dislocarea, deteriorarea și manevrarea de către persoane neautorizate a stăvilarelor, grătarelor, vanelor, bazinelor și a altor construcții și instalații de îmbunătățiri funciare;

j. deversarea apelor uzate și menajere, ale rețelelor de canalizare ale localităților sau ale obiectivelor industriale, ale persoanelor fizice sau juridice, în infrastructura de îmbunătățiri funciare, cu nerespectarea condițiilor stabilite de administratorul acesteia;

k. efectuarea de săpături, gropi de împrumut sau șanțuri în baraje, diguri ori în zonele de protecție a acestor lucrări, precum și extragerea pământului sau a altor materiale din lucrările de apărare, fără acordul prealabil al Administrației;

l. fapta președintelui consiliului de administrație ori a directorului unei organizații sau federații de a nu depune la Oficiul de reglementare situația veniturilor anuale și situațiile financiare auditate.

Săvârșirea contravențiilor de mai sus se sancționează după cum urmează:

a. cele de la lit. c și d, cu amendă de la 700 lei la 1.500 lei;

b. cea de la lit. a, cu amendă de la 1.500 lei la 3.000 lei;

c. cele de lit. b, e și f, cu amendă de la 3.000 lei la 7.000 lei;

d. cele de la lit. g-k, cu amendă de la 7.000 lei la 15.000 lei.

Contravențiile de mai sus pot fi săvârșite și de către persoanele juridice, împrejurare în care limitele minime și maxime ale amenzilor menționate anterior pentru persoanele fizice se majorează cu 100%.

Constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor se fac de către specialiști împuterniciți prin ordin al ministrului, în condițiile legii.

Monumentele istorice, vestigiile și obiectivele arheologice, tezaurele care se vor descoperi la fața solului sau în subsol sunt sub protecția legii. Astfel, proprietarii și deținătorii de terenuri sunt obligați să asigure integritatea acestora, să sesizeze organele de stat și să permită efectuarea lucrărilor de cercetare și conservare.

9.3. Răspunderea civilă

31. În vederea reparării prejudiciilor cauzate pentru faptele ilicite de natura infracțiunilor și contravențiilor mai sus menționate, se antrenează în sarcina făptuitorilor răspunderea civilă delictuală prin fapta proprie ori, acolo unde este cazul, poate fi antrenată și răspunderea civilă pentru fapta altei persoane sau pentru fapta lucrului edificiului sau a animalului.

Aceasta este o formă clasică de răspundere la care se apelează în toate împrejurările în care sunt cauzate prejudicii materiale sau morale.

Așa cum am mai arătat, în dreptul mediului operează principiul „poluatorul plătește", astfel că răspunderea patrimonială a acestuia este antrenată chiar și atunci când nu săvârșește nicio faptă ilicită și indiferent dacă acționează cu vinovăție sau nu. Totuși, pentru ca acest principiu să opereze și să se antreneze răspunderea obiectivă, așa cum este ea reglementată prin lege, este nevoie ca poluatorul să se încadreze într-una dintre situațiile expres și limitativ prevăzute de lege[1].

Ca regulă generală, aplicarea acestui principiu are ca obiectiv central repararea prejudiciului cauzat mediului și repunerea acestuia în situația inițială.

În materia protecției juridice a solurilor se impun unele precizări privitoare la aspecte de natură patrimonială. Astfel, proprietarii terenurilor vor fi despăgubiți pentru daunele suferite și pentru terenurile preluate în domeniul public în bani sau cu teren echivalent, după caz.

De asemenea, finanțarea activității de cadastru funciar general, a lucrărilor geodezice, fotogrametrice și de organizare a teritoriului, precum și a băncilor de date aferente acestora, la nivel județean și național, se va realiza de la bugetul de stat.

[1] Conform Anexei nr. 3 din O.U.G. nr. 68/2007 privind răspunderea de mediu cu referire la prevenirea și repararea prejudiciului asupra mediului, actualizată.

BCU IAȘI - BIBLIOTECA UNIVERSITARĂ

Capitolul II
PROTECŢIA JURIDICĂ A SUBSOLULUI

1. Noţiuni introductive privind subsolul

1. Subsolul este acea parte componentă a teritoriului de stat reprezentând spaţiul fizic situat sub sol şi având forma geometrică a unui con neregulat, cu baza constituită din sol şi cu vârful situat în centrul pământului.

Subsolul este alcătuit din totalitatea formaţiunilor geologice mai vechi decât pătura actuală de sol. Subsolul conţine resurse şi zăcăminte naturale deosebit de importante pentru desfăşurarea vieţii pe pământ: ape minerale şi termale, minereuri, combustibili solizi, lichizi şi gazoşi etc. Aceste resurse denumite prin Constituţie „bogăţii naturale" constituie proprietatea publică a statului.

Din punctul de vedere al protecţiei subsolului şi al exploatării raţionale a bogăţiilor sale naturale, interesează formaţiunile geologice accesibile lucrărilor de cercetare şi prospecţiuni geologice.

Totalitatea datelor privind resursele şi rezervele minerale obţinute din activităţi miniere şi petroliere, indiferent de natura suportului de stocare, constituie, conform legii, fondul geologic naţional.

Alături de acesta, legea defineşte şi noţiunea de *fond naţional de resurse geologice sau rezerve de petrol* ca fiind totalitatea resurselor şi/sau rezervelor evidenţiate şi înregistrate de către autoritatea competentă pentru fiecare tip de resursă minerală a ţării, determinate conform reglementărilor legale specifice.

Subsolul şi bogăţiile sale naturale sunt expuse permanent, împreună cu solul şi apele, degradării şi poluării frecvente datorate aceloraşi surse. Resursele naturale ale subsolului, platoul continental, zăcămintele de ape minerale, lacurile terapeutice, acumulările de nămol terapeutic sunt expuse degradării, poluării ori epuizării premature. Acestea fac necesară luarea unor măsuri permanente de protecţie.

2. Categorii de bogăţii naturale ale subsolului

2. Resursa minerală este considerată a fi substanţa naturală din scoarţa terestră, formată în urma proceselor geologice, utilizabilă ca atare sau prin prelucrare în activitatea economico-socială.

Acumularea naturală de resurse/rezerve minerale, valorificabilă din punct de vedere tehnic şi economic, poartă denumirea de *zăcământ*.

Resursele minerale care fac obiectul unor reglementări speciale sunt: cărbunii, minereurile feroase, neferoase, de aluminiu şi roci aluminifere, de metale nobile, radioactive, de pământuri rare şi disperse, sărurile haloide, substanţele utile nemetalifere, rocile utile, pietrele preţioase şi semipreţioase, turba, nămolurile şi turbele terapeutice, rocile bituminoase, gazele necombustibile, apele geotermale, gazele care le însoţesc, apele minerale

naturale (gazoase și plate), apele minerale terapeutice, precum și produsul rezidual minier din haldele și iazurile de decantare, dar și apele subterane potabile și industriale pentru activitățile de prospecțiune, explorare, determinare și evidență a rezervelor[1].

Petrolul reprezintă substanțele minerale combustibile constituite din amestecuri de hidrocarburi naturale, acumulate în scoarța terestră și care, în condiții de suprafață, se prezintă în stare gazoasă, sub formă de gaze naturale, sau lichidă, sub formă de țiței și condensat.

Resursa geologică de petrol semnifică totalitatea cantităților sau volumelor de petrol din acumulările naturale descoperite și a celor presupuse a fi descoperite prin viitoarele operațiuni petroliere, în timp ce rezerva de petrol reprezintă partea din resursa geologică estimată că poate fi extrasă în condițiile tehnice și economice existente la data la care a fost calculată.

Gazele naturale cuprind gazele libere din zăcăminte de gaz metan, gazele dizolvate în țiței, cele din capul de gaze asociat zăcămintelor de țiței, precum și gazele rezultate din extracția amestecurilor de gaz condensat.

3. Exercitarea proprietății asupra subsolului și bogățiilor acestuia

3. Subsolul este un bun apropriabil, fiind obiect al dreptului de proprietate.

Potrivit Constituției României, resursele minerale de petrol și gaze naturale situate pe teritoriul și în subsolul țării și al platoului continental, în zona economică a României din Marea Neagră, delimitate conform principiilor dreptului internațional și reglementărilor din convențiile internaționale la care România este parte, fac obiectul exclusiv al proprietății publice și aparțin statului român.

Prin **bogății ale subsolului** înțelegem minereurile, zăcămintele de cărbuni, petrol, gaze naturale, sare, izvoarele termale și minerale, peșterile, vestigiile arheologice, comorile îngropate etc.

Exploatarea subsolului și a resurselor sale se poate face în interesul întregii societăți, dar având ca preocupare prioritară, permanentă, conservarea acestora și prevenirea pagubelor vizând alte biotopuri.

În scopul realizării în condiții de legalitate a exploatării subsolului, a fost întocmit cadastrul extractiv, care este acel cadastru de specialitate reprezentând un subsistem de evidență și inventariere sistematică a bunurilor imobile aferente activităților miniere (terenuri, construcții și instalații de la suprafață și subteran) sub aspect tehnic, economic, juridic și alte informații privind perimetrul instituit.

De asemenea, a fost instituită cartea minieră, care este o componentă a cadastrului extractiv, ce cuprinde toate datele privind regimul juridic al suprafețelor aferente perimetrului de prospecțiune, explorare și exploatare, proprietatea, situația topografică a lucrărilor aferente activității miniere, a resurselor/rezervelor minerale și de producție;

Nu în ultimul rând, cartea petrolieră este instrumentul de evidență care cuprinde:

➢ toate datele privind regimul juridic al suprafețelor aferente perimetrului de dezvoltare și exploatare, proprietatea, situația topografică a lucrărilor aferente operațiunilor petroliere, a resurselor/rezervelor de petrol și de producție;

[1] Art. 2 alin. (1) din Legea minelor nr. 85/2003.

➢ date referitoare la delimitarea perimetrelor și operațiunile petroliere efectuate în fazele de prospecțiune și explorare.

4. Constituția României, în art. 44 alin. (5), reglementează **dreptul de folosință a subsolului** astfel: „Pentru lucrări de interes general, autoritatea publică poate folosi subsolul oricărei proprietăți imobiliare, cu obligația de a despăgubi proprietarul pentru daunele aduse solului, plantațiilor sau construcțiilor, precum și pentru alte daune imputabile autorității". Despăgubirile la care se face referire se stabilesc de comun acord cu proprietarul sau, în caz de divergență, se stabilesc de către instanțele de judecată. Există, așadar, un drept de folosință a subsolului, care trebuie să stea la baza exploatării bogățiilor acestuia.

Dreptul de folosință a terenurilor necesare efectuării activităților miniere din perimetrul de explorare/exploatare se dobândește prin:

➢ vânzarea-cumpărarea terenurilor și, după caz, a construcțiilor situate pe acestea, la prețul convenit între părți;

➢ schimbul de terenuri, însoțit de strămutarea proprietarului afectat și de reconstrucția clădirilor pe terenul nou-acordat, pe cheltuiala titularului care beneficiază de terenul eliberat, conform convenției încheiate între părți;

➢ închirierea terenului pe durată determinată, pe bază de contracte încheiate între părți;

➢ exproprierea pentru cauză de utilitate publică, în condițiile legii;

➢ concesionarea terenurilor;

➢ asocierea dintre proprietarul terenului și titularul de licență;

➢ alte proceduri prevăzute de lege[1].

De asemenea, dreptul de folosință a terenurilor necesare efectuării operațiunilor petroliere se dobândește în condițiile legii, prin:

➢ vânzarea-cumpărarea terenurilor și, după caz, a construcțiilor situate pe acestea, la prețul convenit între părți;

➢ schimbul de terenuri, însoțit de strămutarea proprietarului afectat și de reconstrucția clădirilor pe terenul nou-acordat, pe cheltuiala titularului care beneficiază de terenul eliberat, conform convenției părților;

➢ închirierea terenului pe durată determinată, pe bază de contracte încheiate între părți;

➢ exproprierea pentru cauză de utilitate publică, în condițiile legii;

➢ concesionarea terenurilor;

➢ asocierea dintre proprietarul terenului și titularul de acord;

➢ alte proceduri prevăzute de lege[2].

5. Asupra terenurilor necesare accesului în perimetrele de exploatare miniere/petroliere sau explorare și oricăror alte activități pe care acestea le implică se instituie în favoarea titularului un drept de **servitute legală de trecere.**

Exercitarea dreptului de servitute legală de trecere se face contra plății unei rente anuale către proprietarii terenurilor afectate de aceasta, pe baza convenției încheiate între părți cu respectarea prevederilor legale, în termen de 60 de zile de la comunicarea către proprietarii de terenuri a unei notificări scrise din partea titularilor de licențe și/sau permise.

[1] Art. 6 din Legea minelor nr. 85/2003, actualizată.

[2] Art. 6 din Legea petrolului nr. 238/2004, actualizată.

În cazul în care părțile nu ajung la un acord de voință în termenul legal menționat anterior, stabilirea cuantumului rentei se va face de către instanțele judecătorești, în condițiile legii.

Durata servituții legale este cea a activităților miniere, iar terenurile care urmează a fi afectate vor fi determinate, în ceea ce privește suprafețele și proprietarii, după principiul celei mai mici atingeri posibile aduse dreptului de proprietate[1].

Accesul la terenurile afectate de servitutea legală se stabilește prin negocieri între titularul activității miniere și proprietarii terenurilor, cu respectarea principiului egalității de tratament și al echității.

În caz de forță majoră sau avarie, accesul la terenuri este neîngrădit, iar evaluarea efectelor accesului se va face ulterior, cu respectarea dreptului la despăgubire a proprietarului terenului.

Dreptul de acces în perimetrul de operare a conductelor de petrol este diferențiat, în funcție de natura operațiunilor ce urmează a se efectua, astfel:

a. permanent, pentru verificarea zilnică a perimetrului de operare a conductelor magistrale, cu informarea anuală a proprietarilor terenurilor;

b. ocazional, pentru lucrări de intervenții în caz de avarii și de reparații programate, cu anunțarea proprietarilor de terenuri și plata despăgubirilor potrivit legii.

Orice neînțelegeri între titularii care desfășoară activități miniere ori operațiuni petroliere și proprietarii terenurilor se soluționează de către instanțele judecătorești competente, potrivit legii. Soluționarea unor astfel de cauze se va face de către instanțele competente în regim de urgență[2].

Despăgubirile se vor stabili avându-se în vedere contravaloarea producției estimate a culturilor și plantațiilor afectate, precum și valoarea de circulație a bunurilor imobile afectate, stabilite în condițiile legii, la momentul afectării.

6. În scopul desfășurării normale a activităților specifice de exploatare a resurselor subsolului, se poate proceda, în cazuri bine justificate, la exproprierea anumitor suprafețe de terenuri.

Exproprierea pentru cauză de utilitate publică de interes național se face în condițiile legii, sub coordonarea ministerului de resort. În cazul vânzării bunurilor expropriate, foștii proprietari sau, după caz, succesorii lor au drept de preempțiune, scop în care vor fi înștiințați despre condițiile vânzării pe cale administrativă și prin publicitate.

În cazul în care statul vinde bunurile expropriate, foștii proprietari sau, după caz, succesorii lor au dreptul de a reintra în posesia acestora la un preț ce nu poate fi mai mare decât despăgubirea actualizată, scop în care vor fi înștiințați despre condițiile vânzării pe cale administrativă sau prin publicitate.

7. Prin **excepție** de la regulile menționate anterior, efectuarea de activități miniere sau operațiuni petroliere pe terenurile pe care sunt amplasate monumente istorice, culturale, religioase, situri arheologice de interes deosebit, rezervații naturale, zonele de protecție sanitară și perimetrele de protecție hidrogeologică ale surselor de alimentare cu apă, precum

[1] Art. 7 din Legea minelor nr. 85/2003, actualizată.

[2] Art. 8 din Legea minelor nr. 85/2003, actualizată.

B.C.U. „M. EMINESCU" IAȘI

și instituirea dreptului de servitute pentru activități miniere pe astfel de terenuri sunt strict interzise. Aceste excepții se stabilesc prin hotărâre a Guvernului, cu avizul autorităților competente în domeniu și cu stabilirea de despăgubiri și alte măsuri compensatorii.

8. Dreptul de proprietate asupra terenului nu conferă dreptul de preempțiune asupra concesionarii/dării în administrare a activităților miniere ori a operațiunilor petroliere.

4. Autorități publice cu atribuții în domeniul protecției subsolului și exploatării raționale a bogățiilor naturale

9. Ministerul de resort asigură desfășurarea activităților miniere, sens în care legea îi conferă următoarele atribuții:

a. elaborează strategii și politici în domeniul resurselor minerale, care se supun aprobării Guvernului, dar și urmărește și participă la realizarea acestora, în conformitate cu competențele proprii. Strategiile și politicile elaborate se aplică participanților la activități miniere numai în sens favorabil;

b. evaluează și aprobă bugetul pentru realizarea producției de resurse minerale la companiile și societățile naționale miniere;

c. elaborează programe în aplicarea strategiilor și politicilor proprii, precum și a bugetului de care beneficiază, inclusiv programe de prospecțiune care se realizează cu fonduri alocate de la bugetul de stat;

d. este ordonator principal de credite pentru alocațiile bugetare pentru retehnologizare-dezvoltare, programe de prospecțiune, după cum sunt prevăzute în planul anual geologic, cercetare tehnologică, protecția și refacerea mediului, restructurare, conservarea/închiderea minelor sau a carierelor, măsurile de protecție socială în cazul închiderii minelor și alte activități în domeniul resurselor minerale;

e. asigură întocmirea de studii, pe baza cărora, împreună cu autoritatea competentă în domeniul finanțelor, selecționează produsele miniere a căror exploatare se realizează cu fonduri de la bugetul de stat și fundamentează prețul acestora;

f. avizează, împreună cu autoritatea competentă în domeniul muncii și solidarității sociale, normative de protecție a muncii în minerit;

g. avizează, împreună cu autoritatea competentă în domeniul protecției mediului, normative de protecție a mediului specifice activității miniere;

h. elaborează, împreună cu autoritatea competentă în domeniul muncii și solidarității sociale și cu organizațiile patronale și de sindicat, programe de asistență medicală și de asigurări pentru risc și accidente, în vederea reabilitării și compensării celor care au suferit accidente de muncă și boli profesionale în activitatea minieră;

i. avizează studiile de fezabilitate și planurile de dezvoltare a companiilor și societăților naționale miniere, precum și încetarea definitivă sau temporară a activităților de exploatare;

j. fundamentează și elaborează politici naționale în domeniul problemelor sociale din zonele cu activitate minieră, împreună cu autoritatea competentă în domeniul muncii și solidarității sociale și cu organele administrației publice locale;

k. prin direcțiile de specialitate, angajează executarea lucrărilor de conservare/închidere a minelor sau a carierelor aparținând companiilor și societăților naționale miniere, precum

și a minelor sau a carierelor, a lucrărilor de explorare oprite înainte de intrarea în vigoare a Legii nr. 85/2003 și care nu fac obiectul unei licențe și asigură monitorizarea factorilor de mediu postînchidere;

l. avizează proiectele de legi și proiectele de hotărâri ale Guvernului pentru activitățile miniere.

10. Autoritatea centrală pentru protecția mediului[1], cu consultarea ministerelor competente, este chemată să stabilească:

a. reglementări privind protecția calității subsolului;

b. proceduri de autorizare pentru forajele de studii și prospecțiuni geologice și hidrogeologice, precum și activități miniere de extracție;

c. reglementări privind refacerea cadrului natural în zonele în care subsolul a fost afectat de fenomene naturale sau de activități umane cu impact negativ asupra mediului.

11. În vederea înfăptuirii politicii economice a Guvernului în domeniul cercetării, exploatării, valorificării și protecției resurselor minerale și a controlului modului cum se desfășoară aceste activități, a fost înființată **Agenția Națională pentru Resurse Minerale**, ca organ central de specialitate cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului și sub coordonarea primului-ministru, prin Cancelaria Prim-ministrului.

În domeniul minier, ea este împuternicită, în principal, cu[2]:

a. gestionează resursele minerale și fondul geologic național, proprietate publică a statului;

b. stabilește clauzele și condițiile licențelor/permiselor, acordă și emite licențele/permisele prevăzute de lege și reglementează derularea activităților miniere prin norme și instrucțiuni tehnice privind derularea activităților miniere, emise în aplicarea Legii nr. 85/2003;

c. primește, verifică și înregistrează datele și informațiile privind resursele și rezervele minerale și organizează fondul geologic național; constituie fondul național de resurse/rezerve minerale. Datele oficiale cu privire la resursele/rezervele minerale sunt cele înscrise în fondul național;

d. stabilește tarifele pentru anumite prestații pe care le oferă în condițiile legii;

e. urmărește și verifică producția de resurse minerale pentru calcularea redevențelor;

f. urmărește aplicarea măsurilor stabilite pentru protecția suprafeței și a subsolului, în cursul și după terminarea activităților miniere, în conformitate cu prevederile legale;

g. controlează respectarea de către titular a prevederilor din licență/permis, precum și a celor din normele și instrucțiunile din domeniu și dispune măsuri pentru impunerea acestora;

h. avizează documentațiile privind executarea activităților miniere, precum și documentațiile de încetare a activităților miniere, numai cu prevederea și aprobarea, conform legii, a măsurilor de protecție a mediului și de reconstrucție ecologică;

i. instituie perimetre de protecție hidrogeologică pentru zăcămintele de ape subterane minerale naturale, geotermale și termominerale, de nămoluri și de turbe terapeutice și avizează instituirea perimetrelor de protecție sanitară;

---

[1] Respectiv Ministerul Mediului.

[2] Conform art. 55 din Legea minelor nr. 85/2003.

j. în exercitarea activității de control, colaborează cu autoritățile teritoriale de gospodărire a apelor, de protecție a mediului și de protecție a muncii;

k. dispune suspendarea activităților miniere executate în afara perimetrului instituit, a celor fără documentații tehnice aprobate, precum și a celor care prin modul de desfășurare pot conduce la pierderi nejustificate de rezerve ori la degradarea zăcămintelor, până la înlăturarea cauzelor care le-au produs;

l. elaborează normele și instrucțiunile tehnice pentru aplicarea Legii nr. 85/2003, cu asistența ministerelor interesate;

m. elaborează și ține la zi Cartea minieră și Cadastrul extractiv, după cum este prevăzut în normele de aplicare a Legii nr. 85/2003. Actele juridice și documentele neînregistrate în Cartea minieră și în Cadastrul extractiv nu sunt opozabile terților;

n. constată și notifică nerespectarea prevederilor acestei legi;

o. elaborează proiecte de legi și proiecte de hotărâri ale Guvernului pentru activitățile miniere.

În domeniul gestionării resurselor de petrol, Agenția Națională pentru Resurse Minerale are următoarele atribuții[1]:

a. gestionează resursele de petrol ale statului;

b. negociază clauzele și condițiile acordurilor petroliere și încheie în numele statului astfel de acorduri;

c. reglementează operațiunile petroliere desfășurate în temeiul acordurilor petroliere, precum și al normelor și instrucțiunilor tehnice emise în aplicarea legii;

d. primește, verifică și înregistrează datele și informațiile privind resursele și rezervele de petrol, asigură stocarea, sistematizarea și valorificarea acestora; constituie fondul național de resurse geologice/rezerve de petrol; datele oficiale cu privire la resursele geologice/rezervele de petrol sunt cele înscrise în acesta;

e. efectuează studii pe baza cărora fundamentează și stabilește prețul de referință al petrolului extras în România, tarifele de transport prin conductele magistrale al țițeiului și condensatului, precum și tarifele pentru serviciile prestate la cerere;

f. urmărește și verifică producția petrolieră pentru calcularea redevențelor;

g. urmărește aplicarea măsurilor stabilite pentru protecția suprafeței și a subsolului în cursul operațiunilor petroliere;

h. controlează respectarea de către concesionar a prevederilor din acordul petrolier, precum și a celor din normele și instrucțiunile din domeniu și dispune măsuri pentru respectarea acestora;

i. ordonă sistarea lucrărilor de explorare sau de exploatare executate în afara perimetrului instituit, a celor fără documentații tehnice aprobate, precum și a celor care, prin modul de desfășurare, pot conduce la exploatarea nerațională și la degradarea zăcămintelor, până la înlăturarea cauzelor care le-au produs;

j. emite norme și instrucțiuni tehnice cu caracter obligatoriu, pentru ducerea la îndeplinire a prevederilor Legii nr. 238/2004;

k. elaborează și ține Cartea petrolieră; actele juridice și documentele neînregistrate în Cartea petrolieră nu sunt opozabile terților;

[1] Conform art. 54 din Legea petrolului nr. 238/2004.

BUCHAREST UNIVERSITY LIBRARY

l. constată executarea de activități fără permis sau acord petrolier și o aduce la cunoștință organelor de stat competente;

m. avizează planul de abandonare și aprobă încetarea concesiunii în baza îndeplinirii prevederilor planului de refacere a mediului, aprobat de autoritățile abilitate prin legislația privind protecția mediului.

12. Pentru supravegherea modului de gestionare a materiilor prime radioactive care pot rezulta din activitatea de exploatare minieră, Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare exercită controlul de securitate nucleară și informează Agenția Națională pentru Energie Atomică cu privire la aceste situații, iar aceasta raportează organismelor internaționale de specialitate, conform acordurilor și convențiilor la care România este parte.

5. Activități de punere în valoare a resurselor naturale ale subsolului

13. Resursele minerale se pun în valoare prin activități miniere care se concesionează persoanelor juridice române sau străine ori se dau în administrare instituțiilor publice de către autoritatea competentă, conform art. 13 din Legea nr. 85/2003.

Activitatea minieră reprezintă ansamblul de lucrări privind prospecțiunea, explorarea, dezvoltarea, exploatarea, prepararea/prelucrarea, concentrarea, comercializarea produselor miniere, conservarea și închiderea minelor, inclusiv lucrările aferente de refacere și reabilitare a mediului.

Activitățile miniere se concesionează, astfel că ele se efectuează de către persoane juridice care sunt înregistrate, conform legii, și sunt specializate și atestate în desfășurarea unor astfel de activități sau se organizează în acest scop. Întocmirea documentațiilor tehnico-economice și expertizele aferente activităților miniere se efectuează și de către persoane fizice atestate în acest scop de autoritatea competentă, conform legii. Activitățile miniere de exploatare pot fi efectuate și de persoane fizice.

Așadar, **concesiunea minieră** reprezintă operațiunea juridică prin care statul, reprezentat de autoritatea competentă, în calitate de concedent, transmite pentru o perioadă determinată unei persoane, în calitate de concesionar, dreptul și obligația de a executa, pe risc și cheltuială proprii, activități miniere având ca obiect resursele minerale ce cad sub incidența legii, în schimbul unei redevențe miniere pentru exploatare și al unei taxe pe activitatea de prospecțiune, explorare și exploatare a resurselor minerale[1].

Concesiunea petrolieră semnifică operațiunea juridică prin care statul român, reprezentat de autoritatea competentă, în calitate de concedent, transmite, pe o perioadă determinată, unei persoane juridice române sau străine, în calitate de concesionar:

- dreptul și obligația de a efectua, pe risc și cheltuială proprii, operațiuni petroliere ce cad sub incidența Legii nr. 238/2004, în schimbul unei redevențe;
- dreptul de a utiliza bunurile aflate în proprietatea publică, necesare realizării operațiunilor petroliere, în schimbul unei redevențe[2].

[1] Conform art. 3 pct. 8 din Legea minelor nr. 85/2003, actualizată.

[2] Conform art. 2 pct. 7 din Legea petrolului nr. 238/2004, actualizată.

Activitățile miniere și operațiunile petroliere se realizează numai în cadrul unor perimetre autorizate în acest scop de autoritatea competentă, cu excepția persoanelor fizice care execută activități miniere de exploatare în cazul cărora autorizarea perimetrului nu este necesară.

Perimetrul de prospecțiune, explorare și exploatare reprezintă aria corespunzătoare proiecției la suprafață a conturului părții din scoarța terestră în interiorul căreia, pe un interval de adâncime determinat, se realizează lucrări de prospecțiune, explorare, respectiv de exploatare, precum și suprafețele necesare desfășurării activităților de prelucrare, preparare a resurselor minerale și de stocare a produselor reziduale miniere.

Pentru a limita și proteja activitatea minieră astfel ca ea să se desfășoare în condiții de siguranță atât pentru cei ce exploatează, cât și pentru mediu, legea definește noțiunea de *pilier de siguranță* ca fiind partea din rezervele/resursele minerale sau din rocile înconjurătoare care nu se extrage într-o anumită perioadă sau permanent și în care nu se execută lucrări, în scopul protejării lucrărilor miniere din subteran sau de la suprafața perimetrului de exploatare, a malurilor apelor sau a altor obiective de la suprafață[1].

Toate datele și informațiile, indiferent de modalitatea de stocare, cu privire la resursele minerale românești vor fi puse la dispoziție autorității competente și aparțin statului român, evidența și gestiunea lor fiind făcute la nivel național de către autoritatea competentă.

Concesiunea minieră se acordă numai în baza unei licențe.

Licența este actul juridic prin care se acordă concesionarea ori darea în administrare a activităților miniere de explorare sau de exploatare[2].

Titularii de licențe sau de permise pentru activități miniere pot utiliza datele și informațiile obținute numai în interes propriu, pe toată durata activității miniere. Transmiterea către alte părți interesate a datelor și informațiilor privind resursele minerale din România se face numai cu acordul autorității competente, conform normelor de aplicare a Legii nr. 85/2003.

Autoritatea competentă, titularii de licențe/permise, precum și alte autorități publice și instituții cu atribuții în activitatea minieră au obligația de a păstra **confidențialitatea** asupra datelor și informațiilor transmise de titularii licențelor și/sau permiselor, de care iau cunoștință în executarea atribuțiilor de serviciu, pe toată durata activităților miniere.

14. În ceea ce privește exploatarea petrolului și a gazelor naturale, actul juridic încheiat între autoritatea competentă și una sau mai multe persoane juridice române ori străine în vederea acordării concesiunii petroliere se numește **acord petrolier**[3].

6. Proceduri de exploatare

6.1. Proceduri de exploatare a resurselor minerale

15. Conform art. 3 pct. 10 din Legea minelor nr. 85/2003, activitatea de dezvoltare reprezintă ansamblul lucrărilor care constau în realizarea minelor și carierelor, construirea și montarea instalațiilor specifice, a echipamentelor și a altor utilități necesare extracției, prelucrării, transportului și stocării provizorii ale produselor miniere.

---

[1] Conform art. 3 pct. 24 din Legea minelor nr. 85/2003, actualizată.

[2] Conform art. 3 pct. 17 din Legea minelor nr. 85/2003, actualizată.

[3] Conform art. 2 pct. 2 din Legea petrolului nr. 238/2004, actualizată.

În același timp, potrivit art. 2 pct. 13 din Legea petrolului nr. 238/2004, activitatea de dezvoltare semnifică ansamblul lucrărilor care constau în realizarea sondelor de exploatare, construirea, montarea, reabilitarea și modernizarea instalațiilor specifice, conductelor colectoare, conductelor magistrale, echipamentelor și a altor utilități necesare extracției, tratării, stocării, transportului și tranzitului petrolului.

15.1. Legea minelor definește și **activitatea de prospecțiune** ca fiind ansamblul de studii și lucrări de suprafață care se realizează pentru identificarea posibilităților existenței unor acumulări de resurse minerale[1].

Prospecțiunea se realizează pe bază de permis neexclusiv eliberat în condițiile legii de autoritatea competentă pe baza primirii unei solicitări scrise, pentru un perimetru definit prin coordonate topogeodezice. Forma și dimensiunile perimetrului de prospecțiune se stabilesc de către autoritatea competentă.

Permisul de prospecțiune este actul juridic emis de autoritatea competentă prin care se acordă dreptul de a efectua lucrări de prospecțiune.

Permisul de prospecțiune se eliberează pentru o durată de maximum 3 ani, fără drept de prelungire, cu plata anticipată, în fiecare an, a taxei pe activitatea de prospecțiune.

Titularii de permise de prospecțiune au obligația de a efectua un volum de lucrări cu o valoare minimă ce se va stabili prin negocieri cu autoritatea competentă, la eliberarea permisului de prospecțiune, corelat cu durata de valabilitate a permisului și suprafața perimetrului de prospecțiune.

Titularul permisului de prospecțiune prezintă autorității competente rapoarte semestriale și anuale privind lucrările executate și valoarea acestora, justificată prin documente. În termen de 60 de zile de la expirarea duratei pentru care a fost emis permisul de prospecțiune, titularul prezintă un raport final cuprinzând metodele de investigare aplicate, lucrările executate, justificarea valorii acestora, precum și rezultatele obținute.

Titularul permisului de prospecțiune care participă la concursul public de ofertă, organizat pentru acordarea licenței de explorare în cadrul perimetrului în care a fost realizată prospecțiunea, beneficiază de un punctaj suplimentar la evaluare[2].

15.2. Legea minelor nr. 85/2003, precum și Legea petrolului nr. 238/2004 definesc **activitatea de explorare** ca fiind ansamblul de studii și activități pentru identificarea zăcămintelor minerale și petroliere, evaluarea cantitativă și calitativă a acestora, precum și determinarea condițiilor tehnice și economice de valorificare.

Explorarea se realizează pe baza unei licențe exclusive acordate pentru oricare dintre resursele minerale descoperite în perimetru, la cerere, persoanelor juridice române sau străine interesate.

Licența de explorare se acordă câștigătorului unui concurs public de ofertă, organizat de autoritatea competentă pentru resursele minerale.

Inițiativa concesiunii activităților miniere de explorare poate aparține autorității competente sau persoanelor juridice române ori străine interesate.

Lista perimetrelor de explorare se stabilește de autoritatea competentă prin ordin care se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

---

[1] Conform art. 3 pct. 30 din Legea minelor nr. 85/2003, actualizată.

[2] Conform art. 14 din Legea minelor nr. 85/2003, actualizată.

În vederea participării la concursul public de ofertă, persoanele juridice române sau străine vor depune ofertele într-un termen determinat, stabilit de autoritatea competentă prin ordin al ministrului de resort. Ofertele conțin programul de explorare propus, actele doveditoare privind capacitatea tehnică și financiară a ofertantului, precum și alte documente stabilite de autoritatea competentă. Programul de explorare propus cuprinde în volumul anual de explorare și cheltuielile aferente acestuia, obligatorii de realizat.

Condițiile de organizare și desfășurare a concursului public de ofertă, criteriile de selectare și desemnare a câștigătorului, punctajul suplimentar acordat unui titular de permis de prospecțiune, precum și alte aspecte vor fi stabilite de autoritatea competentă prin norme[1].

Licența de explorare se acordă pentru o durată de maximum 5 ani, cu drept de prelungire pentru cel mult 3 ani, în limitele perimetrului acordat, cu plata anticipată, în fiecare an, a taxei pe activitatea de explorare și constituirea unei garanții financiare corespunzătoare pentru refacerea mediului, stabilită prin proiectul de refacere a mediului.

Programul de explorare convenit se execută integral, până la expirarea duratei licenței de explorare.

Suprafața perimetrului, definită prin coordonate topogeodezice în sistemul național în vigoare, în care se execută activități miniere de explorare este de forma și dimensiuni corespunzătoare formațiunilor și structurilor geologice și zăcămintelor de resurse minerale care fac obiectul licenței de explorare.

Titularul licenței de explorare este obligat să prezinte autorității competente rapoarte semestriale și anuale privind activitatea desfășurată și cheltuielile aferente acesteia, la date stabilite de autoritatea competentă prin norme, și un raport final cuprinzând metodologia aplicată, lucrările executate, cheltuielile aferente acestora și rezultatele obținute, în termen de 60 de zile de la expirarea duratei licenței.

Titularul are dreptul să reducă suprafața perimetrului de explorare, cu acordul autorității competente, pe baza documentelor de etapă, furnizând dovezi că pe suprafața la care renunță au fost executate toate lucrările necesare de refacere a mediului, cu obligativitatea efectuării lucrărilor prevăzute pentru primul an contractual[2].

La solicitarea titularului licenței de explorare, acesta are dreptul să obțină direct licența de exploatare pentru oricare dintre resursele minerale descoperite. Mai mult chiar, titularul licenței de explorare are dreptul să continue, până la data intrării în vigoare a licenței de exploatare, executarea activităților miniere de exploatare experimentală, de conservare și întreținere a lucrărilor miniere executate în perimetrul de explorare instituit.

15.3. Activitatea de exploatare minieră a fost definită prin Legea minelor nr. 85/2003 ca fiind ansamblul de lucrări executate în subteran și/sau la suprafață pentru extragerea resurselor minerale, prelucrarea și livrarea acestora în forme specifice.

Aceasta se poate desfășura în baza unui permis de exploatare, care este actul juridic emis de autoritatea competentă prin care se acordă dreptul de exploatare a unor cantități determinate de roci utile, turbă și aur aluvionar.

Exploatarea minieră se poate realiza numai pe baza unei licențe, care se acordă în anumite condiții.

---

[1] Conform art. 15 din Legea minelor nr. 85/2003, actualizată.

[2] Conform art. 16 din Legea minelor nr. 85/2003, actualizată.

Licența de exploatare se acordă[1]:

➢ direct titularului licenței de explorare, la solicitarea acestuia, pentru oricare dintre resursele minerale descoperite, în termen de 90 de zile de la data transmiterii către autoritatea competentă a raportului final de explorare acceptat de aceasta;

➢ câștigătorului unui concurs public de ofertă, organizat de autoritatea competentă în condițiile Legii nr. 85/2003.

Inițiativa concesiunii activităților miniere de exploatare poate aparține autorității competente sau persoanelor juridice române ori străine interesate.

Lista perimetrelor de exploatare se stabilește de către autoritatea competentă prin ordin care se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

În vederea participării la concursul public de ofertă, persoanele juridice române sau străine vor depune ofertele într-un termen determinat, stabilit de autoritatea competentă prin ordin.

Ofertele vor conține actele doveditoare privind capacitatea tehnică și financiară a ofertantului, precum și alte documente stabilite de autoritatea competentă prin procedura de desfășurare a concursului public de ofertă.

Pentru a putea fi respectate condițiile tehnice necesare protecției apelor subterane, vor fi scoase la concursul public de ofertă pentru concesionarea unor activități miniere de exploatare doar perimetre pentru care s-a obținut în prealabil acceptul autorității competente în domeniul gospodăririi apelor.

Licența de exploatare se acordă prin negociere, în baza unei cereri însoțite de următoarele documente:

a. studiul de fezabilitate privind valorificarea resurselor minerale și protecția zăcământului, ce va cuprinde și planul inițial de încetare a activității, întocmit în conformitate cu normele emise de autoritatea competentă;

b. planul de dezvoltare a exploatării, întocmit în conformitate cu instrucțiunile tehnice emise de autoritatea competentă;

c. studiul de impact asupra mediului și bilanțul de mediu, după caz, întocmite în condițiile legii;

d. planul de refacere a mediului și proiectul tehnic, întocmite în conformitate cu instrucțiunile tehnice emise de autoritatea competentă;

e. studiul de evaluare a impactului social și planul de atenuare a impactului social, în conformitate cu instrucțiunile tehnice emise de autoritatea competentă în domeniul muncii și solidarității sociale împreună cu ministerul de resort.

Licența de exploatare se acordă pentru maximum 20 de ani, cu drept de prelungire pe perioade succesive de câte 5 ani[2].

Pentru explorare, licența intră în vigoare la data publicării ordinului președintelui autorității competente de aprobare a acesteia în Monitorul Oficial al României, Partea I, iar pentru exploatare, licența intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, a hotărârii Guvernului de aprobare a acesteia.

Modificarea/completarea licențelor în vigoare se realizează prin acte adiționale semnate de autoritatea competentă și titular.

---

[1] Conform art. 18 din Legea minelor nr. 85/2003, actualizată.

[2] Conform art. 20 alin. (1) și (2) din Legea minelor nr. 85/2003, actualizată.

Licența se încheie în forma scrisă. Începerea activităților miniere prevăzute în licență se autorizează tot în scris de către autoritatea competentă, în termen de până la 180 de zile de la intrarea în vigoare a licenței, după prezentarea de către titular, cumulativ, a următoarelor documente:

a. dovada plății taxei pe activitatea minieră;

b. dovada constituirii garanției financiare pentru refacerea mediului;

c. certificatul de atestare fiscală, din care să rezulte că titularul licenței nu înregistrează obligații restante față de bugetul de stat;

d. acord/autorizație de mediu;

e. pentru explorare – avizul autorității competente pentru programul anual de lucrări; pentru exploatare – avizul autorității competente pentru programul anual de exploatare;

f. acordul proprietarului sau administratorului terenului privind accesul la suprafețele necesare executării activității miniere prevăzute în programul anual de exploatare.

Autorizarea începerii activităților miniere se face de către autoritatea competentă, în cel mult 30 de zile de la depunerea tuturor acestor documente[1].

Persoanele juridice străine care au obținut dreptul de a efectua activități miniere sunt obligate ca, în termen de 90 de zile de la intrarea în vigoare a licenței, să înființeze și să mențină pe toată durata concesiunii o filială în România.

Titularul unei licențe poate **transfera** unei alte persoane juridice drepturile dobândite și obligațiile asumate numai cu aprobarea prealabilă scrisă a autorității competente. Orice transfer realizat fără aprobare scrisă este nul de drept.

În vederea aprobării transferului autoritatea competentă va avea în vedere criterii de aprobare, ce se stabilesc prin norme.

În cazul în care titularul licenței își modifică statutul prin reorganizare, vânzare sau orice alte motive, licența, așa cum a fost negociată, va fi acordată prin act adițional succesorilor legali ai titularului, în baza contractului dintre părți sau a hotărârii judecătorești, prezentată autorității competente.

Licența de dare în administrare nu este transferabilă[2].

În limitele unui perimetru de explorare/exploatare, autoritatea competentă poate acorda, în condițiile legii, unor persoane juridice, altele decât titularul licenței, dreptul de explorare și/sau exploatare pentru alte resurse minerale, cu acordul titularului.

Dreptul obținut prin concesiune, drept distinct de cel de proprietate asupra terenurilor, nu poate fi în nici un fel transmis de către titular în beneficiul unei alte persoane juridice altfel decât în condițiile de mai sus.

Titularul licenței de explorare/exploatare poate contracta împrumuturi bancare în vederea executării activităților miniere, cu certificarea existenței concesiunii de către autoritatea competentă.

La depunerea documentelor pentru obținerea sau **reînnoirea licențelor/permiselor de exploatare**, solicitanții vor prezenta un acord de reabilitare încheiat cu autoritățile administrației publice locale pentru cazurile în care transportul rutier al resurselor minerale afectează infrastructura rutieră și clădirile adiacente din localitățile urbane sau rurale respective.

---

[1] Conform art. 22 din Legea minelor nr. 85/2003, actualizată.

[2] Conform art. 24 din Legea minelor nr. 85/2003, actualizată.

Concesiunea minieră sau darea în administrare minieră **încetează**[1]:

a. prin expirarea duratei pentru care a fost acordată;

b. prin renunțarea la licență de către titularul acesteia;

c. prin revocarea licenței/permisului de către autoritatea competentă;

d. la cererea titularului, în caz de survenire a unor evenimente care constituie cauze de forță majoră și care determină imposibilitatea obiectivă și definitivă de îndeplinire a unor obligații și/sau de realizare a unor drepturi ale titularului, prevăzute în licență și care sunt esențiale pentru realizarea activității miniere;

e. prin epuizarea rezervelor exploatabile, numai în cazul concesiunii/dării în administrare a activităților miniere de exploatare.

Pentru aceasta trebuie să se întocmească și un plan de încetare a activității. Este vorba despre un complex de documentații tehnice, economice, sociale și de mediu care motivează închiderea exploatării și conține acțiunile necesare pentru asigurarea finanțării și realizării efective a măsurilor de încetare a activității;

De asemenea, la momentul încetării activității, titularul dreptului de exploatare trebuie să depună și un plan de refacere a mediului în care să indice măsurile de refacere și de reabilitare a mediului în perimetrul de explorare/exploatare, ținând cont și de opțiunile colectivităților locale privind utilizarea postînchidere a perimetrului, și care conține și proiectul tehnic de realizare a acestora.

Titularul licenței/permisului poate **renunța** la acesta/aceasta dacă la data notificării renunțării către autoritatea competentă îndeplinește cumulativ următoarele condiții:

a. pune la dispoziție autorității competente documentația privind activitatea desfășurată până la data notificării renunțării, precum și rezultatele acesteia;

b. pune la dispoziție autorității competente suma reprezentând contravaloarea lucrărilor prevăzute în programul de lucrări de prospecțiune/explorare prevăzut prin permisul de prospecțiune/licență de explorare, scadentă la data notificării renunțării și neexecutate din motive imputabile titularului. Sumele rezultate se fac venit la bugetul de stat;

c. pune la dispoziție autorității competente documentul de atestare a execuției lucrărilor de refacere a mediului deteriorat ca urmare a activităților miniere desfășurate până la momentul renunțării, emis de autoritatea competentă în domeniul mediului;

d. pune la dispoziție autorității competente suma reprezentând contravaloarea lucrărilor de conservare/închidere neexecutate, aferente activităților miniere desfășurate până la momentul renunțării, și a programului de monitorizare a factorilor de mediu postînchidere, prevăzute în planul de încetare a activității.

Autoritatea competentă verifică îndeplinirea condițiilor, în termen de 60 de zile de la data notificării renunțării la licență/permis. În termenul de 60 de zile, concesiunea/administrarea încetează dacă autoritatea competentă nu a comunicat refuzul sau, aceasta fiind obligată să emită decizia de încetare a administrării sau a concesiunii, cu efect de la data împlinirii termenului.

În cazul în care autoritatea competentă refuză să emită decizia de încetare a administrării sau a concesiunii pe motiv de renunțare, partea interesată se poate adresa, în termen de 30 de zile de la comunicare, instanței de contencios administrativ competente, care judecă litigiul și hotărăște potrivit legii. Hotărârea instanței de contencios administrativ este definitivă. Procedura prealabilă nu este obligatorie.

[1] Conform art. 31 din Legea minelor nr. 85/2003, actualizată.

Hotărârea instanței de contencios administrativ se duce la îndeplinire de către autoritatea competentă în termen de 15 zile, sub sancțiunea unei amenzi de 5 milioane lei pe zi de întârziere. Amenzile se fac venit la bugetul de stat. Sunt aplicabile şi prevederile legii penale privind neexecutarea hotărârilor judecătoreşti[1].

Autoritatea competentă **suspendă licența/permisul** când constată că:

a. titularul nu respectă hotărârea unei instanțe judecătoreşti privind litigiile apărute în executarea activităților miniere;

b. titularul este supus procedurii reorganizării judiciare şi/sau a falimentului;

c. titularului i s-au suspendat acordul şi/sau autorizația privind protecția mediului şi/sau cea de protecție a muncii;

d. titularul periclitează, prin modul de executare a activităților miniere, posibilitatea exploatării viitoare a zăcământului, încalcă normele privind protecția şi exploatarea în siguranța a zăcămintelor;

e. titularul aduce grave încălcări privind sănătatea şi siguranța muncii, constatate de autoritățile competente în domeniu.

Suspendarea licenței/permisului produce efect asupra titularului de la data comunicării făcute de autoritatea competentă până la dispariția cauzei care a determinat suspendarea, pentru o perioadă de maximum un an[2].

Autoritatea competentă **anulează licența/permisul** titularului sancționat contravențional, în termen de 30 de zile de la primirea notificării, când constată că:

a. titularul nu îşi îndeplineşte obligațiile asumate cu privire la autorizarea şi termenul privind începerea activităților miniere;

b. titularul continuă sistarea lucrărilor pe o perioada mai mare de 60 de zile fără acordul autorității competente;

c. titularul utilizează metode şi tehnologii de exploatare, altele decât cele prevăzute în planul de dezvoltare, fără acordul autorității competente;

d. titularul execută activități miniere cu încălcarea prevederilor art. 22 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 85/2003;

e. titularului i s-au anulat acordul şi/sau autorizația privind protecția mediului şi/sau cea de protecție a muncii;

f. titularul furnizează, cu bună ştiință, autorității competente date şi informații false cu privire la activitățile sale miniere sau încalcă clauzele de confidențialitate prevăzute în licență;

g. titularul nu achită în termen de 6 luni de la data exigibilității taxele şi redevențele miniere datorate statului;

h. titularul nu îndeplineşte condițiile şi nu respectă termenul legal privitor la împrejurările de suspendare a licenței/permisului[3].

În termen de 30 de zile de la data notificării, titularul poate cere instanței de contencios administrativ **revocarea măsurii de suspendare/anulare** a licenței/permisului.

La cererea titularului şi cu audierea autorității competente care a dispus măsurile de suspendare sau anulare a licenței/permisului, instanța poate dispune suspendarea măsurii

[1] Conform art. 32 din Legea minelor nr. 85/2003, actualizată.
[2] Conform art. 33 din Legea minelor nr. 85/2003, actualizată.
[3] Conform art. 34 din Legea minelor nr. 85/2003, actualizată.

luate până la rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești prin care instanța se pronunță asupra legalității și temeiniciei suspendării/anulării[1].

În cazul în care survine un eveniment care justifică forța majoră[2], titularul notifică autorității competente situația în termen de 5 zile de la producerea evenimentului, cu prezentarea documentelor ce dovedesc forța majoră în 15 zile de la producerea lui, eliberate de instituția legal abilitată în acest scop. Încetarea concesiunii sau a administrării produce efect după 30 de zile de la data notificării cauzei de forță majoră.

Dacă, în limita termenului de 30 de zile, autoritatea competentă notifică titularului licenței refuzul său de a accepta evenimentul invocat de titular ca fiind o cauză de forță majoră, provocând imposibilitatea definitivă a inițierii sau a continuării executării activităților miniere, neimputabilă acestuia, titularul licenței poate cere instanței de contencios administrativ pronunțarea anulării unilaterale a licenței pentru caz de forță majoră, fără obligarea la plata de daune-interese.

În caz de pronunțare a anulării licenței, după rămânerea irevocabilă a hotărârii judecătorești, autoritatea competentă va emite decizia de încetare a concesiunii sau a administrării.

Decizia de încetare a concesiunii sau a administrării acordate prin licență se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, cu mențiunea datei la care produce efect, și se înscrie în Cartea minieră de către autoritatea competentă.

Concesionarii sau administratorii răspund material și financiar până la refacerea tuturor factorilor de mediu afectați de activitățile miniere, în conformitate cu planul de refacere a mediului aprobat de autoritatea competentă.

În termen de maximum 3 luni de la încetarea concesiunii sau a administrării, autoritatea competentă va stabili măsurile ce urmează a fi luate cu privire la perimetrul de explorare/exploatare și la dotările aferente acestuia.

Titularul licenței rămâne ținut, potrivit regulilor răspunderii civile extracontractuale, la repararea prejudiciilor cauzate altor persoane fizice sau juridice din culpa sa prin activitățile miniere efectuate până la data expirării ori renunțării, chiar dacă asemenea prejudicii sunt constatate după încetarea concesiunii sau a administrării[3].

Activitatea minieră de exploatare a unui zăcământ **încetează** când:

a. resursele minerale exploatabile s-au epuizat;

b. continuarea exploatării a devenit imposibilă datorită unor cauze naturale[4] sau provocate[5] ale căror efecte nu pot fi înlăturate prin intervenții tehnice, în condiții economice;

c. exploatarea a devenit nerentabilă economic.

Când se constatată producerea uneia dintre aceste cauze, titularul licenței supune autorității competente avizarea încetării exploatării. Autoritatea competentă avizează închiderea definitivă sau temporară a activității de exploatare pe baza planului de încetare a activității. Pentru perimetrele concesionate companiilor și societăților naționale miniere închiderea va fi aprobată în prealabil de ministerul de resort[6].

---

[1] Conform art. 35 din Legea minelor nr. 85/2003, actualizată.

[2] Forța majoră semnifică un eveniment imprevizibil, inevitabil și insurmontabil care generează imposibilitatea temporară sau definitivă de executare, parțială ori totală, a activităților miniere sau a operațiunilor petroliere.

[3] Conform art. 37 din Legea minelor nr. 85/2003, actualizată.

[4] Inundații, surpări, alunecări de teren sau provocate.

[5] Focuri endogene, explozii de gaze.

[6] Conform art. 51 din Legea minelor nr. 85/2003, actualizată.

Inițiativa de încetare a activității unei mine sau cariere aparține titularului licenței de exploatare, care prezintă autorității competente o cerere însoțită de planul de încetare a activității actualizat, cuprinzând:

- motivația încetării activității, bazată pe o documentație tehnico-economică;
- programul tehnic de dezafectare sau conservare a exploatării, ce va include și programul de monitorizare a factorilor de mediu postînchidere. În cazul companiilor și societăților naționale miniere, programul va fi aprobat în prealabil de ministerul de resort;
- programul de protecție socială a personalului, prin redistribuire și/sau reconversie profesională, despăgubiri financiare și/sau măsuri de dezvoltare regională pentru crearea de noi locuri de muncă, întocmit conform legii, după consultarea cu grupurile afectate, și aprobat de autoritatea competentă în domeniul protecției sociale. În cazul companiilor și societăților naționale miniere, acesta este aprobat în prealabil și de ministerul de resort;
- autorizația de gospodărire a apelor și autorizația de mediu pentru închiderea minei sau a carierei respective;
- procedura de dezafectare și de eliberare a terenului.

Activitatea minieră încetează prin decizia autorității competente, după analiza și acceptarea de către autoritatea competentă și ministerul de resort, după caz, a planului de încetare a activității și după punerea lui în aplicare. Decizia de conservare/închidere a minei sau a carierei aparținând companiilor și societăților naționale miniere va fi aprobată de Guvern, conservarea/închiderea urmând a fi finanțată și din fonduri bugetare.

Închiderea minelor și refacerea mediului în cazul minelor sau carierelor, al lucrărilor de explorare oprite și care nu au făcut obiectul unei licențieri se vor face cu acordul autorității competente, de către ministerul de resort, prin direcțiile de specialitate, cu fonduri bugetare.

Perimetrele miniere cu activitate de exploatare temporar închisă, avizată conform legii, pot fi date în concesiune/administrare altui titular după oprirea activității. În acest scop, autoritatea competentă va organiza concurs public de ofertă[1].

Responsabilitatea urmăririi îndeplinirii obligațiilor rezultate din planul de încetare a activității minei sau a carierei aparține autorității competente. Pentru companiile și societățile naționale miniere această urmărire se va face împreună cu ministerul de resort.

În timpul implementării planului de încetare a activității minei sau a carierei, titularul trebuie să îndeplinească condițiile impuse de autoritățile legale care au acordat avizele.

Punerea în aplicare a programului de monitorizare a factorilor de mediu postînchidere se va face de către titular, cu fonduri proprii. Pentru companiile și societățile naționale miniere monitorizarea factorilor de mediu postînchidere se va face de către ministerul de resort, prin direcțiile de specialitate, cu fonduri bugetare[2].

6.2. Proceduri de exploatare a petrolului și gazelor naturale

16. Operațiunile petroliere se realizează de către persoane juridice, române sau străine, în condițiile legii[3], numai în cadrul unor perimetre stabilite în acest scop de către autoritatea competentă.

[1] Conform art. 52 din Legea minelor nr. 85/2003, actualizată.
[2] Conform art. 53 din Legea minelor nr. 85/2003, actualizată.
[3] Conform Legii petrolului nr. 238/2004, actualizată.

Sunt considerate operațiuni petroliere ansamblul de activități de explorare, dezvoltare, exploatare și abandonare a unui zăcământ petrolier, înmagazinarea subterană, transportul și tranzitul petrolului pe conducte magistrale, precum și operarea terminalelor petroliere.

Toate datele și informațiile, indiferent de modalitatea de stocare, obținute ca urmare a efectuării de operațiuni asupra resurselor petroliere românești aparțin statului român. Persoanele juridice care efectuează operațiuni petroliere pot utiliza datele și informațiile obținute numai în interes propriu, pe toată durata acestora. Transmiterea către alte părți interesate a datelor și informațiilor privind resursele petroliere din România se face cu acordul autorității competente.

Autoritatea competentă, titularii de acorduri ori permise, precum și alte autorități publice și instituții cu atribuții în aplicarea prevederilor Legii nr. 238/2004 au obligația de a păstra confidențialitatea asupra datelor și informațiilor transmise de titularii acordurilor și/sau permiselor de care iau cunoștință în executarea atribuțiilor de serviciu, pe toată durata operațiunilor petroliere, în condițiile prevăzute de lege[1].

Operațiunile petroliere, inclusiv bunurile necesare realizării acestor operațiuni aflate în proprietate publică, se concesionează de către autoritatea competentă. Durata inițială a concesiunii poate fi până la 30 de ani, cu posibilitate de prelungire de până la 15 ani.

Operațiunile petroliere se pot desfășura relativ la un perimetru petrolier. Acesta reprezintă aria corespunzătoare proiecției la suprafață a conturului părții din scoarța terestră în interiorul căreia, pe un interval de adâncime determinat, se realizează lucrări de explorare, dezvoltare, exploatare sau înmagazinare, precum și suprafețele necesare desfășurării activităților de explorare, dezvoltare, exploatare, înmagazinare și transport al petrolului, situate în afara acestei arii.

16.1. Conform Legii petrolului nr. 238/2004, **activitatea de dezvoltare** semnifică ansamblul lucrărilor care constau în realizarea sondelor de exploatare, construirea, montarea, reabilitarea și modernizarea instalațiilor specifice, conductelor colectoare, conductelor magistrale, echipamentelor și a altor utilități necesare extracției, tratării, stocării, transportului și tranzitului petrolului.

Lucrările de dezvoltare și exploatare a zăcămintelor comerciale de petrol se pot executa numai pentru rezerve confirmate de autoritatea competentă, la propunerea titularului.

Documentațiile privind calculul rezervelor se întocmesc de către titular, în conformitate cu instrucțiunile tehnice emise de autoritatea competentă[2].

16.2. Lucrările de explorare pot fi executate numai pe bază de permise neexclusive de prospecțiune acordate de autoritatea competentă pe baza primirii unei solicitări scrise, pentru un perimetru definit prin coordonate topogeodezice.

Permis de prospecțiune este actul juridic emis de autoritatea competentă prin care se acordă dreptul neexclusiv, în sensul că se poate acorda simultan mai multor solicitanți, de a efectua lucrări de explorare într-un perimetru petrolier.

Forma și dimensiunile **perimetrului de prospecțiune** se stabilesc de către autoritatea competentă. Permisul de prospecțiune se acordă pentru o durată de maximum 3 ani, fără drept de prelungire[3].

---

[1] Conform art. 4 din Legea petrolului nr. 238/2004, actualizată.

[2] Conform art. 5 din Legea petrolului nr. 238/2004, actualizată.

[3] Conform art. 28 din Legea petrolului nr. 238/2004, actualizată.

Autoritatea competentă stabileşte, prin ordin, lista perimetrelor pentru executarea operațiunilor petroliere care se concesionează, precum şi a bunurilor necesare realizării acestor operațiuni. Lista se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

16.3. Exploatarea petrolului semnifică ansamblul de lucrări efectuate la şi de la suprafață pentru extragerea petrolului, colectarea, tratarea, transportul, precum şi tranzitul acestuia prin conductele magistrale, în vederea realizării unor scopuri economice prin folosirea şi punerea în valoare a acestuia.

Concesionarea operațiunilor petroliere se realizează prin **acord petrolier**, încheiat de autoritatea competentă cu persoane juridice române sau străine.

Acordul petrolier se încheie cu câştigătorul unui apel public de ofertă, organizat de autoritatea competentă în condițiile Legii nr. 238/2004.

Inițiativa concesiunii operațiunilor petroliere poate aparține autorității competente ori persoanelor juridice române sau străine interesate.

Procedura de concesionare se realizează prin ofertă publică. În vederea participării la apelul public de ofertă, persoanele juridice române sau străine vor depune ofertele într-un termen care nu poate fi mai mic de 30 de zile şi nu poate depăşi 270 de zile calendaristice, determinat de autoritatea competentă, prin ordin. Ofertele conțin programul de explorare, de dezvoltare-exploatare sau de exploatare, după caz, propus, actele doveditoare privind capacitatea tehnică şi financiară a ofertantului, precum şi alte documente stabilite de autoritatea competentă.

Programul de dezvoltare-explorare propus cuprinde descrierea operațiunilor petroliere şi cheltuielile aferente acestora, obligatoriu de realizat. El va cuprinde şi rezervele estimate, perioada de valorificare economică a rezervelor şi lucrările de dezvoltare propuse[1].

Acordul petrolier se încheie în formă scrisă şi intră în vigoare după aprobarea lui de către Guvern.

În situația în care, pe parcursul realizării operațiunilor petroliere, apar situații care nu au putut fi prevăzute la încheierea acordului, cu excepția prevederilor care au condus la câştigarea concursului public de ofertă, părțile, de comun acord, vor încheia acte adiționale, care vor intra în vigoare la data aprobării lor de către Guvern.

Segmentele din conductele de interconectare situate pe teritoriul României se vor constitui ca bunuri de retur ale concesiunilor petroliere în vigoare, prin modificarea/completarea acordului petrolier prin act adițional. Actul adițional intră în vigoare la data aprobării lui de către Guvern[2].

Începerea operațiunilor petroliere se autorizează în scris de către autoritatea competentă, în baza autorizațiilor şi avizelor impuse de legislația în vigoare.

Potrivit legii[3], persoanele juridice străine care au obținut dreptul de a efectua operațiuni petroliere sunt obligate ca, în termen de 90 de zile de la data intrării în vigoare a acordului petrolier, să înființeze şi să mențină, pe toată durata concesiunii şi în condițiile acordului petrolier, o filială sau sucursală cu sediul în România. În cazul în care doi sau mai mulți parteneri străini dobândesc drepturi petroliere cu privire la acelaşi perimetru, obligația

[1] Conform art. 30 din Legea petrolului nr. 238/2004, actualizată.
[2] Conform art. 31 din Legea petrolului nr. 238/2004, actualizată.
[3] Conform art. 33 din Legea petrolului nr. 238/2004, actualizată.

înființării și menținerii unei filiale sau sucursale în România revine companiei desemnate să reprezinte interesele lor.

Titularul poate **transfera total sau parțial**, uneia sau mai multor persoane juridice, drepturile dobândite și obligațiile asumate prin acordul petrolier, numai cu aprobarea prealabilă scrisă a autorității competente.

Transferul parțial poate avea în vedere:

a. o cotă-parte din drepturile dobândite și obligațiile asumate prin acordul petrolier, cu privire la întregul perimetru petrolier;

b. o cotă-parte din drepturile dobândite și obligațiile asumate prin acordul petrolier, cu privire la o zonă petrolieră;

c. toate drepturile dobândite și obligațiile asumate prin acordul petrolier, cu privire la o zonă petrolieră.

În cazul unui transfer parțial, autoritatea competentă poate delimita zone petroliere în cadrul unui perimetru petrolier.

Zona petrolieră reprezintă o porțiune determinată dintr-un perimetru petrolier, rezultată în urma unui transfer parțial.

Orice transfer făcut fără aprobarea autorității competente este lovit de nulitate.

Aprobarea transferului drepturilor dobândite și al obligațiilor asumate se face în condițiile în care persoana juridică, care preia drepturile și obligațiile acordului petrolier, dovedește că are capacitatea tehnică și financiară necesară efectuării operațiunilor petroliere în condițiile stabilite prin acord.

În cazul în care titularul acordului petrolier își modifică statutul prin reorganizare, acordul petrolier, așa cum a fost negociat, va fi transferat succesorilor legali ai titularului prin ordin al președintelui autorității competente[1].

La primirea unei cereri de **delimitare de zone petroliere** și de aprobare a transferului parțial cu privire la o zonă petrolieră, autoritatea competentă apreciază cu privire la oportunitatea delimitării respectivelor zone petroliere și comunică solicitanților, în termen de până la 60 de zile de la data primirii cererii de transfer, dacă este considerat oportun ca zonele petroliere, astfel cum au fost identificate de solicitanți, să fie delimitate în cadrul perimetrului petrolier.

Analiza de oportunitate a autorității competente are în vedere posibilitatea identificării sau valorificării de resurse și coroborarea programului minim de lucrări cu zonele petroliere astfel încât să se permită evaluarea potențialului petrolifer, aportul de know-how și tehnologiile de operare.

În cazul în care se consideră oportună delimitarea de zone petroliere, transferul parțial se aprobă de către autoritatea competentă, iar acordul petrolier se modifică printr-un act adițional care intră în vigoare la data aprobării sale de către Guvern; transferul, astfel cum a fost aprobat de către autoritatea competentă, intră în vigoare la data aprobării actului adițional.

În cazul în care același zăcământ este exploatat în două sau mai multe zone petroliere din cadrul aceluiași perimetru petrolier, în scopul determinării cotei procentuale aplicabile în vederea stabilirii redevenței petroliere se va lua în considerare producția brută extrasă din cadrul întregului zăcământ[2].

[1] Conform art. 34 din Legea petrolului nr. 238/2004, actualizată.

[2] Conform art. 34[1] din Legea petrolului nr. 238/2004, actualizată.

În limitele unui perimetru de explorare sau de exploatare petrolieră se pot acorda, în condițiile legii, unor persoane juridice, altele decât titularul acordului petrolier, dreptul de explorare și/sau exploatare pentru alte substanțe minerale utile, cu condiția ca aceste activități să nu influențeze în mod negativ operațiunile petroliere.

Dreptul obținut prin concesionare este un drept distinct de cel de proprietate asupra terenurilor și nu poate fi transmis de către titular în beneficiul oricărei alte părți.

Titularul poate contracta împrumuturi bancare în vederea executării operațiunilor petroliere, cu certificarea existenței concesiunii de către autoritatea competentă.

Concesiunea încetează:

a. prin expirarea duratei pentru care a fost acordată;

b. prin renunțarea de către titularul acordului petrolier, în condițiile stabilite la art. 40 alin. (1) din Legea nr. 238/2004;

c. prin rezilierea acordului de către autoritatea competentă, conform prevederilor art. 42 din această lege;

d. la cererea titularului, în caz de survenire a unor evenimente care constituie cauze de forță majoră și care determină imposibilitatea obiectivă și definitivă de îndeplinire a unor obligații și/sau realizare a unor drepturi ale titularului, prevăzute în acord și care sunt esențiale pentru realizarea operațiunilor petroliere[1].

Concesiunea încetează la data expirării acordului petrolier, dacă acesta nu a fost prelungit de părți, prin hotărâre a Guvernului, înainte de expirare.

Titularul poate **renunța** la acordul petrolier, dacă la data notificării renunțării către autoritatea competentă îndeplinește cumulativ următoarele condiții:

- pune la dispoziția autorității competente toată documentația privind activitatea desfășurată până la data notificării renunțării, precum și rezultatele acesteia;
- pune la dispoziția autorității competente suma reprezentând contravaloarea lucrărilor prevăzute în programul minimal de explorare stabilit prin acordul petrolier și al celor de dezvoltare și exploatare, scadente la data notificării renunțării și neexecutate din motive imputabile titularului acordului petrolier. Suma rezultată se face venit la bugetul de stat;
- pune la dispoziția autorității competente documentul de atestare a execuției lucrărilor de refacere a mediului deteriorat ca urmare a operațiunilor petroliere desfășurate până la momentul renunțării, emis de autoritatea competentă în domeniul mediului;
- pune la dispoziția autorității competente suma reprezentând contravaloarea lucrărilor de abandonare neexecutate, aferente operațiunilor petroliere desfășurate până la momentul renunțării și programului de monitorizare a factorilor de mediu postînchidere, prevăzute în planul de abandonare. Suma rezultată se face venit la bugetul de stat.

Autoritatea competentă verifică îndeplinirea condițiilor în termen de 60 de zile de la data notificării renunțării. La împlinirea acestui termen, acordul petrolier încetează dacă autoritatea competentă nu a comunicat refuzul său, aceasta fiind obligată să emită decizia de încetare a concesiunii.

În caz de refuz al autorității competente, titularul poate cere instanței judecătorești sau arbitrale, inclusiv celor internaționale, după caz, constatarea îndeplinirii condițiilor renunțării la acordul petrolier. În cazul în care instanțele judecătorești sau arbitrale, inclusiv cele internaționale, constată îndeplinirea condițiilor renunțării la acordul petrolier, autoritatea

[1] Conform art. 38 din Legea petrolului nr. 238/2004, actualizată.

competentă emite decizia de încetare a concesionării, cu efect de la data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii[1].

Autoritatea competentă poate **suspenda** concesiunea dacă titularul acordului petrolier, în pofida sancționării contravenționale și/sau a notificării ce i-a fost făcută și după 60 de zile de la primirea acesteia, se mai află încă în una dintre următoarele situații:

a. nu respectă hotărârea unei instanțe judecătorești privind litigiile apărute în executarea operațiunilor petroliere;

b. este supus procedurii reorganizării judiciare și/sau a falimentului;

c. periclitează, prin modul de executare a operațiunilor petroliere, posibilitatea exploatării viitoare a zăcământului, încalcă normele privind protecția și exploatarea în siguranță a zăcămintelor;

d. aduce grave încălcări privind sănătatea, siguranța și securitatea muncii.

Suspendarea acordului/permisului pentru oricare dintre motivele de mai sus produce efect asupra titularului de la data comunicării făcute de către autoritatea competentă, până la dispariția cauzei care a determinat suspendarea, dar nu mai mult de un an.

Autoritatea competentă **reziliază** concesiunea când constată că titularul acordului petrolier:

a. nu își îndeplinește, din vină proprie, obligațiile asumate cu privire la termenul de începere a operațiunilor petroliere;

b. continuă sistarea operațiunilor petroliere pe o perioadă mai mare de 60 de zile, fără acordul autorității competente;

c. nu respectă prevederile studiilor tehnico-științifice de exploatare;

d. execută operațiuni petroliere fără autorizațiile prevăzute de lege sau dacă i s-a retras acordul și/sau autorizația privind protecția mediului și/sau cea de protecție a muncii;

e. furnizează, cu bună știință, autorității competente date și informații false cu privire la operațiunile petroliere sau încalcă clauzele de confidențialitate prevăzute în licență;

f. nu achită în termen de 6 luni de la data scadentă redevența petrolieră datorată statului;

g. nu respectă o clauză prevăzută prin acordul petrolier, cu sancțiunea revocării concesiunii;

h. nu realizează volumul minim de lucrări prevăzute în acordul petrolier pentru o perioadă dată și expirată;

i. nu înlătură, în termen, cauza pentru care a fost suspendată concesiunea.

Rezilierea concesiunii pentru oricare dintre motivele de mai sus produce efect asupra titularului după împlinirea a 30 de zile de la data notificării făcute de către autoritatea competentă[2].

În cazul în care survine un eveniment de **forță majoră**, titularul notifică autorității competente situația în termen de 5 zile de la producerea evenimentului. Documentele care certifică forța majoră sunt eliberate de instituția legal abilitată în acest scop și se depun în termen de 15 zile de la producerea evenimentului. Încetarea concesiunii produce efect după 30 de zile de la data notificării cauzei de forță majoră.

---

[1] Conform art. 40 din Legea petrolului nr. 238/2004, actualizată.

[2] Conform art. 42 din Legea petrolului nr. 238/2004, actualizată.

Dacă, în limita termenului de 30 de zile, autoritatea competentă notifică titularului acordului refuzul său de a accepta evenimentul invocat de titular ca fiind o cauză de forță majoră, provocând imposibilitatea definitivă a inițierii sau a continuării executării operațiunilor petroliere, neimputabilă acestuia, titularul acordului poate cere instanței de contencios administrativ pronunțarea încetării acordului pentru caz de forță majoră, fără obligarea la plata de daune-interese.

După rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești, autoritatea competentă va emite decizia de încetare a concesiunii[1].

Decizia de încetare a concesiunii petroliere se publică în Monitorul Oficial al României, Partea a IV-a, cu mențiunea datei de la care produce efect, și se înscrie în Cartea petrolieră de către autoritatea competentă.

La încetarea concesiunii petroliere pentru oricare dintre cauzele prevăzute la art. 38, concesionarul este obligat să restituie, în deplină proprietate, libere de orice sarcină, bunurile concesionate, inclusiv investițiile realizate la acestea, legate nemijlocit de realizarea operațiunilor petroliere.

În cazul în care, la încetarea cauzei de forță majoră, titularul decide să renunțe la acordul petrolier, despăgubirea va fi în obligația noului titular, licențiat de către autoritatea competentă în condițiile legii, și va acoperi valoarea activelor preluate, așa cum este aceasta înscrisă în Cartea petrolieră[2].

În termen de maximum 6 luni de la primirea notificării privind încetarea concesiunii petroliere, autoritatea competentă va stabili și va comunica titularului măsurile ce urmează a fi luate cu privire la perimetrul petrolier, la perimetrele de operare a conductelor magistrale și terminalului petrolier și la dotările aferente acestora, după caz.

7. Autorizații

17. Procedurile pentru obținerea autorizațiilor, acordurilor și/sau avizelor de mediu și de protecția muncii, necesare pentru desfășurarea activităților miniere, vor fi coordonate de fiecare autoritate, conform competențelor și reglementărilor stabilite prin legislația în vigoare.

Autoritatea competentă va informa în scris, în termen de 10 zile de la data intrării în vigoare a licențelor de exploatare, consiliile județene, consiliile locale și prefecturile județene în raza cărora se află perimetrele concesionate despre activitățile miniere și perimetrele concesionate prin aceste licențe.

În termen de 90 de zile de la primirea informării, consiliile județene și consiliile locale vor modifica și/sau vor actualiza planurile de amenajare a teritoriului și planurile urbanistice generale existente, pentru a permite executarea tuturor operațiunilor necesare desfășurării activităților miniere concesionate.

Autorizațiile, acordurile și alte aprobări și avize necesare activităților de construcții-montaj de mine și altor activități de construcții necesare în vederea începerii și desfășurării activităților miniere se vor emite, de regulă, pentru ansamblul acestor construcții, și nu separat pentru fiecare construcție, conform solicitării titularilor de licențe.

---

[1] Conform art. 43 din Legea petrolului nr. 238/2004, actualizată.

[2] Conform art. 44 din Legea petrolului nr. 238/2004, actualizată.

BUCUREȘTI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Autorizațiile, acordurile și alte aprobări și avize necesare activităților de construcții-montaj de mine și altor activități de construcții necesare în vederea începerii și desfășurării de activități miniere pot impune condiții privind parametrii și caracteristicile de funcționare a construcțiilor și instalațiilor respective.

Autorizațiile, acordurile și celelalte aprobări și avize de funcționare necesare desfășurării de activități miniere sunt valabile pe toată durata permiselor și a licențelor în baza cărora se desfășoară aceste activități. În cazul modificării condițiilor avute în vedere la emiterea autorizațiilor, acordurilor și a celorlalte avize și aprobări necesare desfășurării de activități miniere, titularii acestor activități trebuie să solicite emiterea de noi autorizații, acorduri, avize și aprobări.

Autorizațiile, acordurile și alte aprobări și avize de funcționare necesare desfășurării activităților miniere se emit pentru ansamblul operațiunilor necesare activităților miniere sau, separat, pentru fiecare operațiune ori categorie de operațiuni, conform solicitării titularilor de licențe.

Respectarea condițiilor impuse prin autorizațiile, acordurile și alte aprobări și avize emise pentru activitățile de construcții-montaj de mine și alte construcții necesare în vederea începerii și desfășurării de activități miniere, precum și respectarea condițiilor prevăzute de lege în privința desfășurării de activități miniere se monitorizează de către titularii de licențe și se verifică de către autoritățile competente în domeniu, pe perioada probelor tehnologice, care nu poate să depășească 6 luni de la terminarea operațiunilor de construcții-montaj.

Dacă se constată respectarea condițiilor legale, autorizațiile, acordurile și alte aprobări ori avize de funcționare necesare desfășurării de activități miniere se emit în termen de maximum 10 zile de la finalizarea probelor tehnologice.

8. Redevențe de exploatare și alte costuri

8.1. În domeniul minier

18. Titularii licențelor/permiselor sunt obligați la plata către bugetul de stat a unei **taxe pentru activitatea de prospecțiune, explorare și exploatare a resurselor minerale**, precum și a unei **redevențe miniere**.

Taxa anuală pentru activitatea de prospecțiune se stabilește la 341 lei/kmp, cea pentru activitatea de explorare se stabilește la 1.367 lei/kmp; aceasta se dublează după 2 ani și devine de 5 ori mai mare după 4 ani, iar taxa anuală pentru activitatea de exploatare se stabilește la 34.180 lei/kmp. Aceste valori au fost reactualizate conform H.G. nr. 350/2015.

Valoarea taxelor va fi reactualizată anual, la propunerea autorității competente, prin hotărâre a Guvernului, în funcție de rata inflației. Ele se datorează anual și se plătesc anticipat pentru anul viitor, până la data de 31 decembrie a anului în curs[1].

Redevența minieră este definită prin lege[2] ca fiind suma datorată bugetului de stat de către titular pentru concesionarea/administrarea activităților de exploatare a resurselor minerale, bunuri ale domeniului public al statului.

---

[1] Conform art. 44 din Legea minelor nr. 85/2003, actualizată.

[2] Art. 3 pct. 31 din Legea minelor nr. 85/2003.

Redevența minieră cuvenită bugetului de stat se stabilește, la încheierea licenței ori la eliberarea permisului de exploatare, după cum urmează:

a. o cotă procentuală de 5% din valoarea producției miniere pentru minereuri feroase, neferoase, de aluminiu și roci aluminifere, radioactive, pământuri rare și disperse, pietre prețioase și semiprețioase, produse reziduale miniere, roci bituminoase, ape minerale terapeutice, ape termominerale, ape geotermale și gazele care le însoțesc, gaze necombustibile, nămoluri și turbe terapeutice;

b. o cotă procentuală de 4% din valoarea producției miniere pentru cărbuni;

c. o cotă procentuală de 6% din valoarea producției miniere pentru metale nobile;

d. echivalentul în lei a 0,875 euro, pe unitatea de producție minieră, pentru substanțe nemetalifere;

e. echivalentul în lei a 0,4375 euro, pe unitatea de producție minieră, pentru roci magmatice, roci metamorfice, călcare industriale și de construcții, dolomită, gresie și tufuri industriale;

f. echivalentul în lei a 0,50 euro, pe unitatea de producție minieră, pentru argile, marne, loess, nisip și pietriș, nisip și roci caolinoase;

g. echivalentul în lei a 0,6875 euro, pe unitatea de producție minieră, pentru albastru industrial, piatră ponce, sienite nefelinice, ghips, cretă, nisip silicios, bentonită, nisip caolinos, ardezie și diatomită;

h. echivalentul în lei a 2,5 euro, pe unitatea de producție minieră, pentru bazalt ornamental, dacit ornamental, andezit ornamental, riolit ornamental, granit ornamental și granodiorit ornamental;

i. echivalentul în lei a 3,125 euro, pe unitatea de producție minieră, pentru albastru ornamental, aragonit ornamental și siliconite ornamentale;

j. echivalentul în lei a 3,75 euro, pe unitatea de producție minieră, pentru marmură, calcar ornamental, gresie ornamentală, travertin și tufuri ornamentale;

k. echivalentul în lei a 1,0 euro, pe unitatea de producție minieră, pentru săruri haloide.

Redevența minieră cuvenită bugetului de stat pentru ape minerale naturale se stabilește la sursă, în echivalentul în lei a 4 euro/1.000 litri, la cursul Băncii Naționale a României de la data plății.

Redevențele miniere se calculează la cursul de schimb oficial lei/euro stabilit în prima zi lucrătoare a lunii octombrie din anul precedent, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene.

Acestea se datorează din ziua începerii realizării producției și sunt plătibile trimestrial, cu scadență până la data de 25 a primei luni a trimestrului următor[1].

Titularii licențelor au obligația de a transmite autorității competente datele și informațiile necesare pentru a calcula redevența minieră cuvenită conform legii.

Verificarea exactității datelor și a informațiilor pe baza cărora se calculează taxa pentru activitatea minieră și redevența minieră se face de către autoritatea competentă, precum și de către organele fiscale din subordinea Agenției Naționale de Administrare Fiscală.

Sumele reprezentând taxa pentru activitatea minieră și redevența minieră datorate bugetului de stat se declară de către plătitor la organul fiscal competent până la termenul de plată stabilit prin lege.

[1] Conform art. 45 din Legea minelor nr. 85/2003, actualizată.

Pentru neplata la termen a taxelor pentru activitatea minieră și a redevenței miniere se datorează dobânzi și penalități de întârziere, conform legislației fiscale în vigoare[1].

19. Pentru actele eliberate în exercitarea atribuțiilor sale: avize, permise de prospecțiune și exploatare, licențe de explorare și exploatare, documente de înregistrare a rezervelor, decizii de încetare a activității miniere, aprobări de asociere, de transfer al licenței, acte adiționale la licențe, atestate, autorizări sau alte asemenea acte, precum și pentru consultarea și utilizarea unor documente și informații referitoare la resursele minerale și a Cărții miniere, autoritatea competentă percepe **tarife** stabilite prin ordin al președintelui autorității competente, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Veniturile extrabugetare realizate de autoritatea competentă din perceperea acestor tarife sunt utilizate pentru finanțarea cheltuielilor pentru alcătuirea pachetelor de date și lansarea apelurilor publice de oferte, organizarea rundelor de prezentare a condițiilor de participare la oferta publică, ținerea licitațiilor și elaborarea de studii, expertizări și consultanță tehnică și alte cheltuieli materiale, precum și pentru dotări. Veniturile rămase neutilizate la sfârșitul anului bugetar se preiau ca venituri în anul următor, la dispoziția autorității competente.

Categoriile de cheltuieli care se finanțează din venituri extrabugetare aprobate prin legea bugetului de stat se stabilesc prin ordin al președintelui autorității competente[2].

Plata taxelor, tarifelor și a redevențelor prezentate mai sus nu îl scutește pe titularul licenței/permisului de plata obligațiilor bugetare datorate conform legislației fiscale în vigoare.

20. Titularul licenței de exploatare minieră constituie o **garanție financiară pentru refacerea mediului**, în conformitate cu instrucțiunile tehnice emise de autoritatea competentă.

Garanția financiară pentru refacerea mediului reprezintă obligația și, totodată, răspunderea persoanelor fizice sau juridice care desfășoară activități miniere pe bază de licență ori permis de exploatare pentru asigurarea fondurilor financiare necesare refacerii mediului și care poate fi sub formă de depozit bancar, scrisoare de garanție bancară irevocabilă sau alte modalități prevăzute de lege.

Pentru obținerea permisului de exploatare solicitanții sunt obligați la constituirea garanției financiare pentru refacerea mediului, precum și la plata taxei pe activitatea de exploatare și a redevenței miniere, în condițiile legii. Constituirea garanției financiare pentru refacerea mediului și plata taxei se vor face la data eliberării permisului, iar plata redevenței miniere se realizează etapizat, pe durata valabilității permisului de exploatare.

Folosirea rocilor utilizabile în construcții, turbei și apelor minerale, situate pe suprafețe de teren aflate în proprietatea persoanelor fizice, este scutită de la plata taxelor și a redevențelor legale, cu condiția încunoștințării autorității competente prin organele sale teritoriale. De aceeași scutire beneficiază și căminele de copii și casele de bătrâni situate pe suprafețe de teren aflate în proprietatea lor.

---

[1] Conform art. 47 din Legea minelor nr. 85/2003, actualizată.

[2] Conform art. 48 din Legea minelor nr. 85/2003, actualizată.

8.2. În domeniul petrolier

21. Titularii acordurilor petroliere sunt obligați la plata către bugetul de stat a unei redevențe petroliere.

Redevența petrolieră reprezintă suma datorată de către titularii acordurilor petroliere bugetului de stat, în condițiile legii, pentru desfășurarea operațiunilor petroliere, precum și pentru utilizarea bunurilor proprietate publică a statului în cadrul operațiunilor petroliere.

Redevența petrolieră se stabilește astfel:

a. o cotă procentuală din valoarea producției brute extrase, pentru operațiunile petroliere de exploatare a zăcămintelor petroliere, după cum urmează:

➢ **petrol**

- 3,5% pentru zăcăminte care produc sub 10 tone/trimestru;
- 5% pentru zăcăminte care produc între 10 și 20 tone/trimestru;
- 7% pentru zăcăminte care produc între 20 și 100 tone/trimestru;
- 13,5% pentru zăcăminte care produc peste 100 tone/trimestru.

➢ **gaze naturale**

- 3,5% pentru zăcăminte care produc sub 10 mc/trimestru;
- 7,5% pentru zăcăminte care produc între 10 și 50 mc/trimestru;
- 9% pentru zăcăminte care produc între 50 și 200 mc/trimestru;
- 13% pentru zăcăminte care produc peste 200 mc/trimestru.

b. o cotă de 10% din valoarea veniturilor brute realizate din operațiuni petroliere de transport și tranzit al petrolului prin sistemele naționale de transport al petrolului, precum și din operațiunile petroliere efectuate prin terminalele petroliere aflate în proprietatea publică a statului;

c. o cotă procentuală din valoarea veniturilor brute realizate din operațiuni petroliere de transport prin sisteme de transport, altele decât Sistemul național de transport al petrolului, precum și din operațiunile petroliere efectuate prin terminalele petroliere, altele decât cele aflate în proprietatea publică a statului, cotă determinată pe baza unei metodologii elaborate de autoritatea competentă și aprobate prin hotărâre a Guvernului;

d. o cotă de 3% din valoarea venitului brut realizat din operațiunile de înmagazinare subterană a gazelor naturale.

Redevența petrolieră este datorată din ziua începerii operațiunilor petroliere și este plătibilă trimestrial, cu scadența la data de 25 a primei luni a trimestrului următor.

Calculul contravalorii redevenței petroliere datorate bugetului de stat de către titularii acordurilor petroliere de dezvoltare-exploatare și exploatare se face pe baza prețurilor de referință stabilite de autoritatea competentă[1].

Prețul de referință al petrolului reprezintă prețul stabilit de către autoritatea competentă, în baza unei metodologii fundamentate prin studii de specialitate, care se utilizează pentru calculul veniturilor bugetului de stat aferente redevenței petroliere.

Pentru cantitățile de petrol destinate constituirii stocului minim de siguranță nu se datorează redevență.

Pentru gazele naturale reinjectate în zăcământ în scop tehnologic nu se datorează redevență petrolieră.

---

[1] Conform art. 49 din Legea minelor nr. 85/2003, actualizată.

Gazele extrase din sonde concomitent cu țițeiul, neutilizate și nevalorificate de către titular, se predau autorității competente, fără plată, iar titularul este scutit de la plata redevenței petroliere. Dreptul de valorificare a acestor gaze se va concesiona de către autoritatea competentă prin acord petrolier, noul titular urmând să suporte cheltuielile de preluare, riscurile de utilizare, precum și redevența petrolieră aferentă cantităților preluate.

Verificarea exactității datelor și a informațiilor pe baza cărora se calculează redevența petrolieră se face de către autoritatea competentă, precum și de către organele fiscale din subordinea Agenției Naționale de Administrare Fiscală.

Sumele reprezentând redevența petrolieră datorată bugetului de stat se declară de către plătitor la organul fiscal competent până la termenul de plată prevăzut de lege.

Pentru neplata la termen a redevenței petroliere se datorează dobânzi și penalități de întârziere, conform legislației fiscale în vigoare.

În cazul în care se constată întârzieri de peste 6 luni în achitarea acestor obligații, autoritatea competentă va rezilia concesiunea petrolieră[1].

22. Pentru actele eliberate în exercitarea atribuțiilor sale, Agenția Națională pentru Resurse Minerale[2] percepe **tarife** stabilite pe baza costurilor aferente cuprinzând cheltuieli cu salarii, contribuții sociale aferente salariilor și cheltuieli materiale.

Pentru consultarea și utilizarea unor documente și informații referitoare la resursele de petrol, în vederea participării la concursuri de ofertă, precum și pentru consultarea Cărții petroliere, se percep **taxe** calculate în baza valorii de utilizare a documentelor și informațiilor.

Taxele se calculează în funcție de volumul informației oferite, calitatea acesteia, metoda de investigare folosită pentru obținerea informației și vechimea acesteia.

Atât tarifele, cât și taxele de mai sus constituie venituri extrabugetare ale Agenției Naționale a Resurselor Minerale[3].

9. Produse rezultate din exploatările miniere și petroliere

23. Producția minieră reprezintă cantitatea de produse miniere extrasă în vederea prelucrării și/sau comercializării de către titularul dreptului de exploatare.

Produsul minier este produsul rezultat din activitatea de exploatare a unui zăcământ, livrat ca atare sau sub formă de șorțuri rezultate în urma unui proces tehnologic de prelucrare/preparare, pentru a fi utilizat ca produs finit sau ca materie primă la fabricarea unui alt produs.

Din activitățile miniere pot rezulta și alte produse decât cele ce fac obiectul principal al licenței și având compoziții chimice ori stări de agregare variate, dar având toate o valoare economică intrinsecă.

---

[1] Conform art. 51 din Legea minelor nr. 85/2003, actualizată.

[2] Avize, permise de prospecțiune și exploatare, documente de înregistrare a rezervelor, decizii de încetare a operațiunilor petroliere, aprobări de asociere, de transfer al acordului petrolier, atestate, autorizări sau alte asemenea acte.

[3] Conform art. 52 din Legea minelor nr. 85/2003, actualizată.

Astfel, rocile utilizabile în construcții și acumulările de turbă pot fi extrase de către persoane fizice sau juridice în cantități determinate, pe termen de până la un an și pe bază de permis de exploatare emis de autoritatea competentă. Permisul se eliberează primului solicitant.

Pentru exploatările de nisipuri și pietrișuri din albiile minore ale râurilor, permisele de exploatare se eliberează după obținerea avizelor prevăzute de legislația în vigoare în domeniul gospodăririi apelor.

Rocile utilizabile în construcții, turba și apele minerale, situate pe suprafețe de teren aflate în proprietatea persoanelor fizice, pot fi folosite de către proprietarul suprafeței numai dacă nu fac obiectul unei concesiuni existente și numai pentru nevoile proprii, fără drept de comercializare.

Recuperarea aurului din aluviuni, realizată în afara concesiunilor, se face de către persoane fizice și juridice, în baza unui permis de exploatare eliberat de autoritatea competentă.

Persoanele fizice și juridice autorizate pentru activitatea de recuperare a aurului din aluviuni sunt obligate la plata taxelor și a redevențelor prevăzute de lege.

Minereurile radioactive reprezintă acumulările de uraniu și toriu aflați sub formă de compuși chimici naturali.

Nu în ultimul rând, trebuie spus faptul că din activitatea minieră rezultă și așa-numitele produse miniere reziduale, adică produsele remanente depuse în halde și iazuri de decantare rezultate din activitatea minieră.

În ceea ce privește producția de țiței, ea poate face obiectul depozitării (înmagazinării) sau al transportului către beneficiar.

Înmagazinarea subterană reprezintă ansamblul de operațiuni petroliere executate la și de la suprafață pentru introducerea, stocarea în depozite subterane, precum și scoaterea petrolului din acestea, în vederea valorificării.

10. Regimul sistemului național de transport al petrolului și al conductelor magistrale care asigură transportul și tranzitul petrolului

24. Transportul produselor petroliere constă în ansamblul activităților pentru operarea conductelor magistrale sau a unor porțiuni din acestea, precum și preluarea, manipularea, dispecerizarea, depozitarea, selecționarea, transmisia și livrarea petrolului la consumatori finali, la distribuitori, la export sau în tranzit.

Transportatorul este persoana juridică care este titular al unui acord petrolier pentru transportul petrolului prin conducte magistrale și/sau de tranzit.

Sistemul național de transport al petrolului este un ansamblu de active patrimoniale având o utilizare specifică, o importanță strategică și este plasat, ca atare, în proprietatea publică a statului. Chiar și investițiile efectuate din surse proprii de către titularul unei concesiuni, în vederea operării sistemului național de transport al petrolului, concretizate în dezvoltări și modernizări ale sistemului național de transport al petrolului, fac parte din proprietatea publică a statului.

Sistemul național de transport al petrolului este definit de legiuitor ca fiind ansamblul conductelor magistrale interconectate care asigură colectarea petrolului extras din perimetrele de exploatare sau a celui provenit din import și dirijarea lui de la punctele de

predare de către producători, respectiv importatori, la unitățile de prelucrare, spre centrele de distribuție și consum sau la export, stațiile de pompare și comprimare, rampele de încărcare-descărcare pe calea ferată, precum și toate instalațiile, echipamentele și dotările aferente acestora, inclusiv segmentele din conductele de interconectare aflate pe teritoriul României.

Dreptul de utilizare a sistemului național de transport al petrolului se poate acorda numai unui titular de acord petrolier și numai în condițiile legii.

25. Țițeiul poate face doar obiectul tranzitului, adică transportul ce se efectuează pe teritoriul României pentru petrolul provenit dintr-un stat și destinat, de asemenea, altui stat. Tranzitul țițeiului se efectuează prin conducte magistrale, pe baze contractuale, cu respectarea legislației în vigoare și a acordurilor internaționale la care România este parte.

Conducta colectoare semnifică orice conductă sau rețea de conducte, inclusiv instalațiile, echipamentele și dotările aferente, prin care se asigură transportul petrolului de la punctele de colectare din cadrul zăcămintelor comerciale până la conducta magistrală.

Conducta magistrală este orice conductă, inclusiv instalațiile, echipamentele și dotările aferente, prin care se asigură transportul petrolului între punctele de preluare din conducte colectoare sau din import și punctele de predare la unitățile de prelucrare, centrele de distribuție și la consumatorii racordați direct la aceasta sau la export.

Operarea conductelor magistrale semnifică ansamblul activităților desfășurate pentru realizarea transportului petrolului, construirea, exploatarea, dezvoltarea, întreținerea, repararea, modernizarea și abandonarea conductelor magistrale sau a unor porțiuni din acestea.

Conducta de tranzit este conducta care asigură transportul petrolului pe teritoriul României, între două puncte diferite situate pe frontiera de stat a țării, construită în baza unui acord interguvernamental, care are regimul juridic și este operată în conformitate cu prevederile legii speciale prin care se aprobă acordul.

Depozitul subteran este un spațiu din scoarța terestră cu calități naturale sau dobândite ca urmare a unor operațiuni petroliere ori activități miniere anterioare, proprii pentru introducerea, stocarea și scoaterea unor volume de petrol.

Tranzitul țițeiului se poate efectua numai în baza unor contracte de tranzit care vor fi negociate de entitățile desemnate de statul român cu entitățile corespondente din statele implicate, având la bază și condițiile/clauzele contractuale stabilite potrivit mandatului autorităților competente. Conform legii, condițiile prevăzute în contractele de tranzit nu vor include clauze restrictive nejustificate sau care să pericliteze securitatea furnizării și calitatea serviciilor, ținându-se cont de rezerva de producție, capacitatea de depozitare și de eficiența modului de operare a sistemului existent.

Terminalul petrolier reprezintă ansamblul compus din rezervoare, conducte tehnologice, pompe și instalații portuare care asigură transferul petrolului de la/la limita conductelor magistrale la/de la facilitățile portuare, pentru import, respectiv export.

Perimetrul de operare a conductelor magistrale și a terminalului petrolier delimitează culoarul de protecție și siguranță a conductelor, terenurile aferente stațiilor de pompare, comprimare și depozitare, precum și instalațiilor de protecție, securitate și comunicații aferente.

26. Regimul transportului petrolului prin sistemul național de transport este cel al unui serviciu public de interes național și de importanță strategică.

Concesionarul sistemului național de transport al petrolului are calitatea de transportator comun și obligația de a asigura, potrivit prevederilor legale, accesul liber la capacitatea disponibilă a sistemului tuturor solicitanților, persoane juridice autorizate, în condiții egale, în mod nediscriminatoriu și transparent.

Capacitatea disponibilă reprezintă diferența dintre capacitatea fizică totală a sistemului și capacitatea angajată prin obligațiile contractuale asumate de către transportator, prin contracte încheiate și în vigoare la data solicitării de către un beneficiar, asigurând totodată:

a. transportul petrolului aparținând transportatorului;

b. îndeplinirea unor obligații privind prestarea unor servicii publice de către transportatorul comun, conform legislației în vigoare;

c. menținerea unei rezerve de capacitate necesare operării sistemului în condiții de securitate, flexibilitate și eficiență, potrivit normelor tehnice emise de transportator și avizate de autoritatea competentă.

Accesul la capacitatea disponibilă a sistemului național de transport al petrolului reprezintă dreptul oricărui solicitant autorizat de a beneficia de racordare efectivă la sistem și/sau de transport al propriilor cantități de țiței, condensat și/sau gaze naturale, corespunzător contractului de transport încheiat și în schimbul achitării tarifelor de transport.

Tarifele de transport din sistemul național de transport se stabilesc de către autoritatea competentă, în conformitate cu legislația în vigoare[1].

Transportatorul comun nu este obligat să asigure accesul la sistemul național de transport al petrolului atunci când:

a. nu există capacitate disponibilă în conductele magistrale pentru rutele solicitate. În cazul în care nu există suficientă capacitate disponibilă pentru a transporta întreaga cantitate solicitată, transportatorul comun va informa solicitantul, iar acesta va putea să își ajusteze cererea în mod corespunzător;

b. există considerente temeinice de ordin tehnic, operațional sau de siguranță, care pot afecta securitatea operării sistemului;

c. calitatea petrolului solicitat să fie transportat nu respectă: specificațiile de calitate corespunzătoare pentru sistemul național de transport al petrolului; specificațiile de calitate a transporturilor de petrol contractate; calitatea transporturilor de petrol solicitate, cărora li s-a acordat un nivel mai înalt de prioritate în cadrul cererii.

Totuși, orice refuz al transportatorului comun de a asigura oricărui solicitant accesul la sistemul național de transport va fi motivat în mod corespunzător și transmis în scris acestuia și către autoritatea competentă.

Transportatorul comun are următoarele **obligații**:

a. asigură integritatea calitativă și cantitativă a petrolului transportat, cu deducerea cantităților aferente pierderilor tehnologice, calculate conform instrucțiunilor tehnice în vigoare;

b. asigură o rezervă de capacitate, necesară operării sistemului în condiții de securitate, flexibilitate și eficiență, potrivit normelor tehnice emise de transportator și avizate de autoritatea competentă.

[1] Conform art. 20 din Legea petrolului nr. 238/2004, actualizată.

Solicitantul va avea dreptul de a se adresa autorității competente referitor la refuzul transportatorului comun, a cărui soluționare se va face printr-o procedură stabilită de aceasta prin reglementări, iar soluția autorității competente este obligatorie pentru transportator și solicitant[1].

Autoritatea competentă are dreptul să investigheze, să analizeze și să soluționeze, din proprie inițiativă, orice caz de refuz al accesului la sistemul național de transport, înregistrat de către transportatorul comun.

27. Pentru a asigura întreținerea sistemului național de transport al petrolului și pentru a elimina apariția posibilelor pericole în exploatarea acestuia se instituie **zone de protecție și zone de siguranță.**

Prin **zonă de protecție** se desemnează suprafața de teren extinsă de o parte și de alta a proiecției în plan orizontal a conductelor magistrale și a instalațiilor/infrastructurii aferente, cu o distanță care asigură integritatea tehnică în funcționarea acestora.

Prin zonă de siguranță se desemnează suprafața de teren extinsă de o parte și de alta a proiecției în plan orizontal a conductelor magistrale și a instalațiilor/infrastructurii aferente, cu o distanță stabilită pentru fiecare obiectiv, în funcție de cerințele de siguranță și intervenție ale acestuia.

Asupra terenurilor aflate în proprietatea terților, cuprinse în zonele de protecție și de siguranță, se stabilește drept de servitute legală. Cu toate acestea, transportatorii au dreptul să realizeze lucrări de intervenții numai cu anunțarea proprietarului terenului. Despăgubirile pentru intervențiile executate se stabilesc ulterior prin negocieri cu proprietarul terenului, iar în caz de divergență, cuantumul despăgubirilor se stabilește de către instanțele judecătorești.

Dezactivarea unui sector din sistemul național de transport al petrolului se poate face numai cu acordul autorității competente și cu obligația titularului de a asigura preluarea și transportul petrolului din sectorul respectiv și realizarea lucrărilor de refacere și reabilitare a mediului.

11. Drepturile și obligațiile deținătorilor de licență de exploatare

11.1. În domeniul minier

28. Titularul licenței/permisului de exploatare are următoarele drepturi:

a. să aibă acces, în condițiile legii, la terenurile necesare desfășurării activităților miniere în limitele perimetrului prevăzut în licență/permis;

b. să execute toate activitățile miniere prevăzute în licență/permis, în limitele perimetrului acordat;

c. să dispună asupra cantităților de produse miniere realizate;

d. să folosească, cu respectarea prevederilor legale din domeniul gospodăririi apelor și al protecției mediului, surse de apă de suprafață sau subterane necesare desfășurării activităților miniere;

e. să se asocieze cu alte persoane juridice în vederea executării activităților miniere prevăzute în licență, cu aprobarea prealabilă a autorității competente. Responsabilitatea

[1] Conform art. 21 din Legea petrolului nr. 238/2004, actualizată.

îndeplinirii obligațiilor din licență revine în exclusivitate asociatului care are calitatea de titular de licență. În vederea emiterii aprobării asocierii autoritatea competentă va avea în vedere cel puțin următoarele elemente: capacitatea tehnică și financiară a celui cu care se încheie asocierea, obiectul asocierii, modul de delimitare a drepturilor și obligațiilor asociaților. Companiile și societățile naționale care execută activități miniere vor obține aprobarea autorității competente numai cu acordul prealabil al ministerului de resort;

f. să obțină de la autoritatea competentă, în condițiile legii, datele și informațiile necesare desfășurării activităților sale miniere, să dețină și să utilizeze aceste date și informații, precum și pe cele obținute din activitățile proprii, pe durata valabilității licenței/permisului;

g. să întrerupă activitatea pe o perioadă ce depășește 60 de zile, cu acordul prealabil al autorității competente;

h. să construiască drumuri, poduri, căi ferate, rețele electrice, precum și alte utilități de infrastructură necesare activităților miniere, în condițiile legii[1].

29. În scopul exploatării raționale și protejării bogățiilor subsolului, agenții economici care execută lucrări de cercetare geologică, de exploatare și valorificare a resurselor minerale, au următoarele **obligații generale**:

- să-și desfășoare activitatea pe baza documentațiilor tehnico-economice elaborate, avizate și aprobate conform legii;
- să obțină atestarea în ceea ce privește capacitatea lor tehnică pentru executarea lucrărilor pe care le efectuează;
- să-și desfășoare activitatea exclusiv în cuprinsul perimetrelor instituite și marcate pentru care au obținut permis de cercetare sau autorizație de exploatare;
- să respecte prescripțiile obligatorii stabilite în aria acestora, pentru protejarea resurselor minerale.

30. Titularul licenței/permisului de exploatare are următoarele **obligații specifice**:

a. să respecte prevederile legii, ale normelor și instrucțiunilor și pe cele ale licenței ori permisului;

b. să elaboreze, pe baza licenței/permisului, înaintea începerii și pe parcursul activităților miniere, documentații tehnice și economice pentru realizarea acestora, documentații în vederea obținerii acordului/autorizației de mediu și să le supună avizării autorității competente. În cazul agenților economici aflați sub autoritatea ministerului de resort este necesar avizul prealabil al acestuia;

c. să înceapă activitățile miniere în termen de cel mult 210 zile de la intrarea în vigoare a licenței;

d. să obțină, să întocmească, să țină la zi și să transmită autorității competente, la termenele fixate, datele, informațiile și documentele prevăzute în licență/permis, referitoare la activitățile miniere executate, precum și rezultatele obținute, pentru a fi înregistrate în Cartea minieră și în Cadastrul extractiv. În cazul minereurilor radioactive, aceste date se vor transmite și autorității competente în domeniu, conform prevederilor legale;

[1] Conform art. 38 din Legea minelor nr. 85/2003, actualizată.

e. să informeze autoritatea competentă cu privire la actele de control efectuate de autoritățile locale de protecție a mediului și de protecție a muncii;

f. să păstreze confidențialitatea asupra datelor și informațiilor obținute, în condițiile legii, de la autoritatea competentă și ministerul de resort, precum și din activitatea proprie și să le difuzeze numai în condițiile prevăzute în licență;

g. să actualizeze periodic planul de încetare a activității și să îl supună aprobării autorității competente;

h. să recupereze și să protejeze asociațiile naturale de minerale cu valoare estetică și științifică, denumite flori de mină, întâlnite în lucrările miniere executate, și să informeze autoritatea competentă;

i. în cazul încetării concesionarii, să procedeze la predarea către autoritatea competentă a perimetrului de exploatare instituit;

j. să îndeplinească în termenele stabilite măsurile dispuse în scris de către autoritatea competentă, în exercitarea atribuțiilor ce îi revin, potrivit legii;

k. să execute și să finalizeze lucrările de refacere a mediului în perimetrele afectate de activitățile miniere;

l. să efectueze la zi măsurătorile topografice necesare și să completeze planurile de situație a tuturor lucrărilor executate pe parcursul derulării activităților miniere, în conformitate cu Regulamentul de topografie minieră;

m. să nu transporte, să nu folosească, să nu manipuleze și să nu depoziteze în lucrările executate deșeuri și substanțe periculoase și/sau toxice, radioactive sau orice alte substanțe poluante, decât cu respectarea prevederilor legale;

n. să obțină avizul autorităților portuare și al autorităților publice competente în domeniul transporturilor și gospodăririi apelor pentru efectuarea activităților miniere în zona căilor navigabile;

o. să organizeze, pe lângă intrările în mină prin care se face accesul personalului, precum și în subteran, servicii medicale de prim ajutor, dotate cu personal, aparatură, instrumentar de specialitate și materiale, conform normelor emise de autoritatea competentă în domeniul sănătății;

p. la încetarea concesiunii, să execute lucrările de conservare și/sau închidere a minei/carierei, conform planului de încetare a activității, inclusiv monitorizarea factorilor de mediu postînchidere;

q. să suporte cheltuielile aferente transferului de tehnologie și perfecționării profesionale, prevăzute în licență. Sumele respective vor fi virate într-un cont separat al autorității competente, deschis în acest scop, și vor fi evidențiate ca atare;

r. să pregătească și să finanțeze implementarea măsurilor cuprinse în planul de atenuare a impactului social;

s. să mențină pe toată perioada exploatării garanția financiară pentru refacerea mediului;

ș. să achite taxele privind activitatea minieră și redevența minieră la termenele legale.

31. În cazul în care titularul licenței este o companie sau o societate națională minieră, aceasta are și următoarele **obligații față de ministerul de resort:**

a. să fundamenteze și să transmită anual, la termenele stabilite, volumele de finanțare necesare realizării lucrărilor prevăzute în licență;

b. să transmită informațiile solicitate referitoare la producția și investițiile realizate, precum și la modul de utilizare a fondurilor acordate de la bugetul de stat;

c. să transmită autorității competente datele și documentele stabilite de ministerul de resort, pentru a fi înregistrate în Cartea minieră și în Cadastrul extractiv;

d. să execute, în cazul privatizării, lucrările de conservare/închidere a minelor/carierelor și de refacere a mediului pe suprafețele afectate până la momentul privatizării[1].

11.2. În domeniul petrolier

32. Titularul acordului petrolier are următoarele drepturi:

a. de folosință și de acces, în condițiile legii, la terenurile necesare desfășurării operațiunilor petroliere, în limitele perimetrului prevăzut în acordul petrolier;

b. de acces, în condițiile legii, la conductele petroliere, porturile, docurile și la alte instalații, în cazul în care folosirea acestora îi este necesară pentru realizarea operațiunilor petroliere de dezvoltare-exploatare și exploatare, cu plata tarifelor respective către titularii acordurilor de concesiune a sistemului național de transport și a terminalelor petroliere;

c. să execute, în limitele perimetrului acordat, toate operațiunile petroliere prevăzute în acordul petrolier;

d. să folosească, cu respectarea prevederilor legale din domeniul gospodăririi apelor și al protecției mediului, surse de apă de suprafață sau subterane, necesare desfășurării operațiunilor petroliere;

e. să dispună asupra cantităților de petrol ce îi revin, conform clauzelor acordului petrolier, inclusiv să le exporte;

f. să monteze conducte colectoare și instalații proprii pentru transportul petrolului și al produselor sale petroliere la stații de separare și tratare, la rampe de încărcare, la punctele de predare-primire și la consumatori, cu respectarea reglementărilor în vigoare;

g. să construiască drumuri, poduri și căi ferate necesare efectuării operațiunilor petroliere și transportului produselor rezultate din exploatare, în condițiile legii;

h. să solicite, în regim de prioritate, concesionarea exploatării unor substanțe minerale utile, altele decât petrolul, descoperite prin operațiunile sale petroliere, în cazul în care acestea pot face obiectul exploatării și al valorificării, în condițiile prevăzute de legislația în vigoare;

i. să solicite autorității competente extinderea perimetrului, în cazul în care se dovedește continuitatea dezvoltării zăcământului în afara limitelor perimetrului acordat inițial, în cazul în care suprafețele respective nu fac obiectul unui alt acord petrolier;

j. să se asocieze cu alte persoane juridice, în vederea executării operațiunilor petroliere prevăzute în acord, cu aprobarea prealabilă a autorității competente. Responsabilitatea îndeplinirii obligațiilor din acord revine în exclusivitate asociatului care are calitatea de titular de acord. În vederea emiterii aprobării asocierii, autoritatea competentă va avea în vedere cel puțin următoarele elemente: capacitatea tehnică și financiară a celui cu care se încheie asocierea, obiectul asocierii, modul de delimitare a drepturilor și obligațiilor asociaților. Companiile și societățile naționale care execută operațiuni petroliere vor obține aprobarea autorității competente numai cu acordul prealabil al ministerului de resort;

[1] Conform art. 39 din Legea minelor nr. 85/2003, actualizată.

k. să obțină de la autoritatea competentă, în condițiile legii, datele necesare operațiunilor petroliere de realizat, să dețină și să utilizeze aceste date, precum și pe cele obținute din operațiunile proprii, pe durata valabilității acordului petrolier;

l. să desemneze operatorul și limitele de competență ale acestuia;

m. să efectueze operațiuni de înmagazinare a petrolului, cu avizul prealabil al autorității competente, numai după obținerea licenței de înmagazinare subterană, potrivit reglementărilor legale în vigoare[1].

33. Titularul acordului petrolier are, potrivit art. 48 din Legea nr. 238/2004, următoarele **obligații**:

a. să respecte normele și instrucțiunile emise în aplicarea prezentei legi și prevederile acordului petrolier;

b. să elaboreze, pe baza acordului petrolier, documentații tehnice și economice pentru realizarea operațiunilor petroliere și să le supună aprobării autorității competente;

c. să obțină, să întocmească, să țină la zi și să transmită la termenele fixate toate datele, informațiile și documentațiile stabilite de către autoritatea competentă referitoare la operațiunile petroliere executate și la rezultatele obținute;

d. să informeze autoritatea competentă cu privire la actele de control efectuate de către autoritățile locale de protecția mediului și de protecția muncii;

e. să păstreze confidențialitatea asupra datelor prevăzute în acordul petrolier și asupra altor informații obținute în condițiile legii de la autoritatea competentă și ministerul de resort, precum și din activitatea proprie și să le difuzeze numai în condițiile prevăzute în acord;

f. să se asocieze, la solicitarea autorității competente, cu titularii unor perimetre adiacente, în cazul în care se constată, prin lucrările executate, continuitatea hidrodinamică a zăcământului în acele perimetre, pentru a se asigura o valorificare eficientă a rezervelor;

g. să procedeze la predarea către autoritatea competentă a perimetrului acordat, în termen de 60 de zile de la încetarea concesionării, prin oricare dintre modurile prevăzute la art. 38;

h. să îndeplinească, în termenele stabilite, măsurile dispuse în scris de autoritatea competentă în exercitarea atribuțiilor ce-i revin, potrivit legii;

i. să înregistreze în evidența contabilă și să deducă provizionul de abandonare, de refacere a mediului și de redare în circuitul agricol sau forestier; calculul și limita deductibilității provizionului pe toată durata de exploatare a zăcământului se fac potrivit legii privind impozitul pe profit;

j. să obțină avizul autorităților portuare și al autorităților publice competente în domeniul transporturilor și gospodăririi apelor, pentru efectuarea operațiunilor petroliere în zona căilor navigabile;

k. să suporte cheltuielile aferente transferului de tehnologie și perfecționare profesională, prevăzute în acord;

l. să achite redevența petrolieră la termenele stabilite prin lege.

[1] Conform art. 47 alin. (1) din Legea petrolului nr. 238/2004, actualizată.

12. Răspunderea juridică în domeniul protecției subsolului și exploatării raționale a resurselor naturale

12.1. Răspunderea juridică în domeniul exploatărilor miniere

34. Răspunderea penală

Executarea de activități miniere fără permis sau licență[1] constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani ori cu amendă.

35. Răspunderea contravențională

Nerespectarea de către titularii permiselor și licențelor a obligațiilor prevăzute în Legea minelor nr. 85/2003 constituie contravenție dacă, potrivit legii penale, nu constituie infracțiune și se sancționează cu amenda contravențională după cum urmează:

a. de la 30.000.000 lei la 60.000.000 lei, pentru încălcarea obligațiilor stabilite la art. 23 și la art. 39 alin. (1) lit. b), d), e), f), h) și i) și alin. (2) lit. c) din Legea minelor nr. 85/2003;

b. de la 60.000.000 lei la 200.000.000 lei, pentru încălcarea obligațiilor stabilite la art. 39 alin. (1) lit. a), c), g), j), l), n), o) și s) din Legea minelor nr. 85/2003;

c. de la 200.000.000 lei la 500.000.000 lei, pentru încălcarea obligațiilor stabilite la art. 4 alin. (3) și la art. 39 alin. (1) lit. k), m), p) și t) din Legea minelor nr. 85/2003.

Săvârșirea pentru a doua oară a vreuneia dintre contravențiile reglementate prin Legea minelor nr. 85/2003 se sancționează cu dublul amenzii maxime menționate anterior.

Încălcarea în continuare a dispozițiilor pentru care sunt stabilite sancțiuni atrage revocarea licenței/permisului.

Constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor se fac de către personalul împuternicit al autorității competente. Sumele provenite din amenzi se fac venit la bugetul de stat, conform dispozițiilor legale privind regimul juridic al contravențiilor.

36. Răspunderea civilă

Așa cum am mai arătat și cu alte prilejuri, răspunderea civilă în domeniul dreptului mediului se întemeiază pe principiul „poluatorul plătește", care își găsește aplicabilitatea și în materia exploatării resurselor minerale ale subsolului. Așadar, orice persoană care, în desfășurarea activităților specifice de dezvoltare, prospectare, explorare și exploatare a resurselor minerale, provoacă o daună mediului este responsabilă civilmente pentru recuperarea prejudiciului cauzat persoanelor fizice sau juridice, dar și pentru costurile ce implică aducerea mediului afectat prin dauna ecologică provocată în starea sa inițială.

12.2. Răspunderea juridică în domeniul exploatărilor petroliere

37. Răspunderea penală

Executarea de operațiuni petroliere fără permis sau acord petrolier constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani.

---

[1] Cu excepția cazurilor prevăzute la art. 29 din Legea minelor nr. 85/2003.

BUJAK CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

38. Răspunderea contravențională

Nerespectarea de către titularul acordului petrolier a obligațiilor prevăzute în Legea petrolului nr. 238/2004 constituie contravenție și se sancționează după cum urmează:

a. nerespectarea dispozițiilor art. 33 alin. (1) și ale art. 48 alin. (1) lit. b), c) și h) din Legea petrolului nr. 238/2004 – cu amendă de la 150.000.000 lei la 300.000.000 lei;

b. nerespectarea dispozițiilor art. 4 alin. (2), (3) și (4), art. 41 alin. (1) lit. c), art. 42 alin. (1) lit. a), b) și d), precum și ale art. 48 alin. (1) lit. a) și f) din Legea petrolului nr. 238/2004 – cu amendă de la 300.000.000 lei la 700.000.000 lei;

c. nerespectarea dispozițiilor art. 48 alin. (1) lit. e) și i) din Legea petrolului nr. 238/2004 – cu amendă de la 700.000.000 lei la 1.000.000.000 lei;

d. realizarea de către persoane juridice, române sau străine, de operațiuni petroliere în cadrul altor perimetre decât cele stabilite în acest scop de către autoritatea competentă – cu amendă de la 700.000.000 lei la 1.000.000.000 lei. Totodată, în această situație se confiscă instalațiile și echipamentele cu care se efectuează operațiunile petroliere și cantitățile de petrol extrase din cadrul altor perimetre decât cele stabilite în acest scop de către autoritatea competentă și/sau, după caz, se percep daune reprezentând contravaloarea cantităților nerecuperate de la persoana juridică română sau străină care a comis contravenția.

Săvârșirea pentru a doua oară a vreuneia dintre contravențiile de mai sus pentru care legea nu prevede revocarea concesiunii se sancționează cu amendă, limitele amenzii prevăzute pentru contravenția respectivă fiind fixate la dublu, fără a depăși suma de 1.000.000.000 lei.

Constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor se fac de către agenți constatatori anume desemnați de către Agenția Națională pentru Resurse Minerale.

39. Răspunderea civilă

Legislația în domeniu precizează expres faptul că titularul acordului petrolier rămâne ținut, potrivit regulilor **răspunderii civile delictuale**, la repararea prejudiciilor cauzate terților din culpa sa prin operațiunile petroliere efectuate până la data renunțării, chiar dacă asemenea prejudicii sunt constatate după încetarea concesiunii petroliere.

De asemenea, concesionarii răspund patrimonial până la refacerea tuturor factorilor de mediu afectați de operațiunile petroliere, în conformitate cu planul de refacere a mediului, aprobat de autoritatea competentă de mediu.

Răspunderea persoanelor care dobândesc o cotă-parte din drepturi și își asumă o cotă-parte din obligații cu privire la întregul perimetru petrolier este **solidară**. Răspunderea persoanelor care dobândesc drepturi și își asumă obligații cu privire la aceeași zonă petrolieră este, de asemenea, solidară.

Persoanele care dobândesc drepturi și își asumă obligații cu privire la o zonă petrolieră răspund distinct de persoanele care dobândesc drepturi și își asumă obligații cu privire la o altă zonă petrolieră.

Capitolul III
PROTECŢIA JURIDICĂ A PĂDURILOR

1. Silvicultura reprezintă ansamblul de preocupări şi acţiuni privind cunoaşterea pădurii, crearea şi îngrijirea acesteia, recoltarea şi valorificarea raţională a produselor sale, precum şi organizarea şi conducerea întregului proces de gestionare durabilă a pădurilor.

1. Noţiuni introductive privind pădurile

2. Legiuitorul român **defineşte pădurile** ca fiind terenurile cu o suprafaţă de cel puţin 0,25 ha acoperite cu arbori. Aceştia trebuie să atingă o înălţime minimă de 5 m la maturitate în condiţii normale de vegetaţie.

Termenul de *pădure* include:

a. terenurile cu folosinţă pădure cuprinse în amenajamentele silvice la data de 1 ianuarie 1990, inclusiv cu modificările de suprafaţă, conform operaţiunilor de intrări-ieşiri efectuate în condiţiile legii;

b. perdelele forestiere de protecţie;

c. terenurile pe care sunt instalate jnepenişurile;

d. terenurile acoperite cu păşuni împădurite cu consistenţa mai mare sau egală cu 0,4, calculată numai pentru suprafaţa ocupată efectiv de vegetaţia forestieră[1];

e. plantaţiile cu specii forestiere din zonele de protecţie a lucrărilor hidrotehnice şi de îmbunătăţiri funciare realizate pe terenurile proprietate publică a statului care îndeplinesc condiţiile de mai sus.

3. În legislaţie şi în doctrină au fost exprimate mai multe criterii de **clasificare a pădurilor.**

A. După criteriul funcţiilor pe care le îndeplinesc, pădurile se încadrează în două grupe funcţionale:

a. grupa I, care cuprinde păduri cu funcţii speciale de protecţie a apelor, a solului, a climei şi a obiectivelor de interes naţional, păduri pentru recreere, păduri de ocrotire a genofondului şi a ecofondului, precum şi pădurile din ariile naturale protejate de interes naţional;

b. grupa a II-a, care cuprinde păduri cu funcţii de producţie şi de protecţie, în care se urmăresc realizarea masei lemnoase de calitate superioară şi a altor produse ale pădurii, precum şi, concomitent, protecţia calităţii factorilor de mediu.

B. După criteriul economic, pădurile se împart în:

a. păduri productive;

b. păduri neproductive.

---

[1] Art. 2 din Legea nr. 46/2008 privind Codul silvic.

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

C. După criteriul importanței, distingem:
a. păduri de importanță națională;
b. păduri de importanță regională;
c. păduri de importanță locală.
D. După gradul de intruziune a omului, distingem:
a. păduri virgine;
b. păduri cvasivirgine;
c. păduri atinse de activitățile umane.

4. Fondul forestier național[1] este alcătuit din totalitatea pădurilor, a terenurilor destinate împăduririi, a celor care servesc nevoilor de cultură, producție sau administrație silvică, a iazurilor, a albiilor pâraielor, a altor terenuri cu destinație forestieră, inclusiv cele neproductive, cuprinse în amenajamente silvice la data de 1 ianuarie 1990, indiferent de forma de proprietate.

Potrivit Codului silvic, fondul forestier național cuprinde:

a. pădurile;

b. terenurile în curs de regenerare și plantațiile înființate în scopuri forestiere;

c. terenurile destinate împăduririi: terenuri degradate și terenuri neîmpădurite, stabilite în condițiile legii a fi împădurite;

d. terenurile care servesc nevoilor de cultură: pepiniere, solarii, plantaje și culturi de plante-mamă;

e. terenurile care servesc nevoilor de producție silvică: culturile de răchită, pomi de Crăciun, arbori și arbuști ornamentali și fructiferi;

f. terenurile care servesc nevoilor de administrație silvică: terenuri destinate asigurării hranei vânatului și producerii de furaje, terenuri date în folosință temporară personalului silvic;

g. terenurile ocupate de construcții și curțile aferente acestora: sedii administrative, cabane, fazanerii, păstrăvării, crescătorii de animale de interes vânătoresc, drumuri și căi ferate forestiere de transport, spații industriale, alte dotări tehnice specifice sectorului forestier, terenurile ocupate temporar și cele afectate de sarcini și/sau litigii, precum și terenurile forestiere din cadrul culoarului de frontieră și fâșiei de protecție a frontierei de stat și cele destinate realizării unor obiective din cadrul Sistemului Integrat de Securizare a Frontierei de Stat;

---

[1] Fondul forestier al României are o suprafață de 6.529 mii hectare, reprezentând 27,3% din teritoriul țării. Volumul total pe picior al pădurilor este estimat la peste 1.340 milioane m^3.

România păstrează importante suprafețe de păduri naturale, virgine și cvasivirgine, iar în prezent, o parte dintre acestea, de valoare unică, sunt incluse în arii protejate oficial constituite.

Valoarea reală a sectorului forestier include mai mult decât contribuția adusă de sectoarele silvicultură și exploatarea lemnului, fabricarea de produse din lemn cu accent pe industria mobilei, fabricarea de hârtie și produse din hârtie.

Funcțiile și impactul pădurilor asupra dezvoltării sustenabile a României au în vedere și rolul de protecție al acestora (corectare de torenți în fondul forestier, înființarea perdelelor forestiere de protecție, împădurirea terenurilor degradate și stabilizarea solului etc.), rolul pădurilor în atenuarea schimbărilor climatice, rolul social și cultural, rolul de producere a resurselor energetice – biomasă etc. Din această perspectivă, atunci când vorbim despre importanța reală a pădurilor, trebuie cuantificată cu prioritate și contribuția adusă la diminuarea amplitudinii temperaturilor, atenuarea fenomenelor meteorologice extreme, combaterea secetei și inundațiilor, reducerea emisiilor de carbon și retenția gazelor cu efect de seră.

h. iazurile, albiile pâraielor, precum și terenurile neproductive incluse în amenajamentele silvice.

i. perdelele forestiere de protecție;

j. jnepenișurile;

k. pășunile împădurite cu consistența mai mare sau egală cu 0,4, calculată numai pentru suprafața ocupată efectiv de vegetația forestieră[1].

Toate terenurile incluse în fondul forestier național sunt terenuri cu destinație forestieră.

După cum se poate observa, nu există identitate între noțiunea de pădure și aceea de fond forestier național, relația dintre acestea fiind de la parte la întreg.

Fondul forestier național constituie bun de interes național și este supus regimului silvic.

5. Proprietatea[2] asupra elementelor patrimoniale cuprinse în noțiunea de fond forestier național poate fi publică sau privată. Ea se exercită în condițiile legii, iar dovada deținerii în administrare a terenurilor forestiere proprietate publică de către administrator se face potrivit legii și pe baza amenajamentelor silvice, în condițiile regimului silvic.

Așadar, după forma de proprietate, fondul forestier național poate fi:

a. fond forestier proprietate publică a statului;

b. fond forestier proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale;

c. fond forestier proprietate privată a persoanelor fizice și juridice;

d. fond forestier proprietate privată a unităților administrativ-teritoriale.

Fondul forestier proprietate publică a statului nu poate fi nici înstrăinat și nici concesionat[3].

Fondul forestier proprietate privată a unităților administrativ-teritoriale cuprinde pășunile împădurite, incluse în domeniul privat al unităților administrativ-teritoriale.

Este interzisă trecerea terenurilor forestiere din domeniul public al unităților administrativ-teritoriale în domeniul privat al acestora prin hotărâre a consiliului local, a consiliului județean, respectiv a Consiliului General al Municipiului București. De asemenea, legea interzice includerea pădurilor în intravilan[4].

6. Vegetația forestieră din afara fondului forestier național reprezintă vegetația forestieră situată pe terenuri din afara fondului forestier național care nu îndeplinește unul sau mai multe criterii de definire a pădurii, fiind alcătuită din următoarele categorii:

a. plantațiile cu specii forestiere de pe terenuri agricole;

b. vegetația forestieră de pe pășuni cu consistență mai mică de 0,4;

---

[1] Art. 1 din Legea nr. 46/2008 privind Codul silvic.

[2] Pentru fondul forestier proprietate publică a statului nu se plătesc taxe și impozite. Pentru clădirile amplasate în fondul forestier se plătesc taxele și impozitele prevăzute de lege.

[3] Cu următoarele excepții:

a) terenurile aferente activelor care se vând, în condițiile legii, de Regia Națională a Pădurilor – Romsilva, pe durata existenței construcțiilor, dar nu mai mult de 49 de ani de la data încheierii contractului de concesiune;

b) terenurile aferente obiectivelor construite înainte de anul 1990, altele decât cele prevăzute în Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare, aflate în funcțiune la data intrării în vigoare a Codului silvic, pe durata de funcționare a obiectivelor, dar nu mai mult de 49 de ani de la data încheierii contractului de concesiune, cu condiția menținerii obiectivului.

[4] Anexa la Legea nr. 46/2008 privind Codul silvic, pct. 50.

c. fânețele împădurite: arbori situați în fânețe;
d. arborii din zonele de protecție a lucrărilor hidrotehnice și de îmbunătățiri funciare;
e. arborii situați de-a lungul cursurilor de apă și a canalelor;
f. zonele verzi din intravilan, altele decât cele definite ca păduri;
g. arboretumurile, altele decât cele cuprinse în păduri;
h. aliniamentele de arbori situate de-a lungul căilor de transport și comunicație[1].

2. Administrarea fondului forestier național[2]

7. Autoritatea publică centrală care răspunde de silvicultură[3] reprezintă autoritatea de stat în domeniul silviculturii. Ea poate înființa structuri teritoriale de specialitate..

Numărul personalului tehnic de specialitate din structurile teritoriale de specialitate ale autorității publice centrale care răspunde de silvicultură se dimensionează în raport cu suprafața fondului forestier și cu numărul de proprietari.

Astfel, pentru o suprafață de cel mult 12.000 ha fond forestier, în cadrul structurilor teritoriale de specialitate ale autorității publice centrale care răspunde de silvicultură trebuie încadrat un inginer silvic.

Structurile teritoriale de specialitate ale autorității publice centrale care răspunde de silvicultură se înființează pentru suprafața minimă de fond forestier, după cum urmează:

- 60.000 ha în zona de câmpie;
- 120.000 ha în zona de deal;
- 180.000 ha în zona de munte[4].

Fondul forestier proprietate publică a statului se administrează de Regia Națională a Pădurilor – Romsilva, care este regie autonomă de interes național, aflată sub autoritatea statului, prin autoritatea publică centrală care răspunde de silvicultură, Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare în Silvicultură „Marin Drăcea" și de Regia Autonomă „Administrația Patrimoniului Protocolului de Stat", prin ocolul silvic propriu.

8. Regia Națională a Pădurilor – Romsilva are dreptul de a utiliza terenurile forestiere proprietate publică a statului pe care le administrează. În acest sens, ea poate proceda și la înființarea de crescătorii de vânat și complexuri de vânătoare, în condițiile legii. De asemenea, ea poate achiziționa terenuri silvice din fonduri publice, iar acestea devin fond forestier proprietate publică a statului și se intabulează ca atare.

Veniturile Regiei Naționale a Pădurilor – Romsilva se constituie din[5]:

a. valorificarea produselor fondului forestier și din alte activități economice specifice;

b. administrarea fondului forestier al altor proprietari decât statul sau prestarea de servicii pentru fondul forestier al altor proprietari, închirierea de bunuri, în condițiile legii;

---

[1] Art. 2 din Legea nr. 46/2008 privind Codul silvic.

[2] Conform Codului silvic, administrarea pădurilor reprezintă totalitatea activităților cu caracter tehnic, economic și juridic desfășurate de ocoalele silvice de regim și de Regia Națională a Pădurilor – Romsilva în scopul asigurării gestionării durabile a pădurilor, cu respectarea regimului silvic.

[3] Ministerul Pădurilor și Apelor.

[4] Art. 9 din Legea nr. 46/2008 privind Codul silvic.

[5] Art. 11 alin. (7) din Legea nr. 46/2008 privind Codul silvic.

c. despăgubiri, potrivit legii;

d. donații, potrivit legii;

e. contravaloarea serviciilor ecosistemelor forestiere asigurate prin menținerea funcțiilor de protecție a pădurilor, care se suportă de către beneficiarii direcți sau indirecți ai serviciilor ecosistemelor forestiere, care se virează în fondul de ameliorare a fondului funciar cu destinație silvică; metodologia de cuantificare a funcțiilor de protecție a pădurilor și procedura de decontare a acestora se aprobă prin ordin al conducătorului autorității publice centrale care răspunde de silvicultură;

f. compensații acordate de la bugetul de stat;

g. 20% din chiriile pentru ocupările temporare de terenuri din fondul forestier proprietate publică a statului;

h. alte surse, potrivit legii.

În formele asociative de proprietate la care statul deține în indiviziune terenuri cu vegetație forestieră, statul este reprezentat în drepturile sale de către Ministerul Finanțelor Publice.

9. Este obligatorie administrarea sau, după caz, asigurarea serviciilor silvice pentru întregul fond forestier național, indiferent de forma de proprietate, prin **ocoale silvice**. Acestea sunt de două tipuri:

a. **ocoale silvice de stat** – din structura Regiei Naționale a Pădurilor – Romsilva și din structura Regiei Autonome „Administrația Patrimoniului Protocolului de Stat", care administrează fond forestier proprietate publică a statului și care sunt înființate de acestea; Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice, care se reorganizează în Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare în Silvicultură „Marin Drăcea", poate asigura administrarea prin bazele experimentale, care se asimilează ocoalelor silvice de stat, dar numai pentru fondul forestier proprietate publică a statului pentru care are calitatea de administrator, potrivit legii;

b. **ocoale silvice de regim**, care sunt înființate, în condițiile legii, de unitățile administrativ-teritoriale, de persoanele fizice ori de persoanele juridice care au în proprietate fond forestier ori de asociații constituite de către acestea.

Ocoalele silvice de stat sunt de interes public și pot administra sau asigura servicii silvice, după caz, și pentru alte proprietăți forestiere, pe bază de contracte[1], care constituie titlu executoriu cu privire la sumele datorate de către proprietar pentru administrarea sau asigurarea serviciilor silvice, după caz, cu excepția ocolului silvic propriu al Regiei Autonome „Administrația Patrimoniului Protocolului de Stat", care poate asigura administrarea sau serviciile silvice numai pentru fondul forestier pe care îl are în administrare proprie.

10. Fondul forestier proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale se administrează prin **ocoale silvice de regim**, care funcționează ca regii autonome de interes local, sau pe bază de contracte cu ocoale silvice de stat.

Ocoalele silvice de regim care nu funcționează ca regii autonome de interes local pot asigura servicii silvice pentru fondul forestier proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale.

[1] Art. 10 din Legea nr. 46/2008 privind Codul silvic.

BUCHAREST UNIVERSITY LIBRARY

11. Pentru fondul forestier proprietate privată a persoanelor fizice și juridice, administrarea și/sau serviciile silvice se realizează prin **ocoale silvice de regim**, care funcționează similar asociațiilor și fundațiilor sau ca societăți comerciale, ori pe bază de contract cu alte ocoale silvice.

Ocoalele silvice de regim se pot constitui atât de proprietari, cât și de asociații ale acestora și pot funcționa în subordinea unor structuri silvice de rang superior. Acestea dobândesc personalitate juridică din momentul înscrierii lor în Registrul național al administratorilor de păduri și al ocoalelor silvice.

Ocoalele silvice de regim au personalitate juridică, întocmesc balanță, bilanț contabil propriu, au buget anual de venituri și cheltuieli distinct, de care dispun.

Bugetul anual de venituri și cheltuieli se aprobă de proprietarul unic, de consiliul local sau de adunarea generală, după caz, la propunerea ocolului silvic.

Conducerea și reprezentarea legală a ocolului silvic de regim sunt asigurate de șeful de ocol silvic, numit de proprietarul unic, consiliul local, consiliul de administrație ori de adunarea generală, după caz, cu avizul autorității publice centrale care răspunde de silvicultură.

Conducerea ocolului silvic de stat este asigurată de către șeful de ocol, care este numit în funcție prin concurs, de către conducerea unității Regiei Naționale a Pădurilor – Romsilva. Șefii ocoalelor silvice, precum și conducătorii structurilor silvice de rang superior pot fi angajați cu contract de muncă pe durată nedeterminată și trebuie să aibă vechimea de minimum 5 ani, respectiv 8 ani, ca ingineri cu studii superioare silvice în domeniul silviculturii. Neîndeplinirea acestor condiții de către șeful ocolului silvic va conduce la retragerea autorizației de funcționare a ocolului silvic, emisă de autoritatea publică centrală care răspunde de silvicultură.

Ocoalele silvice se autorizează prin înscriere în Registrul național al administratorilor de păduri și al ocoalelor silvice, ținut la nivelul autorității publice centrale care răspunde de silvicultură.

Ocoalele silvice de stat, alături de cele private, sunt considerate de utilitate publică și dobândesc personalitate juridică din momentul înscrierii lor în Registrul național al administratorilor de păduri și al ocoalelor silvice.

Pentru dobândirea personalității juridice, ocoalele silvice încheie în prealabil actul constitutiv și statutul în formă autentică, sub sancțiunea nulității absolute.

Veniturile ocoalelor silvice private se pot constitui din:

a. valorificarea produselor fondului forestier;

b. prestări de servicii și închirieri de bunuri, în condițiile legii;

c. contravaloarea serviciilor ecosistemelor forestiere asigurate prin menținerea funcțiilor de protecție a pădurilor, care se suportă de către beneficiarii direcți sau indirecți ai serviciilor ecosistemelor forestiere, care se virează în fondul de ameliorare a fondului funciar cu destinație silvică;

d. cotizația anuală a proprietarilor care le-au constituit;

e. tarifele percepute pentru serviciile prestate;

f. donații, potrivit legii;

g. compensații acordate de la bugetul de stat sau local;

h. alte surse, în condițiile legii[1];

i. valorificarea creditelor de carbon.

[1] Art. 15 din Legea nr. 46/2008 privind Codul silvic.

Administrarea, precum şi serviciile silvice, după caz, se asigură cu respectarea principiului teritorialității.

Ocolul silvic se constituie, funcționează şi asigură administrarea şi/sau serviciile silvice pentru suprafețe de fond forestier aflate în limitele teritoriale ale județului în care acestea au sediul social şi în județele limitrofe acestuia, cu respectarea principiului teritorialității. Face excepție de la această regulă proprietarul unic care are în proprietate fond forestier şi în alte județe decât județul în care ocolul silvic îşi are sediul social şi în județele limitrofe acestuia. El poate organiza în felul acesta un ocol silvic de regim, cu respectarea legislației specifice.

Ocolul silvic care administrează şi/sau asigură serviciile silvice în proximitatea unei suprafețe de fond forestier proprietate publică sau privată a unei unități administrativ-teritoriale sau proprietate privată a persoanelor fizice şi juridice este obligat să asigure, pe bază de contract, administrarea/serviciile silvice, la solicitarea scrisă a proprietarului.

În situația fondului forestier pentru care nu există administrare sau pentru care nu sunt asigurate serviciile silvice, la preluarea acestora pentru administrare, respectiv pentru asigurarea serviciilor silvice, se realizează control de fond de către ocolul silvic care urmează să încheie contract de administrare sau de servicii silvice, după caz.

12. Forme asociative ale proprietarilor de păduri. Persoanele fizice şi/sau juridice care au în proprietate terenuri forestiere se pot constitui în **asociații**[1], aşa cum stipulează Codul silvic.

Principiile care stau la baza constituirii asociațiilor sunt următoarele:

a. libera asociere;

b. respectarea regimului silvic;

c. gospodărirea durabilă a pădurilor.

Înființarea asociațiilor de proprietari de păduri se face în vederea realizării obiectivelor de ordin economic, ecologic şi de management durabil al pădurilor, urmărindu-se următoarele **scopuri**:

a. consolidarea proprietății;

b. comercializarea în condiții de profitabilitate a produselor fondului forestier;

c. crearea de ocoale silvice proprii;

d. creşterea capacității de absorbție a fondurilor interne şi externe;

e. reprezentarea drepturilor proprietarilor în raport cu autoritățile[2].

Pentru a putea beneficia de sprijin tehnic, logistic şi chiar financiar, asociațiile de proprietari de păduri şi formele asociative trebuie să se înscrie în Registrul național al asociațiilor de proprietari de păduri, ținut la nivelul autorității publice centrale care răspunde de silvicultură.

Obştile de moşneni în devălmăşie, obştile de moşneni în indiviziune, obştile răzeşeşti nedivizate, composesoratele, pădurile grănicereşti, pădurile urbariale, comunele politice, alte comunități şi forme asociative cu diferite denumiri, existente anterior anului 1948, fac parte din tezaurul istoric al României[3].

---

[1] Asociațiile de proprietari de păduri se înființează potrivit prevederilor art. 92 alin. (1) din Codul silvic şi funcționează în conformitate cu dispozițiile O.G. nr. 26/2000 cu privire la asociații şi fundații, aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 246/2005, cu modificările şi completările ulterioare.

[2] Art. 92 din Legea nr. 46/2008 privind Codul silvic.

[3] Art. 95 alin. (1) din Legea nr. 46/2008 privind Codul silvic.

Proprietatea asupra pădurilor ce aparțin oricărei forme asociative este garantată prin lege și declarată indivizibilă și inalienabilă.

Autoritatea publică centrală care răspunde de silvicultură este obligată prin lege să sprijine, prin bugetul său, constituirea și dezvoltarea asociațiilor de proprietari de păduri și a formelor asociative.

3. Paza, gestionarea și exploatarea pădurilor

3.1. Amenajarea pădurilor

13. Conform Codului silvic, **amenajarea pădurilor** reprezintă ansamblul de preocupări și măsuri menite să asigure aducerea și păstrarea pădurilor în stare corespunzătoare din punctul de vedere al funcțiilor ecologice, economice și sociale pe care acestea le îndeplinesc și este activitate de dezvoltare tehnologică.

Modul de gestionare a fondului forestier național se reglementează prin **amenajamentele silvice**, care constituie baza cadastrului de specialitate și a titlului de proprietate a statului pentru fondul forestier proprietate publică a statului.

Țelurile de gospodărire a pădurii se stabilesc prin amenajamente silvice[1], în concordanță cu obiectivele ecologice și social-economice și cu respectarea dreptului de proprietate asupra pădurilor.

---

[1] Conform Codului silvic, amenajamentul silvic este studiul de bază în gestionarea pădurilor, cu conținut tehnico-organizatoric, juridic și economic, fundamentat ecologic. În elaborarea amenajamentului silvic este obligatorie parcurgerea următoarelor etape: a) ședința de preavizare a temei de proiectare – Conferința I de amenajare, cu participarea: 1. șefului de proiect și a expertului CTAP din partea unității specializate autorizate; 2. șefului ocolului silvic care asigură administrarea sau serviciile silvice și, după caz, a proprietarului; 3. administratorului/custodelui ariei naturale protejate, în situația în care aceasta este constituită parțial sau total peste fondul forestier; 4. reprezentantului structurii județene sau regionale pentru protecția mediului; 5. reprezentantului autorității publice centrale care răspunde de silvicultură sau, după caz, al structurii teritoriale de specialitate a acesteia; b) recepția lucrărilor de teren care se realizează în ultimul an de aplicare a amenajamentului silvic, premergător anului de organizare a ședinței de preavizare a soluțiilor tehnice – Conferinței a II-a de amenajare, cu participarea: 1. șefului de proiect și a expertului CTAP din partea unității specializate autorizate; 2. șefului ocolului silvic care asigură administrarea sau serviciile silvice și, după caz, a proprietarului; 3. reprezentantului autorității publice centrale care răspunde de silvicultură sau, după caz, al structurii teritoriale de specialitate a acesteia; c) ședința de preavizare a soluțiilor tehnice – Conferința a II-a de amenajare se organizează în anul următor anului în care se realizează recepția lucrărilor de teren, cu participarea: 1. șefului de proiect și a expertului CTAP din partea unității specializate autorizate; 2. șefului ocolului silvic care asigură administrarea sau serviciile silvice și, după caz, a proprietarului; 3. administratorului/custodelui ariei naturale protejate, în situația în care aceasta este constituită parțial sau total peste fondul forestier; 4. reprezentantului structurii județene sau regionale pentru protecția mediului; 5. reprezentantului autorității publice centrale care răspunde de silvicultură sau, după caz, al structurii teritoriale de specialitate a acesteia; d) analiza și avizarea în Comisia tehnică de avizare pentru silvicultură din cadrul autorității publice centrale care răspunde de silvicultură. Până la aprobarea amenajamentului silvic, elaborat în condițiile Codului silvic, se aplică prevederile ședinței de preavizare a soluțiilor tehnice. Neavizarea amenajamentului silvic în Comisia de avizare pentru silvicultură în același an în care se organizează ședința de preavizare a soluțiilor tehnice determină suspendarea aplicării prevederilor amenajamentului silvic până la data la care acesta este avizat. Este obligatorie verificarea modului de aplicare a prevederilor amenajamentelor silvice cel puțin o dată la jumătatea perioadei de valabilitate a acestora, conform metodologiei aprobate prin ordin al conducătorului autorității publice centrale care răspunde de silvicultură.

Legislația privitoare la amenajamentele silvice trebuie să asigure respectarea următoarelor principii:

- principiul continuității și al permanenței pădurilor;
- principiul eficacității funcționale;
- principiul conservării și ameliorării biodiversității;
- principiul economic.

Amenajamentul silvic se elaborează pe unități de producție și/sau de protecție, cu respectarea normelor tehnice de amenajare. Întocmirea de amenajamente silvice este obligatorie pentru proprietățile de fond forestier mai mari de 10 ha.

Perioada de valabilitate a amenajamentului silvic este de 10 ani, cu excepția amenajamentelor întocmite pentru pădurile de plop, salcie și alte specii repede crescătoare, la care perioada de valabilitate este de 5 sau de 10 ani. Pe perioada de valabilitate a unui amenajament silvic este interzisă elaborarea altui amenajament silvic pentru pădurea respectivă sau pentru o parte din aceasta, cu excepția cazurilor prevăzute în normele tehnice.

În situația în care amenajamentul silvic include mai multe proprietăți, la solicitarea proprietarilor, societatea specializată autorizată pentru lucrări de amenajare a pădurilor eliberează un extras de amenajament, cu informațiile corespunzătoare fiecărei proprietăți.

Semnele de hotar se stabilesc prin normele tehnice pentru amenajarea pădurilor și reprezintă baza de referință a cadastrului forestier. Grănițuirea pădurilor trebuie să respecte principiile stabilite de Codul civil și nu se aplică în interiorul acesteia[1].

Elaborarea amenajamentelor silvice se face în concordanță cu prevederile planurilor de amenajare a teritoriului, aprobate potrivit legii.

Elaborarea amenajamentelor silvice se face sub coordonarea și controlul autorității publice centrale care răspunde de silvicultură.

Amenajamentele silvice se elaborează prin unități specializate atestate de autoritatea publică centrală care răspunde de silvicultură, iar contravaloarea lor se suportă de:

a. administratorul fondului forestier proprietate publică a statului;

b. proprietar, pentru suprafețe de fond forestier mai mari de 10 ha, sau administrator, în cazul în care proprietarul are înființat ocol silvic de regim și care administrează fondul forestier al acestuia.

Cheltuielile privind elaborarea amenajamentelor silvice se suportă din fondul de ameliorare a fondului funciar cu destinație silvică, pentru suprafața de maximum 10 ha/proprietate, indiferent dacă aceasta este sau nu cuprinsă într-o asociație, cel puțin autentificată notarial.

Amenajamentele silvice pentru fondul forestier proprietate publică a statului se elaborează de institute de specialitate atestate și se suportă de administratorul fondului forestier proprietate publică a statului[2].

Conform legii[3], anual, în perioada 1-31 ianuarie, ocoalele silvice sunt obligate să transmită structurilor silvice teritoriale din subordinea autorității publice centrale care răspunde de silvicultură situația comparativă dintre prevederile amenajamentului silvic și lucrările silviculturale efectiv realizate în anul anterior, la nivel de unitate de producție.

[1] Art. 20 din Legea nr. 46/2008 privind Codul silvic.
[2] Art. 21 din Legea nr. 46/2008 privind Codul silvic.
[3] Art. 22 alin. (2) din Legea nr. 46/2008 privind Codul silvic.

În cazul vegetației forestiere de pe terenuri din afara fondului forestier, așa cum este ea definită în Codul silvic, și al oricăror altor terenuri, proprietarul poate opta pentru includerea lor în fondul forestier național, situație în care se întocmește amenajament silvic sau se includ într-un amenajament silvic existent.

3.2. Gestionarea pădurilor

14. Modul de gestionare a pădurilor din fiecare grupă se diferențiază în raport cu intensitatea și natura funcțiilor atribuite, stabilite prin amenajamentele silvice.

Exploatarea masei lemnoase în baza unui amenajament silvic se face pe baza autorizațiilor de exploatare, eliberate de șeful ocolului silvic, care cuprind obligații referitoare la condițiile din punctul de vedere al protecției mediului pentru desfășurarea activității și măsurile pentru monitorizarea acesteia.

Proprietarul care are încheiat contract de administrare sau de servicii silvice pe o perioadă de minimum 10 ani pentru fondul forestier al unei proprietăți cu suprafața de maximum 10 ha poate recolta un volum de maximum 3 mc/an/ha de pe această proprietate forestieră, în funcție de caracteristicile structurale ale arboretului.

3.3. Regenerarea și îngrijirea pădurilor

15. Administratorul fondului forestier proprietate publică a statului, precum și proprietarii de păduri au obligația să înființeze câte un **fond (financiar) de conservare și regenerare a pădurilor**, care este purtător de dobândă, neimpozabil, deductibil fiscal și având regimul rezervelor fiscale. El se află la dispoziția și în contul administratorului sau al prestatorului de servicii silvice.

Fondul de conservare și regenerare a pădurilor se constituie din următoarele categorii de venituri:

a. contravaloarea terenului scos definitiv din fondul forestier proprietate publică a statului, în cazul în care nu se oferă teren în compensare;

b. contravaloarea pierderii de creștere determinate de exploatarea masei lemnoase înainte de vârsta exploatabilității de pe terenurile scoase definitiv sau ocupate temporar din fondul forestier proprietate publică a statului;

c. 30% din cuantumul chiriei, pentru ocuparea temporară a terenurilor din fondul forestier proprietate publică a statului;

d. contravaloarea despăgubirilor pentru pagubele produse fondului forestier proprietate publică;

e. 50% din cuantumul despăgubirilor pentru pagubele produse fondului forestier proprietate privată;

f. 10-25% din valoarea masei lemnoase autorizate spre exploatare, provenită din produse principale și accidentale I, calculată la nivelul prețului mediu al unui metru cub de masă lemnoasă pe picior. Pentru fondul forestier proprietate publică a statului, nivelul procentului anual, în cazul produselor principale, se stabilește de Regia Națională a Pădurilor – Romsilva, respectiv de Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare în Silvicultură „Marin Drăcea", și de Regia Autonomă Administrația Patrimoniului Protocolului de Stat, prin

ocolul silvic propriu. Pentru celelalte forme de proprietate forestieră, nivelul procentului anual, în cazul produselor principale, se stabilește de ocoalele silvice;

g. sumele reprezentând cheltuielile de instalare/reinstalare a vegetației forestiere pentru terenurile care fac obiectul compensării/ocupării temporare, precum și cheltuielile necesare până la realizarea stării de masiv pentru terenurile din fondul forestier național;

h. sumele reprezentând contravaloarea efectelor determinate de funcțiile de protecție, ecologice și sociale ale pădurilor;

i. alocații de la bugetul de stat.

Fondul de conservare și regenerare a pădurilor cuprinde următoarele categorii de cheltuieli:

a. regenerarea suprafețelor parcurse cu tăieri;

b. împădurirea terenurilor goale înregistrate în amenajamentul silvic sau a celor preluate în scopul împăduririi;

c. reinstalarea pădurii pe terenurile ocupate temporar din fondul forestier național;

d. efectuarea lucrărilor de ajutorare și de îngrijire a regenerărilor naturale și de îngrijire a culturilor tinere existente;

e. efectuarea lucrărilor în resursele genetice forestiere înscrise în Catalogul național al materialelor forestiere de reproducere;

f. acoperirea cheltuielilor ocazionate de refacerea pădurilor afectate de calamități;

g. efectuarea lucrărilor de degajări și curățiri;

h. cumpărarea de terenuri cu destinație agricolă sau forestieră, în condițiile legii;

i. gospodărirea pădurilor cu funcții speciale de protecție, în condițiile în care nu este reglementat procesul de producție lemnoasă;

j. efectuarea studiilor și lucrărilor de protecție a pădurilor;

k. împrejmuirea terenurilor pe care sunt instalate regenerări naturale și a plantațiilor.

Alimentarea fondului de conservare și regenerare a pădurilor se face la data la care resursele prevăzute de lege devin exigibile.

Evidența fondului de conservare și regenerare a pădurilor se ține pe proprietar. Sumele rămase disponibile din acest fond la sfârșitul anului calendaristic se reportează în anul următor.

În cazul fondului forestier proprietate privată a persoanelor fizice și juridice și proprietate publică și privată a unităților administrativ-teritoriale, după acoperirea cheltuielilor din fondul de conservare și regenerare a pădurilor, sumele rămase disponibile se restituie, la cerere, proprietarului.

Lucrările prevăzute a fi finanțate din fondul de conservare și regenerare a pădurilor pot fi realizate și cu resurse financiare din afara acestuia[1].

3.4. Asigurarea integrității teritoriului fondului forestier național

16. În efortul de stopare a scăderii suprafețelor ocupate cu păduri în România, legiuitorul a instituit regula potrivit căreia **reducerea suprafeței fondului forestier național este interzisă.**

[1] Art. 33 din Legea nr. 46/2008 privind Codul silvic.

17. De la regula de mai sus, legiuitorul a reglementat o serie de **excepții**, toate conducând la reducerea temporară sau permanentă a suprafețelor de terenuri cu destinație forestieră.

17.1. Astfel, este permisă reducerea suprafeței fondului forestier național prin scoaterea definitivă a unor terenuri necesare realizării obiectivelor de interes național, declarate de utilitate publică, în condițiile legii, precum și a unor terenuri pe care sunt amplasate capacități de producție și/sau servicii pentru apărare de interes strategic pentru securitatea națională.

La cerere, solicitantul terenului pe care urmează a fi realizate obiectivele de interes național poate compensa suprafața solicitată, caz în care nu se mai plătește contravaloarea terenului care urmează să fie scos definitiv din fondul forestier național, dar se achită anticipat celelalte obligații bănești[1].

Pot fi scoase definitiv din fondul forestier național, doar cu condiția compensării acestora, fără reducerea suprafeței fondului forestier și cu plata anticipată a obligațiilor bănești, numai terenurile necesare realizării sau extinderii următoarelor categorii de lucrări și obiective:

a. exploatarea resurselor minerale;

b. obiective turistice, de agrement, inclusiv structuri de primire turistică, unități de cult, obiective sportive, medicale, precum și obiective sociale realizate numai de furnizorii de servicii sociale; pentru teritoriul administrativ în zonele de interes economic al Rezervației Biosferei „Delta Dunării" se pot realiza pontoane de acostare pentru ambarcațiuni cu scop turistic și de agrement și de aprovizionare cu alimente și combustibil, pontoane plutitoare și adăposturi pescărești pentru pescari constituiți în asociații;

c. locuințe sau case de vacanță, numai în fondul forestier proprietate privată a persoanelor fizice și juridice;

d. obiective instalate în fondul forestier național înainte de anul 1990, precum și suprafețele aferente activelor vândute, în condițiile legii, de către Regia Națională a Pădurilor – Romsilva;

e. surse și rețele de apă și de canalizare, surse și rețele de energie din resurse convenționale sau regenerabile, rețele și sisteme de comunicații, drumuri de interes județean și local, parcuri recreative, parcuri tematice și/sau educaționale, precum și lucrări și/sau construcții hidrotehnice și de piscicultură;

f. explorare a următoarelor resurse minerale: cărbuni, roci utile, agregate minerale, minereuri; explorarea, exploatarea și transportul resurselor de petrol și gaze naturale, precum și instalarea, repararea, întreținerea, dezafectarea rețelelor de transport sau distribuție petrol, gaze naturale sau energie electrică.

Amplasarea unor astfel de obiective se face cu respectarea următoarelor condiții, care trebuie îndeplinite cumulativ:

a. construcția și terenul pe care se amplasează sunt proprietatea aceleiași persoane;

b. suprafața maximă care poate face obiectul scoaterii definitive din fondul forestier, incluzând construcția, accesul și împrejmuirea, este de maximum 250 mp în cazul proprietăților forestiere mai mari de 5 ha și de maximum 5% din suprafața proprietății forestiere, dar nu mai mare de 200 mp, dacă suprafața proprietății forestiere este mai mică de 5 ha.

[1] Conform art. 36 din Legea nr. 46/2008 privind Codul silvic.

Compensarea se realizează cu un teren ale cărui suprafață și valoare sunt cel puțin egale cu suprafața și valoarea terenului care face obiectul scoaterii din fondul forestier național.

Compensarea se realizează fizic cu un teren care are de 5 ori valoarea terenului care se scoate definitiv din fondul forestier național, iar suprafața terenului dat în compensare nu poate fi mai mică decât de 3 ori suprafața terenului care face obiectul scoaterii din fondul forestier național. Dacă beneficiarul obiectivelor este o unitate administrativ-teritorială sau o instituție publică, compensarea se realizează cu un teren ale cărui suprafață și valoare sunt cel puțin egale cu suprafața și valoarea terenului care face obiectul scoaterii definitive. Pentru suprafețele mai mici de 50 mp, beneficiarul scoaterii definitive poate să nu ofere teren în compensare, situație în care trebuie să plătească, anticipat aprobării, o sumă de 5 ori mai mare decât valoarea terenului care face obiectul scoaterii, sumă care se virează la fondul de ameliorare a fondului funciar cu destinație silvică, situație în care nu achită cheltuielile de instalare și întreținere a vegetației forestiere până la realizarea stării de masiv.

Terenurile cu care se realizează compensarea trebuie să fie situate numai în afara fondului forestier național, dar limitrofe acestuia, apte de a fi împădurite. În situația în care suprafața minimă a unui teren cu care se realizează compensarea este mai mare de 20 ha, acesta poate să nu fie limitrof fondului forestier, dar trebuie să fie compact. Nu se poate realiza compensarea cu terenuri degradate, neproductive din punct de vedere silvic sau cu terenuri situate în zonele de stepă, alpină și subalpină. Pentru aceste terenuri sunt obligatorii înscrierea în amenajamentele silvice și asigurarea administrării sau serviciilor silvice în termen de 30 de zile de la data aprobării scoaterii definitive din fondul forestier, precum și împădurirea în maximum două sezoane de vegetație.

În județele în care suprafața fondului forestier este sub 30% din suprafața județului, compensarea se realizează numai cu terenuri din cadrul aceluiași județ.

Terenurile pentru care a fost emisă aprobarea de scoatere definitivă din fondul forestier național și terenurile preluate în compensare dobândesc situația juridică a terenurilor pe care le înlocuiesc și se înscriu în cartea funciară în baza actului de aprobare și a procesului-verbal de predare-primire, încheiat între părți.

Autorizarea construcțiilor la distanțe mai mici de 50 m de liziera pădurii, în afara fondului forestier, se face cu avizul structurii teritoriale a autorității publice centrale care răspunde de silvicultură.

Terenurile scoase definitiv din fondul forestier național devin proprietatea beneficiarului în momentul efectuării operațiunii de predare-primire și dobândesc destinația pe care acesta a solicitat-o și care i-a fost aprobată[1].

Amenajările necesare pentru realizarea pădurilor-parc nu fac obiectul scoaterii definitive/ocupărilor temporare din fondul forestier și sunt permise numai în situația în care realizarea amenajărilor nu implică tăieri de arbori sau defrișări.

Nu pot fi scoase din folosință și nu pot face obiectul compensării terenurile aflate în perimetrul fâșiei de protecție a frontierei de stat, care fac parte din domeniul public și care, prin natura lor, sunt destinate protecției și întreținerii liniei de frontieră.

[1] Conform art. 37 din Legea nr. 46/2008 privind Codul silvic.

17.2. Schimbarea destinației obiectivului construit pe terenul care a făcut obiectul scoaterii definitive din fondul forestier național mai devreme de 5 ani determină abrogarea ordinului ministrului sau hotărârii Guvernului de aprobare și aducere la starea inițială a terenului scos din fondul forestier pe cheltuiala beneficiarului aprobării.

17.3. Ocuparea temporară de terenuri din fondul forestier național este permisă numai pe o perioadă determinată de timp, în scopul realizării unor obiective de interes național și cu asigurarea plății anticipate a obligațiilor băneşti (chirii și garanții) de către beneficiarul aprobării de scoatere din fondul forestier național pentru obiectivul respectiv.

În raport cu durata obiectivului, perioada de timp pentru care poate fi aprobată ocuparea temporară este de maximum 10 ani, cu posibilitatea prelungirii pe perioade succesive de maximum 10 ani.

Chiria aferentă fiecărui an se plătește până la data de 31 ianuarie a anului pentru care se datorează și se calculează conform prevederilor legale în vigoare la data de 1 ianuarie.

Perioada pentru care se aprobă ocuparea temporară de terenuri din fondul forestier național, care au categoria de folosință pădure sau clasa de regenerare, include și perioada necesară executării lucrărilor pentru redarea terenurilor în condiții apte de a fi împădurite[1].

Este interzisă aprobarea ocupării temporare de terenuri din fondul forestier administrat/pentru care sunt asigurate serviciile silvice de către un ocol silvic pentru operatorii economici și succesorii în drepturi ai acestora, în situația în care aceștia nu au redat circuitului silvic terenurile forestiere ocupate anterior din fondul forestier național, cu excepția situațiilor de urgență reglementate în condițiile legii.

Confirmarea redării în circuitul silvic se realizează de către șeful ocolului silvic.

În situația în care terenul care a făcut obiectul ocupării temporare este încadrat în alte categorii de folosință forestieră decât cea inițială, beneficiarul are obligația de a preda terenul în condițiile stabilite în actul de aprobare. Prin excepție, terenul ocupat temporar se poate reprimi cu o altă categorie de folosință decât cea inițială, cu condiția aprobării schimbării categoriei de folosință în interiorul termenului de ocupare temporară.

În cazul în care, la sfârșitul perioadei aprobate de ocupare temporară, terenul nu îndeplinește condițiile prevăzute în acordul de ocupare temporară, garanția depusă și dobânda bancară aferentă se reține în fondul de ameliorare a fondului funciar cu destinație silvică.

Garanția depusă și dobânda bancară aferentă se transmit ocolului silvic care asigură administrarea și/sau serviciile silvice, la solicitarea acestuia, în fondul de conservare și regenerare a pădurilor, pentru execuția lucrărilor necesare aducerii terenului la condițiile prevăzute în actul de aprobare, conform devizului de lucrări întocmit de ocolul silvic și avizat de structura teritorială de specialitate a autorității publice centrale care răspunde de silvicultură.

17.4. Pentru terenurile scoase definitiv din fondul forestier național, obligațiile băneşti sunt următoarele[2]:

a. taxa pentru scoaterea definitivă a terenurilor din fondul forestier național, care se achită anticipat emiterii aprobării de scoatere definitivă și se depune în fondul de ameliorare

[1] Conform art. 39 din Legea nr. 46/2008 privind Codul silvic.

[2] Conform art. 41 din Legea nr. 46/2008 privind Codul silvic.

a fondului funciar cu destinație silvică, aflat la dispoziția autorității publice centrale care răspunde de silvicultură;

b. contravaloarea terenului scos definitiv din fondul forestier național, care se achită proprietarului terenului pentru terenurile proprietate privată a persoanelor fizice, juridice sau proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale, iar pentru terenurile proprietate publică a statului, acestea se achită administratorilor pădurilor proprietate publică a statului, făcându-se venit la fondul de conservare și regenerare a pădurilor;

c. contravaloarea pierderii de creștere determinate de exploatarea masei lemnoase înainte de vârsta exploatabilității tehnice, care se achită proprietarului terenului pentru terenurile proprietate privată a persoanelor fizice, juridice sau proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale, iar pentru terenurile proprietate publică a statului, administratorului pădurilor proprietate publică a statului, făcându-se venit la fondul de conservare și regenerare a pădurilor;

d. contravaloarea obiectivelor dezafectate; în cazul pădurilor proprietate publică a statului, aceasta se achită administratorului, iar pentru celelalte categorii de proprietate forestieră, se achită proprietarului;

e. cheltuielile de instalare a vegetației forestiere și de întreținere a acesteia până la realizarea stării de masiv, numai pentru cazurile în care legea prevede această ipoteză.

Aceste sume se depun în fondul de conservare și regenerare a pădurilor și se achită anticipat predării-primirii terenului pentru care a fost emisă aprobarea de scoatere definitivă din fondul forestier național.

Predarea-primirea terenului pentru care există aprobarea de scoatere definitivă din fondul forestier național se face în prezența reprezentantului structurii teritoriale a autorității publice centrale care răspunde de silvicultură, numai după achitarea obligațiilor bănești menționate anterior.

Pentru terenurile care se ocupă temporar din fondul forestier național, obligațiile bănești sunt următoarele[1]:

a. garanția, echivalentă cu taxa pentru scoaterea definitivă a terenurilor din fondul forestier național cu compensare, care se achită anticipat emiterii aprobării și se depune în fondul de ameliorare a fondului funciar cu destinație silvică, fond aflat la dispoziția autorității publice centrale care răspunde de silvicultură;

b. chiria, care se achită proprietarului, în cazul fondului forestier proprietate privată a persoanelor fizice și juridice, respectiv al celui proprietate publică și privată a unităților administrativ-teritoriale; pentru fondul forestier proprietate publică a statului, 30% din chirie se depune în fondul de conservare și regenerare a pădurilor, 20% se achită administratorului, iar 50% se depune în fondul de accesibilizare a pădurilor;

c. contravaloarea pierderii de creștere determinate de exploatarea masei lemnoase înainte de vârsta exploatabilității tehnice, care se achită proprietarului terenului pentru terenurile proprietate privată a persoanelor fizice și juridice și proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale; pentru fondul forestier proprietate publică a statului, contravaloarea pierderii de creștere se achită administratorului, care o depune în fondul de conservare și regenerare a pădurilor;

[1] Conform art. 42 din Legea nr. 46/2008 privind Codul silvic.

d. valoarea obiectivelor dezafectate de pe terenurile respective; în cazul pădurilor proprietate publică a statului, aceasta se achită administratorului, iar în celelalte cazuri se achită proprietarului;

e. cheltuielile de reinstalare a vegetației forestiere și de întreținere a acesteia până la realizarea stării de masiv, care se depun în fondul de conservare și regenerare a pădurilor.

Aceste sume se achită anticipat predării-primirii terenului pentru care a fost emisă aprobarea de ocupare temporară din fondul forestier național.

17.5. Masa lemnoasă rezultată în urma defrișării vegetației forestiere de pe terenurile scoase definitiv sau ocupate temporar din fondul forestier **revine proprietarului**, în cazul fondului forestier proprietate privată a persoanelor fizice și juridice, respectiv proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale, și administratorului, în cazul fondului forestier proprietate publică a statului[1].

Administratorii fondului forestier proprietate publică sunt obligați prin lege să ia măsuri de lichidare a enclavelor, de corectare a perimetrului fondului forestier și de comasare a terenurilor proprietate publică prin schimburi de terenuri pe bază de acte autentice.

Terenurile care fac obiectul schimbului dobândesc situația juridică a terenurilor pe care le schimbă, acestea având destinație forestieră.

17.6. Coproprietarii și vecinii proprietari de fond forestier, persoane fizice sau juridice, de drept public sau privat, au un drept de preempțiune, în ordinea prevăzută la art. 1.746 C. civ. și în condițiile Codului silvic, la cumpărarea de terenuri din fondul forestier aflate în proprietate privată, la preț și în condiții egale. Vânzătorul are obligația de a-i înștiința în scris pe toți preemptorii, prin executorul judecătoresc sau notarul public, despre intenția de vânzare, arătând și prețul cerut pentru terenul ce urmează a fi vândut. În cazul în care coproprietarii sau vecinii fondului, alții decât administratorul pădurilor proprietate publică a statului, nu au domiciliul ori sediul cunoscut, înștiințarea ofertei de vânzare se înregistrează la primăria sau, după caz, primăriile în raza cărora este situat terenul și se afișează, în aceeași zi, la sediul primăriei, prin grija secretarului consiliului local. Titularii dreptului de preempțiune trebuie să își manifeste în scris intenția de cumpărare și să comunice acceptarea ofertei de vânzare sau, după caz, să o înregistreze la sediul primăriei unde aceasta a fost afișată, în termen de 30 de zile de la comunicarea ofertei de vânzare ori, după caz, de la afișarea acesteia la sediul primăriei. În situația în care terenul ce urmează a fi vândut este limitrof cu fondul forestier proprietate publică a statului sau a unităților administrativ-teritoriale, exercitarea dreptului de preempțiune al statului ori al unităților administrativ-teritoriale prevalează în raport cu dreptul de preempțiune al vecinilor. Dacă, în termenul de mai sus, niciunul dintre preemptori nu își manifestă intenția de cumpărare, vânzarea terenului este liberă. În fața notarului public dovada înștiințării preemptorilor se face cu copie de pe comunicările făcute sau, dacă este cazul, cu certificatul eliberat de primărie, după expirarea termenului de 30 de zile în care trebuia manifestată intenția de cumpărare. Nerespectarea de către vânzător a dreptului de preempțiune prezentat anterior sau vânzarea terenului la un preț mai mic ori în condiții mai avantajoase decât cele arătate în oferta de vânzare atrage anulabilitatea vânzării.

[1] Conform art. 44 din Legea nr. 46/2008 privind Codul silvic.

17.7. Pentru realizarea schimbului de terenuri în situațiile în care unul dintre terenuri este proprietate publică, schimbul trebuie să îndeplinească cel puțin una dintre următoarele condiții:

a. să conducă la eliminarea de enclave din fondul forestier proprietate publică a statului;

b. să determine comasarea terenurilor forestiere proprietate publică a statului;

c. să asigure majorarea suprafețelor împădurite din zonele deficitare în păduri.

Schimbul de terenuri se inițiază de administratorul fondului forestier proprietate publică sau de proprietar, în cazul fondului proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale, și se aprobă prin ordin al conducătorului autorității publice centrale care răspunde de silvicultură[1].

În situația în care suprafața fondului forestier este sub 30% din suprafața județului, schimbul de terenuri se poate realiza doar în cadrul aceluiași județ.

17.8. Schimbarea categoriei de folosință silvică a terenurilor cu destinație forestieră, pe perioada de aplicare a amenajamentului silvic, în altă categorie de folosință silvică se aprobă prin ordin al conducătorului autorității publice centrale care răspunde de silvicultură.

Schimbarea categoriei de folosință silvică a terenurilor cu destinație forestieră de la folosința „pădure" la altă categorie de folosință silvică se face cu plata unei taxe echivalente cu taxa de scoatere definitivă din fondul forestier național, care se virează în fondul de ameliorare a fondului funciar cu destinație silvică.

Fac excepție de la regula de mai sus terenurile destinate construcției de drumuri forestiere, realizării de lucrări de corectare a torenților, terenurile destinate înființării de pepiniere silvice cu o suprafață de maximum 0,5 ha[2], constituirii culoarului de frontieră și fâșiei de protecție a frontierei de stat, cele destinate realizării unor obiective din cadrul Sistemului Integrat de Securizare a Frontierei de Stat.

Schimbarea categoriei de folosință a terenurilor pentru constituirea culoarului de frontieră și a fâșiei de protecție a frontierei de stat, a celor destinate realizării unor obiective din cadrul Sistemului Integrat de Securizare a Frontierei de Stat, precum și a celor destinate realizării unor centre de antrenament se face la solicitarea instituțiilor din sistemul național de ordine publică.

3.5. Paza și protecția pădurilor

18. Proprietarii de păduri sunt obligați să asigure paza pădurii împotriva tăierilor ilegale de arbori, a furturilor, a distrugerilor, a degradărilor, a pășunatului și a altor fapte păgubitoare pentru fondul forestier, în condițiile legii.

Personalul silvic care are atribuții pentru paza pădurilor este dotat cu armament de serviciu. În exercitarea atribuțiilor de serviciu privind paza fondului forestier, precum și în constatarea contravențiilor și a faptelor ce constituie infracțiuni silvice, personalul silvic este învestit cu exercițiul autorității publice, în limitele competențelor ce le-au fost stabilite prin lege[3].

---

[1] Conform art. 46 din Legea nr. 46/2008 privind Codul silvic.

[2] Conform art. 47 din Legea nr. 46/2008 privind Codul silvic.

[3] H.G. nr. 743 din 9 septembrie 2015 privind organizarea și funcționarea Gărzilor forestiere.

Unitățile de poliție și jandarmerie, potrivit atribuțiilor ce le revin conform legii, asigură sprijin de specialitate în organizarea pazei pădurilor.

19. Poluarea pădurilor se poate produce prin mai multe acțiuni, cum ar fi: prin defrișarea[1] unor suprafețe importante de păduri, prin exploatarea pădurilor cu funcții speciale de protecție ori peste limitele capacității ei de regenerare, prin păşunat, prin incendiere, prin îmbolnăvirea pădurilor și neluarea măsurilor de tratare a acestora, prin depozitarea de reziduuri, gunoaie, resturi menajere sau substanțe periculoase în păduri, pe pajiști alpine sau pe suprafețe de teren acoperite cu vegetație forestieră.

20. Se interzice păşunatul în fondul forestier, în perdelele forestiere de protecție[2] și în perimetrele de ameliorare a terenurilor degradate sau în alunecare.

Prin excepție, în caz de forță majoră, autoritatea publică centrală care răspunde de silvicultură sau unitățile teritoriale de specialitate ale acesteia, după caz, pot aproba păşunatul în fondul forestier, dacă sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

a. se desfășoară pe durată limitată;

b. se practică doar în anumite perimetre ale pădurii;

c. solicitările de aprobare aparțin autorităților publice locale;

d. s-a obținut acordul proprietarului;

e. este solicitat în cazuri temeinic justificate.

Nu poate fi aprobat păşunatul în arboretele în curs de regenerare, în plantațiile și regenerările tinere, precum și în pădurile care îndeplinesc funcții speciale de protecție.

Trecerea animalelor domestice prin fondul forestier spre zonele de păşunat, adăpat și adăpostire se aprobă de ocolul silvic, cu acordul proprietarului fondului forestier, pe trasee delimitate și în perioade precizate.

Se interzice trecerea animalelor domestice prin pădure în arboretele în curs de regenerare, în plantațiile și regenerările tinere, în ariile naturale protejate de interes național, în perimetrele de ameliorare, precum și în perdelele forestiere de protecție[3].

21. Cu aprobarea ocolului silvic se permite amplasarea în mod gratuit a stupilor de albine în fondul forestier proprietate publică a statului, pe perioada pastoralului.

22. Accesul public în pădure este permis numai în zone amenajate și pe trasee marcate în acest sens. Accesul public în fondul forestier național cu autovehicule, motociclete, ATV-uri sau mopede este interzis, cu excepția activităților sportive, de recreere și turism, care se pot practica numai cu acordul:

a. șefului ocolului silvic, în cazul administrării;

b. proprietarului, cu avizul șefului ocolului silvic, în cazul asigurării serviciilor silvice[4].

---

[1] Conform Codului silvic, prin defrișare se înțelege acțiunea de înlăturare completă a vegetației forestiere, fără a fi urmată de regenerarea acesteia, cu schimbarea folosinței și/sau a destinației terenului.

[2] Perdele forestiere de protecție – formațiunile cu vegetație forestieră, amplasate la o anumită distanță unele față de altele sau față de un obiectiv, cu scopul de a-l proteja împotriva efectelor unor factori dăunători și/sau pentru ameliorarea climatică, economică și estetico-sanitară a terenurilor.

[3] Conform art. 53 din Legea nr. 46/2008 privind Codul silvic.

[4] Conform art. 54 din Legea nr. 46/2008 privind Codul silvic.

23. Supravegherea stării de sănătate a pădurilor şi stabilirea lucrărilor necesare pentru prevenirea şi combaterea bolilor şi a dăunătorilor se realizează prin serviciul de specialitate din cadrul autorității publice centrale care răspunde de silvicultură.

Ocoalele silvice realizează lucrările de depistare şi prognoză a atacurilor bolilor şi dăunătorilor pădurii, în conformitate cu normele tehnice privind protecția pădurilor împotriva bolilor şi dăunătorilor.

Efectuarea celorlalte lucrări de combatere a bolilor şi dăunătorilor se realizează de ocolul silvic în care sunt necesare aceste lucrări şi se suportă de proprietar, respectiv de administrator, pentru pădurile proprietate publică a statului.

24. Prevenirea şi stingerea incendiilor revine proprietarilor terenurilor forestiere, ai perdelelor forestiere de protecție şi ai terenurilor degradate pe care s-au realizat lucrări de împădurire. Astfel, ocoalele silvice care asigură servicii silvice sau administrarea acestora sunt obligate să aplice şi să respecte normele specifice de apărare împotriva incendiilor, aprobate prin ordin al conducătorului autorității publice centrale care răspunde de silvicultură[1].

De asemenea, prefecții, primarii, consiliile județene şi locale, unitățile autorităților competente ale statului în domeniul protecției civile, al combaterii efectelor calamităților şi dezastrelor, potrivit atribuțiilor legale ce le revin, au obligația de a interveni în acțiunile de prevenire şi stingere a incendiilor în fondul forestier şi în vegetația forestieră din afara acestuia.

Chiar şi persoanele fizice care constată incendii în fondul forestier național sunt obligate să le anunțe imediat la numărul unic de urgență şi să participe la stingerea lor.

25. Mărirea gradului de accesibilizare a fondului forestier național constituie o condiție de bază a gestionării durabile a pădurilor, cu respectarea prevederilor planurilor de management aprobate în condițiile legii, în cazul ariilor naturale protejate.

Drumurile forestiere sunt căi de transport tehnologic, de utilitate privată, utilizate pentru: gospodărirea pădurilor, desfăşurarea activităților de vânătoare şi pescuit sportiv, intervenții în caz de avarii, calamități sau dezastre, fiind închise circulației publice, cu excepția activităților sportive, de recreere şi turism, care se pot practica numai cu acordul proprietarului, iar în cazul pădurilor proprietate publică a statului, cu acordul administratorului acestora.

Condițiile de acces se afişează pe indicatoare specifice, la intrarea pe drumul forestier.

Pentru construirea drumurilor forestiere nu este necesară obținerea autorizației de construire.

Proiectarea şi construcția drumurilor forestiere se realizează pe baza principiilor care respectă încadrarea în peisaj şi nu afectează calitatea apei, a solului şi a habitatelor.

Proiectarea de drumuri forestiere se realizează de persoane fizice sau juridice atestate de o comisie înființată în acest scop.

Comisia de atestare este compusă din specialişti din cadrul autorității publice centrale care răspunde de silvicultură, specialişti în cercetare, proiectare şi în construcția de drumuri forestiere, specialişti din învățământul superior de profil şi reprezentanți ai asociațiilor patronale-profesionale recunoscute la nivel național.

[1] Conform art. 48 din Legea nr. 46/2008 privind Codul silvic.

Studiile de fezabilitate pentru dezvoltarea rețelei de drumuri forestiere se realizează în corelare cu cele pentru lucrările de corectare a torenților.

Lucrările de corectare a torenților și întreținerea investițiilor efectuate pentru corectarea torenților în fondul forestier se realizează cu fonduri publice, în conformitate cu prevederile Strategiei naționale pentru dezvoltarea fondului forestier național și ale Strategiei naționale de management al riscului la inundații.

Întreținerea și repararea drumurilor forestiere sunt în sarcina proprietarului, respectiv a administratorului, pentru drumurile forestiere aflate în fondul forestier proprietate publică a statului.

3.6. Producția silvică

26. Produsele specifice fondului forestier național sunt bunurile ce se realizează din acesta, respectiv produse lemnoase și nelemnoase.

Produsele lemnoase specifice fondului forestier național sunt reprezentate prin:

a. produse principale, rezultate din tăieri de regenerare a pădurilor;

b. produse secundare, rezultate din tăieri de îngrijire și conducere a arboretelor;

c. produse accidentale, rezultate în urma acțiunii factorilor biotici și abiotici destabilizatori sau din defrișări de pădure legal aprobate;

d. produse de igienă, rezultate din procesul normal de eliminare naturală;

e. alte produse: arbori și arbuști ornamentali, pomi de Crăciun, răchită, puieți și diferite produse din lemn.

Produsele nelemnoase specifice fondului forestier național sunt reprezentate prin:

a. faună de interes cinegetic;

b. pește din apele de munte, din crescătorii, bălți și iazuri din fondul forestier;

c. fructe de pădure;

d. semințe forestiere;

e. trufe și alte ciuperci comestibile din flora spontană din cuprinsul acestuia;

f. plante medicinale și aromatice din cuprinsul acestuia;

g. rășină;

h. alte produse.

Produsele pădurii aparțin proprietarilor sau deținătorilor acesteia, după caz, cu excepția faunei de interes cinegetic și a peștelui din apele de munte.

Recoltarea și/sau achiziționarea produselor nelemnoase specifice fondului forestier național se fac/se face pe baza autorizațiilor emise de ocolul silvic care asigură administrarea sau serviciile silvice, conform instrucțiunilor aprobate prin ordin al autorității publice centrale care răspunde de silvicultură, precum și pe baza autorizației de recoltare/achiziționare emise de autoritatea competentă pentru protecția mediului. În cazul fondului forestier care nu se află în administrarea unui ocol silvic, autorizațiile se vor emite doar în baza acordului scris al proprietarului fondului forestier[1].

Volumul maxim de lemn care se recoltează ca produse principale într-o unitate de gospodărire nu poate depăși posibilitatea acestora, stabilită prin amenajamentul silvic, pentru perioada de valabilitate a acestuia.

[1] Conform art. 58 din Legea nr. 46/2008 privind Codul silvic.

Volumul maxim de lemn, care se recoltează anual ca produse principale într-o unitate de gospodărire, nu poate depăşi posibilitatea anuală de regenerare.

Prin excepție, se poate depăşi posibilitatea anuală în următoarele situații:

a. dacă reglementarea procesului de producție lemnoasă se realizează la nivel de arboret;

b. cu volumul de lemn nerecoltat, până la nivelul posibilității anuale, în anii anteriori de aplicare a amenajamentului silvic în vigoare.

Produsele accidentale se recoltează integral. În ariile naturale protejate se respectă legislația specifică protecției mediului.

Volumul produselor accidentale I înregistrate în unități de gospodărire în care se reglementează procesul de producție lemnoasă, precum şi volumul arborilor tăiați ilegal se precomptează[1] din posibilitatea de produse principale. Precomptarea se realizează în cadrul aceleiaşi proprietăți[2].

Produsele lemnoase ale pădurii şi ale vegetației forestiere din afara fondului forestier se recoltează pe bază de autorizație de exploatare eliberată de ocolul silvic.

Estimarea cantitativă şi calitativă a produselor lemnoase se face prin acte de evaluare întocmite de ocoalele silvice, conform normelor tehnice silvice specifice.

Ocolul silvic care eliberează autorizația de exploatare are obligația să execute predarea spre exploatare, controlul exploatării şi reprimirea parchetelor.

Valorificarea masei lemnoase[3] din fondul forestier proprietate publică se face doar în baza unui regulament aprobat prin hotărâre a Guvernului[4] şi întemeiat pe următoarele principii:

a. valorificarea superioară a masei lemnoase;

b. sprijinirea dezvoltării rurale prin prelucrarea locală a masei lemnoase;

c. valorificarea masei lemnoase pe picior se face doar către operatori economici atestați; un operator economic/grup de operatori economici poate cumpăra la licitație sau negociere, după caz, materiale lemnoase rezultate din produse principale sau accidentale I, sub formă de lemn rotund fasonat la drum auto, doar în cazul în care asigură prin capacitatea proprie procesarea a cel puțin 40% din materialul lemnos achiziționat;

d. prioritatea alocării resurselor de materiale lemnoase din pădurile proprietate publică, necesare încălzirii locuințelor populației;

e. transparența vânzării şi comercializării masei lemnoase;

f. un operator economic/grup de operatori economici nu poate achiziționa/procesa mai mult de 30% din volumul dintr-un sortiment industrial de masă lemnoasă din fiecare specie, stabilit ca medie a ultimilor 3 ani în baza actelor de punere în valoare autorizate la exploatare şi exploatate la nivel național, indiferent de forma de proprietate;

---

[1] Precomptarea este acțiunea de înlocuire a volumului de lemn prevăzut a fi recoltat din arboretele inclus în planurile decenale de recoltare a produselor principale cu volume rezultate din exploatarea masei lemnoase din arborete afectate integral de factori biotici sau abiotici ori din arborete cu vârsta peste 60 de ani, afectate parțial de factori biotici sau abiotici ori provenite din defrişări legale şi tăieri ilegale.

[2] Conform art. 59 din Legea nr. 46/2008 privind Codul silvic.

[3] Conform Codului silvic, prin masă lemnoasă se înțelege totalitatea arborilor pe picior şi/sau doborâți, întregi sau părți din aceştia, inclusiv cei aflați în diferite stadii de transformare şi mişcare în cadrul procesului de exploatare forestieră.

[4] H.G. nr. 715/2017 pentru aprobarea Regulamentului de valorificare a masei lemnoase din fondul forestier proprietate publică.

g. asigurarea cu prioritate de masă lemnoasă pentru producătorii din industria mobilei din păduri proprietate publică a statului sub formă de lemn fasonat, pe baza necesarului anual estimat; aceştia au drept de preempţiune la cumpărarea de masă lemnoasă, la oferta de preţ şi în condiţii egale de vânzare.

Produsele nelemnoase specifice fondului forestier se recoltează în conformitate cu normele tehnice aprobate prin ordin al conducătorului autorităţii publice centrale care răspunde de silvicultură.

3.7. Exploatarea masei lemnoase

27. Exploatarea masei lemnoase se face după obţinerea autorizaţiei de exploatare şi predarea parchetului, cu respectarea regulilor silvice şi în conformitate cu instrucţiunile privind termenele, modalităţile şi perioadele de colectare, scoatere şi transport ale materialului lemnos, aprobate prin ordin al conducătorului autorităţii publice centrale care răspunde de silvicultură. În zonele de deal şi de munte se dă prioritate tehnologiilor bazate pe funiculare.

Exploatarea masei lemnoase se face doar de operatori economici atestaţi de către comisia de atestare, care funcţionează în cadrul asociaţiei patronale şi profesionale din domeniul forestier recunoscute la nivel naţional[1].

Legea reglementează şi unele excepţii de la această regulă, astfel:

a. proprietarii de fond forestier, persoane fizice, care pot exploata, fără atestare, din proprietatea lor un volum de până la 20 mc/an, în condiţiile legii;

b. persoanele fizice care au facilităţile prevăzute de Legea nr. 33/1996 privind repunerea în unele drepturi economice a locuitorilor Munţilor Apuseni, cu modificările şi completările ulterioare[2];

---

[1] Conform art. 62 alin. (1) şi (2) din Legea nr. 46/2008 privind Codul silvic.

[2] Art. 1: „Locuitorii Munţilor Apuseni se repun în unele drepturi economice pe care le-au avut în perioada interbelică şi care au fost anulate în perioada regimului totalitar, asigurându-se astfel continuarea practicării unor meşteşuguri tradiţionale şi schimbul de produse din lemn cu cereale necesare locuitorilor acestei zone".

Art. 2: „Pentru prelucrarea şi valorificarea prin comerţ ambulant, tuturor locuitorilor Munţilor Apuseni din judeţele Alba, Arad, Bihor, Cluj şi Hunedoara li se acordă anual, de către primari şi ocoalele silvice ale filialelor teritoriale ale Regiei Naţionale a Pădurilor, câte 10 metri cubi material lemnos pe picior, dar nu mai mult de 15 metri cubi de familie.

Prelucrarea şi valorificarea prin comerţ ambulant ale acestui material lemnos se realizează sub formă de scândură, şindrilă, grinzi fasonate, bârne, butoaie, ciubere, doniţe, araci de vie, furci de lemn, cozi de unelte, oişti de căruţă şi alte asemenea produse.

Prin familie, în sensul prezentei legi, se înţelege soţul, soţia şi copiii lor necăsătoriţi cu care gospodăresc în comun".

Art. 3: „Pe baza îndeplinirii condiţiilor prevăzute la art. 2, primarii localităţilor din aceste judeţe eliberează Carnetul de moţ, în care vor fi înscrise drepturile şi avantajele prevăzute în prezenta lege.

Cererea pentru eliberarea Carnetului de moţ se adresează primarului localităţii, care este obligat sa îl elibereze în termen de 5 zile. Nerespectarea acestui termen atrage, pentru primar, pe lângă sancţiunile administrative sau penale, şi plata de daune către petiţionar".

Art. 5: „Titularii Carnetului de moţ pot valorifica produsele prelucrate din lemn la târguri, pieţe ale administraţiei publice şi pieţe private, oboare, precum şi în orice localitate din ţară, fiind scutiţi de orice taxă".

Art. 7: „Tinerii căsătoriţi, în vârstă de până la 35 de ani, care locuiesc în zona Munţilor Apuseni şi cei care vin în această zonă să-şi întemeieze gospodării, au dreptul la material lemnos pentru construcţie, în cantitate de

c. membrii formelor de proprietate asociativă prevăzute de lege.

Autorizația de exploatare se eliberează de ocolul silvic care asigură administrarea sau serviciile silvice.

Arborii destinați tăierii se inventariază și, după caz, în funcție de natura tăierii, se marchează cu dispozitive speciale de marcat de către personalul silvic împuternicit, în conformitate cu normele tehnice. Forma și modul de utilizare a dispozitivelor speciale de marcat, precum și modul de marcare a arborilor sau a unor loturi de arbori se stabilesc prin regulament aprobat prin ordin al conducătorului autorității publice centrale care răspunde de silvicultură[1].

Dispozitivele speciale de marcat au regimul mărcilor și al sigiliilor, iar tiparele lor se înregistrează și se păstrează la birourile notariale.

La exploatarea masei lemnoase se folosesc tehnologii de recoltare, de colectare, lucrări în platforma primară și de transport al lemnului din pădure care să nu producă degradarea solului, a drumurilor forestiere și a malurilor apelor, distrugerea sau vătămarea semințișului utilizabil, precum și a arborilor nedestinați exploatării, peste limitele admise de normele tehnice.

Astfel, titularii autorizațiilor de exploatare răspund pe toată durata exploatării pentru prejudiciile produse în cuprinsul parchetului și drumurilor auto forestiere pe care circulă[2].

În scopul asigurării fondurilor necesare pentru acoperirea cheltuielilor privind eventualele prejudicii cauzate pădurilor prin operațiuni tehnice de exploatare, inclusiv pentru refacerea elementelor de drum forestier distruse din vina titularilor autorizațiilor de exploatare, operatorii autorizați depun la ocolul silvic, anticipat emiterii autorizației de exploatare, o cauțiune de minimum 5% din valoarea contractului. Cuantumul exact al cauțiunii se stabilește la data contractării masei lemnoase sau a lucrării de exploatare a lemnului.

De asemenea, pentru colectarea lemnului din păduri se construiesc căi de acces și instalații pasagere. Dacă pentru aceasta este necesară traversarea terenurilor aparținând altor proprietari, acest lucru se va face cu plata servituții de trecere și, după caz, a despăgubirilor stabilite prin înțelegerea părților.

28. Proveniența și circulația materialelor lemnoase[3] se poate verifica în orice moment al exploatării lor, precum și cu ocazia transportării acestora.

---

25 metri cubi de familie, o singură dată; cererile acestora vor fi înaintate de către primarii filialelor teritoriale ale Regiei Autonome a Pădurilor «Romsilva» care, prin ocoalele silvice din zonă, au obligația să le onoreze de urgență.

Primarii vor asigura folosirea acestui material exclusiv pentru construirea de locuințe noi.

Pe baza autorizației eliberate de primari, ocoalele silvice vor acorda, la cerere, cantitatea de material lemnos necesar reparării caselor de locuit și anexelor gospodărești".

Art. 8: „Materialul lemnos la care au dreptul familiile din Munții Apuseni, conform art. 2 și 7, pentru prelucrare, realizarea de construcții noi și repararea construcțiilor, se plătește cu o reducere de 50% din prețul oficial stabilit de organele silvice".

[1] Ordinul ministrului mediului și pădurilor nr. 1346 din 2011 pentru aprobarea Regulamentului privind forma și modul de utilizare a dispozitivelor speciale de marcat, precum și modul de marcare a arborilor sau a unor loturi de arbori.

[2] Conform art. 65 din Legea nr. 46/2008 privind Codul silvic.

[3] Conform Codului silvic, circulația materialelor lemnoase reprezintă acțiunea de transport al materialelor lemnoase între două locații, folosindu-se în acest scop orice mijloc de transport, și/sau transmiterea proprietății asupra materialelor lemnoase.

Astfel, materialele lemnoase[1], indiferent de proveniența lor, se transportă numai însoțite de documente specifice de transport, din care să rezulte cu certitudine legalitatea provenienței acestora. Este interzisă primirea spre încărcare și transportul cu orice mijloace de transport al materialelor lemnoase neînsoțite de documentele de transport.

Verificarea provenienței materialelor lemnoase, precum și controlul circulației acestora se efectuează de către:

a. personalul silvic;

b. ofițeri, subofițeri și agenți din cadrul Poliției Române, Poliției de Frontieră Română și Jandarmeriei Române;

c. personalul cu atribuții de control din cadrul Agenției Naționale de Administrare Fiscală.

Materialele lemnoase găsite în circulație fără documentele specifice de transport, cu documente specifice de transport a căror valabilitate a expirat sau care nu au înscrisă proveniența legală se confiscă și se valorifică potrivit legii.

Materialele lemnoase însoțite de documente specifice de transport care nu sunt completate corespunzător se rețin și se predau în custodie.

Custodia materialelor lemnoase se asigură de cel mai apropiat ocol silvic sau de persoane fizice ori juridice care dețin spații corespunzătoare de depozitare, cu acordul acestora.

Dacă, în termenul stabilit de personalul împuternicit care a dispus reținerea sau ca urmare a hotărârii judecătorești, nu se confirmă proveniența legală a materialelor lemnoase, acestea se confiscă potrivit prevederilor legale. Dacă însă s-a stabilit proveniența legală, materialele lemnoase reținute se restituie.

Materialele lemnoase confiscate se vor restitui proprietarilor, dacă aceștia sunt identificați și nu sunt autorii faptelor ilegale care au impus confiscarea, sau se valorifică potrivit legii[2].

Cheltuielile ocazionate de reținere, custodie și transport se suportă de persoana care nu a făcut dovada proveniență legale a materialelor lemnoase reținute[3].

De asemenea, se interzice: primirea, depozitarea, prelucrarea, transportul și comercializarea materialelor lemnoase fără documente specifice de transport ale acestora sau cu documente din care nu rezultă cu certitudine proveniența legală a acestora. Și acestea se vor confisca și se vor valorifica în aceleași condiții legale.

29. Începând cu anul 2014 a fost introdus sistemul informatic **SUMAL**, cunoscut sub numele de **„radarul pădurilor"**, care permite urmărirea traseului lemnului din pădure până la intrarea pe poarta fabricii. Toate transporturile de lemn, cu excepția lemnului „de foc", în volum de până la trei metri cubi, transportat cu atelaje, face obligatorie folosirea acestui sistem informatic.

---

[1] Conform Codului silvic, prin materiale lemnoase se înțelege lemnul rotund sau despicat de lucru și lemnul de foc, cheresteaua, flancurile, traversele, lemnul ecarisat – cu secțiune dreptunghiulară sau pătrată, precum și lemnul cioplit. Această categorie cuprinde și arbori și arbuști ornamentali, pomi de Crăciun, răchită și puieți; materialele lemnoase nu sunt bunuri divizibile.

[2] Conform dispozițiilor Codului de procedură fiscală.

[3] Conform art. 71 din Legea nr. 46/2008 privind Codul silvic.

Agentul economic care a cumpărat lemnul va trebui să înscrie în acest sistem informatic fiecare transport de lemn. Accesarea programului „Radarul pădurilor" se face de pe smartphone, în care datele de pe avizul de însoțire a transportului vor fi verificate în ideea de a confirma dacă datele corespund. Mai exact, dacă avizul a fost procurat legal sau cantitatea respectivă de lemn a fost recoltată legal.

Mai departe, sistemul informatic va emite un cod unic, care trebuie înscris în avizul de însoțire. În cazul în care datele înscrise pe aviz nu sunt corecte, aplicația nu generează codul unic, serverul central va emite un mesaj de avertizare pentru utilizator şi o alertă către organele de control.

De asemenea, aplicația SUMAL are două componente: *woodtracking* (WT), care este destinată atât ocoalelor silvice de stat şi private, cât şi operatorilor economici care exploatează, transportă şi comercializează material lemnos, precum şi *Iwoodtracking* (IWT), care e în atribuția organelor de control sau a celor care au atribuții legale de control al circulației materialului lemnos.

Potrivit Departamentului pentru ape şi păduri, prin folosirea acestei aplicații se urmăreşte stoparea tăierilor ilegale de arbori. Acest lucru se va face prin GPS, prin monitorizarea circulației materialelor lemnoase de la locul de recoltare şi până la valorificare, chiar şi în situațiile în care sunt exportate în afara spațiului național ori european.

SUMAL este, aşadar, un sistem informațional integrat de urmărire a materialelor lemnoase realizat de autoritatea publică centrală care răspunde de silvicultură şi pus la dispoziția profesioniştilor conform H.G. nr. 470/2014 pentru aprobarea Normelor referitoare la proveniența, circulația şi comercializarea materialelor lemnoase, la regimul spațiilor de depozitare a materialelor lemnoase şi al instalațiilor de prelucrat lemn rotund, precum şi a unor măsuri de aplicare a Regulamentului (UE) nr. 995/2010 al Parlamentului European şi al Consiliului din 20 octombrie 2010 de stabilire a obligațiilor ce revin operatorilor care introduc pe piață lemn şi produse din lemn, cu modificările şi completările ulterioare.

Aceste norme se referă la proveniența, circulația şi comercializarea materialelor lemnoase, la regimul spațiilor de depozitare a materialelor lemnoase şi al instalațiilor de prelucrat lemn rotund, reprezentând, în acelaşi timp, şi cadrul juridic de aplicare a Regulamentului (UE) nr. 995/2010 al Parlamentului European şi al Consiliului din 20 octombrie 2010 de stabilire a obligațiilor care revin operatorilor care introduc pe piață lemn şi produse din lemn.

Utilizarea SUMAL este obligatorie pentru ocoalele silvice şi pentru toți operatorii şi comercianții, denumiți generic profesioniști, care recoltează, depozitează, prelucrează, comercializează sau efectuează operațiuni de import-export cu materiale lemnoase: fac excepție operatorii şi comercianții care recoltează, depozitează şi comercializează sau efectuează operațiuni de import-export cu arbori şi arbuşti ornamentali, răchită şi puieți.

Softul SUMAL se pune la dispoziție în mod gratuit profesioniştilor de către autoritatea publică centrală care răspunde de silvicultură.

Personalul silvic din structurile de rang superior şi din unitățile şi centrala Regiei Naționale a Pădurilor – Romsilva are acces în SUMAL, pentru datele introduse de către ocoalele silvice din structura acestora, în baza unei împuterniciri emise de către autoritatea publică centrală care răspunde de silvicultură.

Actele de punere în valoare, autorizațiile de exploatare a partizilor, actele de reprimire a parchetelor şi procesele-verbale de confiscare se înregistrează/se generează de către

ocoalele silvice obligatoriu în SUMAL, care generează un număr unic pentru fiecare document în parte.

Profesioniștii sunt obligați să transmită lunar raportări ale datelor în SUMAL, până la data de 15 a lunii în curs pentru luna anterioară.

La momentul începerii transportului materialelor lemnoase de la locul de recoltare/depozitare/achiziție/custodie/transbordare/după acordarea liberului de vamă în cazul importului, emitentul avizului de însoțire are obligația încărcării online sau offline, după caz, de pe orice terminal electronic pe care rulează aplicația SUMAL aflat în mod obligatoriu la locul începerii transportului, a informațiilor standardizate în aplicație, în vederea transmiterii acestora.

După recepționarea informațiilor standardizate transmise în format corect și complet, SUMAL generează un cod unic, precum și data, ora, minutul și secunda, pentru care există obligația înscrierii în avizul de însoțire.

În situația în care locul de recoltare/depozitare/achiziție/custodie/transbordare/acordării liberului de vamă în cazul importului este situat într-o zonă cu accesibilitate GSM, emitentul avizului de însoțire are obligația transmiterii în SUMAL, online, a informațiilor standardizate și înregistrării în avizul de însoțire a codului unic, precum și a datei, orei, minutului și secundei, generate de SUMAL, de pe dispozitivul aflat în dotarea acestuia.

În situația în care locul de recoltare/achiziție/custodie/transbordare este situat într-o zonă fără accesibilitate GSM, emitentul avizului de însoțire introduce informațiile standardizate în aplicația instalată pe dispozitivul care însoțește în mod obligatoriu mijlocul de transport; aplicația generează un cod offline. Acesta se va înscrie în avizul de însoțire de către emitentul avizului, care semnează de înscriere alături de conducătorul mijlocului de transport; pentru continuarea transportului materialelor lemnoase transbordate sau pentru continuarea transportului în cazul imobilizării mijlocului de transport pentru cauze de forță majoră, dintr-o zonă fără accesibilitate GSM, este obligatorie obținerea codului unic, precum și a datei, orei, minutului și secundei și înscrierea lor în avizul de însoțire care însoțește transportul, pentru cantitățile care se transbordează sau sunt imobilizate, prin deplasarea în zonă cu semnal GSM.

La momentul intrării mijlocului de transport care transportă materialele lemnoase într-o zonă accesibilă GSM, SUMAL generează codul unic, precum și data, ora, minutul și secunda, pe care conducătorul mijlocului de transport are obligația să le înscrie în avizul de însoțire. În situația în care dispozitivul ori aplicația instalată pe acesta nu funcționează, conducătorul mijlocului de transport are obligația, la momentul intrării mijlocului de transport într-o zonă accesibilă GSM, să obțină codul unic de la sediul emitentului, cod unic pe care îl înscrie în avizul de însoțire, și să informeze telefonic structura teritorială de specialitate a autorității publice centrale care răspunde de silvicultură. În scopul emiterii codului unic sau a codului offline și al verificării veridicității codului unic, depozitele de materiale lemnoase sunt obligate să aibă asigurată conexiunea la internet, care generează obligatoriu și coordonate geografice.

La destinație, codul unic, precum și data, ora, minutul și secunda se înscriu în Registrul de evidență a intrărilor-ieșirilor de materiale lemnoase, ținut de către destinatarul acestora.

Operatorul economic destinatar al materialelor lemnoase are obligația de a verifica veridicitatea codului unic, precum și data, ora, minutul și secunda, prin interogarea aplicației SUMAL, la destinație.

Este obligatorie înscrierea de către profesioniști în avizele de însoțire a codului unic, precum și a datei, orei, minutului și secundei, într-un termen de maximum 12 ore de la ora la care a fost emis codul offline.

La momentul emiterii avizelor de însoțire primare pentru materialele lemnoase al căror volum este de până la 3 metri cubi rezultate în urma exploatării masei lemnoase și care se transportă cu atelaje, nu există obligația înscrierii a codului unic, a datei, orei, minutului și secundei și nici a codului offline, existând doar obligația înscrierii datei și orei plecării transportului; emitentul avizelor de însoțire primare a materialelor lemnoase are obligația ca, în termen de maximum 7 zile de la data și ora plecării transportului, să obțină codul unic pentru fiecare aviz emis și să îl înscrie pe exemplarul 2 al avizelor de însoțire.

Operatorii care introduc pe piață lemn și produse din lemn au obligația să implementeze și să utilizeze pentru categoria materialelor lemnoase un sistem „due diligence", astfel cum este el prevăzut în legislația europeană.

Începând cu data de 1 ianuarie 2015, se interzice exploatarea masei lemnoase pe picior de către operatorii economici care nu utilizează un sistem „due diligence". Prin excepție, operatorii economici care realizează numai lucrări de exploatare forestieră prin prestații silvice și care nu realizează prima punere pe piață nu sunt obligați să utilizeze un sistem „due diligence".

La primul control efectuat asupra unui operator care nu a implementat și nu a utilizat un sistem „due diligence", agentul constatator acordă un termen de maximum 45 zile de la comunicarea constatării pentru încadrarea operatorului în prevederile legale, termen care se înscrie în actul de constatare a neregulilor.

Prevederile sistemului „due diligence" nu se aplică arborilor și arbuștilor ornamentali, pomilor de Crăciun, răchitei și puieților forestieri.

Transportul pomilor de Crăciun recoltați de pe teritoriul național se face în baza avizelor de însoțire primare, care se introduc în SUMAL; în acest sens, pomii de Crăciun fac parte din categoria materialelor lemnoase.

În cazul recoltării lemnului din fondul forestier național și din vegetația forestieră de pe terenurile din afara acestuia, legalitatea provenienței materialelor lemnoase rezultate se asigură potrivit legislației în vigoare și se atestă prin îndeplinirea cumulativă a următoarelor condiții:

- existența actului de punere în valoare aprobat conform competențelor, a autorizației de exploatare, înregistrată în SUMAL, și a procesului-verbal de predare a parchetului;
- expedierea, deținerea, transportul, primirea, depozitarea, prelucrarea sau comercializarea materialelor lemnoase să fie făcută/făcut cu avize de însoțire în care sunt înscrise corect codul unic generat de SUMAL, data, ora, minutul și secunda generării acestuia, precum și codul offline, după caz.

Pentru materialele lemnoase importate, ale căror documente de proveniență sunt declarația vamală de import și, după caz, licența FLEGT, legalitatea provenienței se atestă dacă, de la locul acordării liberului de vamă, sunt transportate cu avize de însoțire în care, pe lângă celelalte date obligatorii prevăzute de norme, sunt înscrise corect codul unic generat de SUMAL, precum și data, ora, minutul și secunda generării acestuia.

Legalitatea recoltării lemnului provenit din statele membre ale Uniunii Europene se atestă prin documente eliberate în conformitate cu legislația aplicabilă pe teritoriul acestora, în acord cu prevederile din Regulament.

Legalitatea recoltării lemnului importat – proveniența legală – se atestă prin licențe FLEGT și certificate CITES, precum și prin documente eliberate de statele exportatoare, în conformitate cu legislația aplicabilă pe teritoriul acestora.

În cazul circulației, primirii, depozitării, prelucrării și/sau comercializării, legalitatea provenienței materialelor lemnoase rezultate se asigură potrivit legislației în vigoare și se atestă prin îndeplinirea cumulativă a următoarelor condiții:

- în cazul circulației, materialele lemnoase au proveniență legală dacă în avizul de însoțire primar/secundar care le însoțește, pe lângă celelalte date obligatorii prevăzute în norme, sunt înscrise corect codul unic generat de SUMAL, data, ora, minutul și secunda generării acestuia, precum și codul offline, după caz;
- în cazul primirii/depozitării/deținerii/prelucrării/transbordării/comercializării, materialele lemnoase sunt considerate că au proveniența legală dacă în avizul de însoțire primar/secundar care le însoțește, pe lângă celelalte date obligatorii prevăzute în norme, sunt înscrise corect codul unic, precum și data, ora, minutul și secunda generării acestuia de SUMAL, a căror veridicitate este confirmată la destinatar prin interogarea de către acesta a aplicației SUMAL.

Materialele lemnoase la care veridicitatea codului unic, a datei, orei, minutului și secundei înscrise în avizul de însoțire nu este confirmată la destinatar sunt considerate fără proveniență legală.

Materialele lemnoase pentru care raportările lunare nu sunt transmise în SUMAL în termenul legal de către profesioniști sunt considerate fără proveniență legală.

Materialele lemnoase expediate, transportate, deținute, primite, depozitate, prelucrate și/sau comercializate, care sunt însoțite de avize de însoțire primare/secundare distribuite unui alt operator economic decât expeditorului, sunt considerate fără proveniență legală.

Materialele lemnoase ale căror documente de proveniență sunt documentele intracomunitare, care nu sunt recepționate la destinație și raportate în SUMAL, sunt considerate fără proveniență legală.

Materialele lemnoase aflate în circulație fără codul unic, precum și fără data, ora, minutul și secunda sau cele fără cod offline ori cu cod unic sau cod offline invalid sunt considerate fără proveniență legală.

30. Pentru eficientizarea activității de stopare a tăierilor ilegale și îmbunătățirea funcționării SUMAL, Ministrul Mediului, Apelor și Pădurilor a emis Ordinul nr. 1464/2016 prin care anunță posibilitatea testării **aplicației mobile „Inspectorul Pădurii"**, dezvoltată pentru combaterea defrișărilor ilegale.

Aplicația reprezintă componenta pentru populație a Sistemului Informațional Integrat de Urmărire în Timp Real a masei lemnoase din România (Radarul Pădurii). Aceasta poate fi utilizată de către populație în scopul verificării unui transport de masă lemnoasă, permițând verificarea prin introducerea unui număr de înmatriculare auto.

Scopul acestui instrument îl constituie monitorizarea electronică și informatică a procesului de exploatare și transport al masei lemnoase din țară, dorindu-se ca, spre deosebire de Radarul Pădurilor, să se dea acces direct populației la baza de date SUMAL (baza de date oficială).

„Inspectorul Pădurii" este o aplicație dezvoltată de Indaco Systems cu titlu gratuit, iar persoanele interesate pot descărca și testa această aplicație accesând Google Play.

Varianta beta a aplicației „Inspectorul Pădurilor" poate fi descărcată de orice persoană. Mecanismul de funcționare este unul extrem de simplu: orice persoană care observă un transport de lemne poate afla dacă acesta este legal sau nu prin **introducerea numărului de înmatriculare a autovehiculului** în aplicația instalată pe telefonul mobil.

Prin conectarea la baza de date oficială, „Inspectorul Pădurii" va afișa automat un mesaj de informare privind validitatea codului de transport al masei lemnoase. Dacă acesta ***este valid***, mesajul va include data validării, numărul vehiculului, tipul de lemn transportat și volumul total al masei lemnoase.

3.8. Controlul proveniență și circulației materialelor lemnoase

31. Pentru realizarea controlului proveniență materialelor lemnoase, în anul 2015 s-au înființat Gărzile forestiere ca instituții publice cu personalitate juridică, în subordinea autorității publice centrale care răspunde de silvicultură, prin preluarea atribuțiilor activităților, a posturilor și a personalului de la comisariatele de regim silvic și cinegetic (CRSC), care se desființează.

Activitatea Gărzilor forestiere este coordonată tehnic la nivel central de către autoritatea publică centrală care răspunde de silvicultură, prin secretarul de stat pentru păduri și prin structura care coordonează activitatea în domeniul silvic și cinegetic din cadrul acesteia, și se desfășoară la nivel teritorial.

Principalele atribuții ale Gărzilor forestiere sunt următoarele:

a. monitorizarea, implementarea și controlul aplicării regimului silvic în fondul forestier național și în vegetația forestieră de pe terenurile din afara fondului forestier național;

b. monitorizarea, implementarea și controlul aplicării regimului cinegetic în fondul cinegetic național;

c. monitorizarea și controlul trasabilității materialelor lemnoase, conform prevederilor legale în vigoare.

Salariul de bază al funcției de inspector-șef din cadrul Gărzilor se stabilește prin asimilare cu salariul de bază al funcției de inspector general adjunct din cadrul Agenției Naționale de Administrare Fiscală, corespunzător vechimii în muncă.

Finanțarea cheltuielilor curente și de capital ale Gărzilor se asigură integral de la bugetul de stat.

Gărzile preiau patrimoniul de la fostele CRSC, pe baza situațiilor financiare și a unui protocol de predare-preluare.

Personalul de la fostele CRSC se preia, cu respectarea statutului aplicabil fiecărei categorii de personal.

Personalul preluat de la fostele CRSC este supus, în termen de maximum 90 de zile de la preluare, evaluării de integritate, care constituie cerință specifică ocupării posturilor din cadrul Gărzilor, sub sancțiunea eliberării din funcția publică sau încetării raportului de muncă, după caz.

Gărzile se substituie în toate drepturile și obligațiile decurgând din actele normative, contractele, convențiile, înțelegerile, protocoalele, memorandumurile și acordurile, precum și în toate litigiile în care fostele CRSC sunt parte.

Personalul Gărzilor, care are atribuții de implementare, monitorizare și control, poartă, în timpul serviciului, uniformă, însemne distinctive, ecusoane, care se atribuie gratuit. În anumite situații, în realizarea atribuțiilor de serviciu, personalul poate îmbrăca ținuta civilă.

În exercitarea atribuțiilor de serviciu, personalul este învestit cu exercițiul autorității publice și beneficiază de protecție, potrivit legii.

3.8.1. Statutul și conducerea Gărzilor forestiere

32. Gărzile forestiere sunt **instituții publice teritoriale**, cu personalitate juridică, în subordinea autorității publice centrale care răspunde de silvicultură, finanțate integral de la bugetul de stat, cu atribuții în implementarea și controlul aplicării regimului silvic și cinegetic în fondul forestier național și în vegetația forestieră de pe terenurile din afara fondului forestier național.

În exercitarea atribuțiilor sale, Gărzile cooperează cu alte autorități și instituții publice, ale administrației publice centrale și locale, cu reprezentanți ai societății civile, cu persoane juridice și/sau fizice, în limitele prevederilor legale în vigoare, pe baza protocoalelor încheiate.

Gărzile cooperează cu instituții cu atribuții similare din alte state, pe baza tratatelor internaționale la care România este parte, a protocoalelor încheiate sau pe bază de reciprocitate, precum și cu organisme internaționale de drept public și/sau privat din cadrul Uniunii Europene în cauzele de interes comun sau în ceea ce privește derularea proiectelor/programelor internaționale.

Conducerea Gărzilor este asigurată de câte un inspector-șef, funcționar public de conducere, care are calitatea de ordonator terțiar de credite, în condițiile legii.

De asemenea, conducerea fiecărei Gărzi forestiere este asigurată de un inspector-șef, funcționar public care îndeplinește cumulativ cele două condiții legale, respectiv are studii superioare de specialitate de lungă durată în domeniul silvicultură și vechimea prevăzută de lege pentru ocuparea funcției publice de conducere.

Inspectorul-șef coordonează activitatea Gărzii și o reprezintă în relațiile cu autoritatea publică centrală care răspunde de silvicultură, cu celelalte instituții publice centrale sau locale, precum și cu persoanele fizice și juridice din raza de activitate teritorială a acestuia, în vederea realizării atribuțiilor sale specifice.

Inspectorul-șef emite decizii, în condițiile legii. El este ordonator terțiar de credite, în condițiile legii. Inspectorul-șef poate delega conducerea Gărzii unei persoane cu funcție de conducere din cadrul direcțiilor ce intră în componența Gărzii forestiere, în situația în care absentează și în cazul în care se află în imposibilitate temporară de a-și exercita funcția cu care a fost învestit, cu avizul secretarului de stat din cadrul autorității publice centrale care răspunde de silvicultură, care coordonează activitatea în domeniul silvic și cinegetic. Inspectorii-șefi sunt numiți și eliberați din funcție, în condițiile legii, prin ordin al conducătorului autorității publice centrale care răspunde de silvicultură.

În vederea îndeplinirii atribuțiilor ce îi revin, potrivit prevederilor legale, în fiecare Gardă sunt încadrați funcționari publici și personal contractual.

3.8.2. Organizarea şi funcţionarea Gărzilor forestiere

33. Gărzile forestiere se organizează, la nivel regional, în număr de 9 ca structuri teritoriale cu personalitate juridică puse sub autoritatea ministerului de resort.

În subordinea acestor structuri regionale se organizează Gărzi forestiere județene, ca structuri funcționale de îndeplinire a atribuțiilor legale ale Gărzii, dar sunt lipsite de personalitate juridică.

34. Gărzile forestiere regionale sunt următoarele:

a. Garda forestieră Braşov, având în componență Gărzile forestiere din județele Braşov, Covasna, Harghita, Mureş şi Sibiu;

b. Garda forestieră Bucureşti, având în componență Gărzile forestiere din Bucureşti, precum şi pe cele din județele Călăraşi, Constanța, Ilfov, Giurgiu, Ialomița şi Teleorman;

c. Garda forestieră Cluj, având în componență Gărzile forestiere din județele Cluj, Alba, Bistrița-Năsăud şi Maramureş;

d. Garda forestieră Focşani, având în componență Gărzile forestiere din județele Brăila, Buzău, Galați, Tulcea, Vrancea şi Vaslui;

e. Garda forestieră Oradea, având în componență Gărzile forestiere din județele Arad, Bihor, Satu Mare, Sălaj;

f. Garda forestieră Ploieşti, având în componență Gărzile forestiere din județele Argeş, Dâmbovița şi Prahova;

g. Garda forestieră Râmnicu Vâlcea, având în componență Gărzile forestiere din județele Dolj, Gorj, Mehedinți, Olt şi Vâlcea;

h. Garda forestieră Suceava, având în componență Gărzile forestiere din județele Bacău, Botoşani, Iaşi, Neamț şi Suceava;

i. Garda forestieră Timişoara, având în componență Gărzile forestiere din județele Caraş-Severin, Hunedoara şi Timiş.

35. Fiecare Gardă forestieră este structurată astfel:

a. Direcția de implementare şi avizare, condusă de un director, funcționar public, având studii superioare de specialitate în domeniul silvicultură;

b. Direcția de control al regimului silvic şi cinegetic, condusă de un director, funcționar public, având studii superioare de specialitate în domeniul silvicultură;

c. Serviciul financiar-contabil şi administrativ, condus de un şef-serviciu, funcționar public, având studii superioare de specialitate în domeniul economic.

3.8.3. Funcţiile Gărzilor forestiere

36. Gărzile forestiere exercită în domeniul silviculturii şi în domeniul cinegetic, în raza de competență atribuită, funcțiile corespunzătoare celor atribuite autorității publice centrale care răspunde de silvicultură, respectiv:

a. de implementare;

b. de avizare;

c. de reprezentare;

d. de monitorizare, inspecție şi control.

BCU ASTRA UNIVERSITY LIBRARY

37. În exercitarea funcției de implementare, Gărzile:

➢ asigură implementarea politicilor autorității publice centrale care răspunde de silvicultură în domeniile silvic și cinegetic, potrivit reglementărilor în vigoare;

➢ elaborează studii, analize, planuri și fundamentează programe proprii de sprijinire a proprietarilor de păduri, de asigurare a administrării/serviciilor silvice prin ocoale silvice autorizate ori de constituire a structurilor de administrare cu specific silvic, de amenajare a fondului forestier, de includere în fondul forestier a pășunilor împădurite cu consistența mai mare sau egală cu 0,4 și de dezvoltare a conștiinței forestiere;

➢ colaborează în vederea efectuării studiilor, analizelor și planurilor privind extinderea fondului forestier prin împădurirea terenurilor improprii agriculturii și privind crearea de perdele forestiere de protecție;

➢ desfășoară activitate de promovare și monitorizare a investițiilor în silvicultură;

➢ acționează, potrivit legii, în cadrul strategiilor pentru apărarea, conservarea și dezvoltarea durabilă a fondului forestier și pentru gestionarea fondurilor cinegetice;

➢ colaborează la realizarea și îmbunătățirea cercetărilor statistice SILV 1, 2, 3, 4 și ulterior a celor adoptate, precum și a raportărilor statistice solicitate de Uniunea Europeană, în scopul adaptării continue a statisticii la cerințele naționale și al corelării cu datele statistice internaționale.

38. În exercitarea funcției de avizare, Gărzile:

➢ emit/retrag avize, autorizații, acorduri specifice regimului silvic și celui cinegetic și reglementărilor referitoare la trasabilitatea materialelor lemnoase, potrivit prevederilor legale;

➢ emit/suspendă/retrag avizele de funcționare a ocoalelor silvice, potrivit reglementărilor în vigoare;

➢ avizează lucrările de investiții în silvicultură, potrivit reglementărilor specifice;

➢ avizează planurile de protecție împotriva incendiilor și planurile de apărare împotriva efectelor calamităților naturale elaborate de ocoalele silvice de regim.

39. În exercitarea funcției de reprezentare, Gărzile:

➢ reprezintă autoritatea publică centrală care răspunde de silvicultură în cadrul acțiunilor comune, desfășurate conform protocoalelor de colaborare și al programelor intersectoriale și potrivit competențelor părților participante, stabilite de actele normative specifice;

➢ reprezintă autoritatea publică centrală care răspunde de silvicultură în relațiile cu instituțiile de învățământ, cultură, educație și turism, cu organizațiile economice, organizațiile neguvernamentale, precum și cu autoritățile administrației publice locale, în limita mandatului atribuit.

40. În exercitarea funcției de monitorizare, inspecție și control, Gărzile:

➢ asigură controlul respectării legislației specifice silviculturii și vânătorii, propun sancțiuni administrative, constată contravențiile și infracțiunile pentru nerespectarea acesteia, aplică sancțiunile și, după caz, sesizează organele de urmărire penală, potrivit prevederilor legale;

➢ organizează periodic, în baza unui calendar şi a unei tematici actualizate permanent, acțiuni de inspecție şi control în fondul forestier național, indiferent de deținător, precum şi în fondurile cinegetice şi la acțiunile de vânătoare, stabilind măsurile ce se impun;

➢ urmăreşte şi controlează trasabilitatea materialelor lemnoase;

➢ utilizează pentru nevoi de control, cu acces atribuit de autoritatea publică centrală care răspunde de silvicultură şi numai pentru operatori economici care au sediul sau puncte de lucru pe raza de competență sau pentru operatori din afara razei de competență atunci când aceştia au legătură cu entitatea controlată, sistemul informațional integrat de urmărire a materialelor lemnoase – SUMAL;

➢ constituie structura de specialitate pentru îndeplinirea prevederilor H.G. nr. 876/2011 privind desemnarea autorității competente responsabile de punerea în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 2.173/2005 al Consiliului din 20 decembrie 2005 privind instituirea unui regim de licențe FLEGT pentru importurile de lemn în Comunitatea Europeană, prin care Gărzile exercită funcția de autoritate competentă teritorial pentru punerea în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 2.173/2005 în cazul importurilor de lemn în Comunitatea Europeană;

➢ constituie structura de specialitate pentru îndeplinirea prevederilor H.G. nr. 668/2011 privind desemnarea autorității competente pentru aplicarea Regulamentului (UE) nr. 995/2010 al Parlamentului European şi al Consiliului din 20 octombrie 2010 de stabilire a obligațiilor care revin operatorilor care introduc pe piață lemn şi produse din lemn, prin care Gărzile exercită funcția de autoritate competentă teritorial pentru aplicarea acestuia;

➢ monitorizează şi controlează îndeplinirea cerințelor europene pentru prevenirea incendiilor în păduri şi pentru respectarea legislației referitoare la materialele forestiere de reproducere;

➢ colaborează, prin structura de control coordonatoare din cadrul autorității publice centrale care răspunde de silvicultură, cu structurile implicate în activitatea de combatere a oricăror fapte nelegale, împotriva intereselor financiare ale Comunităților Europene;

➢ exercită activități de audit intern şi control, atât la nivelul aparatului propriu, cât şi la nivelul gărzilor forestiere județene.

3.8.4. Atribuţiile Gărzilor forestiere

41. Gărzile forestiere, în desfăşurarea activității de implementare, monitorizare şi controlul regimului silvic şi cinegetic, îndeplinesc pe raza județelor arondate, **atribuții generale** de:

a. sinteză;

b. coordonare;

c. inspecție şi control în aceste domenii.

În domeniul silviculturii, Gărzile forestiere implementează, pe raza lor de competență, politicile autorității publice centrale care răspunde de silvicultură în activitățile de administrare a fondului forestier național, de gestionare durabilă a pădurilor, de conservare a biodiversității în păduri, de reconstrucție ecologică, de regenerare şi îngrijire a pădurilor, de asigurare a integrității fondului forestier național, de prevenire şi stingere a incendiilor, de pază şi protecție a pădurilor, de recoltare a produselor specifice fondului forestier

național, de exploatare a masei lemnoase, de control al proveniență și al trasabilității materialelor lemnoase, de dezvoltare a conștiinței forestiere, de accesibilizare a pădurilor, de dezvoltare a fondului forestier național, de sprijin al formelor asociative ale proprietarilor de păduri și de control al aplicării și respectării regimului silvic.

În domeniul cinegetic, Gărzile implementează pe raza lor de competență politicile autorității publice centrale care răspunde de silvicultură în activitățile de administrare și gestionare a fondului cinegetic al României, de protecție a faunei de interes cinegetic, de exercitare a vânătorii și de inspecție și control al regimului cinegetic.

Gărzile coordonează pe raza de competență activitatea de integrare în celelalte politici sectoriale a cerințelor privind conservarea biodiversității, privind perdelele forestiere de protecție, privind reconstrucția ecologică prin împăduriri, privind prevenirea și combaterea incendiilor de vegetație și privind producerea, comercializarea și importul materialelor forestiere de reproducere, în concordanță cu cerințele și standardele europene și internaționale.

Gărzile îndeplinesc atribuțiile prevăzute de lege și, după caz, atribuțiile de autoritate contractantă, pentru lucrările destinate sprijinirii proprietarilor de păduri, care, potrivit legii, sunt finanțate de la bugetul de stat.

Gărzile sunt desemnate ca autorități competente teritorial responsabile de punerea în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 2.173/2005 al Consiliului din 20 decembrie 2005 privind instituirea unui regim de licențe FLEGT pentru importurile de lemn în Comunitatea Europeană.

Gărzile sunt desemnate ca autorități competente teritorial pentru aplicarea Regulamentului (UE) nr. 995/2010 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 octombrie 2010 de stabilire a obligațiilor care revin operatorilor care introduc pe piață lemn și produse din lemn.

42. Atribuțiile speciale ale Gărzilor forestiere sunt:

- asigură implementarea politicilor autorității publice centrale care răspunde de silvicultură în domeniile silvic și cinegetic, potrivit reglementărilor în vigoare;
- execută controale complexe de fond, în conformitate cu un plan revizuit periodic, urmând o procedură pe bază de riscuri, la toate structurile de administrație silvică, indiferent de forma de proprietate asupra terenurilor forestiere; controalele se pot efectua pe baza unor informații, suspiciuni relevante privind încălcarea regimului silvic, ori de câte ori este nevoie;
- controlează modul de aplicare și de respectare a regimului silvic de către toți deținătorii de păduri și/sau de terenuri cu vegetație forestieră din afara fondului forestier;
- verifică modul de întocmire a amenajamentelor silvice și modul de aplicare a prevederilor acestora, urmărind ca recoltarea masei lemnoase să se încadreze în posibilitatea anuală sau decenală, precum și modul de înregistrare în evidențele specifice a lucrărilor silvice efectuate în perioada de valabilitate a amenajamentului;
- controlează aplicarea și respectarea prevederilor legale privind măsurile de protecție a vegetației forestiere împotriva bolilor și dăunătorilor, precum și a celor de prevenire și stingere a incendiilor de pădure;
- controlează modul de aplicare a reglementărilor tehnice privind amplasarea, punerea în valoare și valorificarea masei lemnoase din fondul forestier național și din vegetația forestieră din afara acestuia, urmărind ca recoltarea masei lemnoase să se încadreze în posibilitatea anuală;

• controlează modul de aplicare și de respectare a regulilor silvice de exploatare a masei lemnoase din parchete, indiferent de deținătorul acestora;

• verifică și controlează modul în care este respectată legalitatea provenienței, circulației și comercializării materialului lemnos și execută controale la operatorii economici/persoanele fizice în legătură cu acestea, conform legislației în vigoare;

• controlează realizarea evidenței la zi cu privire la suprafețele de pe care se recoltează masa lemnoasă, precum și modul în care se asigură regenerarea lor, indiferent de natura proprietății asupra acestora, și, de asemenea, dacă terenurile preluate în condițiile legii în fondul forestier se împăduresc potrivit legii;

• controlează respectarea prevederilor normelor tehnice și a celorlalte dispoziții legale privind recoltarea și achiziționarea produselor nelemnoase ale pădurii;

• verifică și aprobă, după caz, solicitările de scoatere definitivă sau ocupare temporară din fondul forestier național a terenurilor cu suprafețe de până la 1,0 ha, precum și de defrișare a vegetației forestiere aferente acestuia, în condițiile legii;

• verifică și avizează, după caz, solicitările de scoatere definitivă sau ocupare temporară din fondul forestier național a terenurilor cu suprafețe de peste 1,0 ha;

• avizează schimbarea categoriei de folosință a terenurilor forestiere conform prevederilor legale;

• constată infracțiunile prevăzute de legislația din domeniile silviculturii și cinegetic și sesizează organele de urmărire penală competente în condițiile prevăzute de Codul de procedură penală;

• constată, prin persoane împuternicite, faptele care pot fi încadrate drept contravenții în domeniul silviculturii și cinegetic și aplică sancțiunile prevăzute de lege și ia măsurile care se impun în vederea confiscării materialelor lemnoase care fac obiectul contravenției, în cazul în care legea prevede o astfel de sancțiune;

• dispune măsuri cu privire la confiscarea, în condițiile legii, a bunurilor a căror depozitare, transport sau comercializare este ilicită, precum și de ridicare a documentelor de însoțire și evidență a materialului lemnos care pot servi la dovedirea contravențiilor sau, după caz, a infracțiunilor;

• verifică documentațiile tehnico-economice pentru instalarea și întreținerea vegetației forestiere până la realizarea stării de masiv și gestionarea durabilă a acestora, finanțate din fonduri publice sau cu garanții guvernamentale;

• verifică documentațiile privind constituirea ocoalelor silvice și le avizează în vederea autorizării funcționării;

• aprobă programele de conformare elaborate de ocoalele silvice autorizate, referitoare la bunurile pentru dotarea ocoalelor silvice și la termenele de procurare a acestora;

• primesc, înregistrează, verifică și soluționează petițiile, sesizările și propunerile privind legislația silvică și cinegetică în vigoare, precum și gestionarea fondului forestier național și a vegetației forestiere din afara acestuia sau în legătură cu acestea, precum și gestionarea fondului cinegetic;

• acordă consultanță de specialitate la solicitarea deținătorilor sau proprietarilor de păduri;

• participă, potrivit legii, la comandamentele județene de analiză a realizării programului anual de înființare a perdelelor forestiere de protecție;

• avizează lucrările de prevenire și combatere a bolilor și dăunătorilor în pădurile și pentru vegetația forestieră situată în afara fondului forestier și dispun executarea acestor lucrări;

• avizează și propun spre aprobare autorității publice centrale care răspunde de silvicultură documentațiile privind propunerile de înființare a crescătoriilor de vânat și a complexurilor de vânătoare;

• țin evidența evoluției efectivelor de vânat, a dinamicii recoltelor și statistica trofeelor de vânat medaliabile;

• avizează studiile de specialitate pentru gestionarea durabilă a vânatului;

• organizează și desfășoară cu efective proprii sau în colaborare cu Poliția Română, Jandarmeria Română sau alte instituții acțiuni de prevenire și combatere a faptelor penale și contravenționale la regimul silvic și cinegetic;

• propun suplimentarea cotelor de recoltă la vânat, în vederea aprobării de către autoritatea publică centrală care răspunde de silvicultură, încheind în acest sens documentele prevăzute de legislația în vigoare;

• urmăresc respectarea prevederilor legale în vigoare privind materialele forestiere de reproducere;

• verifică proveniența legală și emit avize în vederea obținerii de către producătorii de energie electrică din surse regenerabile de energie a certificatelor de origine pentru biomasa din silvicultură și industriile conexe;

• efectuează controale pentru verificarea menținerii condițiilor inițiale de recunoaștere a grupurilor de producători pentru comercializarea produselor silvice conform prevederilor legale;

• exercită la nivel local/teritorial atribuțiile autorității publice centrale care răspunde de silvicultură de autoritate competentă responsabilă de punerea în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 2.173/2005;

• exercită la nivel local/teritorial atribuțiile autorității publice centrale care răspunde de silvicultură de autoritate competentă responsabilă de punerea în aplicare a Regulamentului (UE) nr. 995/2010;

• organizează, împreună cu celelalte structuri de specialitate ale administrației publice centrale și locale și cu alte persoane juridice, după caz, promovarea acțiunilor de control derulate în domeniile sale de activitate;

• colaborează cu asociațiile profesionale și patronale din domeniile sale de activitate și asigură dialogul permanent cu acestea, cu mass-media și cu societatea civilă, în scopul informării reciproce și perfecționării cadrului legislativ existent;

• înaintează autorității publice centrale care răspunde de silvicultură propuneri pentru dezvoltarea capacității administrative a Gărzilor, precum și la consolidarea și extinderea parteneriatelor;

• participă, cu experți desemnați, la întâlnirile grupurilor de lucru în legătură cu domeniile sale de activitate;

• participă la schimbul de informații și experiență în relațiile cu instituțiile și organismele naționale și internaționale privitoare la domeniile sale de activitate, în condițiile legii;

• fundamentează necesarul de fonduri de la bugetul de stat, precum și din alte surse de finanțare legal constituite pentru domeniile sale de activitate;

• gestionează resursele financiare alocate autorității publice centrale care răspunde de silvicultură de la bugetul de stat, precum și din alte surse de finanțare legal constituite pentru domeniile sale de activitate;

• inițiază, împreună cu instituțiile de profil, programe menite să sprijine pregătirea profesională a funcționarilor publici și a personalului angajat, în domeniile sale de activitate;

• contractează, în condițiile legii, servicii specializate în vederea obținerii documentelor, studiilor, colectării datelor și informațiilor necesare realizării atribuțiilor sale, precum și servicii de consultanță;

• organizează și sprijină, prin compartimentul cu atribuții de comunicare și relații cu publicul, în condițiile legii, activități și manifestări pentru promovarea și susținerea proiectelor din domeniile sale de activitate;

• asigură accesul publicului la informațiile publice în domeniu, consultarea și participarea acestuia la luarea deciziilor privind domeniul silvic și cinegetic;

• implementează sistemele de control managerial în baza prevederilor Ordinului secretarului general al Guvernului nr. 400/2015 pentru aprobarea Codului controlului intern/managerial al entităților publice;

• asigură derularea dialogului social și a relației cu partenerii sociali din domeniul său de competență;

• asigură protecția informațiilor clasificate, implementarea prevederilor legislației Uniunii Europene în domeniile sale de competență, prin activități specifice, în condițiile legii;

• controlează modul în care se realizează lucrările de împădurire și regenerare a pădurilor, inclusiv reconstrucția ecologică;

• colaborează cu celelalte structuri din subordinea autorităților publice centrale, cu autorități ale administrației publice locale, cu alte instituții și autorități, precum și cu orice alte persoane juridice;

• exercită orice alte atribuții din domeniile sale de activitate, stabilite prin acte normative.

43. În îndeplinirea atribuțiilor sale, Gărzile forestiere sunt autorizate:

➢ să desfășoare activități de informare, publicitate și promovare a programelor din domeniile sale de activitate, potrivit legii;

➢ să contracteze, în condițiile legii, servicii de specialitate de mentenanță IT, de întreținere a parcului auto propriu, de traduceri, documentare și arhivare documente;

➢ să încheie protocoale de colaborare și schimb de informații cu alte instituții publice, private, organizații guvernamentale și neguvernamentale, potrivit competențelor sale;

➢ să încheie actele administrative necesare aplicării măsurilor dispuse ca urmare a exercitării atribuțiilor sale potrivit legii;

➢ să solicite instituțiilor competente, în condițiile legii, informațiile și datele necesare realizării atribuțiilor sale;

➢ să aplice sancțiunile prevăzute de lege în competența sa, în conformitate cu legislația în vigoare.

În exercitarea atribuțiilor stabilite, personalul din cadrul Gărzilor efectuează verificări și controale de specialitate în baza delegației de serviciu aprobate de inspectorul-șef, precum și acțiuni speciale, care se execută numai în baza ordinelor sau deciziilor dispuse de conducerea autorității publice centrale care răspunde de silvicultură.

3.8.5. Personalul Gărzilor forestiere

44. Personalul cu atribuții de control din cadrul Gărzilor îndeplinește atribuțiile agenților constatatori prevăzute de lege, constată faptele care pot fi încadrate drept contravenții în domeniul silviculturii și cinegetic și aplică sancțiunile prevăzute de lege; ia măsurile care se impun în vederea confiscării materialelor lemnoase care fac obiectul contravenției, în cazul în care legea prevede o astfel de sancțiune; constată infracțiunile prevăzute de legislația din domeniile silviculturii și cinegetic și sesizează organele de urmărire penală competente în condițiile prevăzute de Codul de procedură penală.

În exercitarea atribuțiilor de control, personalul cu atribuții de control îndeplinește funcții ce implică exercițiul autorității de stat, având următoarele drepturi și obligații:

a. să aibă acces deplin, în condițiile legii, în terenurile care fac parte din fondul forestier, indiferent de natura proprietății, în sediile persoanelor juridice sau în incintele în care se desfășoară o activitate din domeniul silviculturii sau cinegetic;

b. să controleze modul de producere, depozitare, circulație a materialelor lemnoase, în toate locurile și spațiile în care se desfășoară activitatea operatorilor economici;

c. să legitimeze, în vederea stabilirii identității, persoanele care încalcă dispozițiile legale din domeniul silviculturii sau cinegetic;

d. să participe, împreună cu organele de poliție și jandarmerie, la activitățile comune de constatare a contravențiilor și infracțiunilor prevăzute de legislația silvică sau cinegetică;

e. să sprijine activitatea de cercetare penală desfășurată de organele de urmărire penală cu privire la infracțiunile prevăzute de legislația silvică sau cinegetică;

f. să confișteze sau să rețină în vederea confiscării, pe baza constatărilor efectuate, bunurile folosite ori rezultate în urma săvârșirii faptelor ilegale;

g. să participe, împreună cu organele competente, la controlul regimului silvic;

h. să acționeze cu echipe de intervenție mobile în baza informațiilor proprii sau transmise de structurile cu atribuții specifice ale statului, inclusiv în punctele vamale și cele de trecere a frontierei;

i. să participe la activitățile de control al vehiculelor care transportă material lemnos pe drumurile publice și al documentelor aferente acestei activități, împreună cu agenții și ofițerii din cadrul Poliției Române;

j. să oprească și să controleze vehiculele care transportă material lemnos pe drumurile forestiere și documentele aferente acestei activități.

Personalul de conducere și personalul anume desemnat din cadrul Gărzilor gestionează informații clasificate, cu respectarea dispozițiilor legale în domeniu.

Gărzile au în dotare un parc auto format din mijloace de transport și mijloace de transport cu destinație special.

45. Evaluarea de integritate este o măsură exclusiv administrativă care are drept scop stabilirea profilului psihologic al subiecților supuși acestei activități din punctul de vedere al integrității, identificarea tendințelor către comportamente care pot afecta integritatea.

Evaluarea integrității reprezintă o metodă de identificare, analiză și înlăturare a vulnerabilităților și riscurilor la nivelul Gărzilor, în vederea prevenirii incidentelor de integritate.

Evaluarea de integritate se efectuează în următoarele situații:

a. în termen de maximum 90 de zile pentru personalul preluat din cadrul fostelor comisariate de regim silvic și cinegetic, caz în care evaluarea de integritate constă în evaluarea psihologică efectuată de către unități de specialitate din cadrul instituțiilor publice sau de către cabinete de specialitate, autorizate în condițiile legii;

b. periodic, pentru personalul Gărzilor, caz în care evaluarea de integritate se efectuează în două modalități: fie evaluarea psihologică efectuată de către unități de specialitate din cadrul instituțiilor publice sau de către cabinete de specialitate, autorizate în condițiile legii, fie crearea de situații virtuale, similare celor cu care se confruntă personalul în exercitarea atribuțiilor de serviciu, materializate prin operațiuni disimulate, circumstanțiate de comportamentul acestuia, în vederea stabilirii reacției și conduitei adoptate.

Rezultatul evaluării de integritate se depune la dosarul profesional.

În desfășurarea activității de evaluare a integrității, legea interzice:

- utilizarea de metode care au ca scop știrbirea autorității, prestigiului, imaginii persoanelor supuse evaluării ori intereselor legale circumscrise funcției pe care o dețin;
- provocarea persoanei la săvârșirea de fapte cu caracter penal și/sau disciplinar.

Prin provocare se înțelege acțiunea angajaților din cadrul structurii cu atribuții pe linie de integritate din cadrul Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor, denumit în continuare MMAP, de a incita sau instiga la comiterea de infracțiuni/abateri disciplinare.

Subiecții supuși evaluării de integritate nu pot refuza această evaluare sub sancțiunea:

a. eliberării din funcția publică sau încetării raportului de muncă, după caz, în condițiile legii, pentru personalul din cadrul fostelor comisariate de regim silvic și cinegetic;

b. aplicării prevederilor legale referitoare la abaterile disciplinare, pentru personalul Gărzilor.

Rezultatul evaluării de integritate este adus la cunoștința persoanelor evaluate și a inspectorilor-șefi de către structura care coordonează activitatea acestora, ulterior informării conducătorului autorității publice centrale care răspunde de silvicultură, structurii cu atribuții în domeniul resurselor umane și structurii cu atribuții pe linie de integritate din cadrul MMAP.

4. Gestionarea durabilă a pădurilor

46. Gestionarea durabilă a pădurilor se referă la administrarea acestora în așa fel încât să se pună în acord nevoile de producție cu cele de protecție și fără a se aduce atingere nevoilor viitoare ale generațiilor care vor urma. Toate aceste aspecte sunt avute în vedere și la elaborarea legislației în domeniu, dar și la elaborarea politicilor publice de interes național menite să așeze pe baze noi activitatea statului de protejare a pădurilor.

Astfel, potrivit Codului silvic, prin **gestionarea durabilă a pădurilor** se înțelege administrarea și utilizarea pădurilor astfel încât să își mențină și să își amelioreze biodiversitatea, productivitatea, capacitatea de regenerare, vitalitatea, sănătatea, în așa fel încât să asigure, în prezent și în viitor, capacitatea de a exercita funcțiile multiple ecologice, economice și sociale permanente la nivel local, regional, național și global fără a crea prejudicii altor ecosisteme.

În spiritul aceloraşi idei, acelaşi act normativ mai defineşte şi conceptul de **management forestier durabil** ca fiind activitatea de administrare şi utilizarea pădurilor şi terenurilor cu vegetație forestieră astfel încât să îşi mențină şi să îşi amelioreze biodiversitatea, productivitatea, capacitatea de regenerare, vitalitatea, sănătatea, în aşa fel încât să asigure, în prezent şi în viitor, capacitatea de a exercita funcțiile multiple ecologice, economice şi sociale permanente la nivel local, regional, național şi global fără a crea prejudicii altor ecosisteme.

4.1. Principiile care stau la baza gestionării durabile a pădurilor

47. Codul silvic reglementează **principiile** care trebuie să stea la baza gestionării durabile a pădurilor, după cum urmează:

a. promovarea practicilor care asigură gestionarea durabilă a pădurilor;

b. asigurarea integrității fondului forestier şi a permanenței pădurii;

c. majorarea suprafeței terenurilor ocupate cu păduri;

d. politici forestiere stabile pe termen lung;

e. asigurarea nivelului adecvat de continuitate juridică, instituțională şi operațională în gestionarea pădurilor;

f. primordialitatea obiectivelor ecologice ale silviculturii;

g. creşterea rolului silviculturii în dezvoltarea rurală;

h. promovarea tipului natural fundamental de pădure şi asigurarea diversității biologice a pădurii;

i. armonizarea relațiilor dintre silvicultură şi alte domenii de activitate;

j. sprijinirea proprietarilor de păduri şi stimularea asocierii acestora;

k. prevenirea degradării ireversibile a pădurilor, ca urmare a acțiunilor umane şi a factorilor de mediu destabilizatori;

l. gestionarea pădurilor pe principiul teritorialității;

m. atenuarea consecințelor produse de schimbările climatice asupra pădurilor, precum şi adaptarea pădurilor la schimbările climatice.

4.2. Politicile publice de dezvoltare durabilă a pădurilor

48. Politicile publice privind dezvoltarea fondului forestier național şi extinderea suprafețelor de pădure constituie o obligație a autorității publice centrale care răspunde de silvicultură şi o prioritate națională, în vederea asigurării echilibrului ecologic la nivel local, național şi global, şi se realizează prin Programul național de împădurire. Realizarea acestuia se face prin lucrări de împădurire a terenurilor din afara fondului forestier național şi a terenurilor cu destinație agricolă, în vederea îmbunătățirii condițiilor de mediu şi a optimizării peisajului, a asigurării şi creşterii recoltelor agricole, a prevenirii şi combaterii eroziunii solului, a protejării căilor de comunicație, a digurilor şi a malurilor, a localităților şi a obiectivelor economice, sociale şi strategice, urmărindu-se împădurirea unor terenuri cu altă destinație decât cea silvică, în suprafață de 2 milioane ha, până în anul 2035.

Regia Națională a Pădurilor – Romsilva poate să achiziționeze terenuri în vederea împăduririi, cu prioritate terenuri degradate, astfel încât suprafața fondului forestier proprietate publică a statului să crească.

Finanțarea tuturor acestor acțiuni se asigură din: fonduri proprii ale Regiei Naționale a Pădurilor – Romsilva, fondul de ameliorare a fondului funciar cu destinație silvică, fondul de conservare și regenerare a pădurilor, precum și de la bugetul de stat.

Autoritatea publică centrală care răspunde de silvicultură realizează continuu și actualizează periodic, la fiecare 5 ani, inventarul forestier național (IFN) aliniat la standardele Uniunii Europene, în scopul obținerii de informații actualizate despre starea și evoluția vegetației forestiere de pe întreg teritoriul țării.

De asemenea, autoritatea publică centrală care răspunde de silvicultură asigură realizarea cu continuitate a Sistemului național al perdelelor forestiere de protecție, care constituie obiectiv de utilitate publică.

4.3. Modalități de sprijin pentru dezvoltarea durabilă a pădurilor

49. În scopul gestionării durabile a fondului forestier proprietate privată a persoanelor fizice și juridice și a celui proprietate publică și privată a unităților administrativ-teritoriale, statul alocă anual de la buget, prin bugetul autorității publice centrale care răspunde de silvicultură, fonduri pentru:

a. asigurarea integrală de la bugetul de stat a costurilor serviciilor silvice pentru fondul forestier proprietate privată a persoanelor fizice și juridice, dacă suprafața proprietății forestiere este mai mică sau egală cu 30 ha, indiferent dacă aceasta este sau nu este cuprinsă într-o asociație; plata se face către ocolul silvic care asigură serviciile silvice, după caz; lucrările silvice se execută de către ocolul silvic nominalizat pe bază de contract, contra cost, la solicitarea proprietarului/succesorului în drepturi;

a^1. asigurarea integrală de la bugetul de stat a costurilor necesare asigurării serviciilor silvice pentru suprafețele de fond forestier de maximum 30 ha, în situația în care persoanele fizice și juridice deținătoare nu pot face dovada proprietății prin acte, indiferent dacă aceste suprafețe sunt sau nu sunt cuprinse într-o asociație; plata se face către ocolul silvic nominalizat în baza devizului întocmit de acesta. Celelalte lucrări silvice care nu sunt incluse în serviciile silvice se execută de către ocolul silvic nominalizat pe bază de contract, contra cost, la solicitarea proprietarului/succesorului în drepturi;

a^2. devizul menționat anterior se calculează ca produs între suprafață și costurile medii/ha pe suprafețele aferente formelor de relief;

b. acordarea unor compensații reprezentând contravaloarea produselor pe care proprietarii nu le recoltează, datorită funcțiilor de protecție stabilite prin amenajamente silvice care determină restricții în recoltarea de masă lemnoasă;

c. asigurarea diferenței dintre sumele necesare pentru finanțarea integrală a lucrărilor și sumele calculate la nivelul maxim în fondul de conservare și regenerare a pădurilor;

d. contravaloarea lucrărilor de combatere a bolilor și dăunătorilor, numai pentru fondul forestier proprietate privată a persoanelor fizice și juridice, dacă suprafața proprietății forestiere este mai mică sau egală cu 30 ha, indiferent dacă aceasta este sau nu este cuprinsă într-o asociație;

e. refacerea pădurilor, dacă sumele constituite la nivelul maxim din fondul de conservare și regenerare a pădurilor sunt insuficiente, și a căilor forestiere de transport afectate de calamități naturale sau de incendii, cu autor necunoscut;

f. sprijinirea înființării și dezvoltării asociațiilor de proprietari de păduri;

g. punerea la dispoziția proprietarilor de păduri a materialelor de educație forestieră privind ocrotirea și conservarea pădurilor[1].

50. Impunerea de restricții proprietarilor de păduri, prin amenajamente silvice, prin regulamente ale parcurilor naționale, naturale, rezervațiilor biosferei și ale siturilor Natura 2000 ori prin alte norme, inclusiv cele care stabilesc diferite tipuri de grupe funcționale, se poate face fie cu acordul proprietarului, fie cu plata unei juste și prealabile despăgubiri, plătită anual, care să compenseze integral veniturile nerealizate de proprietarul de pădure, persoană fizică sau juridică.

Pentru gestionarea durabilă a fondului forestier proprietate publică a statului se alocă administratorului acestuia, prin bugetul autorității publice centrale care răspunde de silvicultură, sume pentru refacerea căilor forestiere de transport afectate de calamități naturale.

51. Realizarea cadastrului aferent fondului forestier național, a IFN, a monitoringului sol-vegetație forestieră este finanțată anual de la bugetul de stat, prin bugetul autorității publice centrale care răspunde de silvicultură.

52. De asemenea, persoanele fizice sau juridice care sunt de acord și pe ale căror terenuri agricole se înființează perdele forestiere de protecție rămân în continuare proprietari pe terenul respectiv și pe pădurea astfel înființată și primesc anual, până la închiderea stării de masiv, o compensație a pierderii de venit în cuantum de 10 ori prețul mediu al unui metru cub de masă lemnoasă pe picior, stabilit în condițiile legii, la hectar, corespunzător suprafeței efectiv ocupate de perdelele forestiere de protecție.

Persoanele juridice care au concesionate terenuri proprietate publică a statului cu altă destinație decât cea forestieră, în condițiile legii, pe care se realizează perdele forestiere de protecție, sunt scutite de la plata redevenței aferente suprafeței ocupate de perdelele forestiere.

5. Aplicarea regimului silvic

5.1. Conținutul noțiunii de regim silvic

53. Respectarea regimului silvic instituit prin Codul silvic și prin legislația secundară este obligatorie pentru toți proprietarii sau deținătorii de fond forestier.

53.1. Proprietarii fondului forestier au următoarele obligații în aplicarea regimului silvic:

a. să asigure elaborarea și să respecte prevederile amenajamentelor silvice și să asigure administrarea/serviciile silvice pentru fondul forestier aflat în proprietate, în condițiile legii;

b. să asigure paza și integritatea fondului forestier;

c. să realizeze lucrările de regenerare a pădurii;

d. să realizeze lucrările de îngrijire și conducere a arboretelor;

[1] Conform art. 97 din Legea nr. 46/2008 privind Codul silvic.

e. să execute lucrările necesare pentru prevenirea și combaterea bolilor și dăunătorilor pădurilor;

f. să asigure respectarea măsurilor de prevenire și stingere a incendiilor;

g. să exploateze masa lemnoasă numai după punerea în valoare, autorizarea parchetelor și eliberarea documentelor specifice de către personalul abilitat;

h. să asigure întreținerea și repararea drumurilor forestiere pe care le au în administrare sau în proprietate;

i. să aibă delimitat fondul forestier aflat în proprietate, în conformitate cu actele de proprietate sau cu documentele cadastrale, după caz, prin semne de hotar, și să le mențină în stare corespunzătoare;

j. să notifice structurile teritoriale de specialitate ale autorității publice centrale care răspunde de silvicultură, în termen de 60 de zile, cu privire la transmiterea proprietății asupra terenurilor forestiere[1].

53.2. Proprietarii vegetației forestiere de pe terenuri din afara fondului forestier național au următoarele **obligații**:

a. să respecte normele tehnice silvice privind evaluarea masei lemnoase și reglementările privind circulația materialelor lemnoase;

b. să asigure îngrijirea și protecția vegetației forestiere, precum și combaterea dăunătorilor acesteia[2].

Vegetația forestieră de pe terenurile situate în afara fondului forestier național este supusă normelor tehnice silvice privind evaluarea masei lemnoase și reglementărilor privind circulația materialului lemnos.

5.2. Controlul aplicării și respectării regimului silvic

54. Autoritatea publică centrală care răspunde de silvicultură organizează și realizează prin personalul propriu împuternicit și prin personalul împuternicit de la structurile teritoriale de specialitate ale autorității publice centrale care răspunde de silvicultură:

a. controlul aplicării și respectării regimului silvic în fondul forestier național;

b. controlul modului în care se aplică și se respectă normele specifice în vegetația forestieră din afara fondului forestier;

c. controlul circulației materialelor lemnoase, al instalațiilor de prelucrat și al spațiilor de depozitare a materialelor lemnoase;

d. controlul circulației produselor nelemnoase din fondul forestier național[3].

Deținătorii de fond forestier și de vegetație forestieră din afara fondului forestier, inclusiv ocoalele silvice, sunt obligați să permită accesul personalului silvic împuternicit pentru controlul respectării regimului silvic sau a normelor tehnice specifice, după caz, după înștiințarea prealabilă a acestora[4].

---

[1] Conform art. 17 din Legea nr. 46/2008 privind Codul silvic.
[2] Conform art. 18 din Legea nr. 46/2008 privind Codul silvic.
[3] Conform art. 102 din Legea nr. 46/2008 privind Codul silvic.
[4] Conform art. 103 din Legea nr. 46/2008 privind Codul silvic.

Codul silvic definește și controlul de fond ca fiind totalitatea acțiunilor efectuate în fondul forestier, în condițiile legii, de către personalul silvic care asigură administrarea pădurilor sau controlul regimului silvic, în scopul:

a. verificării stării limitelor și bornelor amenajistice;

b. verificării suprafeței de pădure în scopul identificării, inventarierii și evaluării valorice a arborilor tăiați în delict, a semințișurilor utilizabile distruse sau vătămate, a oricăror altor pagube aduse pădurii, precum și stabilirii cauzelor care le-au produs;

c. verificării oportunității și calității lucrărilor silvice executate;

d. identificării lucrărilor silvice necesare;

e. verificării stării bunurilor mobile și imobile aferente pădurii respective;

f. inventarierii stocurilor de produse ale pădurii existente pe suprafața acesteia;

g. stabilirii pagubelor și/sau daunelor aduse pădurii, precum și propuneri de recuperare a acestora.

Procesul-verbal ce se întocmește cu această ocazie devine titlu executoriu, după comunicare și necontestarea acestuia în termen de 15 zile.

6. Răspunderea juridică în domeniul silvic

55. Nerespectarea regimului silvic instituit prin Codul silvic și prin legislația secundară va atrage, după caz, răspunderea penală, contravențională sau civilă, după caz, în sarcina celor ce se fac vinovați de fapte ilicite sau de acțiuni prejudiciante pentru fondul forestier național și pentru proprietarii acestuia.

Alături de aceste persoane, mai pot răspunde penal, contravențional, disciplinar sau patrimonial și lucrătorii silvici care, în realizarea sarcinilor lor de serviciu, săvârșesc fapte cu caracter ilicit.

În toate cazurile, regimul sancționator este cel stabilit prin lege.

6.1. Răspunderea penală

56. Infracțiunile la regimul silvic instituit prin legislația silvică sunt cele reglementate în Codul silvic, după cum urmează:

A. Tăierea, ruperea, distrugerea, degradarea ori scoaterea din rădăcini, fără drept, de arbori, puieți sau lăstari din fondul forestier național și din vegetația forestieră din afara acestuia, indiferent de forma de proprietate, constituie infracțiune silvică și se pedepsește după cum urmează:

a. cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă, dacă valoarea prejudiciului produs este de cel puțin 5 ori mai mare decât prețul mediu al unui metru cub de masă lemnoasă pe picior[1] la data comiterii faptei[2];

[1] Prețul mediu al unui metru cub de masă lemnoasă – prețul mediu de vânzare a unui metru cub de masă lemnoasă pe picior, la nivel național, determinat pe baza datelor statistice din anul anterior, comunicate de Institutul Național de Statistică.

[2] H.G. nr. 715/2017 pentru aprobarea Regulamentului de valorificare a masei lemnoase din fondul forestier proprietate publică.

BCU IAȘI CENTRALA UNIVERSITARĂ LIBRARY

b. cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă, dacă valoarea prejudiciului produs nu depășește limita de mai sus, dar fapta a fost săvârșită de cel puțin două ori în interval de un an, iar valoarea cumulată a prejudiciului produs depășește limita menționată anterior;

c. cu închisoare de la un an la 5 ani, dacă valoarea prejudiciului produs este de cel puțin 20 de ori mai mare decât prețul mediu al unui metru cub de masă lemnoasă pe picior la data comiterii faptei;

d. cu închisoare de la 2 la 7 ani, dacă valoarea prejudiciului produs este de cel puțin 50 de ori mai mare decât prețul mediu al unui metru cub de masă lemnoasă pe picior, la data comiterii faptei.

Limitele speciale ale pedepselor se majorează cu jumătate, în cazul în care faptele au fost săvârșite în următoarele împrejurări:

a. de o persoană având asupra sa o armă sau o substanță narcotică ori paralizantă;

b. în timpul nopții;

c. în pădurea situată în arii naturale protejate de interes național;

d. de personal silvic.

Tentativa se pedepsește.

B. Păşunatul în pădurile sau în suprafețele de pădure în care acesta este interzis constituie infracțiune silvică și se pedepsește după cum urmează:

a. cu închisoare de la 3 luni la 2 ani sau cu amendă, dacă valoarea prejudiciului este de cel puțin 5 ori mai mare decât prețul mediu al unui metru cub de masă lemnoasă pe picior, la data comiterii faptei;

b. cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă, dacă valoarea prejudiciului este de cel puțin 20 de ori mai mare decât prețul mediu al unui metru cub de masă lemnoasă pe picior, la data comiterii faptei;

c. cu închisoare de la unu la 5 ani sau cu amendă, dacă valoarea prejudiciului este de cel puțin 50 de ori mai mare decât prețul mediu al unui metru cub de masă lemnoasă pe picior, la data comiterii faptei.

Limitele speciale ale pedepselor se majorează cu jumătate, în cazul în care faptele au fost săvârșite în următoarele împrejurări:

a. în timpul nopții;

b. în fondul forestier național situat în arii naturale protejate de interes național.

C. Furtul de arbori doborâți sau rupți de fenomene naturale ori de arbori, puieți sau lăstari care au fost tăiați ori scoși din rădăcini, din păduri, perdele forestiere de protecție, din terenuri degradate care au fost ameliorate prin lucrări de împădurire și din vegetația forestieră din afara fondului forestier național, precum și al oricăror altor produse specifice ale fondului forestier național constituie infracțiune și se pedepsește după cum urmează:

a. cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă, dacă valoarea materialului lemnos sustras este de cel puțin 5 ori mai mare decât prețul mediu al unui metru cub de masă lemnoasă pe picior;

b. cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă, dacă fapta a fost săvârșită de cel puțin două ori în interval de un an, iar valoarea cumulată a materialului lemnos depășește valoarea menționată mai sus;

c. cu închisoare de la un an la 5 ani, dacă valoarea materialului lemnos sustras este de cel puțin 20 de ori mai mare decât prețul mediu al unui metru cub de masă lemnoasă pe picior;

d. cu închisoare de la 2 la 7 ani, dacă valoarea materialului lemnos sustras depășește de 50 de ori prețul mediu al unui metru cub de masă lemnoasă pe picior.

Limitele speciale ale pedepselor se majorează cu jumătate în cazul în care faptele au fost săvârșite în următoarele împrejurări:

a. de o persoană având asupra sa o armă sau o substanță narcotică ori paralizantă;

b. în timpul nopții;

c. în pădurea situată în arii naturale protejate de interes național;

d. de personal silvic.

D. Nerespectarea obligației de a efectua lucrările de regenerare artificială și de completare a regenerărilor naturale în termen de cel mult două sezoane de vegetație de la tăierea unică sau definitivă constituie infracțiune silvică și se pedepsește cu amendă.

56.1. Aspecte procedurale

➢ Pe lângă organele de urmărire penală, sunt competente să constate aceste infracțiuni și personalul silvic din cadrul autorității publice centrale care răspunde de silvicultură și al structurilor teritoriale cu specific silvic, personalul silvic din cadrul Regiei Naționale a Pădurilor – Romsilva și al structurilor sale teritoriale, personalul silvic din cadrul ocoalelor silvice de regim autorizate, ofițerii și subofițerii din cadrul Jandarmeriei Române.

➢ Personalul silvic are competența să identifice și să inventarieze, în locurile unde se află, materialele lemnoase provenite din săvârșirea unor fapte ce pot fi calificate ca infracțiuni silvice. Materialele lemnoase rezultate din infracțiuni se reține de personalul silvic împuternicit să constate aceste fapte.

➢ În cazul constatării prejudiciilor produse prin fapte ce pot fi calificate ca infracțiuni, persoana care are calitatea să le constate depune actul de constatare la unitatea sau la instituția în care își desfășoară activitatea. Conducătorul unității sau al instituției transmite actul de constatare la parchetul de pe lângă instanța competentă din punct de vedere material și teritorial.

6.2. Răspunderea contravențională

57. Constituie contravenție silvică fapta săvârșită cu vinovăție, stabilită și sancționată prin Legea nr. 171/2010 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor silvice, modificată prin Legea nr. 134/2017, pentru încălcarea obligațiilor stabilite prin actele normative din domeniul silvic.

Sancțiunile aplicabile pentru săvârșirea contravențiilor silvice sunt:

a. sancțiunea contravențională principală – amenda;

b. sancțiunea contravențională complementară – confiscarea bunurilor destinate, folosite sau rezultate din săvârșirea contravenției silvice și/sau retragerea/suspendarea, după caz, a autorizației/atestatului/acordului[1].

[1] Conform art. 1 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 171/2010 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor silvice, modificată și completată prin Legea nr. 134/2017 pentru modificarea și completarea Legii nr. 171/2010 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor silvice, modificată și completată.

58. Contravenții în domeniul administrării fondului forestier sau al serviciilor silvice

Constituie contravenție silvică și se sancționează cu amendă de la 10.000 lei până la 20.000 lei administratorul/prestatorul de servicii silvice care încheie contracte de administrare/servicii silvice cu persoanele care dobândesc exclusiv dreptul de proprietate asupra masei lemnoase, fără a fi proprietare ale terenului pe care este amplasată aceasta. Contractele sunt nule de drept[1].

Constituie contravenții silvice și se sancționează cu amendă de la 1.000 lei până la 5.000 lei următoarele fapte:

a. neasigurarea administrării sau serviciilor silvice de către proprietarii/succesorii legali de fond forestier prin ocoale silvice autorizate, pe bază de contract;

b. nematerializarea și nedelimitarea în teren de către proprietari a limitelor terenurilor forestiere pe care le dețin, în conformitate cu actele de proprietate, cu țăruși, borne, vopsea, și/sau neîntreținerea/nemenținerea în stare corespunzătoare/vizibile a semnelor de hotar ale proprietății, respectiv mutarea semnelor amenajistice și/sau de hotar[2].

Constituie contravenții silvice și se sancționează cu amendă de la 1.000 lei până la 2.000 lei următoarele fapte:

a. neasigurarea de către administratorii drumurilor și ai căilor ferate forestiere a întreținerii și reparării acestora, conform normelor legale în vigoare;

b. neîndeplinirea de către ocolul silvic nominalizat a obligației de a asigura, pe bază de contract, la solicitarea scrisă a proprietarului/succesorului legal, administrarea/serviciile silvice, pentru fondul forestier pentru care se face solicitarea. Încheierea contractului este condiționată în mod expres de existența documentelor de proprietate, precum și de existența limitelor de proprietate materializate în teren sau în coordonate Stereo 70. Fapta nu constituie contravenție în situația în care limitele proprietății forestiere nu sunt materializate în teren sau nu corespund documentelor de proprietate din vina proprietarului solicitant[3].

59. Contravenții ce se săvârșesc în legătură cu amenajarea pădurilor

Constituie contravenție silvică depășirea posibilității, inclusiv ca urmare a recoltării produselor accidentale I[4] și fără existența aprobărilor legale în acest sens, și se sancționează după cum urmează:

a. cu avertisment, dacă depășirea reprezintă până la 3% din posibilitate;

b. cu amendă de la 5.000 lei până la 10.000 lei, dacă depășirea reprezintă 3,1%-10% din posibilitate;

---

[1] Conform art. 3 alin. (2) din Legea nr. 171/2010 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor silvice, modificată și completată.

[2] Conform art. 3 alin. (3) din Legea nr. 171/2010 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor silvice, modificată și completată.

[3] Conform art. 4 din Legea nr. 171/2010 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor silvice, modificată și completată.

[4] Produse accidentale I – arborii dintr-un arboret afectați integral de factori biotici și/sau abiotici, arborii dintr-un arboret cu vârsta mai mare de ½ din vârsta exploatabilității tehnice, afectați parțial de factori biotici și/sau abiotici sau arbori/arborete pentru care sunt aprobări legale de defrișare.

Produse accidentale II – arborii dintr-un arboret cu vârsta mai mică sau egală cu ½ din vârsta exploatabilității tehnice, afectați parțial de factori biotici și/sau abiotici.

c. cu amendă de la 10.000 lei până la 20.000 lei, dacă depășirea reprezintă 10,1%-25% din posibilitate;

d. cu amendă de la 20.000 lei până la 30.000 lei, dacă depășirea reprezintă peste 25% din posibilitate.

Sancțiunea se aplică administratorului fondului forestier proprietate publică a statului sau ocolului silvic de regim, după caz.

Administratorul fondului forestier proprietate publică a statului sau ocolul silvic de regim, după caz, care a autorizat spre exploatare masă lemnoasă prin care s-a depășit posibilitatea pădurii[1], pe lângă plata amenzii, are obligația achitării contravalorii funcțiilor pădurii nerealizate, care se calculează ca produs între volumul cu care s-a depășit posibilitatea, inclusiv ca urmare a recoltării produselor accidentale I, prețul mediu al unui metru cub de masă lemnoasă pe picior, în vigoare la data producerii faptei, și factorul de multiplicare, a cărui valoare este de:

a. 0,5 pentru pădurile încadrate în tipurile funcționale T V și T VI;

b. 0,7 pentru pădurile încadrate în tipurile funcționale T III și T IV.

Suma se face venit la fondul de ameliorare a fondului funciar cu destinație silvică[2].

Constituie contravenție silvică și se sancționează cu amendă de la 2.000 lei până la 5.000 lei autorizarea spre exploatare a produselor accidentale I, în situațiile în care documentația necesară aprobării modificării prevederilor amenajamentului silvic nu este avizată de structura teritorială de specialitate a autorității publice centrale care răspunde de silvicultură la data autorizării spre exploatare. Sancțiunea se aplică persoanelor care au autorizat spre exploatare produse accidentale I[3].

Constituie contravenții silvice și se sancționează cu amendă de la 3.000 lei până la 7.000 lei următoarele fapte:

a. nerespectarea normelor tehnice de amenajare a pădurilor la culegerea datelor din teren, care determină modificarea măsurilor de gospodărire a pădurilor. Sancțiunea se aplică persoanei juridice atestate pentru lucrări de amenajare a pădurilor;

b. depășirea capacității pădurii, prin recoltare, fără aprobarea legală a volumului de produse principale posibil de recoltat. Depășirea se calculează ca diferență dintre suma volumelor recoltate în perioada de aplicare a amenajamentului silvic aprobat sau pentru care s-a organizat ședința de preavizare a soluțiilor tehnice – conferința a II-a de amenajare și posibilitatea anuală cumulată de produse principale, rezultată ca produs dintre posibilitatea anuală de produse principale și numărul de ani de aplicare a amenajamentului silvic;

a. elaborarea unui amenajament silvic înainte de expirarea perioadei de valabilitate a celui existent cu încălcarea normelor tehnice existente în materie.

---

[1] Posibilitatea pădurii este volumul de lemn care poate fi recoltat ca produse principale dintr-o unitate de gospodărire, în baza amenajamentului silvic, pe perioada de aplicare a acestuia. Posibilitate anuală este volumul de lemn care poate fi recoltat ca produse principale dintr-o gospodărire, rezultat ca raport între posibilitate și numărul anilor de aplicabilitate a amenajamentului silvic.

[2] Conform art. 5 alin. (1), (2) și (4) din Legea nr. 171/2010 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor silvice, modificată și completată.

[3] Conform art. 5 alin. (5) din Legea nr. 171/2010 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor silvice, modificată și completată.

b. Sancțiunea se aplică fiecărei persoane semnatare a procesului-verbal al ședinței de preavizare a temei de proiectare – conferința I de amenajare și al ședinței de preavizare a soluțiilor tehnice – conferința a II-a de amenajare[1].

Dacă volumul recoltat anual dintr-o subunitate de gospodărire provenit din arborete în care este asigurată regenerarea naturală conform prevederilor legale depășește cu cel mult 10% posibilitatea anuală stabilită la nivelul subunității respective, cu încadrarea în posibilitate, fapta nu constituie contravenție. De asemenea, în situația în care volumul de recoltat conform prevederilor amenajamentului silvic este amplasat într-o singură unitate amenajistică, acesta poate fi recoltat integral, prin depășirea posibilității anuale, situație în care nu se aplică sancțiunea silvică[2].

Constituie contravenție silvică recoltarea prin lucrări de conservare la nivelul de subunitate de gospodărire a unui volum mai mare decât volumul prevăzut pentru lucrări de conservare pe perioada de aplicare a amenajamentului silvic, fără existența unei aprobări legale în acest sens, și se sancționează după cum urmează:

a. cu avertisment, dacă depășirea reprezintă până la 3% din volumul prevăzut;

b. cu amendă de la 5.000 lei până la 10.000 lei, dacă depășirea reprezintă 3,1%-10% din volumul prevăzut;

c. cu amendă de la 10.000 lei până la 20.000 lei, dacă depășirea reprezintă 10,1%-25% din volumul prevăzut;

d. cu amendă de la 20.000 lei până la 30.000 lei, dacă depășirea reprezintă peste 25% din volumul prevăzut[3].

Constituie contravenție silvică și se sancționează cu amendă de la 3.000 lei până la 6.000 lei depășirea cu peste 50% a procentului de extras prin lucrări de conservare stabilit prin amenajamentul silvic la nivel de arboret[4].

Constituie contravenții silvice și se sancționează cu amendă de la 2.000 lei până la 5.000 lei următoarele fapte:

a. aprobarea sau autorizarea spre exploatare a actelor de punere în valoare de produse accidentale, altele decât cele rezultate din defrișările legal aprobate sau cele aferente instalațiilor de scos-apropiat, fără notificarea structurii teritoriale de specialitate a autorității publice centrale care răspunde de silvicultură, cu/fără avizul acesteia, după caz;

b. punerea în valoare, ca produse de igienă sau ca produse accidentale, a arborilor care nu îndeplinesc condițiile de a fi încadrați ca igienă sau produse accidentale. Sancțiunea se aplică persoanelor care au pus în valoare astfel de produse lemnoase, în care o parte din arbori sau toți arborii care fac obiectul actului de punere în valoare nu îndeplinesc condiția de a fi încadrați în categoria de produse accidentale/igienă. Pe lângă plata amenzii, persoana vinovată are obligația achitării contravalorii funcțiilor pădurii nerealizate, care se calculează ca produs dintre volumul pus în valoare din arbori care nu îndeplinesc condițiile de a fi

[1] Conform art. 5 alin. (6) din Legea nr. 171/2010 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor silvice, modificată și completată.

[2] Conform art. 5 alin. (7) din Legea nr. 171/2010 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor silvice, modificată și completată.

[3] Conform art. 5 alin. (8) din Legea nr. 171/2010 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor silvice, modificată și completată.

[4] Conform art. 5 alin. (9) din Legea nr. 171/2010 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor silvice, modificată și completată.

încadrați ca igienă sau produse accidentale și prețul mediu al unui metru cub de masă lemnoasă pe picior, în vigoare la data producerii faptei. Suma se face venit la fondul de ameliorare a fondului funciar cu destinație silvică[1].

Constituie contravenții silvice și se sancționează cu amendă de la 1.000 lei până la 2.000 lei următoarele fapte:

a. necompletarea, anual, până la data de 31 martie a anului următor anului pentru care se face raportarea, a tuturor evidențelor prevăzute în amenajamentul silvic. Sancțiunea se aplică personalului silvic cu atribuții în acest sens conform fișei postului sau, în lipsa acesteia, se aplică șefului ocolului silvic;

b. nerespectarea de către șeful de proiect a prevederilor consemnate în ședința de preavizare a soluțiilor tehnice consemnate în procesul-verbal de stabilire a soluțiilor tehnice pentru amenajament de către echipa de teren, organizată pentru un ocol silvic sau pentru un proprietar;

c. nematerializarea și/sau neîntreținerea semnelor amenajistice;

d. mutarea semnelor amenajistice.

e. compensarea volumului de recoltat prevăzut de amenajamentul silvic din unități amenajistice inaccesibile cu volume echivalente din unități amenajistice accesibile, cu excepția produselor accidentale I, de către ocoalele silvice care asigură administrarea sau serviciile silvice, din posibilitatea de produse principale, a volumului produselor accidentale I, a căror recoltare este avizată/aprobată în condițiile legii, precum și a volumului rezultat în urma tăierilor ilegale în anul precedent. Sancțiunea se aplică personalului cu atribuții în acest sens conform fișei postului sau, în lipsa fișei postului, se aplică șefului ocolului silvic[2].

60. Contravenții privind integritatea fondului forestier, paza și protecția pădurilor

Constituie contravenții silvice și se sancționează cu amendă de la 5.000 lei până la 10.000 lei următoarele fapte:

a. schimbarea fără aprobare legală a categoriei de folosință a terenurilor din fondul forestier național, în măsura în care fapta nu constituie infracțiune, conform Codului silvic;

b. trecerea terenurilor forestiere din domeniul public al unităților administrativ-teritoriale în domeniul privat al acestora prin hotărâre a consiliului local, a consiliului județean, respectiv a Consiliului General al Municipiului București;

c. includerea pădurilor în intravilan;

d. neredarea terenurilor forestiere în circuitul silvic la termenul și/sau în condițiile prevăzute în aprobarea de ocupare temporară;

e. exploatarea agregatelor minerale de pe terenuri din fondul forestier național fără aprobările legale;

f. neîmpădurirea de către ocolul silvic care asigură administrarea/serviciile silvice, în termen de cel mult două sezoane, a suprafețelor de pădure afectate de incendii, în limita fondului de conservare și regenerare a pădurilor, constituit conform legii[3].

---

[1] Conform art. 5[1] alin. (1) din Legea nr. 171/2010 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor silvice, modificată și completată.

[2] Conform art. 6 din Legea nr. 171/2010 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor silvice, modificată și completată.

[3] Conform art. 7 alin. (1) din Legea nr. 171/2010 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor silvice, modificată și completată.

Sancțiunile pentru faptele prevăzute la alin. (1) lit. b) și c) se aplică consiliului local/consiliului județean sau Consiliului General al Municipiului București, după caz. Hotărârea prin care s-a săvârșit fapta contravențională este nulă de drept. Nulitatea se constată de instanța de contencios administrativ competentă, la cererea oricărei persoane interesate sau, după caz, a instituției din care face parte agentul constatator.

În cazul neredării terenurilor forestiere la termenul prevăzut în actul de aprobare, pe lângă achitarea amenzii, beneficiarul ocupării temporare a terenurilor din fondul forestier național are obligația achitării, cu titlul de despăgubiri pentru lipsa de folosință, a unei sume egale cu dublul chiriei calculate conform metodologiei specifice, până la data reprimirii terenurilor în fondul forestier național ori a obținerii unei noi aprobări, în situația în care legea prevede o astfel de posibilitate; despăgubirea are următoarele destinații:

a. 50% din sumă se achită în Fondul de ameliorare a fondului funciar cu destinație silvică;

b. 50% din sumă se achită administratorului în cazul terenurilor proprietate publică a statului și se repartizează similar chiriei achitate pentru ocuparea temporară a terenurilor din fondul forestier național sau se achită proprietarului pentru fondul forestier, altul decât cel proprietate publică a statului[1].

Constituie contravenții silvice și se sancționează cu amendă de la 2.000 lei până la 5.000 lei neîmpădurirea de către ocolul silvic care asigură administrarea/serviciile silvice, în termen de cel mult două sezoane, a suprafețelor de pădure afectate de incendii, în limita fondului de conservare și regenerare a pădurilor, constituit conform legii[2].

După cum se poate observa, modificările legislative aduse prin Legea nr. 134/2017 de modificare a Legii nr. 171/2010 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor silvice au creat situația ridicolă ca la două alineate diferite ale aceluiași articol să avem reglementate două fapte ce se doresc diferite, dar având același conținut [art. 7 alin. (1) lit. f) și art. 7 alin. (4)]. Desigur că se impune eliminarea de urgență a acestei erori, cu atât mai mult cu cât este vorba despre texte legale de sancționare a unor încălcări ale legii.

Constituie contravenții silvice următoarele fapte:

a. tăierea, ruperea sau scoaterea din rădăcini a arborilor, fără drept, precum și distrugerea ori vătămarea de arbori, puieți, pomi de Crăciun ori lăstari din fondul forestier național sau tăierea, ruperea sau scoaterea din rădăcini a arborilor, fără drept, precum și distrugerea ori vătămarea de arbori de pe terenurile cu vegetație forestieră din afara fondului forestier național, dacă valoarea prejudiciului, stabilită potrivit legii, este de până la de 5 ori prețul mediu al unui metru cub de masă lemnoasă pe picior. Se exceptează prejudiciile rezultate prin lucrările de exploatare forestieră, care nu reprezintă tăieri ilegale;

b. furtul ori însușirea arborilor tăiați cu drept sau fără drept, a puieților, pomilor de Crăciun ori a lăstarilor din fondul forestier național sau a pomilor de Crăciun din culturi specializate sau furtul ori însușirea arborilor tăiați cu drept sau fără drept de pe terenurile cu vegetație forestieră din afara fondului forestier național, dacă valoarea prejudiciului, stabilită conform legii, este de până la de 5 ori prețul mediu al unui metru cub de masă lemnoasă pe picior.

---

[1] Conform art. 7 alin. (3) din Legea nr. 171/2010 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor silvice, modificată și completată.

[2] Conform art. 7 alin. (4) din Legea nr. 171/2010 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor silvice, modificată și completată.

Faptele de mai sus se sancționează după cum urmează:

a. cu amendă de la 1.000 lei la 2.000 lei dacă valoarea prejudiciului, stabilită potrivit legii, este cel mult egală cu prețul mediu al unui metru cub de masă lemnoasă pe picior;

b. cu amendă de la 2.000 lei la 4.000 lei dacă valoarea prejudiciului, stabilită potrivit legii, este de la 1 până la de 3 ori prețul mediu al unui metru cub de masă lemnoasă pe picior;

c. cu amendă de la 4.000 lei la 8.000 lei dacă valoarea prejudiciului, stabilită potrivit legii, este de la 3 până la de 5 ori prețul mediu al unui metru cub de masă lemnoasă pe picior;

d. cu amendă de la 8.000 lei la 12.000 lei în cazul constatării săvârșirii de către operatorii economici atestați pentru lucrări de exploatare forestieră.

Constituie contravenție silvică și se sancționează cu amendă de la 20.000 lei la 30.000 lei autorizarea spre exploatare a partizilor amplasate în arborete încadrate în tipul I funcțional – T I, fără aprobări legale, sau în arborete care îndeplinesc condițiile de a fi încadrate ca păduri virgine sau cvasivirgine conform prevederilor în vigoare[1].

Constituie contravenții silvice și se sancționează cu amendă de la 2.000 lei la 5.000 lei următoarele fapte:

a. inundarea terenurilor din fondul forestier național fără drept prin construirea de baraje, praguri sau altele asemenea, pe albiile pâraielor ori ale văilor;

b. aprinderea focului în fondul forestier național în alte locuri decât cele special amenajate și marcate ori la o distanță mai mică de 30 metri de limita pădurii;

c. deteriorarea drumurilor sau a căilor ferate forestiere, a lucrărilor de artă aferente acestora, a amenajărilor, instalațiilor, construcțiilor civile, vânătorești, piscicole din apele de munte, a împrejmuirilor, a amenajărilor de propagandă silvică ori a celor pentru protecția pădurilor, a barierelor sau a altor lucrări asemănătoare din fondul forestier național;

d. deteriorarea, distrugerea lucrărilor de ameliorare a terenurilor degradate și/sau a lucrărilor de corectare a torentelor din fondul forestier național sau neîntocmirea documentației în vederea lucrărilor de reabilitare a acestora;

e. ștergerea sau deteriorarea în orice fel a mărcilor sau a numerelor curente de pe arborii marcați ori de pe cioate;

f. accesul oricărui autovehicul în fondul forestier național, fără acordul scris al proprietarului sau administratorului, cu excepția autovehiculelor din dotarea personalului cu atribuții de control, atunci când personalul se găsește în misiune, a autovehiculelor destinate transportului masei lemnoase din exploatările autorizate, a celor din dotarea administratorilor de fond forestier și a gestionarilor fondurilor de vânătoare, a specialiștilor care elaborează studiile de includere în Catalogul național al pădurilor virgine și cvasivirgine, personalului custozilor și administratorilor ariilor naturale protejate[2].

Constituie contravenții silvice și se sancționează cu amendă de la 2.000 lei la 5.000 lei următoarele fapte:

a. încălcarea normelor de apărare împotriva incendiilor specifice fondului forestier, în zonele limitrofe acestuia, precum și în vegetația forestieră din afara fondului forestier;

---

[1] Conform art. 8 alin. (1) și (2) din Legea nr. 171/2010 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor silvice, modificată și completată.

[2] Conform art. 9 din Legea nr. 171/2010 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor silvice, modificată și completată.

b. neefectuarea de către ocoalele silvice a lucrărilor necesare pentru prognoza, prevenirea și combaterea la sol a bolilor și dăunătorilor pădurilor, la termenele și în condițiile stabilite prin normele tehnice[1].

Constituie contravenții silvice și se sancționează cu amendă de la 600 lei până la 1.000 lei următoarele fapte:

a. prelevarea solului fertil, a humusului sau a brazdelor de iarbă din fondul forestier, prin orice mijloace;

b. refuzul persoanelor care desfășoară activități în fondul forestier național sau în vegetația forestieră din afara acestuia de a participa, la solicitarea personalului silvic, a personalului din cadrul Inspectoratului General al Poliției Române, al Inspectoratului General pentru Situații de Urgență, precum și al Inspectoratului General al Jandarmeriei Române, la acțiunile de stingere a incendiilor;

c. nepermiterea de către proprietarii și/sau deținătorii cu orice titlu de păduri a accesului în pădurile pe care le dețin al persoanelor împuternicite să efectueze observații și măsurători necesare în vederea realizării Programului național de monitorizare sol-vegetație forestieră sau realizării inventarului forestier național;

d. păşunatul în pădurile în care este interzis acesta, dacă valoarea prejudiciului adus pădurii, stabilită conform legii, este de până la 5 ori prețul mediu al unui metru cub de masă lemnoasă pe picior, la data constatării faptei[2].

Constituie contravenții silvice și se sancționează cu amendă de la 1.000 lei până la 2.000 lei următoarele fapte:

a. instalarea în fondul forestier de corturi, tonete, rulote, fără drept sau în alte locuri decât cele aprobate și delimitate de deținătorul terenului forestier respectiv;

b. amplasarea stupilor sau stupinelor în fondul forestier proprietate publică în alte locuri și în alte condiții decât cele aprobate;

c. aducerea și menținerea pe vetrele de stupină instalate în fondul forestier de animale domestice și păsări;

d. efectuarea de împrejmuiri în păduri fără aprobare legală;

e. trecerea animalelor domestice însoțite sau neînsoțite prin fondul forestier, fără aprobare legală. Sancțiunea se aplică însoțitorului turmei, dacă animalele sunt însoțite, sau proprietarului, dacă animalele sunt neînsoțite;

f. aruncarea sau depozitarea în fondul forestier național a reziduurilor menajere, industriale, petroliere sau rezultate din prelucrarea lemnului, a substanțelor chimice și a apei sărate. În acest caz se aplică și sancțiunea complementară de obligare a contravenientului de a aduce terenul de îndată la starea inițială, pe cheltuiala sa;

g. neluarea de către proprietarii sau deținătorii de obiective legal amplasate în fondul forestier sau limitrof acestuia a măsurilor privind salubrizarea și igienizarea pădurilor limitrofe obiectivelor;

---

[1] Conform art. 10 din Legea nr. 171/2010 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor silvice, modificată și completată.

[2] Conform art. 11 din Legea nr. 171/2010 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor silvice, modificată și completată.

h. înființarea sau funcționarea de centre sau puncte de colectare permanente sau volante de achiziție a ciupercilor și fructelor de pădure, precum și a celorlalte produse nelemnoase specifice fondului forestier, fără avizul ocolului silvic care asigură administrarea sau serviciile silvice[1].

61. Contravenții privind asigurarea regenerării pădurilor și punerea în valoare a masei lemnoase

Constituie contravenții silvice și se sancționează cu amendă de la 2.000 lei până la 5.000 lei următoarele fapte:

a. neefectuarea în două sezoane de vegetație a lucrărilor de regenerare artificială sau de completare a regenerării naturale, de către proprietar/administrator prestator de servicii silvice, a terenurilor pe care s-au realizat tăieri ilegale pe suprafețe compacte, tăieri accidentale pe suprafețe compacte de minimum 0,5 hectare fără derogări de la prevederile amenajamentului silvic sau a terenurilor oferite în compensarea terenurilor scoase definitiv din fondul forestier național, în termen de 2 ani de la somație/aprobare. În situația în care legea obligă la constituirea fondului de conservare și regenerare a pădurilor, acesta este utilizat la efectuarea lucrărilor de regenerare;

b. neexecutarea, de către proprietar sau de către ocolul silvic care asigură administrarea, a lucrărilor de împădurire în terenurile destinate împăduririi în limita fondului de conservare și regenerare a pădurilor și/sau în cele intrate cu acte legale în fondul forestier în vederea împăduririi în perioada de aplicare a amenajamentului;

c. neîncadrarea proporției speciei/speciilor principale din compozițiile de regenerare în intervalul prevăzut de normele tehnice privind regenerarea pădurilor sau în proiectele tehnice/studiile de specialitate aprobate;

d. neachitarea anticipată predării-primirii terenului pentru care a fost aprobată scoaterea definitivă/ocuparea temporară din fondul forestier național a obligațiilor băneşti prevăzute de Codul silvic. În cazul predării de către ocolul silvic către beneficiarul scoaterii definitive sau în cazul ocupării temporare din fondul forestier a suprafeței aprobate, fără ca beneficiarul să achite anticipat toate obligațiile băneşti prevăzute de legislația în vigoare, persoanele care au semnat procesul-verbal de predare-primire în calitate de predători au obligația să achite aceste obligații băneşti, în sume egale. Stabilirea sumelor pentru fiecare persoană se face prin decizie a conducătorului structurii teritoriale de specialitate a autorității publice centrale care răspunde de silvicultură. Achitarea obligațiilor băneşti este direct executorie, fără alte formalități prealabile, depunerea sumelor făcându-se în conturile prevăzute de legislația în vigoare;

e. nepredarea de către beneficiar și/sau nepreluarea de către proprietar și/sau ocolul silvic, după caz, a terenurilor oferite în compensarea terenurilor pentru care a fost emisă aprobarea de scoatere definitivă din fondul forestier național și, respectiv, a terenurilor care fac obiectul compensării. Sancțiunea se aplică șefului ocolului silvic sau beneficiarului scoaterii definitive, după caz;

f. neconstituirea și/sau nealimentarea de către administratorul fondului forestier sau de către proprietarii de fond forestier a fondului de conservare și regenerare a pădurilor.

[1] Conform art. 12 din Legea nr. 171/2010 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor silvice, modificată și completată.

Sancțiunea se aplică administratorului pentru fondul forestier proprietate publică a statului sau proprietarului, în situația în care acesta are încheiat contract de servicii silvice.

Constituie contravenții silvice și se sancționează cu amendă de la 1.000 lei până la 3.000 lei nerespectarea obligațiilor privind înscrierea în amenajamentele silvice sau neconducerea unei evidențe la nivel de ocol silvic a suprafețelor preluate în compensare în situația în care au fost aprobate scoateri definitive fără a exista amenajament silvic în vigoare și asigurarea administrării sau serviciilor silvice în cazul terenurilor oferite în compensarea terenurilor care au făcut obiectul aprobării de scoatere definitivă, în termen de 30 de zile de la data predării-primirii terenului pentru care s-a aprobat scoaterea definitivă din fondul forestier. Sancțiunea se aplică personalului silvic cu atribuții în acest sens conform fișei postului sau, în lipsa fișei postului, se aplică șefului ocolului silvic[1].

Constituie contravenție silvică, dacă nu sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunii, și se sancționează cu amendă de la 4.000 lei până la 8.000 lei:

a. modificarea sau casarea unui act de punere în valoare cu încălcarea normelor tehnice silvice, care are ca rezultat producerea unui prejudiciu a cărui valoare este de până la 5 ori valoarea unui metru cub de masă lemnoasă pe picior. Prejudiciul se calculează ca produs între volumul care constituie prejudiciul și prețul mediu al unui metru cub de masă lemnoasă pe picior;

b. efectuarea serviciului public de punere în valoare a masei lemnoase de către ocoale silvice la proprietarii de fond forestier și/sau vegetație forestieră din afara fondului forestier care nu au încheiat contracte de prestări servicii silvice/administrare/prestație silvică în condițiile legii ori ale căror astfel de contracte au fost suspendate sau expiră anterior termenului de reprimire a parchetului;

c. constituirea actului de punere în valoare a masei lemnoase cu încălcarea normelor tehnice specifice în vigoare, care are ca rezultat producerea unui prejudiciu a cărui valoare este de până la 5 ori valoarea unui metru cub de masă lemnoasă pe picior. Prejudiciul se calculează ca produs între volumul care constituie prejudiciul și prețul mediu al unui metru cub de masă lemnoasă pe picior;

d. aprobarea și/sau autorizarea spre exploatare a actelor de punere în valoare a masei lemnoase fără amenajament silvic în vigoare, pentru suprafețele de fond forestier pentru care legea obligă la existența unui amenajament silvic. Amenajamentul silvic în vigoare este amenajamentul silvic aprobat sau aflat în procedură de elaborare care îndeplinește condițiile prevăzute de Codul silvic[2].

62. Contravenții privind exploatarea masei lemnoase și recoltarea produselor nelemnoase

Constituie contravenții silvice și se sancționează cu amendă de la 5.000 lei până la 10.000 lei următoarele fapte:

a. autorizarea la exploatare a partizilor constituite din tăieri cu restricție, în epocile în care exploatarea este interzisă prin normele tehnice în vigoare;

---

[1] Conform art. 13 alin. (1) și (2) din Legea nr. 171/2010 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor silvice, modificată și completată.

[2] Conform art. 14 alin. (1) și (2) din Legea nr. 171/2010 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor silvice, modificată și completată.

b. realizarea tăierii rase prin alăturare cu altă tăiere rasă, cu încălcarea prevederilor legale în vigoare;

c. refuzul/tergiversarea de către deținător de pădure sau de material lemnos, de a permite personalului silvic împuternicit pentru control accesul și/sau exercitarea controlului în condițiile legii;

d. vânzarea prin licitație sau negociere a masei lemnoase din fondul forestier proprietate publică fără asigurarea volumului de masă lemnoasă pentru consumul propriu al unităților de interes local finanțate, integral sau parțial, de la bugetul de stat sau bugetul local, cu neîncadrarea în volumul aprobat cu această destinație, unități care nu desfășoară activitate economică în sensul reglementărilor comunitare în domeniul ajutorului de stat, al persoanelor fizice, precum și a necesarului pentru consumul propriu al administratorului fondului forestier proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale respective;

e. neasigurarea transparenței comercializării masei lemnoase în condițiile Regulamentului de valorificare a masei lemnoase din fondul forestier proprietate publică;

f. autorizarea spre exploatare a masei lemnoase sau continuarea exploatării de către operatorii economici care nu dețin certificat de atestare pentru lucrări de exploatare forestieră valabil, cu excepțiile prevăzute de Codul silvic;

g. autorizarea spre exploatare a masei lemnoase sau efectuarea de lucrări silvo-tehnice în suprafețele pentru care este formulată notificare sau nu este emis aviz către ocoalele silvice/proprietari de către structurile teritoriale ale autorității publice centrale care răspunde de silvicultură cu privire la existența pădurilor care îndeplinesc criteriile de păduri virgine sau de păduri cvasivirgine și care nu sunt incluse în Catalogul național al pădurilor virgine și cvasivirgine;

h. nerealizarea lucrărilor de depistare și prognoză a atacurilor bolilor și dăunătorilor pădurii, în conformitate cu normele tehnice privind protecția pădurilor împotriva bolilor și dăunătorilor. Sancțiunea se aplică administratorului;

i. neexecutarea lucrărilor necesare pentru prevenirea și combaterea bolilor și dăunătorilor pădurilor. Sancțiunea se aplică administratorului sau proprietarului, după caz.

Constituie contravenție silvică și se sancționează cu amendă de la 10.000 lei până la 20.000 lei neprelucrarea masei lemnoase achiziționate la nivelul prevăzut la art. 60 alin. (5) lit. c) din Legea nr. 46/2008, republicată, cu modificările și completările ulterioare, sau depășirea prin achiziție/procesare a procentului prevăzut la art. 60 alin. (5) lit. f) din aceeași lege, de către un operator economic/grup de operatori economici. Operatorul economic/Grupul de operatori economici nu poate participa la licitațiile/negocierile organizate în anul de producție următor anului pentru care s-a constatat că nu s-a încadrat în procentul prevăzut la art. 60 alin. (5) lit. c) din Legea nr. 46/2008, republicată, cu modificările și completările ulterioare, sau s-a depășit procentul prevăzut la art. 60 alin. (5) lit. f) din aceeași lege.

Volumul de materiale lemnoase sau contravaloarea acestora, dacă acestea nu pot fi identificate, achiziționat/procesat sau neprocesat, după caz, anual de către operatorul economic/grupul de operatori economici cu care nu se realizează procentul prevăzut la art. 60 alin. (5) lit. c) din Legea nr. 46/2008, republicată, cu modificările și completările ulterioare, sau cu care s-a depășit procentul prevăzut la art. 60 alin. (5) lit. f) din aceeași lege, se confiscă[1].

[1] Conform art. 15 din Legea nr. 171/2010 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor silvice, modificată și completată.

Constituie contravenții silvice și se sancționează cu amendă de la 6.000 lei până la 10.000 lei următoarele fapte:

a. exploatarea masei lemnoase din partizi contractate, fără autorizație de exploatare și proces-verbal de predare-primire a parchetului. Dacă fapta contravențională este săvârșită de către operatori economici atestați pentru exploatări forestiere, instituția din care face parte agentul constatator care a constatat fapta solicită Comisiei de atestare a operatorilor economici pentru lucrări de exploatare forestieră sancțiunea retragerii certificatului de atestare, în condițiile legii. Materialele lemnoase rezultate în urma exploatării se confiscă;

b. exploatarea masei lemnoase din parchete în afara termenelor prevăzute în autorizația de exploatare sau în actul de constatare încheiat la expirarea termenului înscris în autorizația de exploatare;

c. autorizarea spre exploatare de către ocoalele silvice a partizilor constituite în păduri ai căror proprietari nu au încheiat contracte de prestări servicii silvice/administrare în condițiile legii ori ale căror astfel de contracte au fost suspendate sau au încetat fără asigurarea continuității;

d. exploatarea masei lemnoase de către persoanele fizice în alte condiții decât cele prevăzute de Codul silvic;

e. cesionarea contractelor de vânzare-cumpărare a masei lemnoase, încheiate în urma licitațiilor/negocierilor, în alte condiții decât cele prevăzute în Regulamentul de valorificare a masei lemnoase din fondul forestier proprietate publică;

f. amplasarea neautorizată pe arbori a curselor feromonale echipate cu nade feromonale sau alți atractanți pentru inducerea atacului de gândaci de scoarță, în alte condiții decât cele prevăzute în instrucțiunile în vigoare. Valoarea arborilor afectați de atacuri de gândaci de scoarță ca urmare a amplasării neautorizate se asimilează cu valoarea arborilor tăiați ilegal, iar fapta se încadrează drept contravenție, dacă valoarea prejudiciului este de peste 5 ori valoarea prețului mediu al unui metru cub de masă lemnoasă pe picior. Prejudiciul se calculează ca produs între volumul de masă lemnoasă afectat și prețul mediu al unui metru cub de masă lemnoasă pe picior; volumul rezultat se valorifică conform reglementărilor în vigoare.

Constituie contravenție silvică și se sancționează cu amendă de la 3.000 lei până la 6.000 lei, care se aplică membrilor comisiei de preselecție, neluarea de către comisia de preselecție a măsurii de respingere a participării pentru următoarele fapte ale operatorilor economici:

a. nedepunerea documentelor prevăzute în Regulamentul de valorificare a masei lemnoase din fondul forestier proprietate publică sau dacă documentele depuse sunt incomplete ori nu sunt certificate pentru conformitate cu originalul;

b. dacă au datorii restante față de administratorii fondului forestier proprietate publică a statului sau față de proprietarii/administratorii fondului forestier proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale, atât operatorul economic, cât și grupul de operatori economici din care face parte, după caz;

c. dacă nu au capacitate de exploatare disponibilă, conform certificatului de atestare pentru lucrări de exploatare forestieră și anexei la acesta;

d. dacă producătorii din industria mobilei, care au drept de preempțiune la cumpărarea de masă lemnoasă, la oferta de preț și în condiții egale de vânzare, nu dețin atestatul referitor la capacitatea de industrializare a lemnului fasonat provenit din fondul forestier proprietate publică a statului.

Constituie contravenție silvică și se sancționează cu amendă de la 1.000 lei până la 3.000 lei necompletarea anexei certificatului de atestare a operatorilor economici de către emitentul autorizației de exploatare a masei lemnoase pe picior, la momentul emiterii autorizației de exploatare[1].

Constituie contravenții silvice și se sancționează cu amendă de la 2.000 lei până la 5.000 lei următoarele fapte:

a. nerespectarea tehnologiilor și traseelor de scos-apropiat prevăzute în autorizația de exploatare;

b. scoaterea din rădăcini sau ridicarea din fondul forestier național fără aprobare legală a cioatelor și/sau a resturilor de exploatare nevalorificabile;

c. recoltarea din fondul forestier național a produselor nelemnoase specifice, fără acordul proprietarului și/sau al ocolului silvic care asigură administrarea pădurii;

d. executarea neautorizată a drumurilor de tractor sau fără respectarea traseelor aprobate;

e. neexecutarea la termen și în condițiile prevăzute în autorizația de exploatare a lucrărilor de curățare a parchetelor[2].

Constituie contravenție silvică și se sancționează cu amendă de la 1.000 lei până la 3.000 lei:

a. neîndeplinirea obligației ca la exploatarea pădurilor de rășinoase să se cojească cioatele de pin și molid, în întregime, iar la celelalte rășinoase, prin curelare;

b. menținerea în pădure pe o perioadă de peste 30 de zile, în intervalul 1 aprilie-1 octombrie, a lemnului de rășinoase necojit, cu excepția arborilor-cursă folosiți la combaterea dăunătorilor și a lemnului provenit din rupturi și doborâturi în masă. Dacă fapta se săvârșește în mod repetat într-un interval de 6 luni, se solicită comisiei emitente suspendarea/retragerea certificatului de atestare pentru lucrări de exploatare forestieră;

c. neîndeplinirea condițiilor de reprimire a parchetelor de exploatare la expirarea termenului prevăzut de autorizația de exploatare. Sancțiunea se aplică atât operatorului economic deținător al autorizației de exploatare, cât și personalului silvic care a făcut reprimirea parchetului;

d. nerespectarea obligației de a amplasa panoul cu principalele date referitoare la parchetul aflat în exploatare, de către titularul autorizației de exploatare, conform prevederilor și specificațiilor prevăzute în instrucțiunile privind termenele, modalitățile și perioadele de colectare, scoatere și transport al materialului lemnos[3].

63. Contravenții privind controlul aplicării normelor referitoare la circulația materialelor lemnoase, la depozitele și instalațiile de prelucrare a lemnului

Constituie contravenții silvice și se sancționează cu amendă de la 5.000 lei până la 10.000 lei și confiscarea materialelor lemnoase în cauză următoarele fapte:

a. expedierea, transportul, primirea, depozitarea și/sau prelucrarea de către deținătorii depozitelor, ai altor spații destinate depozitării temporare și/sau ai instalațiilor de prelucrare

[1] Conform art. 16 din Legea nr. 171/2010 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor silvice, modificată și completată.

[2] Conform art. 17 din Legea nr. 171/2010 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor silvice, modificată și completată.

[3] Conform art. 18 din Legea nr. 171/2010 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor silvice, modificată și completată.

a materialelor lemnoase fără proveniență legală, așa cum este stabilită de normele referitoare la proveniența, circulația și comercializarea materialelor lemnoase, la regimul spațiilor de depozitare a materialelor lemnoase și al instalațiilor de prelucrat lemn rotund;

b. expedierea, transportul, primirea, depozitarea materialelor lemnoase fără avize de însoțire a materialelor lemnoase sau cu avize de însoțire din care nu rezultă proveniența legală, așa cum sunt prevăzute de normele referitoare la proveniența, circulația și comercializarea materialelor lemnoase, la regimul spațiilor de depozitare a materialelor lemnoase și al instalațiilor de prelucrat lemn rotund, cu excepția situațiilor prevăzute de aceste norme;

c. primirea de către personalul operatorului de transport feroviar, al administratorului și/sau gestionarului infrastructurii căii ferate în vederea expedierii și/sau expedierea materialelor lemnoase fără avizele de însoțire a materialelor lemnoase valabile sau cu avize de însoțire din care nu rezultă proveniența legală ori fără documentele comunitare echivalente acestora, prevăzute de normele referitoare la proveniența, circulația și comercializarea materialelor lemnoase, la regimul spațiilor de depozitare a materialelor lemnoase și al instalațiilor de prelucrat lemn rotund;

d. primirea de către operatorii portuari a materialelor lemnoase fără avize de însoțire a materialelor lemnoase valabile sau cu avize de însoțire din care nu rezultă proveniența legală ori fără documentele comunitare echivalente acestora, prevăzute de normele referitoare la proveniența, circulația și comercializarea materialelor lemnoase, la regimul spațiilor de depozitare a materialelor lemnoase și al instalațiilor de prelucrat lemn rotund;

e. primirea, depozitarea și/sau prelucrarea materialelor lemnoase de către deținătorii depozitelor, piețelor, târgurilor, oboarelor și altele asemenea, ai altor spații destinate depozitării temporare și/sau ai instalațiilor de prelucrare a materialelor lemnoase fără proveniență legală, așa cum este stabilită de normele referitoare la proveniența, circulația și comercializarea materialelor lemnoase, la regimul spațiilor de depozitare a materialelor lemnoase și al instalațiilor de prelucrat lemn rotund;

f. depunerea/acceptarea declarației vamale de export pentru materiale lemnoase fără avizul de însoțire valabil sau, după caz, fără documentul comunitar echivalent avizului de însoțire, prevăzut de normele referitoare la proveniența, circulația și comercializarea materialelor lemnoase, la regimul spațiilor de depozitare a materialelor lemnoase și al instalațiilor de prelucrat lemn rotund;

g. primirea, depozitarea și/sau prelucrarea materialelor lemnoase de către deținătorii depozitelor, piețelor, târgurilor, oboarelor și altele asemenea, ai altor spații destinate depozitării temporare și/sau ai instalațiilor de prelucrare a materialelor lemnoase fără avize de însoțire valabile sau cu avize de însoțire din care nu rezultă proveniența legală ori fără documentele comunitare echivalente acestora, prevăzute de normele referitoare la proveniența, circulația și comercializarea materialelor lemnoase, la regimul spațiilor de depozitare a materialelor lemnoase și al instalațiilor de prelucrat lemn rotund;

h. vânzarea și/sau cumpărarea materialelor lemnoase fără proveniență legală sau fără avizele de însoțire valabile ori cu avize din care nu rezultă proveniența legală sau documentele echivalente acestora, prevăzute de normele referitoare la proveniența, circulația și comercializarea materialelor lemnoase, la regimul spațiilor de depozitare a materialelor lemnoase și al instalațiilor de prelucrat lemn rotund;

i. expedierea și/sau transportul materialelor lemnoase în mod repetat, în baza aceluiași aviz de însoțire. Repetabilitatea se demonstrează prin interogarea aplicației Iwood Tracking, cu martori sau cu informații cu caracter oficial obținute de la alte autorități ale statului[1].

Constituie contravenții silvice și se sancționează cu amendă de la 3.000 lei până la 6.000 lei și reținerea în vederea stabilirii proveniență și/sau confiscarea materialelor lemnoase în cauză următoarele fapte:

a. deținerea de materiale lemnoase fără documente care să ateste îndeplinirea condițiilor cu privire la legalitatea proveniență acestora, fără avize de însoțire a materialelor lemnoase valabile sau cu avize de însoțire din care nu rezultă proveniența legală sau fără documentele comunitare echivalente acestora, prevăzute de lege;

b. transportul materialelor lemnoase, după caz, cu aviz de însoțire a materialelor lemnoase a cărui valabilitate a expirat, cu aviz de însoțire fără cod unic online sau offline generat de aplicațiile Sistemului informatizat de urmărire a materialelor lemnoase, denumit în continuare SUMAL, și înscris în aviz, cu excepțiile prevăzute de normele legale, cu aviz de însoțire în care nu s-au înscris data și ora plecării transportului și, respectiv, valabilitatea, în funcție de distanța până la destinație;

c. transportul de materiale lemnoase ale căror caracteristici nu corespund cu cel puțin unul dintre elementele înscrise în avizul de însoțire referitoare la:

- volum pe specii/grupe de specii, cu luarea în considerare a toleranțelor;
- specie/grupe de specii. Sancțiunea complementară de confiscare se aplică asupra volumului, cu luarea în considerare a toleranțelor, care nu corespunde pe specii/grupe de specii cu care se depășește volumul înscris în avizul de însoțire. Confiscarea se poate realiza valoric în condițiile art. 22 alin. (7) sau fizic;

d. expedierea și/sau transportul materialelor lemnoase din locurile identificate prin coordonate geografice, altele decât cele corespunzătoare proveniență legale, cu excepția situațiilor generate de erori de localizare justificate obiectiv, inclusiv prin emiterea de coduri unice offline/online de la locul de încărcare a materialului lemnos;

e. expedierea și/sau transportul materialelor lemnoase pentru care nu au fost introduse în aplicația informatică elementele prevăzute de normele referitoare la proveniența, circulația și comercializarea materialelor lemnoase, la regimul spațiilor de depozitare a materialelor lemnoase și al instalațiilor de prelucrat lemn rotund și nu s-au obținut codurile online și/sau offline, după caz, cu excepțiile prevăzute de normele referitoare la proveniența, circulația și comercializarea materialelor lemnoase, la regimul spațiilor de depozitare a materialelor lemnoase și al instalațiilor de prelucrat lemn rotund;

f. achiziția și comercializarea de materiale lemnoase pentru care este interzisă achiziția/comercializarea[2].

Constituie contravenție și se sancționează cu amendă de la 3.000 lei până la 6.000 lei și cu confiscarea materialelor lemnoase în cauză transportul realizat cu mijloace de transport feroviare și navale, precum și cele care au ca destinație exportul, în situația în care perioada de valabilitate a avizelor de însoțire care însoțesc transportul de materiale lemnoase depășește perioada de executare a contractului de transport[3].

---

[1] Conform art. 19 alin. (1) din Legea nr. 171/2010 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor silvice, modificată și completată.

[2] Conform art. 19 alin. (2) din Legea nr. 171/2010 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor silvice, modificată și completată.

[3] Conform art. 19 alin. (2^1) din Legea nr. 171/2010 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor silvice, modificată și completată.

Constituie contravenții silvice și se sancționează cu amendă de la 4.000 lei până la 6.000 lei și confiscarea materialelor lemnoase în cauză, refuzul importatorului de a returna în țara exportatoare cantitatea de mărfuri care depășește cu mai mult de 10% volumul sau greutatea indicate în „licența pe suport de hârtie", cât și „licența electronică", așa cum sunt definite în art. 2 din Regulamentul (CE) nr. 1.024/2008 al Comisiei din 17 octombrie 2008 de stabilire a măsurilor detaliate de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 2.173/2005 al Consiliului privind instituirea unui regim de licențe FLEGT pentru importurile de lemn în Comunitatea Europeană – denumit în continuare licența FLEGT, sau, după caz, duplicatul sau substitutul licenței FLEGT, emis și validat de autoritatea de acordare a licențelor, pe cheltuiala importatorului[1].

Constituie contravenții silvice și se sancționează cu amendă de la 500 lei la 2.000 lei introducerea în aplicațiile informatice din SUMAL prevăzute de normele referitoare la proveniența, circulația și comercializarea materialelor lemnoase, la regimul spațiilor de depozitare a materialelor lemnoase și al instalațiilor de prelucrat lemn rotund și/sau înscrierea în avizul de însoțire a materialelor lemnoase a unui număr de înmatriculare diferit de cel al mijlocului de transport efectiv încărcat[2].

Următoarele fapte constituie contravenții silvice și se sancționează după cum urmează:

a. neutilizarea SUMAL, cu amendă de la 5.000 lei la 10.000 lei. Sancțiunea se aplică după notificarea de către structura teritorială de specialitate a autorității publice centrale care răspunde de silvicultură în caz de neconformare;

b. introducerea pe piață a lemnului recoltat în mod ilegal sau a produselor din lemn derivate din acesta, așa cum sunt definite în Regulamentul (UE) nr. 995/2010 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 octombrie 2010 de stabilire a obligațiilor ce revin operatorilor care introduc pe piață lemn sau produse din lemn, cu amendă de la 15.000 lei la 20.000 lei, cu confiscarea lemnului recoltat în mod ilegal sau a produselor din lemn derivate din acesta sau, după caz, cu interzicerea comercializării lemnului sau a produselor din lemn;

c. importul, transportul, deținerea și/sau prelucrarea și comercializarea produselor din lemn prevăzute în anexele II și III din Regulamentul (CE) nr. 2.173/2005 al Consiliului din 20 decembrie 2005 privind instituirea unui regim de licențe FLEGT pentru importurile de lemn în Comunitatea Europeană, exportate de țările partenere stabilite conform regulamentului menționat, în cazul în care transportul produselor respective nu este însoțit de o licență FLEGT sau, după caz, de duplicatul ori substitutul licenței FLEGT, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 4 alin. (3) din regulamentul menționat, cu amendă de la 15.000 lei la 20.000 lei și cu confiscarea produselor din lemn;

d. nerespectarea de către operatorii economici a obligației de a utiliza un sistem „due diligence", astfel cum este prevăzut la art. 6 din Regulamentul (UE) nr. 995/2010, cu luarea în considerare a faptului că la primul control efectuat asupra unui operator care nu a utilizat un sistem „due diligence", agentul constatator acordă un termen de maximum 45 de zile de la comunicarea constatării pentru încadrarea operatorului în prevederile Regulamentului (UE) nr. 995/2010, termen care se înscrie în actul de constatare a neregulilor, cu amendă de

[1] Conform art. 19 alin. (3) din Legea nr. 171/2010 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor silvice, modificată și completată.

[2] Conform art. 19 alin. (3[1]) din Legea nr. 171/2010 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor silvice, modificată și completată.

la 8.000 lei la 15.000 lei și cu suspendarea pentru o perioadă de maximum 12 luni a acordului de distribuire și utilizare a documentelor cu regim special;

e. neîndeplinirea, de către o organizație de monitorizare, a obligațiilor prevăzute pentru aceasta la art. 8 alin. (1) din Regulamentul (UE) nr. 995/2010, cu amendă de la 8.000 lei la 15.000 lei. Sancțiunea se aplică organizației de monitorizare;

f. transmiterea cu întârziere mai mare de 15 zile de la data la care trebuia să se facă raportarea lunară, de către profesioniști, din culpa acestora, a datelor în SUMAL, cu amendă de la 500 lei la 2.000 lei și cu suspendarea acordului de distribuire și utilizare a documentelor cu regim special pe o perioadă de până la 90 de zile. Sancțiunea se aplică după notificarea de către structura teritorială de specialitate a autorității publice centrale care răspunde de silvicultură;

g. netransmiterea de către profesioniști a raportării lunare a datelor în SUMAL, cu amendă de la 1.000 lei la 3.000 lei și cu suspendarea acordului de distribuire și utilizare a documentelor cu regim special pe o perioadă de până la 90 de zile. Sancțiunea se aplică după notificarea de către structura teritorială de specialitate a autorității publice centrale care răspunde de silvicultură;

h. implementarea de către operator a propriului sistem „due diligence" care nu îndeplinește elementele prevăzute la art. 6 din Regulamentul (UE) nr. 995/2010, cu amendă de la 5.000 lei la 8.000 lei;

i. neîndeplinirea de către operator a condițiilor înscrise în sistemul „due diligence" pe care îl utilizează, cu amendă de la 5.000 lei la 8.000 lei;

j. neîndeplinirea de către comercianți a obligațiilor prevăzute pentru aceștia la art. 5 din Regulamentul (UE) nr. 995/2010, cu amendă de la 5.000 lei la 8.000 lei;

k. neîndeplinirea de către operatorii economici a obligației de a utiliza un sistem „due diligence" la momentul exploatării masei lemnoase pe picior, cu excepția situației în care operatorul realizează activități de exploatare prin prestații silvice, conform reglementărilor în vigoare, cu amendă de la 3.000 lei la 5.000 lei;

l. neîndeplinirea de către operatorul economic destinatar al materialelor lemnoase, la momentul primirii în depozit, a obligației de a verifica veridicitatea codului unic, precum și data, ora, minutul și secunda, prin interogarea aplicației SUMAL, cu amendă de la 3.000 lei la 7.000 lei; materialele lemnoase primite fără cod unic valid se confiscă;

m. nerespectarea de către utilizatorii SUMAL a obligațiilor referitoare la modul de operare a datelor în SUMAL, cu amendă de la 1.000 lei la 3.000 lei; nu se sancționează profesionistul care notifică structura teritorială de specialitate a autorității publice centrale care răspunde de silvicultură cu privire la săvârșirea erorii materiale;

n. nedepunerea licenței FLEGT pe suport hârtie sau în format electronic sau, după caz, a duplicatului ori substitutului licenței FLEGT la autoritatea națională competentă pentru primirea, verificarea și acceptarea acesteia, cu amendă de la 1.000 lei la 3.000 lei;

o. încălcarea prevederilor art. 5 din Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 607/2012 al Comisiei din 6 iulie 2012 privind normele detaliate referitoare la sistemul „due diligence" și la frecvența și natura controalelor privind organizațiile de monitorizare prevăzute în Regulamentul (UE) nr. 995/2010 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a obligațiilor care revin operatorilor care introduc pe piață lemn și produse din lemn, cu amendă de la 1.000 lei la 3.000 lei;

p. anularea nejustificată a unui aviz de însoțire și neraportarea în SUMAL a avizului de însoțire anulat pentru care a fost obținut cod unic, cu amendă de la 5.000 lei la 10.000 lei; în situația în care se demonstrează că s-a realizat un transport ilegal în baza avizului de însoțire anulat se confiscă și materialele lemnoase în cauză;

q. nedeținerea în depozit a cantităților de materiale lemnoase pe specii/grupe de specii și sortimente industriale, determinate ca diferențe între stocurile scriptice și faptice, inventariate la data efectuării controlului, cu amendă de la 5.000 lei la 10.000 lei și cu confiscarea contravalorii materialelor lemnoase în cauză, cu luarea în considerare a toleranțelor și perisabilităților admise legal[1].

În cazul neîndeplinirii/neimplementării de către operatorii economici a obligațiilor prevăzute anterior, lit. h)-k) într-un interval de 6 luni de la data constatării, cuantumul amenzii se dublează.

Constatarea și sancționarea acestor contravenții se fac de către personalul silvic cu competență în acest sens din cadrul autorității publice centrale care răspunde de silvicultură și al structurilor teritoriale de specialitate ale acesteia.

Constatarea și sancționarea contravențiilor prevăzute anterior la lit. a), g), l) și m) se fac și de către ofițerii și agenții de poliție din cadrul Poliției Române, precum și de către ofițerii și subofițerii împuterniciți din cadrul Jandarmeriei Române.

Agenții constatatori au drept de interogare a aplicației SUMAL, în baza unor proceduri de acces la SUMAL stabilite prin ordin al conducătorului autorității publice centrale care răspunde de silvicultură.

Personalul silvic din cadrul Regiei Naționale a Pădurilor – Romsilva și din unitățile și subunitățile acesteia, precum și din cadrul ocoalelor silvice de regim au drept de interogare a SUMAL numai în ceea ce privește validitatea codului unic și a existenței codului offline.

Populația are drept de vizualizare a unor informații din sistemul SUMAL în baza unei proceduri stabilite prin ordin al conducătorului autorității publice centrale care răspunde de silvicultură.

Pentru contravențiile constatate în timpul transportului materialelor lemnoase sancțiunea principală se aplică:

a. conducătorului autovehiculului rutier pe care este încărcat materialul lemnos sau al autovehiculului rutier care tractează orice părți de autovehicule rutiere distinct înmatriculate/neînmatriculate pe care este încărcat materialul lemnos, conducătorului atelajului dacă fapta este cea prevăzută la alin. (1) lit. i), alin. (2) lit. b) și d), alin. (4) lit. c) sau art. 21 lit. k);

b. operatorului economic care realizează transportul, în cazul în care materialul lemnos se transportă cu mijloc de transport naval sau feroviar, după caz, dacă fapta este cea prevăzută la alin. (1) lit. i), alin. (2) lit. b) și d), alin. (4) lit. c) sau art. 21 lit. k);

c. operatorului economic emitent al documentelor de însoțire a materialelor lemnoase, în măsura în care fapta nu constituie infracțiune potrivit legii penale, pentru faptele prevăzute la alin. (1) lit. a)-c) și i) și alin. (2) lit. b)-e)[2].

---

[1] Conform art. 19 alin. (4) din Legea nr. 171/2010 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor silvice, modificată și completată.

[2] Conform art. 19 alin. (12) din Legea nr. 171/2010 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor silvice, modificată și completată.

Mijlocul de transport cu care s-a realizat transportul de materiale lemnoase fără aviz de însoțire și/sau fără cod online sau offline, după caz, generat de aplicațiile SUMAL, pentru situațiile în care emiterea codului online sau offline este obligatorie, se confiscă, dacă valoarea materialelor lemnoase transportate depășește de 5 ori prețul mediu al unui metru cub de masă lemnoasă pe picior sau dacă se constată repetarea faptei în interval de 6 luni de la data constatării primei fapte. Evaluarea masei lemnoase se realizează conform prevederilor Legii nr. 171/2010[1].

Confiscarea mijloacelor de transport cu care s-a realizat transportul materialelor lemnoase se realizează conform procedurilor reglementate de O.G. nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2002, cu modificările și completările ulterioare, și de O.G. nr. 14/2007 pentru reglementarea modului și condițiilor de valorificare a bunurilor intrate, potrivit legii, în proprietatea privată a statului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, de către agenții constatatori.

Persoanele juridice ai căror agenți constatatori au competență în stabilirea și sancționarea contravențiilor silvice au obligația de a nominaliza, la solicitare, persoane care să constate și să aplice contravenția silvică, inclusiv măsuri complementare, după caz, în echipe mixte împreună cu un agent constatator/agenți constatatori din cadrul persoanei juridice care a făcut solicitarea. Solicitarea se poate face pentru fapte care implică evaluarea volumului materialelor lemnoase sau confiscarea mijlocului de transport[2].

Constituie contravenții silvice și se sancționează cu amendă de la 1.000 lei la 5.000 lei următoarele fapte:

a. permiterea comercializării materialelor lemnoase și/sau pomilor de Crăciun în piețe, târguri, oboare, burse de mărfuri și altele asemenea, neautorizate conform normelor referitoare la proveniența, circulația și comercializarea materialelor lemnoase, la regimul spațiilor de depozitare a materialelor lemnoase și al instalațiilor de prelucrat lemn rotund, în vigoare;

b. neîmprejmuirea de către deținători a depozitelor, a altor spații destinate depozitării temporare și/sau a instalațiilor de prelucrare a materialelor lemnoase;

c. nedeținerea registrului de evidență a intrărilor-ieșirilor de materiale lemnoase sau neînscrierea la zi și în ordine cronologică în acesta a avizelor de însoțire de către deținătorii depozitelor, ai altor spații destinate depozitării temporare și/sau ai instalațiilor de prelucrare a materialelor lemnoase;

d. nerespectarea de către emitenți a prevederilor legale privind modul de completare și eliberare a avizelor de însoțire a materialelor lemnoase;

e. prezentarea la autoritatea vamală a avizului de însoțire ori a documentului echivalent acestuia întocmit cu încălcarea prevederilor normelor privind circulația materialelor lemnoase sau conținând neconcordanțe cu datele înscrise în declarația vamală ori în permisele vamale eliberate sau în documentele anexate la acestea;

f. neprezentarea de către transportator a avizului de însoțire în vederea efectuării controlului vamal al materialelor lemnoase exportate;

---

[1] Conform art. 19 alin. (13) din Legea nr. 171/2010 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor silvice, modificată și completată.

[2] Conform art. 19 alin. (15) din Legea nr. 171/2010 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor silvice, modificată și completată.

g. nepredarea în custodie, în termen de 30 de zile, la structura teritorială competentă a autorității publice centrale care răspunde de silvicultură a dispozitivelor dreptunghiulare de marcat lemn şi a documentelor cu regim special nefolosite, de către persoanele juridice care le dețin, în cazul încetării activității pentru care au fost confecționate aceste dispozitive, dizolvării sau reorganizării persoanei juridice, pierderii autorizării, fie ca urmare a expirării certificatului de atestare în activitatea de exploatare forestieră, fie ca urmare a aplicării sancțiunii complementare de retragere a autorizației de funcționare a ocolului silvic, după caz;

h. nerespectarea prevederilor legale privind declararea pierderii, furtului sau distrugerii formularelor cu regim special ori documentelor de proveniență, a celor de însoțire, precum şi a registrului de intrări-ieşiri de materiale lemnoase, prevăzute de normele privind circulația materialelor lemnoase în vigoare;

i. transportul de la locul de recoltare al pomilor de Crăciun recoltați de pe teritoriul național şi al materialelor lemnoase nemarcate cu amprenta dispozitivului dreptunghiular prevăzut de normele privind circulația materialelor lemnoase în vigoare; pomii de Crăciun se confiscă şi se valorifică prin vânzare directă;

j. refuzul expeditorului de a plăti cheltuielile de transport al materialelor lemnoase confiscate în condițiile legii, la locul de păstrare în custodie stabilit de agentul constatator;

k. refuzul transportatorului de a transporta materialele lemnoase confiscate/reținute în vederea confiscării sau mijlocul de transport confiscat la locul indicat de agentul constatator;

l. neprezentarea organelor de control a registrului de evidență a intrărilor-ieşirilor de materiale lemnoase la punctele de lucru ale deținătorilor depozitelor, ai altor spații destinate depozitării temporare şi/sau ai instalațiilor de prelucrare a materialelor lemnoase[1].

64. Constatarea contravențiilor silvice şi aplicarea sancțiunilor. Aspecte procedurale

În cazul în care agenții constatatori constată că în timpul transportului cu mijloace feroviare sau navale materialele lemnoase nu sunt însoțite de avizul de însoțire ori de documentul comunitar echivalent acestuia, prevăzut în normele privind circulația materialelor lemnoase, sau că nu au proveniență legală, confiscarea materialelor lemnoase se realizează după sosirea lor în stația/portul de destinație, la locul prevăzut pentru descărcare, cu anunțarea în scris a destinatarului despre confiscare, de către personalul autorizat al operatorului de transport feroviar, administratorului şi/sau gestionarului infrastructurii/căpitanul portului, după caz.

Materialele lemnoase reținute/confiscate în condițiile legii de agenți constatatori vor fi date în custodie ocolului silvic celui mai apropiat de locul confiscării.

În cazul în care la ocolul silvic nu există spații adecvate şi/sau mijloace de încărcare-descărcare, agentul constatator stabileşte de comun acord cu ocolul silvic respectiv un alt spațiu pentru deținerea în custodie a materialului lemnos confiscat sau reținut în vederea confiscării, inclusiv în spațiile deținătorului, cu acceptul acestuia.

Dacă materialele lemnoase reținute/confiscate se află în mijloace de transport, transportatorul este obligat să le transporte, pe cheltuiala expeditorului, la locul de predare în custodie stabilit de agentul constatator.

[1] Conform art. 21 din Legea nr. 171/2010 privind stabilirea şi sancționarea contravențiilor silvice, modificată şi completată.

În cazul confiscării mijlocului de transport, contravenientul este obligat să transporte, pe cheltuiala sa, bunul care a făcut obiectul confiscării, la locul de predare în custodie stabilit de agentul constatator.

Dacă materialele lemnoase reținute/confiscate nu se află în mijloace de transport, agentul constatator va dispune cu privire la ridicarea, transportarea și depozitarea acestora. Cheltuielile efectuate pentru ridicarea, transportarea și depozitarea materialelor lemnoase reținute/confiscate se acoperă din sumele rezultate în urma valorificării materialelor lemnoase reținute/confiscate.

În cazul aplicării sancțiunii complementare a confiscării, pentru materialele lemnoase care nu se găsesc sau care nu pot fi identificate, contravenientul este obligat la plata contravalorii lor în lei în termenul legal, în numerar sau prin virament, în contul indicat în procesul-verbal.

Calculul contravalorii materialelor lemnoase se face la prețuri de referință, pe specii și sortimente, stabilite anual în raport cu valoarea de circulație a materialelor lemnoase, prin ordin al conducătorului autorității publice centrale care răspunde de silvicultură, pe baza prețului pieței, rezultat prin calcularea mediei ultimelor prețuri de vânzare, comunicate de administratorii fondului forestier proprietate publică, care au vândut sortimentul respectiv în ultimele 6 luni.

În cazul neachitării contravalorii materialelor lemnoase, instituția din care face parte agentul constatator comunică debitul la organul fiscal teritorial competent în vederea executării silite, în termen de 30 de zile de la expirarea termenului de contestare.

Constituie contravenție silvică și se sancționează cu amendă de la 2.000 lei până la 5.000 lei neidentificarea de către structurile teritoriale de specialitate ale autorității publice centrale care răspunde de silvicultură a pădurilor care au făcut parte din categoria vegetație forestieră de pe terenuri din afara fondului forestier, pentru a fi incluse în fondul forestier. Identificarea pădurilor care au făcut parte din categoria vegetație forestieră de pe terenuri din afara fondului forestier și nominalizarea agenților constatatori care stabilesc și sancționează contravenția silvică se fac în baza metodologiei aprobate prin ordin al conducătorului autorității publice centrale care răspunde de silvicultură[1].

Au obligația și dreptul să efectueze controlul, să constate contravențiile silvice și să aplice sancțiunile prevăzute în prezenta lege următorii agenți constatatori:

a. personalul silvic din cadrul autorității publice centrale care răspunde de silvicultură și al structurilor sale teritoriale cu specific silvic, împuternicit în acest scop;

b. personalul silvic din cadrul administratorilor fondului forestier proprietate publică a statului – pentru contravențiile silvice săvârșite în fondul forestier pe care îl administrează/prestează servicii silvice sau pe care îl preia în vederea administrării/asigurării serviciilor silvice, precum și pentru exercitarea controlului aplicării normelor privind circulația materialelor lemnoase;

c. personalul silvic din cadrul structurilor de rang superior și al ocoalelor de regim – pentru contravențiile silvice săvârșite în fondul forestier pe care îl administrează/prestează servicii silvice, precum și pentru exercitarea controlului aplicării normelor privind circulația materialelor lemnoase;

[1] Conform art. 22 și art. 23 din Legea nr. 171/2010 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor silvice, modificată și completată.

B.C.U. „M. EMINESCU" IAȘI

d. ofițerii și agenții de poliție din cadrul Poliției Române – pentru constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor pentru faptele prevăzute la art. 3 alin. (3) lit. a) și b), art. 5[1] lit. b), art. 6 lit. c) și d), art. 7 alin. (1) lit. a)-c) și e), art. 8, art. 9, art. 11, art. 12, art. 15 alin. (1) lit. f), art. 16 alin. (1) lit. a), b) și e), art. 17 lit. c) și d), art. 19 alin. (1)-(3), alin. (4) lit. a), g), l) și m) și art. 21 din Legea nr. 171/2010 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor silvice, modificată și completată;

e. ofițerii și agenții de poliție din cadrul Poliției de Frontieră Române – pentru constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor pentru faptele prevăzute la art. 8 alin. (1) și (2), art. 9 lit. b), art. 11 lit. d), art. 12 lit. f) și h), art. 19 alin. (1)-(3) și art. 21;

f. ofițerii și subofițerii din cadrul Jandarmeriei Române – pentru constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor pentru faptele prevăzute la art. 7 alin. (1) lit. e), art. 8 alin. (1) și (2), art. 9, art. 11, art. 12, art. 17 lit. c), art. 19 alin. (1)-(3) și art. 21 din Legea nr. 171/2010 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor silvice modificată și completată;

g. personalul silvic din cadrul structurilor de administrare a parcurilor naționale și a parcurilor naturale, împuternicit în acest scop – pentru contravențiile silvice săvârșite în parcul pe care îl administrează, precum și pentru exercitarea controlului aplicării normelor privind circulația materialelor lemnoase;

h. ofițerii și subofițerii din cadrul serviciilor profesioniste – pentru situații de urgență, pentru constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor pentru faptele prevăzute la art. 9 lit. b) și art. 10 lit. a) din Legea nr. 171/2010 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor silvice, modificată și completată.

Oprirea în trafic, pe drumurile publice și pe drumurile forestiere a autovehiculelor, în vederea exercitării controlului circulației materialului lemnos, se efectuează cu respectarea competențelor prevăzute de O.U.G. nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și poate fi făcută numai de către agenții constatatori menționați anterior[1].

Agentul constatator care aplică sancțiunea dispune și reținerea/confiscarea bunurilor destinate, folosite sau rezultate din contravențiile silvice, în condițiile legii. În toate situațiile agentul constatator descrie în procesul-verbal de constatare a contravenției silvice bunurile supuse confiscării și ia în privința lor măsurile de conservare sau de valorificare, făcând mențiunile corespunzătoare în procesul-verbal.

Agentul constatator are obligația să stabilească cine este proprietarul bunurilor confiscate și, dacă acestea aparțin unei alte persoane decât contravenientul, în procesul-verbal se vor menționa, dacă este posibil, datele de identificare a proprietarului sau se vor preciza motivele pentru care identificarea nu a fost posibilă.

Contravenția silvică se constată printr-un proces-verbal încheiat de agentul constatator.

Agentul constatator este obligat să aducă la cunoștința contravenientului dreptul de a face obiecțiuni cu privire la conținutul actului de constatare a contravenției silvice. Obiecțiunile contravenientului se consemnează distinct în procesul-verbal de constatare a contravenției silvice la rubrica „Obiecțiuni", sub sancțiunea nulității procesului-verbal.

Procesul-verbal de constatare a contravenției silvice se semnează pe fiecare pagină de agentul constatator și de contravenient. În cazul în care contravenientul nu este de față,

[1] Conform art. 24 din Legea nr. 171/2010 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor silvice, modificată și completată.

refuză sau nu poate să semneze, agentul constatator face mențiune despre aceste împrejurări, care trebuie să fie confirmate de cel puțin un martor, sub semnătură.

În lipsa unui martor, agentul constatator va preciza motivele care au condus la încheierea procesului-verbal de constatare a contravenției silvice în acest mod.

Procesul-verbal de constatare a contravenției silvice se înmânează sau se comunică în copie contravenientului și, dacă este cazul, părții vătămate și proprietarului bunurilor confiscate.

Comunicarea se face de către instituția din care face parte agentul constatator, în termen de cel mult 30 de zile calendaristice de la data constatării, prin poștă, cu aviz de primire, sau prin afișare la sediul contravenientului. Afișarea se consemnează într-un proces-verbal semnat de cel puțin un martor.

În situația în care contravenientul a fost sancționat cu amendă, precum și dacă a fost obligat la plata despăgubirilor pentru prejudiciul adus pădurii, odată cu procesul-verbal i se înmânează/comunică și înștiințarea de plată.

În înștiințarea de plată se face mențiunea cu privire la obligativitatea achitării amenzii și, după caz, a despăgubirilor, în termen de 30 de zile de la comunicare sau de 15 zile de la soluționarea contestației, în caz contrar urmând să se procedeze la executarea silită în condițiile legii.

În cazul neachitării amenzii, instituția din care face parte agentul constatator comunică debitul la organul fiscal teritorial competent în vederea executării silite, în termen de 30 de zile de la expirarea termenului de contestare.

În cazul neachitării despăgubirilor pentru pagube aduse pădurii, ocolul silvic care administrează/asigură serviciile silvice transmite, în vederea executării silite, titlul executoriu organelor fiscale competente subordonate Agenției Naționale de Administrare Fiscală pentru despăgubirile stabilite în sarcina persoanelor juridice, sumele astfel realizate constituind venit la bugetul de stat, și către organele fiscale ale unităților administrativ-teritoriale, pentru despăgubirile stabilite în sarcina persoanelor fizice, sumele astfel realizate constituind venit la bugetul local, în termen de 30 de zile de la expirarea termenului de contestare a procesului-verbal de constatare a contravenției.

Punerea în executare a sancțiunii amenzii contravenționale se face astfel:

- de către instituția din care face parte agentul constatator, dacă nu se exercită calea de atac împotriva procesului-verbal de constatare a contravenției silvice în termenul prevăzut de lege;
- de către instanța judecătorească, în celelalte cazuri[1].

Contravenientul poate achita în termen de cel mult 48 de ore de la data încheierii/comunicării procesului-verbal jumătate din minimul amenzii prevăzute de lege, agentul constatator făcând mențiune despre această posibilitate în procesul-verbal.

În procesele-verbale de constatare și sancționare a contravențiilor silvice se indică atât contul de venituri al bugetului de stat, în care se virează suma, cât și codul fiscal al persoanei juridice din care face parte agentul constatator.

Plata amenzii se face la casieria ocolului silvic în al cărui teritoriu de competență s-a săvârșit contravenția silvică, la unitățile Trezoreriei Statului în raza cărora contravenienții își au sediul sau domiciliul fiscal ori la casieriile autorităților administrației publice, atât în numerar, cât și prin virament.

[1] Conform art. 27 din Legea nr. 171/2010 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor silvice, modificată și completată.

Contravenientul este obligat să depună la instituția din care face parte agentul constatator chitanța de plată a amenzii stabilite prin procesul-verbal de contravenție silvică și să plătească despăgubirile pentru prejudiciile produse prin săvârșirea contravenției silvice.

Sancțiunea contravențională se stabilește și se aplică de către agentul constatator.

În situația în care prin contravenția săvârșită s-a produs un prejudiciu, contravenientul este obligat la plata valorii despăgubirii.

Valoarea despăgubirii se calculează de către:

- agentul constatator, dacă acesta este personal silvic;
- ocolul silvic pe al cărui teritoriu de competență a fost săvârșită fapta, în celelalte cazuri.

Atunci când instituția din care face parte agentul constatator solicită în scris ocolului silvic să efectueze calculul valorii despăgubirilor, acesta are obligația de a răspunde solicitării în termen de 5 zile lucrătoare de la primirea acesteia.

Calculul despăgubirilor pentru prejudicii aduse pădurii se face potrivit prevederilor O.U.G. nr. 85/2006 privind stabilirea modalităților de evaluare a pagubelor produse vegetației forestiere din păduri și din afara acestora, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 84/2007.

Pe lângă sancțiunea aplicată și plata valorii despăgubirilor, în cazul contravențiilor silvice, contravenientul este obligat să realizeze lucrările necesare pentru readucerea la starea inițială a fondului forestier, la starea prevăzută de reglementările în vigoare sau, după caz, să suporte costurile necesare pentru realizarea acestor lucrări.

Lucrările necesare pentru readucerea la starea inițială a fondului forestier și valoarea estimată a acestora se stabilesc de către agentul constatator sau, după caz, de către ocolul silvic pe al cărui teritoriu de competență a fost săvârșită fapta[1].

În caz de constatare a nulității procesului verbal de constatare a contravenției silvice, bunurile confiscate se restituie de îndată celui în drept.

Împotriva procesului-verbal de constatare a contravenției silvice și de aplicare a sancțiunii se poate face plângere în termen de 15 zile de la data înmânării sau comunicării acestuia.

Plângerea, însoțită de copia procesului-verbal de constatare a contravenției silvice, se depune la judecătoria în a cărei circumscripție a fost săvârșită fapta, în condițiile legii.

Plângerea și celelalte acte de procedură privind soluționarea acesteia sunt scutite de taxa judiciară de timbru și timbru judiciar.

Sumele încasate din plata amenzilor la contravențiile silvice se distribuie după cum urmează:

a. 20% se varsă în contul persoanei juridice în structura căreia își desfășoară activitatea agentul constatator care a aplicat amenda;

b. 80% se varsă la bugetul de stat în cazul contravențiilor săvârșite de către operatorii economici sau, după caz, la bugetul local pentru contravențiile săvârșite de către persoanele fizice[2].

---

[1] Conform art. 30 din Legea nr. 171/2010 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor silvice, modificată și completată.

[2] Conform art. 34 din Legea nr. 171/2010 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor silvice, modificată și completată.

Pentru motive temeinice, instanța poate acorda un termen de plată a amenzii de cel mult 30 de zile sau poate dispune eşalonarea plății într-un termen de cel mult 3 luni. Hotărârea instanței este definitivă şi executorie.

Valorificarea bunurilor confiscate, cu excepția materialelor lemnoase, se face conform reglementărilor privind modul şi condițiile de valorificare a bunurilor intrate, potrivit legii, în proprietatea privată a statului.

Ocolul silvic care asigură custodia materialelor lemnoase confiscate, precum şi a celor abandonate este obligat să doneze volumul confiscat către instituțiile publice de pe raza unității administrativ-teritoriale unde s-a realizat custodia.

În termen de 3 zile lucrătoare de la confiscare, ocolul silvic care asigură custodia materialelor lemnoase confiscate notifică simultan instituțiile publice de pe raza unității administrativ-teritoriale unde s-a realizat custodia cu privire la volumul confiscat, specia/grupa de specii şi sortimentul dimensional şi solicită fiecărei instituții volumul, specia şi sortimentul/sortimentele dimensionale necesare, cu încadrarea în specificațiile transmise în notificare.

Instituțiile publice vizate pot solicita în scris ocolului silvic care asigură custodia materialelor lemnoase confiscate şi a celor abandonate volumul de materiale lemnoase pe specii/grupe de specii şi în sortimentul/sortimentele dimensionale necesare, în termen de maximum 7 zile de la data înregistrării notificării.

Donația materialelor lemnoase confiscate şi a celor abandonate către instituțiile publice se face în următoarea ordine:

- grădinițe, creşe şi case de copii;
- şcoli şi licee;
- case şi azile de bătrâni;
- primării;
- unități militare.

Materialele lemnoase confiscate care nu pot fi valorificate prin donație, se valorifică prin licitație, în termen de maximum 30 de zile calendaristice de la data confiscării, de către:

- unitățile Regiei Naționale a Pădurilor – Romsilva sau de structurile de administrare pentru ceilalți administratori ai fondului forestier proprietate publică a statului pe raza cărora sau depozitat materialele lemnoase în custodie;
- ocolul silvic de regim pe raza căruia s-au depozitat materialele lemnoase în custodie.

Pentru desfăşurarea licitației, aceste entități au obligația de a întocmi documentația de vânzare, de a încasa contravaloarea materialelor lemnoase şi de a distribui sumele încasate conform prevederilor prezentei legi. Licitația se anunță pe site-urile nominalizate în Regulamentul de valorificare a masei lemnoase din fondul forestier proprietate publică şi prin afişare la sediile autorităților publice ale unităților administrativ-teritoriale şi la sediul ocolului silvic pe raza căruia s-au depozitat materialele lemnoase în custodie, într-un termen de maximum 3 zile lucrătoare de la data confiscării. Prețurile de pornire la licitație se aprobă de ocoalele silvice, în funcție de valoarea de piață a materialelor lemnoase confiscate. Licitația se organizează în termen de minimum 10 zile de la data anunțării, iar materialul lemnos confiscat care nu s-a vândut la o licitație se poate vinde prin negociere operatorilor economici sau direct persoanelor fizice, sub prețul de pornire la licitație cu cel mult 10%.

Sumele încasate din vânzarea materialelor lemnoase confiscate care nu au făcut obiectul donației, rămase după deducerea cheltuielilor de custodie, organizare a licitației și transport, după caz, precum și sumele încasate din plata contravalorii materialelor lemnoase confiscate care nu se găsesc sau care nu pot fi identificate, se distribuie astfel:

a. 35% din contravaloarea materialelor lemnoase confiscate rămân la dispoziția persoanei juridice în structura căreia își desfășoară activitatea agentul constatator care a aplicat amenda sau a realizat confiscarea;

b. 65% la bugetul de stat, în fondul de ameliorare a fondului funciar cu destinație silvică, în cazul în care materialul lemnos provine din fondul forestier proprietate publică a statului, sau la bugetele locale, în cazul în care materialul lemnos provine din fondul forestier proprietate publică/privată a unităților administrativ-teritoriale ori din cel proprietate privată dacă proprietarul este contravenient, precum și în cazul materialelor lemnoase abandonate a căror proveniență nu poate fi stabilită.

Sumele se virează în fondul de stimulare a agenților constatatori din cadrul persoanelor juridice din care fac parte agenții constatatori[1].

Materialul lemnos confiscat a cărui proveniență se identifică se pune la dispoziția proprietarului de drept, dacă acesta nu este contravenient. Contravenientul este obligat la plata cheltuielilor de depozitare și pază pe perioada custodiei pentru aceste materiale lemnoase.

Dacă agentul constatator apreciază că fapta a fost săvârșită în astfel de condiții încât, potrivit legii penale, constituie infracțiune, sesizează organul de urmărire penală competent.

În cazul în care fapta a fost urmărită ca infracțiune și ulterior s-a stabilit de către procuror sau de către instanță că ea constituie contravenție, actul de sesizare ori de constatare a faptei, împreună cu o copie de pe rezoluția, ordonanța sau, după caz, de pe hotărârea judecătorească, se trimite de îndată organului în drept să constate contravenția silvică, pentru a lua măsurile ce se impun conform legii.

Contravențiile silvice se constată de agenții constatatori prin procese-verbale de constatare a contravenției silvice, încheiate în 3 exemplare pe formulare tipizate cu regim special, care circulă astfel: exemplarul 1 la instituția din care face parte agentul constatator, exemplarul 2 la contravenient, iar exemplarul 3 rămâne la instituția din care aparține agentul constatator. Instituția din care face parte agentul constatator transmite exemplarul 1 al procesului-verbal de constatare a contravenției silvice organului fiscal teritorial competent, în situația neachitării în termenul legal a amenzii și a eventualelor despăgubiri.

În cazul reținerii în vederea stabilirii provenienței și/sau confiscării materialelor lemnoase sau altor produse nelemnoase, precum și în cazul dării în custodie a materialelor lemnoase reținute/confiscate, agentul constatator încheie procesul-verbal de reținere/confiscare/dare în custodie, după caz, pe formular tipizat.

Pentru probarea provenienței materialelor lemnoase reținute, agentul constatator stabilește un termen care nu poate fi mai mare de 3 zile calendaristice de la data încheierii procesului-verbal de reținere.

În scopul urmăririi modului de soluționare a contravențiilor silvice și pentru a asigura posibilitatea identificării de către agenții constatatori a situațiilor de repetare a aceleiași

[1] Conform art. 36 din Legea nr. 171/2010 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor silvice, modificată și completată.

fapte de către contravenient, pentru aplicarea sancțiunilor majorate/complementare, după caz, autoritatea publică centrală care răspunde de silvicultură asigură, în cadrul SUMAL, realizarea și funcționarea Sistemului național de evidență informatizată a contravențiilor silvice (SNEICS).

6.3. Răspunderea civilă

65. Este acea formă de răspundere juridică cu caracter patrimonial prin care se asigură condițiile legale necesare reparării prejudiciilor cauzate prin fapte ilicite, fie de natură penală, fie de natură contravențională.

Răspunderea civilă se antrenează însă în baza principiului „poluatorul plătește" independent de culpă, deci și pentru fapte care, chiar dacă nu au caracter ilicit, au caracter păgubitor. În această împrejurare poluatorul va suporta costurile reparării prejudiciului propriu-zis, precum și pe acelea necesare repunerii pădurii în situația inițială.

Codul silvic **definește prejudiciul** ca fiind efectul unei acțiuni umane prin care este afectată integritatea pădurii și/sau realizarea funcțiilor pe care aceasta ar trebui să le asigure.

Aceste acțiuni pot afecta fondul forestier:

a. în mod direct, prin acțiuni desfășurate ilegal;

b. în mod indirect, prin acțiuni al căror efect asupra pădurii poate fi cuantificat în timp.

Se încadrează în acest tip de efecte cele produse asupra pădurilor în urma poluării, realizării de construcții, exploatării de resurse naturale, cu identificarea relației cauză-efect certificate prin studii realizate de organisme abilitate, neamenajarea zonelor de limitare a propagării incendiilor, precum și neasigurarea dotării minime pentru intervenție în caz de incendiu.

Prejudiciul produs prin lucrările de exploatare forestieră, stabilit conform instrucțiunilor tehnice, nu reprezintă prejudiciu adus pădurii.

Prejudiciul material adus fondului forestier național, indiferent de natura juridică a proprietății, se evaluează de către personalul silvic, în condițiile legii.

Valoarea prejudiciului, cauzat prin fapte care constituie infracțiuni sau contravenții, în pădurile încadrate prin amenajamente silvice în grupa I funcțională, se stabilește prin multiplicarea de două ori a valorii obținute potrivit legii.

În situațiile în care prejudiciul evaluat nu a putut fi recuperat de ocolul silvic care asigură serviciile silvice sau administrarea fondului forestier, potrivit dispozițiilor Codului de procedură fiscală, acesta se recuperează, în baza procesului-verbal, actului de control întocmit de personalul silvic, de către organele fiscale competente subordonate Agenției Naționale de Administrare Fiscală pentru prejudiciul stabilit în sarcina persoanelor juridice.

Sumele astfel realizate se fac venit la bugetul de stat, iar pentru prejudiciul stabilit în sarcina persoanelor fizice de către organele fiscale ale unităților administrativ-teritoriale, sumele astfel realizate se fac venit la bugetul local.

Capitolul IV
PROTECŢIA JURIDICĂ A APELOR

1. Noţiuni introductive privind apele

1. Apa este un lichid transparent şi incolor, care în stare pură este o combinaţie de O (oxigen) şi H (hidrogen). Ea este unul dintre elementele componente ale mediului natural, o sursă naturală regenerabilă, vulnerabilă şi limitată.

În societatea modernă, apa este indispensabilă, nu doar pentru viaţă, ci şi pentru buna funcţionare a societăţii. În plus, ea este considerată materie primă pentru unele activităţi productive, sursă de energie şi cale de transport.

Dată fiind importanţa apei, aceasta face parte integrantă din patrimoniul public, instituindu-se un regim special de protecţie a ei. De asemenea, apa este un factor determinant în menţinerea echilibrului ecologic.

2. Pentru o mai bună înţelegere a noţiunilor privitoare la ape şi la gestionarea durabilă a acestora, Comisia Europeană a definit o serie de **termeni** după cum urmează[1]:

- „Ape de suprafaţă" înseamnă apele interioare, cu excepţia apelor subterane, a apelor tranzitorii şi apelor costiere;
- „Ape subterane" înseamnă toate apele aflate sub suprafaţa terenului, în zona de saturaţie şi în contact direct cu solul sau subsolul;
- „Ape interioare" înseamnă toate apele stătătoare sau curgătoare de pe suprafaţa terenului şi toate apele subterane aflate în interiorul liniei de bază de la care se măsoară extinderea apelor teritoriale;
- „Râu" înseamnă un corp de apă interioară care curge în cea mai mare parte la suprafaţa terenului, dar care poate curge şi subteran, într-o anumită parte a cursului;
- „Lac" înseamnă un corp de apă stătătoare de suprafaţă;
- „Ape tranzitorii" sunt corpurile de apă de suprafaţă aflate în vecinătatea gurilor râurilor, care sunt parţial saline ca rezultat al apropierii de apele de coastă, dar care sunt influenţate substanţial de curenţii de apă dulce;
- „Ape costiere" înseamnă apele de suprafaţă aflate în interiorul unei linii de la care fiecare punct este la o distanţă de o milă marină în interiorul liniei de bază de la care se măsoară extinderea apelor teritoriale, extindere care poate fi, dacă este posibil, dusă până la limita exterioară a apelor tranziţionale;
- „Corpurile de apă artificiale" înseamnă un corp de apă de suprafaţă creat prin activitate umană;
- „Corp de apă modificat semnificativ" înseamnă un corp de apă de suprafaţă care, ca rezultat al unei degradări fizice cauzate de o activitate umană, are un caracter substanţial schimbat faţă de cum a fost desemnat de statele membre ale UE;

---

[1] Directiva Parlamentului şi a Consiliului European nr. 60/2000/CE de stabilire a unui cadru de politică comunitară în domeniul apei („Directiva cadru pentru apă").

BABEŞ-BOLYAI UNIVERSITY LIBRARY

➢ „Corp de apă de suprafață" înseamnă un element distinct și important de apă de suprafață, cum ar fi: un lac natural, lac artificial, un curent, râu sau canal sau o parte a unui curent, râu sau canal, apă tranzitorie sau o fâșie de apă costieră;

➢ „Acvifer" înseamnă un strat sau straturi geologice subterane de roci sau alte straturi geologice cu o porozitate suficientă și o permeabilitate astfel încât să permită fie o curgere semnificativă a apelor subterane, fie o captare a unor cantități importante de ape subterane;

➢ „Corp de apă subterană" înseamnă un volum distinct de apă subterană dintr-un acvifer sau mai multe acvifere;

➢ „Bazin hidrografic" înseamnă o suprafață de teren de pe care toate scurgerile de suprafață curg printr-o succesiune de curenți, râuri și posibil lacuri spre mare într-un râu cu o singură gură de vărsare, estuar sau deltă;

➢ „Sub-bazin" înseamnă o suprafață de teren de pe care toate scurgerile de suprafață curg printr-o succesiune de curenți, râuri și posibil lacuri spre un anumit punct într-un curs de apă (în mod normal, un lac sau o confluență de râu);

➢ „District al bazinului hidrografic" înseamnă o suprafață de teren sau de mare constituită dintr-unul sau mai multe bazine hidrografice vecine împreună cu apele subterane și costiere asociate, care este identificată ca o unitate principală de gospodărire a bazinului hidrografic;

➢ „Starea apelor de suprafață" este expresia generală a stării unui corp de apă de suprafață, determinată de înrăutățirea stării sale ecologice și a stării sale chimice;

➢ „Stare bună a apelor de suprafață" înseamnă starea atinsă de un corp de apă de suprafață atunci când atât starea sa ecologică, cât și starea chimică sunt cel puțin „bune".

➢ „Starea apelor subterane" este expresia generală a stării unui corp de apă subterană, determinată de înrăutățirea stării sale ecologice și a stării sale chimice;

➢ „Stare bună a apelor subterane" înseamnă starea atinsă de un corp de apă subterană atunci când atât starea sa ecologică, cât și cea chimică sunt cel puțin „bune";

➢ „Starea ecologică" este o expresie a calității structurii și funcționării ecosistemelor acvatice asociate apelor de suprafață;

➢ „Starea ecologică bună" este starea unui corp de ape de suprafață, astfel clasificat în concordanță cu Anexa V din Directiva cadru pentru apă;

➢ „Potențial ecologic bun" este starea unui corp de apă semnificativ modificat sau a unui corp de apă artificial, astfel clasificat în concordanță cu prevederile relevante ale Anexei V din Directiva cadru pentru apă;

➢ „Starea chimică bună a apelor de suprafață" înseamnă starea chimică impusă pentru a se întruni obiectivele de mediu pentru apele de suprafață, adică starea chimică atinsă de un corp de apă de suprafață în care concentrațiile poluanților nu depășesc standardele de calitate a mediului stabilite prin legislația relevantă la nivelul Comunității;

➢ „Starea chimică bună a apelor subterane" este starea chimică a unui corp de apă subterană care întrunește toate condițiile stabilite prin Anexa V din Directiva cadru pentru apă;

➢ „Starea cantitativă" este expresia gradului la care un corp de apă subterană este afectat de captările directe sau indirecte;

➢ „Resurse disponibile de apă subterană" înseamnă rata medie anuală pe termen lung a reîncărcării totale a unui corp de apă subterană, mai puțin rata anuală pe termen lung necesară pentru atingerea obiectivelor de calitate ecologică pentru apele de suprafață asociate, pentru evitarea oricărei diminuări importante a stării ecologice a unor astfel de ape și pentru evitarea oricăror daune importante ale ecosistemelor terestre asociate.

2. Clasificarea apelor

3. Apele pot fi clasificate după mai multe criterii.

A. După **criteriul administrării** lor, apele pot fi:

a. ape internaționale: sunt acelea cu privire la care statul român este riveran cu alte state, cele care intră sau trec prin granițele țării, precum și cele cu privire la care interesele unor state străine au fost recunoscute prin tratate și convenții internaționale;

b. ape teritoriale: sunt cele cuprinse în porțiunea de la țărmul țării noastre spre larg și a căror delimitare și întindere se stabilesc prin lege (mai sunt numite și ape maritime interioare);

c. ape naționale: sunt fluviile, râurile, pârâurile, canalurile și lacurile navigabile interioare, precum și apele fluviale și râurile de frontieră stabilite prin acte juridice internaționale.

B. În funcție de **așezarea** lor, se disting:

a. ape de suprafață: sunt cele care se găsesc deasupra solului fie în mișcare (ape curgătoare), fie rămânând în principiu în același loc (ape stătătoare);

b. ape subterane: sunt cele care se găsesc la o adâncime oarecare sub pământ, nefiind vizibile la suprafață.

C. După **destinația lor economică**, distingem:

a. ape de folosință generală: acelea destinate satisfacerii nevoilor populației (situație în care apa este obiect de consumație individuală);

b. ape utilizate ca mijloc de producție: cele utilizate pentru navigație, pescuit, pentru producerea energiei electrice etc.;

c. ape cu destinații speciale[1]: ape destinate industriei (cele folosite în activități industriale pentru realizarea unor produse noi), ape destinate agriculturii (cele folosite pentru irigații).

D. După **criteriul formei de proprietate**, distingem:

a. ape aparținând domeniului public al statului[2]; din această categorie fac parte apele de suprafață, cu albiile lor minore, cu lungimi mai mari de 5 km și cu bazine hidrografice de peste 10 km², precum și malurile și cuvetele lacurilor, apele subterane, apele maritime interioare, faleza și plaja mării, împreună cu bogățiile lor naturale și potențialul energetic valorificabil, marea teritorială, precum și fundul apelor maritime;

b. ape aparținând domeniului public al unităților administrativ-teritoriale; dintre acestea, menționăm lacurile și plajele care nu sunt declarate de interes național. Nici acestea nu fac parte din circuitul civil și nu pot fi înstrăinate;

c. apele aparținând domeniului privat; sunt cele cuprinse în albii minore ale unor păduri, cu lungimi mai mici de 5 km și cu bazine hidrografice ce nu depășesc suprafața de 10 km². Aceste ape nu curg permanent și ele aparțin deținătorilor cu orice titlu ai terenurilor pe care se formează sau curg ele.

---

[1] Când apa reprezintă un obiect al muncii.

[2] Astfel, potrivit legii, domeniul public al statului cuprinde, alături de alte elemente, și pe acelea enunțate mai sus asupra cărora se exercită proprietate publică, astfel că ele nu fac parte din circuitul civil și, ca atare, nu pot fi înstrăinate.

3. Poluarea apelor şi protecţia corpurilor de apă împotriva poluării

4. Prin **poluarea apei** se înțelege orice alterare fizică, chimică, biologică sau bacteriologică a acesteia peste o limită admisibilă stabilită prin lege, inclusiv depăşirea nivelului natural de radioactivitate produsă direct sau indirect de activități umane, toate acestea făcând-o improprie pentru o folosire normală în scopurile în care această folosire era posibilă înainte de a interveni alterarea.

Poluarea este un fenomen general care poate fi întâlnit oriunde pe planetă, aceasta nefiind specifică unei anumite zone. Cea mai gravă consecință a poluării apelor este scăderea cantităților de apă necesare populației şi economiei mondiale.

Aceasta, precum şi degradarea calității apelor pot avea consecințe deosebit de grave asupra sănătății oamenilor, animalelor şi plantelor.

Ca atare, lupta împotriva poluării apelor are un pronunțat caracter transfrontalier, fiind o problemă de interes internațional la nivel planetar.

5. Protecția apei are ca **scop**:

a. conservarea, dezvoltarea şi protecția resurselor de apă, precum şi asigurarea unei curgeri libere a apelor;

b. protecția împotriva oricărei forme de poluare şi de modificare a caracteristicilor resurselor de apă, a malurilor şi albiilor sau cuvetelor acestora;

c. atingerea obiectivelor de mediu pentru corpurile de apă de suprafață şi subterane;

d. conservarea şi protejarea ecosistemelor acvatice;

e. asigurarea alimentării cu apă potabilă a populației şi a salubrității publice;

f. gospodărirea durabilă a apei şi repartiția rațională şi echilibrată a acestei resurse, cu menținerea şi cu ameliorarea calității şi regenerării naturale a apelor;

g. apărarea împotriva inundațiilor şi oricăror alte fenomene hidrometeorologice periculoase;

h. managementul riscului la inundații, cu scopul de a reduce consecințele negative pentru sănătatea umană, mediu, patrimoniul cultural şi activitatea economică;

i. satisfacerea cerințelor de apă ale agriculturii, industriei, producerii de energie, a transporturilor, aquaculturii, turismului, agrementului şi sporturilor nautice, precum şi ale oricăror alte activități umane;

j. integrarea aspectelor cantitative şi calitative atât pentru apele de suprafață, cât şi pentru apele subterane care aparțin aceluiaşi sistem ecologic, hidrologic şi hidrogeologic;

k. asigurarea protecției ecosistemelor acvatice situate în imediata vecinătate a coastelor, în golfuri sau aflate în Marea Neagră;

l. promovarea utilizării durabile a apelor pe baza protecției pe termen lung a resurselor disponibile de apă;

m. conservarea, protecția şi îmbunătățirea mediului acvatic prin măsuri specifice pentru reducerea progresivă a evacuărilor, emisiilor sau pierderilor de substanțe prioritare şi încetarea sau eliminarea treptată a evacuărilor, emisiilor sau pierderilor de substanțe prioritar periculoase;

n. reducerea progresivă a poluării apelor subterane şi prevenirea poluării ulterioare;

o. atingerea obiectivelor Convenției pentru protecția Mării Negre împotriva poluării în ceea ce priveşte încetarea sau eliminarea etapizată a evacuărilor, emisiilor sau pierderilor de

substanțe prioritare pentru atingerea în mediul marin a concentrațiilor acestor substanțe aproape de valorile fondului natural și aproape de valoarea zero pentru substanțele de sinteză;

p. prevenirea deteriorării ulterioare, protecția și îmbunătățirea stării ecosistemelor acvatice și, în ceea ce privește cerințele de apă, a ecosistemelor terestre și a zonelor umede ce depind în mod direct de ecosistemele acvatice.

6. Obiectivele de mediu pentru corpurile de apă de suprafață și subterane sunt:

a. prevenirea deteriorării tuturor corpurilor de apă de suprafață;

b. protecția și îmbunătățirea calității corpurilor de apă de suprafață în scopul atingerii stării bune a acestora, până la data de 22 decembrie 2015;

c. protecția și îmbunătățirea tuturor corpurilor de apă artificiale sau puternic modificate în scopul realizării unui potențial ecologic bun sau a unei stări chimice bune a acestora, până la data de 22 decembrie 2015;

d. reducerea progresivă a poluării datorate substanțelor prioritare și încetarea sau eliminarea treptată a evacuărilor și a pierderilor de substanțe prioritar periculoase;

e. prevenirea sau limitarea aportului de poluanți în apele subterane și prevenirea deteriorării stării tuturor corpurilor de apă subterane;

f. protecția și îmbunătățirea calității corpurilor de apă subterane și asigurarea unui echilibru între debitul prelevat și reîncărcarea apelor subterane, cu scopul realizării unei stări bune a apelor subterane, până la data de 22 decembrie 2015;

g. inversarea oricărei tendințe semnificative și durabile de creștere a concentrației oricărui poluant rezultate din impactul activității umane, pentru a reduce în mod progresiv poluarea apei subterane.

În cazul în care unui corp de apă dat îi este aplicabil mai mult decât un obiectiv dintre cele menționate anterior, corpul de apă trebuie să îndeplinească cel mai sever dintre aceste obiective.

7. Un corp de apă de suprafață este desemnat ca fiind **artificial** sau **puternic modificat** atunci când:

- schimbările caracteristicilor hidromorfologice ale acestui corp de apă, necesare pentru atingerea stării ecologice bune, ar putea avea efecte negative importante asupra mediului în general, navigației, inclusiv amenajarea facilităților portuare sau de agrement, activităților pentru scopul cărora este stocată apă, cum sunt alimentarea cu apă, producerea de energie sau irigațiile, regularizarea curgerii apei, apărarea împotriva inundațiilor, drenajul terenurilor, și a altor activități egale ca importanță cu cele prevăzute pentru dezvoltarea durabilă;
- caracteristicile artificiale sau modificate ale corpului de apă, impuse de folosințele beneficiare, nu pot să fie realizate în mod rezonabil, din motive de fezabilitate tehnică sau costuri disproporționate, prin alte mijloace care sunt în mod semnificativ opțiuni mai bune din punctul de vedere al protecției mediului.

Desemnarea corpurilor de apă artificiale sau puternic modificate, precum și motivele desemnării vor fi prezentate în planurile de management ce se constituie ca parte componentă de gospodărire calitativă a schemelor directoare de amenajare și management ale bazinelor hidrografice.

Termenul-limită menționat anterior[1] poate fi extins în scopul realizării unei calități ridicate a apelor numai în situația în care nu se produc deteriorări ale stării corpurilor de apă afectate și atunci când sunt îndeplinite condițiile următoare:

a. măsurile identificate pentru îmbunătățirea stării corpurilor de apă nu pot fi realizate prin mijloace tehnic fezabile, precum și din considerente economice, până la termenul-limită stabilit, din cel puțin unul dintre următoarele motive: nivelul îmbunătățirilor cerute poate fi realizat, din considerente tehnice, numai în etape care depășesc termenul-limită; finalizarea implementării măsurilor până la termenul-limită este extrem de costisitoare, ducând la costuri disproporționate; condițiile naturale nu permit îmbunătățirea stării corpului de apă până la termenul-limită;

b. extinderea termenului-limită și motivele acesteia sunt stabilite și explicate în mod specific în schema directoare;

c. extinderea termenului trebuie să se limiteze la cel mult două reactualizări ulterioare ale schemei directoare, cu excepția cazurilor în care condițiile naturale sunt de așa natură încât obiectivele nu pot fi realizate în această perioadă;

d. în schema directoare este prezentat un rezumat al măsurilor necesare pentru a aduce corpurile de apă, în mod progresiv, la starea cerută până la termenul-limită extins, motivele pentru orice întârziere semnificativă a realizării măsurilor operaționale și planificarea implementării acestora. Orice revizuire a aplicării acestor măsuri și un rezumat al măsurilor adiționale se includ, de asemenea, în reactualizările ulterioare ale schemei directoare.

În situația în care se constată că anumite corpuri de apă sunt foarte afectate de activitatea umană sau condițiile naturale sunt de asemenea natură încât obiectivele menționate anterior pentru corpurile de apă nu sunt realizabile din punct de vedere tehnic ori implică costuri disproporționate, pot fi adoptate obiective mai puțin severe numai dacă sunt îndeplinite cumulativ condițiile următoare:

a. necesitățile socio-economice și de protecție a mediului determinate de astfel de activități umane nu pot fi realizate prin alte mijloace care constituie o opțiune semnificativ mai bună din punctul de vedere al protecției mediului și care nu implică cheltuieli disproporționate;

b. se asigură atingerea stării ecologice bune sau a potențialului ecologic bun pentru corpurile de apă de suprafață, având în vedere impactul ce nu poate fi evitat în mod rezonabil din cauza naturii activității umane sau poluării;

c. se asigură cele mai mici modificări posibile ale stării bune pentru corpurile de apă subterane, având în vedere impactul ce nu poate fi evitat în mod rezonabil din cauza naturii activității umane sau poluării;

d. nu se produce deteriorarea ulterioară a stării corpurilor de apă;

e. obiectivele mai puțin severe stabilite, precum și motivele deciziei de stabilire a acestora sunt menționate în mod specific în planurile de management, iar aceste obiective sunt revizuite la fiecare 6 ani.

Deteriorarea temporară a stării corpurilor de apă nu se consideră încălcare a legii, dacă aceasta este rezultatul unor circumstanțe cu cauze naturale sau de forță majoră, care apar în mod excepțional ori care nu pot fi anticipate în mod rezonabil, cum ar fi inundațiile excepționale și seceta prelungită, sau dacă este rezultatul circumstanțelor datorate accidentelor

[1] 22 decembrie 2015.

care nu pot fi anticipate în mod rezonabil şi numai dacă sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

a. sunt luate toate măsurile pentru prevenirea deteriorării suplimentare a stării corpurilor de apă şi pentru a nu se compromite atingerea obiectivelor de mediu pentru alte corpuri de apă de suprafață şi subterane care nu au fost afectate de aceste circumstanțe;

b. sunt stabilite în planurile de management al bazinului hidrografic condițiile în care pot fi declarate circumstanțele excepționale sau care nu pot fi prevăzute în mod rezonabil, inclusiv adoptarea indicatorilor adecvați;

c. sunt incluse în programul de măsuri din schema directoare măsurile ce trebuie luate în astfel de circumstanțe excepționale, care nu trebuie să compromită refacerea calității corpului de apă odată ce circumstanțele încetează;

d. sunt reanalizate anual efectele circumstanțelor care sunt excepționale sau care nu pot fi în mod rezonabil prevăzute anual şi sunt luate toate măsurile fezabile în scopul aducerii corpului de apă la starea sa anterioară efectelor acelor circumstanțe, de îndată ce este posibil ca acestea să fie implementate;

e. este cuprins un rezumat al efectelor circumstanțelor şi al măsurilor luate sau ce urmează a fi luate şi cuprinse în schema directoare la următoarea reactualizare a acesteia.

8. În cadrul fiecărui district de bazin hidrografic se identifică toate corpurile de apă folosite pentru captarea **apei destinate consumului uman**, care furnizează în medie mai mult de 10 mc/zi sau care deservesc mai mult de 50 de persoane, precum şi acele corpuri de apă care se intenționează să se folosească în viitor în acest scop.

Corpurile de apă utilizate pentru captarea apei destinate consumului uman, care furnizează în medie mai mult de 100 mc/zi, se monitorizează.

Obiectivele de mediu pentru corpurile de apă nu se consideră neîndeplinite atunci când:

- nerealizarea unei stări bune a apelor subterane, a unei stări ecologice bune sau, acolo unde este cazul, a unui potențial ecologic bun ori nerealizarea prevenirii deteriorării stării corpului de apă de suprafață sau subterană este rezultatul unor noi modificări ale caracteristicilor fizice ale unui corp de apă de suprafață sau al modificării nivelului corpurilor de apă subterane;
- nerealizarea prevenirii deteriorării de la starea foarte bună la starea bună a corpurilor de apă este rezultatul unor noi activități umane, în scopul dezvoltării durabile.

9. Pentru prevenirea şi controlul poluării apelor subterane, autoritatea publică centrală din domeniul apelor elaborează **Planul național de protecție a apelor subterane împotriva poluării şi deteriorării**, care se adoptă prin hotărâre a Guvernului.

Planul va include criteriile pentru evaluarea stării chimice bune a apelor subterane şi criteriile pentru identificarea tendințelor crescătoare semnificative şi durabile în concentrațiile poluanților şi pentru definirea punctelor de pornire pentru inversarea acestor tendințe.

Pentru reducerea treptată a poluării cu substanțe prioritare şi eliminarea treptată a emisiilor, evacuărilor şi pierderilor de substanțe prioritar periculoase, precum şi prevenirea deteriorării stării tuturor corpurilor de apă de suprafață, autoritatea publică centrală din domeniul apelor trebuie să introducă măsurile necesare pentru:

- evitarea poluării apelor cu una sau mai multe substanțe prioritar periculoase, care prezintă un risc semnificativ pentru apă sau mediul acvatic, inclusiv pentru apa captată în

scop potabil, prin elaborarea de norme de calitate în domeniul apelor, pentru apele de suprafață afectate de evacuările ce conțin aceste substanțe, și a unor măsuri de control al emisiilor principalelor surse ale acestor evacuări, bazate, printre altele, pe luarea în considerare a tuturor măsurilor tehnice de reducere a evacuărilor;

➢ preluarea în legislația națională, în conformitate cu termenele stabilite la nivel comunitar, a noilor norme de calitate în domeniul apelor pentru apele de suprafață, în situația în care la nivel comunitar se adoptă astfel de norme;

➢ identificarea de noi substanțe prioritar periculoase și elaborarea, în cel mult 5 ani de la identificare, a normelor de calitate adecvate în domeniul apelor de suprafață și a măsurilor pentru controlul emisiilor din principalele surse punctiforme;

➢ actualizarea periodică, prin hotărâre a Guvernului, a Listei substanțelor prioritare în domeniul apei, precum și a normelor de calitate.

Autoritatea publică centrală din domeniul apelor trebuie să prevadă în programele de măsuri din planurile de management măsurile necesare pentru inversarea tendinței semnificative și susținute de creștere a concentrației oricărui poluant rezultate din impactul activității umane, în scopul reducerii în mod treptat a poluării apei subterane.

4. Exercitarea proprietății asupra apelor. Regimul exproprierilor și al servituților

10. Apa nu este un produs comercial oarecare, ci este un patrimoniu natural care trebuie protejat, tratat și apărat ca atare. În aceste împrejurări, legiuitorul român a statuat faptul că în România apele fac parte din domeniul public al statului. Ca atare, cunoașterea, protecția, punerea în valoare și utilizarea durabilă a resurselor de apă sunt acțiuni de interes general.

Aparțin domeniului public al statului apele de suprafață cu albiile lor minore cu lungimi mai mari de 5 km și cu bazine hidrografice ce depășesc suprafața de 10 km^2, malurile și cuvetele lacurilor, precum și apele subterane, apele maritime interioare, faleza și plaja mării, cu bogățiile lor naturale și potențialul valorificabil, marea teritorială și fundul apelor maritime.

Albiile minore ale cursurilor de apă cu lungimi mai mici de 5 km și cu bazine hidrografice ce nu depășesc suprafața de 10 km^2, pe care apele nu curg permanent, aparțin deținătorilor, cu orice titlu, ai terenurilor pe care se formează sau curg. Proprietarii acestor albii trebuie să folosească aceste ape în concordanță cu condițiile generale de folosire a apei în bazinul respectiv.

Insulele, care nu sunt în legătură cu terenurile cu mal la nivelul mediu al apei, aparțin proprietarului albiei apei. Pentru lacurile de acumulare permanente a căror execuție a fost finanțată din fonduri alocate de la bugetul de stat, suprafețele din lac aflate sub cota coronamentului barajului fac parte din domeniul public al statului și se includ în categoria terenurilor acoperite de apă, asimilându-se cu noțiunea de albie minoră.

Apa subterană poate fi folosită de proprietarul terenului numai în măsura în care este utilizată în conformitate cu legea.

Resursele de apă de suprafață și subterane sunt monopol natural de interes strategic. Stabilirea regimului de folosire a resurselor de apă, indiferent de forma de proprietate, este un drept exclusiv al Guvernului, exercitat prin autoritatea publică centrală din domeniul apelor.

Apele din domeniul public se dau în administrarea Administrației Naționale „Apele Române" de către autoritatea publică centrală din domeniul apelor.

Reglementarea navigației și a activităților conexe acesteia pe căile navigabile se face de către autoritatea publică centrală din domeniul transporturilor, prin unități de profil.

Faza atmosferică a circuitului apei în natură poate fi modificată artificial numai de autoritatea publică centrală din domeniul apelor și de cei autorizați de acesta, în condițiile legii.

Dreptul de folosință asupra apelor, precum și obligațiile corespunzătoare rezultate din protecția și conservarea resurselor de apă vor fi exercitate în conformitate cu prevederile legi[1].

11. Riveranii sunt obligați să acorde **drept de servitute**, avându-se în vedere zone anume stabilite de comun acord cu Administrația Națională „Apele Române", fără a percepe taxe, pentru:

a. trecerea sau circulația personalului cu atribuții de serviciu în gospodărirea apelor, în scopul îndeplinirii acestora;

b. amplasarea, în albie și pe maluri, de borne, repere, aparate de măsură și control sau alte aparate ori instalații necesare executării de studii privind regimul apelor, precum și accesul pentru întreținerea instalațiilor destinate acestor activități;

c. transportul și depozitarea temporară a materialelor și utilajelor pentru intervenții operative privind apărarea împotriva inundațiilor;

d. transportul și depozitarea temporară de materiale, utilaje, precum și circulația acestora și a personalului, în cazul executării de lucrări de întreținere, reparații, precum și pompări experimentale în cazul forajelor hidrogeologice care fac parte din rețeaua națională de observații și măsurători.

În cazul în care prin exercitarea activităților de mai sus se produc pagube, deținătorii terenurilor riverane apelor au dreptul la despăgubiri, potrivit legii. Fondurile pentru aceste despăgubiri se vor asigura din alocații bugetare ori din fondurile proprii ale persoanelor juridice care au produs pagubele, după caz.

Lucrările de amenajare a bazinelor hidrografice și a altor lucrări hidrotehnice de interes național, cum ar fi: baraje și lacuri de acumulare cu anexele acestora, consolidări de maluri, faleze, centrale hidroelectrice, derivații hidrotehnice între cursuri de apă, lucrări de apărare împotriva inundațiilor, sisteme de alimentări cu apă și canalizări, inclusiv instalațiile de epurare cu anexele acestora, regularizări de râuri, stații și platforme hidrometeorologice, sisteme de îmbunătățiri funciare, corectarea torenților, sunt de utilitate publică, iar terenurile pe care urmează să fie amplasate pot fi expropriate, cu justă și prealabilă despăgubire, în condițiile legii, sau ocupate temporar, conform prevederilor legale în vigoare.

Sunt scutite de servituți permanente: clădirile, curțile, grădinile aferente locuințelor, monumentele publice, bisericile și cimitirele, precum și parcurile declarate monumente ale naturii.

Dreptul de servitute, odată stabilit, constituie o obligație opozabilă tuturor.

În cazul în care lucrările pentru care s-a prevăzut servitutea au fost abandonate timp de cel puțin 3 ani sau dacă menținerea lor nu mai este necesară, servitutea se poate considera stinsă.

---

[1] Legea apelor nr. 107/1996, cu toate modificările ulterioare.

Despăgubirea la crearea servituții temporare sau permanente constă din:

a. valoarea de circulație a produselor, plantațiilor, construcțiilor sau bunurilor mobile de orice fel, avariate sau distruse;

b. valoarea pagubei cauzate proprietarului pentru stabilirea servituții pe zona respectivă de teren, în raport cu foloasele de care este lipsit prin schimbarea destinației temporare sau permanente a zonei respective de teren.

5. Autorități cu atribuții în domeniul gospodăririi apelor

12. Administrația Națională „Apele Române" este instituție publică de interes național, cu personalitate juridică, având ca scop cunoașterea, protecția, punerea în valoare și utilizarea durabilă a resurselor de apă, monopol natural de interes strategic, precum și administrarea infrastructurii Sistemului național de gospodărire a apelor.

Administrația Națională „Apele Române" este persoană juridică română și funcționează pe bază de gestiune și autonomie economică, în coordonarea autorității publice centrale din domeniul apelor.

Administrația Națională „Apele Române" își desfășoară activitatea în conformitate cu dispozițiile legale în vigoare și cu statutul de organizare și funcționare, aprobat prin hotărâre a Guvernului.

Administrațiile bazinale de apă au în subordine sisteme de gospodărire a apelor și sisteme hidrotehnice, cu statut de sediu secundar, unități fără personalitate juridică.

Patrimoniul Administrației Naționale „Apele Române", înființată ca instituție publică, se preia de la Administrația Națională „Apele Române", care a funcționat ca regie autonomă.

Administrația Națională „Apele Române" administrează bunurile din domeniul public al statului, de natura celor prevăzute la art. 136 alin. (3) din Constituția României, republicată, bunurile proprietate publică prevăzute de Legea nr. 213/1998 privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia, cu modificările și completările ulterioare, precum și patrimoniul propriu stabilit pe baza situațiilor financiare existente la sfârșitul lunii anterioare datei înregistrării ca instituție publică la organul fiscal competent.

Bunurile din domeniul public, constituite din: lacurile care nu sunt declarate de interes public național, digurile de apărare împotriva inundațiilor, care nu se constituie într-o linie continuă de apărare, consolidările și apărările de maluri și lucrările de dirijare, trec, prin hotărâre a Guvernului, în administrarea beneficiarilor care sunt deserviți de acestea.

Administrația Națională „Apele Române" are următoarele **atribuții principale**:

a. gospodărirea durabilă a resurselor de apă, aplicarea strategiei și a politicii naționale și urmărirea respectării reglementărilor în domeniu, precum și a programului național de implementare a prevederilor legislației armonizate cu directivele Uniunii Europene;

b. administrarea și exploatarea infrastructurii Sistemului național de gospodărire a apelor;

c. gestionarea și valorificarea resurselor de apă de suprafață și subterane, cu potențialele lor naturale, și a fondului național de date din domeniu;

d. gospodărirea unitară și durabilă a resurselor de apă de suprafață și subterane și protecția acestora împotriva epuizării și degradării, precum și repartiția rațională și echilibrată a acestor resurse;

e. administrarea, exploatarea, întreținerea, repararea și modernizarea infrastructurii naționale de gospodărire a apelor, aflată în administrarea sa;

f. administrarea, exploatarea și întreținerea albiilor minore ale apelor, a cuvetelor lacurilor și bălților, în starea lor naturală sau amenajată, a falezei și plajei mării, a zonelor umede și a celor protejate, aflate în patrimoniu;

g. administrarea, exploatarea și întreținerea infrastructurii Sistemului național de veghe hidrologică și hidrogeologică;

h. administrarea, exploatarea și întreținerea Sistemului național de supraveghere a calității resurselor de apă;

i. realizarea sistemului informatic și de telecomunicații în unitățile sistemului de gospodărire a apelor; elaborarea de produse software în domeniul gospodăririi apelor, hidrologiei și hidrogeologiei;

j. alocarea dreptului de utilizare a resurselor de apă de suprafață și subterane, în toate formele sale de utilizare, cu potențialele lor naturale, cu excepția resurselor acvatice vii, pe bază de abonamente, conform prevederilor Legii apelor nr. 107/1996, cu modificările și completările ulterioare, și a serviciilor comune pe bază de contracte economice încheiate cu utilizatorii de apă și cu alți beneficiari;

k. apărarea împotriva inundațiilor prin lucrările de gospodărire a apelor aflate în administrarea sa și constituirea stocului de materiale și mijloace specifice de apărare împotriva inundațiilor, aferente acestora;

l. întreținerea și exploatarea lucrărilor de gospodărire a apelor din domeniul public al statului, cu rol de apărare împotriva inundațiilor aflate în administrare;

m. avizarea lucrărilor și activităților ce se execută pe ape sau au legătură cu apele, precum și eliberarea autorizațiilor de gospodărire a apelor;

n. instruirea și perfecționarea personalului din domeniul gospodăririi apelor în centrele proprii de formare profesională și/sau în colaborare cu alte instituții specializate;

o. realizarea de anuare, sinteze, studii și cercetări de hidrologie, hidrogeologie, de gospodărire a apelor și de mediu, instrucțiuni și monografii, studii de impact, bilanțuri de mediu;

p. realizarea de tipărituri în domeniul apelor;

q. elaborarea schemelor directoare de amenajare și management ale bazinelor hidrografice;

r. efectuarea și/sau participarea la audituri și consultanță pentru terți în vederea funcționării în siguranță a lucrărilor și construcțiilor hidrotehnice.

Administrația Națională „Apele Române" răspunde de următoarele **activități** de interes național și social:

a. repararea lucrărilor de gospodărire a apelor din domeniul public al statului, care se află în administrarea Administrației Naționale „Apele Române", cu rol de apărare împotriva inundațiilor, și activitățile operative de apărare împotriva inundațiilor;

b. refacerea și repunerea în funcțiune a lucrărilor de gospodărire a apelor din domeniul public al statului, care se află în administrarea Administrației Naționale „Apele Române", afectate de calamități naturale sau de alte evenimente deosebite;

c. cunoașterea resurselor de apă, precum și activitățile de hidrologie operativă și prognoză hidrologică;

d. realizarea sarcinilor rezultate din aplicarea convențiilor și acordurilor internaționale din domeniul apelor și implementarea directivelor Uniunii Europene din domeniul apelor,

în scopul îndeplinirii angajamentelor luate de statul român prin acordurile şi convenţiile internaţionale.

Administraţia Naţională „Apele Române" este operator unic pentru resursele de apă de suprafaţă naturale sau amenajate, indiferent de deţinătorul cu orice titlu al amenajării, şi pentru resursele de apă subterană, indiferent de natura lor şi a instalaţiilor aferente, scop în care alocă dreptul de utilizare a resurselor de apă cu potenţialele lor naturale, în condiţiile legii, cu excepţia celor prevăzute expres în reglementările specifice în vigoare.

Administraţia Naţională „Apele Române" propune autorităţii publice centrale din domeniul apelor, în condiţiile legii, reglementări specifice domeniului gospodăririi apelor.

În vederea îndeplinirii atribuţiilor de elaborare a schemelor directoare de amenajare şi management ale apelor pe bazine sau grupe de bazine hidrografice şi de aplicare a prevederilor legislaţiei armonizate cu directivele Uniunii Europene din domeniul gospodăririi apelor, Administraţia Naţională „Apele Române" colaborează cu autorităţile publice centrale, consiliile judeţene, consiliile locale, utilizatorii de apă şi cu organizaţii neguvernamentale.

Persoanele juridice şi fizice menţionate anterior au obligaţia de a pune la dispoziţia Administraţiei Naţionale „Apele Române" toate informaţiile necesare pentru elaborarea schemelor directoare şi a programelor de măsuri, inclusiv cele pentru stabilirea cerinţelor de apă, de valorificare a potenţialului apelor şi de apărare împotriva inundaţiilor pe ansamblul teritoriului naţional, pe etape de dezvoltare, la termenele solicitate, şi răspund în totalitate de corectitudinea tuturor datelor furnizate şi de respectarea termenelor de realizare a programelor de măsuri.

Cheltuielile pentru funcţionarea Administraţiei Naţionale „Apele Române" se vor asigura din venituri proprii, purtătoare de dobândă, rezultate din aplicarea mecanismului economic specific în domeniul gospodăririi cantitative şi calitative a apelor. Veniturile proprii neconsumate în cursul exerciţiului financiar se reportează în exerciţiul financiar următor.

Mecanismul economic specific domeniului gospodăririi durabile a resurselor de apă include sistemul de contribuţii, plăţi, bonificaţii, tarife şi penalităţi.

Penalităţile se aplică acelor utilizatori de apă la care se constată abateri de la prevederile reglementate, atât pentru depăşirea cantităţilor de apă utilizate, cât şi pentru concentraţiile de substanţe impurificatoare evacuate în resursele de apă.

Cuantumul contribuţiilor specifice de gospodărire a resurselor de apă, a tarifelor şi penalităţilor se reactualizează periodic prin hotărâre a Guvernului, la propunerea autorităţii publice centrale din domeniul apelor.

De la bugetul de stat, bugetele locale şi din surse proprii ale persoanelor fizice şi juridice se vor asigura cheltuielile pentru:

a. acţiunile operative de interes public de apărare împotriva inundaţiilor, fenomenelor hidrometeorologice periculoase şi accidentelor la construcţiile hidrotehnice, precum şi cele pentru constituirea stocului de materiale şi mijloace de apărare;

b. întreţinerea şi repararea lucrărilor cu rol de apărare împotriva inundaţiilor, refacerea şi repunerea în funcţiune a lucrărilor de gospodărire a apelor afectate de calamităţi naturale sau alte evenimente deosebite.

Administraţia Naţională „Apele Române" gestionează veniturile proprii din aplicarea mecanismului economic specific domeniului gospodăririi apelor şi organizează conducerea contabilităţii acestora, conform prevederilor legale în vigoare.

Administrația Națională „Apele Române" poate beneficia de credite cu dobândă preferențială și facilități în domeniul impozitelor și taxelor în condițiile legii.

Administrația Națională „Apele Române" ca instituție publică preia toate drepturile și este ținută să răspundă de toate obligațiile Administrației Naționale „Apele Române", cu statut de regie autonomă, cu excepția celor prevăzute în mod expres de Legea nr. 107/1996, cu modificările și completările ulterioare.

Conducerea Administrației Naționale „Apele Române" este asigurată de un consiliu de conducere compus din 11 membri.

Președintele consiliului de conducere este directorul general al Administrației Naționale „Apele Române", numit prin ordin al conducătorului autorității publice centrale din domeniul apelor, acesta îndeplinind și calitatea de ordonator secundar de credite pentru fondurile de la bugetul de stat. Conducătorii unităților cu personalitate juridică subordonate sunt ordonatori terțiari de credite, în raport cu sarcinile acestora, potrivit legii.

13. Alături de Compania Națională „Apele Române", sunt implicate în administrarea apelor încă două regii autonome, și anume: **Regia Autonomă a Apelor Minerale și Administrația Rezervației Biosferei „Delta Dunării"**.

Compania Națională „Apele Dunării" este un organism specializat, care pe lângă gestionarea cantitativă și calitativă a apelor efectuează și lucrări hidrotehnice de gospodărire a apelor aplicând strategia și politica națională în acest domeniu.

Obiectivele acestei companii sunt:

- cunoașterea resurselor de apă și identificarea altora noi, precum și folosirea lor națională;
- protecția împotriva epuizării și degradării apelor;
- prevenirea efectelor distructive ale apelor în condiții de eficiență economică și protecție socială.

Regia autonomă a apelor minerale gestionează și administrează apele minerale și termominerale destinate utilizării fizico-terapeutice.

Administrarea acestor ape presupune cunoașterea și evidențierea fondului hidro-mineral al statului, întreținerea surselor de apă minerală și identificarea altora noi, executarea de lucrări la sursă și captări de apă minerală, protejarea zăcămintelor hidrominerale în scopul evitării fenomenelor de degradare și de poluare a acestora.

Administrația *Rezervației Biosferei „Delta Dunării"* coordonează lucrările hidrotehnice pentru asigurarea bunei circulații a apelor pe canale, ghioluri și lacuri, precum și împiedicarea fenomenelor de eroziune a platformei marine.

Întrucât în Delta Dunării se întrepătrund ecosisteme foarte complexe, foarte variate, iar unele dintre ele foarte rare sau chiar unice în lume, Administrația Rezervației Biosferei „Delta Dunării" are atribuții de ocrotire a tuturor acestor ecosisteme, ceea ce excedează cadrului de protecție juridică a apelor.

14. Apele utilizate pentru prelevarea de laborator în scopul potabilizării se protejează pentru evitarea alterării calității acestora, pentru a reduce nivelul de tratare în procesul de producere a apei potabile, în vederea menținerii parametrilor de calitate prevăzuți în Legea nr. 458/2002 privind calitatea apei potabile, cu modificările și completările ulterioare, precum și pentru îndeplinirea obiectivelor de mediu pentru corpurile de apă de suprafață și subterane.

În jurul surselor și instalațiilor de alimentare cu apă potabilă, al surselor de ape minerale și al lacurilor terapeutice se instituie **zone de protecție sanitară cu regim sever** sau cu regim de restricții, precum și perimetre de protecție hidrogeologică. Dreptul de proprietate asupra surselor și instalațiilor de alimentare cu apă potabilă, surselor de ape minerale și lacurilor și nămolurilor terapeutice se extinde și asupra zonelor de protecție sanitară cu regim sever.

Supravegherea calității apei potabile și a apei de îmbăiere se asigură de către autoritatea publică centrală din domeniul sănătății, precum și de autoritățile publice locale, conform prevederilor în vigoare.

15. La nivelul fiecărui bazin hidrografic se va stabili un **registru al zonelor protejate**, care va include toate corpurile de apă folosite pentru prelevare în scopul potabilizării.

Registrul zonelor protejate va fi realizat și reactualizat prin grija Administrației Naționale „Apele Române".

La nivelul fiecărui district de bazin hidrografic se realizează evaluarea preliminară a riscului la inundații, hărțile de hazard și risc la inundații și planurile de management al riscului la inundații.

Evaluarea preliminară a riscului la inundații, hărțile de hazard și de risc la inundații și planurile de management al riscului la inundații se întocmesc conform unei metodologii elaborate de autoritatea publică centrală în domeniul apelor, aprobată prin hotărâre a Guvernului.

Datele din Registrul zonelor protejate, necesare la elaborarea planurilor de amenajare și de urbanism, au caracter public și se pun la dispoziția celor interesați, la cerere.

Activitatea de gospodărire unitară, rațională și integrată a apelor se organizează și se desfășoară pe bazine hidrografice, ca entități geografice indivizibile de gospodărire cantitativă și calitativă a resurselor de apă. Gospodărirea apelor trebuie să considere ca un tot unitar apele de suprafață și subterane, atât sub aspect calitativ și cantitativ, cât și al riscului la inundații, în scopul dezvoltării durabile.

6. Administrarea și gospodărirea apelor

6.1. Considerații introductive

16. Gospodărirea apelor se bazează pe principiul solidarității umane și interesului comun, prin colaborare și cooperare strânsă, la toate nivelurile administrației publice, a utilizatorilor de apă, a reprezentanților colectivităților locale și a populației, pentru realizarea maximului de profit social.

România face parte din **bazinul hidrografic internațional al fluviului Dunărea.** Pentru porțiunea din bazinul hidrografic internațional al fluviului Dunărea care este cuprinsă în teritoriul României, inclusiv apele costiere ale Mării Negre, se elaborează planul de management aferent acestui bazin hidrografic internațional, componenta de gospodărire calitativă a schemelor directoare. Autoritatea competentă pentru elaborarea acestui plan și pentru managementul riscului la inundații este autoritatea publică centrală din domeniul apelor.

Administrarea **bazinelor hidrografice naționale** prevăzute în Legea nr. 107/1996 ca bazine hidrografice se face la nivelul districtelor de bazin de către administrațiile bazinale de apă ale Administrației Naționale „Apele Române".

La nivel național sunt stabilite următoarele **districte de bazine hidrografice**: Someș-Tisa, Crișuri, Mureș, Banat, Jiu, Olt, Argeș-Vedea, Buzău-Ialomița, Siret, Prut-Bârlad și Dobrogea-Litoral.

În coordonarea autorității publice centrale din domeniul apelor se înființează Administrația Națională „Apele Române", instituție publică de interes național, cu personalitate juridică, finanțată din venituri proprii, prin reorganizarea Administrației Naționale „Apele Române", care funcționa cu statut de regie autonomă.

Administrația Națională „Apele Române" are în subordine administrații bazinale de apă, organizate la nivelul districtelor de bazin hidrografic ca instituții publice cu personalitate juridică.

Elaborarea strategiei și politicii naționale în domeniul gospodăririi apelor, asigurarea coordonării și controlului aplicării reglementărilor interne și internaționale în acest domeniu se realizează de către autoritatea publică centrală din domeniul apelor.

Gestionarea cantitativă și calitativă a resurselor de apă, administrarea lucrărilor de gospodărire a apelor, precum și aplicarea strategiei și a politicii naționale, cu respectarea reglementărilor naționale în domeniu, se realizează de Administrația Națională „Apele Române", prin administrațiile bazinale de apă din subordinea acesteia.

Pe lângă autoritatea publică centrală din domeniul apelor, funcționează: Consiliul interministerial al apelor, Comitetul ministerial pentru situații de urgență, Comisia națională pentru siguranța barajelor și lucrărilor hidrotehnice, Centrul român de reconstrucție a râurilor și Comitetul național pentru Programul Hidrologic Internațional, organisme cu caracter consultativ.

Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului interministerial al apelor se aprobă prin hotărâre a Guvernului, iar cel al Comitetului ministerial pentru situații de urgență, al Comisiei naționale pentru siguranța barajelor și a altor lucrări hidrotehnice, al Centrului român de reconstrucție a râurilor și al Comitetului național pentru Programul hidrologic internațional se aprobă prin ordin al conducătorului autorității publice centrale din domeniul apelor. Secretariatele tehnice permanente ale acestor organisme se asigură de către autoritatea publică centrală din domeniul apelor. Nominalizarea specialiștilor cu funcții de sprijin ai Comitetului ministerial pentru situații de urgență se stabilește prin ordin al conducătorului autorității publice centrale din domeniul apelor.

6.2. Gospodărirea apelor. Obligațiile utilizatorilor de apă

17. Potrivit legii, dreptul de folosință a apelor de suprafață sau subterane, inclusiv a celor arteziene, se stabilește prin **autorizația de gospodărire a apelor**, eliberată de către autoritățile publice cu competență în acest domeniu.

Această autorizație se poate referi și la aspecte privind evacuarea în resursele de apă a apelor uzate, apelor din desecări ori din drenaje, a apelor meteorice, a apelor de mină sau de zăcământ după utilizarea lor.

Apele pot fi folosite liber cu respectarea normelor sanitare şi de protecție a calităților cu destinații foarte variate: pentru băut, adăpat, udat, îmbăiat şi alte trebuințe gospodăreşti, dacă pentru aceasta nu se folosesc instalații cu capacitate mai mare de 0,2 l/s.

Satisfacerea trebuințelor de apă ale populației are prioritate față de folosirea apelor în alte scopuri, precum şi alimentarea cu apă pentru animale, refacerea rezervei intangibile minime necesare păstrării echilibrului ecologic al habitatului acvatic.

Mai mult chiar, legea interzice categoric restrângerea utilizării apei potabile pentru populație în folosul altei activități.

De asemenea, orice persoană fizică, pe propria răspundere, poate utiliza liber pentru îmbăiere apele marine şi apele interioare din afara zonelor de restricție.

Utilizarea apelor subterane se face pe baza rezervelor determinate prin studii hidrogeologice.

Apele subterane, corespunzătoare calitativ, sunt destinate în primul rând pentru alimentarea cu apă a populației şi animalelor, precum şi pentru asigurarea igienei şi sănătății populației. Aceste ape pot fi utilizate şi în alte scopuri, numai în baza autorizației de gospodărire a apelor.

La planificarea şi la realizarea unor activități, cum sunt mineritul de suprafață, derivațiile hidrotehnice etc., ce pot influența rezerva de ape subterane sau pot modifica rețeaua hidrografică de suprafață, se vor lua obligatoriu măsuri de refacere a alimentărilor cu apă şi de protecție împotriva inundațiilor.

Rezervele de ape subterane se pot reface sau suplimenta, prin lucrări de realimentare artificială a corpurilor de apă subterană, cu apă provenind din orice sursă de apă de suprafață sau subterană, numai în cazul în care nu este compromisă atingerea obiectivelor strategice, atât pentru sursă, cât şi pentru corpul de apă subterană realimentat artificial.

Transferul volumelor de apă dintr-un bazin în altul se poate face în situația în care cerințele de apă ale bazinului în care se transferă sunt insuficiente atât pentru populație, cât şi pentru menținerea echilibrului ecologic al ecosistemului acvatic şi nu afectează situația bazinului din care se transferă.

În lacurile de acumulare folosite ca sursă pentru alimentări cu apă potabilă se poate practica numai piscicultura în regim natural, fără furajarea peştilor şi fără aplicarea fungicidelor sau a oricăror medicamente veterinare.

Utilizatorii de apă sunt obligați să economisească apa prin folosire judicioasă. De asemenea, au obligația să asigure întreținerea şi repararea instalațiilor proprii şi, după caz, a celor din sistemele de alimentare cu apă şi canalizare.

În vederea folosirii judicioase a apei, utilizatorii de apă vor folosi cele mai bune tehnologii disponibile, care permit utilizarea unor cantități reduse de apă, precum şi un consum mic de apă prin recircularea şi/sau refolosirea apei.

Autoritatea publică centrală din domeniul apelor şi Administrația Națională „Apele Române" sunt în drept să ia măsuri de limitare sau de suspendare provizorie a folosirii apei, pentru a face față unui pericol sau consecințelor unor accidente, secetei, inundațiilor sau unui risc de lipsă de apă din cauza supraexploatării resursei.

Dacă, din cauza secetei sau a altor calamități naturale, debitele de apă autorizate nu pot fi asigurate tuturor utilizatorilor autorizați, se aplică restricții temporare de folosire a resurselor de apă.

Restricțiile se stabilesc prin planuri de restricții şi folosire a apei în perioade deficitare, elaborate de administrațiile bazinale de apă, după consultarea utilizatorilor autorizați, cu avizul Administrației Naționale „Apele Române" şi cu aprobarea comitetului de bazin. Planurile de restricții şi folosire a apei în perioade deficitare se aduc la cunoştință publicului. Măsurile stabilite în planurile de restricții sunt obligatorii pentru toți utilizatorii de apă. Măsurile de restricții se asimilează cu situația de forță majoră. Pe durata aplicării planurilor de restricții, prevederile autorizației de gospodărire a apelor se subordonează acestora.

Poluarea în orice mod a resurselor de apă este interzisă. Normele de calitate a resurselor de apă legate de funcțiunile apei se aprobă prin hotărâre a Guvernului, la propunerea autorității publice centrale din domeniul apelor, iar Normele privind calitatea apei potabile, supravegherea, inspecția sanitară şi monitorizarea calității apei potabile se aprobă prin hotărâre a Guvernului, la propunerea autorității publice centrale din domeniul sănătății. De asemenea, Normele privind calitatea apelor utilizate pentru îmbăiere şi referitoare la supravegherea, inspecția sanitară şi controlul zonelor naturale utilizate pentru îmbăiere se aprobă prin hotărâre a Guvernului, la propunerea autorității publice centrale din domeniul sănătății.

Limitele de încărcare cu poluanți a apelor uzate evacuate în resursele de apă se aprobă prin hotărâre a Guvernului, la propunerea autorității publice centrale din domeniul apelor şi a autorității publice centrale din domeniul sănătății, iar limitele de descărcare înscrise în avizul sau autorizația de gospodărire a apelor reprezintă limitele maxime admise, iar depăşirea acestora este interzisă.

Aşadar, apele pot fi utilizate în alte scopuri decât pentru uzul populației numai în baza autorizației de gospodărire a apelor.

18. Pentru protecția resurselor de apă, **se interzic**[1]:

a. punerea în funcțiune de obiective economice noi sau dezvoltarea celor existente, darea în funcțiune de noi ansambluri de locuințe, introducerea la obiectivele economice existente de tehnologii de producție modificate, care măresc gradul de încărcare a apelor uzate, fără punerea concomitentă în funcțiune a rețelelor de canalizare şi a instalațiilor de epurare ori fără realizarea altor lucrări şi măsuri care să asigure, pentru apele uzate evacuate, respectarea prevederilor impuse prin autorizația de gospodărire a apelor;

b. realizarea de lucrări noi pentru alimentare cu apă potabilă sau industrială ori de extindere a celor existente, fără realizarea sau extinderea corespunzătoare şi concomitentă a rețelelor de canalizare şi a instalațiilor de epurare necesare;

c. aruncarea sau introducerea în orice mod, în albiile cursurilor de apă, în cuvetele lacurilor sau ale bălților, în Marea Neagră şi în zonele umede, precum şi depozitarea pe malurile acestora a deşeurilor de orice fel;

d. evacuarea de ape uzate în apele subterane, lacurile naturale sau de acumulare, în bălți, heleşteie sau în iazuri, cu excepția iazurilor de decantare;

e. utilizarea de canale deschise de orice fel pentru evacuările ori scurgerile de ape fecaloid-menajere sau în conținut periculos;

f. spălarea în cursuri de apă sau în lacuri şi pe malurile acestora a vehiculelor, a altor utilaje şi agregate mecanice, precum şi a ambalajelor sau obiectelor care conțin substanțe periculoase;

---

[1] Potrivit art. 16 din Legea apelor nr. 107/1996, modificată.

g. spălarea animalelor domestice deparazitate în afara locurilor special amenajate în acest scop;

h. aruncarea sau evacuarea în instalații sanitare ori în rețelele de canalizare a deșeurilor periculoase și/sau substanțelor periculoase;

i. spălarea în cursurile de apă sau în lacuri, pe malurile acestora, pe diguri sau baraje a obiectelor de uz casnic, cu folosirea substanțelor chimice de orice fel;

j. deschiderea și exploatarea în zonele de terasă a punctelor de extracție a agregatelor minerale fără aviz de gospodărire a apelor, respectiv fără autorizație de gospodărire a apelor.

În zonele de protecție sunt interzise depozitarea gunoaielor și deșeurilor de orice fel, precum și depozitarea sau folosirea de îngrășăminte, pesticide ori alte substanțe periculoase.

19. În scopul folosirii raționale și protejării calității resurselor de apă, utilizatorii de apă au următoarele **obligații**:

a. să adopte tehnologii de producție cu cerințe de apă reduse și cât mai puțin poluante, să economisească apa prin recirculare sau folosire repetată, să elimine risipa și să diminueze pierderile de apă, să reducă poluanții evacuați odată cu apele uzate și să recupereze substanțele utile conținute în apele uzate și în nămoluri;

b. să reducă progresiv evacuările, emisiile și pierderile de substanțe prioritare și să înceteze sau să elimine treptat evacuările, emisiile și pierderile substanțelor prioritar periculoase. Programul de eliminare treptată a evacuărilor, emisiilor și pierderilor de substanțe prioritar periculoase se aprobă prin hotărâre a Guvernului, la propunerea autorității publice centrale din domeniul apelor;

c. să adopte tehnologii de tratare a apei prelevate din sursă, care să asigure cerințele calitative și cantitative ale folosințelor de apă;

d. să asigure realizarea, întreținerea și exploatarea stațiilor și instalațiilor de prelucrare a calității apelor la capacitatea autorizată, să urmărească eficiența acestora prin analize de laborator și să intervină operativ pentru încadrarea indicatorilor de emisie în limitele admise pentru evacuarea apelor uzate, limite prevăzute prin autorizația de gospodărire a apelor;

e. să respecte cu strictețe disciplina și normele tehnologice în activitățile de producție care folosesc apa și evacuează ape uzate, precum și în stațiile și instalațiile de prelucrare a calității apelor;

f. să urmărească, prin foraje de observații și control, starea calității apelor subterane din zona de influență a stațiilor de epurare, platformelor industriale, a depozitelor de substanțe periculoase, produse petroliere și a reziduurilor de orice fel[1].

Utilizatorii de apă, amplasați pe teritoriul localităților sau pe platformele industriale, pot evacua apele uzate în rețelele de canalizare publică sau în cele ale platformelor industriale numai cu acceptul și cu respectarea condițiilor stabilite de deținătorul acestor rețele și numai dacă stațiile de epurare finală ale localităților sau platformelor industriale respective au profil tehnologic necesar și capacități disponibile. În toate cazurile este obligatorie preepurarea locală a apelor uzate provenite de la acești utilizator[2].

[1] Conform art. 17 din Legea apelor nr. 107/1996, modificată,

[2] Potrivit art. 18 din Legea apelor nr. 107/1996, modificată.

Autoritățile administrației publice locale au obligația asigurării gospodăririi eficiente a apei distribuite în localități, precum și colectarea apelor meteorice, canalizarea și epurarea apelor uzate[1].

Realizarea alimentării centralizate cu apă a satelor și comunelor cu distribuție stradală, fără branșamente la locuințe, este condiționată de asigurarea scurgerii apei prin rigole stradale și programul de realizare etapizată a canalizării și epurării acestor ape.

Persoanele fizice și juridice care exploatează stațiile și instalațiile de epurare au obligația să realizeze urmărirea continuă, prin analize de laborator, a modului de funcționare a acestora, să păstreze registrele cu rezultatele analizelor și să pună aceste date la dispoziția personalului împuternicit cu sarcini de inspecție și control.

Apele de mină sau de zăcământ pot fi evacuate în cursuri de apă numai după epurarea lor corespunzătoare, astfel încât să fie respectate limitele admise pentru evacuare în receptorii naturali de suprafață.

Injectarea apelor cu conținut de substanțe care rezultă în urma operațiilor de explorare și extracție a hidrocarburilor sau în urma activităților miniere, precum și injectarea apelor din considerente tehnice poate fi realizată numai în straturi de foarte mare adâncime, în formațiunile geologice din care s-au extras hidrocarburi ori alte substanțe sau în formațiunile geologice care, din motive naturale, sunt permanent improprii pentru alte scopuri, pe baza unor studii și măsuri speciale și a avizului de gospodărire a apelor. Aceste ape injectate nu conțin decât acele substanțe care rezultă din operațiile menționate anterior.

Lucrările de construcții, inginerie civilă și clădiri, precum și alte activități similare pe teren sau în teren care intră în contact cu corpurile de apă subterană pot fi autorizate specificând condițiile particulare ale acestora. În acest scop, aceste activități trebuie să se desfășoare în conformitate cu normele tehnice generale obligatorii elaborate pentru activitățile respective.

Gazul natural sau gazul petrol lichefiat se poate injecta în formațiuni geologice care, din motive naturale, sunt permanent improprii pentru alte folosințe.

În cazul în care există o cerință majoră pentru asigurarea alimentării cu gaz natural sau gaz petrol lichefiat, se poate autoriza injectarea gazului natural sau gazului petrol lichefiat în scopul depozitării și în alte formațiuni geologice, cu condiția prevenirii oricărui pericol prezent sau viitor de deteriorare a calității apei subterane. De asemenea, se poate autoriza injectarea de cantități mici de substanțe pentru caracterizarea, protecția sau remedierea corpurilor de apă subterană în scopuri strict științifice, în limita cantităților strict necesare pentru realizarea acestora. Nu în ultimul rând, se poate autoriza injectarea de fluxuri de dioxid de carbon în scopul stocării în formațiuni geologice care, din motive naturale, sunt permanent improprii pentru alte scopuri, cu condiția prevenirii oricărui pericol prezent sau viitor de deteriorare a calității apei subterane, precum și cu condiția ca o astfel de injectare să se efectueze potrivit prevederilor legislației specifice privind stocarea geologică a dioxidului de carbon sau să fie exclusă din domeniul de aplicare a respectivei legislații[2].

Legea face referire și la unele activități umane tradiționale care se desfășoară pe cursurile de apă și care pot provoca alterarea calității acestora. Astfel, topirea teiului, cânepii, inului și a altor plante textile în cursuri de apă, canale, lacuri artificiale, lacuri

[1] Potrivit art. 19 din Legea apelor nr. 107/1996, modificată.
[2] Potrivit art. 20 din Legea apelor nr. 107/1996, modificată.

naturale sau în bălți este interzisă. Operațiunile de topire pot fi efectuate în locuri special amenajate şi în baza autorizației de gospodărire a apelor. De asemenea, tăbăcirea pieilor este permisă numai în condițiile prevăzute în autorizația de gospodărire a apelor[1].

Legea apelor cuprinde şi referiri importante privitoare la activitățile portuare şi la modul de gestionare a apelor în porturi astfel încât să se prevină poluarea lor. În acest sens, administratorii porturilor fluviale sau maritime au obligația de a realiza instalații specializate pentru colectarea, preluarea şi epurarea corespunzătoare a apelor uzate provenite de la nave şi instalații plutitoare sau din scăpări accidentale. De asemenea, evacuarea în apele de suprafață sau maritime a apelor uzate neepurate, provenite de la nave şi instalații plutitoare sau de foraj marin, precum şi a produselor petroliere de la rețeaua aferentă de transport este interzisă[2].

Administrația Națională „Apele Române", prin administrațiile bazinale de apă, organizează şi desfăşoară activitatea de prevenire a poluărilor accidentale şi de înlăturare a efectelor lor, pe bază de planuri elaborate în funcție de condițiile specifice bazinelor hidrografice respective şi de natura substanțelor poluante ce pot fi evacuate accidental.

Persoanele juridice utilizatori de apă şi ai celorlalte folosințe în legătură cu apa sunt obligate să întocmească planuri proprii de prevenire şi de combatere a poluărilor accidentale, posibil a se produce ca urmare a activității lor, şi să le pună în aplicare în caz de necesitate.

Elaborarea planurilor de prevenire şi de combatere a poluărilor accidentale se face potrivit metodologiei-cadru stabilite de autoritatea publică centrală din domeniul apelor.

Persoanele juridice utilizatori de apă şi ai celorlalte folosințe în legătură cu apa, care au produs o poluare accidentală, sunt obligate să ia măsuri imediate pentru înlăturarea cauzelor, pentru limitarea şi înlăturarea efectelor acestora şi să informeze imediat cea mai apropiată unitate de gospodărire a apelor asupra acestei poluări.

Unitățile de gospodărire a apelor au obligația să ia în considerare orice informație provenită de la persoane fizice sau juridice, altele decât utilizatorii sau cei care au produs poluarea accidentală, să identifice poluantul şi cauzele poluării.

Poluarea intenționată se pedepseşte. În caz de poluare accidentală, unitățile de gospodărire a apelor vor avertiza imediat utilizatorii şi autoritățile administrației publice ale localităților din aval pentru a lua măsuri de protecție a apelor şi de evitare sau diminuare a pagubelor.

Persoanele juridice utilizatori de apă, potențialii poluatori, precum şi unitățile de gospodărire a apelor, administrațiile porturilor maritime şi fluviale şi ale canalelor navigabile şi ceilalți utilizatori de apă au obligația dotării cu mijloace specifice de intervenție în cazuri de poluări accidentale.

Deținătorii de mijloace specifice de intervenție în caz de poluare accidentală a apei sunt obligați să le utilizeze, indiferent de cauza apariției fenomenului de poluare[3].

Persoanele fizice sau juridice care au suferit daune materiale cauzate de o poluare accidentală produsă în amonte sau de distrugerea unei construcții de retenție a apei din amonte au dreptul la despăgubire de la persoana fizică sau juridică ce se face vinovată, potrivit legii.

[1] Potrivit art. 21 din Legea apelor nr. 107/1996, modificată.
[2] Potrivit art. 22 din Legea apelor nr. 107/1996, modificată.
[3] Conform art. 23 din Legea apelor nr. 107/1996, modificată.

Cheltuielile efectuate de persoane fizice sau persoane juridice, inclusiv de către Administrația Națională „Apele Române", pentru înlăturarea efectelor poluării accidentale, se suportă de cel care a produs poluarea.

Cel care a produs poluarea suportă și cheltuielile ocazionate de monitorizarea evoluției undei poluante, de determinare a tipului de poluant, precum și de constatare a efectelor poluării[1].

6.3. Regimul de folosire a albiilor

20. Pe malurile apelor aparținând domeniului public, dacă nu sunt impuse restricții, orice persoană fizică are dreptul de acces liber, pe propria răspundere, pentru plimbare sau recreere, fără a produce prejudicii apelor, albiilor, malurilor și riveranilor.

În zonele special organizate ori amenajate pentru agrement pe malurile apelor, accesul este permis în condițiile stabilite de deținătorii acestor zone și cu respectarea prevederilor înscrise în autorizația de gospodărire a apelor, eliberată acestora.

Circulația pe cursurile de apă, lacuri naturale sau pe mare, cu bărci de agrement fără motor, se efectuează liber, cu respectarea drepturilor riveranilor și reglementărilor legale.

Dreptul de folosință a albiilor minore, a plajei și a țărmului mării se dobândește numai după obținerea autorizației de gospodărire a apelor[2].

Deținătorii terenurilor din aval sunt obligați să primească apele ce se scurg în mod natural de pe terenurile situate în amonte.

Lucrările de barare sau de traversare a cursurilor de apă, care pot constitui obstacol în curgerea naturală a apelor, vor fi astfel concepute, realizate și exploatate încât să nu influențeze defavorabil curgerea apelor, în vederea asigurării atât a stabilității acestor lucrări, a albiilor minore și a malurilor, cât și pentru prevenirea unor efecte distructive sau păgubitoare. Lucrările construite fără a avea în vedere astfel de cerințe trebuie modificate sau demolate de proprietarii sau deținătorii lor, în condițiile și la termenele stabilite de Administrația Națională „Apele Române". În caz contrar, autoritatea publică centrală din domeniul apelor, prin unitățile sale teritoriale, este abilitată să aplice sancțiuni potrivit legii, din oficiu sau la sesizarea Administrației Naționale „Apele Române".

Obturarea sau blocarea, sub orice formă, precum și scoaterea din funcțiune, în orice mod, a construcțiilor și instalațiilor de descărcare a apelor mari, sunt interzise.

Deținătorii de lucrări pe cursul de apă sau care au legătură cu apele, care au suferit daune materiale cauzate de nerespectarea cerințelor legale menționate mai sus, au dreptul la despăgubire de la persoanele fizice sau juridice care se fac vinovate de producerea acestora[3].

Orice activitate pe luciul de apă, în albii minore, arii protejate ori în zone de protecție, inclusiv navigația, plutăritul, flotajul, exploatarea agregatelor minerale sau recoltarea stufului, precum și exploatarea fondului piscicol și pescuitul sportiv se vor realiza astfel încât să nu producă efecte negative asupra apei, malurilor și albiilor cursurilor de apă, malurilor și cuvetelor lacurilor, monumentelor naturii, construcțiilor, lucrărilor sau instalațiilor existente în albii și să influențeze cât mai puțin folosirea apelor de către alți utilizatori. În nicio situație nu este permisă deteriorarea calității apei[4].

---

[1] Conform art. 24 din Legea apelor nr. 107/1996, modificată.
[2] Conform art. 25 din Legea apelor nr. 107/1996, modificată.
[3] Conform art. 26 din Legea apelor nr. 107/1996, modificată.
[4] Conform art. 27 din Legea apelor nr. 107/1996, modificată.

6.4. Administrarea elementelor naturale complementare corpurilor de apă

21. Avizul de gospodărire a apelor este necesar și pentru lucrările construite pe ape sau care au legătură cu apele, realizate în albia majoră. Unele dintre aceste activități sunt cele silvice. Astfel, plantarea sau tăierea arborilor sau arbuștilor de pe terenurile situate în albiile majore ale cursurilor de apă și pe țărmul mării, fără avizul de gospodărire a apelor și avizul organelor silvice de specialitate, este interzisă.

De asemenea, activități cu caracter silvic se pot desfășura și în zona maritimă, fluvială sau a altor căi navigabile. Ele se pot efectua doar cu avizul organelor silvice de specialitate și al Administrației Naționale „Apele Române", defrișările necesare asigurării vizibilității semnalelor de balizaj și a mijloacelor de semnalizare, pe toată întinderea malurilor și apelor, în punctele pe care le va stabili autoritatea publică centrală din domeniul transporturilor[1].

Pădurile cu funcții speciale de protecție din bazinele de recepție ale lacurilor de acumulare, cele din bazinele cu grad mare de torențialitate și predispuse eroziunii, din albiile majore ale râurilor, din zonele dig-mal, precum și benzile de pădure situate de-a lungul râurilor neîndiguite aparțin grupei de păduri cu funcții speciale de protecție a apelor și sunt gospodărite ca atare prin tratamente intensive, interzicându-se tăierile rase sau tratamentele cu perioadă scurtă de regenerare.

Pădurile de protecție a apelor, cele de protecție a solurilor, situate pe stâncării, grohotișuri, pe soluri erodate, pe terenuri cu înclinare mai mare de 35 grade și alte asemenea păduri se gospodăresc în regim special de protecție.

În perimetrele menționate mai sus se vor executa lucrări de combatere a eroziunii solului, de stingere a torenților și se vor aplica reguli speciale de întreținere a lucrărilor executate.

Pădurile din zonele de munte și de deal trebuie astfel gospodărite încât să nu contribuie la formarea inundațiilor și la producerea eroziunii solului[2].

O altă problemă delicată ce poate să apară în legătură cu gestionarea albiilor majore ale apelor se referă la substanțele periculoase care, în contact cu apa, pot provoca poluări grave ale acestora. Astfel, folosirea, transportul și manipularea de deșeuri și substanțe periculoase în zonele din jurul apelor și în alte locuri din care acestea ar putea ajunge în apele de suprafață, subterane sau marine se pot face numai în astfel de condiții încât să nu producă poluarea apelor.

Depozitarea deșeurilor și substanțelor periculoase în zone din apropierea apelor se face în conformitate cu avizul de gospodărire a apelor.

Depozitarea în albia majoră a materialelor sau a deșeurilor radioactive este interzisă.

Transportul pe apele interioare, pe Dunărea fluvială și maritimă și pe marea teritorială al substanțelor periculoase, inclusiv al materialelor radioactive, se poate face numai în condițiile unui aviz comun, emis, pentru fiecare caz în parte, de autoritatea publică centrală din domeniul apelor și autoritatea publică centrală din domeniul transporturilor. Aceste dispoziții se aplică și transportului în tranzit al acestora[3].

---

[1] Conform art. 30 din Legea apelor nr. 107/1996, modificată.

[2] Conform art. 31 din Legea apelor nr. 107/1996, modificată.

[3] Conform art. 32 din Legea apelor nr. 107/1996, modificată.

Nu în ultimul rând, legiuitorul își concentrează atenția și reglementează activitățile de exploatare a resurselor minerale de orice fel desfășurate în albiile majore ale apelor. În acest sens, legea îndrituiește autoritatea publică centrală din domeniul apelor să concesioneze sau să închirieze o parte din domeniul public al apelor în scopul exploatării apelor de suprafață sau subterane, cu excepția apelor geotermale, a materialelor din acestea și din maluri, precum și în scopul valorificării vegetației din albiile minore și de pe maluri, folosirii energiei apelor, exploatării luciului de apă pentru agrement ori sporturi nautice, ca și pentru alte activități, cu respectarea prevederilor legale.

Dreptul de exploatare a agregatelor minerale din albiile sau malurile cursurilor de apă, cuvetele lacurilor, bălților, prin exploatări organizate, se acordă de autoritatea de gospodărire a apelor pe baza avizului și a autorizației de gospodărire a apelor, cu avizul deținătorilor de lucrări hidrotehnice în albie din zonă. Perimetrele de exploatare se amplasează pe cursurile de apă, numai în zone care necesită decolmatare, reprofilarea albiei și regularizarea scurgerii, pe baza unui studiu tehnic zonal privind influența exploatării asupra cursului de apă. Pentru autorizarea acestor activități, pe apele naționale navigabile, precum și pe celelalte cursuri de apă în amonte cu 1 km și în aval cu 2 km față de lucrările de artă sau dacă au în lungul lor infrastructură aflată în administrarea instituțiilor publice/societăților naționale/companiilor naționale/societăților comerciale/regiilor autonome din domeniul transporturilor, construcțiilor și turismului, la o distanță mai mică decât cea prevăzută în actele normative în vigoare, față de zona de protecție, este obligatorie și obținerea avizului acestora.

Exploatarea agregatelor minerale este permisă numai cu respectarea condițiilor de scurgere a apelor și de asigurare a stabilității malurilor și fără afectarea construcțiilor din zone ce au legătură directă sau indirectă cu regimul de curgere a apelor. Este interzisă exploatarea agregatelor minerale din albia majoră sau terase la o distanță mai mică de 300 m din axul digurilor de contur al lacurilor de acumulare, fără avizul deținătorului construcției hidrotehnice.

Dreptul de exploatare a agregatelor minerale necesare interesului public local se acordă, în limita cantității maxime de 5.000 m^3 pe an, din care 1.000 m^3 pe an gratuit, autorității administrației publice locale prin autorizația de gospodărire a apelor. Această autorizație se eliberează anual, gratuit, la cererea consiliilor locale. Pentru exploatarea pe cursurile de apă care sunt traversate sau au în lungul lor infrastructura aflată în administrarea instituțiilor publice/societăților naționale/companiilor naționale/societăților comerciale/regiilor autonome din domeniul transporturilor, construcțiilor și turismului, la o distanță mai mică decât cea prevăzută în actele normative în vigoare, față de zona de protecție, este necesar avizul acestora.

Dreptul de exploatare a agregatelor minerale, în cazuri de urgență ca: viituri, precipitații care au avariat sau au distrus poduri, drumuri, obiective economice, gospodării individuale, în scopul refacerii acestora, în limita cantității maxime de 2.000 m^3/an, se acordă, gratuit, pe baza notificării de începere a execuției, emisă de autoritățile bazinale de ape. Pentru exploatarea pe cursurile de apă care sunt traversate sau au în lungul lor infrastructura aflată în administrarea instituțiilor publice/societăților naționale/companiilor naționale/societăților comerciale/regiilor autonome din domeniul transporturilor, construcțiilor și turismului, la o distanță mai mică decât cea prevăzută în actele normative în vigoare, față de zona de protecție, este necesar avizul acestora.

Lucrările de dragare efectuate pe căile navigabile pentru menținerea adâncimii de navigație se execută fără aviz de gospodărire a apelor. Locurile de depozitare a materialului rezultat din lucrările de dragare și condițiile care trebuie îndeplinite se stabilesc anual de către Administrația Națională „Apele Române", Administrația Fluvială a Dunării de Jos – R.A. și Compania Națională „Administrația Canalelor Navigabile" – S.A. – Constanța.

Proprietarii/administratorii lucrărilor inginerești de artă (poduri) sunt obligați să asigure secțiunea optimă de scurgere a apelor, pe cheltuială proprie, în limita a două lungimi ale lucrării de artă (poduri) în albia majoră în amonte și în limita unei lungimi a lucrării de artă (poduri) în albia minoră aval, pentru a respecta parametrii avizați.

Este interzisă exploatarea de agregate minerale în zonele de protecție instituite potrivit Legii apelor nr. 107/1996, precum și în zonele de protecție sanitară cu regim sever a captărilor de apă din surse de suprafață sau subterane.

Închirierea sau concesionarea plajei mării se face cu avizul autorității publice centrale din domeniul turismului.

Persoanele juridice care efectuează extracții de agregate minerale de pe terenuri situate în domeniul public al statului aflate în administrarea Administrației Naționale „Apele Române" au obligația obținerii tuturor avizelor și acordurilor legale[1].

În fine, poate cele mai importante activități ce se pot desfășura în legătură cu apele sunt chiar cele de amenajare a cursurilor de apă, fie prin lucrări de drenaj, fie prin lucrări de îndiguire. Astfel, zonele în care albiile sunt amenajate prin lucrări de apărare, consolidare, terasamente sau alte asemenea lucrări, obligația de întreținere, reparare sau refacere a unor astfel de lucrări, ca și de întreținere a albiilor în zona amenajată, a cuvetelor și a malurilor revine celor care au în administrare sau în exploatare lucrările respective.

Deținătorii cu orice titlu ai terenurilor, care au avantaje din întreținerea și amenajarea lucrărilor de apărare, plătesc administratorului acestor lucrări cheltuieli ocazionate de amenajarea și întreținerea acestora corespunzător avantajului. Fondurile astfel constituite vor fi utilizate de administratorul lucrărilor de apărare pentru întreținerea și repararea acestora. Autoritatea publică centrală din domeniul apelor va stabili metodologia de determinare a cotei de participare la cheltuielile de întreținere și amenajare a lucrărilor de apărare, care se aprobă prin ordin al conducătorului autorității publice centrale, la propunerea Administrației Naționale „Apele Române".

Întreținerea albiei minore în aval de o lucrare de barare sau de evacuarea unei folosințe hidroenergetice revine deținătorului cu orice titlu al acelei lucrări, pe zona de influență a amenajării, ce nu poate fi mai mică de 500 m.

Întreținerea albiei minore pe zonele neamenajate revine Administrației Naționale „Apele Române" și unității administrativ-teritoriale pe al cărei teritoriu administrativ se află[2].

6.5. Activități specifice de administrare și gospodărire a apelor

22. Prin gospodărirea apelor se înțelege activitățile de cunoaștere, utilizare, valorificare, raționare, menținere sau îmbunătățire a resurselor de apă pentru satisfacerea nevoilor sociale și economice în condițiile de protejare, precum și pentru prevenirea și combaterea acțiunilor distructive ale apelor.

[1] Conform art. 33 din Legea apelor nr. 107/1996, modificată.

[2] Conform art. 34 din Legea apelor nr. 107/1996, modificată.

Pentru realizarea acestor obiective se utilizează mijloace tehnice şi măsuri legislative, economice şi administrative.

6.5.1. Cunoaşterea resurselor de apă

23. Gospodărirea unitară a apelor se realizează pe bazine hidrografice şi se întemeiază pe cunoaşterea cantitativă şi calitativă a resurselor de apă, utilizându-se în acest scop cele mai noi cuceriri ale ştiinţei.

De asemenea, gospodărirea apelor este o activitate permanentă şi unitară de supraveghere pe bază de observaţii şi măsurători asupra fenomenelor hidrometeorologice reale, dar şi de prognoză a evoluţiei acestora.

Informaţiile hidrometeorologice, hidrogeologice şi de gospodărire a apelor se colectează, se gestionează şi se comunică autorităţilor publice centrale şi locale, dar şi publicului larg în scopul prevenirii şi combaterii eventualelor calamităţi naturale ori situaţiilor păgubitoare sau periculoase de către autoritatea naţională de meteorologie şi hidrologie în colaborare cu Administraţia Naţională „Apele Române" şi Ministerul Mediului.

În felul acesta, s-a constituit fondul naţional de date privind gospodărirea apelor, care se ţine la zi de către Administraţia Naţională „Apele Române" şi se transmite tuturor autorităţilor publice interesate, Agenţiei Naţionale pentru Protecţia Mediului şi, mai departe, către Agenţia Europeană a Protecţiei Mediului.

Gospodărirea apelor se desfăşoară şi se bazează pe cunoaşterea ştiinţifică, complexă, cantitativă şi calitativă a resurselor de apă ale ţării, realizată printr-o activitate unitară şi permanentă de supraveghere, observaţii şi măsurători asupra fenomenelor hidrometeorologice şi resurselor de apă, inclusiv de prognozare a evoluţiei naturale a acestora, ca şi a evoluţiei lor sub efectele antropice, precum şi prin cercetări multidisciplinare.

Pentru apele de suprafaţă, programele de monitoring vor cuprinde:

a. monitorizarea volumului şi nivelului sau a debitului pentru definirea stării ecologice şi chimice, precum şi a potenţialului ecologic;

b. monitorizarea stării ecologice şi chimice, precum şi a potenţialului ecologic.

Pentru apele subterane, programele de monitoring vor cuprinde monitorizarea stării chimice şi cantitative.

Pentru zonele protejate, programele de monitoring vor cuprinde prevederile specifice legislaţiei care a condus la stabilirea acestora.

Informaţiile hidrometeorologice, hidrogeologice şi cele de gospodărire a apelor se obţin prin unităţi ale Administraţiei Naţionale „Apele Române", de la alte unităţi specializate autorizate şi direct de la utilizatorii de apă. Toate acestea constituie Fondul naţional de date de gospodărire a apelor.

Modul de organizare, păstrare şi gestionare a Fondului naţional de date de gospodărire a apelor se stabileşte unitar de către autoritatea publică centrală din domeniul apelor. Întocmirea şi ţinerea la zi a acestui fond de date se asigură de Administraţia Naţională „Apele Române".

Unităţile specializate autorizate, ca şi utilizatorii de apă care produc informaţii ce pot constitui Fondul naţional de date de gospodărire a apelor sunt obligaţi să le păstreze timp de 5 ani şi să le transmită lunar la Administraţia Naţională „Apele Române", în baza unei proceduri stabilite de autoritatea publică centrală din domeniul apelor.

Fondul național de date de gospodărire a apelor include și evidența apelor ce aparțin domeniului public, parte a sistemului informațional din domeniul gospodăririi apelor, denumit Cadastrul apelor. Modul de organizare a Fondului național de date hidrologice și de gospodărire a apelor și a Cadastrului apelor se stabilește de către autoritatea publică centrală din domeniul apelor, iar actualizarea acestora se asigură de Administrația Națională „Apele Române". Se mandatează autoritatea publică centrală din domeniul apelor, prin Administrația Națională „Apele Române", să înscrie în cartea funciară dreptul de proprietate al statului asupra bunurilor din domeniul public al statului aflate în administrarea Administrației Naționale „Apele Române".

Costurile pentru întocmirea documentațiilor tehnice cadastrale, precum și a celor necesare pentru înscrierea dreptului de proprietate a statului în cartea funciară asupra bunurilor se suportă din bugetul de stat, prin bugetul autorității publice centrale din domeniul apelor.

Autoritățile publice, persoanele fizice și juridice au acces la informațiile ce constituie Fondul național de date hidrologice și de gospodărire a apelor, în baza unei proceduri stabilite de autoritatea publică centrală din domeniul apelor. Folosirea de către acestea a informațiilor conținute în Fondul național de date hidrologice și de gospodărire a apelor în scopuri comerciale este permisă numai contra cost[1].

Deținătorii de informații ce constituie Fondul național de date de gospodărire a apelor pot refuza, motivat, furnizarea de astfel de informații, în cazul în care acestea afectează:

a. siguranța națională;

b. desfășurarea unor acțiuni în curs de urmărire penală sau de judecată;

c. confidențialitatea industrială și comercială. Prin aceasta se înțelege situațiile în care se dezvăluie și se folosesc secrete de comerț, într-o maniera contrară practicilor comerciale loiale.

Unitățile și instalațiile autonome care furnizează informații hidrologice, hidrogeologice și meteorologice specifice gospodăririi apelor, precum și informații privind caracteristicile cantitative și calitative ale resurselor de apă formează rețeaua națională de observații pentru gospodărirea apelor. Pentru asigurarea continuității și omogenității șirurilor de informații, unitățile și instalațiile autonome ale rețelei naționale de observații nu pot fi dezafectate decât în situații deosebite, de interes național. Dezafectarea se face cu aprobarea autorității publice centrale din domeniul apelor și cu obligarea solicitantului de a asigura proiectarea, execuția și punerea în funcțiune a unității sau a instalațiilor în noul amplasament, anterior începerii operațiunilor de dezafectare[2].

În scopul asigurării unei calități corespunzătoare a observațiilor și măsurătorilor meteorologice specifice, în jurul platformelor meteorologice se instituie zone de protecție a căror lățime este de 30 m. În aceste zone de protecție este interzisă executarea oricăror construcții sau instalații supraterane.

Amplasarea pe o distanță de până la 500 m în jurul și în afara zonei de protecție de construcții mai înalte decât o șesime din distanța dintre construcție și limita zonei de protecție, de rețele de înaltă tensiune sau de telecomunicații, de obiective care emit în atmosferă fum sau pulberi, de sisteme de irigații prin aspersiune, ca și plantarea de perdele

[1] Conform art. 35 din Legea apelor nr. 107/1996, modificată.

[2] Conform art. 36 din Legea apelor nr. 107/1996, modificată.

forestiere se fac numai în baza avizului de amplasament eliberat de autoritatea publică centrală din domeniul apelor.

De asemenea, pentru asigurarea unei calități corespunzătoare a observațiilor și măsurătorilor hidrometrice, se interzice efectuarea de lucrări în albii sau exploatarea agregatelor minerale în zonele aval și amonte ale stațiilor hidrometrice, pe o distanță de 5 ori lățimea cursului de apă, măsurată la debite medii[1].

6.5.2. Protecția albiilor minore, a malurilor și a lucrărilor de gospodărire a apelor

24. Delimitarea albiilor minore se realizează de Administrația Națională „Apele Române" împreună cu autoritatea de cadastru funciar și cu deținătorii terenurilor riverane.

În scopul asigurării protecției albiilor, malurilor, construcțiilor hidrotehnice și îmbunătățirii regimului de curgere al apelor, se instituie zone de protecție pentru:

a. albia minoră a cursurilor de apă;

b. suprafața lacurilor naturale sau a bălților acoperite de apă și de vegetație acvatică, precum și a plajei și falezei mării;

c. suprafața lacurilor de acumulare corespunzătoare cotei aferente debitului de verificare a acestora;

d. suprafețele ocupate de lucrări de amenajare sau de consolidare a albiilor minore, de canale și derivații de debite la capacitatea maximă de transport a acestora, precum și de alte construcții hidrotehnice realizate pe ape;

e. lucrări de apărare împotriva inundațiilor;

f. construcții și instalații hidrometrice, precum și instalații de determinare automată a calității apelor[2].

Măsurile și amenajările pentru protecția albiilor minore ale cursurilor de apă, a plajei și țărmului Mării Negre, a lucrărilor ce se construiesc pe ape sau care au legătură cu apele se stabilesc prin prescripții de reglementare și norme tehnice ce se elaborează de autoritatea publică centrală din domeniul apelor.

Debitele de servitute și cele salubre, obligatorii în albii, în raport cu specificul sectoarelor de râu respective, cu gradul de amenajare a bazinelor hidrografice, ținând seama de solicitarea resurselor de apă și cu asigurarea respectării condițiilor impuse pentru protecția ecosistemelor acvatice, conform legii, se stabilesc, pe etape, de către Administrația Națională „Apele Române"[3].

În situația în care un curs de apă își formează o albie nouă, părăsind în mod natural pe cea veche, riveranii sau utilizatorii de apă pot să solicite, prin derogare de la prevederile art. 496 din Codul civil, în termen de un an, aprobarea Administrației Naționale „Apele Române" pentru readucerea apei în vechea albie, pe cheltuiala acestora. Litigiile se soluționează de instanțele judecătorești.

Dacă, în termen de un an de la sfârșitul anului în care apa a părăsit albia, nu se formulează o cerere, albia veche rămâne în proprietatea riveranilor, iar albia nouă se

[1] Conform art. 37 din Legea apelor nr. 107/1996, modificată.
[2] Conform art. 40 din Legea apelor nr. 107/1996, modificată.
[3] Conform art. 41 din Legea apelor nr. 107/1996, modificată.

consideră albie naturală, se introduce în domeniul public al statului, se înregistrează în Cadastrul apelor şi se dă în administrarea Administrației Naționale „Apele Române".

Pentru realizarea unor interese publice, readucerea apei în albia veche se realizează la propunerea Administrației Naționale „Apele Române", cu consultarea riveranilor, cu avizul comitetului de bazin şi cu aprobarea Ministerului Apelor şi Pădurilor, cheltuielile suportându-se de la bugetul de stat[1].

7. Amenajarea bazinelor hidrografice

7.1. Planificarea în domeniul managementului şi amenajării apelor

25. În vederea stabilirii orientărilor fundamentale privind gospodărirea durabilă, unitară, echilibrată şi complexă a resurselor de apă şi a ecosistemelor acvatice, precum şi pentru protejarea zonelor umede se elaborează scheme directoare pe bazine sau grupe de bazine hidrografice. Schema directoare este instrumentul principal de planificare, dezvoltare şi gospodărire a apelor la nivelul districtului de bazin hidrografic şi este alcătuită din[2]:

- planul de amenajare a bazinului hidrografic – componenta de gospodărire cantitativă;
- planul de management al bazinului hidrografic – componenta de gospodărire calitativă.

Planurile de management al districtelor hidrografice se elaborează şi se adoptă în conformitate cu termenele stabilite în Directiva 2000/60/CE a Parlamentului European şi a Consiliului din 23 octombrie 2000 de stabilire a unui cadru de politică comunitară în domeniul apei.

Schemele directoare fixează într-o manieră integrată obiectivele de mediu pentru corpurile de apă de suprafață şi subterane, urmărind să se asigure:

a. o stare bună a apelor de suprafață sau, pentru corpurile de apă artificiale sau puternic modificate, un bun potențial ecologic şi o stare chimică bună a apelor de suprafață;

b. o stare chimică bună şi un echilibru între cantitatea prelevată şi reîncărcarea apelor pentru toate resursele de apă subterană;

c. realizarea obiectivelor special definite pentru zonele protejate, cu scopul de a reduce tratamentul necesar pentru producția de apă destinată consumului uman, cu respectarea cerințelor prevăzute în Legea nr. 458/2002, cu modificările şi completările ulterioare;

d. protecția şi apărarea împotriva acțiunii distructive a apelor.

Schemele-cadru de gospodărire a apelor existente vor constitui baza schemelor directoare şi îşi vor păstra valabilitatea până la intrarea în vigoare a planurilor de management. În vederea elaborării schemelor directoare se efectuează o analiză a caracteristicilor bazinelor hidrografice şi a impactului activităților umane asupra stării corpurilor de apă de suprafață şi subterane, precum şi analiza economică a utilizării apei.

După aprobarea primelor scheme directoare, acestea se actualizează la fiecare 6 ani. Analizele caracteristicilor districtelor de bazine hidrografice, impactului activităților umane

---

[1] Conform art. 42 din Legea apelor nr. 107/1996, modificată.

[2] Conform Ordinului ministrului mediului şi gospodăririi apelor nr. 1.258/2006 privind aprobarea Metodologiei şi a Instrucțiunilor tehnice pentru elaborarea schemelor directoare.

asupra stării corpurilor de apă şi analiza economică a utilizatorilor de apă sunt revizuite şi, dacă este cazul, sunt actualizate cu cel puțin 3 ani înainte de fiecare actualizare a schemelor directoare.

Comitetul de bazin implică în elaborarea şi actualizarea schemei directoare reprezentanții autorităților publice centrale, consiliilor județene şi consiliilor locale, unităților industriale şi din agricultură, institutelor de cercetare, care au obligația de a comunica toate informațiile utile aflate în competența lor[1].

26. Participarea activă a publicului la luarea deciziilor în domeniul gospodăririi apelor este asigurată potrivit prevederilor Ordinului ministrului mediului şi gospodăririi apelor nr. 1.044/2005 pentru aprobarea Procedurii privind consultarea utilizatorilor de apă, riveranilor şi publicului la luarea deciziilor în domeniul gospodăririi apelor.

Prin intermediul paginii de internet proprii, administrațiile bazinale de apă din subordinea Administrației Naționale „Apele Române" şi Comitetul de bazin pun la dispoziția publicului, pe parcursul unei perioade de cel puțin 6 luni:

a. un calendar şi un program de lucru, incluzând procedura de consultare, cu cel puțin 3 ani înainte de data prevăzută pentru aprobarea schemei directoare actualizate;

b. o sinteză a problemelor care există în bazin în domeniul gospodăririi apelor, cu cel puțin 2 ani înainte de data prevăzută pentru aprobarea schemei directoare actualizate;

c. proiectul schemei directoare, cu cel puțin un an înainte de data prevăzută pentru aprobarea schemei directoare actualizate;

d. la cerere, documentele de referință şi informațiile utilizate la elaborarea proiectului schemelor directoare[2].

27. În corelare cu prevederile schemelor directoare se elaborează **programe de măsuri** care să țină seama de rezultatele analizelor realizate pentru atingerea obiectivelor menționate anterior, privind asigurarea protecției cantitative şi calitative a apelor, apărarea împotriva acțiunilor distructive ale apelor, precum şi valorificarea potențialului apelor, în raport cu cerințele dezvoltării durabile a societății şi în acord cu strategia şi politicile de mediu incluzând dezvoltarea lucrărilor, instalațiilor şi amenajărilor de gospodărire a apelor[3].

28. Componentele schemelor directoare şi programele de măsuri se elaborează şi se actualizează de către Administrația Națională „Apele Române", se avizează de către Comitetul de bazin, la propunerea autorității publice centrale din domeniul apelor, şi se aprobă prin hotărâre a Guvernului.

Toate activitățile social-economice, inclusiv amenajarea bazinelor hidrografice, protecția mediului şi amenajarea teritoriului se corelează cu prevederile schemelor directoare.

În vederea implementării măsurilor de bază, trebuie luate măsuri corespunzătoare pentru a nu conduce la creşterea poluării apelor marine. Aplicarea măsurilor de bază nu poate duce, în mod direct sau indirect, la creşterea poluării apelor de suprafață. Această cerință nu se aplică în cazul în care ar conduce la creşterea poluării mediului în ansamblu.

---

[1] Conform art. 43 alin. (1), (1^1), (1^4), (1^5), (1^6) din Legea apelor nr. 107/1996, modificată.

[2] Conform art. 43 alin. (1^7) din Legea apelor nr. 107/1996, modificată.

[3] Conform art. 43 alin. (1^8) din Legea apelor nr. 107/1996, modificată.

În situația în care datele de monitoring sau alte date arată că obiectivele de mediu pentru corpurile de apă de suprafață și subterane nu pot fi atinse, autoritatea publică centrală din domeniul apelor trebuie să se asigure că:

a. sunt investigate cauzele neîndeplinirii obiectivelor prevăzute;

b. avizele și autorizațiile de gospodărire a apelor sunt examinate și, dacă este necesar, revizuite;

c. programele de monitoring sunt revizuite și modificate, după caz;

d. sunt stabilite măsurile suplimentare care pot fi necesare pentru atingerea obiectivelor de mediu pentru corpurile de apă de suprafață și subterane, precum și limite mai stricte, dacă este cazul.

În situația în care obiectivele de mediu pentru corpurile de apă de suprafață și subterane nu pot fi îndeplinite ca urmare a unor circumstanțe cu cauze naturale de forță majoră, care apar în mod excepțional sau care nu pot fi prevăzute, cum ar fi inundațiile extreme sau seceta prelungită, nu este necesară luarea de măsuri suplimentare[1].

Informațiile necesare pentru elaborarea schemelor directoare și a programelor de măsuri, inclusiv cele pentru stabilirea cerințelor de apă, de valorificare a potențialului apelor și de apărare împotriva inundațiilor pe ansamblul teritoriului național, pe etape de dezvoltare, se pun la dispoziția autorității publice centrale din domeniul apelor și Administrației Naționale „Apele Române" de către autoritățile publice centrale și locale, de principalii utilizatori de apă, precum și de organizațiile neguvernamentale interesate în amenajarea bazinelor hidrografice. Aceste informații vor fi puse și la dispoziția comitetelor de bazin[2].

29. Pentru bazine hidrografice mici sau părți de bazine hidrografice se întocmesc scheme locale de amenajare și de gospodărire a apelor, denumite în continuare scheme locale, care se încadrează în planurile de amenajare – componenta de gospodărire cantitativă din cadrul schemelor directoare. Schemele locale stabilesc obiectivele generale de punere în valoare și de protejare cantitativă și calitativă a resurselor de apă, a ecosistemelor acvatice și a zonelor umede, precum și obiectivele generale privind utilizarea durabilă și protecția tuturor categoriilor de resurse de apă din teritoriul respectiv.

Schema locală inventariază diferiții utilizatori care folosesc resursele de apă existente, stabilind starea resurselor de apă și a ecosistemelor acvatice. Aceasta ține seama de strategiile și de programele statului, ale colectivităților locale, ale instituțiilor publice, ale altor persoane fizice și persoane juridice, cu incidență asupra calității, repartiției și folosirii resurselor de apă, dar ținând seama și de protecția mediului acvatic natural, de necesitatea punerii în valoare a resurselor de apă, de evoluția previzibilă a localităților rurale și urbane și de echilibru ce trebuie asigurat între diferiții utilizatori de apă. Prin schema locală se evaluează mijloacele economice și financiare necesare pentru realizarea lucrărilor, instalațiilor și amenajărilor prevăzute. Aceasta trebuie să fie compatibilă cu orientările fixate în schema directoare[3].

Programele și deciziile administrative care au legătură cu apele trebuie să fie în concordanță cu prevederile schemelor directoare aprobate. La elaborarea documentațiilor tehnice se va ține seama de prevederile schemelor directoare, respectiv schemelor locale.

---

[1] Conform art. 43 alin. (2)-(6) din Legea apelor nr. 107/1996, modificată.

[2] Conform art. 44 din Legea apelor nr. 107/1996, modificată.

[3] Conform art. 45 din Legea apelor nr. 107/1996, modificată.

30. La nivelul fiecărei administrații bazinale de apă a Administrației Naționale „Apele Române" se organizează un Comitet de bazin.

Comitetul de bazin este format din maximum 21 de membri, după cum urmează:

a. doi reprezentanți ai autorității publice centrale din domeniul apelor și protecției mediului, dintre care unul este numit din cadrul agențiilor de protecția mediului din districtul bazinului hidrografic respectiv;

b. un reprezentant al direcțiilor de sănătate publică ale județelor din districtul bazinului hidrografic respectiv, numit de către Institutul Național de Sănătate Publică;

c. doi primari de municipii și un primar de oraș sau comună, aleși de primarii localităților din districtul bazinului hidrografic respectiv;

d. un reprezentant desemnat de organizațiile neguvernamentale cu sediul în districtul bazinului hidrografic respectiv;

e. un prefect din districtul bazinului hidrografic respectiv, numit de autoritatea publică centrală din domeniul administrației și internelor;

f. președinții consiliilor județene din districtul bazinului hidrografic respectiv;

g. trei reprezentanți ai utilizatorilor de apă din districtul bazinului hidrografic respectiv;

h. doi reprezentanți ai Administrației Naționale „Apele Române";

i. un reprezentant al Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor.

Reprezentanții administrației publice locale aleși în comitetul de bazin vor funcționa în cadrul acestuia numai pe durata exercitării mandatului funcției pe care o reprezintă. Prefectul și primarii aleși vor proveni din unități administrativ-teritoriale diferite. Reprezentanții utilizatorilor de apă se propun și se aleg de comitetul de bazin, în funcție de cerința de apă și de impactul apelor uzate evacuate asupra resurselor de apă. Membrii Comitetului de bazin pot fi schimbați de cei care i-au numit sau ales[1].

31. Comitetul de bazin colaborează cu Administrația Națională „Apele Române" la aplicarea strategiei și politicii naționale de gospodărire a apelor, în care scop trebuie:

a. să avizeze schemele directoare, inclusiv programele de măsuri pentru atingerea obiectivelor din schemele directoare și realizarea lucrărilor, instalațiilor și amenajărilor de gospodărire a apelor;

b. să avizeze planurile de prevenire a poluărilor accidentale și de înlăturare a efectelor lor, elaborate în funcție de condițiile districtului bazinului hidrografic respectiv;

c. să aprobe schemele locale, stabilind prioritățile tehnice și financiare, și să le integreze în schemele directoare;

d. să propună revizuirea normelor și standardelor din domeniul gospodăririi apelor și, în caz de necesitate, să elaboreze norme de calitate a apei evacuate, proprii bazinului hidrografic; aceste norme pot fi mai exigente decât cele la nivel național;

e. să propună, dacă este necesar, normative cu valori-limită de încărcare mai severe decât cele prevăzute de reglementările specifice în vigoare pentru evacuări de ape uzate, în vederea conformării cu obiectivele de calitate a apelor;

f. să aprobe încadrarea în categorii de calitate a cursurilor de apă din bazinul hidrografic respectiv;

---

[1] Conform art. 47 alin. (1)-(6) din Legea apelor nr. 107/1996, modificată.

BAVARIAN UNIVERSITY LIBRARY

g. să recomande prioritățile privind finanțarea și conformarea, în scopul realizării programelor de dezvoltare a lucrărilor, instalațiilor și amenajărilor de gospodărire a apelor;

h. să asigure informarea publicului, garantarea unei perioade de timp necesare primirii comentariilor publicului, să organizeze audieri publice asupra tuturor aspectelor propuse pentru aprobare și să asigure accesul publicului la documentele sale;

i. să avizeze lista zonelor protejate și măsurile de reconstrucție ecologică a zonelor propuse în acest scop;

j. să avizeze planurile de management al riscului la inundații[1].

32. Comitetele de bazin au următoarele **îndrituiri**:

a. pot lua în considerare și pot discuta orice aspecte noi privind cantitatea, calitatea și folosirea apei, ce pot apărea în districtul bazinului hidrografic respectiv;

b. pot constitui și împuternici subcomitete și grupe de lucru, a căror funcție va fi de informare, consultare și participare la luarea deciziilor;

c. pot solicita executarea de audieri, dacă consideră necesar;

d. pot propune acordarea de bonificații;

e. pot recomanda autorităților locale, în funcție de prioritatea și urgența realizării lucrărilor necesare, în special a celor de utilitate publică, legate de întreținerea albiilor, a lucrărilor de protecție împotriva inundațiilor și de prevenire a riscului la inundații, modul de asigurare a surselor financiare de la bugetele locale.

Comitetul de bazin are un secretariat tehnic permanent, format din 3-5 persoane, asigurat de administrația bazinală de apă a Administrației Naționale „Apele Române", subordonat acestuia.

Pentru executarea mandatului său, comitetul de bazin are acces la informațiile și resursele oricărei instituții publice[2].

7.2. Transmiterea informațiilor privitoare la amenajarea apelor

33. Autoritatea publică centrală din domeniul apelor **transmite Comisiei Europene** și celorlalte state membre interesate atât copii ale planurilor de management cuprinse în schemele directoare, cât și copii ale părții naționale a planului de management al bazinului hidrografic internațional al fluviului Dunărea, precum și ale tuturor actualizărilor ulterioare ale acestora, în termen de 3 luni de la publicarea lor în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Autoritatea publică centrală din domeniul apelor prezintă Comisiei Europene rapoarte de sinteză privind analizele efectuate și programele de monitoring realizate în scopul primului plan de management al bazinului hidrografic, în termen de 3 luni de la data finalizării acestora.

În termen de 3 ani de la data publicării fiecărui plan de management cuprins în schemele directoare sau a fiecărei versiuni actualizate, autoritatea publică centrală din domeniul apelor prezintă Comisiei Europene un raport interimar care descrie progresele înregistrate în punerea în aplicare a programului de măsuri.

---

[1] Conform art. 47 alin. (7) din Legea apelor nr. 107/1996, modificată.

[2] Conform art. 4 alin. (8)-(10) din Legea apelor nr. 107/1996, modificată.

Autoritatea publică centrală din domeniul apelor furnizează Comisiei Europene o listă a autorităților competente pe plan național în domeniul gospodăririi apelor și a autorităților competente din cadrul tuturor organismelor internaționale în domeniul apelor, la care România este parte, în termen de 6 luni de la data aderării.

Pentru fiecare autoritate competentă în cadrul fiecărui district de bazin hidrografic de pe teritoriul național și al porțiunii de district de bazin hidrografic internațional al fluviului Dunărea care este cuprinsă pe teritoriul României, autoritatea publică centrală din domeniul apelor furnizează Comisiei Europene următoarele informații:

a. denumirea și adresa autorității competente – denumirea și adresele oficiale ale autorităților din domeniul apelor în cadrul fiecărui district de bazin hidrografic de pe teritoriul național;

b. întinderea geografică a districtului de bazin hidrografic – numele principalelor râuri în cadrul districtului de bazin hidrografic, însoțită de o descriere precisă a limitelor districtului de bazin hidrografic; pe cât posibil, aceste informații vor fi disponibile în format GIS (Sistem informatic geografic) și/sau în format GISCO (Sistem informatic geografic al Comisiei Europene);

c. statutul legal al autorității competente – o descriere a statutului legal al autorității competente și, acolo unde este relevant, un rezumat sau o copie a acestui statut sau act de înființare ori echivalentul legal al acestui document;

d. responsabilități – o descriere a responsabilităților legale și administrative ale fiecărei autorități competente și a rolului său în cadrul fiecărui district de bazin hidrografic;

e. apartenența – acolo unde autoritatea competentă acționează ca unitate coordonatoare a altor autorități competente, se furnizează o listă a acestora, însoțită de un rezumat al relațiilor instituționale stabilite în vederea asigurării coordonării;

f. relațiile internaționale – în cazul districtului de bazin hidrografic internațional al fluviului Dunărea, care acoperă mai mult decât teritoriul național și include teritorii ale statelor care nu sunt membre ale Uniunii Europene, se furnizează o listă a relațiilor instituționale stabilite în vederea asigurării coordonării.

Autoritatea publică centrală din domeniul apelor informează Comisia Europeană asupra oricărei schimbări intervenite în informațiile furnizate, în termen de 3 luni de la efectuarea schimbării.

La identificarea unei probleme de gospodărire a apelor care nu poate fi rezolvată la nivel național, autoritatea publică centrală din domeniul apelor poate raporta Comisiei Europene și oricărui alt stat membru interesat asupra acestei probleme și poate face recomandări pentru rezolvarea sa.

7.3. Regimul lucrărilor efectuate pe ape sau în legătură cu apele

34. Lucrările care se construiesc pe ape sau care au legătură cu apele sunt:

a. lucrări, construcții și instalații care asigură gospodărirea complexă a apelor, inclusiv atenuarea apelor mari, prin modificarea regimului natural de curgere, cum sunt: baraje, acumulări permanente sau nepermanente, derivații hidrotehnice;

b. lucrări de folosire a apelor, cu construcțiile și instalațiile aferente: alimentări cu apă potabilă, industrială și pentru irigații, amenajări piscicole, centrale hidroelectrice, folosințe

hidromecanice, amenajări pentru navigație, plutărit și flotaj, poduri plutitoare, amenajări balneare, turistice sau pentru agrement, alte lucrări de acest fel;

c. lucrări, construcții și instalații pentru protecția calității apelor sau care influențează calitatea apelor: lucrări de canalizare și evacuare a apelor uzate, stații și instalații de prelucrare a calității apelor, injecții de ape în subteran, alte asemenea lucrări;

d. construcții de apărare împotriva acțiunii distructive a apei: îndiguiri, apărări și consolidări de maluri și albii, rectificări și reprofilări de albii, lucrări de dirijare a apei, combaterea eroziunii solului, regularizarea scurgerii pe versanți, corectări de torenți, desecări și asanări, alte lucrări de apărare;

e. traversări de cursuri de apă cu lucrările aferente: poduri, conducte, linii electrice etc.;

f. amenajări și instalații de extragere a agregatelor minerale din albiile sau malurile cursurilor de apă, lacurilor și din terase: balastiere, cariere etc.;

g. depozite de deșeuri menajere și industriale: iazuri de decantare, halde de steril, zguri și cenuși, șlamuri, nămoluri și altele asemenea;

h. plantări și defrișări de vegetație lemnoasă, perdele antierozionale și filtrante în zonele de protecție sau în albiile majore, care nu fac parte din fondul forestier;

i. lucrări, construcții și instalații care se execută pe malul mării, pe fundul apelor maritime interioare și al mării teritoriale, pe platoul continental, inclusiv lucrări pentru consolidarea falezelor, protecția și reabilitarea plajelor;

j. lucrări de prospecțiuni, de explorare/exploatare prin foraje terestre sau maritime, instalații hidromecanice, borne topohidrografice și alte lucrări de studii de teren în legătura cu apele;

k. lucrări și instalații pentru urmărirea parametrilor hidrologici sau urmărirea automată a calității apei;

l. lucrări de închidere a minelor și carierelor, a depozitelor menajere și industriale și de reconstrucție ecologică a zonelor afectate;

m. injectarea în structurile din care au provenit sau în formațiunile geologice care, din motive naturale, sunt permanent improprii pentru alte scopuri a apelor de zăcământ de la schelele de extracție, fără a produce poluarea straturilor de ape subterane traversate;

n. planuri de amenajare a teritoriului, planuri de urbanism general, zonal și de detaliu[1].

35. Documentațiile trebuie să ofere securitatea necesară, să răspundă normativelor și prescripțiilor tehnice, având în vedere interesele protecției mediului și amplasamentelor.

Se interzice amplasarea în zona inundabilă a albiei majore și în zonele de protecție, de noi obiective economice sau sociale, inclusiv de noi locuințe sau anexe ale acestora.

Se exceptează de la regula menționată mai sus, pentru zona inundabilă a albiei majore, cazurile în care sunt prevăzute lucrări de apărare împotriva inundațiilor, dimensionate corespunzător clasei de importanță. Lucrările executate în zona inundabilă se execută numai pe baza avizului de amplasament, emis conform legii.

Avizul de amplasament obținut în baza metodologiei elaborate de autoritatea publică centrală din domeniul apelor nu exclude obligația obținerii avizului de gospodărire a apelor și a celorlalte avize necesare, potrivit legii.

[1] Conform art. 48 alin. (1) din Legea apelor nr. 107/1996, modificată.

Obținerea avizului de amplasament și a avizului de gospodărire a apelor condiționează eliberarea de către autoritățile administrației publice emitente a autorizației de construire de lucrări.

Construcțiile și obiectivele existente, amplasate în zona inundabilă a albiei majore sau în zonele de protecție, vor fi identificate de administrațiile bazinale de apă, solicitându-se prin autoritățile administrației publice locale sau județene emitente a autorizației de construcție demolarea acestora. În situația în care demolarea nu este posibilă, beneficiarii vor fi obligați să declare pe propria răspundere că își asumă riscurile în caz de inundații.

Lucrările pot fi promovate și executate numai în baza avizului de gospodărire a apelor și, respectiv, notificării emise de Administrația Națională „Apele Române". Punerea în funcțiune sau exploatarea acestor lucrări se face numai în baza autorizației de gospodărire a apelor și, după caz, a notificării emise de Administrația Națională „Apele Române".

Pentru execuția lucrărilor noi și a intervențiilor constructive care modifică parametrii de bază ai lucrărilor existente de baraje, pentru retenții permanente sau nepermanente de apă, a barajelor și digurilor care realizează depozite de deșeuri industriale depuse prin hidromecanizare și a lucrărilor hidrotehnice speciale, emiterea avizului de gospodărire a apelor este condiționată de existența acordului de funcționare în siguranță emis de autoritatea publică centrală din domeniul apelor, în conformitate cu prevederile legale.

În cazul în care lucrările se efectuează în zona apelor naționale navigabile sau în zona cursurilor de apă care sunt traversate ori au în lungul lor infrastructura aflată în administrarea instituțiilor publice/societăților naționale/companiilor naționale/societăților comerciale/regiilor autonome din domeniul transporturilor, construcțiilor și turismului, este necesar și acordul autorității publice centrale din domeniul transporturilor, construcțiilor și turismului.

Avizul de gospodărire a apelor și avizul de amplasament sunt avize conforme. Pentru lucrările existente deja este necesară obținerea autorizației de funcționare în condiții de siguranță, care certifică îndeplinirea exigențelor de performanță în perioada de exploatare și este obligatorie pentru obținerea autorizațiilor de gospodărire a apelor și de protecția mediului.

Avizul, autorizația de gospodărire a apelor și notificarea nu exclud obligativitatea obținerii acordului și autorizației de mediu, potrivit legii.

Elaborarea documentațiilor pentru fundamentarea solicitării avizului de gospodărire a apelor trebuie să se bazeze pe studii meteorologice, hidrologice sau hidrogeologice, după caz, pe studii de gospodărire a apelor și de impact al lucrărilor respective asupra resurselor de apă și asupra zonelor riverane. Aceste studii și documentații pot fi întocmite de instituții publice sau private, abilitate de autoritatea publică centrală din domeniul apelor sau de o autoritate competentă din statele Uniunii Europene. Documentațiile de fundamentare trebuie să demonstreze că solicitantul avizului de gospodărire a apelor se poate conforma cerințelor legale[1].

Avizul de gospodărire a apelor își pierde valabilitatea după 2 ani de la emitere, dacă execuția lucrărilor respective nu a început în acest interval. Posesorul unui aviz de gospodărire a apelor are obligația să anunțe emitentului, în scris, data de începere a execuției, cu 10 zile înainte de aceasta.

Avizul de gospodărire a apelor este necesar și în caz de dezvoltare, modernizare sau retehnologizare a unor procese tehnologice sau a unor instalații existente ale utilizatorilor de

[1] Conform art. 52 din Legea apelor nr. 107/1996, modificată.

apă, dacă se modifică prevederile avizului obținut anterior, precum și dacă această modificare a intervenit până la promovarea lucrărilor respective.

Avizul de gospodărire a apelor este necesar și în cazul închiderii unor obiective construite pe ape sau care au legătură cu apele.

Documentațiile lucrărilor de interes public care se construiesc pe ape sau care au legătură cu apele trebuie avizate, chiar dacă realizarea acestora ar necesita restrângerea sau încetarea unor activități existente. Persoanele fizice și persoanele juridice afectate pot fi despăgubite în condițiile legii, dacă fac dovada că utilizează eficient apa sau că nu poluează resursele de apă. Lucrările de barare a cursurilor de apă trebuie să fie prevăzute cu instalații care să asigure debitul necesar în aval, precum și, după caz, cu construcțiile pentru migrarea ihtiofaunei în vederea atingerii stării bune a apelor.

Prin avizul de gospodărire a apelor, investitorul poate fi obligat să execute și alte lucrări necesare, necuprinse în documentația tehnică, astfel încât lucrările, construcțiile sau instalațiile propuse să nu producă pagube utilizatorilor de apă existenți sau riveranilor din amonte și din aval.

Pentru investițiile de tip microhidrocentrale beneficiarul este obligat să constituie o garanție financiară pentru blocarea amplasamentului, garanție care poate fi sub formă de depozit bancar, scrisoare de garanție bancară irevocabilă sau alte modalități prevăzute de lege. Garanția financiară se stabilește în conformitate cu instrucțiunile tehnice aprobate prin ordin al conducătorului autorității publice centrale din domeniul apelor[1].

Investitorul are obligația să notifice Administrației Naționale „Apele Române", cu cel puțin 20 de zile înainte, începerea execuției pentru următoarele categorii de activități și lucrări:

a. lucrări de dezvoltare, modernizare sau retehnologizare a unor procese tehnologice sau a unor instalații existente, dacă prin realizarea acestora nu se modifică parametrii cantitativi și calitativi finali ai folosinței de apă, înscriși în autorizația de gospodărire a apelor, pe baza căreia utilizatorul respectiv a funcționat înainte de începerea execuției unor astfel de lucrări;

b. instalațiile cu caracter provizoriu, pe durata de execuție a unor investiții, dacă debitul prelevat nu depășește 10 litri pe secundă, iar apele evacuate rezultate după folosire nu influențează calitatea resurselor de apă;

c. protecția sanitară a surselor de alimentare cu apă potabilă, a apelor minerale, a lacurilor și nămolurilor terapeutice;

d. traversări ale cursurilor de apă de către drumuri de exploatare, comunale sau județene, în bazine hidrografice mai mici de 10 km^2;

e. lucrări de cultură și refacere a pădurilor și de combatere a eroziunii solului, pe suprafețe totale mai mici de 20 km^2, inclusiv lucrări de regularizare a scurgerii pe versanți și corectări de torenți, pe lungimi mai mici de 10 km;

f. lucrări de captare a apei, dacă debitul prelevat nu depășește 2 litri/secundă, iar apele evacuate rezultate după folosire nu influențează calitatea resurselor de apă.

În cazuri de urgență ca: viituri, precipitații care au avariat sau distrus infrastructura de transport, obiective economice, în scopul refacerii acestora, pentru începerea execuției lucrărilor de exploatare a agregatelor minerale care se realizează în limita cantității maxime de 2.000 m^3, notificarea se va face cu cel puțin 3 zile înainte de începerea execuției[2].

---

[1] Conform art. 53 din Legea apelor nr. 107/1996, modificată.

[2] Conform art. 54 alin. (1) și (1^1) din Legea apelor nr. 107/1996, modificată.

36. Autorizația de gospodărire a apelor se eliberează în baza constatării tehnice în teren, în prezența beneficiarului – cel mai târziu o dată cu recepția investițiilor –, dacă sunt respectate prevederile legale privind gospodărirea apelor pentru punerea în exploatare a lucrărilor și exactitatea datelor cuprinse în cererea de autorizare și în documentația anexată la aceasta.

Dacă la verificarea în teren se constată lipsuri de natură a nu permite, potrivit prezentei legi, darea în funcțiune a investiției, emitentul autorizației de gospodărire a apelor va fixa un termen pentru efectuarea remedierilor sau a completărilor necesare. Dacă este cazul, emitentul autorizației de gospodărire a apelor poate refuza, motivat, eliberarea ei.

Autorizația de gospodărire a apelor se poate acorda și pe durată limitată, dacă lipsurile constatate cu ocazia verificării în teren permit punerea în funcțiune a investiției, fără pericol, din punct de vedere al gospodăririi apelor.

Modul de exploatare și întreținere a lucrărilor, construcțiilor și instalațiilor se înscrie în regulamentul de exploatare, care face parte integrantă din autorizația de gospodărire a apelor.

Prin autorizația de gospodărire a apelor, cât și prin actele complementare acesteia, trebuie impuse prevederi specifice privind mijloacele de supraveghere, modalitățile de control tehnic și mijloacele de intervenție în caz de incidente, avarii sau accidente și altele asemenea.

Pentru corpurile de apă care nu au atins starea bună sau potențialul ecologic bun în perioada prevăzută în schema directoare se impune reactualizarea prevederilor autorizațiilor de gospodărire a apelor[1].

37. Autorizația de gospodărire a apelor poate fi **modificată sau retrasă** de către emitent, fără despăgubiri, în următoarele cazuri:

a. în interesul salubrității publice și, în special, dacă modificarea sau retragerea este necesară pentru a înlătura o prejudiciere importantă a binelui comunității;

b. pentru prevenirea sau asigurarea combaterii efectelor inundațiilor sau, în caz de pericol, pentru securitatea publică;

c. în caz de pericol pentru mediul acvatic și, mai ales, dacă mediile acvatice sunt supuse unor condiții critice necompatibile cu protejarea acestora;

d. în cazuri de forță majoră, datorită schimbărilor naturale privind resursa de apă sau unor calamități naturale intervenite asupra instalațiilor utilizatorilor;

e. în situația în care lucrările sau instalațiile sunt abandonate sau nu sunt întreținute corespunzător, caz în care deținătorul acestora este obligat ca, din dispoziția Administrației Naționale „Apele Române", să le demoleze;

f. în situația nerealizării din vina beneficiarului a prevederilor programului de etapizare, anexă la actul de reglementare.

Autorizația de gospodărire a apelor poate fi **modificată** sau **retrasă** în situații în care apar cerințe noi de apă, care trebuie satisfăcute cu prioritate, acordându-se despăgubiri, potrivit legii.

Refuzul eliberării, precum și orice modificare sau retragere a unei autorizații de gospodărire a apelor trebuie motivate în scris solicitantului sau titularului de autorizație, după caz, de către cel care a decis măsura respectivă[2].

[1] Conform art. 55 alin. (1)-(6) din Legea apelor nr. 107/1996, modificată.

[2] Conform art. 56 din Legea apelor nr. 107/1996, modificată.

Retragerea autorizației de gospodărire a apelor atrage după sine obligativitatea încetării activității, precum și pierderea drepturilor obținute în baza Legii nr. 107/1996.

Autorizația de gospodărire a apelor poate fi **suspendată temporar**, fără despăgubiri, în următoarele cazuri:

a. dacă nu s-au respectat condițiile impuse inițial;

b. dacă lucrările, construcțiile și instalațiile autorizate nu prezintă siguranța în exploatare atât cu privire la rezistența structurilor, cât și la eficiența tehnologiilor adoptate;

c. pentru abateri repetate sau grave de la condițiile de folosire sau de evacuare a apei, prevăzute în autorizație, precum și în cazul în care utilizatorul nu realizează condițiile de siguranță în exploatare, ca și alte măsuri stabilite de autoritatea publică centrală din domeniul apelor și de Administrația Națională „Apele Române";

d. în caz de poluare accidentală a resurselor de apă, care amenință sănătatea populației sau produce pagube ecologice;

e. dacă titularul nu și-a respectat obligațiile legale, stabilite între el și administratorul resursei de apă[1].

În caz de poluare accidentală, autoritatea publică centrală din domeniul apelor poate dispune și oprirea activității poluatorului sau a instalației care provoacă poluarea apelor până la înlăturarea cauzelor.

Punerea în funcțiune a lucrărilor și instalațiilor, precum și a categoriilor de lucrări privind linii electrice, apărări și consolidări de maluri și albii, rectificări și reprofilări de albii, regularizarea scurgerii pe versanți, corectări de torente și combaterea eroziunii solului se face în baza notificării către Administrația Națională „Apele Române", cu 20 de zile înainte de aceasta, autorizația de gospodărire a apelor nefiind necesară.

38. Autoritatea publică centrală din domeniul apelor poate institui un **regim de supraveghere specială**, în caz de nerespectare a măsurilor stabilite pentru asigurarea condițiilor înscrise în autorizația de gospodărire a apelor. Pe toată durata acestui regim, utilizarea și epurarea apei se fac sub controlul direct al personalului anume desemnat de autoritatea publică centrală din domeniul apelor. Toate cheltuielile suplimentare determinate de aplicarea regimului de supraveghere specială se suportă de titularul autorizației de gospodărire a apelor[2].

Lucrările și instalațiile supuse autorizării sau notificării, care sunt folosite pentru prelevări de apă de suprafață sau subterană ori pentru evacuări în receptori naturali, trebuie să fie prevăzute cu mijloace de măsurare a debitelor și volumelor de apă prelevate sau evacuate și de determinare a calității apelor evacuate conform prevederilor autorizației de gospodărire a apelor.

Deținătorii lucrărilor și instalațiilor supuse autorizării sau notificării sunt obligați să asigure montarea și funcționarea mijloacelor de măsurare, să păstreze pe timp de 5 ani datele obținute din măsurători și să le transmită lunar Administrației Naționale „Apele Române".

Administrația Națională „Apele Române" pune la dispoziția persoanelor fizice și persoanelor juridice interesate toate datele și informațiile considerate de interes public[3].

---

[1] Conform art. 58 alin. (1) și (2) din Legea apelor nr. 107/1996, modificată.

[2] Conform art. 58 alin. (3) din Legea apelor nr. 107/1996, modificată.

[3] Conform art. 59 din Legea apelor nr. 107/1996, modificată.

Avizele și autorizațiile de gospodărire a apelor, precum și refuzul de emitere a acestora pot fi contestate potrivit Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare.

Lacurile de acumulare vor fi proiectate ca lucrări cu folosință complexă pentru a asigura alimentarea cu apă pentru populație, industrie și irigații, producerea de energie electrică, apărarea împotriva inundațiilor, piscicultură și agrement. La proiectarea barajelor și îndiguirilor se va analiza în mod obligatoriu necesitatea și se vor prevedea, în funcție de condițiile concrete din amplasament, lucrările necesare de apărări și consolidări de maluri, rectificări sau reprofilări de albii, lucrări de combatere a eroziunii solului.

Barajele și lacurile de acumulare se vor proiecta și se vor executa de unități de specialitate, cu respectarea exigențelor de performanță referitoare la siguranța barajelor[1].

Deținătorii de baraje și lacuri de acumulare, precum și de prize pentru alimentări cu apă, cu sau fără baraj, au obligația să întocmească regulamente de exploatare și planuri de avertizare și alarmare și să respecte prevederile acestora. Regulamentele de exploatare fac parte integrantă din autorizația de gospodărire a apelor[2].

39. Regulamentele de exploatare, elaborate în baza regulamentului-cadru stabilit de autoritatea publică centrală din domeniul apelor, detaliază și concretizează condițiile generale de exploatare coordonată, pe ansamblul districtului bazinului hidrografic, cuprinse în regulamentele de exploatare bazinale.

Regulamentele de exploatare se adaptează, pe etape, în limitele prevederilor autorizației de gospodărire a apelor, în funcție de dinamica cerințelor de apă sau de alte condiții.

Coordonarea exploatării lacurilor de acumulare pe districte de bazine hidrografice, indiferent de deținător, se asigură de Administrația Națională „Apele Române", în conformitate cu prevederile regulamentelor de exploatare bazinale. Regulamentele de exploatare bazinale se elaborează de Administrația Națională „Apele Române" în baza normelor metodologice stabilite prin ordin al conducătorului autorității publice centrale din domeniul apelor, se avizează de comitetele de bazin și se aprobă de autoritatea publică centrală din domeniul apelor.

În situații critice – secete prelungite, ape mari sau altele asemenea – exploatarea unui lac de acumulare se subordonează necesităților perioadei respective, potrivit regimului stabilit de Administrația Națională „Apele Române"[3].

Persoanele juridice care au în administrare sau în exploatare lucrări hidrotehnice sunt obligate să utilizeze prizele, barajele și lacurile de acumulare conform graficelor-dispecer, pe baza programelor lunare de exploatare și, corelat cu producerea de energie, să asigure debitele necesare folosințelor industriei, agriculturii, populației și a debitului necesar protecției ecosistemului acvatic.

Deținătorii de baraje, cu lacurile de acumulare aferente, și ai altor construcții hidrotehnice au obligația să monteze aparatura necesară urmăririi comportării în timp a acestora, să-și organizeze sistemul de urmărire a comportării în timp pe baza unor proiecte specializate, să realizeze expertizarea periodică a lucrărilor și să dețină autorizația de funcționare în siguranță, conform prevederilor legale[4].

---

[1] Conform art. 62 din Legea apelor nr. 107/1996, modificată.
[2] Conform art. 63 alin. (1) din Legea apelor nr. 107/1996, modificată.
[3] Conform art. 63 alin. (2)-(5) din Legea apelor nr. 107/1996, modificată.
[4] Conform art. 64 din Legea apelor nr. 107/1996, modificată.

Competențele de avizare și aprobare a regulamentelor de exploatare bazinale și a programelor de exploatare a lacurilor de acumulare se stabilesc de autoritatea publică centrală din domeniul apelor.

Evacuarea dintr-un lac de acumulare a unor volume de apă diferite de cele înscrise în regulamentul de exploatare, precum și efectuarea la mecanismele barajului a unor manevre neprevăzute în acesta se pot face numai cu aprobarea sau din dispoziția Administrației Naționale „Apele Române".

8. Apărarea împotriva inundațiilor sau a accidentelor la construcțiile hidrotehnice

8.1. Organizarea activităților specifice de apărare împotriva inundațiilor

40. Apărarea împotriva inundațiilor, fenomenelor meteorologice periculoase și accidentelor la construcții hidrotehnice reprezintă o **activitate de protecție civilă a populației, de interes național.**

Potrivit legii[1], prin apărarea împotriva inundațiilor, fenomenelor meteorologice periculoase și accidentelor la construcții hidrotehnice se înțelege:

a. măsuri de prevenire și de pregătire pentru intervenții;

b. măsuri operative urgente de intervenție după declanșarea fenomenelor periculoase cu urmări grave;

c. măsuri de intervenție ulterioară pentru recuperare și restabilire.

Activitățile de mai sus constituie o obligație pentru toate persoanele fizice și juridice, cu excepția persoanelor cu handicap, a bătrânilor și a altor categorii defavorizate.

Elaborarea strategiei și concepției de apărare împotriva inundațiilor, fenomenelor meteorologice periculoase și accidentelor la construcții hidrotehnice revine autorității publice centrale din domeniul apelor.

Deținătorii cu orice titlu de construcții hidrotehnice ale căror avarieri sau distrugeri pot pune în pericol vieți omenești și bunuri sau pot aduce prejudicii mediului sunt obligați să doteze aceste lucrări cu aparatură de măsură și control necesară pentru urmărirea comportării în timp a acestora, să instaleze sisteme de avertizare-alarmare în caz de pericol și să organizeze activitatea de supraveghere.

Coordonarea, îndrumarea și urmărirea activității de supraveghere a barajelor, a lacurilor de acumulare și a altor lucrări hidrotehnice, în vederea exploatării în siguranță a acestora, se realizează de către Comisia națională pentru siguranța barajelor și lucrărilor hidrotehnice, constituită din reprezentanți ai ministerelor, ai agenților economici interesați și ai instituțiilor publice interesate.

Structura, atribuțiile specifice, competențele și dotarea Comisiei naționale pentru siguranța barajelor și lucrărilor hidrotehnice se stabilesc prin regulament de organizare și funcționare și se aprobă prin ordin al conducătorului autorității publice centrale din domeniul apelor[2].

---

[1] Conform art. 67 din Legea apelor nr. 107/1996, modificată.

[2] Conform art. 68 din Legea apelor nr. 107/1996, modificată.

Coordonarea tehnică la nivel național a acțiunilor de prevenire și apărare împotriva inundațiilor, a fenomenelor meteorologice periculoase sau a accidentelor la construcțiile hidrotehnice sau intervenții la poluări accidentale se realizează de Comitetul ministerial pentru situații de urgență din cadrul Ministerului Mediului, constituit din conducerea ministerului, experți și specialiști din aparatul propriu al ministerului, Administrației Naționale „Apele Române", Administrației Naționale de Meteorologie, precum și din principalele unități deținătoare de construcții hidrotehnice cu rol de apărare împotriva inundațiilor[1].

Acțiunile operative de apărare împotriva inundațiilor, fenomenelor meteorologice periculoase și accidentelor la construcții hidrotehnice și intervențiile la poluările accidentale se organizează de comitetele județene pentru situații de urgență, respectiv de Comitetul pentru Situații de Urgență al Municipiului București, precum și de comitetele locale pentru situații de urgență.

Toți agenții economici, persoane fizice și juridice, au obligația să participe la acțiunile operative de apărare împotriva inundațiilor, fenomenelor meteorologice periculoase și accidentelor la construcțiile hidrotehnice organizate de comitetele județene pentru situații de urgență, în conformitate cu planurile de apărare împotriva inundațiilor, fenomenelor meteorologice periculoase, accidentelor la construcții hidrotehnice și poluărilor accidentale, aprobate conform legii.

Grupul de suport tehnic pentru gestionarea situațiilor de urgență generate de inundații, fenomene meteorologice periculoase, accidente la construcții hidrotehnice și poluări accidentale din cadrul comitetului județean pentru situații de urgență este condus de directorul Sistemului de Gospodărire a Apelor[2].

În cazul distrugerii sau deteriorării lucrărilor de apărare împotriva inundațiilor ori a unor construcții hidrotehnice datorită viiturilor, deținătorii cu orice titlu ai unor astfel de lucrări au obligația să refacă sau să repare aceste lucrări în cel mai scurt timp posibil.

Autoritățile publice centrale în domeniul silviculturii și îmbunătățirilor funciare au obligația promovării și realizării lucrărilor de combatere a eroziunii solului, regularizării scurgerii pe versanți, corectării torenților, în conformitate cu strategia națională de management al riscului la inundații, aprobată prin hotărâre a Guvernului, în scopul protejării în aval a cursurilor de apă, a lucrărilor inginerești de artă, a construcțiilor hidrotehnice și a obiectivelor sociale și economice.

Deținătorii de terenuri, indiferent de forma de proprietate, au obligația de a facilita realizarea și întreținerea ori repararea acestor lucrări[3].

Cheltuielile pentru acțiunile operative, de interes public, de apărare împotriva inundațiilor, fenomenelor meteorologice periculoase și accidentelor la construcții hidrotehnice, precum și cele pentru constituirea stocului de materiale și mijloace de apărare, se prevăd și se finanțează, după caz, din bugetul de stat, din bugetele locale și din surse proprii ale persoanelor fizice și ale persoanelor juridice.

În cazul în care sumele prevăzute în bugetul local al unui județ sau al unei localități, în care au avut loc inundații, fenomene meteorologice periculoase sau efecte negative ca urmare a unor accidente la construcții hidrotehnice, sunt insuficiente pentru combaterea și

[1] Conform art. 69 din Legea apelor nr. 107/1996, modificată
[2] Conform art. 71 din Legea apelor nr. 107/1996, modificată.
[3] Conform art. 72 din Legea apelor nr. 107/1996, modificată.

înlăturarea efectelor acestora, ele urmează să fie asigurare din Fondul de intervenție prevăzut în bugetul de stat, potrivit legii, la propunerea prefectului și cu avizul autorității publice centrale din domeniul apelor[1].

Regulamentul privind gestionarea situațiilor de urgență generate de inundații, fenomene meteorologice periculoase, accidente la construcții hidrotehnice și poluări accidentale și Normativul-cadru de dotare cu materiale și mijloace de intervenție operativă se elaborează de către autoritatea publică centrală din domeniul apelor, cu avizul Inspectoratului General pentru Situații de Urgență, și se aprobă prin ordin al conducătorului autorității publice centrale din domeniul administrației și internelor și al conducătorului autorității publice centrale din domeniul apelor.

Aplicarea măsurilor operative de apărare se realizează în mod unitar, pe baza planurilor de apărare împotriva inundațiilor, fenomenelor meteorologice periculoase sau accidentelor la construcții hidrotehnice, care se elaborează pe bazine hidrografice, județe și localități, precum și la obiectivele care pot fi afectate de astfel de fenomene sau accidente.

Elaborarea planurilor de apărare se va face cu luarea în considerare a planurilor de amenajare a teritoriului și a restricționării regimului de construcții, precum și cu consultarea persoanelor fizice și a persoanelor juridice interesate, pe baza strategiei naționale de management al riscului la inundații.

Coordonarea tehnică de specialitate a activității de apărare împotriva inundațiilor, fenomenelor meteorologice periculoase și accidentelor la construcții hidrotehnice și combaterea poluărilor accidentale la nivelul bazinelor hidrografice și al județelor revine Administrației Naționale „Apele Române".

Autoritățile administrației publice centrale și locale, precum și operatorii economici au obligația să-și asigure stocul de materiale de intervenție, mijloacele mecanice și de transport pentru apărarea împotriva inundațiilor, fenomenelor meteorologice periculoase, accidentelor la construcțiile hidrotehnice și poluărilor accidentale[2].

Pentru a evita producerea unor calamități în perioadele de ape mari sau de accidente la baraje, funcționarea acumulărilor la parametrii pentru care au fost construite este obligatorie, iar inundarea dirijată a unor terenuri dinainte stabilite prin planurile de apărare, precum și a incintelor îndiguite amplasate lateral unui curs de apă se realizează cu acordul președintelui comitetului județean pentru situații de urgență și se aprobă de Comitetul ministerial.

Deținătorii cu orice titlu ai terenurilor stabilite prin planurile bazinale de apărare, ca și ai celor situate în incinte îndiguite sunt obligați să permită inundarea temporară, în mod dirijat, a acestora. Pentru prejudiciile suferite prin inundarea temporară a terenurilor, proprietarii acestora vor fi despăgubiți conform legii.

În scopul asigurării stabilității și integrității digurilor, barajelor și a altor lucrări de apărare împotriva acțiunilor distructive ale apelor, se interzic:

a. extragerea pământului sau a altor materiale din diguri, baraje sau din alte lucrări de apărare, ca și din zonele de protecție a acestora;

b. plantarea arborilor de orice fel pe diguri, baraje și pe alte lucrări de apărare;

c. păşunarea pe diguri sau baraje, pe maluri sau în albii minore, în zonele în care sunt executate lucrări hidrotehnice și în zonele de protecție a acestora;

---

[1] Conform art. 73 din Legea apelor nr. 107/1996, modificată.

[2] Conform art. 74 din Legea apelor nr. 107/1996, modificată.

d. realizarea de balastiere sau lucrări de excavare în albie în zona podurilor, la minimum 1 km în amonte şi la minimum 2 km în aval de pod ori în zona cursurilor de apă care au în lungul lor infrastructura aflată în administrarea instituțiilor publice/societăților naționale/companiilor naționale/societăților comerciale/regiilor autonome din domeniul transporturilor, construcțiilor şi turismului la o distanță mai mică decât cea prevăzută în actele normative în vigoare, față de zona de protecție, în zona captărilor de apă din râu, a captărilor cu infiltrare prin mal, a subtraversărilor de conducte sau alte lucrări de artă;

e. circulația vehiculelor pe coronamentul digurilor şi al barajelor neamenajate în acest scop;

f. tăierea la ras a perdelelor forestiere de protecție a digurilor şi lacurilor de acumulare;

g. blocarea golirilor de fund ale barajelor[1].

Cu acordul Administrației Naționale „Apele Române" sunt permise:

a. depozitarea de materiale şi executarea de construcții pe diguri, baraje şi în zona altor lucrări de apărare;

b. circulația cu vehicule sau trecerea animalelor pe diguri sau baraje prin locuri special amenajate pentru astfel de acțiuni;

c. traversarea sau străpungerea digurilor, barajelor sau a altor lucrări de apărare cu conducte, linii sau cabluri electrice sau de telecomunicații, cu alte construcții sau instalații care pot slăbi rezistența lucrărilor sau pot împiedica acțiunile de apărare[2].

8.2. Managementul riscului la inundații

41. Pentru fiecare district de bazin hidrografic se realizează o evaluare preliminară a riscului la inundații. O evaluare preliminară a riscului la inundații are ca scop evaluarea riscurilor potențiale.

Pe baza informațiilor şi în baza identificării impactului schimbărilor climatice asupra producerii inundațiilor, **evaluarea riscurilor potențiale** va include cel puțin următoarele elemente:

a. hărți ale bazinului hidrografic, la scară corespunzătoare, incluzând limitele bazinelor hidrografice, ale zonei costiere şi informații asupra topografiei şi utilizării terenului;

b. descrierea inundațiilor care au survenit în trecut şi care au avut efecte negative semnificative asupra sănătății umane, a mediului, a patrimoniului cultural şi asupra activității economice, pentru care probabilitatea unor evenimente viitoare similare este încă relevantă, atât în ceea ce priveşte amplitudinea acestora, zonele inundabile, precum şi în ceea ce priveşte evaluarea efectelor negative pe care le-ar putea produce;

c. descrierea inundațiilor istorice semnificative, cu o probabilitate de revenire a evenimentelor, ceea ce ar atrage consecințe viitoare negative similare;

d. evaluarea consecințelor negative potențiale ale viitoarelor inundații pentru sănătatea umană, mediu, patrimoniul cultural şi activitatea economică, analizând probleme ca topografia, poziția cursurilor de apă şi caracteristicile lor generale hidrologice şi geomorfologice, incluzând albiile majore ca zone de retenție naturală, eficiența infrastructurii de apărare pentru protecția împotriva inundațiilor, poziționarea zonelor populate, zonele cu

[1] Conform art. 76 alin. (1) din Legea apelor nr. 107/1996, modificată.

[2] Conform art. 76 alin. (2) din Legea apelor nr. 107/1996, modificată.

activitate economică, zonele favorabile dezvoltării pe termen lung, luând în considerare efectele schimbărilor climatice asupra apariției inundațiilor.

Pentru fiecare district de bazin hidrografic partajat cu alte state membre, autoritatea publică centrală din domeniul apelor asigură schimbul de informații cu autoritățile competente ale statelor membre în cauză[1].

Pe baza evaluării preliminare a riscului la inundații, pentru fiecare district de bazin hidrografic se identifică arealele unde există risc potențial semnificativ de inundare sau unde materializarea acestui risc este probabilă. De asemenea, pentru fiecare district de bazin hidrografic partajat cu alte state riverane, identificarea zonelor şi evaluarea preliminară a riscului la inundații se coordonează între autoritățile competente ale statelor respective[2].

Pentru zonele astfel identificate, se realizează hărți de hazard şi, respectiv, de risc la inundații, conform normelor metodologice elaborate de autoritatea publică centrală din domeniul apelor.

În cazul râurilor transfrontiere, elaborarea hărților zonelor inundabile şi a hărților de risc la inundații se realizează în baza schimburilor de informații dintre statele riverane[3].

42. Hărțile de hazard la inundații cuprind zonele geografice susceptibile de a fi inundate în următoarele **cazuri**:

a. inundații cu probabilitate mică sau scenarii ale unor evenimente extreme;

b. inundații cu probabilitate medie pentru care perioada probabilă de revenire este mai mare sau egală cu 100 de ani;

c. inundații cu probabilitate mare[4].

Pentru fiecare dintre cazurile unde există risc semnificativ de inundații, se indică următoarele elemente:

a. suprafața zonei inundate;

b. adâncimea sau nivelul apei;

c. viteza de curgere sau debitul inundației corespunzătoare[5].

43. Hărțile de risc la inundații ce indică potențialele efecte negative asociate cazurilor de inundații se exprimă în următorii **parametri**:

a. numărul aproximativ de locuitori potențial afectați;

b. tipul de activitate economică din zona potențial afectată;

c. tipul de aprovizionare cu apă potabilă a populației din zona potențial afectată şi numărul populației deservite;

d. instalațiile care pot produce poluare accidentală în cazul inundațiilor, precum şi zonele protejate din arealele potențial afectate;

e. indicarea zonelor cu un transport mare de aluviuni, inundații cu sedimente grosiere, precum şi informații privind alte surse semnificative de poluare[6].

---

[1] Conform art. 76[1] alin. (1)-(3) din Legea apelor nr. 107/1996, modificată.

[2] Conform art. 76[2] din Legea apelor nr. 107/1996, modificată.

[3] Conform art. 76[3] alin. (1) şi (2) din Legea apelor nr. 107/1996, modificată.

[4] Conform art. 76[3] alin. (3) din Legea apelor nr. 107/1996, modificată.

[5] Conform art. 76[3] alin. (4) din Legea apelor nr. 107/1996, modificată.

[6] Conform art. 76[3] alin. (5) din Legea apelor nr. 107/1996, modificată.

Pe baza hărților de risc, autoritățile publice centrale realizează planuri de management al riscului la inundații, coordonate de autoritatea publică centrală din domeniul apelor, la nivelul districtului bazinului hidrografic.

44. Planurile de management al riscului la inundații iau în considerare aspectele relevante, cum ar fi:

a. costurile și beneficiile, dimensiunea inundațiilor și traseul acestora și zonele care au potențialul de a reține apa din inundații, cum ar fi albiile majore, obiectivele de mediu pentru corpurile de apă de suprafață și subterane, planurile privind gestionarea solului și a apei, planificarea teritoriului, utilizarea terenurilor, conservarea naturii, precum și infrastructura de navigație și portuară;

b. aspectele managementului riscului la inundații, cu accent pe prevenirea, protecția, pregătirea, incluzând prognoza inundațiilor, avertizarea și alarmarea în condițiile specifice unui anumit bazin sau subbazin hidrografic;

c. promovarea practicilor de utilizare durabilă a terenului, îmbunătățirea capacității de retenție a apei în bazinul hidrografic, precum și inundările controlate ale anumitor zone în cazul unor evenimente majore[1].

Pentru bazinele sau subbazinele partajate cu alte state, planurile de management al riscului la inundații nu includ măsurile care, prin dimensiunile și impactul lor, vor conduce la creșterea semnificativă a riscului de inundații în amonte sau în aval pentru țările vecine, cu excepția cazului în care aceste măsuri au fost agreate de statele implicate[2].

Pentru districtele de bazine hidrografice care se află în întregime pe teritoriul României, autoritatea publică centrală din domeniul apelor se asigură că se realizează un plan unic de management al riscului la inundații sau un set de planuri de management al riscului la inundații, coordonate la nivelul districtului de bazin hidrografic.

Pentru districtele de bazine hidrografice care se află în întregime în cadrul Uniunii Europene, autoritatea publică centrală din domeniul apelor asigură coordonarea în scopul de a produce un plan unic internațional de management al riscului la inundații sau un set de planuri de management al riscului la inundații coordonat la nivelul districtului hidrografic internațional. Pentru planurile de management al riscului la inundații nerealizate la nivel internațional trebuie realizate cel puțin planuri pentru partea districtului hidrografic internațional care aparține teritoriului național, iar acestea vor fi coordonate, pe cât posibil, la nivelul districtului hidrografic internațional.

Pentru bazinul hidrografic internațional al fluviului Dunărea sau districtele de bazine hidrografice care se extind în afara granițelor Comunității Europene, autoritatea publică centrală din domeniul apelor ia măsuri pentru realizarea unui plan unic de management al riscului la inundații sau pentru stabilirea unui set de planuri de management al riscului la inundații coordonat la nivelul districtului hidrografic internațional.

Dacă autoritatea publică centrală din domeniul apelor identifică o problemă generată de o țară riverană, care are un impact asupra managementului riscului la inundații al apelor naționale și care nu poate fi rezolvată la nivel național, raportează această problemă Comisiei Europene, precum și oricărui alt stat membru interesat sau riveran bazinului

[1] Conform art. 76[4] alin. (3) din Legea apelor nr. 107/1996, modificată.
[2] Conform art. 76[4] alin. (4) din Legea apelor nr. 107/1996, modificată.

hidrografic internațional al fluviului Dunărea și poate formula recomandări privind modul de rezolvare a acesteia[1].

Autoritatea publică centrală din domeniul apelor va lua măsura corelării hărților de hazard și de risc la inundații cu schemele directoare ale districtelor bazinelor hidrografice, având ca obiective schimbul de informații și realizarea unei unități în abordare pentru atingerea unui beneficiu comun cu privire la obiectivele de mediu pentru corpurile de apă de suprafață și subterane.

În termen de 90 de zile de la finalizarea evaluării preliminare a riscurilor la inundații, a hărților de hazard, a hărților de risc la inundații și a planurilor de management al riscului la inundații, autoritatea publică centrală din domeniul apelor le va pune la **dispoziția publicului.** Autoritatea publică centrală din domeniul apelor elaborează programul pentru producerea, revizuirea și actualizarea planurilor de management al riscului la inundații agreate la nivelul bazinului hidrografic internațional al fluviului Dunărea, precum și programul dezbaterilor publice și al acțiunilor de conștientizare a populației pentru adoptarea măsurilor preventive ce se impun în zonele cu risc ridicat la inundații, agreate la nivelul bazinului hidrografic internațional al fluviului Dunărea[2].

Evaluarea preliminară a riscului la inundații este revizuită și, dacă este necesar, actualizată până la data de 22 decembrie 2018 și apoi reactualizată la fiecare 6 ani.

Hărțile de hazard și de risc la inundații sunt revizuite și, dacă este necesar, actualizate până la data de 22 decembrie 2019 și apoi reactualizate la fiecare 6 ani.

Planurile de management al riscului la inundații sunt revizuite și, dacă este necesar, actualizate, până la data de 22 decembrie 2021 și ulterior la fiecare 6 ani.

Autoritatea publică centrală din domeniul apelor pune la dispoziția Comisiei Europene evaluările preliminare ale riscului la inundații, cuprinzând zonele cu pericolele la inundații, hărțile de hazard, hărțile de risc la inundații și planurile de management al riscului la inundații, precum și revizuirile acestora sau, după caz, actualizările acestora. De asemenea, ea va transmite Comisiei Europene și textele principalelor dispoziții de drept intern pe care le emite sau pe care Guvernul le emite în domeniul protecției juridice a apelor[3].

9. Participarea publicului la luarea deciziilor privind gospodărirea apelor

45. Pentru aplicarea legislației privind protecția apelor de suprafață și subterane, precum și pentru asigurarea alimentării cu apă, autoritatea publică centrală din domeniul apelor poate lua măsuri ce afectează interesele utilizatorilor de apă, ale riveranilor sau publicului, numai după consultarea acestora, cu excepția unor situații speciale, cum ar fi secete, inundații sau altele asemenea.

În vederea realizării acestei consultări, autoritatea publică centrală din domeniul apelor și, după caz, Administrația Națională „Apele Române" sau administrațiile bazinale de apă vor publica în ziarul local o informare cu privire la măsurile propuse. Aceeași informare se transmite și utilizatorilor de apă, riveranilor, precum și oricărei alte persoane ce ar putea fi afectată.

---

[1] Conform art. 76^5 din Legea apelor nr. 107/1996, modificată.

[2] Conform art. 76^7 alin. (3) din Legea apelor nr. 107/1996, modificată.

[3] Conform art. 76^9 din Legea apelor nr. 107/1996, modificată.

Măsurile propuse, precum și orice documentație de fundamentare a acestora se vor ține la dispoziția publicului de către unitățile specializate menționate anterior. Comentariile, observațiile sau propunerile scrise asupra măsurilor propuse se vor transmite celui care a făcut informarea, în termen de cel mult 45 de zile de la data publicării acesteia.

În cazul propunerii unor măsuri speciale, importante sau controversate, emitentul informării va organiza o dezbatere publică a acesteia, după 60 de zile de la publicarea informării. În cazul în care măsurile propuse vor afecta alimentarea cu apă a populației, la informarea și consultarea publicului va colabora autoritatea publică centrală din domeniul sănătății și autoritățile sale teritoriale.

Autoritatea publică centrală din domeniul apelor sau, după caz, Administrația Națională „Apele Române" va analiza toate observațiile și propunerile făcute, înainte de a lua o hotărâre. Textul hotărârii și al motivației acesteia vor fi puse la dispoziția publicului[1].

10. Venituri din exploatarea apelor și cheltuieli pentru buna administrare a apelor

46. Apa constituie o resursă naturală cu valoare economică în toate formele sale de utilizare. Conservarea, refolosirea și economisirea apei sunt încurajate prin aplicarea de stimuli economici, inclusiv pentru cei ce manifestă o preocupare constantă în protejarea cantității și calității apei, precum și prin aplicarea de penalități celor care risipesc sau poluează resursele de apă.

În vederea atingerii obiectivelor de utilizare durabilă și întemeiat pe principiul de economicitate a apei, se procedează la recuperarea costurilor serviciilor de apă, inclusiv a costurilor implicate de mediu și de resursă, pe baza analizei economice al cărei conținut este prevăzut în Legea apelor, cu respectarea principiului „poluatorul plătește".

În aceste condiții, se va promova o politică de recuperare a costurilor în domeniul apei care să stimuleze folosințele și să utilizeze în mod eficient resursele de apă.

Această politică va stabili, pe baza unei analizei economice, o contribuție adecvată a diferitelor folosințe majore, în special industria, agricultura și alimentarea cu apă pentru populație, la recuperarea costurilor serviciilor de apă. Contribuția astfel stabilită va ține seama de efectele de mediu, economice și sociale, precum și de condițiile geografice și climatice specifice[2].

47. Mecanismul economic specific domeniului gospodăririi cantitative și calitative a resurselor de apă include sistemul de **contribuții, plăți, bonificații și penalități** ca parte a modului de finanțare a dezvoltării domeniului și de asigurare a funcționării Administrației Naționale „Apele Române".

Sistemul de contribuții, plăți, bonificații, tarife și penalități specifice activității de gospodărire a resurselor de apă se aplică tuturor utilizatorilor.

Cuantumul contribuțiilor, plăților, bonificațiilor, tarifelor și penalităților specifice activității de gospodărire a resurselor de apă se reactualizează periodic prin hotărâre a Guvernului, la propunerea autorității publice centrale în domeniul apelor.

---

[1] Conform art. 77 din Legea apelor nr. 107/1996, modificată.

[2] Conform art. 80 alin. (1), (1^1) și (1^2) din Legea apelor nr. 107/1996, modificată.

Administrația Națională „Apele Române", în calitate de operator unic atât al resurselor de apă de suprafață, naturale sau amenajate, indiferent de deținătorul cu orice titlu al amenajării, cât și al resurselor de apă subterane, indiferent de natura lor și a instalațiilor, își constituie veniturile proprii dintr-o contribuție specifică de gospodărire a apelor plătită lunar de către toți utilizatorii resurselor de apă pe baza facturii fiscale emise, conform abonamentului de utilizare/exploatare încheiat în acest sens, care constituie titlu executoriu, din plățile pentru serviciile comune de gospodărire a apelor, din penalități specifice activității de gospodărire a apelor, din tarife pentru avizele, autorizațiile, notificările pe care le poate emite sau pe care este împuternicită să le emită, precum și din majorările de întârziere aplicate în conformitate cu prevederile legale în materie[1].

48. Contribuțiile specifice de gospodărire a apelor sunt:

a. contribuția pentru utilizarea resurselor de apă pe categorii de resurse și utilizatori;

b. contribuția pentru primirea apelor uzate în resursele de apă;

c. contribuția pentru potențialul hidroenergetic asigurat prin barajele lacurilor de acumulare din administrarea Administrației Naționale "Apele Române";

d. contribuția pentru exploatarea agregatelor minerale din albiile și malurile cursurilor de apă ce intră sub incidența Legii nr. 107/1996.

Creanțele reprezentând venituri proprii ale Administrației Naționale „Apele Române" se execută prin organe de executare proprii, abilitate în conformitate cu Codul de procedură fiscală.

Administrația Națională „Apele Române" elaborează metodologia privind executarea creanțelor reprezentând veniturile sale proprii, care se aprobă prin ordin al conducătorului autorității publice centrale în domeniul apelor.

Utilizatorii de apă, consumatori sau neconsumatori, au obligația să plătească lunar cuantumul contribuției specifice de gospodărire a apelor; în caz contrar, li se vor aplica penalități de întârziere conform prevederilor Codului de procedură fiscală.

Pentru apa tratată și livrată sau pentru alte servicii de apă, operatori, furnizori sau prestatori sunt persoane fizice sau juridice care, după caz, au în administrare lucrări hidrotehnice sau care prestează servicii de apă[2].

49. Bonificațiile se acordă utilizatorilor de apă care demonstrează, constant, o grijă deosebită pentru folosirea rațională și pentru protecția calității apelor, evacuând constant, odată cu apele uzate epurate, substanțe impurificatoare cu concentrații și în cantități mai mici decât cele înscrise în autorizația de gospodărire a apelor[3].

50. Penalitățile se aplică acelor utilizatori de apă la care se constată abateri de la prevederile reglementate atât pentru depășirea cantităților de apă utilizate, cât și a concentrațiilor și cantităților de substanțe impurificatoare evacuate în resursele de apă.

Administrația Națională „Apele Române" este singura în drept să constate cazurile în care se acordă bonificații sau se aplică penalități. Bonificațiile se acordă cu aprobarea autorității publice centrale din domeniul apelor.

---

[1] Conform art. 81 alin. (1)-(3) din Legea apelor nr. 107/1996, modificată.

[2] Conform art. 81 alin. (3^1), (3^2), (4) și (5) din Legea apelor nr. 107/1996, modificată.

[3] Conform art. 82 alin. (1) din Legea apelor nr. 107/1996, modificată.

Penalitățile pentru depășirea valorii concentrațiilor indicatorilor de calitate reglementați pentru evacuarea apelor uzate în rețelele de canalizare ale localităților se aplică de către unitățile de gospodărie comunală[1].

51. Finanțarea investițiilor privind lucrările, construcțiile sau instalațiile de gospodărire a apelor, altele decât cele de apărare împotriva inundațiilor, se asigură, total sau parțial, după caz, din:

- bugetul de stat sau bugetele locale, pentru lucrările de utilitate publică, potrivit legii;
- fondurile utilizatorilor de apă, pentru lucrările aparținând acestora;
- fonduri obținute prin credite sau prin emiterea de obligațiuni, garantate de Guvern ori de autoritățile administrației publice locale, pentru lucrări de utilitate publică sau pentru asociații de persoane care vor să execute astfel de lucrări;
- alte surse.

Finanțarea lucrărilor, construcțiilor și instalațiilor noi de apărare împotriva inundațiilor se asigură după cum urmează:

- pentru râurile de ordinul 1, așa cum sunt acestea definite în Cadastrul apelor, sumele se alocă de la bugetul de stat și de la bugetul Administrației Naționale „Apele Române";
- pentru râurile de ordinul 2 și ordinul 3 și afluenții acestora, așa cum sunt acestea definite în Cadastrul apelor, sumele se alocă de la bugetul de stat, bugetele locale, în limita sumelor aprobate anual cu această destinație, și de la bugetul Administrației Naționale „Apele Române".

Lista obiectivelor de investiții ce urmează a fi finanțate din veniturile proprii ale Administrației Naționale „Apele Române" se aprobă anual, prin ordin al conducătorului autorității publice centrale din domeniul apelor, la propunerea conducătorului Administrației Naționale „Apele Române"[2].

Realizarea sarcinilor rezultate din aplicarea convențiilor și acordurilor internaționale din domeniul apelor, precum și pentru implementarea directivelor Uniunii Europene din domeniul apelor, în scopul îndeplinirii angajamentelor luate de statul român prin acordurile și convențiile internaționale, se asigură din surse proprii și, în completare, de la bugetul de stat, pe bază de programe, în limita sumelor alocate cu această destinație în bugetul autorității publice centrale din domeniul apelor[3].

De la bugetul de stat, în baza programelor anuale, în limita sumelor alocate cu această destinație în bugetul autorității publice centrale din domeniul apelor, se vor asigura cheltuielile pentru:

a. conservarea ecosistemelor acvatice și delimitarea albiilor minore ale cursurilor de apă din domeniul public al statului;

b. întreținerea, repararea lucrărilor de gospodărire a apelor din domeniul public al statului, cu rol de apărare împotriva inundațiilor și activitățile operative de apărare împotriva inundațiilor;

c. refacerea și repunerea în funcțiune a lucrărilor de gospodărire a apelor din domeniul public al statului, afectate de calamități naturale sau de alte evenimente deosebite;

---

[1] Conform art. 82 alin. (2)-(4) din Legea apelor nr. 107/1996, modificată.
[2] Conform art. 85 din Legea apelor nr. 107/1996, modificată.
[3] Conform art. 85[1] din Legea apelor nr. 107/1996, modificată.

d. activitatea de cunoaștere a resurselor de apă, precum și activitățile de hidrologie operativă și prognoză hidrologică[1].

De la bugetele locale se vor asigura cheltuielile pentru:

a. întreținerea, repararea, punerea în siguranță a lucrărilor de gospodărire a apelor din domeniul public de interes local, cu rol de apărare împotriva inundațiilor, și activitățile operative de apărare împotriva inundațiilor;

b. refacerea și repunerea în funcțiune a lucrărilor de gospodărire a apelor din domeniul public de interes local, afectate de calamități naturale sau de alte evenimente deosebite[2].

11. Controlul activității de gospodărire a apelor

52. Activitatea de gospodărire a apelor și respectarea prevederilor legislației speciale sunt supuse controlului de specialitate.

În scopul îndeplinirii atribuțiilor de control, personalul de gospodărire a apelor, precum și împuterniciții autorității publice centrale din domeniul apelor, după declinarea identității și calității, au dreptul:

a. de acces la ape, în zonele din lungul apelor, ca și în orice alt loc, unitate sau instalație, indiferent de deținătorul sau proprietarul acestora, pentru a face constatări privind respectarea reglementărilor și aplicarea măsurilor de gospodărire a apelor;

b. de a controla lucrările, construcțiile, instalațiile sau activitățile care au legătură cu apele și de a verifica dacă acestea sunt realizate și exploatate în conformitate cu prevederile legale specifice și cu respectarea avizelor sau a autorizațiilor de gospodărire a apelor, după caz;

c. de a verifica instalațiile de măsurare a debitelor, de a recolta probe de apă și de a examina, în condițiile legii, orice date sau documente necesare controlului;

d. de a constata faptele care constituie contravenții sau infracțiuni în domeniul gospodăririi apelor și de a încheia documentele, potrivit legii.

Împuterniciții autorității publice centrale din domeniul apelor cu efectuarea acțiunilor de control în unități cu caracter special vor primi aprobarea și de la ministerele care coordonează unitățile respective.

Pe căile navigabile și în porturi, atribuțiile de cercetare, constatare, control și sancționare privind respectarea reglementărilor în domeniul protecției apelor revin personalului împuternicit de autoritatea publică centrală din domeniul apelor, împreună cu autoritatea publică centrală din domeniul transporturilor[3].

Autoritățile administrației publice centrale și locale sunt obligate să asigure sprijinul salariaților autorității publice centrale din domeniul apelor și Administrației Naționale „Apele Române" și împuterniciților acestora, precum și să asigure, în perioadele de ape mari și inundații, efectuarea continuă a observațiilor, măsurătorilor și transmiterii informațiilor.

---

[1] Conform art. 85[2] din Legea apelor nr. 107/1996, modificată.

[2] Conform art. 85[3] din Legea apelor nr. 107/1996, modificată.

[3] Conform art. 78 din Legea apelor nr. 107/1996, modificată.

12. Răspunderea juridică

12.1. Răspunderea penală

53. Legea apelor reglementează o serie de infracțiuni care pot fi grupate după gradul de pericol social şi, implicit, după gravitatea pedepsei.

Infracțiuni pedepsite cu închisoare de la un an la 5 ani:

a. evacuarea, aruncarea sau injectarea în apele de suprafață şi subterane, în apele maritime interioare ori în apele mării teritoriale de ape uzate, deşeuri, reziduuri sau produse de orice fel, care conțin substanțe, bacterii ori microbi în cantitate sau concentrație care poate schimba caracteristicile apei, punând în pericol viața, sănătatea şi integritatea corporală a persoanelor, viața animalelor, mediul, producția agricolă ori industrială sau fondul piscicol;

b. poluarea, în orice mod, a resurselor de apă, dacă are un caracter sistematic şi produce daune utilizatorilor de apă din aval;

c. depozitarea în albia majoră a râurilor a combustibilului nuclear sau a deşeurilor rezultate din folosirea acestuia;

d. punerea în pericol a digurilor de contur ale lacurilor de acumulare prin exploatările de agregate minerale din albia majoră sau terase.

54. Infracțiuni pedepsite cu închisoare de la 3 luni la 2 ani sau cu amendă: depozitarea sau folosirea de îngrăşăminte chimice, de pesticide ori de alte substanțe toxice periculoase în zonele de protecție a apelor.

55. Infracțiuni pedepsite cu închisoare de la o lună la un an sau cu amendă:

a. executarea, modificarea sau extinderea de lucrări, construcții ori instalații pe ape sau care au legătură cu apele, fără avizul legal ori fără notificarea unei astfel de lucrări, precum şi darea în exploatare de unități fără punerea concomitentă în funcțiune a rețelelor de canalizare, a stațiilor şi instalațiilor de epurare a apei uzate, potrivit autorizației de gospodărire a apelor;

b. utilizarea resurselor de apă în diferite scopuri, fără autorizația de gospodărire a apelor sau fără notificarea activității;

c. exploatarea sau întreținerea lucrărilor construite pe ape ori în legătură cu apele, desfăşurarea activității de topire a teiului, cânepii, inului şi a altor plante textile, de tăbăcire a pieilor şi de extragere a agregatelor minerale, fără autorizația de gospodărire a apelor;

d. exploatarea de agregate minerale în zonele de protecție sanitară a surselor de apă, în zonele de protecție a albiilor, malurilor, construcțiilor hidrotehnice, construcțiilor şi instalațiilor hidrometrice sau a instalațiilor de măsurare automată a calității apelor;

e. utilizarea albiilor minore fără autorizația de gospodărire a apelor, precum şi a plajei şi țărmului mării în alte scopuri decât îmbăierea sau plimbarea.

56. Infracțiuni pedepsite cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă:

a. manevrarea de către persoanele neautorizate a stăvilarelor, grătarelor, vanelor, barierelor sau a altor construcții ori instalații hidrotehnice, circulația vehiculelor pe coronamentul digurilor şi barajelor neamenajate în acest scop, tăierea la ras a perdelelor forestiere de protecție a digurilor şi lacurilor de acumulare, blocarea golirilor de fund ale barajelor;

b. efectuarea de săpături, gropi sau șanțuri în baraje, diguri ori în zonele de protecție a acestor lucrări, precum și extragerea pământului sau a altor materiale din lucrările de apărare, fără avizul de gospodărire a apelor ori cu nerespectarea acestuia.

Dacă faptele au fost săvârșite din culpă, limitele speciale ale pedepselor se reduc la jumătate. Tentativa, de asemenea, se pedepsește.

Toate aceste infracțiuni se constată de către organele abilitate, precum și de către personalul specializat din cadrul autorităților publice pentru protecția apelor, care înaintează actul de constatare la organul local de cercetare penală.

12.2. Răspunderea contravențională

57. Constituie contravenții în domeniul apelor următoarele fapte:

- executarea sau punerea în funcțiune de lucrări construite pe ape sau care au legătură cu apele, precum și modificarea sau extinderea acestora, fără aviz/autorizație sau fără respectarea avizului ori a autorizației de gospodărire a apelor;
- exploatarea sau întreținerea lucrărilor construite pe ape sau care au legătură cu apele, fără respectarea prevederilor autorizației de gospodărire a apelor;
- folosirea resurselor de apă de suprafață sau subterane în diferite scopuri, fără respectarea prevederilor autorizației de gospodărire a apelor, cu excepția satisfacerii necesităților gospodăriei proprii;
- evacuarea sau injectarea de ape uzate, precum și descărcarea de reziduuri și orice alte materiale în resursele de apă, fără respectarea prevederilor avizului sau a autorizației de gospodărire a apelor;
- extragerea agregatelor minerale din albiile, malurile, luncile și terasele cursurilor de apă, canalelor, lacurilor, de pe plajă sau de pe faleza mării, fără aviz/autorizație de gospodărire a apelor sau fără respectarea prevederilor acestora;
- extragerea agregatelor minerale din rezerve neomologate sau în afara perimetrelor marcate;
- nerespectarea de către agenții economici a obligației de a solicita autorizația de gospodărire a apelor, la termenele stabilite;
- nerespectarea, de către producătorii de informații ce pot constitui Fondul național de date de gospodărirea apelor, a obligațiilor de a păstra aceste date și de a le furniza conform prevederilor legii;
- amplasarea în albii majore de noi obiective economice sau sociale, inclusiv de noi locuințe, fără avizul de amplasament, precum și fără avizul sau autorizația de gospodărire a apelor sau fără respectarea măsurilor de protecție împotriva inundațiilor;
- neîntreținerea corespunzătoare a malurilor sau a albiilor în zonele stabilite, de către cei cărora li s-a recunoscut un drept de folosință a apei sau de către deținătorii de lucrări;
- nerespectarea de către persoanele fizice și persoanele juridice a regimului impus în zonele de protecție;
- nerespectarea de către utilizatorii de apă a obligațiilor legale care le revin privind gospodărirea rațională a apei, întreținerea și repararea instalațiilor proprii sau a celor din sistemele de alimentare cu apă și canalizare-epurare;

• neasigurarea întreținerii și exploatării stațiilor și instalațiilor de prelucrare a calității apelor la capacitatea autorizată, lipsa de urmărire, prin analize de laborator, a eficienței acestora și de intervenție operativă în caz de neîncadrare în normele de calitate și în limitele înscrise în autorizația de gospodărire a apelor;

• evacuarea apelor de mină sau de zăcământ în cursurile de apă fără asigurarea epurării corespunzătoare a acestora, astfel încât să fie respectate limitele admise pentru evacuare în receptorii naturali de suprafață;

• folosirea, transportul, mânuirea și depozitarea de reziduuri sau de substanțe chimice, fără asigurarea condițiilor de evitare a poluării, directă sau indirectă, a apelor de suprafață sau subterane;

• practicarea, în lacurile de acumulare folosite ca surse pentru alimentări cu apă potabilă, a pisciculturii în regim de furajare a peștilor;

• topirea teiului, cânepii, inului sau a altor plante textile, fără avizul sau autorizația de gospodărire a apelor și în afara locurilor anume destinate și amenajate în aceste scopuri;

• depozitarea în albii sau pe malurile cursurilor de apă, ale canalelor, lacurilor, bălților și pe faleza mării, pe baraje și diguri sau în zonele de protecție a acestora a materialelor de orice fel;

• spălarea, în cursurile de apă sau în lacuri și pe malurile acestora, a vehiculelor și autovehiculelor, a altor utilaje și agregate mecanice;

• spălarea, în cursurile de apă sau în lacuri și pe malurile acestora, a animalelor domestice, dezinfectate cu substanțe toxice, a obiectelor de uz casnic prin folosirea detergenților și a ambalajelor ce au conținut pesticide sau alte substanțe periculoase;

• vărsarea sau aruncarea în instalații sanitare sau în rețele de canalizare a reziduurilor petroliere sau a substanțelor periculoase;

• deversarea apelor uzate în rețelele de canalizare ale localităților sau ale obiectivelor industriale, cu nerespectarea condițiilor stabilite de deținătorii acestora, ca și lipsa preepurării locale a acestor ape;

• folosirea de canale deschise, pentru scurgerea apelor fecaloid-menajere sau a apelor cu conținut toxic;

• nerespectarea, de către persoanele fizice și juridice, a reglementărilor legale în vigoare, în cazurile de poluare a apelor naționale navigabile de către nave sau instalații plutitoare, sub orice pavilion;

• inexistența, la utilizatorii de apă, a planurilor proprii de prevenire și combatere a poluărilor accidentale sau neaplicarea acestora;

• neanunțarea unităților de gospodărire a apelor cu privire la producerea unei poluări accidentale, de către utilizatorii care au produs-o;

• neluarea de măsuri operative, de către utilizatorul de apă care a produs poluarea accidentală, pentru înlăturarea cauzelor și efectelor acesteia;

• nerespectarea, de către persoane fizice și persoane juridice, a restricțiilor în folosirea apelor și a altor măsuri, stabilite pentru perioadele de secetă, ape mari sau calamități;

• inexistența planurilor de apărare împotriva inundațiilor, fenomenelor meteorologice periculoase și accidentelor la construcții hidrotehnice și a planurilor de prevenire și combatere a poluărilor accidentale la nivel de comună, oraș, municipiu, județ, sistem hidrotehnic și bazin hidrografic, precum și nerespectarea prevederilor acestora;

• obturarea sau blocarea, sub orice formă, precum și scoaterea din funcțiune, în orice mod, a construcțiilor și instalațiilor de descărcare a apelor mari;

• plantarea, tăierea ori distrugerea arborilor, arbuștilor, tufelor, a culturilor perene și puieților din albiile minore și majore ale cursurilor de apă, din cuvetele lacurilor de acumulare și de pe malurile lor sau de pe baraje, diguri și din zonele de protecție a acestora;

• plantarea de stâlpi pe baraje și diguri, fără avizul de gospodărire a apelor sau cu nerespectarea prevederilor acestuia;

• pășunatul în zonele de protecție a cursurilor de apă;

• distrugerea sau deteriorarea unităților și instalațiilor rețelei naționale de observații, a reperelor, a mirelor hidrometrice sau a altor însemne tehnice sau topografice, a forajelor hidrogeologice, a stațiilor de determinare automată a calității apelor și a altora asemenea;

• instalarea de conducte, cabluri, linii aeriene prin, peste sau sub albii ale râurilor, diguri, canale, conducte, baraje sau alte lucrări hidrotehnice ori în zonele de protecție a acestora, fără avizul de gospodărire a apelor sau cu nerespectarea prevederilor acestuia, ori fără notificarea unor astfel de activități;

• efectuarea de săpături pe maluri și în albiile cursurilor de apă sau ale canalelor pentru executarea de lucrări de traversare sau alte lucrări hidrotehnice, fără avizul de gospodărire a apelor sau cu nerespectarea acestuia;

• circulația cu vehicule, trecerea cu animale sau staționarea acestora pe baraje, diguri sau canale, cu excepția locurilor anume destinate în acest scop sau pentru intervenții operative;

• întreținerea necorespunzătoare a lucrărilor de captare, acumulare și distribuție a apei, a lucrărilor de protecție a albiilor și malurilor, a celor de prevenire și combatere a acțiunii distructive a apelor;

• inexistența la lucrările de barare a cursurilor de apă a instalațiilor care să asigure în aval debitele salubre și debitele de servitute, precum și migrarea ihtiofaunei;

• nerespectarea prevederilor programelor de exploatare a lacurilor de acumulare și prizelor de apă, precum și neasigurarea debitelor salubre și a debitelor de servitute;

• inexistența sau nefuncționarea puțurilor de observație și control pentru urmărirea poluării apelor subterane, datorită apelor uzate rezultate din activitatea proprie;

• inexistența dispozitivelor sau a aparaturii de măsură și control al debitelor de apă captate sau evacuate;

• inexistența dispozitivelor sau a aparaturii de urmărire a comportării în timp a lucrărilor hidrotehnice și de alarmare în caz de pericol;

• întreținerea necorespunzătoare a dispozitivelor sau aparaturii de măsură și control al debitelor de apă captate sau evacuate, precum și a aparaturii de urmărire a comportării în timp a lucrărilor hidrotehnice și de alarmare în caz de pericol;

• refuzul persoanelor fizice și juridice de a prezenta avizele și autorizațiile de gospodărire a apelor sau orice alte documente necesare pentru efectuarea controlului, inclusiv de a participa la control cu reprezentanți de specialitate;

• refuzul de a permite, personalului cu atribuții de serviciu în gospodărirea apelor și celor cu drept de control, accesul la ape, pe terenurile și incintele utilizatorilor de apă sau ale deținătorilor de lucrări, precum și în orice alt loc unde este necesar a efectua constatări, a monta și a întreține aparatura de măsură și control, a preleva probe de apă sau a interveni în aplicarea prevederilor legale;

• neaducerea la îndeplinire, la termenele stabilite, a măsurilor dispuse anterior, precum și a solicitărilor legale ale autorității publice centrale din domeniul apelor și ale Administrației Naționale „Apele Române";

• autorizarea lucrărilor prevăzute la art. 48 din Lege fără a fi îndeplinite condițiile pentru prevenirea poluării apelor, conform prevederilor legale în vigoare, sau retragerea nejustificată a autorizației de gospodărire a apelor;

• neprimirea sub orice formă, de către deținătorii terenurilor din aval, a apelor ce se scurg în mod natural de pe terenurile situate în amonte;

• executarea de construcții sau instalații supraterane în zonele de protecție a platformelor meteorologice;

• neparticiparea la acțiunile pentru gestionarea situațiilor de urgență generate de inundații, fenomene meteorologice periculoase, accidente la construcții hidrotehnice și poluări accidentale pe cursurile de apă;

• inexistența instalațiilor de stocare, epurare și a racordurilor de descărcare în instalații de mal sau plutitoare a apelor impurificate, de pe nave sau instalații plutitoare, sub orice pavilion;

• branșarea locuințelor la rețeaua de alimentare cu apă centralizată, fără existența sau realizarea rețelelor de canalizare a stației de epurare;

• nerespectarea de către proprietarii/administratorii lucrărilor inginerești de artă (poduri) a obligației de a asigura secțiunea optimă de scurgere a apelor, în limita a două lungimi ale lucrării de artă (poduri) în albia majoră în amonte și în limita unei lungimi a lucrării de artă (poduri) în albia minoră în aval, pentru a respecta parametrii avizați;

• nerespectarea prevederilor legale privind acordarea dreptului de exploatare a agregatelor minerale din albiile sau malurile cursurilor de apă, lacurilor, bălților și din terasă, prin exploatări organizate de autoritatea de gospodărire a apelor numai în zone care necesită decolmatare, reprofilarea albiei și regularizarea scurgerii, pe baza avizului și a autorizației de gospodărire a apelor;

• nealocarea de către autoritățile centrale și locale în prevederile bugetare a sumelor necesare asigurării stocului, precum și neasigurarea stocului de materiale de intervenție, mijloacelor mecanice și de transport pentru apărarea împotriva inundațiilor, fenomenelor meteorologice periculoase, accidentelor la construcțiile hidrotehnice și intervenții în cazul poluărilor accidentale;

• neparticiparea operatorilor economici la acțiunile operative de apărare împotriva inundațiilor, fenomenelor meteorologice periculoase, accidentelor la construcțiile hidrotehnice și de combatere a poluărilor accidentale, organizate de comitetele județene pentru situații de urgență;

• nerespectarea termenelor de punere în funcțiune a lucrărilor precizate în programele de etapizare aprobate;

• neluarea de către autoritățile administrației publice locale de măsuri operative privind amenajarea locurilor speciale pentru depozitarea deșeurilor de orice fel;

• neasigurarea de către autoritățile administrației publice locale a curățării cursurilor de apă, a bălților și a malurilor acestora de pe raza localităților, precum și neluarea măsurilor operative privind verificarea stării de salubritate a cursurilor de apă;

• realizarea de balastiere sau lucrări de excavare în albie în zona podurilor, în zona captărilor de apă din râu, a captărilor cu infiltrare prin mal, a subtraversărilor de conducte sau alte lucrări inginerești de artă;

• nerespectarea obligației riveranilor sau a unităților administrativ-teritoriale, prin autoritățile administrației publice locale, de a întreține albiile cursurilor de apă în zonele stabilite;

• lipsa regulamentelor de exploatare și a planurilor de avertizare-alarmare la deținătorii de baraje și lacuri de acumulare, prize pentru alimentări cu apă, cu sau fără baraj, precum și nereactualizarea acestora;

• eliberarea autorizației de construire pentru amplasarea în albii majore de noi obiective economice sau sociale, inclusiv de noi locuințe, fără avizul de amplasament, precum și fără avizul sau autorizația de gospodărire a apelor;

• restrângerea utilizării apei potabile pentru populație în folosul altor activități sau depășirea cantității de apă alocate, dacă are un caracter sistematic ori a produs o perturbare în activitatea unei unități de ocrotire socială sau a cauzat neajunsuri în alimentarea cu apă a populației;

• continuarea activității după pierderea drepturilor obținute în baza legii[1].

Regimul sancționator al acestor fapte este diferențiat pe categorii de contravenienți, considerându-se că pericolul social este mai mare atunci când contravențiile sunt săvârșite de către persoanele juridice decât în cazul săvârșirii lor de către persoanele fizice. De asemenea, faptele au fost enunțate într-o ordine care evocă creșterea gradului de pericol social.

Astfel, cele mai aspre amenzi pot urca, pentru persoanele juridice, până la 80.000 lei, în timp ce, la polul opus, cele mai blânde amenzi coboară până la 6.500 lei și sunt stabilite în sarcina persoanelor fizice.

58. Constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor se fac de către:

a. inspectorii din Administrația Națională „Apele Române";

b. directorul general al Administrației Naționale „Apele Române", directorii administrațiilor bazinale de apă, precum și salariații împuterniciți de aceștia;

c. alte persoane împuternicite de conducerea autorității publice centrale din domeniul apelor;

d. comisarii Gărzii de Mediu[2].

Contravenientul poate achita, în termen de cel mult 48 de ore de la data încheierii procesului-verbal de constatare și sancționare a contravențiilor ori de la data comunicării acestuia, după caz, jumătate din minimul amenzii, agentul constatator făcând mențiune despre această posibilitate în procesul-verbal de constatare și sancționare a contravențiilor.

12.3. Răspunderea civilă

59. Răspunderea civilă în materia gospodăririi apelor, a amenajării acestora a luptei împotriva inundațiilor și a poluării se întemeiază pe principiul „poluatorul plătește". Așadar, răspunderea juridică poate fi, așa cum am mai arătat și în capitolele precedente, fie subiectivă[3], fie obiectivă[4].

În cazul pluralității autorilor, răspunderea este solidară și se aplică principiile și regulile consacrate legislativ pentru aceasta, prin Codul civil.

---

[1] Conform art. 87 din Legea apelor nr. 107/1996, modificată.

[2] Conform art. 90 din Legea apelor nr. 107/1996, modificată.

[3] Atâta vreme cât se pune problema răspunderii juridice pentru fapta proprie, pentru fapta altei persoane și, asimilabilă acestora, răspunderea pentru fapta lucrului, edificiului sau a animalului.

[4] Dacă poluatorul se încadrează într-una dintre situațiile indicate expres de lege pentru ca răspunderea să fie obiectivă, conform Anexei nr. 3 din O.U.G. nr. 68/2007 privind răspunderea de mediu cu referire la prevenirea și repararea prejudiciului asupra mediului, actualizată.

Capitolul V
PROTECŢIA JURIDICĂ A ATMOSFEREI

1. Noţiuni introductive privind atmosfera şi poluarea acesteia

1.1. Noţiunea de atmosferă

1. Atmosfera constituie mediul de viaţă de pe Terra, cantitatea vieţii fiind direct dependentă de calitatea aerului. Învelişul gazos care înconjoară pământul nu are o limită superioară precisă. Stratul de aer din jurul planetei trece treptat în spaţiul extraatmosferic.

Aşadar, **atmosfera** a fost definită în legislaţia română ca fiind masa de aer care înconjoară suprafaţa terestră, incluzând şi stratul de ozon.

Tot legea defineşte şi noţiunea de **aer înconjurător** ca fiind aerul din troposferă, cu excepţia celui de la locurile de muncă[1].

1.2. Poluarea atmosferică

2. Poluarea atmosferică poate fi definită ca fiind introducerea de către om, direct sau indirect, de substanţe sau energie care au o acţiune nocivă de natură să pună în pericol sănătatea omului, să dăuneze resurselor biologice şi să aducă atingere sau să păgubească valorile de agrement şi alte utilizări legitime ale mediului.

Poluarea atmosferică are un pronunţat caracter transfrontalier, aerul fiind cel mai versatil element al mediului natural. Ca atare, în documentele internaţionale, precum şi în doctrină şi legislaţia naţională, s-a considerat util a fi definită şi poluarea atmosferică transfrontalieră pe distanţe lungi, ca fiind acea poluare a cărei sursă fizică este cuprinsă total sau parţial în zona supusă jurisdicţiei naţionale a unui stat şi care are efecte dăunătoare într-o zonă supusă jurisdicţiei naţionale a altui stat la o distanţă la care nu este în general posibil să se distingă precis gradul de contribuţie a surselor de emisie la poluarea constantă.

În doctrină se consideră că există poluare atmosferică ori de câte ori aerul liber se îndepărtează de la compoziţia sa naturală, pură, printr-o modificare datorată fie creşterii cantitative a oricăruia dintre constituenţii săi normali, fie schimbărilor calitative provocate de apariţia unor elemente noi (străine) în compoziţia sa.

3. Actuala lege menită să asigure protecţia juridică a atmosferei defineşte noţiunea de **poluant (atmosferic)** ca fiind orice substanţă prezentă în aerul înconjurător şi care poate avea efecte dăunătoare asupra sănătăţii umane şi/sau a mediului ca întreg. Din acest punct de vedere, **nivelul (poluării)** reprezintă concentraţia unui poluant în aerul înconjurător sau depunerea acestuia pe suprafeţe într-o perioadă de timp dată.

---

[1] Astfel cum sunt definite prin H.G. nr. 1091/2006 privind cerinţele minime de securitate şi sănătate pentru locul de muncă, unde publicul nu are, de regulă, acces şi pentru care se aplică dispoziţiile privind sănătatea şi siguranţa la locul de muncă.

BCU "Ion Creangă" UNIVERSITY LIBRARY

4. De asemenea, reținem și alte noțiuni fundamentale în domeniul protecției atmosferei, cum ar fi **nivel critic**[1] și **marjă de toleranță**[2].

Nu în ultimul rând, noțiunea de **valoare-limită** indică nivelul stabilit pe baza cunoștințelor științifice, în scopul evitării și prevenirii producerii unor evenimente dăunătoare și reducerii efectelor acestora asupra sănătății umane și a mediului ca întreg, care se atinge într-o perioadă dată și care nu trebuie depășit odată ce a fost atins. Din această perspectivă mai interesează și noțiunea de **prag de alertă**, care a fost definită ca fiind nivelul peste care există un risc pentru sănătatea umană la o expunere de scurtă durată a populației, în general, și la care trebuie să se acționeze imediat, precum și cea de **prag de informare**, ca fiind nivelul peste care există un risc pentru sănătatea umană la o expunere de scurtă durată pentru categorii ale populației deosebit de sensibile și pentru care este necesară informarea imediată și adecvată.

5. **Sursele de poluare** a atmosferei sunt în general de natură umană, însă pot exista și poluatori naturali, cum ar fi, de exemplu, o erupție vulcanică ori furtunile de nisip. Una dintre cele mai grave consecințe ale poluării atmosferei, în afară de diminuarea calității vieții oamenilor și a altor vietăți, o reprezintă distrugerea stratului de ozon. Aceasta nu s-a produs imediat ca urmare a poluării atmosferice într-un anumit loc, ci a fost o consecință pe termen lung, iar efectele acesteia se vor manifesta, de asemenea, pe termen lung.

O altă consecință la fel de gravă a poluării atmosferice o reprezintă poluarea celorlalte elemente ale mediului natural ce intră în contact cu atmosfera poluată. Din acest punct de vedere, solurile sunt cele mai expuse, dar și toate formele de viață de pe planetă. Indirect, prin intermediul ploilor acide, poluarea atmosferică va afecta negativ și apele și, în felul acesta, toate ecosistemele vii.

6. În procesul poluării atmosferice se pot distinge trei **etape**:

- emisia diferitelor substanțe poluante;
- transmiterea materialelor poluante prin curenții de aer în diferite direcții;
- concentrarea materialelor poluante aflate în apropierea solului indiferent de starea fizică a poluanților respectivi.

7. Cunoscând aceste etape ale poluării, **măsurile de protecție** se pot interpune în scopul eliminării acestei stări. Măsurile de protecție de natură tehnică au un caracter direct și imediat, în timp ce măsurile juridice ori sociale au un caracter indirect, dar cu efecte benefice pe termen lung.

Combaterea poluării trebuie realizată, așadar, printr-un complex de mijloace care să conducă la îmbunătățirea calității vieții pe pământ.

Prin legislația adoptată se urmărește instituirea de măsuri la nivel național privind:

a. definirea și stabilirea obiectivelor pentru calitatea aerului înconjurător destinate să evite și să prevină producerea unor evenimente dăunătoare și să reducă efectele acestora asupra sănătății umane și a mediului ca întreg;

---

[1] Nivelul stabilit pe baza cunoștințelor științifice peste care se pot produce efecte adverse directe asupra anumitor receptori, cum ar fi copaci, plante sau ecosisteme naturale, dar nu și asupra oamenilor.

[2] Procentul din valoarea-limită cu care poate fi depășită acea valoare.

b. evaluarea calității aerului înconjurător pe întreg teritoriul țării pe baza unor metode și criterii comune, stabilite la nivel european;

c. obținerea informațiilor privind calitatea aerului înconjurător pentru a sprijini procesul de combatere a poluării aerului și a disconfortului cauzat de acesta, precum și pentru a monitoriza pe termen lung tendințele și îmbunătățirile rezultate în urma măsurilor luate la nivel național și european;

d. garantarea faptului că informațiile privind calitatea aerului înconjurător sunt puse la dispoziția publicului;

e. menținerea calității aerului înconjurător acolo unde aceasta este corespunzătoare și/sau îmbunătățirea acesteia în celelalte cazuri;

f. promovarea unei cooperări crescute cu celelalte state membre ale Uniunii Europene în vederea reducerii poluării aerului;

g. îndeplinirea obligațiilor asumate prin acordurile, convențiile și tratatele internaționale la care România este parte.

2. Legislația specială în materia protecției atmosferei

8. Protecția juridică a atmosferei se realizează în special pe baza Legii nr. 104/2011[1] privind calitatea aerului înconjurător, cu modificările și completările ulterioare, dar și a altor acte normative cu un conținut complementar, cum ar fi Legea nr. 278/2013 privind emisiile industriale.

De asemenea, sunt incidente în această materie și o serie de hotărâri de Guvern, cum ar fi H.G. nr. 1879/2006 pentru aprobarea Programului național de reducere progresivă a emisiilor de dioxid de sulf, oxizi de azot, compuși organici volatili și amoniac și H.G. nr. 321/2005 privind evaluarea și gestionarea zgomotului ambiant, republicată.

3. Supravegherea și gestionarea calității aerului

9. Punerea în aplicare a prevederilor legale se realizează prin **Sistemul Național de Evaluare și Gestionare Integrată a Calității Aerului (SNEGICA)**, care asigură cadrul organizatoric, instituțional și legal de cooperare între autoritățile și instituțiile publice, cu competențe în domeniu, în scopul evaluării și gestionării calității aerului înconjurător, în mod unitar, pe întreg teritoriul României, precum și pentru informarea populației și a organismelor europene și internaționale privind calitatea aerului înconjurător[2].

SNEGICA îndeplinește următoarele **atribuții**:

a. asigură evaluarea calității aerului înconjurător, în mod unitar, în aglomerările și zonele de pe întreg teritoriul țării;

---

[1] Această lege transpune în legislația națională prevederile Directivei 2008/50/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 mai 2008 privind calitatea aerului înconjurător și un aer mai curat pentru Europa, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene (JOUE) nr. L 152 din 11 iunie 2008 și ale Directivei 2004/107/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 decembrie 2004 privind arseniul, cadmiul, mercurul, nichelul și hidrocarburile aromatice policiclice în aerul înconjurător, publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene (JOCE) seria L nr. 23 din 26 ianuarie 2005.

[2] Conform art. 4 alin. (1) din Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător.

b. asigură clasificarea și delimitarea ariilor din zone și aglomerări în regimuri de evaluare și în regimuri de gestionare a calității aerului înconjurător;

c. asigură realizarea inventarului național privind emisiile de poluanți în atmosferă;

d. asigură elaborarea și punerea în aplicare a planurilor de menținere a calității aerului, a planurilor de calitate a aerului și a planurilor de acțiune pe termen scurt;

e. asigură informațiile necesare realizării rapoartelor către organismele europene și internaționale;

f. asigură informarea publicului cu privire la calitatea aerului înconjurător[1].

10. SNEGICA cuprinde, ca părți integrante, următoarele două sisteme:

➢ **Sistemul Național de Monitorizare a Calității Aerului (SNMCA)**, care asigură cadrul organizatoric, instituțional și legal pentru desfășurarea activităților de monitorizare a calității aerului înconjurător, în mod unitar, pe teritoriul României;

➢ **Sistemul Național de Inventariere a Emisiilor de Poluanți Atmosferici (SNIEPA)**, care asigură cadrul organizatoric, instituțional și legal pentru realizarea inventarelor privind emisiile de poluanți în atmosferă, în mod unitar, pe întreg teritoriul țării[2].

11. SNMCA îndeplinește următoarele **atribuții**:

a. asigură monitorizarea calității aerului înconjurător prin Rețeaua Națională de Monitorizare a Calității Aerului, denumită în continuare RNMCA, obiectiv de interes public național, aflată în administrarea autorității publice centrale pentru protecția mediului. RNMCA include instrumentele de prelevare și măsurare amplasate în punctele fixe și echipamentele de laborator aferente acestora, precum și echipamentele necesare colectării, prelucrării, transmiterii datelor și informării publicului privind calitatea aerului înconjurător;

b. asigură calitatea și controlul calității datelor, compatibilitatea și comparabilitatea acestora în întregul sistem;

c. asigură obținerea de informații în timp real cu privire la calitatea aerului înconjurător și informarea publicului cu privire la aceasta;

d. asigură obținerea datelor privind calitatea aerului în vederea îndeplinirii obligațiilor de raportare în conformitate cu prevederile legislației europene și ale convențiilor și acordurilor internaționale în domeniu la care România este parte[3].

12. SNIEPA îndeplinește următoarele **atribuții**:

a. asigură colectarea datelor necesare în vederea elaborării inventarelor locale și a inventarului național privind emisiile de poluanți în atmosferă;

b. asigură elaborarea și validarea inventarelor locale și a inventarului național privind emisiile de poluanți atmosferici;

c. asigură raportarea inventarului național în conformitate cu prevederile legislației europene și ale convențiilor internaționale în domeniu la care România este parte[4].

---

[1] Conform art. 4 alin. (3) din Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător.
[2] Conform art. 4 alin. (2) din Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător.
[3] Conform art. 4 alin. (4) din Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător.
[4] Conform art. 4 alin. (5) din Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător.

4. Autorităţi publice cu atribuţii în domeniul protecţiei atmosferei

4.1. Categorii de autorităţi

13. Autoritățile şi instituțiile publice cu competențe în realizarea atribuțiilor SNEGICA sunt:

a. autoritatea publică centrală pentru protecția mediului şi autoritățile publice care funcționează în subordinea, sub autoritatea şi în coordonarea sa;

b. autoritatea publică centrală care răspunde de silvicultură şi autoritățile publice care funcționează în subordinea şi sub autoritatea sa;

c. autoritatea publică centrală pentru sănătate şi autoritățile publice care funcționează în subordinea şi sub autoritatea sa;

d. autoritatea publică centrală pentru transporturi şi autoritățile publice care funcționează în subordinea şi sub autoritatea sa;

e. autoritatea publică centrală pentru industrie;

f. autoritatea publică centrală pentru comerț;

g. autoritatea publică centrală pentru agricultură şi autoritățile publice care funcționează în subordinea şi sub autoritatea sa;

h. autoritatea publică centrală pentru amenajarea teritoriului şi lucrări publice;

i. autoritatea publică centrală pentru administrație publică şi autoritățile publice care funcționează în subordinea sa;

j. autoritatea publică centrală pentru ordine publică şi siguranță națională şi autoritățile publice care funcționează în subordinea sa;

k. consiliile județene şi Consiliul General al Municipiului București;

l. primăriile, primăriile sectoarelor municipiului București, consiliile locale şi consiliile locale ale sectoarelor municipiului București;

m. Institutul Național de Statistică şi direcțiile teritoriale din subordinea sa[1].

4.2. Atribuţii şi responsabilităţi

14. Autoritatea publică centrală pentru protecția mediului[2] este autoritatea cu rol de reglementare, decizie şi control în domeniul evaluării şi gestionării calității aerului înconjurător pe întreg teritoriul țării.

Furnizarea datelor şi informațiilor necesare realizării atribuțiilor fiecărei autorități şi instituții publice în cadrul SNEGICA se face cu titlu gratuit.

În scopul monitorizării impactului poluării atmosferice asupra sănătății populației şi mediului, măsurarea şi evaluarea calității aerului înconjurător în puncte fixe de măsurare deținute şi exploatate de către instituții publice sau autorități ale administrației publice locale, de către operatori economici, organizații neguvernamentale sau alte persoane juridice private se realizează cu respectarea prevederilor Legii nr. 104/2011.

---

[1] Conform art. 5 alin. (1) din Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător.

[2] Conform actualei structuri a Guvernului, este vorba despre Ministerul Mediului.

BCU CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

În scopul evaluării și gestionării calității aerului înconjurător pe întreg teritoriul țării se stabilesc aglomerări, zone de evaluare a calității aerului înconjurător și zone de gestionare a calității aerului înconjurător.

Evaluarea calității aerului înconjurător se realizează pe întreg teritoriul țării. În fiecare zonă sau aglomerare se delimitează arii, în funcție de regimurile de evaluare. De asemenea, gestionarea calității aerului înconjurător se realizează pe întreg teritoriul țării. În fiecare zonă și aglomerare se delimitează arii, în funcție de regimurile de gestionare și se evidențiază grafic pe harta zonei sau aglomerării, pentru fiecare poluant în parte. În urma delimitării se întocmesc liste, care cuprind unitățile administrativ-teritoriale din fiecare arie, care se aprobă prin ordin al conducătorului autorității publice centrale pentru protecția mediului și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I[1].

Sub aspectul gestionării calității aerului, **Ministerul Mediului** are următoarele **atribuții și responsabilități**:

a. urmărește aplicarea dispozițiilor legislației speciale în vigoare;

b. elaborează, avizează, promovează și, după caz, aprobă actele normative, precum și măsurile necesare pentru aplicarea unitară pe întreg teritoriul țării a prevederilor privind evaluarea și gestionarea calității aerului înconjurător, stabilite prin legislația europeană și prin convențiile internaționale în domeniu la care România este parte;

c. coordonează elaborarea, actualizarea și aplicarea normelor și reglementărilor privind controlul și măsurarea emisiilor de poluanți în aerul înconjurător;

d. coordonează SNEGICA și administrează RNMCA;

e. coordonează realizarea inventarului național privind emisiile de poluanți în atmosferă și îl avizează în vederea transmiterii acestuia Comisiei Europene și organismelor internaționale la care România este parte;

f. organizează și coordonează la nivel național evaluarea și gestionarea calității aerului înconjurător, inclusiv prin asigurarea elaborării de studii privind dispersia poluanților în atmosferă, în scopul stabilirii regimurilor de evaluare, a regimurilor de gestionare și contribuțiilor surselor naturale la depășirea valorilor-limită;

g. stabilește numărul, tipul și amplasamentul punctelor fixe de măsurare și poluanții evaluați;

h. avizează încadrarea ariilor în regimuri de evaluare a calității aerului înconjurător și inițierea programelor de măsurări indicative;

i. realizează metodologia de elaborare a planurilor de calitate a aerului, a planurilor de acțiune pe termen scurt și a planurilor de menținere a calității aerului și o supune aprobării Guvernului;

j. asigură menținerea sau îmbunătățirea calității aerului înconjurător prin urmărirea aplicării de către autoritățile și organismele competente sau instituțiile specializate a măsurilor pentru gestionarea calității aerului înconjurător;

k. raportează datele și informațiile, inclusiv cele referitoare la planurile de calitate a aerului, în termenele și formatele stabilite de către Comisia Europeană și în conformitate cu prevederile convențiilor internaționale în domeniu la care România este parte;

l. avizează raportul privind calitatea aerului înconjurător la nivel național pentru anul anterior, cu referire la toți poluanții care intră sub incidența Legii nr. 104/2011;

[1] Conform art. 6 din Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător.

m. aprobă propunerile pentru sistemele de măsurare: metode, echipamente, rețele și laboratoare, utilizate pentru monitorizarea calității aerului și metodele, sistemele și echipamentele pentru controlul și măsurarea emisiilor;

n. aprobă procedurile standard de operare și procedurile-cadru de asigurare și control al calității datelor provenite din RNMCA;

o. avizează în cadrul sistemului de asigurare a calității datelor programele de comparări interlaboratoare la nivel național;

p. aprobă participarea Laboratorului Național de Referință pentru Calitatea Aerului la programele europene de comparări interlaboratoare, organizate de Comisia Europeană;

q. stabilește pe baza unor studii zonele de protecție pentru toate punctele fixe de măsurare și informează autoritățile competente cu privire la delimitarea acestora;

r. aprobă listele cu unitățile administrativ-teritoriale întocmite în urma încadrării în regimuri de gestionare a ariilor din zone și aglomerări;

s. informează autoritățile publice competente cu privire la rezultatele evaluării calității aerului înconjurător și la încadrarea ariilor din zone și aglomerări în regimuri de gestionare;

t. asigură informarea publicului în chestiunile de interes reglementate prin lege;

u. îndeplinește obligațiile asumate prin acordurile și tratatele internaționale la care România este parte și asigură participarea la cooperarea internațională în domeniu;

v. cooperează cu autoritățile care au competențe în domeniu, din celelalte state membre ale Uniunii Europene și cu Comisia Europeană[1].

15. Centrul de Evaluare a Calității Aerului (CECA) este o structură în cadrul Ministerului Mediului și are următoarele **atribuții și responsabilități**:

a. asigură suportul tehnic pentru elaborarea actelor normative, precum și pentru stabilirea măsurilor necesare aplicării unitare pe întreg teritoriul țării a prevederilor privind evaluarea și gestionarea calității aerului înconjurător;

b. elaborează raportul privind calitatea aerului înconjurător la nivel național pentru anul anterior, cu referire la toți poluanții indicați în legislația specială din domeniul protecției atmosferei, și îl supune spre avizare autorității publice centrale pentru protecția mediului;

c. elaborează anual inventarul național privind emisiile de poluanți în atmosferă și raportul aferent, utilizând metodologia recomandată de Comisia Europeană și Agenția Europeană de Mediu, și le supune spre avizare autorității publice centrale pentru protecția mediului;

d. participă la activitățile de evaluare și gestionare a calității aerului înconjurător la nivel național;

e. propune amplasarea de puncte fixe de monitorizare, pe care le supune avizării autorității publice centrale pentru protecția mediului;

f. colectează și validează inventarele locale de emisii de poluanți în atmosferă în vederea realizării evaluării calității aerului înconjurător;

g. gestionează și certifică datele provenite din RNMCA;

h. elaborează proceduri privind activitatea de validare a datelor de calitate a aerului înconjurător provenite din RNMCA;

[1] Conform art. 7 din Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător.

i. realizează clasificarea în regimuri de evaluare și regimuri de gestionare a ariilor din zone și aglomerări, pe baza rezultatelor măsurărilor și a studiilor de modelare și o supune spre avizare, respectiv spre aprobare autorității publice centrale pentru protecția mediului;

j. avizează planurile de menținere a calității aerului și planurile de calitate a aerului;

k. elaborează rapoartele privind informațiile privitoare la depășirea pragurilor de alertă și le supune spre avizare autorității publice centrale pentru protecția mediului;

l. elaborează programe de măsurări indicative și le supune spre avizare autorității publice centrale pentru protecția mediului;

m. elaborează anual, până la data de 31 august, raportul privind evaluarea calității aerului înconjurător, la nivel național, pentru anul calendaristic anterior, în formatele stabilite de Comisia Europeană, și îl supune spre avizare autorității publice centrale pentru protecția mediului;

n. elaborează anual, până la data de 30 noiembrie, raportul privind informațiile referitoare la planurile de calitate a aerului, în formatele stabilite de către Comisia Europeană;

o. asigură datele necesare pentru informarea publicului cu privire la calitatea aerului înconjurător la nivel național;

p. corelează măsurările de poluanți în puncte fixe, după caz, cu programul de măsurare și cu strategia de monitorizare ale Programului European de Monitorizare și Evaluare a Poluanților, denumit în continuare EMEP;

q. pune la dispoziția autorității publice centrale pentru sănătate datele certificate de calitate a aerului înconjurător provenite din RNMCA în scopul identificării și evaluării riscurilor pentru sănătatea umană;

r. pune la dispoziția autorității publice centrale care răspunde de silvicultură datele certificate de calitate a aerului înconjurător provenite din RNMCA în scopul identificării și evaluării riscurilor pentru starea vegetației și a pădurilor;

s. colaborează cu organismele similare din statele membre ale Uniunii Europene și cu Comisia Europeană în baza mandatului aprobat de autoritatea publică centrală pentru protecția mediului[1].

16. Laboratorul Național de Referință pentru Calitatea Aerului (LNRCA) este o structură în cadrul Ministerului Mediului și are următoarele **atribuții și responsabilități:**

a. asigură suportul tehnic pentru elaborarea actelor normative, precum și pentru stabilirea măsurilor necesare aplicării unitare pe întreg teritoriul țării a prevederilor privind evaluarea și gestionarea calității aerului înconjurător;

b. asigură suportul tehnic și științific pentru activitatea de monitorizare a calității aerului înconjurător și de măsurare a emisiilor;

c. propune autorității publice centrale pentru protecția mediului sistemele de măsurare: metode, echipamente, rețele și laboratoare, utilizate pentru monitorizarea calității aerului și metode, sisteme și echipamente pentru controlul și măsurarea emisiilor;

d. stabilește și îmbunătățește continuu metodele de determinare a concentrațiilor poluanților în aerul înconjurător și demonstrează, după caz, echivalența acestora cu metodele de referință;

[1] Conform art. 8 din Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător.

e. elaborează rapoarte care cuprind informații privind metodele pentru prelevarea și măsurarea compușilor indicați în legislația specială privind protecția atmosferei și le supune spre aprobare autorității publice centrale pentru protecția mediului;

f. elaborează procedurile standard de operare și procedurile de asigurare și control al calității datelor provenite din RNMCA și le supune spre aprobare autorității publice centrale pentru protecția mediului;

g. asigură exactitatea măsurărilor de calitate a aerului înconjurător desfășurate în cadrul RNMCA, inclusiv prin organizarea exercițiilor de intercomparare, la nivel național;

h. asigură trasabilitatea măsurărilor din RNMCA la etaloanele și materialele de referință naționale și internaționale;

i. verifică calitatea analizelor, testelor și determinării indicatorilor specifici, asistând instituțiile responsabile cu efectuarea de activități de măsurare a emisiilor cu privire la aspecte de asigurare a calității și a exactității măsurărilor inclusiv prin auditul extern al calității, cu respectarea legislației specifice în vigoare;

j. organizează și controlează activitatea unităților de calibrare organizate în cadrul autorităților publice locale pentru protecția mediului;

k. asigură trasabilitatea măsurărilor din RNMCA la etaloanele și materialele de referință prin calibrarea echipamentelor față de etaloanele naționale de referință pe care le deține;

l. calibrează etaloanele naționale față de etaloanele primare internaționale, în particular a fotometrului pentru determinarea ozonului;

m. păstrează și gestionează etalonul național primar de ozon în condițiile legii;

n. verifică asigurarea calității măsurărilor în puncte fixe deținute și exploatate de către instituții publice sau autorități ale administrației publice locale, de către titulari de activitate, organizații neguvernamentale sau alte persoane juridice private;

o. participă la programele europene de comparări interlaboratoare organizate de Comisia Europeană;

p. propune și organizează programele de comparare interlaboratoare privind măsurările de calitatea aerului înconjurător și a emisiilor de poluanți la nivel național și le supune avizării autorității publice centrale pentru protecția mediului;

q. efectuează studii comparative la nivel național și internațional cu privire la activitățile de măsurare a calității aerului înconjurător și a emisiilor de poluanți[1].

17. Autoritățile publice teritoriale pentru protecția mediului organizate la nivel județean și la nivelul municipiului București au următoarele **atribuții și responsabilități:**

a. asigură aplicarea dispozițiilor legii la nivel teritorial;

b. efectuează și derulează activități de monitorizare a calității aerului înconjurător la nivel teritorial, prin operarea echipamentelor, colectarea și validarea datelor privind calitatea aerului înconjurător;

c. asigură exactitatea măsurărilor de calitate a aerului înconjurător și a obiectivelor de calitate a datelor prin respectarea procedurilor standard de operare a echipamentelor și de asigurare și control al calității, stabilite la nivel național;

[1] Conform art. 9 din Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător.

d. asigură păstrarea datelor de calitate a aerului înconjurător și a rezultatelor măsurărilor din puncte fixe, prin organizarea și gestionarea unei baze de date la nivel local;

e. colaborează cu serviciile publice deconcentrate la nivel local ale celorlalte autorități publice centrale, cu autoritățile administrației publice locale și cu titularii de activitate în vederea colectării datelor necesare elaborării inventarelor locale de emisii pentru evaluarea calității aerului înconjurător;

f. verifică datele și realizează validarea primară a datelor necesare elaborării inventarelor locale de emisii;

g. elaborează, conform metodologiilor specifice, inventarul emisiilor de poluanți în atmosferă la nivel local și îl transmit CECA;

h. furnizează CECA informații privind regimul de funcționare a unităților economice, harta administrativă, informațiile necesare pentru poziționarea surselor de poluare fixe, liniare și de suprafață, precum și alte informații necesare validării inventarelor de emisii la nivel local și elaborării inventarului național;

i. răspund solicitărilor CECA în vederea certificării datelor provenite din RNMCA și a elaborării rapoartelor la nivel național;

j. elaborează, împreună cu titularul de activitate și cu autoritățile implicate, planurile de acțiune pe termen scurt și monitorizează, împreună cu autoritatea publică de inspecție și control în domeniul protecției mediului, aplicarea acestora;

k. informează titularul de activitate și autoritățile implicate în cazul apariției riscului de depășire a pragului de alertă și/sau a pragului de informare și declanșează planul de acțiune pe termen scurt;

l. informează autoritatea publică centrală pentru protecția mediului, alte autorități locale implicate și populația, în cazul apariției riscului de depășire a pragului de alertă și/sau a pragului de informare;

m. participă la elaborarea planurilor de menținere a calității aerului și a planurilor de calitate a aerului și monitorizează, împreună cu autoritatea publică de inspecție și control în domeniul protecției mediului, aplicarea acestora;

n. monitorizează, la nivel teritorial, efectele aplicării măsurilor prin care se reduce și/sau se menține, după caz, nivelul poluanților sub valorile-limită, valorile-țintă, respectiv sub obiectivul pe termen lung, pentru asigurarea unei bune calități a aerului înconjurător în condițiile unei dezvoltări durabile;

o. elaborează rapoarte privind stadiul și efectele realizării măsurilor din planurile de calitate a aerului, din planurile de menținere a calității aerului și din planurile de acțiune pe termen scurt;

p. urmăresc includerea în autorizația de mediu/autorizația integrată de mediu a măsurilor cuprinse în planurile de calitate a aerului și a măsurilor din planurile de acțiune pe termen scurt și, după caz, propun revizuirea autorizației de mediu/autorizației integrate de mediu;

q. elaborează și transmit CECA, anual, până la data de 15 februarie, raportul privind evaluarea calității aerului înconjurător pentru anul anterior, cu referire cel puțin la toți poluanții care intră sub incidența legii;

r. transmit autorităților administrației publice locale informațiile privind amplasamentul stației și zona de protecție aferentă, în vederea includerii acestora în planurile de urbanism;

s. permit desfășurarea unor lucrări cu caracter temporar sau a anumitor activități în interiorul zonei de protecție;

t. pun la dispoziția serviciilor publice de la nivel local ale autorităților publice centrale pentru sănătate, agricultură și dezvoltare rurală, lucrări publice și a autorităților administrației publice locale informațiile disponibile necesare în activitatea de elaborare și punere în aplicare a strategiilor sectoriale care pot afecta calitatea aerului înconjurător;

u. colaborează cu organismele guvernamentale abilitate care avizează importul/exportul produselor, bunurilor și altor materiale cu regim special de comercializare care pot afecta calitatea aerului înconjurător, în conformitate cu legislația națională și cu convențiile internaționale în domeniu la care România este parte;

v. elaborează raportul privind calitatea aerului înconjurător la nivel teritorial, pentru anul anterior, cu referire la toți poluanții care intră sub incidența legii;

w. asigură informarea publicului cu privire la calitatea aerului înconjurător la nivel teritorial;

x. urmăresc aplicarea la nivel teritorial a programelor și măsurilor pentru respectarea convențiilor, acordurilor și tratatelor internaționale în domeniu la care România este parte[1].

18. Autoritatea publică centrală și autoritățile publice teritoriale de inspecție și control în domeniul protecției mediului au următoarele **atribuții și responsabilități:**

a. asigură controlul în vederea respectării dispozițiilor legale;

b. controlează aplicarea măsurilor din planurile de menținere a calității aerului, din planurile de calitate a aerului și din planurile de acțiune pe termen scurt;

c. verifică transmiterea datelor de către operatorii economici în vederea elaborării inventarelor locale de emisii, la autoritățile publice teritoriale pentru protecția mediului;

d. verifică respectarea utilizării echipamentelor, prevăzute în actele de reglementare emise de autoritățile publice teritoriale pentru protecția mediului, de către operatorii economici, în scopul realizării automonitorizării emisiilor de poluanți în atmosferă;

e. verifică respectarea condițiilor stabilite prin lege în interiorul zonei de protecție;

f. informează autoritatea publică teritorială pentru protecția mediului cu privire la rezultatele controalelor efectuate, la solicitarea acesteia;

g. informează instituțiile care au obligații, în cazul constatării unor neconformități[2].

19. Organismul național de meteorologie și climatologie are următoarele **atribuții și responsabilități:**

a. transmite, la cerere, autorităților publice teritoriale pentru protecția mediului, informații cu privire la climatologia zonei;

b. realizează prognoze meteorologice pe termen scurt și le transmite, la cerere, autorităților publice teritoriale pentru protecția mediului, în scopul aplicării planurilor de acțiune pe termen scurt și al monitorizării efectelor măsurilor luate[3].

---

[1] Conform art. 10 din Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător.

[2] Conform art. 11 din Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător.

[3] Conform art. 12 din Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător.

20. Autoritatea publică centrală care răspunde de silvicultură are următoarele **atribuții și responsabilități:**

a. asigură, la nivel național, respectarea legislației speciale în domeniul protecției atmosferei, cu respectarea domeniului său de competență;

b. elaborează studii pentru a determina relația dintre calitatea aerului înconjurător și starea vegetației și a pădurilor, pe care le pune la dispoziția autorității publice centrale pentru protecția mediului;

c. evaluează riscurile și elaborează rapoarte anuale cu privire la starea vegetației și a pădurilor corelată cu datele de calitate a aerului înconjurător, pe care le pune la dispoziția autorității publice centrale pentru protecția mediului;

d. colaborează prin autoritățile publice teritoriale din subordine cu autoritățile publice teritoriale pentru protecția mediului în vederea elaborării rapoartelor privind calitatea aerului înconjurător la nivel teritorial;

e. participă prin autoritățile publice teritoriale din subordine la elaborarea și punerea în aplicare a planurilor de calitate a aerului, a planurilor de menținere a calității aerului și a planurilor de acțiune pe termen scurt;

f. poate efectua activități suplimentare de monitorizare a calității aerului înconjurător și măsurări indicative, cu prelevare pasivă sau secvențială în puncte fixe, pentru a evalua riscurile pentru starea vegetației și a pădurilor[1].

21. Autoritatea publică centrală pentru sănătate are următoarele **atribuții și responsabilități:**

a. asigură, la nivel național, respectarea legislației speciale în domeniul protecției atmosferei, cu respectarea domeniului său de competență;

b. elaborează strategiile din domeniul prevenirii îmbolnăvirilor determinate de poluarea atmosferei;

c. elaborează metodologiile de evaluare a riscului asupra stării de sănătate a populației, vizând și protecția grupurilor sensibile ale populației, inclusiv copiii, ca urmare a expunerii la poluanții atmosferici;

d. evaluează riscurile asupra stării de sănătate a populației, vizând și protecția grupurilor sensibile ale populației, inclusiv copiii, și elaborează rapoarte anuale cu privire la starea de sănătate a populației la nivel național corelată cu datele de calitate a aerului înconjurător, pe care le pune la dispoziția autorității publice centrale pentru mediu;

e. poate efectua activități suplimentare de monitorizare a calității aerului înconjurător și măsurări indicative, cu prelevare pasivă sau secvențială în puncte fixe, pentru a evalua riscurile pentru starea de sănătate a populației;

f. participă la elaborarea și reactualizarea normelor și reglementărilor privind calitatea aerului înconjurător;

g. informează populația cu privire la riscurile pentru sănătatea populației în relație cu calitatea aerului înconjurător;

h. raportează organismelor internaționale specializate datele referitoare la starea de sănătate a populației în relație cu calitatea aerului înconjurător[2].

---

[1] Conform art. 13 din Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător.

[2] Conform art. 14 alin. (1) din Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător.

22. Structurile teritoriale ale autorității publice centrale pentru sănătate au următoarele **responsabilități:**

a. participă la elaborarea și punerea în aplicare a planurilor de calitate a aerului și a planurilor de acțiune pe termen scurt;

b. în cazul în care sunt informate de către autoritatea publică teritorială pentru protecția mediului despre existența riscului de depășire a pragului de alertă și/sau a pragului de informare, evaluează în regim de urgență riscurile pentru sănătatea populației și propun măsuri imediate și preventive care trebuie luate pentru protecția sănătății populației, în general, și pentru protecția grupurilor sensibile, în special, inclusiv copiii[1].

23. Autoritatea publică centrală pentru transporturi are următoarele **atribuții și responsabilități:**

a. asigură, la nivel național, respectarea legislației speciale în domeniul protecției atmosferei, cu respectarea domeniului său de competență;

b. elaborează și pune în aplicare strategiile de dezvoltare a transporturilor, ținând cont de necesitatea reducerii și limitării poluării atmosferei, dezvoltând politici pentru susținerea modalităților și tehnologiilor de transport mai puțin poluante;

c. asigură, la solicitarea autorității publice centrale pentru protecția mediului, elaborarea de programe pentru reducerea emisiilor de poluanți în atmosferă provenite din sectorul transporturi și le transmite spre avizare acesteia;

d. elaborează reglementări specifice în domeniul transportului și stabilește condițiile tehnice pentru mijloacele de transport, în vederea diminuării impactului emisiilor asupra calității aerului înconjurător;

e. elaborează norme privind transportul mărfurilor periculoase care pot afecta calitatea aerului înconjurător;

f. certifică prin omologare și prin inspecție tehnică încadrarea mijloacelor de transport în normele tehnice în scopul protecției atmosferei;

g. pune la dispoziție anual, până la data de 1 martie, prin autoritățile aflate în subordinea, coordonarea sau sub autoritatea sa, după caz, autorităților publice teritoriale pentru protecția mediului și CECA toate informațiile necesare elaborării inventarelor de emisii provenite din trafic, în conformitate cu metodologiile recomandate de Comisia Europeană și de Agenția Europeană de Mediu[2].

24. Autoritatea publică centrală pentru industrie are următoarele **atribuții și responsabilități:**

a. asigură, la nivel național, respectarea legislației speciale în domeniul protecției atmosferei, cu respectarea domeniului său de competență;

b. elaborează strategiile sectoriale pentru activitățile industriale, luând în considerare impactul asupra calității aerului înconjurător și a mediului ca întreg;

c. elaborează norme privind calitatea combustibililor și norme privind manipularea acestora, ținând cont de necesitatea reducerii și limitării poluării atmosferei;

---

[1] Conform art. 14 alin. (2) din Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător.

[2] Conform art. 15 din Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător.

d. asigură, la solicitarea autorității publice centrale pentru protecția mediului, elaborarea programelor de reducere a emisiilor de poluanți în atmosferă provenite din activitățile industriale aflate în coordonare și le transmite spre avizare acesteia;

e. exercită funcții de reglementare și control privind proiectarea, construirea și operarea instalațiilor, echipamentelor și utilajelor care pot afecta calitatea aerului înconjurător.

25. Autoritatea publică centrală pentru comerț are următoarele **atribuții și responsabilități:**

a. asigură, la nivel național, respectarea legislației speciale în domeniul protecției atmosferei, cu respectarea domeniului său de competență;

b. elaborează, în colaborare cu autoritățile publice centrale interesate, reglementări privind contingentarea producției și consumurilor și interdicția de plasare pe piață a anumitor tipuri de substanțe cu impact asupra calității aerului înconjurător, reglementate prin tratate la care România este parte;

c. elaborează, în colaborare cu autoritățile publice centrale interesate, reglementări privind produsele care, prin utilizare, pot afecta calitatea aerului înconjurător, condițiile de plasare pe piață a acestora, restricțiile de producere și utilizare pentru fiecare tip sau clasă de produse.

26. Autoritatea publică centrală pentru agricultură are următoarele **atribuții și responsabilități:**

a. asigură, la nivel național, respectarea legislației speciale în domeniul protecției atmosferei, cu respectarea domeniului său de competență;

b. elaborează și pune în aplicare strategia de dezvoltare a agriculturii, luând în considerare impactul asupra calității aerului înconjurător și a mediului ca întreg;

c. elaborează, împreună cu autoritatea publică centrală pentru protecția mediului, norme pentru desfășurarea activităților specifice cu impact asupra calității aerului înconjurător, cum ar fi: tratamentele fitosanitare, fertilizarea solurilor, activități din sectorul zootehnic, și urmărește aplicarea lor;

d. pune la dispoziție anual, până la data de 1 martie, prin autoritățile aflate în subordinea, coordonarea sau sub autoritatea sa, după caz, autorităților publice teritoriale pentru protecția mediului și CECA toate informațiile necesare elaborării inventarelor de emisii provenite din activități specifice, în conformitate cu metodologiile recomandate de Comisia Europeană și de Agenția Europeană de Mediu.

27. Autoritatea publică centrală pentru amenajarea teritoriului și lucrări publice are următoarele **atribuții și responsabilități:**

a. asigură, la nivel național, respectarea legislației speciale în domeniul protecției atmosferei, cu respectarea domeniului său de competență;

b. asigură elaborarea planurilor de amenajare a teritoriului și de urbanism luând în considerare legislația specială din domeniu[1].

[1] Conform art. 19 din Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător.

28. Autoritatea publică centrală pentru domeniul administrației publice și domeniul ordinii publice și siguranței naționale are următoarele **atribuții și responsabilități:**

a. asigură, la nivel național, respectarea legislației speciale în domeniul protecției atmosferei, cu respectarea domeniului său de competență;

b. acordă sprijin și îndrumare metodologică autorităților administrației publice locale și aparatului de specialitate al acestora, în scopul aplicării uniforme a dispozițiilor legale privind calitatea aerului înconjurător;

c. elaborează strategii și programe de dezvoltare a infrastructurii unităților administrativ-teritoriale și a serviciilor publice de interes general, luând în considerare cerințele Legii nr. 104/2011 și ale altor acte normative în vigoare din domeniu;

d. asigură, la solicitarea autorității publice centrale pentru protecția mediului, elaborarea programelor de reducere a emisiilor de poluanți în atmosferă provenite din activitățile industriale aflate în coordonare și le transmite spre avizare acesteia[1].

29. Instituția prefectului are următoarele **atribuții și responsabilități:**

a. asigură, la nivel de județ și al municipiului București, aplicarea și respectarea legislației speciale în domeniul protecției atmosferei, cu respectarea domeniului său de competență;

b. coordonează elaborarea și aplicarea planurilor de menținere a calității aerului și a planurilor de calitate a aerului, întocmite pentru mai multe unități administrativ-teritoriale învecinate[2].

30. Poliția Română, prin structurile subordonate, are următoarele **atribuții și responsabilități:**

a. organizează și asigură măsurile de reglementare, fluidizare și dirijare a circulației rutiere, conform competențelor;

b. colaborează cu alte autorități publice pentru îmbunătățirea organizării, sistematizării, semnalizării și semaforizării traficului rutier[3].

Președintele consiliului județean are următoarele **atribuții și responsabilități:**

a. asigură, la nivel județean, respectarea legislației speciale în domeniul protecției atmosferei, cu respectarea domeniului său de competență;

b. propune spre aprobare consiliului județean planurile de calitate a aerului care conțin măsuri și/sau acțiuni comune pentru mai multe unități administrativ-teritoriale învecinate, în termen de 30 de zile de la data avizării acestora de către autoritatea publică teritorială pentru protecția mediului;

c. transmite, anual, autorității publice teritoriale pentru protecția mediului raportul privind realizarea măsurilor cuprinse în planul de menținere a calității aerului[4].

31. Consiliul județean, prin aparatul propriu de specialitate, sau, după caz, **Consiliul General al Municipiului București,** prin **Primăria Generală a Municipiului București,**

[1] Conform art. 20 alin. (1) din Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător.
[2] Conform art. 20 alin. (2) din Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător.
[3] Conform art. 20 alin. (3) din Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător.
[4] Conform art. 21 alin. (1) din Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător.

la propunerea **primăriilor sectoarelor municipiului București**, are următoarele **atribuții și responsabilități:**

a. elaborează planurile de menținere a calității aerului și le aprobă prin hotărâre a consiliului județean, respectiv hotărâre a Consiliului General al Municipiului București, după avizarea acestora de către autoritatea publică teritorială pentru protecția mediului;

b. realizează măsurile din planurile de menținere a calității aerului și din planurile de calitate a aerului și/sau măsurile și acțiunile din planurile de acțiune pe termen scurt, care intră în responsabilitatea lor, și asigură fonduri financiare în acest scop[1].

32. Primarii au următoarele **atribuții și responsabilități:**

a. asigură, la nivel local, respectarea legislației speciale în domeniul protecției atmosferei, cu respectarea domeniului lor de competență;

b. integrează cerințele legale din domeniu în strategia de dezvoltare durabilă la nivel local;

c. asigură elaborarea planurilor de calitate a aerului și le supun aprobării consiliului local în termen de 30 de zile după avizarea acestora de către autoritatea publică teritorială pentru protecția mediului;

d. participă la elaborarea planurilor de menținere a calității aerului și pune în aplicare măsurile prevăzute în plan care intră în responsabilitatea lor;

e. participă la elaborarea planului de acțiuni pe termen scurt și aplică măsurile prevăzute în plan, în cazul în care activitățile care conduc la apariția unui risc de depășire a pragurilor de alertă și/sau a pragului de informare sunt în responsabilitatea autorității administrației publice locale;

f. transmit, anual, autorității publice teritoriale pentru protecția mediului raportul privind realizarea măsurilor cuprinse în planul de calitate a aerului;

g. furnizează autorităților teritoriale pentru protecția mediului informațiile și documentația necesare în vederea evaluării și gestionării calității aerului înconjurător;

h. realizează măsurile din planurile de menținere a calității aerului și din planurile de calitate a aerului și/sau măsurile și acțiunile din planurile de acțiune pe termen scurt, care intră în responsabilitatea lor, și asigură fonduri financiare în acest scop;

i. includ amplasamentul punctului fix de măsurare și zona de protecție aferentă în planurile de urbanism;

j. marchează prin panouri de avertizare limita zonei de protecție a punctelor fixe de măsurare;

k. la solicitarea autorității publice centrale pentru protecția mediului, iau toate măsurile necesare pentru amplasarea punctelor fixe de măsurare și a punctelor de măsurare indicative, astfel încât poziționarea și distribuirea lor să corespundă cerințelor și criteriilor de amplasare prevăzute în Legea nr. 104/2011;

l. asigură informarea publicului cu privire la calitatea aerului înconjurător, la nivel local[2].

---

[1] Conform art. 21 alin. (2) din Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător.

[2] Conform art. 22 din Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător.

33. Institutul Național de Statistică și direcțiile regionale și județene din subordine au următoarele **atribuții și responsabilități:**

a. furnizează, la solicitarea CECA, datele și informațiile necesare elaborării inventarelor de emisii de poluanți în aer, în conformitate cu metodologia europeană în vigoare;

b. furnizează, după caz, CECA și autorităților publice teritoriale pentru protecția mediului date și rezultate din cercetările statistice realizate potrivit Programului anual de cercetări statistice, aprobat prin hotărâre a Guvernului;

c. stabilește, după caz, împreună cu CECA informațiile suplimentare necesare elaborării rapoartelor cu privire la evaluarea și gestionarea calității aerului înconjurător și le introduce în Programul anual de cercetări statistice[1].

5. Obligațiile titularilor de activități cu impact asupra calității aerului

34. Potrivit legii, **titularul de activitate** este orice persoană fizică sau juridică ce exploatează, controlează sau este delegată cu putere economică decisivă pentru a desfășura o activitate cu potențial impact asupra calității aerului înconjurător.

Titularul de activitate are următoarele **atribuții și responsabilități:**

a. aplică și respectă dispozițiile legale în domeniu;

b. anunță, de îndată, autoritatea publică teritorială pentru protecția mediului la producerea unor avarii, accidente, incidente, opriri/porniri accidentale etc;

c. participă la elaborarea planurilor de calitate a aerului și a planurilor de acțiune pe termen scurt;

d. aplică măsurile de reducere a emisiilor de poluanți în aer, cuprinse în planurile de calitate a aerului;

e. la declanșarea de către autoritatea publică teritorială pentru protecția mediului a planului de acțiune pe termen scurt, ia măsuri urgente și eficace de reducere a emisiilor de poluanți în aer în conformitate cu planul, astfel încât concentrația acestora în aerul înconjurător să fie redusă până la atingerea nivelului valorii-limită, inclusiv prin oprirea temporară a activității, dacă este cazul;

f. monitorizează emisiile de poluanți în aerul înconjurător, utilizând metodele și echipamentele stabilite prin lege și transmite rezultatele autorității publice teritoriale pentru protecția mediului;

g. transmite autorității publice teritoriale pentru protecția mediului toate informațiile solicitate în vederea realizării inventarelor de emisii, în conformitate cu metodologia recomandată de Comisia Europeană și de Agenția Europeană de Mediu;

h. asigură puncte de prelevare și control al emisiilor de poluanți în aer, în conformitate cu actele de reglementare;

i. informează autoritățile publice teritoriale pentru protecția mediului în cazul înregistrării depășirii valorilor-limită de emisie impuse prin actele de reglementare[2].

---

[1] Conform art. 23 din Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător.

[2] Conform art. 24 din Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător.

6. Evaluarea calității aerului înconjurător

35. În vederea evaluării calității aerului înconjurător pentru dioxid de sulf, dioxid de azot, oxizi de azot, particule în suspensie PM_{10}[1] și $PM_{2,5}$[2], plumb, benzen, monoxid de carbon, arsen, cadmiu, nichel, benzo(a)piren[3], în fiecare zonă sau aglomerare se delimitează arii care se clasifică în **regimuri de evaluare** în funcție de pragurile superior și inferior de evaluare, după cum urmează:

a. regim de evaluare A, în care nivelul este mai mare decât pragul superior de evaluare;

b. regim de evaluare B, în care nivelul este mai mic decât pragul superior de evaluare, dar mai mare decât pragul inferior de evaluare;

c. regim de evaluare C, în care nivelul este mai mic decât pragul inferior de evaluare.

Clasificarea în regimuri de evaluare se revizuiește cel puțin o dată la 5 ani. Acest lucru se poate face și la intervale mai scurte de timp, în cazul unor modificări semnificative ale activităților care au efecte asupra concentrațiilor de dioxid de sulf, dioxid de azot sau, unde sunt relevante concentrațiile unor substanțe de oxizi de azot, particule în suspensie, cum ar fi PM_{10} și $PM_{2,5}$, plumb, benzen, monoxid de carbon, arsen, cadmiu, nichel sau benzo(a)piren[4].

Evaluarea calității aerului înconjurător în aglomerările și zonele de pe întreg teritoriul țării se efectuează luând în considerare clasificarea în regimul de evaluare, pe baza criteriilor de evaluare, a metodelor de referință pentru măsurare și a obiectivelor de calitate a datelor stabilite prin lege.

Cerințele pentru evaluarea tuturor concentrațiilor de substanțe și particule menționate mai sus sunt stabilite prin Legea nr. 104/2011. Tot același act normativ indică și obiectivele de calitate a datelor, amplasarea punctelor de prelevare pentru măsurarea nivelurilor acestor substanțe, criteriile pentru determinarea numărului minim de puncte de prelevare pentru măsurările fixe, precum și metodele de referință pentru evaluarea concentrațiilor acestor elemente.

36. În toate zonele[5] și aglomerările[6], în ariile clasificate în regim de evaluare A, evaluarea calității aerului înconjurător se realizează prin **măsurări în puncte fixe**. Aceste măsurări efectuate în puncte fixe se pot realiza fie continuu, fie prin prelevare aleatorie, pentru a determina nivelurile, în conformitate cu obiectivele de calitate relevante ale

---

[1] Potrivit Legii nr. 104/2011, prin PM_{10} se înțelege particulele în suspensie care trec printr-un orificiu de selectare a dimensiunii, astfel cum este definit de metoda de referință pentru prelevarea și măsurarea PM_{10}, SR EN 12341, cu un randament de separare de 50% pentru un diametru aerodinamic de 10 mm.

[2] Potrivit Legii nr. 104/2011, prin $PM_{2,5}$ se înțelege particulele în suspensie care trec printr-un orificiu de selectare a dimensiunii, astfel cum este definit de metoda de referință pentru prelevarea și măsurarea $PM_{2,5}$; SR EN 14907, cu un randament de separare de 50% pentru un diametru aerodinamic de 2,5 mm.

[3] Cantitatea totală a acestor elemente și a compușilor lor conținută în fracția PM_{10}.

[4] Conform art. 25 din Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător.

[5] Potrivit Legii nr. 104/2011, prin zonă se înțelege o parte a teritoriului țării delimitată în scopul evaluării și gestionării calității aerului înconjurător.

[6] Potrivit Legii nr. 104/2011, prin aglomerare se înțelege o zonă care reprezintă o conurbație cu o populație de peste 250.000 de locuitori sau, acolo unde populația este mai mică ori egală cu 250.000 de locuitori, având o densitate a populației pe km² mai mare de 3.000 de locuitori.

datelor. Ele pot fi suplimentate cu măsurări indicative[1] pentru a furniza informații adecvate în legătură cu distribuția spațială a calității aerului înconjurător.

De asemenea, în toate zonele și aglomerările, respectiv în ariile clasificate în regim de evaluare B, evaluarea calității aerului înconjurător se poate realiza prin utilizarea unei combinații de măsurări în puncte fixe și măsurări indicative.

În fine, în toate zonele și aglomerările, în ariile clasificate în regim de evaluare C, tehnicile de modelare sau tehnicile de estimare obiective sunt suficiente pentru evaluarea calității aerului înconjurător[2].

Măsurările menționate mai sus se realizează pe baza următoarelor **criterii**:

a. instalarea unui punct de prelevare la fiecare 100.000 km²;

b. amplasarea cel puțin a unei stații de monitorizare sau, prin acord cu statele membre învecinate ale Uniunii Europene, a uneia ori a mai multor stații comune de măsurare, care să acopere zonele învecinate relevante, în scopul realizării rezoluției spațiale necesare;

c. corelarea măsurărilor, acolo unde este adecvat, cu strategia de monitorizare și programul de măsurare ale EMEP[3].

În zonele și aglomerările unde poluanții trebuie măsurați, măsurările se realizează în puncte fixe, fie continuu, fie prin prelevări aleatorii. Numărul măsurărilor trebuie să fie suficient pentru a permite determinarea nivelului concentrațiilor poluanților.

37. Indiferent de nivelurile concentrațiilor, la fiecare 100.000 km² se instalează cel puțin o **stație de fond** pentru măsurarea arsenului, cadmiului, nichelului, mercurului gazos total, benzo(a)pirenului și a celorlalte hidrocarburi aromatice policiclice și a depunerilor totale de arsen, cadmiu, mercur, nichel, benzo(a)piren și hidrocarburi aromatice policiclice.

În vederea obținerii rezoluției spațiale dorite și a unor rezultate reprezentative, statele vecine membre ale Uniunii Europene pot conveni amplasarea de stații de măsurare comune.

În regiunile în care este necesară evaluarea impactului asupra ecosistemelor se ia în considerare posibilitatea utilizării bioindicatorilor[4].

38. În toate zonele și aglomerările unde **concentrațiile de ozon** au depășit obiectivele pe termen lung[5], în cursul oricăruia dintre cei 5 ani anteriori de măsurare, evaluarea calității aerului înconjurător se realizează prin măsurări în puncte fixe. Dacă însă nu sunt disponibile date pentru o perioadă de 5 ani, pentru a determina dacă obiectivele pe termen lung au fost depășite, se pot combina rezultatele campaniilor de măsurare de scurtă durată, desfășurate în perioade și locuri considerate ca având cele mai mari niveluri, cu rezultatele obținute din inventare de emisii și modelare[6].

---

[1] Măsurările indicative sunt acele măsurări care respectă obiective de calitate a datelor mai puțin stricte decât cele solicitate pentru măsurări în puncte fixe.

[2] Conform art. 27 din Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător.

[3] Conform art. 28 alin. (2) din Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător.

[4] Conform art. 37 din Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător.

[5] Obiectivul pe termen lung este definit prin Legea nr. 104/2011 ca fiind nivelul care trebuie să fie atins, pe termen lung, cu excepția cazurilor în care acest lucru nu este realizabil prin măsuri proporționate, cu scopul de a asigura o protecție efectivă a sănătății umane și a mediului.

[6] Conform art. 31 din Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător.

La nivel național se asigură cel puțin un **punct de prelevare**, care furnizează date privind concentrațiile de substanțe **precursoare ale ozonului**[1]. Numărul și amplasarea stațiilor unde se măsoară substanțe precursoare ale ozonului se aleg ținând cont de obiectivele stabilite prin legislația din domeniu.

39. Pentru a asigura reprezentativitatea datelor de calitate a aerului, pentru fiecare punct fix de măsurare se stabilește, prin studii specifice de evaluare a calității aerului înconjurător la microscară, o **zonă de protecție**, luând în considerare cel puțin următoarele aspecte:

- tipul punctului fix de măsurare;
- topografia/orografia terenului;
- poluantul/poluanții luați în considerare;
- condițiile micrometeorologice;
- construcțiile semnificative din aria respectivă;
- sursele de emisie a poluanților în atmosferă.

Zona de protecție este definită ca fiind suprafața de teren din jurul punctului în care se efectuează măsurări fixe, delimitată astfel încât orice activitate desfășurată în interiorul ei, ulterior instalării echipamentelor de măsurare, să nu afecteze reprezentativitatea datelor de calitate a aerului înconjurător pentru care acesta a fost amplasat.

Zona de protecție trebuie să fie evidențiată ca atare în planurile de urbanism. În interiorul zonei de protecție se amplasează panouri de avertizare pe care se marchează semnificația și limitele zonei.

În zona de protecție este interzisă executarea oricăror lucrări sau desfășurarea oricăror activități care ar putea influența reprezentativitatea datelor de calitate a aerului înconjurător, fără informarea prealabilă a autorităților publice teritoriale pentru protecția mediului.

Informarea trebuie să fie însoțită de documente care demonstrează prin metode sau tehnici specifice de evaluare a calității aerului înconjurător modul în care este afectată calitatea aerului înconjurător.

Autoritatea publică teritorială pentru protecția mediului analizează în cel mai scurt timp posibil de la data informării și transmite titularului condițiile în care se pot desfășura activități sau lucrări cu caracter temporar în zona de protecție.

Demararea lucrărilor cu caracter temporar sau a activităților este permisă numai după primirea răspunsului de la autoritatea publică teritorială pentru protecția mediului[2].

7. Gestionarea calităţii aerului înconjurător

40. Pentru o gestionare corectă și eficientă a calității aerului, legiuitorul român a definit o serie de termeni specifici prin aplicarea și utilizarea cărora să poată obține cel puțin un nivel mediu al calității acestuia.

Astfel, **indicatorul mediu de expunere** reprezintă nivelul mediu (determinat pe baza unor măsurări efectuate în amplasamentele de fond urban[3] de pe întreg teritoriul țării) care

[1] Substanțele precursoare ale ozonului sunt substanțe care contribuie la formarea ozonului de la nivelul solului.

[2] Conform art. 41 din Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător.

[3] Amplasamentele de fond urban sunt locurile din zonele urbane în care nivelurile sunt reprezentative pentru expunerea, în general, a populației urbane.

oferă indicii cu privire la gradul de expunere a populației. Acesta este utilizat pentru calcularea țintei naționale de reducere a expunerii și a obligației referitoare la concentrația de expunere.

Ținta națională de reducere a expunerii reprezintă reducerea procentuală a expunerii medii a populației, stabilită pentru anul de referință cu scopul de a reduce efectele dăunătoare asupra sănătății umane, care trebuie să fie atinsă, acolo unde este posibil, într-o perioadă determinată de timp.

Obligația referitoare la concentrația de expunere reprezintă nivelul stabilit pe baza indicatorului mediu de expunere cu scopul de a reduce efectele dăunătoare asupra sănătății umane, care trebuie atins și el într-o perioadă determinată de timp.

41. În vederea gestionării calității aerului înconjurător, pentru dioxid de sulf, dioxid de azot, oxizi de azot, particule în suspensie, respectiv PM_{10} și $PM_{2,5}$, plumb, benzen, monoxid de carbon, arsen, cadmiu, nichel, benzo(a)piren, în fiecare zonă sau aglomerare se delimitează arii care se clasifică în **regimuri de gestionare** în funcție de rezultatul evaluării calității aerului înconjurător, după cum urmează:

a. regim de gestionare I – reprezintă ariile din zonele și aglomerările în care nivelurile pentru dioxid de sulf, dioxid de azot, oxizi de azot, particule în suspensie PM_{10} și $PM_{2,5}$, plumb, benzen, monoxid de carbon sunt mai mari sau egale cu valorile-limită plus marja de toleranță;

b. regim de gestionare II – reprezintă ariile din zonele și aglomerările în care nivelurile pentru dioxid de sulf, dioxid de azot, oxizi de azot, particule în suspensie PM_{10} și $PM_{2,5}$, plumb, benzen, monoxid de carbon sunt mai mici decât valorile-limită stabilite prin lege.

În ariile din zonele și aglomerările clasificate în regim de gestionare I se elaborează planuri de calitate a aerului pentru a se atinge valorile-limită corespunzătoare sau, respectiv, valorile-țintă[1].

În ariile din zonele și aglomerările clasificate în regim de gestionare II se elaborează planuri de menținere a calității aerului.

42. Planurile de calitate a aerului sunt acele planuri prin care se stabilesc măsuri pentru atingerea valorilor-limită sau ale valorilor-țintă.

Prin **valoare-limită** se înțelege nivelul stabilit pe baza cunoștințelor științifice, în scopul evitării și prevenirii producerii unor evenimente dăunătoare și reducerii efectelor acestora asupra sănătății umane și a mediului ca întreg, care se atinge într-o perioadă dată și care nu trebuie depășit odată ce a fost atins.

Prin **valoare-țintă** se înțelege nivelul stabilit, în scopul evitării și prevenirii producerii unor evenimente dăunătoare și reducerii efectelor acestora asupra sănătății umane și a mediului ca întreg, care trebuie să fie atins pe cât posibil într-o anumită perioadă.

În toate zonele și aglomerările clasificate în regim de gestionare I pentru arsen, cadmiu, nichel, benzo(a)piren, autoritățile competente trebuie să specifice ariile în care s-au depășit valorile-țintă, precum și sursele care au contribuit la aceasta. Pentru aceste zone se stabilesc măsuri care să nu implice costuri disproporționate, direcționate mai ales către sursele predominante de emisii, în scopul atingerii valorilor-țintă.

[1] Conform art. 42 din Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător.

În cazul instalațiilor industriale[1], atingerea valorilor-țintă se realizează prin aplicarea celor mai bune tehnici disponibile și reglementate prin lege.

În ariile din zonele și aglomerările clasificate în regim de gestionare I, dacă este cazul, se menționează distinct și justificat:

- dacă depășirea valorii-limită pentru un anumit poluant atmosferic s-a datorat unor evenimente naturale;
- dacă depășirea valorii-limită pentru PM_{10} s-a datorat resuspensiei în aer a particulelor în urma tratării carosabilului cu nisip sau sare în timpul iernii.

Depășirile valorilor-limită care se demonstrează că sunt datorate surselor naturale, transmise spre informare Comisiei Europene, conform legii, nu sunt considerate depășiri.

Demonstrarea contribuției surselor naturale ori a resuspensiei în aer a particulelor în urma tratării carosabilului cu nisip sau sare în timpul iernii se face conform ghidurilor elaborate de Comisia Europeană[2].

În zonele și aglomerările de pe întreg teritoriul țării, autoritățile competente iau toate măsurile necesare, care nu presupun costuri disproporționate, astfel încât concentrațiile de ozon în aerul înconjurător să nu depășească valorile-țintă și obiectivele pe termen lung stabilite prin lege[3], iar acolo unde aceste valori sunt corespunzătoare, autoritățile iau măsuri prin care să mențină aceste niveluri sub obiectivele pe termen lung și să asigure cea mai bună calitate a aerului înconjurător compatibilă cu principiile dezvoltării durabile și un înalt nivel de protecție a mediului și a sănătății umane, în măsura în care factori cum ar fi natura transfrontalieră a poluării cu ozon și condițiile meteorologice o permit.

În toate zonele și aglomerările, în ariile clasificate în regimul de gestionare I pentru mai mulți poluanți se elaborează, acolo unde este cazul, planuri integrate de calitate a aerului.

43. Planurile de calitate a aerului[4] se elaborează pentru unități administrativ-teritoriale, respectiv pentru sectoare ale municipiului București sau părți din acestea și se aprobă prin hotărâre a consiliului local, respectiv prin hotărâri ale consiliilor locale ale sectoarelor municipiului București, în condițiile legii.

În cazul în care planul de calitate a aerului se elaborează pentru două sau mai multe unități administrativ-teritoriale învecinate aparținând aceluiași județ ori pentru două sau mai multe sectoare ale municipiului București, acesta se aprobă prin hotărâre a consiliului județean, respectiv hotărâre a Consiliului General al Municipiului București.

Dacă însă este necesară elaborarea planului de calitate a aerului pentru unități administrativ-teritoriale învecinate aparținând mai multor județe sau pentru municipiul București cu județele învecinate, acesta se realizează în comun de către consiliile județene

---

[1] Care intră sub incidența prevederilor Legea nr. 278/2013 privind emisiile industriale.

[2] Conform art. 45 din Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător.

[3] Pentru zonele și aglomerările în care nivelul concentrației de ozon depășește valoarea-țintă, autoritățile competente trebuie să se asigure că sunt implementate măsurile din programul național elaborat în conformitate cu art. 10 din H.G. nr. 1856/2005 privind plafoanele naționale de emisie pentru anumiți poluanți atmosferici.

[4] În scopul atingerii obiectivelor relevante de mediu, la elaborarea planurilor de calitate a aerului trebuie să se asigure, pe cât posibil, concordanța cu alte planuri sau programe întocmite conform prevederilor H.G. nr. 1879/2006 pentru aprobarea Programului național de reducere progresivă a emisiilor de dioxid de sulf, oxizi de azot, compuși organici volatili și amoniac și ale H.G. nr. 321/2005 privind evaluarea și gestionarea zgomotului ambiant, republicată.

implicate, respectiv consiliile județene și Consiliul General al Municipiului București și se aprobă de fiecare dintre ele prin hotărâri[1].

44. Se definește **riscul de depășire a pragurilor de alertă** ca fiind situația în care concentrațiile măsurate pentru 3 ore consecutiv sunt egale sau mai mari decât 90% din valoarea pragurilor de alertă corespunzătoare, prevăzute de lege.

În situația în care, într-o anumită zonă sau aglomerare, există riscul de depășire a pragurilor de alertă, se întocmesc **planuri de acțiune pe termen scurt** care conțin măsurile ce trebuie luate pentru a reduce riscul sau durata depășirii.

La întocmirea unui astfel de plan de acțiune pe termen scurt se iau în considerare prevederile Deciziei Comisiei Europene nr. 2004/279/CE din 19 martie 2004 de orientare pentru punerea în aplicare a Directivei 2002/3/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind ozonul din aerul înconjurător, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene seria L nr. 87 din 25 martie 2004.

Planurile de acțiune pe termen scurt pot conține, de la caz la caz, măsuri eficiente de control și, unde este necesar, de suspendare a activităților care contribuie la riscul depășirii valorilor-limită sau valorilor-țintă ori pragurilor de alertă corespunzătoare, în condițiile legii. De asemenea, acestea pot include măsuri referitoare la traficul rutier, lucrările de construcții, nave aflate la dană, utilizarea instalațiilor industriale sau a produselor industriale și încălzirea locuințelor. Aceste planuri pot lua în considerare acțiuni specifice pentru protecția grupurilor sensibile ale populației, inclusiv copiii[2].

În situația în care se depășește oricare dintre pragurile de alertă, valorile-limită sau valorile-țintă, plus marja de toleranță corespunzătoare ori obiectivul pe termen lung din cauza unui transport transfrontier de poluanți atmosferici sau de precursori ai acestora, autoritatea publică centrală pentru protecția mediului cooperează direct cu autoritatea omoloagă din statele vecine membre ale Uniunii Europene ori prin autoritatea publică centrală pentru realizarea politicii externe a statului român cu autoritatea omoloagă din statele vecine care nu sunt membre ale Uniunii Europene și, acolo unde este cazul, stabilește acțiuni comune, cum ar fi elaborarea de planuri comune sau corelate de calitate a aerului în scopul eliminării acestor depășiri prin aplicarea unor măsuri potrivite, care nu presupun costuri disproporționate.

Comisia Europeană este invitată să participe la orice acțiune de cooperare dintre România și alte state membre UE.

În cazul în care se întocmesc planuri comune de acțiune pe termen scurt care se referă la zone învecinate cu alte state membre ale Uniunii Europene, autoritatea publică centrală pentru protecția mediului se asigură că autoritățile competente din statele membre ale Uniunii Europene învecinate primesc toate informațiile relevante.

În cazul în care într-o zonă sau aglomerare din vecinătatea granitei se depășește pragul de informare sau pragul de alertă, autoritatea publică centrală pentru protecția mediului informează cât de repede este posibil autoritățile competente din statele vecine membre ale Uniunii Europene interesate.

---

[1] Conform art. 52 alin. (5)-(7) din Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător.

[2] Conform art. 53 din Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător.

45. **Planul de menținere a calității aerului** conține măsuri pentru păstrarea nivelului poluanților sub valorile-limită, respectiv sub valorile-țintă și pentru asigurarea celei mai bune calități a aerului înconjurător în condițiile unei dezvoltări durabile.

Planul de menținere a calității aerului se elaborează, după caz, de către consiliul județean, pentru unități administrativ-teritoriale aparținând aceluiași județ, sau de către Consiliul General al Municipiului București, pentru sectoarele municipiului București și se aprobă prin hotărâre a consiliului județean, respectiv prin hotărâre a Consiliului General al Municipiului București[1].

8. Emisiile în atmosferă

8.1. Categorii de emisii

46. În funcție de natura sursei care le eliberează, emisiile sunt de mai multe **tipuri**.

Astfel, emisiile pot avea surse naturale, respectiv surse artificiale.

Legea definește **contribuțiile din surse naturale** ca fiind emisiile de poluanți care nu rezultă direct sau indirect din activități umane, incluzând evenimente naturale, cum ar fi erupțiile vulcanice, activitățile seismice, activitățile geotermale, incendiile de pe terenuri sălbatice, furtuni, aerosoli marini, resuspensia sau transportul în atmosferă al particulelor naturale care provin din regiuni uscate.

Pe de altă parte, cele mai importante categorii de emisii artificiale (adică cele create prin activități umane) sunt cele din surse fixe și din surse mobile.

Astfel, **emisiile din surse fixe** sunt acele emisii eliberate în aerul înconjurător de utilaje, instalații, inclusiv de ventilație, din activitățile de construcții, din alte lucrări fixe care produc sau prin intermediul cărora se evacuează substanțe poluante.

Emisiile din surse mobile de poluare sunt acele emisii eliberate în aerul înconjurător de mijloacele de transport rutiere, feroviare, navale și aeriene, echipamente mobile nerutiere echipate cu motoare cu ardere internă.

Există și categoria **emisiilor fugitive**, care sunt emisii nedirijate, eliberate în aerul înconjurător prin ferestre, uși și alte orificii, sisteme de ventilare sau deschidere, care nu intră în mod normal în categoria surselor dirijate de poluare.

Nu în ultimul rând, sunt definite și **emisiile din surse difuze de poluare** ca fiind acele emisii eliberate în aerul înconjurător din surse de emisii nedirijate de poluanți atmosferici, cum sunt sursele de emisii fugitive, sursele naturale de emisii și alte surse care nu au fost definite specific.

8.2. Gestionarea emisiilor din atmosferă

47. Desfășurarea activităților existente, precum și începerea activităților noi cu posibil impact semnificativ asupra calității aerului înconjurător se realizează numai în baza autorizației (integrate) de mediu emise conform legislației în vigoare.

[1] Conform art. 56 din Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător.

Autorizația (integrată) de mediu stabilește **valori-limită de emisie** pentru poluanții specifici activității desfășurate, ținând cont de cele mai bune tehnici aplicabile în domeniu, precum și de nivelul calității aerului înconjurător la nivel local.

În zonele în care sunt depășite valorile-limită privind calitatea aerului înconjurător pentru unul sau mai mulți poluanți, pe baza studiilor de evaluare a impactului asupra mediului, autoritățile publice teritoriale pentru protecția mediului stabilesc, după caz, pentru acești poluanți valori-limită de emisie mai restrictive decât valorile stabilite de legislația în vigoare specifică activității desfășurate.

În cazul depășirii valorilor-limită de emisie pentru unul sau mai mulți poluanți, autoritatea competentă decide să ia toate măsurile necesare pentru înlăturarea cauzelor și consecințelor asupra calității aerului înconjurător ale acestor depășiri, inclusiv întreruperea temporară a activității instalației care a generat această situație.

În cazul depășirii valorilor-limită de emisie pentru unul sau mai mulți poluanți, titularii activităților au obligația să informeze autoritățile competente și să se conformeze măsurilor impuse de acestea[1].

Titularii de activitate au obligația să monitorizeze nivelul emisiilor de poluanți și să raporteze, periodic, informațiile solicitate către autoritatea competentă, conform actelor de reglementare în baza cărora își desfășoară activitatea.

Rezultatele monitorizării se înregistrează, se prelucrează și se prezintă într-o formă adecvată, stabilită de autoritatea competentă pentru protecția mediului.

Titularii de activități au obligația de a lua toate măsurile care se impun în vederea limitării emisiilor de poluanți în atmosferă, inclusiv prin colectarea și dirijarea emisiilor fugitive și utilizarea unor echipamente de reținere a poluanților la sursă.

Transferul de poluanți din aer către un alt factor de mediu, ca urmare a măsurilor de reducere a poluării aerului înconjurător, este permis în condițiile menținerii nivelului poluanților sub valorile-limită pentru acel factor de mediu, cu acordul autorității publice teritoriale pentru protecția mediului.

Este permisă utilizarea metodelor și sistemelor de îmbunătățire a calității aerului înconjurător care nu conduc la depășirea normelor stabilite de legislația în vigoare pentru locul de muncă[2].

Autoritatea publică centrală pentru transporturi și autoritatea publică centrală pentru industrie, în colaborare cu autoritatea publică centrală pentru protecția mediului, stabilesc, după caz, valorile-limită pentru poluanții emiși de sursele mobile, în conformitate cu prevederile standardelor europene și internaționale.

Utilizatorii de surse mobile de poluare au obligația să asigure încadrarea în limitele de emisie stabilite pentru fiecare tip specific de sursă, precum și să le supună inspecțiilor tehnice, conform prevederilor legislației în vigoare.

În cazul în care este posibil din punct de vedere tehnic și economic, sursele difuze se transformă în surse de emisii dirijate[3].

Emisiile de poluanți în atmosferă cu impact asupra sănătății omului și mediului se supun taxării, iar sumele aferente se fac venit la Fondul pentru mediu, în condițiile legii.

---

[1] Conform art. 57 din Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător.
[2] Conform art. 59 din Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător.
[3] Conform art. 61 din Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător.

9. Informarea publicului[1]

48. Autoritățile publice pentru protecția mediului asigură **informarea publicului**, precum și a organizațiilor interesate, cum ar fi: organizațiile de protecție a mediului, cele de protecție a consumatorului, organizațiile care reprezintă interesele unor grupuri sensibile ale populației, celelalte organisme relevante în domeniul sănătății și organizațiile industriale relevante, în mod adecvat și în timp util, privind:

- calitatea aerului înconjurător;
- orice decizii de prorogare;
- orice exceptări;
- planurile de calitate a aerului, planurile de acțiune pe termen scurt, precum și programele și rezultatele investigării fezabilității și conținutului specific, precum și rapoartele cu privire la stadiul implementării măsurilor.

Primarii, consiliile locale, consiliile locale ale sectoarelor municipiului București, consiliile județene sau Consiliul General al Municipiului București, după caz, asigură informarea publicului, precum și a organizațiilor interesate, cum ar fi organizațiile de protecție a mediului, cele de protecție a consumatorului, organizațiile care reprezintă interesele unor grupuri sensibile ale populației, celelalte organisme relevante în domeniul sănătății și organizațiile industriale relevante, în mod adecvat și în timp util, privind planurile de calitate a aerului, respectiv planurile de menținere a calității aerului și rapoartele referitoare la stadiul îndeplinirii măsurilor, în condițiile legii.

Informațiile sunt puse la dispoziția publicului cu titlu gratuit, prin intermediul oricăror mijloace media ușor accesibile, inclusiv internetul sau alte mijloace de telecomunicații potrivite, și țin cont de prevederile O.G. nr. 4/2010 privind instituirea infrastructurii naționale pentru informații spațiale în România, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 190/2010[2].

Autoritatea publică teritorială pentru protecția mediului organizată la nivel județean și la nivelul municipiului București pune la dispoziția publicului, anual, până la data de 30 martie, raportul privind calitatea aerului înconjurător pentru anul anterior, cu referire la toți poluanții care intră sub incidența Legii nr. 104/2011.

Aceste rapoarte cuprind informații privind nivelurile care depășesc valorile-limită, valorile-țintă, obiectivele pe termen lung, pragurile de informare și cele de alertă pentru perioadele de mediere corespunzătoare. Aceste informații sunt însoțite de o evaluare sumară a efectelor depășirilor respective asupra mediului ca întreg și asupra sănătății umane, în baza rapoartelor privind efectele calității aerului înconjurător asupra sănătății umane, elaborate și transmise de autoritățile publice de sănătate.

Aceste rapoarte mai pot include, unde este cazul, informații suplimentare și evaluări privind protecția pădurilor și vegetației în baza rapoartelor elaborate și transmise de

---

[1] Prin aceste reglementări se asigură transpunerea în legislația națională a prevederilor Directivei 2008/50/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 mai 2008 privind calitatea aerului înconjurător și un aer mai curat pentru Europa, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene (JOUE) seria L nr. 152 din 11 iunie 2008 și ale Directivei 2004/107/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 decembrie 2004 privind arsenicul, cadmiul, mercurul, nichelul, hidrocarburile aromatice policiclice în aerul înconjurător, publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene (JOCE) seria L nr. 23 din 26 ianuarie 2005.

[2] Conform art. 62 din Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător.

autoritățile publice care răspund de silvicultură, precum și informații privind alți poluanți pentru care Legea nr. 104/2011 conține prevederi de monitorizare, cum ar fi, între altele, anumite substanțe precursoare ale ozonului nereglementate,

CECA pune la dispoziția publicului, anual, până la data de 30 martie, raportul privind calitatea aerului înconjurător la nivel național pentru anul anterior, care include informații din rapoartele elaborate conform legii, tendința evoluției calității aerului înconjurător comparativ cu anii anteriori, precum și o evaluare sumară a efectelor depășirilor pragurilor de calitate asupra sănătății umane și a mediului ca întreg[1].

În cazul în care pragul de informare sau oricare dintre pragurile de alertă sunt depășite, autoritatea publică teritorială pentru protecția mediului organizată la nivel județean și la nivelul municipiului București informează publicul prin intermediul mass-media sau al internetului.

Informația privind calitatea aerului înconjurător este publică, dacă nu intră sub incidența prevederilor altor acte normative de protejare a informației.

Toate autoritățile publice sunt obligate să asigure accesul la informație și participarea publicului la luarea deciziilor în acest domeniu, în condițiile și termenele prevăzute de legislația în vigoare.

Autoritatea publică centrală pentru protecția mediului informează publicul cu privire la autoritățile și organismele cu atribuții și responsabilități pentru evaluarea și gestionarea calității aerului înconjurător[2].

În scopul informării eficiente și reale a publicului, toate informațiile trebuie să fie clare, inteligibile și accesibile.

10. Transmiterea informațiilor și raportarea

49. Autoritatea publică centrală pentru protecția mediului **transmite Comisiei Europene informațiile** privind calitatea aerului înconjurător, în termenele și formatele stabilite de către aceasta.

Autoritatea publică centrală pentru protecția mediului transmite Comisiei Europene următoarele informații:

- cu titlu provizoriu, informații privind depășirile pragurilor de alertă sau de informare: nivelul înregistrat, locul și perioada în care a fost înregistrată depășirea;
- informații privind planurile de calitate a aerului, respectiv planurile integrate de calitatea aerului, în cel mai scurt timp posibil, dar nu mai târziu de 2 ani de la sfârșitul anului în care au fost înregistrate depășirile;
- spre informare, pentru un anumit an, listele cu zonele și aglomerările unde depășirile valorilor-limită pentru un anumit poluant sunt atribuite contribuțiilor din surse naturale;
- pentru un anumit an, dacă este cazul, listele cu zonele și aglomerările unde depășirile valorilor-limită pentru PM_{10} sunt datorate resuspensiei particulelor ca urmare a tratării carosabilului cu nisip sau sare în timpul iernii.

[1] Conform art. 63 din Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător.
[2] Conform art. 65 din Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător.

Informațiile furnizate se referă la concentrații și surse de poluare, precum și la demonstrarea faptului că depășirile valorilor-limită pot fi atribuite surselor naturale ori resuspensiei particulelor și că au fost luate toate măsurile rezonabile pentru reducerea concentrațiilor.

Autoritatea publică centrală pentru protecția mediului notifică Comisiei Europene zonele sau aglomerările unde consideră că sunt situații de atenționare și transmite acesteia planul de calitate a aerului, precum și toate informațiile necesare pentru ca aceasta să evalueze dacă toate condițiile relevante sunt sau nu îndeplinite.

În cazul unor obiecții ale Comisiei Europene, la solicitarea acesteia, planurile de calitate a aerului se modifică sau se furnizează planuri noi.

Autoritatea publică centrală pentru protecția mediului informează Comisia Europeană în legătură cu metodele utilizate pentru prelevarea și măsurarea:

- compușilor organici volatili precursori ai ozonului;
- arsenului, cadmiului, mercurului, nichelului și benzo(a)pirenului;
- compoziției chimice a particulelor în suspensie $PM_{2,5}$[1].

11. Răspunderea juridică

11.1. Răspunderea penală

50. Constituie infracțiuni și se pedepsesc, după cum urmează:

a. cu închisoare de la 3 luni la un an sau cu amendă neelaborarea, de către titularii activităților care constituie surse fixe importante de emisii, a planurilor pentru situații de urgență, care stabilesc măsurile aplicabile în interiorul amplasamentului, precum și nesolicitarea aprobării de la autoritățile competente pentru măsurile stabilite a se aplica în afara amplasamentului;

b. cu închisoare de la 1 la 5 ani pentru neoprirea în caz de pericol iminent a funcționării instalațiilor care constituie sursă de pericol cu impact asupra calității aerului înconjurător sau neanunțarea autorităților competente cu privire la pericol[2].

Infracțiunile de mai sus se constată de către personalul împuternicit din cadrul autorităților publice centrale competente și din unitățile teritoriale ale acestora, precum și din cadrul autorităților publice locale, conform atribuțiilor stabilite prin lege. Actele de constatare se transmit organului de urmărire penală competent.

11.2. Răspunderea contravențională

51. Potrivit art. 79 din Legea nr. 104/2011, constituie contravenții și se sancționează cu amendă de la 3.000 lei la 10.000 lei, pentru persoane juridice, nerespectarea următoarelor obligații:

a. obligațiile ce revin titularilor de activități care dețin surse fixe de poluare atmosferică de a participa la elaborarea programelor de reducere a emisiilor, a planurilor de calitate a aerului și a planurilor de acțiune pe termen scurt;

---

[1] Conform art. 75 din Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător.

[2] Conform art. 81 din Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător.

b. obligațiile ce revin titularilor de activități care dețin surse fixe de poluare atmosferică, conform prevederilor cuprinse în programele de reducere a emisiilor, în planurile de menținere a calității aerului, în planurile de calitate a aerului și în planurile de acțiune pe termen scurt;

c. obligațiile ce revin titularilor de activități la declanșarea de către autoritatea publică teritorială pentru protecția mediului a planului de acțiune pe termen scurt, de a lua măsuri urgente și eficiente de reducere a emisiilor de poluanți în aer, astfel încât concentrația acestora în aerul înconjurător să fie redusă până la atingerea nivelului valorii-limită, inclusiv prin oprirea temporară a activității, dacă este cazul.

Constituie contravenții și se sancționează cu amendă de la 500 lei la 10.000 lei, pentru persoane fizice, și de la 5.000 lei la 15.000 lei, pentru persoane juridice, nerespectarea următoarelor obligații:

a. obligația utilizatorilor de surse mobile de a asigura încadrarea în limitele de emisie stabilite pentru fiecare tip specific de sursă, precum și de a le supune inspecțiilor tehnice, conform prevederilor legislației în vigoare. Această prevedere nu este aplicabilă utilizatorilor de autovehicule rutiere pentru care se aplică legislația în vigoare privind circulația pe drumurile publice;

b. obligația de a se supune tuturor procedurilor și cerințelor legale care conduc la prevenirea, eliminarea sau reducerea impactului asupra aerului înconjurător și a mediului ca întreg;

c. obligația de transformare a surselor difuze în surse de emisii dirijate, în cazul în care este posibil din punct de vedere tehnic și economic.

Constituie contravenții și se sancționează cu amendă de la 500 lei la 2.000 lei, pentru persoane fizice, și de la 5.000 lei la 10.000 lei, pentru persoane juridice, nerespectarea următoarelor obligații:

a. obligația titularului de activitate de a furniza autorităților competente informațiile solicitate pentru elaborarea inventarelor de emisii de poluanți atmosferici;

b. obligația titularului de activitate de a informa autoritățile competente în cazul depășirii valorilor-limită de emisie, impuse prin actele de reglementare.

Constituie contravenții și se sancționează cu amendă de la 50.000 lei la 100.000 lei, pentru persoane juridice, nerespectarea următoarelor obligații:

a. prevederile referitoare la protecția atmosferei din acordul și/sau autorizația de mediu/autorizația integrată de mediu;

b. obligațiile titularilor de activitate care dețin surse fixe de poluare atmosferică de a se supune controlului autorităților competente, conform legislației în vigoare;

c. obligațiile titularilor de activitate de a anunța, de îndată, autoritatea publică teritorială pentru protecția mediului despre producerea unor avarii, accidente, incidente, opriri/porniri accidentale.

Nerespectarea obligațiilor legale ce le revin cu privire la protecția aerului de către primari, președinții consiliilor județene și Consiliul General al Municipiului București constituie contravenție și se sancționează cu amendă de la 3.000 lei la 7.500 lei. Contravenientul poate achita, pe loc sau în termen de cel mult 48 de ore de la data încheierii procesului-verbal ori, după caz, de la data comunicării acestuia, jumătate din minimul amenzii, agentul constatator făcând mențiune despre această posibilitate în procesul-verbal.

Constatarea contravențiilor şi aplicarea sancțiunilor se fac de către personalul împuternicit din cadrul autorităților publice de inspecție şi control pentru protecția mediului, conform atribuțiilor stabilite prin lege.

11.3. Răspunderea civilă

52. Repararea prejudiciilor de orice fel cauzate atmosferei, respectiv sănătății şi vieții oamenilor este guvernată de acelaşi principiu „poluatorul plăteşte", despre care am făcut vorbire şi anterior, în cadrul secțiunilor privitoare la protecția juridică a celorlalți factori de mediu.

Şi în materia răspunderii civile pentru prejudicii aduse calității aerului, răspunderea civilă este chemată să creeze cadrul juridic necesar reparării prejudiciilor cauzate bunurilor sau persoanelor şi se aplică în mod corespunzător toate regulile ce au fost deja enunțate în capitolele anterioare.

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Capitolul VI

PROTECŢIA JURIDICĂ A FLOREI ŞI FAUNEI TERESTRE ŞI ACVATICE SĂLBATICE. REGIMUL ARIILOR NATURALE PROTEJATE ŞI CONSERVAREA HABITATELOR NATURALE

1. Evoluţia istorică a concepţiilor privitoare la ariile naturale protejate

1. Printre modalităţile frecvent utilizate în activitatea de protejare şi conservare a naturii, un loc central îl ocupă constituirea de arii protejate şi declararea de monumente ale naturii.

Din punct de vedere istoric, prima rezervaţie naturală din Europa este considerată pădurea Bialowez, proclamată în secolul al XIV-lea de către regele Jagello al Poloniei pentru a păstra bourul, bizonul european şi calul sălbatic (tarpanul), specii ameninţate cu dispariţia încă de pe atunci[1].

Alte rezervaţii naturale au fost create în secolul al XIX-lea, primul parc naţional din lume, Yellowstone (1872), din Munţii Stâncoşi (SUA), iar în Europa prima arie protejată de acest gen se constituie în Suedia, în 1909[2].

Conceptul de arie protejată, în ipostaza de parc naţional, s-a născut în SUA, în secolul al XIX-lea. În contextul pătrunderii tot mai spre vest a imigranţilor europeni în căutare de vânat cu blană scumpă, în 1811 un vânător s-a întors din est cu vestea că, undeva în munţi, a dat peste o zonă complet nelocuită, unde apa ţâşneşte din pământ, se găsesc cascade uriaşe tăiate în roci galbene, se întâlnesc „pereţi" de sticlă naturală şi multe alte minuni. Luate în derâdere la început, aceste afirmaţii au determinat totuşi curiozitatea şi, în consecinţă, s-a organizat o expediţie ştiinţifică prin care s-au confirmat cele spuse şi au fost culese numeroase date şi informaţii de ordin ştiinţific. Cert este că, în timpul unei a doua expediţii de acest gen, cu ocazia unui foc de tabără, unul dintre participanţi a afirmat că asemenea locuri ar trebui protejate faţă de năvala cuceritorilor „lumii noi" şi acţiunile excesive de exploatare a resurselor naturale. Ideea creării unor arii protejate pentru valoarea lor naturală prindea astfel viaţă. Şi cum cel care o lansase era chiar un membru al Congresului, acesta a pregătit un proiect de lege prin care, în 1872, s-a instituit primul parc naţional din lume, Yellowstone, legea fiind semnată la 1 martie de către preşedintele SUA, Grant[3].

---

[1] L. Avram, *Ecologie aplicată*, Ed. Universităţii Petrol-Gaze din Ploieşti, 2006, p. 169.

[2] Al doilea în ordine cronologică a fost Banff naţional Park din Canada (1887). Nevoia de protejare şi conservare s-a impus de la începutul veacului al 19-lea, când procesul de scădere a biodiversităţii a luat proporţii alarmante. Se estimează că în mai puţin de două secole, numeroase specii de păsări, de mamifere, batracieni, reptile, mii de specii de vegetale şi zeci de mii de specii de insecte au dispărut. Omul erei industriale este responsabil de accelerarea ritmului de dispariţie a speciilor cu circa 10.000 de ori decât evoluţia normală. Astăzi, în fiecare an dispar circa 2.700 de specii. Primele reacţii au fost acelea de apărare a speciilor cele mai spectaculare ori mai utile sau siturile cele mai estetice, astfel că şi textele juridice au reflectat această perspectivă antropologică a viului. Abia în anii '70 s-a afirmat necesitatea apărării naturii în sine.

[3] Conform R. Călin, *Politica de mediu*, Ed. Tritonic, Bucureşti, 2007, p. 58.

Prima investiție majoră pentru un parc național a fost făcută în 1878, când Congresul SUA a aprobat pentru Parcul Yellowstone un fond de 10.000 de dolari pentru amenajare.

Tot în SUA, la sfârșitul secolului al XIX-lea, prin legi speciale au fost declarate și alte parcuri naționale, în California și pe Coasta de Est, pentru ca, în 1906, să se adopte prima lege cu caracter general privind ariile protejate (*Antiquities Act*). De asemenea, în 1916 a fost creată și prima structură de administrare și gestiune în domeniu, respectiv Serviciul Parcurilor Naționale din SUA. Reacția europeană nu s-a lăsat așteptată. La mijlocul secolului al XIX-lea se afirmă asociațiile de voluntari, precum societățile de ocrotire a păsărilor, a pădurii și vânatului și chiar o uniune națională pentru „protecția patriei" în Germania, Societatea Ardeleană pentru Științele Naturii din Sibiu (1850) etc. Ideea însăși de ocrotire nu numai a unor elemente disparate, ci a unui întreg teritoriu bine determinat, cucerește mai întâi țările germanofone (Germania, Austria, Elveția), mai înclinate spre drumeție și natură, iar apoi se extinde treptat asupra întregului continent. La începutul secolului al XX-lea este promulgată în Prusia „Legea împotriva desfigurării zonelor peisagistice excepționale", iar în Constituția de la Weimar (1919) se arăta că monumentele naturii și peisajele trebuie să se bucure de îngrijire și apărare din partea statului. Prima lege de ocrotire propriu-zisă a naturii este considerată, în spațiul german, cea din 1920 a „statului-liber" Lippe-Detmold, urmată în 1931 de cea a statului Hessen și de legea „imperială" pentru ocrotirea naturii. Potrivit unor estimări, în 1990 erau înregistrate în Europa (exclusiv Rusia) circa 1400 de zone protejate, care se întindeau pe aproximativ 36,5 milioane ha[1].

Reglementări și constituiri de arii protejate au continuat apoi și în alte țări: Uruguay (1916), Indonezia (1921), Chile (1926), Noua Zeelandă (1929), Elveția (parcul național Swiss, 1914), Suedia (Alsoasko, 1909), Ucraina (rezervația Askanya Nova, 1921), Italia (parcul național Gran Paradiso, 1922), Norvegia (rezervația Fokstumrya, 1923), Islanda (parcul național Thingvellir, 1928).

Numărul și suprafața ocupată de ariile protejate variază de la o țară la alta: în Franța acoperă 10% din teritoriul național, în Islanda există 72 de situri pe 9,1% din teritoriu, Norvegia cu 5,6% din suprafața țării ș.a.

Eforturile de armonizare a tehnologiei nu au fost încununate de succes. Totuși, aceste spații protejate se caracterizează în general fie prin interzicerea sau limitarea activităților umane, fie prin interzicerea accesului în scopul ca ele să rămână nelocuite și, în măsura posibilă, neperturbate.

2. Considerații introductive privind conservarea biodiversității în ariile naturale protejate

2. În vederea conservării biodiversității, O.U.G. nr. 195/2005 stabilește regimul juridic general, care cuprinde reglementări privind ariile naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice. Conservarea și utilizarea durabilă a patrimoniului natural sunt considerate „obiective de interes public major" și componentă fundamentală a strategiei naționale pentru dezvoltare durabilă[2].

[1] C. Horaicu, *Monitorizarea integrată a mediului*, Ed. Tipo Moldova, Iași, 2009, p. 235.
[2] *Ibidem*, p. 231.

Reglementările legale utilizează și definesc, în acest context, trei noțiuni principale, cu importante semnificații juridice. Astfel, elementul central îl constituie în acest domeniu conceptul de ***mediu natural***, înțeles ca ansamblul componentelor, structurilor și proceselor fizico-geografice, biologice și biocenotice naturale, terestre și acvatice, având calitatea intrinsecă de păstrător al vieții și generator de resurse necesare acesteia, urmat într-un alt context de cel de ***patrimoniu natural***, ca ansamblul componentelor și structurilor fizico-geografice, floristice, faunistice și biocenotice ale mediului natural, ale căror importanță și valoare ecologică, economică, științifică, biogenă, sanogenă, peisagistică, recreativă și cultural-istorică au o semnificație relevantă sub aspectul conservării diversității biologice floristice și faunistice, al integrității funcționale a ecosistemelor, conservării patrimoniului genetic, vegetal și animal, precum și pentru satisfacerea cerințelor de viață, bunăstare, cultură și civilizație ale generațiilor prezente și viitoare, iar categoria generală de „bun mediu" este particularizată prin ***bun al patrimoniului natural***, considerat o componentă a patrimoniului natural care necesită un regim special de ocrotire, conservare și utilizare durabilă în beneficiul generațiilor prezente și viitoare.

3. Protecția juridică a florei și faunei sălbatice terestre și acvatice își propune, în termeni generali, atingerea unor **obiective fundamentale** pentru protejarea mediului natural, cum ar fi:

a. asigurarea diversității biologice, prin conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice pe teritoriul României;

b. menținerea sau restabilirea într-o stare de conservare favorabilă a habitatelor naturale și a speciilor din flora și fauna sălbatică;

c. identificarea bunurilor patrimoniului natural care necesită un regim special de protecție, pentru conservarea și utilizarea durabilă a acestora;

d. categoriile de arii naturale protejate, tipurile de habitate naturale, speciile de floră și faună sălbatică și alte bunuri ale patrimoniului natural ce se supun regimului special de protecție, conservare și utilizare durabilă;

e. constituirea, organizarea și dezvoltarea rețelei naționale de arii naturale protejate, precum și a regimului acesteia;

f. regimul de administrare a ariilor naturale protejate și procedurile de instituire a regimului de protecție pentru alte arii naturale și bunuri ale patrimoniului natural;

g. măsurile pentru protecția și conservarea speciilor de animale și plante sălbatice periclitate, vulnerabile, endemice și/sau rare, precum și cele pentru protecția formațiunilor geomorfologice și peisagistice de interes ecologic, științific, estetic, cultural-istoric și de altă natură, a bunurilor naturale de interes speologic, paleontologic, geologic, antropologic și a altor bunuri naturale cu valoare de patrimoniu natural, existente în perimetrele ariilor naturale protejate și/sau în afara acestora;

h. responsabilitățile și atribuțiile pentru punerea în aplicare a prevederilor legale.

4. Cu ocazia proiectării de lucrări care pot modifica cadrul natural al unei arii naturale protejate este obligatorie procedura de evaluare a impactului asupra acesteia, urmată de avansarea soluțiilor tehnice de menținere a zonelor de habitat natural, de conservare a funcțiilor ecosistemelor și de protecție a speciilor sălbatice de floră și faună, inclusiv a celor

migratoare, cu respectarea alternativei și a condițiilor impuse prin acordul de mediu, automonitorizarea, precum și monitorizarea de către structurile de administrare, până la îndeplinirea acestora.

Deținătorii cu orice titlu de suprafețe terestre și acvatice supuse refacerii ecologice sau aflate într-o arie naturală protejată au obligația de a aplica și respecta măsurile stabilite de autoritatea competentă pentru protecția mediului.

De asemenea, respectarea prevederilor din planurile de management și regulamentele ariilor naturale protejate, aprobate conform legislației specifice, este obligatorie.

Cerințele privind asigurarea bunăstării animalelor din faună sălbatică aflate în captivitate se stabilesc prin legislație specifică, conform standardelor internaționale.

3. Precizări conceptuale

5. Măsurile de conservare reprezintă ansamblul de măsuri care se pun în aplicare pentru menținerea sau refacerea habitatelor naturale și a populațiilor de specii de faună și floră sălbatice, aflate într-o stare favorabilă.

Conservare „*in situ*" reprezintă protecția și conservarea bunurilor patrimoniului natural în mediul lor natural de geneză, existență și evoluție.

6. Habitatele naturale sunt zonele terestre, acvatice sau subterane, în stare naturală sau seminaturală, ce se diferențiază prin caracteristici geografice, abiotice și biotice.

Tipurile de habitate naturale de interes european sunt acele tipuri de habitate care:

- sunt în pericol de dispariție în arealul lor natural;
- au un areal natural redus ca urmare a restrângerii acestuia sau datorită faptului că în mod natural suprafața sa este redusă;
- sunt eșantioane reprezentative cu caracteristici tipice pentru una sau mai multe dintre cele 5 regiuni biogeografice specifice pentru România: alpină, continentală, panonică, stepică și pontică.

Tipurile de habitate naturale prioritare sunt tipurile de habitate naturale în pericol de dispariție, pentru a căror conservare Comunitatea Europeană are o responsabilitate particulară, ținând cont de proporția arealului lor natural de răspândire.

Starea de conservare a unui habitat natural reprezintă totalitatea factorilor ce acționează asupra unui habitat natural și asupra speciilor caracteristice acestuia și care îi pot afecta pe termen lung distribuția, structura și funcțiile, precum și supraviețuirea speciilor ce îi sunt caracteristice.

Starea de conservare a unui habitat natural se consideră favorabilă atunci când sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

- arealul său natural și suprafețele pe care le acoperă în cadrul acestui areal sunt stabile sau în creștere;
- are structura și funcțiile specifice necesare pentru menținerea sa pe termen lung, iar probabilitatea menținerii acestora în viitorul previzibil este mare;
- speciile care îi sunt caracteristice se află într-o stare de conservare favorabilă;

Habitatul unei specii este mediul definit prin factori abiotici și biotici, în care trăiește o specie în orice stadiu al ciclului biologic s-ar afla.

7. Patrimoniul natural reprezintă ansamblul componentelor și structurilor fizico-geografice, floristice, faunistice și biocenotice ale mediului natural, ale căror importanță și valoare ecologică, economică, științifică, biogenă, sanogenă, peisagistică și recreativă au o semnificație relevantă sub aspectul conservării diversității biologice floristice și faunistice, al integrității funcționale a ecosistemelor, conservării patrimoniului genetic, vegetal și animal, precum și pentru satisfacerea cerințelor de viață, bunăstare, cultură și civilizație ale generațiilor prezente și viitoare.

Bunul patrimoniului natural este acel element component al patrimoniului natural care necesită un regim special de protecție, conservare și utilizare durabilă în vederea menținerii în beneficiul generațiilor prezente și viitoare.

8. Exemplarul este considerat a fi orice plantă sau animal în stare vie ori moartă sau orice parte ori derivat din acestea, precum și orice alte produse care conțin părți sau derivate din acestea, așa cum sunt specificate în documentele care le însoțesc, pe ambalaje, pe mărci ori etichete sau în orice alte situații. El va aparține întotdeauna unei **specii de plante sau animale.**

Speciile pot fi indigene, atunci când speciile de plante și animale sălbatice se regăsesc în mod natural în România, și nu ca urmare a introducerii accidentale sau forțate de către om de-a lungul secolelor.

Speciile mai pot fi alohtone, atunci când ele sunt introduse sau răspândite accidental sau intenționat, din altă regiune geografică, ca urmare directă ori indirectă a activității umane, lipsind în mod natural dintr-o anumită regiune, cu o evoluție istorică cunoscută într-o arie de răspândire naturală, alta decât zona de interes, care pot fi în competiție, pot domina, pot avea un impact negativ asupra speciilor native, putând chiar să le înlocuiască.

Nu în ultimul rând, este bine de știut faptul că unele specii pot fi invazive. Acestea pot fi atât indigene, cât și alohtone și sunt calificate așa în măsura în care și-au extins arealul de distribuție sau au fost introduse accidental ori intenționat într-o arie și/sau s-au reprodus într-o asemenea măsură și atât de agresiv încât influențează negativ, domină sau înlocuiesc unele dintre speciile indigene, determinând modificarea structurii cantitative și/sau calitative a biocenozei naturale, caracteristică unui anumit tip de biotop.

În aceste condiții, legislația specială definește și noțiunea de **specie protejată** ca fiind orice specie de floră și faună sălbatică care beneficiază de un statut legal de protecție.

9. Speciile de interes european sunt acele specii de pe teritoriul Uniunii Europene care sunt:

- periclitate, cu excepția celor al căror areal natural este situat la limita de distribuție în areal și care nu sunt nici periclitate, nici vulnerabile în regiunea vest-palearctică;
- vulnerabile, speciile a căror încadrare în categoria celor periclitate este probabilă într-un viitor apropiat dacă acțiunea factorilor perturbatori persistă;
- rare, speciile ale căror populații sunt reduse din punctul de vedere al distribuției sau/și numeric și care, chiar dacă nu sunt în prezent periclitate sau vulnerabile, riscă să devină. Aceste specii sunt localizate pe arii geografice restrânse sau sunt rar dispersate pe suprafețe largi;

➢ endemice, speciile de plante/animale care se găsesc exclusiv într-o regiune sau locație și care necesită o atenție particulară datorită caracteristicilor habitatului lor sau impactului potențial al exploatării acestora asupra stării lor de conservare[1].

Speciile prioritare sunt speciile menționate mai sus, pentru a căror conservare Comunitatea Europeană are o responsabilitate specială datorită proporției reduse a arealului acestora pe teritoriul Uniunii Europene.

Starea de conservare a unei specii este dată de totalitatea factorilor ce acționează asupra acesteia și care pot influența pe termen lung distribuția și abundența populațiilor speciei respective.

Starea de conservare va fi considerată favorabilă dacă sunt întrunite cumulativ următoarele condiții:

➢ datele privind dinamica populațiilor speciei respective indică faptul că aceasta se menține și are șanse să se mențină pe termen lung ca o componentă viabilă a habitatului său natural;

➢ arealul natural al speciei nu se reduce și nu există riscul să se reducă în viitorul previzibil;

➢ există un habitat suficient de vast pentru ca populațiile speciei să se mențină pe termen lung.

10. Situl sau **aria** reprezintă zona clar definită geografic ori exact delimitată spațial[2].

Situl de importanță europeană este situl sau aria care, în regiunea sau în regiunile biogeografice în care există, contribuie semnificativ la menținerea ori restaurarea la o stare de conservare favorabilă a habitatelor naturale sau a speciilor de interes european și care contribuie semnificativ la coerența rețelei „Natura 2000" sau contribuie semnificativ la menținerea diversității biologice în regiunea ori regiunile biogeografice respective. Pentru speciile de animale cu areal larg de răspândire, siturile de importanță europeană trebuie să corespundă zonelor din areal în care sunt prezenți factori abiotici și biotici esențiali pentru existența și reproducerea acestor specii.

Aria specială de conservare este situl de importanță europeană desemnat ca atare printr-un act statutar, administrativ și/sau contractual în care sunt aplicate măsurile de conservare necesare menținerii sau de refacere la o stare de conservare favorabilă a habitatelor naturale și/sau a populațiilor speciilor de interes european pentru care situl este desemnat.

Ariile de protecție specială avifaunistică sunt ariile naturale protejate ale căror scopuri sunt conservarea, menținerea și, acolo unde este cazul, refacerea la o stare de conservare favorabilă a speciilor de păsări și a habitatelor specifice, desemnate pentru protecția de păsări migratoare.

Aria naturală protejată reprezintă zona terestră și/sau acvatică în care există specii de plante și animale sălbatice, elemente și formațiuni biogeografice, peisagistice, geologice, paleontologice, speologice sau de altă natură, cu valoare ecologică, științifică ori culturală deosebită, care are un regim special de protecție și conservare, stabilit prin lege[3].

---

[1] Conform art. 4 pct. 7 din O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice.

[2] Conform art. 4 pct. 10 din O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice.

[3] Conform art. 4 pct. 18 din O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice.

Coridorul ecologic este zona naturală sau amenajată care asigură cerințele de deplasare, reproducere și refugiu pentru speciile sălbatice terestre și acvatice și în care se aplică unele măsuri de protecție și conservare[1].

11. Operațiunea de încadrare a zonelor naturale în categoriile de arii naturale protejate echivalează cu activitatea de declarare a ariilor protejate, respectiv de instituire a unui **regim de protecție** specific.

12. Rețeaua națională de arii naturale protejate reprezintă ansamblul ariilor naturale protejate, de interes național, european și internațional.

Rețeaua ecologică a ariilor naturale protejate este ansamblul de arii naturale protejate, împreună cu coridoarele ecologice.

Rețeaua ecologică „Natura 2000" reprezintă rețeaua ecologică europeană de arii naturale protejate și care cuprinde arii de protecție specială avifaunistică, stabilite în conformitate cu prevederile Directivei 79/409/CEE privind conservarea păsărilor sălbatice și arii speciale de conservare desemnate de Comisia Europeană și ale Directivei 92/43/CEE privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică.

Zonarea internă a ariilor naturale protejate constă în definirea și delimitarea de zone în interiorul ariilor naturale protejate conform prevederilor O.U.G. nr. 57/2007 și planurilor de management, în care se stabilesc măsuri speciale de management și se reglementează activitățile umane în conformitate cu obiectivele pentru care a fost desemnată aria naturală protejată.

13. Planul de management al ariei naturale protejate este documentul care descrie și evaluează situația prezentă a ariei naturale protejate, definește obiectivele, precizează acțiunile de conservare necesare și reglementează activitățile care se pot desfășura pe teritoriul ariilor, în conformitate cu obiectivele de management.

Regulamentul ariei naturale protejate este documentul în care se includ toate prevederile legate de activitățile umane permise și modul lor de aprobare, precum și activitățile restricționate sau interzise pe teritoriul ariei naturale protejate.

Modalitatea de administrare a unei arii naturale protejate reprezintă felul în care se asigură managementul unei arii naturale protejate, respectiv prin structuri de administrare, special constituite sau prin custozi, după caz.

Administratorul ariei naturale protejate poate fi orice persoană fizică sau juridică care administrează arii naturale protejate. În activitatea sa, el poate beneficia de coordonare metodologică[2] sau de operațiuni de comanagement[3].

14. Comunitățile umane pot fi situate în interiorul sau în vecinătatea ariilor naturale protejate sau pot deține proprietăți ori desfășura diverse activități pe teritoriul sau în vecinătatea ariei naturale protejate și pot provoca, prin acestea, consecințe negative asupra lor.

---

[1] Conform art. 4 pct. 20 din O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice.

[2] Sprijin acordat de autoritatea publică centrală pentru protecția mediului și pădurilor sau de alte autorități în vederea administrării ariilor naturale protejate.

[3] Actul de administrare al unei arii naturale protejate de către autoritatea publică centrală pentru protecția mediului și pădurilor în parteneriat cu diferite entități.

Potrivit legii, prin **activități tradiționale** se înțelege activitățile de utilizare durabilă a resurselor naturale și specifice zonei respective de către comunitățile locale, care au stat la baza dezvoltării comunității de-a lungul timpului și nu afectează obiectivele de conservare a biodiversității.

Alături de acestea, comunitățile umane din vecinătatea ariilor naturale protejate sau coridoarelor ecologice pot desfășura și **activități cu impact negativ semnificativ**. Desfășurarea lor este interzisă în interiorul ariei naturale protejate, deoarece pot genera un impact negativ semnificativ asupra habitatelor naturale sau speciilor sălbatice a căror protecție este dorită.

În acest context, este important să evidențiem și noțiunea de **reconstrucție ecologică**, definită de legiuitor ca fiind activitatea consacrată refacerii ecosistemelor naturale fundamentale și menținerii ori refacerii ecosistemelor, conform obiectivelor propuse prin instituirea „ariei naturale protejate".

15. Peisajul[1] este o parte a unui teritoriu, perceput ca atare de către populație, cu valoare remarcabilă prin caracterul său de unicitate și coerență, rezultat al acțiunii și interacțiunii factorilor naturali și/sau umani, cuprinzând zone naturale sau/și construite având valoare particulară în materie de arhitectură și patrimoniu ori fiind mărturii ale modurilor de viață, de locuire, de activitate sau ale tradițiilor, agricole ori forestiere, artizanale sau industriale.

4. Sediul juridic al materiei

16. Întreaga legislație consacrată protecției mediului are ca scop secundar protejarea biodiversității și a ecosistemelor naturale, dar două acte normative se evidențiază în mod special prin referiri exprese la astfel de aspect, și anume: O.U.G. nr. 195/2005 privind protecția mediului și O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice. Acestora li se adaugă reglementările cuprinse în Legea nr. 407/2006 privind vânătoarea și protecția fondului cinegetic, cu modificările ulterioare, care cuprinde și ea reglementări incidente în acestă materie.

Aceste acte normative, care au suferit numeroase modificări, mai ales în ultimii ani, sunt chemate să asigure transpunerea în legislația națională a prevederilor Directivei 79/409/CEE privind conservarea păsărilor sălbatice și arii speciale de conservare desemnate de Comisia Europeană și a prevederilor Directivei 92/43/CEE privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică.

Alte reglementări europene în această materie sunt:

- Regulamentul 338/97 al Consiliului din 9 decembrie 1996 privind protecția speciilor faunei și florei sălbatice prin controlul comerțului cu acestea, cu modificările și completările ulterioare;
- Regulemantul 81/348/CEE al Consiliului din 20 ianuarie 1981 privind regimul comun aplicabil importurilor de produse derivate din cetacee, cu modificările și completările ulterioare;

[1] Conform Legii nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul.

B.C.U. „M. EMINESCU" IAȘI

➢ Regulamentul 91/3254/CE privind interzicerea utilizării capcanelor de picior, cu modificările și completările ulterioare;

➢ Regulamentul 2009/1007/CE al Parlamentului European și al Consiliului din 16 septembrie 2009 privind comerțul cu produse derivate din focă, cu modificările și completările ulterioare;

➢ Regulamentul 2014/511/UE al Parlamentului European și al Consiliului din 16 aprilie 2014 privind măsurile de conformitate destinate utilizatorilor prevăzute în Protocolul de la Nagoya privind accesul la resursele genetice și împărțirea corectă și echitabilă a beneficiilor care rezultă din utilizarea acestora în UE;

➢ Regulamentul 2014/1143/UE al Parlamentului European și al Consiliului din 22 octombrie 2014 privind prevenirea și gestionarea introducerii și răspândirii speciilor alogene invazive.

Scopul legislației speciale menționate anterior este acela de a garanta conservarea și utilizarea durabilă a patrimoniului natural, obiectiv de interes public major și componentă fundamentală a strategiei naționale pentru dezvoltare durabilă.

5. Regimul ariilor naturale protejate

5.1. Categorii de arii naturale protejate

17. Pentru asigurarea măsurilor speciale de protecție și conservare *in situ* a bunurilor patrimoniului natural, se instituie un regim diferențiat de protecție, conservare și utilizare, potrivit următoarelor **categorii de arii naturale protejate**:

a. de interes național: rezervații științifice, parcuri naționale, monumente ale naturii, rezervații naturale, parcuri naturale;

b. de interes internațional: situri naturale ale patrimoniului natural universal, geoparcuri, zone umede de importanță internațională, rezervații ale biosferei;

c. de interes european sau situri „Natura 2000": situri de importanță europeană, arii speciale de conservare, arii de protecție specială avifaunistică;

d. de interes județean sau local: stabilite numai pe domeniul public/privat al unităților administrativ-teritoriale, după caz[1].

Așadar, în cele ce urmează vom prezenta viziunea legiuitorului cu privire la noțiunile fundamentale invocate mai sus.

18. Rezervațiile științifice sunt considerate a fi acele arii naturale protejate ale căror scopuri sunt protecția și conservarea unor habitate naturale terestre și/sau acvatice, cuprinzând elemente reprezentative de interes științific sub aspect floristic, faunistic, geologic, speologic, paleontologic, pedologic sau de altă natură.

Mărimea rezervațiilor științifice este determinată de arealul necesar pentru asigurarea integrității zonei protejate.

[1] Conform art. 5 din O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice.

Managementul rezervațiilor științifice asigură un regim strict de protecție prin care habitatele sunt păstrate într-o stare pe cât posibil neperturbată. În aceste zone se interzice desfășurarea oricăror activități umane, cu excepția activităților de cercetare, educație și de ecoturism cu limitările descrise în planurile de management, cu acordul forului științific competent și al administratorului rezervației științifice.

Rezervațiile științifice corespund categoriei I IUCN (Uniunea Internațională pentru Conservarea Naturii) „Rezervație Naturală Strictă: arie protejată, administrată în principal în scopuri științifice"[1].

19. Parcurile naționale sunt acele arii naturale protejate ale căror scopuri sunt protecția și conservarea unor eșantioane reprezentative pentru spațiul biogeografic național, cuprinzând elemente naturale cu valoare deosebită sub aspectul fizico-geografic, floristic, faunistic, hidrologic, geologic, paleontologic, speologic, pedologic sau de altă natură, oferind posibilitatea vizitării în scopuri științifice, educative, recreative și turistice.

Managementul parcurilor naționale asigură menținerea cadrului fizico-geografic în stare naturală, protecția ecosistemelor, conservarea resurselor genetice și a diversității biologice în condiții de stabilitate ecologică, prevenirea și excluderea oricărei forme de exploatare a resurselor naturale și a folosințelor terenurilor, incompatibilă scopului atribuit. Regimul de gospodărire se stabilește prin regulamente și planuri proprii de protecție și conservare aprobate de autoritățile naționale științifice și administrative abilitate. În perimetrele lor vor fi cuprinse ecosisteme sau fracțiuni de ecosisteme terestre și acvatice cât mai puțin influențate prin activități umane.

Elementele cu valoare deosebită de pe cuprinsul parcurilor naționale pot fi delimitate și puse sub un regim strict de protecție ca rezervații științifice. Parcurile naționale se întind în general pe suprafețe mari de teren. În perimetrul parcurilor naționale sunt admise doar activitățile tradiționale practicate numai de comunitățile din zona parcului național, activități tradiționale ce vor fi reglementate prin planul de management.

Parcurile naționale corespund categoriei II IUCN „Parc național: arie protejată administrată în special pentru protecția ecosistemelor și pentru recreere"[2].

20. Monumente ale naturii sunt acele arii naturale protejate ale căror scopuri sunt protecția și conservarea unor elemente naturale cu valoare și semnificație ecologică, științifică, peisagistică deosebite, reprezentate de specii de plante sau animale sălbatice rare, endemice ori amenințate cu dispariția, arbori seculari, asociații floristice și faunistice, fenomene geologice – peșteri, martori de eroziune, chei, cursuri de apă, cascade și alte manifestări și formațiuni geologice, depozite fosilifere, precum și alte elemente naturale cu valoare de patrimoniu natural prin unicitatea sau raritatea lor. Dacă monumentele naturii nu sunt cuprinse în perimetrul altor zone aflate sub regim de protecție, pentru asigurarea integrității lor se vor stabili zone de protecție obligatorie, indiferent de destinația și de deținătorul terenului.

---

[1] Conform Anexei 1 lit. a) din O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice.

[2] Conform Anexei 1 lit. b) din O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice.

Managementul monumentelor naturii se face după un regim strict de protecție care asigură păstrarea trăsăturilor naturale specifice. În funcție de gradul lor de vulnerabilitate, accesul populației poate fi limitat sau interzis.

Monumentele naturii corespund categoriei III IUCN „Monument natural: arie protejată administrată în special pentru conservarea elementelor naturale, specifice".

21. Rezervațiile naturale sunt acele arii naturale protejate ale căror scopuri sunt protecția și conservarea unor habitate și specii naturale importante sub aspect floristic, faunistic, forestier, hidrologic, geologic, speologic, paleontologic, pedologic. Mărimea lor este determinată de arealul necesar asigurării integrității elementelor protejate.

Managementul rezervațiilor naturale se face diferențiat, în funcție de caracteristicile acestora, prin măsuri active de gospodărire pentru a asigura menținerea habitatelor și/sau în vederea protejării anumitor specii, grupuri de specii sau comunități biotice. Pe lângă activitățile științifice, după caz, pot fi admise activități turistice, educaționale, organizate. Sunt admise unele activități de valorificare durabilă a unor resurse naturale. Sunt interzise folosințe ale terenurilor sau exploatarea resurselor care dăunează obiectivelor atribuite.

Potrivit scopului pentru care au fost desemnate, rezervațiile naturale pot avea caracter predominant: botanic, zoologic, forestier, geologic, paleontologic, peisagistic, speologic, de zonă umedă, marină, de resurse genetice și altele.

Aceste rezervații corespund categoriei IV IUCN, și anume arie de gestionare a habitatelor/speciilor: arie protejată administrată în special pentru conservare prin intervenții de gospodărire.

22. Parcurile naturale sunt acele arii naturale protejate ale căror scopuri sunt protecția și conservarea unor ansambluri peisagistice în care interacțiunea activităților umane cu natura de-a lungul timpului a creat o zonă distinctă, cu valoare semnificativă peisagistică și/sau culturală, deseori cu o mare diversitate biologică.

Managementul parcurilor naturale urmărește menținerea interacțiunii armonioase a omului cu natura prin protejarea diversității habitatelor și peisajului, promovând păstrarea folosințelor tradiționale ale terenurilor, încurajarea și consolidarea activităților, practicilor și culturii tradiționale ale populației locale. De asemenea, se oferă publicului posibilități de recreere și turism și se încurajează activitățile științifice și educaționale.

Parcurile naturale corespund categoriei V IUCN „Peisaj protejat: arie protejată administrată în principal pentru conservarea peisajului și recreere".

23. Rezervații ale biosferei sunt acele arii naturale protejate ale căror scopuri sunt protecția și conservarea unor zone de habitat natural și a diversității biologice specifice. Rezervațiile biosferei se întind pe suprafețe mari și cuprind un complex de ecosisteme terestre și/sau acvatice, lacuri și cursuri de apă, zone umede cu comunități biocenotice floristice și faunistice unice, cu peisaje armonioase naturale sau rezultate din amenajarea tradițională a teritoriului, ecosisteme modificate sub influența omului și care pot fi readuse la starea naturală, comunități umane a căror existență este bazată pe valorificarea resurselor naturale, pe principiul dezvoltării durabile și armonioase.

Mărimea rezervațiilor biosferei este determinată de cerințele de protecție și conservare eficiente ale mediului natural și ale diversității biologice specifice.

Managementul rezervațiilor biosferei se realizează conform unor regulamente și planuri de protecție și conservare proprii, în conformitate cu recomandările Programului Om – Biosferă de sub egida UNESCO. Dacă în perimetrul rezervațiilor biosferei sunt cuprinse și situri naturale ale patrimoniului universal, managementul rezervației se realizează cu respectarea prevederilor Convenției privind protecția patrimoniului mondial cultural și natural, de sub egida UNESCO.

Pentru asigurarea protecției și conservării unor zone de habitat natural și a diversității biologice specifice, precum și pentru valorificarea resurselor naturale disponibile, potrivit cerințelor de consum ale populațiilor locale și în limitele potențialului biologic natural de regenerare a acestor resurse, în cuprinsul rezervațiilor biosferei se pot delimita zone cu regim diferențiat de protecție ecologică, de conservare și de valorificare a resurselor, după cum urmează:

- zone strict protejate, având regimul de protecție și conservare a rezervațiilor științifice;
- zone-tampon, cu rol de protecție a zonelor strict protejate și în care sunt admise activități limitate de valorificare a resurselor disponibile, în conformitate cu autorizațiile date de administrația rezervației;
- zone de reconstrucție ecologică, în care se realizează măsuri de refacere a mediului deteriorat;
- zone de dezvoltare durabilă, valorificabile economic prin practici tradiționale sau noi, ecologic admise, în limitele capacității de regenerare a resurselor. Rezervațiile biosferei cu așezări umane sunt astfel gestionate încât să constituie modele de dezvoltare a comunităților umane în armonie cu mediul natural[1].

24. Zonele umede de importanță internațională sunt acele arii naturale protejate al căror scop este asigurarea protecției și conservării siturilor naturale cu diversitatea biologică specifică zonelor umede.

Managementul acestor zone se realizează în scopul conservării lor și al utilizării durabile a resurselor biologice pe care le generează, în conformitate cu prevederile Convenției privind conservarea zonelor umede de importanță internațională, în special ca habitat al păsărilor acvatice[2].

25. Siturile naturale ale patrimoniului natural universal sunt acele arii naturale protejate ale căror scopuri sunt protecția și conservarea unor zone de habitat natural în cuprinsul cărora există elemente naturale a căror valoare este recunoscută ca fiind de importanță universală.

Mărimea arealului lor este determinată de cerințele pentru asigurarea integrității și conservării elementelor supuse acestui regim de protecție. În cuprinsul acestor zone pot exista comunități umane ale căror activități sunt orientate pentru o dezvoltare compatibilă cu cerințele de protecție și conservare ale sitului natural.

---

[1] Conform Anexei 1 lit. f) din O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice.

[2] Conform Anexei 1 lit. g) din O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice.

Managementul siturilor naturale ale patrimoniului natural universal se realizează în conformitate cu regulamentele şi planurile proprii de protecție şi conservare, cu respectarea prevederilor Convenției privind protecția patrimoniului mondial cultural şi natural, de sub egida UNESCO[1].

26. Ariile speciale de conservare sunt acele arii naturale protejate, de interes european, ale căror scopuri sunt conservarea, menținerea şi, acolo unde este cazul, readucerea într-o stare de conservare favorabilă a habitatelor naturale şi/sau a populațiilor speciilor pentru care situl este desemnat. Ariile naturale de conservare sunt special desemnate pentru conservarea anumitor tipuri de habitate naturale.

Managementul ariilor speciale de conservare necesită planuri de management adecvate, specifice siturilor desemnate sau integrate în alte planuri de management, şi măsuri legale, administrative sau contractuale în scopul evitării deteriorării habitatelor naturale şi a habitatelor speciilor, precum şi a perturbării speciilor pentru care zonele au fost desemnate. Orice plan sau proiect care nu are o legătură directă sau nu este necesar pentru managementul ariei speciale de conservare, dar care ar putea afecta în mod semnificativ aria, singur sau în combinație cu alte planuri ori proiecte, este supus unei evaluări adecvate a efectelor potențiale asupra ariei naturale protejate de interes european, având în vedere obiectivele de conservare a acesteia. Ariile speciale de conservare se desemnează prin hotărâre a Guvernului, după recunoaşterea statutului lor de către Comisia Europeană, şi vor face parte din rețeaua europeană „Natura 2000".

27. Ariile de protecție specială avifaunistică sunt acele arii naturale protejate ale căror scopuri sunt conservarea, menținerea şi, acolo unde este cazul, readucerea într-o stare de conservare favorabilă a speciilor de păsări şi a habitatelor specifice, desemnate pentru protecția speciilor de păsări migratoare sălbatice. Managementul ariilor speciale de protecție se realizează ca şi pentru ariile speciale de conservare. Ariile speciale de protecție sunt desemnate prin hotărâre a Guvernului şi fac parte din rețeaua europeană „Natura 2000"[2].

28. Siturile de importanță europeană reprezintă acele arii care, în regiunea sau în regiunile biogeografice în care există, contribuie semnificativ la menținerea sau restaurarea la o stare de conservare favorabilă a habitatelor naturale sau a speciilor de interes european şi care pot contribui astfel semnificativ la coerența rețelei „Natura 2000" şi/sau contribuie semnificativ la menținerea diversității biologice în regiunea ori regiunile biogeografice respective. Pentru speciile de animale cu areal larg de răspândire, siturile de importanță europeană ar trebui să corespundă zonelor din areal în care sunt prezenți factori abiotici şi biotici esențiali pentru existența şi reproducerea acestor specii. Propunerile de situri de importanță europeană se stabilesc prin ordin al autorității publice centrale pentru protecția mediului[3].

---

[1] Conform Anexei 1 lit. h) din O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei şi faunei sălbatice.

[2] Conform Anexei 1 lit. j) din O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei şi faunei sălbatice.

[3] Conform Anexei 1 lit. k) din O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei şi faunei sălbatice.

29. Geoparcul este un teritoriu ce cuprinde elemente de interes geologic deosebit, alături de elemente de interes ecologic, arheologic, istoric și cultural. Caracteristicile geologice sunt cuprinse într-un număr de situri de importanță științifică, educațională sau estetică, reprezentative pentru un anumit moment din istoria Pământului ori pentru anumite evenimente sau procese geologice.

Un geoparc are limite bine definite, o suprafață suficient de mare și o strategie de dezvoltare teritorială în folosul comunităților locale, a căror existență este bazată pe valorificarea resurselor naturale și culturale, pe principiul dezvoltării durabile. Geoparcurile sunt zone cu așezări umane astfel gestionate încât să constituie modele de dezvoltare a comunităților în armonie cu mediul natural.

Geoparcul are o structură de administrare proprie care, în parteneriate locale și naționale, asigură conservarea patrimoniului natural și cultural și propune metode noi de protecție, educație, cooperare în scopul dezvoltării socioeconomice, îmbunătățirii condițiilor de viață din mediul rural și întăririi identității locale. Managementul unui geoparc se realizează în conformitate cu strategia de dezvoltare teritorială identificată și în conformitate cu recomandările UNESCO și Cartei Rețelei Europene a Geoparcurilor.

Pentru asigurarea managementului siturilor geologice, naturale, istorice, culturale, precum și pentru valorificarea resurselor naturale disponibile, potrivit cerințelor de consum ale populațiilor locale, în cuprinsul geoparcului se pot delimita zone cu regim diferențiat de protecție, de conservare și de valorificare a resurselor, după cum urmează:

- zone strict protejate, având regimul de protecție și conservare a rezervațiilor științifice;
- zone-tampon, cu rol de protecție a zonelor strict protejate și în care sunt admise activități limitate de valorificare a resurselor disponibile, în conformitate cu autorizațiile date de administrația geoparcului;
- zone de dezvoltare durabilă, valorificabile economic prin practici tradiționale sau noi, ecologic admise, în limitele capacității de regenerare a resurselor.

Geoparcul reprezintă un concept lansat și susținut de UNESCO, în parteneriat cu Rețeaua Europeană a Geoparcurilor. La nivel mondial a fost creată Rețeaua Globală (UNESCO) a Geoparcurilor. Recunoașterea internațională a funcționarii unui geoparc și acceptarea lui în aceste structuri se face în acord cu reglementările stabilite de UNESCO și de Carta Rețelei Europene a Geoparcurilor[1].

30. Asigurarea regimului corespunzător de protecție, conservare și utilizare are ca scop identificarea:

a. celor mai reprezentative habitate naturale ale spațiului biogeografic național, cu diversitatea biologică floristică și faunistică specifică, incluzând zone marine, de litoral și de coastă, zone de câmpie, de deal și de munte, zone umede, aride și zone de ecoton, cursuri de apă cu zone de luncă și lacuri naturale, asigurându-se protecția și conservarea patrimoniului natural floristic și faunistic, de resurse genetice vegetale și animale și menținerea echilibrului ecologic;

[1] Conform Anexei 1 lit. l) din O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice.

b. habitatelor terestre, acvatice și/sau subterane în care trăiesc permanent sau temporar specii de plante și/sau animale sălbatice periclitate, vulnerabile, endemice ori rare, specii de plante și animale sălbatice aflate sub regim special de protecție, specii cu valoare științifică și ecologică deosebită, precum și pentru acele habitate în care există și alte bunuri ale patrimoniului natural ce necesită măsuri de protecție și conservare *in situ*;

c. zonelor cu resurse biogeografice importante sub aspect biogenetic, ecologic, științific, educațional, sanogen și recreativ;

d. elementelor și formațiunilor naturale geomorfologice, peisagistice, geologice, speologice, paleontologice, pedologice și altele asemenea, cu valoare de bunuri ale patrimoniului natural;

e. tipurilor de habitate naturale, precum și a speciilor de plante și animale de interes european;

f. coridoarelor ecologice definite și identificate pe bază de studii științifice avizate de Academia Română[1].

31. Nu sunt considerate arii naturale protejate următoarele categorii:

a. parcurile și grădinile publice sau private de agrement, cu excepția cazurilor în care acestea au elemente și bunuri cu valoare de patrimoniu natural;

b. rezervațiile semincere agricole și silvice cu scop productiv, rezervațiile de resurse genetice vegetale și animale terestre și acvatice destinate reproducerii unor specii vegetale și animale în scopuri economice, rezervațiile destinate unor scopuri științifice sectoriale existente pe terenurile unor instituții publice sau private de cercetare și producție, precum și altele asemenea, organizate și gestionate de proprietarii sau administratorii lor legali, cu excepția cazurilor în care acestea au elemente cu valoare de patrimoniu natural;

c. grădinile botanice, parcurile dendrologice, grădinile zoologice, acvariile, terariile, cu excepția cazurilor în care acestea dețin specii de plante și animale sălbatice aflate sub regim special de protecție și conservare ca bunuri ale patrimoniului natural;

d. colecțiile muzeistice, cu excepția celor care dețin piese a căror valoare de patrimoniu natural este atestată de autoritățile științifice competente;

e. zonele de protecție specială – sanitară, hidrologică, hidrogeologică și altele asemenea – cu perimetre delimitate și gestionate ca zone de protecție specială pentru diverse obiective, potrivit unor reglementări speciale, cu excepția cazurilor în care pe aceste terenuri există bunuri ale patrimoniului natural;

f. administrarea ariilor naturale protejate de interes județean sau local[2].

5.2. Declararea zonelor naturale și instituirea regimului de arie naturală protejată

32. Instituirea regimului de arie naturală protejată este prioritară în raport cu orice alte obiective, cu excepția celor care privesc:

- asigurarea securității naționale;

[1] Conform art. 5 alin. (3) din O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice.

[2] Conform art. 3 din O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice.

- asigurarea securității, sănătății oamenilor și animalelor;
- prevenirea unor catastrofe naturale.

Regimul de protecție se stabilește indiferent de destinația terenului și de deținător, iar respectarea acestuia este obligatorie în conformitate cu prevederile legale[1].

33. Declararea zonelor naturale și instituirea regimului de arie naturală protejată se fac după cum urmează:

a. prin lege, pentru siturile naturale ale patrimoniului natural universal;

b. prin hotărâre a Guvernului, pentru rezervații științifice, parcuri naționale, monumente ale naturii, rezervații naturale, parcuri naturale, zone umede de importanță internațională, rezervații ale biosferei, geoparcuri, arii speciale de conservare, arii de protecție specială avifaunistică;

c. prin ordin al conducătorului autorității publice centrale pentru protecția mediului și schimbărilor climatice, pentru siturile de importanță europeană, cu avizul Academiei Române;

d. prin hotărâri ale consiliilor județene sau locale, pentru arii naturale protejate, de interes județean sau local.

34. Propunerile pentru instituirea regimului de arie naturală protejată se pot face din inițiativa oricărei persoane fizice sau juridice și se înaintează autorității publice centrale pentru protecția mediului și pădurilor, în vederea promovării actului normativ de desemnare a acestora.

Autoritatea publică centrală pentru protecția mediului și pădurilor stabilește lista siturilor de importanță europeană și a ariilor de protecție specială avifaunistică, pe care o transmite Comisiei Europene.

Zonele și siturile naturale care întrunesc criteriile de sit al patrimoniului natural universal, zonă umedă de importanță internațională, geoparc, rezervație a biosferei și ariile speciale de conservare dobândesc acest regim conform unei proceduri legale și pe baza documentației solicitate de organismele internaționale autorizate și cu condiția recunoașterii lor prealabile de către aceste organisme.

Propunerea de declarare a zonelor naturale protejate în vederea instituirii regimului de arie naturală protejată de interes județean sau local se bazează pe o documentație științifică ce se înaintează la consiliile județene sau locale, după caz, în vederea analizei și luării hotărârii de declarare și instituire.

Modul de constituire a ariilor naturale protejate va lua în considerare interesele comunităților locale, încurajându-se menținerea practicilor și cunoștințelor tradiționale locale în valorificarea acestor resurse în beneficiul comunităților locale.

35. Documentația necesară în vederea instituirii regimului de **arie naturală protejată de interes național** trebuie să cuprindă:

a. studiul de fundamentare științifică;

b. documentația cartografică cu limitele ariei naturale protejate, cu evidențierea categoriilor de folosință a terenurilor;

---

[1] Conform art. 6 din O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice.

c. suprafața și situația juridică a terenurilor, cu precizarea formei de proprietate și a proprietarilor la data înființării ariei;

d. hotărârile consiliului comunal, orășenesc, municipal sau județean, după caz, de avizare a suprafeței administrative ce va urma să facă parte din aria naturală protejată;

e. avizul Academiei Române[1].

36. Documentația necesară în vederea instituirii regimului de **arie naturală protejată de interes** european trebuie să cuprindă:

a. Formularul Standard „Natura 2000"[2], stabilit de Comisia Europeană prin Decizia 97/266/CE și aprobat prin Ordinul ministrului mediului și gospodăririi apelor nr. 207/2006 privind aprobarea conținutului Formularului Standard „Natura 2000" și a manualului de completare al acestuia;

b. avizul Academiei Române[3].

37. Documentația necesară în vederea instituirii regimului de **arie naturală protejată de interes internațional** trebuie să cuprindă:

a. fundamentarea științifică a sitului patrimoniului natural universal, a zonei umede de importanță internațională, a geoparcului sau a rezervației biosferei, după caz;

b. documentul prin care se atestă recunoașterea zonei ca arie naturală protejată de interes internațional de către organismele internaționale autorizate;

c. avizul Academiei Române[4].

În momentul primirii documentației necesare instituirii regimului de arie naturală protejată, autoritățile competente pentru protecția mediului trebuie să înștiințeze deținătorii și administratorii de terenuri și să inițieze consultări cu toți factorii interesați.

Până la finalizarea procedurii de instituire a regimului de protecție a ariilor naturale protejate, deținătorii bunurilor cu valoare de patrimoniu natural, indiferent de destinația terenurilor, vor aplica și vor respecta măsurile de protecție, conservare și utilizare stabilite cu caracter provizoriu de autoritățile competente pentru protecția mediului, în condițiile legislației în vigoare[5].

Coridoarele ecologice se stabilesc pe baza unor studii de specialitate și sunt desemnate prin ordin al conducătorului autorității publice centrale pentru protecția mediului și pădurilor, cu avizul Academiei Române.

---

[1] Conform art. 11 alin. (1) din O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice.

[2] Formularul Standard Natura 2000 se poate modifica și completa prin ordin al conducătorului autorității publice centrale pentru protecția mediului și pădurilor, pe baza recomandărilor Comisiei Europene.

[3] Conform art. 11 alin. (3) din O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice.

[4] Conform art. 11 alin. (5) din O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice.

[5] Conform art. 12 din O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice.

38. Ariile naturale protejate și coridoarele ecologice vor fi **evidențiate** în mod obligatoriu de către Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară în planurile naționale, zonale și locale de amenajare a teritoriului și de urbanism, în planurile cadastrale și în cărțile funciare, precum și de către autoritatea publică centrală pentru agricultură, în sistemul informatic de identificare a parcelelor (LPIS)[1].

6. Administrarea rețelei naționale de arii naturale protejate

39. Ansamblul ariilor naturale protejate constituie rețeaua națională de arii naturale protejate.

Administrarea rezervațiilor biosferei, a parcurilor naționale, a parcurilor naturale și, după caz, a geoparcurilor, a siturilor patrimoniului natural universal, a zonelor umede de importanță internațională, a siturilor de importanță comunitară, a ariilor speciale de conservare și a ariilor de protecție specială avifaunistică se realizează de către structurile de administrare special constituite în acest scop.

Rezervațiile științifice, rezervațiile naturale, monumentele naturii și, după caz, geoparcurile, siturile patrimoniului natural universal, zonele umede de importanță internațională, siturile de importanță europeană, ariile speciale de conservare și ariile de protecție specială avifaunistică care nu necesită structuri de administrare special constituite se administrează prin preluare în custodie.

Modalitățile de administrare a ariilor naturale protejate și a altor bunuri ale patrimoniului natural, puse sub regim special de protecție și conservare, se stabilesc avându-se în vedere:

- categoria ariei naturale protejate;
- întinderea ariei naturale protejate și complexitatea obiectivelor de management;
- capacitatea științifică și tehnică și posibilitățile financiare necesare atingerii obiectivelor de conservare[2].

40. Responsabilitățile de administrare a ariilor naturale protejate și a altor bunuri ale patrimoniului natural, puse sub regim special de protecție și conservare, revin:

a. Agenției Naționale pentru Arii Naturale Protejate, pentru ariile naturale protejate, declarate prin lege, prin hotărâre a Guvernului sau prin ordin al conducătorului autorității publice centrale pentru protecția mediului, apelor și pădurilor;

b. Administrației Rezervației Biosferei „Delta Dunării" pentru Rezervația Biosferei „Delta Dunării";

c. autorităților administrației publice locale, pentru ariile naturale protejate, declarate prin hotărâri ale acestora[3].

---

[1] Conform art. 15 din O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice.

[2] Conform art. 16 din O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice.

[3] Conform art. 17 din O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice.

41. Administrarea ariilor naturale protejate şi a celorlalte bunuri ale patrimoniului natural aflate în rețeaua națională de arii naturale protejate se face prin:

a. structuri de administrare special constituite, cu personalitate juridică, aflate în subordinea Agenției Naționale pentru Arii Naturale Protejate;

b. structuri de administrare special constituite, cu personalitate juridică, aflate în subordinea unor regii autonome, companii şi societăți naționale, autorități ale administrației publice locale, servicii descentralizate ale administrației publice centrale, instituții ştiințifice de cercetare şi de învățământ din sectorul public şi privat, muzee, organizații neguvernamentale, constituite potrivit legii, şi aflate în relație contractuală cu Agenția Națională pentru Arii Naturale Protejate;

c. structuri de administrare special constituite în cadrul instituțiilor de învățământ superior, al institutelor naționale de cercetare-dezvoltare, al stațiunilor didactice experimentale, precum şi al altor structuri de cercetare ştiințifică din sectorul public şi privat şi al muzeelor, create în termen de maximum 6 luni de la atribuirea în administrare uneia dintre entitățile menționate anterior, şi aflate în relație contractuală cu Agenția Națională pentru Arii Naturale Protejate;

d. structuri de administrare constituite în baza unor parteneriate publice sau public-private, în care Agenția Națională pentru Arii Naturale Protejate este partener prin instituții publice aflate în subordine; structurile de administrare se află în relație contractuală cu Agenția Națională pentru Arii Naturale Protejate;

e. Administrația Rezervației Biosferei „Delta Dunării", aflată în subordinea autorității publice centrale pentru protecția mediului şi pădurilor, pentru Rezervația Biosferei „Delta Dunării".

În cazul rezervațiilor ştiințifice, rezervațiilor naturale, monumentelor naturii, siturilor de importanță europeană, ariilor speciale de conservare, ariilor de protecție specială avifaunistică şi ale celorlalte bunuri ale patrimoniului natural supuse unui regim special de protecție, care sunt cuprinse total sau parțial în perimetrele rezervațiilor biosferei, ale parcurilor naționale şi ale parcurilor naturale, administrarea se asigură de către structurile de administrare ale acestora, prin oricare dintre modalitățile menționate anterior[1].

42. Pe lângă structurile de administrare special constituite, se înființează **consilii consultative de administrare**, alcătuite din reprezentanți ai instituțiilor, organizațiilor economice, organizațiilor neguvernamentale, autorităților şi comunităților locale, care dețin cu orice titlu suprafețe, bunuri sau au interese în perimetrul ori în vecinătatea ariei naturale protejate şi care sunt implicate şi interesate în aplicarea măsurilor de protecție, în conservarea şi dezvoltarea durabilă a zonei[2].

43. Structurile de administrare special constituite sunt îndrumate de un **consiliu ştiințific**, cu rol de autoritate ştiințifică, pe teritoriul ariei naturale protejate.

Componența consiliilor ştiințifice se propune de către administrația ariilor naturale protejate, cu avizul Academiei Române, şi se aprobă de către autoritatea publică centrală

[1] Conform art. 18 din O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei şi faunei sălbatice.

[2] Conform art. 19 alin. (2) din O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei şi faunei sălbatice.

pentru protecția mediului și pădurilor, iar regulamentul de organizare și funcționare a consiliilor științifice se stabilește, cu avizul Academiei Române, prin ordin al conducătorului autorității publice centrale pentru protecția mediului și pădurilor, în mod unitar pentru toate ariile naturale protejate.

Evaluarea managementului ariilor naturale protejate care au structuri de administrare special constituite se face cel puțin o dată pe an de către autoritatea publică centrală pentru protecția mediului și pădurilor, pe baza rapoartelor întocmite de structurile de administrare și avizate de consiliile științifice[1].

44. Custozii sunt persoane juridice care au calificarea, instruirea și mijloacele necesare pentru a stabili și aplica măsurile de protecție și conservare a bunurilor încredințate, conform contractului de custodie[2].

45. Planurile de management și regulamentele ariilor naturale protejate care au structuri de administrare special constituite se elaborează de către administratorii acestora, prin consultarea consiliilor consultative de administrare, se avizează de către consiliile științifice și se aprobă prin ordin al conducătorului autorității publice centrale pentru protecția mediului, apelor și pădurilor, emis în baza avizelor autorităților publice centrale din domeniul culturii, dezvoltării regionale și administrației publice și al agriculturii și dezvoltării rurale. În cazul în care nu există administratori sau în situația în care planurile de management sunt elaborate în cadrul unor proiecte cu finanțare națională/europeană, acestea pot fi elaborate și de către alte entități, urmând să fie însușite de către administratori în procesul elaborării și, respectiv, al aprobării acestora.

Pentru ariile naturale protejate care nu necesită structuri de administrare special constituite, planurile de management și regulamentele se elaborează de către custozii acestora, se avizează de către Agenția Națională pentru Protecția Mediului/instituțiile din subordinea acesteia, după caz, și se aprobă prin ordin al conducătorului autorității publice centrale pentru protecția mediului, cu avizul autorității publice centrale din domeniul culturii și consultarea autorităților publice centrale din domeniul dezvoltării regionale și administrației publice, agriculturii și silviculturii. În cazul în care nu există custozi sau în situația în care planurile de management sunt elaborate în cadrul unor proiecte cu finanțare națională/europeană, acestea pot fi elaborate și de alte entități, urmând să fie însușite de către custozi, în procesul elaborării și, respectiv, al aprobării acestora.

Măsurile prevăzute în planurile de management ale ariilor naturale protejate se elaborează astfel încât să țină cont de condițiile economice, sociale și culturale ale comunităților locale, precum și de particularitățile regionale și locale ale zonei, prioritate având însă obiectivele de management ale ariei naturale protejate.

Respectarea planurilor de management și a regulamentelor este obligatorie pentru administratorii ariilor naturale protejate, pentru autoritățile care reglementează activități pe teritoriul ariilor naturale protejate, precum și pentru persoanele fizice și juridice care dețin sau care administrează terenuri și alte bunuri și/sau care desfășoară activități în perimetrul și în vecinătatea ariei naturale protejate.

---

[1] Conform art. 19 alin. (4)-(6) din O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice.

[2] Conform art. 20 din O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice.

Planurile de amenajare a teritoriului, cele de dezvoltare locală și națională, precum și orice alte planuri de exploatare sau utilizare a resurselor naturale din aria naturală protejată vor fi armonizate de către autoritățile emitente cu prevederile planului de management.

Autoritățile locale și naționale cu competențe și responsabilități în reglementarea activităților din ariile naturale protejate sunt obligate să instituie, de comun acord cu administratorii ariilor naturale protejate și, după caz, cu autoritatea publică centrală pentru protecția mediului și pădurilor, măsuri speciale pentru conservarea sau utilizarea durabilă a resurselor naturale din ariile naturale protejate, conform prevederilor planurilor de management.

Ariile naturale protejate de interes european sunt create pentru impunerea unor măsuri speciale în vederea conservării unor habitate naturale și a unor specii sălbatice de interes comunitar. În cazul suprapunerii totale a ariilor naturale protejate, se va realiza un singur plan de management, ținând cont de respectarea categoriei celei mai restrictive de management. În cazul suprapunerii parțiale a ariilor naturale protejate, planurile de management ale acestora se elaborează astfel încât în zonele de suprapunere să existe o corelare a măsurilor de conservare, cu respectarea categoriei celei mai restrictive de management[1].

46. Zonarea internă a parcurilor naționale și naturale se face prin planul de management, care este aprobat de autoritatea publică centrală pentru protecția mediului și pădurilor, prin definirea și delimitarea, după caz, a **zonelor de protecție strictă**, a **zonelor de protecție integrală**, a **zonelor-tampon** și a **zonelor de dezvoltare durabilă a activităților umane**. Termenul pentru elaborarea planului de management este de maximum 2 ani de la semnarea contractului de administrare[2].

47. Zonele cu protecție strictă sunt zonele din parcurile naționale și naturale, de mare importanță științifică, ce cuprind atât rezervații științifice, cât și zone sălbatice în care nu au existat intervenții antropice sau nivelul acestora a fost foarte redus. În cadrul acestora este interzisă desfășurarea oricăror activități umane, cu excepția activităților de cercetare, educație ecologică, activități de ecoturism, cu limitările descrise în planurile de management[3].

48. Zonele de protecție integrală cuprind cele mai valoroase bunuri ale patrimoniului natural din interiorul parcurilor naționale și naturale. În cadrul lor sunt interzise:

- orice forme de exploatare sau utilizare a resurselor naturale, precum și orice forme de folosire a terenurilor, incompatibile cu scopul de protecție și/sau de conservare;
- activitățile de construcții-investiții, cu excepția celor destinate administrării ariei naturale protejate și/sau activităților de cercetare științifică ori a celor destinate asigurării siguranței naționale sau prevenirii unor calamități naturale.

Prin excepție de la regula de mai sus, în zonele de protecție integrală, în afara perimetrelor rezervațiilor științifice, se pot desfășura următoarele activități:

a. științifice și educative;

---

[1] Conform art. 21 din O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice.

[2] Conform art. 22 alin. (1) din O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice.

[3] Conform art. 2 alin. (2) și (3) din O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice.

b. activități de ecoturism care nu necesită realizarea de construcții-investiții;

c. utilizarea rațională a pajiștilor pentru cosit și/sau păşunat numai cu animale domestice, proprietatea membrilor comunităților care dețin păşuni sau care dețin dreptul de utilizare a acestora în orice formă recunoscută prin legislația națională în vigoare, pe suprafețele, în perioadele și cu speciile și efectivele avizate de administrația parcului, astfel încât să nu fie afectate habitatele naturale și speciile de floră și faună prezente;

d. localizarea și stingerea operativă a incendiilor;

e. intervențiile în scopul reconstrucției ecologice a ecosistemelor naturale și al reabilitării unor ecosisteme necorespunzătoare sau degradate, cu avizul administrației ariei naturale protejate, în baza hotărârii consiliului științific, și aprobate de către autoritatea publică centrală pentru protecția mediului și pădurilor;

f. acțiunile de înlăturare a efectelor unor calamități, cu avizul administrației ariei naturale protejate, în baza hotărârii consiliului științific, cu aprobarea autorității publice centrale pentru protecția mediului și pădurilor. În cazul în care calamitățile afectează suprafețe de pădure, acțiunile de înlăturare a efectelor acestora se fac cu avizul administrației, în baza hotărârii consiliului științific, și cu aprobarea autorității publice centrale pentru protecția mediului și pădurilor;

g. acțiunile de prevenire a înmulțirii în masă a dăunătorilor forestieri, care nu necesită extrageri de arbori, și acțiunile de monitorizare a acestora;

h. acțiunile de combatere a înmulțirii în masă a dăunătorilor forestieri, care necesită evacuarea materialului lemnos din pădure, în cazul în care apar focare de înmulțire, cu avizul administrației, în baza hotărârii consiliului științific, cu aprobarea autorității publice centrale pentru protecția mediului și pădurilor[1].

49. Zonele-tampon, în parcurile naționale denumite ***zone de conservare durabilă*** și în parcurile naturale denumite ***zone de management durabil***, nu se includ în zonele cu protecție integrală, strictă sau de dezvoltare durabilă a activităților umane și care fac trecerea între zonele cu protecție integrală și cele de dezvoltare durabilă.

În zonele-tampon, respectiv în zonele de conservare durabilă și de management durabil, este interzisă realizarea de construcții noi, cu excepția celor ce servesc strict administrării ariei naturale protejate sau activităților de cercetare științifică ori a celor destinate asigurării siguranței naționale sau prevenirii unor calamități naturale.

În **zonele de conservare durabilă** se pot desfășura următoarele activități:

a. științifice și educative;

b. activități de ecoturism care nu necesită realizarea de construcții-investiții;

c. utilizarea rațională a pajiștilor pentru cosit și/sau păşunat pe suprafețele, în perioadele și cu speciile și efectivele avizate de administrația parcului natural, astfel încât să nu fie afectate habitatele naturale și speciile de floră și faună prezente;

d. localizarea și stingerea operativă a incendiilor;

e. intervențiile pentru menținerea habitatelor în vederea protejării anumitor specii, grupuri de specii sau comunități biotice care constituie obiectul protecției, cu aprobarea autorității publice centrale pentru protecția mediului și pădurilor, cu avizul administrației

[1] Conform art. 22 alin. (4)-(6) din O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice.

ariei naturale protejate, în baza hotărârii consiliului științific, a planului de acțiune provizoriu, elaborat și valabil până la intrarea în vigoare a planului de management;

f. intervențiile în scopul reconstrucției ecologice a ecosistemelor naturale și al reabilitării unor ecosisteme necorespunzătoare sau degradate, cu avizul administrației ariei naturale protejate, în baza hotărârii consiliului științific, aprobate de către autoritatea publică centrală pentru protecția mediului și pădurilor;

g. acțiunile de înlăturare a efectelor unor calamități, cu avizul administrației ariei naturale protejate, în baza hotărârii consiliului științific și, ulterior, cu aprobarea autorității publice centrale pentru protecția mediului și pădurilor. În cazul în care calamitățile afectează suprafețe de pădure, acțiunile de înlăturare a efectelor acestora se fac cu avizul administrației ariei naturale protejate, în baza hotărârii consiliului științific, aprobate ulterior de către autoritatea publică centrală pentru protecția mediului și pădurilor;

h. activitățile de protecție a pădurilor, acțiunile de prevenire a înmulțirii în masă a dăunătorilor forestieri, care necesită evacuarea materialului lemnos din pădure în cantități care depășesc prevederile amenajamentelor, se fac cu avizul administrației ariei naturale protejate, în baza hotărârii consiliului științific și, ulterior, cu aprobarea autorității publice centrale pentru protecția mediului și pădurilor;

i. activități tradiționale de utilizare a unor resurse regenerabile, în limita capacității productive și de suport a ecosistemelor, prin tehnologii cu impact redus, precum recoltarea de fructe de pădure, de ciuperci și de plante medicinale, cu respectarea normativelor în vigoare. Acestea se pot desfășura numai de către persoanele fizice sau juridice care dețin/administrează terenuri în interiorul parcului sau de comunitățile locale, cu acordul administrației ariei naturale protejate;

j. lucrări de îngrijire și conducere a arboretelor, lucrări speciale de conservare cu accent pe promovarea regenerării naturale și fără extragerea lemnului mort, cu excepția cazurilor în care se manifestă atacuri de dăunători ai pădurii ce se pot extinde pe suprafețe întinse, în primul rând de parcele întregi limitrofe zonelor cu protecție strictă sau integrală, in restul zonei-tampon fiind permisă aplicarea de tratamente silvice care promovează regenerarea pe cale naturală a arboretelor: tratamentul tăierilor de transformare spre grădinărit, tratamentul tăierilor grădinărite și cvasigrădinărite, tratamentul tăierilor progresive clasice sau în margine de masiv cu perioada de regenerare de minimum 10 ani. Tratamentele silvice se vor aplica cu restricții impuse de planurile de management al parcurilor și de ghidurile de gospodărire a pădurilor în arii protejate;

k. activități tradiționale de utilizare a resurselor regenerabile, prin introducerea de tehnologii cu impact redus[1].

50. În zonele de management durabil se pot desfășura următoarele activități:

a. științifice și educative;

b. activități de ecoturism care nu necesită realizarea de construcții-investiții;

c. utilizarea rațională a pajiștilor pentru cosit și/sau pășunat numai cu animale domestice, de către proprietarii care dețin pășuni sau care dețin dreptul de utilizare a acestora în orice formă recunoscută prin legislația națională în vigoare, pe suprafețele, în perioadele și

[1] Conform art. 22 alin. (7)-(8) din O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice.

cu speciile și efectivele avizate de administrația parcului, astfel încât să nu fie afectate habitatele naturale și speciile de floră și faună prezente;

d. localizarea și stingerea operativă a incendiilor;

e. intervențiile pentru menținerea habitatelor în vederea protejării anumitor specii, grupuri de specii sau comunități biotice care constituie obiectul protecției, cu aprobarea planului de acțiune provizoriu de către autoritatea publică centrală pentru protecția mediului și pădurilor, cu avizul administrației ariei naturale protejate, în baza hotărârii consiliului științific și valabil până la intrarea în vigoare a planului de management;

f. intervențiile în scopul reconstrucției ecologice a ecosistemelor naturale și al reabilitării unor ecosisteme necorespunzătoare sau degradate, cu avizul administrației ariei naturale protejate, în baza hotărârii consiliului științific, aprobate de către autoritatea publică centrală pentru protecția mediului și pădurilor;

g. acțiunile de înlăturare a efectelor unor calamități, cu avizul administrației ariei naturale protejate, în baza hotărârii consiliului științific și, ulterior, cu aprobarea autorității publice centrale pentru protecția mediului și pădurilor. În cazul în care calamitățile afectează suprafețe de pădure, acțiunile de înlăturare a efectelor acestora se fac cu avizul administrației ariei naturale protejate, în baza hotărârii consiliului științific, aprobate ulterior de către autoritatea publică centrală pentru protecția mediului și pădurilor;

h. activitățile de protecție a pădurilor, acțiunile de prevenire a înmulțirii în masă a dăunătorilor forestieri, care necesită evacuarea materialului lemnos din pădure în cantități care depășesc prevederile amenajamentelor, în baza hotărârii consiliului științific și, ulterior, cu aprobarea autorității publice centrale pentru protecția mediului și pădurilor;

i. activități tradiționale de utilizare a unor resurse regenerabile, în limita capacității productive și de suport a ecosistemelor, prin tehnologii cu impact redus, precum recoltarea de fructe de pădure, de ciuperci și de plante medicinale, cu respectarea normativelor în vigoare. Acestea se pot desfășura numai de persoanele fizice și juridice care dețin/administrează terenuri în interiorul parcului sau de comunitățile locale, cu aprobarea administrației ariei naturale protejate;

j. activități tradiționale de cultivare a terenurilor agricole și de creștere a animalelor, precum și alte activități tradiționale efectuate de comunitățile locale;

k. lucrări de îngrijire și conducere a arboretelor și lucrări de conservare;

l. aplicarea de tratamente silvice care promovează regenerarea pe cale naturală a arboretelor: tratamentul tăierilor de transformare spre grădinărit, tratamentul tăierilor grădinărite și cvasigrădinărite, tratamentul tăierilor progresive clasice sau în margine de masiv, tratamentul tăierilor succesive clasice sau în margine de masiv, tratamentul tăierilor în crâng, în salcâmete și în zăvoaie de plop și salcie. În cazul arboretelor de plop euramerican se poate aplica și tratamentul tăierilor rase în parchete mici, iar în arboretele de molid, tăieri rase pe parcelele de maximum 1 ha;

m. activități de vânătoare cu avizarea cotelor de recoltă și a acțiunilor de vânătoare de către administratorul ariei naturale protejate. Avizarea cotelor de recoltă de către administratorul ariei naturale protejate se face în baza hotărârii consiliului științific;

n. activități de pescuit sportiv[1].

[1] Conform art. 2 alin. (9) din O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice.

51. Zone de dezvoltare durabilă a activităților umane sunt zonele în care se permit activități de investiții/dezvoltare, cu prioritate cele de interes turistic, dar cu respectarea principiului de utilizare durabilă a resurselor naturale și de prevenire a oricăror efecte negative semnificative asupra biodiversității.

În zonele de dezvoltare durabilă se pot desfășura următoarele activități, cu respectarea prevederilor din planurile de management:

a. activități de vânătoare, în zonele de dezvoltare durabilă din parcurile naturale;

b. activități tradiționale de cultivare a terenurilor agricole și de creștere a animalelor;

c. activități de pescuit sportiv, industrial și piscicultură;

d. activități de exploatare a resurselor minerale neregenerabile, dacă această posibilitate este prevăzută în planul de management al parcului și dacă reprezintă o activitate tradițională;

e. lucrări de îngrijire și conducere a arboretelor și lucrări de conservare;

f. aplicarea de tratamente silvice care promovează regenerarea pe cale naturală a arboretelor: tratamentul tăierilor de transformare spre grădinărit, tratamentul tăierilor grădinărite și cvasigrădinărite, tratamentul tăierilor progresive clasice sau în margine de masiv, tratamentul tăierilor succesive clasice ori în margine de masiv, tratamentul tăierilor în crâng în salcâmete și zăvoaie de plop și salcie. În zonele de dezvoltare durabilă din parcurile naționale se pot aplica tratamentul tăierilor rase în arboretele de molid pe suprafețe de maximum 1 ha, precum și tratamentul tăierilor rase în parchete mici în arboretele de plop euramerican. În zonele de dezvoltare durabilă din parcurile naturale se poate aplica și tratamentul tăierilor rase în parchete mici în arboretele de molid pe suprafețe de maximum 1 ha și plop euramerican;

g. activități specifice modului de producție ecologic de cultivare a terenului agricol și creșterea animalelor, în conformitate cu legislația specifică din sistemul de agricultură ecologică;

h. alte activități tradiționale efectuate de comunitățile locale;

i. activități de construcții/investiții, cu avizul administratorilor ariilor naturale protejate pentru fiecare obiectiv, conforme planurilor de urbanism legal aprobate[1].

52. În **rezervațiile științifice** sunt interzise orice activități umane, cu excepția activităților de cercetare, cu limitările descrise în planurile de management, cu acordul Academiei Române și al administratorului ariei naturale protejate.

În rezervațiile naturale nu sunt permise activități de utilizare a resurselor naturale. Prin excepție, sunt permise numai acele intervenții care au drept scopuri protejarea, promovarea și asigurarea continuității existenței obiectivelor pentru care au fost constituite, precum și unele activități de valorificare durabilă a anumitor resurse naturale[2].

53. Amenajamentele silvice ale unităților de producție sau proprietăților ce intră în componența ariilor naturale protejate vor fi revizuite în mod obligatoriu în termen de 12 luni de la aprobarea planurilor de management. Până la revizuirea amenajamentelor

[1] Conform art. 22 alin. (10) și (11) din O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice.

[2] Conform art. 23 din O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice.

silvice nu se vor aplica de către administratorii fondului forestier din acestea decât acele prevederi care sunt conforme legislației specifice ariilor naturale protejate și planurilor de management în vigoare.

Planurile de dezvoltare pentru zonele incluse în arii naturale protejate se modifică de către autoritățile responsabile în conformitate cu prevederile planurilor de management, respectiv cu obiectivele de conservare a ariilor naturale protejate care nu dispun de plan de management[1].

Evaluarea managementului ariilor naturale protejate se face cel puțin o dată pe an, pe baza monitorizării și controalelor efectuate în teren de către autoritățile competente pentru protecția mediului.

Pentru terenurile din arii naturale protejate deținute în regim de proprietate privată sau concesionate, proprietarii ori concesionarii vor primi compensații pentru respectarea prevederilor restrictive din planul de management al ariei naturale protejate ori pentru măsurile de conservare instituite.

Scutirea de la plata impozitului pe teren se acordă în baza unei confirmări emise de administrația ariei naturale protejate sau de autoritatea publică centrală pentru protecția mediului și pădurilor.

Pentru unele bunuri floristice și faunistice ale patrimoniului natural, existente în grădini și în parcuri de agrement, în grădini zoologice, precum și în colecții muzeistice, ca bunuri ale patrimoniului natural floristic, faunistic, geologic, paleontologic, mineralogic și de altă natură, măsurile necesare de protecție și conservare vor fi luate de către administratorii sau deținătorii acestora[2].

54. Scoaterea definitivă sau temporară din circuitul agricol ori silvic de terenuri de pe raza ariei naturale protejate de interes național sau internațional, cu excepția celor aflate în zonele de dezvoltare durabilă, se poate face numai pentru obiective care vizează asigurarea securității naționale, asigurarea securității, sănătății oamenilor și animalelor sau pentru obiectivele destinate cercetării științifice și bunei administrări a ariei naturale protejate.

Scoaterea definitivă sau temporară din circuitul agricol ori silvic de terenuri de pe raza ariei naturale protejate se face de către autoritatea publică centrală pentru agricultură sau, după caz, de către autoritatea publică centrală pentru protecția mediului și pădurilor, în baza actelor de reglementare emise de autoritățile competente pentru protecția mediului[3].

55. Sunt interzise activitățile din perimetrele ariilor naturale protejate de interes european care pot să genereze poluarea sau deteriorarea habitatelor, precum și perturbări ale speciilor pentru care au fost desemnate ariile respective, atunci când aceste activități au un efect semnificativ, având în vedere obiectivele de protecție și conservare a speciilor și habitatelor. Pentru protejarea și conservarea păsărilor sălbatice, inclusiv a celor migratoare, sunt interzise activitățile din afara ariilor naturale protejate care ar produce poluarea sau deteriorarea habitatelor.

---

[1] Conform art. 24 din O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice.

[2] Conform art. 26 din O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice.

[3] Conform art. 27 din O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice.

Orice plan sau proiect care nu are o legătură directă ori nu este necesar pentru managementul ariei naturale protejate de interes european, dar care ar putea afecta în mod semnificativ aria, singur sau în combinație cu alte planuri ori proiecte, este supus unei evaluări adecvate a efectelor potențiale asupra ariei naturale protejate de interes european, avându-se în vedere obiectivele de conservare a acesteia[1].

56. În cazul planurilor sau proiectelor care se supun evaluării de mediu ori evaluării impactului asupra mediului, evaluarea adecvată a efectelor potențiale asupra ariei naturale protejate de interes european este parte integrantă din acestea.

În urma evaluării adecvate, autoritatea competentă pentru protecția mediului emite **avizul „Natura 2000"** sau decizia de respingere a proiectului ori a planului.

Acordul de mediu, avizul de mediu sau avizul „Natura 2000", după caz, se emite numai dacă proiectul sau planul nu afectează în mod negativ integritatea ariei naturale protejate respective și după consultarea publicului, în conformitate cu legislația în domeniu.

Prin excepție, în cazul în care evaluarea adecvată relevă efecte negative semnificative asupra ariei naturale protejate și, în lipsa unor soluții alternative, planul sau proiectul trebuie totuși realizat din considerente imperative de interes public major, inclusiv de ordin social ori economic, autoritatea competentă pentru protecția mediului emite acordul de mediu, avizul de mediu sau avizul „Natura 2000", după caz, numai după stabilirea măsurilor compensatorii necesare pentru a proteja coerența globală a rețelei „Natura 2000".

În situația în care siturile incluse în rețeaua „Natura 2000", identificate conform legislației în vigoare, adăpostesc un tip de habitat natural prioritar și/sau o specie prioritară, singurele considerente care pot fi invocate pentru emiterea acordului de mediu, avizului de mediu sau avizului „Natura 2000", după caz, sunt cele privind:

- sănătatea sau siguranța publică;
- anumite consecințe benefice de importanță majoră pentru mediu;
- alte motive imperative de interes public major asupra cărora s-a obținut punctul de vedere al Comisiei Europene.

În procedura de emitere a actelor de reglementare pentru planuri, proiecte și/sau activități care pot afecta semnificativ ariile naturale protejate de interes european, autoritățile competente pentru protecția mediului solicită și țin seama de avizul administratorilor, respectiv al custozilor ariilor naturale protejate.

Administratorii și custozii ariilor naturale protejate de interes național și/sau european, în vederea luării în considerare a tuturor aspectelor din teren, vor fi consultați de către autoritățile de mediu competente în cadrul etapei de încadrare de mediu a proiectelor/planurilor/activităților care pot afecta semnificativ ariile naturale protejate[2].

Emiterea actelor de reglementare pentru planuri/proiecte/activități în ariile naturale protejate se realizează numai cu avizul administratorilor ariilor naturale protejate, respectiv al custozilor ariilor naturale protejate de interes național/internațional.

Construcțiile, dotările și alte amenajări existente în perimetrul ariilor naturale protejate legal constituite, realizate din investiții publice pe terenuri ce aparțin domeniului public, vor

[1] Conform art. 27 alin. (1) și (2) din O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice.

[2] Conform art. 28 alin. (4)-(11) din O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice.

fi destinate, cu prioritate, activităților administrative și științifice ale celor care le asigură managementul, precum și altor activități în legătură cu buna administrare.

În ariile naturale protejate în care este permis ecoturismul, se pot edifica construcții, dotări și amenajări ce pot fi destinate acestui scop, precum și activităților de educație și instruire ecologică ce se organizează în cooperare cu autoritățile locale, instituțiile de învățământ și cu organizațiile neguvernamentale angajate în activități de protecție și educație ecologică.

În cazul construcțiilor existente în ariile naturale protejate, care nu sunt amplasate în zonele de dezvoltare durabilă, realizate cu respectarea legislației, se permite întreținerea sau refacerea lor, în caz de distrugere, fără posibilitatea extinderii acestora, cu avizul administrației ariei naturale protejate, în baza hotărârii consiliului științific.

De asemenea, sunt permise activități pentru menținerea în stare de funcționare a infrastructurii de transport public și a celei de furnizare a utilităților publice existente, realizate cu respectarea prevederilor legale, cu avizul administrației ariei naturale protejate, în baza hotărârii consiliului științific[1].

57. Administratorii ariilor naturale protejate au obligația să evalueze **costurile** necesare implementării planurilor de management și să le comunice autorității publice centrale pentru protecția mediului și pădurilor.

Resursele financiare necesare bunei administrări a ariilor naturale protejate de interes internațional, european și național se asigură din bugetul autorității publice centrale pentru protecția mediului și pădurilor, fiind destinate pentru implementarea planurilor de management și/sau a măsurilor de conservare, precum și pentru funcționarea administrațiilor din subordine.

Pentru completarea resurselor financiare necesare bunei administrări a ariilor naturale protejate, administratorii/custozii acestora pot institui un sistem de tarife, ce se stabilește de administratorul/custodele ariei naturale protejate și se constituie ca venituri proprii pentru sistemul de arii naturale protejate.

Pentru siturile „Natura 2000" autoritatea publică centrală pentru protecția mediului și pădurilor trebuie să transmită Comisiei Europene costurile estimate pentru aplicarea măsurilor de conservare a speciilor și habitatelor de interes european, în vederea cofinanțării[2].

7. Conservarea habitatelor naturale și a speciilor sălbatice de floră și faună

58. Protecția și conservarea habitatelor naturale și a speciilor sălbatice de interes european, cu excepția păsărilor, existente pe teritoriul României, se fac prin declararea de situri de importanță comunitară și arii speciale de conservare.

Protecția și conservarea habitatelor naturale terestre și acvatice de interes național, precum și a speciilor protejate de plante și animale sălbatice se fac prin declararea de arii naturale protejate de interes național sau prin aplicarea de măsuri de protecție în afara ariilor naturale protejate.

---

[1] Conform art. 29 din O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice.

[2] Conform art. 30 din O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice.

În scopul protecției și conservării speciilor, se elaborează planuri de acțiune naționale sau regionale pentru fiecare specie, documente care conțin măsuri de acțiune și conservare, în conformitate cu planurile de acțiune pentru specii, agreate la nivel internațional/european[1].

Autoritatea competentă pentru protecția mediului stabilește sistemul de monitorizare a stării de conservare a habitatelor naturale și speciilor de floră și faună sălbatică de interes european.

Pe baza rezultatelor evaluărilor stării de conservare a habitatelor naturale și a speciilor de floră și faună sălbatică de interes european, se poate propune modificarea listei naționale a siturilor „Natura 2000"[2].

Pentru speciile de plante și animale sălbatice terestre, acvatice și subterane, cu excepția speciilor de păsări, și care trăiesc atât în ariile naturale protejate, cât și în afara lor, sunt interzise:

a. orice formă de recoltare, capturare, ucidere, distrugere sau vătămare a exemplarelor aflate în mediul lor natural, în oricare dintre stadiile ciclului lor biologic;

b. perturbarea intenționată în cursul perioadei de reproducere, de creștere, de hibernare și de migrație;

c. deteriorarea, distrugerea și/sau culegerea intenționată a cuiburilor și/sau ouălor din natură;

d. deteriorarea și/sau distrugerea locurilor de reproducere ori de odihnă;

e. recoltarea florilor și a fructelor, culegerea, tăierea, dezrădăcinarea sau distrugerea cu intenție a acestor plante în habitatele lor naturale, în oricare dintre stadiile ciclului lor biologic;

f. deținerea, transportul, vânzarea sau schimburile în orice scop, precum și oferirea spre schimb sau vânzare a exemplarelor luate din natură, în oricare dintre stadiile ciclului lor biologic[3].

Fără a se aduce atingere Legii nr. 407/2006 privind vânătoarea și protecția fondului cinegetic, cu modificările și completările ulterioare, în vederea protejării tuturor speciilor de păsări, inclusiv a celor migratoare, sunt interzise:

a. uciderea sau capturarea intenționată, indiferent de metoda utilizată;

b. deteriorarea, distrugerea și/sau culegerea intenționată a cuiburilor și/sau ouălor din natură;

c. culegerea ouălor din natură și păstrarea acestora, chiar dacă sunt goale;

d. perturbarea intenționată, în special în cursul perioadei de reproducere sau de maturizare, dacă o astfel de perturbare este relevantă în contextul obiectivelor;

e. deținerea exemplarelor din speciile pentru care sunt interzise vânarea și capturarea;

f. vânzarea, deținerea și/sau transportul în scopul vânzării și oferirii spre vânzare a acestora în stare vie ori moartă sau a oricăror părți ori produse provenite de la acestea, ușor de identificat[4].

---

[1] Conform art. 31 din O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice.

[2] Conform art. 32 din O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice.

[3] Conform art. 33 alin. (1) din O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice.

[4] Conform art. 33 alin. (2) din O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice.

În schimb, speciile de păsări sunt acceptate la vânătoare, în afara perioadelor de reproducere și creștere a puilor.

În cazul speciilor de păsări migratoare, este interzisă vânarea acestora în perioada lor de reproducere sau pe parcursul rutei de întoarcere spre zonele de cuibărit.

Pentru speciile sălbatice alohtone introduse este obligatorie efectuarea unei evaluări a impactului acestei introduceri asupra speciilor de floră și faună indigene, rezultatele acestor evaluări trebuind să fie transmise pentru informare Comisiei Europene.

Introducerea speciilor de păsări sălbatice alohtone se poate face doar după consultarea prealabilă a Comisiei Europene.

Autoritatea competentă pentru protecția mediului este obligată prin lege să organizeze sistemul de monitorizare a capturilor și uciderilor accidentale ale tuturor speciilor de păsări. Pe baza informațiilor obținute prin acest sistem de monitorizare, autoritatea publică centrală pentru protecția mediului și pădurilor ia măsuri suplimentare de cercetare sau de conservare, pentru a se asigura că uciderile ori capturile accidentale nu au un impact negativ foarte puternic asupra speciilor respective[1].

Pentru exemplarele cu dizabilități, pui orfani sau exemplarele confiscate ce aparțin speciilor protejate prin lege și indicate și în anexele la Regulamentul 97/338/CE privind protecția speciilor faunei și florei sălbatice prin controlul comerțului cu acestea, cu modificările și completările ulterioare, se pot înființa **centre de reabilitare și îngrijire**[2].

8. Conservarea altor bunuri ale patrimoniului natural

59. Tipurile geomorfologice deosebite, de relief pozitiv sau negativ, cum sunt colinele, depresiunile, dolinele, șeile, văile carstice, ponoarele, izbucurile și altele, se conservă în cadrul ariilor naturale protejate existente sau în cadrul unor arii naturale de interes geomorfologic, corespunzător delimitate și puse sub regim special de protecție[3].

Bunurile patrimoniului natural, respectiv peșteri, depozite fosilifere, formațiuni geologice, mineralogice, arbori seculari ori reprezentativi izolați și altele asemenea, vor fi protejate prin stabilirea unor zone de protecție corespunzătoare ca întindere scopului de conservare a bunurilor naturale.

Pentru peșteri, zona de protecție se stabilește în funcție de caracteristicile și clasa peșterii, cu avizul Academiei Române.

Proprietarii sau administratorii terenurilor ce cuprind intrări în peșteri au obligația de a permite accesul spre aceste intrări.

Beneficiarul unei lucrări de investiții are obligația de a anunța descoperirea oricărei peșteri în frontul unei lucrări miniere sau al unei cariere celei mai apropiate instituții abilitate, respectiv administratorului sau custodelui ariei naturale protejate, agenției județene pentru protecția mediului sau reprezentanților autorităților administrației publice locale[4].

---

[1] Conform art. 36 din O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice.

[2] Conform art. 39 din O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice.

[3] Conform art. 41 din O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice.

[4] Conform art. 42 din O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice.

Bunurile patrimoniului geologic și speologic, ca bunuri naturale ale subsolului, sunt, în condițiile legii, bunuri proprietate publică a statului.

60. Peștera este o cavitate naturală formată în scoarța terestră, suficient de largă și adâncă încât să permită intrarea omului. Prin extensie, peștera poate fi un sistem care poate avea mai mult de o intrare și este format din mai multe galerii, săli, puțuri și hornuri. Termenul se aplică și în cazul cavităților definite mai sus, care sunt parțial ori complet inundate sau care au fost deschise prin derocări ori decolmatări.

Peștera reprezintă un ecosistem unic ale cărui resurse sunt reprezentate de valori de natură economică (apă, calcar, guano, turism, terapie), științifică (structuri geologice și minerale, forme de relief subteran, situri paleontologice, arheologice și istorice, sedimente, fauna cavernicolă și specii sălbatice) și cultural-educativă (spirituală, religioasă, estetică, recreațională și educativă)[1].

61. Peșterile **se clasifică**, în funcție de valorile acestora, în clase de protecție, după cum urmează:

- clasa A – peșteri cu sectoare de valoare excepțională, care, prin interesul științific sau unicitatea resurselor, sunt reprezentative pentru patrimoniul speologic național și internațional;
- clasa B – peșteri cu sectoare de importanță națională, care se disting prin mărime, raritatea resurselor și prin potențial turistic;
- clasa C – peșteri cu sectoare de importanță locală, protejate pentru semnificația lor geologică, peisagistică, hidrologică, istorică, biodiversitate, potențial turistic sau pentru dimensiunile lor;
- clasa D – peșteri de dimensiuni mici sau medii fără o valoare explicită, dar importante pentru geologia, biodiversitatea și evoluția unei regiuni, al căror spațiu trebuie conservat și protejat de poluare sau distrugeri[2].

62. Clasa unei peșteri va fi dată de clasa sectorului cu nivelul cel mai ridicat de conservare și protecție, unde clasa A este cea mai ridicată, nivelurile scăzând în ordine alfabetică până la clasa D. În cazul marilor rețele subterane, când situația o cere, spațiul unei peșteri poate fi clasificat în sectoare, care au clase de protecție diferită.

Pentru încadrarea/reîncadrarea peșterilor sau sectoarelor de peșteri în clasele A, B, C și D, se constituie, prin ordin al conducătorului autorității publice centrale pentru protecția mediului și pădurilor, Comisia Patrimoniului Speologic, care funcționează sub coordonarea autorității publice centrale pentru protecția mediului și pădurilor, pe baza unui regulament propriu, parte a ordinului de constituire. Comisia Patrimoniului Speologic este formată din specialiști ai Institutului de Speologie „Emil Racoviță" al Academiei Române, ai Federației Române de Speologie și ai altor instituții și organizații naționale cu competențe în domeniul explorării, protecției și conservării patrimoniului speologic.

---

[1] Conform art. 43 alin. (3) și (4) din O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice.

[2] Conform art. 43 alin. (5) din O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice.

Încadrarea ori reîncadrarea peșterilor în clasele A, B, C și D se face prin ordin al conducătorului autorității publice centrale pentru protecția mediului și pădurilor, pe baza unor fundamentări științifice însușite și aprobate de Comisia Patrimoniului Speologic. Până la stabilirea legală a clasei sale de protecție, orice peșteră existentă sau nou descoperită beneficiază de protecție maximă.

Peșterile din clasa A nu pot face obiectul niciunei modificări a factorilor naturali sau amenajări, cu excepția celor destinate protejării peșterii și a celor temporare necesare explorării lor și/sau evacuării victimelor în caz de accident. Ele pot face obiectul explorărilor speologice, cercetării științifice, turismului speologic specializat sau al activităților de documentare, pe bază de autorizații emise de Comisia Patrimoniului Speologic și cu avizul emis de administratorii/custozii ariei naturale protejate, în limitele stabilite prin regulamentele și planurile de management.

Peșterile din clasa B se constituie ca monumente ale naturii.

Peșterile din clasa C se constituie ca rezervații naturale. Ele pot face obiectul explorărilor speologice, activităților de documentare, cercetării științifice, amenajărilor turistice sau al altor forme de valorificare, pe baza autorizațiilor emise de Comisia Patrimoniului Speologic, cu avizul administrației ori custodelui ariei naturale protejate în care sunt incluse[1].

63. În scopul evitării efectelor negative asupra bunurilor patrimoniului speologic, se interzic:

a. colectările de faună, fosile sau de obiecte de interes arheologic din peșteri, efectuate fără autorizația emisă de Comisia Patrimoniului Speologic;

b. utilizarea neautorizată a peșterilor și desfășurarea unor activități ce pot pune în pericol integritatea sau echilibrul natural al peșterilor;

c. dislocarea, vânzarea, cumpărarea, colecționarea speleotemelor sau altor resurse ale peșterilor;

d. degradarea prin inscripționare sau poluarea peșterilor prin depozitarea în interiorul lor ori în elementele de relief, cu care acestea comunică în mod direct, de obiecte, deșeuri de orice fel, cadavre, substanțe toxice și periculoase, combustibili de orice natură;

e. distrugerea sau degradarea marcajelor ori a panourilor indicatoare din exteriorul sau din interiorul peșterilor;

f. efectuarea neautorizată, în perimetrul de la suprafață sau în apropierea intrării unei peșteri protejate, a unor lucrări cum ar fi: derocări, defrișări, baraje, explozii, construcții;

g. îngrădirea accesului persoanelor autorizate spre intrările peșterilor;

h. popularizarea, mediatizarea datelor precise de identificare și localizare a peșterilor din clasa A, care prin natura lor pot conduce la periclitarea patrimoniului speologic din această categorie[2].

64. Comisia Patrimoniului Speologic are competența să elibereze autorizații pentru:

a. activități științifice, de explorare, turism speologic specializat și de documentare în peșteri din clasa A;

---

[1] Conform art. 43 alin. (5[1]), (5[2]), (6), (7), (9), (11) din O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice.

[2] Conform art. 44 din O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice.

b. săpături, derocări şi colectări din peşteri;

c. amenajarea infrastructurii pentru turism sau orice altă formă de utilizare ori exploatare a resurselor peşterilor.

Autorizația se eliberează pe baza unei cereri scrise, care va conține precizări privind scopul, mijloacele, durata, proporțiile, garanțiile acțiunii şi se va retrage în cazul în care condițiile stabilite la eliberarea ei nu au fost respectate[1].

65. Fac parte din patrimoniul geologic tipurile de obiective care conservă eşantioane reprezentative din punct de vedere paleontologic, petrografic, mineralogic, structural, stratigrafic.

Inventarierea, clasificarea, protecția şi conservarea patrimoniului geologic, precum şi elaborarea şi controlul măsurilor de protecție şi conservare a patrimoniului geologic, supravegherea şi controlul ariilor protejate de interes geologic sunt în competența Academiei Române şi a autorităților teritoriale pentru protecția mediului[2].

Florile de mină şi fosilele de plante şi animale vertebrate şi nevertebrate sunt considerate bunuri ale patrimoniului natural din momentul descoperirii lor.

Comercializarea pe piața internă, intracomunitară şi exportul în orice scop al acestor bunuri, se pot face numai cu acordul autorității competente pentru protecția mediului, cu avizul prealabil al Academiei Române[3].

66. Instituirea regimului special de protecție pentru ariile naturale protejate de interes geologic se face în conformitate cu prevederile legii.

Pentru evitarea efectelor negative asupra bunurilor patrimoniului geologic se interzic:

a. distrugerea, perturbarea sau alterarea siturilor de conservare pentru obiective geologice;

b. dislocarea, prelevarea rocilor, fosilelor, vegetației de pe aria unui sit de conservare, fără acordul celui care o administrează;

c. intrarea în perimetrul protejat fără permisul de acces eliberat de cel care îl administrează;

d. schimbarea regimului juridic al unui sit sau al unui teren ce cuprinde un sit de conservare de interes geologic aflat în proprietate publică[4].

67. În cadrul şantierelor de exploatare, managerii acestora vor desemna persoane de specialitate sau custozi, după caz, care să vegheze la protejarea bunurilor geologice din fronturile de lucru, asigurându-se astfel:

➢ supravegherea permanentă a zonelor de extracție şi conservarea materialului de proveniență paleobiologică sau minerală;

---

[1] Conform art. 45 din O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei şi faunei sălbatice.

[2] Conform art. 46 alin. (1) şi (2) din O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei şi faunei sălbatice.

[3] Conform art. 49 alin. (1) şi (2) din O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei şi faunei sălbatice.

[4] Conform art. 47 din O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei şi faunei sălbatice.

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

➢ avertizarea lucrătorilor asupra aspectelor ce privesc conservarea anumitor bunuri geologice ce pot fi ulterior înregistrate ca situri de conservare sau bunuri ale patrimoniului geologic;

➢ conservarea perimetrelor care au sau pot dobândi regim de protecție specială;

➢ conservarea colecțiilor de bunuri geologice de proveniență locală;

➢ colaborarea cu conducerea șantierului și cu autoritățile locale;

➢ întocmirea de rapoarte periodice asupra activității de conservare, care se înaintează Academiei Române și autorităților teritoriale pentru protecția mediului.

9. Organizarea și exercitarea controlului

68. Controlul aplicării prevederilor O.U.G. nr. 57/2007 se exercită de către personalul cu atribuții de control din cadrul structurilor proprii ale:

➢ Gărzii Naționale de Mediu;

➢ autorității publice centrale pentru protecția mediului și pădurilor și structurilor teritoriale ale acesteia cu responsabilități în domeniul protecției mediului și, respectiv, silviculturii;

➢ structurilor de administrare și custozilor ariilor naturale protejate;

➢ gestionarilor fondurilor de vânătoare, pe domeniul lor de competență;

➢ Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor, pe domeniul său de competență, în ceea ce privește activitățile de comerț cu specii de floră și faună sălbatică;

➢ Autorității Naționale a Vămilor, pentru operațiunile vamale;

➢ Administrației Rezervației Biosferei „Delta Dunării", pentru Rezervația Biosferei „Delta Dunării";

➢ altor autorități cu atribuții în domeniul protecției mediului.

Controlul asupra respectării prevederilor ordonanței de urgență referitoare la ariile naturale protejate, declarate prin hotărâri ale consiliilor județene sau locale, se exercită și de personalul special împuternicit al acestora.

Orice persoană fizică sau juridică are obligația să furnizeze informațiile și datele solicitate de autoritățile competente pentru protecția mediului și de administratorii ariilor naturale protejate, pentru îndeplinirea responsabilităților pe care le au potrivit dispozițiilor O.U.G. nr. 57/2007.

În vederea realizării corespunzătoare a controlului în perimetrul și în vecinătatea ariilor naturale protejate, accesul personalului cu atribuții de control din cadrul structurilor proprii ale autorităților indicate anterior nu poate fi restricționat, indiferent de tipul de proprietate[1].

10. Rezervația Naturală a Biosferei „Delta Dunării"

69. Delta Dunării este cea mai mare și mai puțin afectată zonă umedă a Europei, constituind o regiune de importanță internațională[2]. Ea este în același timp deosebit de

[1] Conform art. 5 din O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice.

[2] Delta Dunării se întinde pe o suprafață de 550.000 ha (dintre care peste 400.000 ha în România și restul în Ucraina), constituind o importantă zonă a biodiversității. Apele ei găzduiesc peste 75 de specii de pești (inclusiv

fragilă, mediul deltaic fiind supus în ultimele decenii unei degradări grave, ca urmare a supradezvoltării navigației, exploatării neraționale a resurselor piscicole, agriculturii și operațiunilor de regularizare, poluării sub diferite forme. Într-o asemenea situație, în ultimele decenii s-au adoptat o serie de măsuri, inclusiv legislative, vizând oprirea proceselor de degradare a patrimoniului natural al deltei și reconstrucția sa ecologică. Rezultatul principal îl constituie, din acest punct de vedere, constituirea Rezervației Biosferei „Delta Dunării", cu un statut juridic complex, menită să asigure gestionarea corespunzătoare și dezvoltarea durabilă a resurselor naturale ale zonei[1].

10.1. Evoluția reglementărilor vizând protecția și conservarea Deltei Dunării

70. Prin Decretul nr. 103 din 7 februarie 1990 au fost sistate lucrările de aplicare a programului de amenajare și exploatare integrală a Deltei Dunării, a fost abrogat Decretul nr. 92/1983 și au fost oprite oricare alte activități care ar afecta mediul deltaic. Totodată, s-a prevăzut elaborarea unui studiu din care să rezulte măsurile necesare pentru utilizarea economică a teritoriului zonei, în condiții de redresare și menținere a echilibrului ecologic. Prin Decretul nr. 187 din 30 martie 1990, România a aderat la Convenția UNESCO adoptată la 16 noiembrie 1972, iar Delta Dunării a fost înscrisă pe lista patrimoniului mondial în decembrie 1991 și a fost declarată rezervație a biosferei.

Reflectând asemenea evoluții, prin H.G. nr. 983 din 29 august 1990 (privind organizarea și funcționarea Ministerului Mediului), pentru îndrumarea și controlul întregii activități științifice, de turism și agrement din Deltă s-a înființat Administrația Rezervației „Delta Dunării", instituție cu personalitate juridică în subordinea Ministerului Mediului.

Un pas important în stabilirea noului regim de protecție și conservare a mediului deltaic l-au constituit aderarea României, prin Legea nr. 5 din 25 ianuarie 1991, la Convenția asupra zonelor umede de importanță internațională, în special ca habitat al păsărilor acvatice (încheiată la Ramsar la 2 februarie 1971), și înscrierea Deltei Dunării (în mai 1991) pe lista aferentă acestei convenții[2]. Toate aceste reglementări au stabilit un ansamblu de reguli internaționale aplicabile Deltei Dunării, completate cu prevederi legislative de ordin intern.

10.2. Reglementările internaționale privind protecția și conservarea Deltei Dunării

71. Cele două convenții internaționale (respectiv Convenția UNESCO și cea de la Ramsar) stabilesc un sistem general de protecție la nivel național și internațional.

---

sturioni). Aici se găsesc formațiuni unice de stejari, crescute pe vechi plaje, care, împreună cu stepele adiacente, adăpostesc multe specii de plante și animale. Numeroase specii de păsări pe cale de dispariție se mai întâlnesc încă în deltă, precum: cormoranul pitic, gâsca cu piept roșu, pelicanii dalmații etc.

[1] R.M. Petrescu-Mag, *Protecția mediului în contextul dezvoltării durabile. Legislație și instituții*, Ed. Bioflux, Cluj-Napoca, 2011, p. 212.

[2] V. Munteanu, *Calitatea mediului*, Ed. Fundației Universitare „Dunărea de Jos", Galați, 2008, p. 171.

A. Protecția Deltei Dunării ca obiectiv al patrimoniului mondial

72. Primul principiu consacrat de acest document internațional deosebit de important este acela al obligației tuturor statelor de a proteja bunurile naturale și culturale excepționale care, privite în mod colectiv, aparțin întregii umanități și de a nu lua nicio măsură susceptibilă de a prejudicia, direct ori indirect, acest patrimoniu. Dispozițiile convenției încearcă o conciliere cât mai bună între principiile suveranității și integrității teritoriale și necesitatea unei intervenții internaționale. Astfel, pe de o parte, se stabilește clar că guvernele naționale sunt responsabile de protecția siturilor patrimoniului mondial aflat sub jurisdicția lor, iar, pe de altă parte, că acestea trebuie să coopereze în acest domeniu. Bunurile naturale care fac parte din patrimoniul mondial rămân supuse legislației statului competent teritorial în ceea ce privește proprietatea, în sensul că acestea vor continua să aparțină entităților publice, private ori particularilor.

Așadar, statul are competența de a identifica și a delimita diferitele bunuri care să fie înscrise pe lista patrimoniului natural mondial supus protecției. Făcând acest lucru în privința Deltei Dunării, statul român a subscris obligațiilor de a adopta o politică generală de a-i conferi acesteia o funcție în viața colectivă și de a integra preocupările de protecție a mediului în programele de dezvoltare economico-socială[1].

Măsurile juridice, științifice, tehnice, administrative și financiare și, în special, existența unor servicii speciale trebuie să asigure conservarea, valorificarea și refacerea acestui patrimoniu.

Pe de altă parte, comunitatea internațională exercită o influență efectivă, prin intermediul UNESCO, ca autoritate morală și de acordare de asistență tehnică și financiară.

Așa se face că documentul a instituit un sistem de cooperare internațională pentru a ajuta statele sărace în eforturile lor de a asigura o protecție corespunzătoare elementelor naturale reprezentative. În acest sens, a fost creat un comitet interguvemamental al patrimoniului mondial natural și cultural care, pe baza criteriilor pe care le stabilește el însuși, dar cu consimțământul statelor competente teritorial, întocmește o listă a patrimoniului mondial și o alta a patrimoniului mondial în pericol[2]. Tot comitetul este cel care studiază și decide în privința cererilor de asistență internațională pentru protecția, conservarea, valorificarea ori reanimarea elementelor acestui patrimoniu.

În ansamblul său, Convenția UNESCO consacră principiul conform căruia bunurile naturale care privesc întreaga omenire trebuie să fie conservate în interesul umanității și un proces de asistență internațională trebuie să ajute statele aflate în nevoie, competente din punct de vedere teritorial, și care sunt un fel de depozitar al bunurilor care fac parte din patrimoniul universal. De altfel, trebuie subliniat faptul că, respectând întocmai independența de jurisdicție a fiecărui stat, convenția încurajează statele-părți a se angaja pentru respectarea acestui patrimoniu și deschide perspective acțiunii internaționale.

În sfârșit, Convenția privind patrimoniul mondial este singurul tratat cu vocație universală privind conservarea unui patrimoniu cultural și natural aparținând întregii umanități.

---

[1] Pentru o prezentare generală a celor două convenții, a se vedea: Al. Kiss, Ch. Beurier, *Droit international de l'environnement*, Ed. Pedone, Paris, 2004; C. Cameron, *Caractéristiques positives et faiblesses de la Convention du patrimoine naturel*, Nature et ressources nr. 3/1992, pp. 18-21, *apud* V. Munteanu, *Calitatea mediului*, Ed. Fundației Universitare „Dunărea de Jos", Galați, 2008.

[2] R.M. Petrescu-Mag, *Protecția mediului în contextul dezvoltării durabile. Legislație și instituții*, Ed. Bioflux, Cluj-Napoca, 2011, p. 215.

B. Conservarea Deltei Dunării ca zonă umedă de interes internațional

73. Ca resurse de mare valoare economică, culturală, științifică și recreativă, cele peste 300 de zone umede înscrise pe lista Ramsar, printre care și Delta Dunării, se bucură de un regim național și internațional special de protecție și conservare.

Convenția din 1971[1] stabilește pentru statele-părți în primul rând cerința de a elabora și a aplica planurile lor de amenajare, astfel încât să se favorizeze conservarea acestor zone și să asigure utilizarea rațională a resurselor lor. Conservarea trebuie să fie promovată prin crearea de rezervații în zonele umede, acestea fiind sau nu înscrise pe listă, și prin realizarea supravegherii menținerii unei stări adecvate a acestora.

Gestiunarea rațională presupune măsuri legislative și administrative în vederea asigurării creșterii efectivelor la populațiile de păsări acvatice, protejării faunei și florei și a habitatelor naturale din zonă.

Orice reducere a suprafeței unei zone umede trebuie să fie compensată prin crearea de noi rezervații naturale. Totodată, documentul consacră acordul statelor semnatare de a-și coordona politicile de conservare.

De asemenea, este stipulată obligația de a coopera pentru statele care împart aceleași zone umede, bazine hidrografice ori aceleași populații de animale din zonele umede, ca, de exemplu, păsările migratoare de apă.

10.3. Conceptul de rezervație a biosferei

74. Conceptul de rezervație a biosferei a fost introdus de către consiliul internațional de coordonare a Programului MAB din cadrul UNESCO în anul 1970. Scopul declarat al acestuia l-a constituit stabilirea unei serii de arii protejate, legate între ele printr-o rețea de coordonare internațională, având ca obiectiv demonstrarea beneficiilor conservării pentru societate și procesul de dezvoltare.

Acest obiectiv urma să fie atins prin elaborarea unui management de conservare și gestiune a acestor zone, dezvoltarea unui sistem de monitoring, participarea colectivităților locale și informare și educație ecologică.

Prima rezervație a biosferei a fost desemnată în 1976, în prezent numărul acestora depășind 230, în circa 75 de țări, acoperind o arie de peste 1,5 milioane km^2.

În urma evoluțiilor de peste două decenii, conceptul actual de rezervație a biosferei exprimă drept cerințe esențiale: cuprinderea a trei zone de protecție (zona centrală, zona-tampon și zone de tranziție), îndeplinirea a trei funcții principale (conservare, cercetare și dezvoltare) și existența unei instituții având competența de a gestiona ansamblul zonei.

---

[1] Intrată în vigoare în 1975, a fost amendată în 1987 pentru a permite stabilirea unei structuri administrative formate dintr-un comitet permanent și un secretariat.

[2] În 1984, consiliul MAB a lansat un plan de acțiune pentru a coordona aplicarea conceptului general de rezervație a biosferei, cuprinzând nouă obiective fundamentale și 35 de acțiuni specifice, formând împreună trei mari domenii: dezvoltarea și intensificarea rețelei, folosirea acesteia pentru cercetare și monitoring și conservarea rezervațiilor.

10.4. Administrația Rezervației Biosferei „Delta Dunării"

75. În realizarea angajamentelor internaționale și pentru constituirea unui regim adecvat de protecție și conservare a Deltei Dunării, a fost elaborată și adoptată de către Parlamentul României o lege specială, respectiv Legea nr. 82/1993 privind constituirea Rezervației Biosferei „Delta Dunării"[1], care a suferit numeroase modificări succesive.

Pentru asigurarea protecției și conservării unor zone de habitat natural și a diversității biologice specifice, precum și pentru valorificarea resurselor naturale disponibile, potrivit cerințelor de consum ale populațiilor locale și în limitele potențialului biologic natural de regenerare a acestor resurse, se delimitează următoarele zone cu regim diferențiat de protecție ecologică:

a) zone strict protejate, având regimul de conservare al rezervațiilor științifice;

b) zone tampon, cu rol de protecție a zonelor strict protejate și în care sunt admise activități limitate de valorificare a resurselor disponibile, în conformitate cu planurile de management aprobate;

c) zone de dezvoltare durabilă, valorificabile economic prin practici tradiționale sau tehnologii noi, ecologic admise;

d) zone de reconstrucție ecologică, în care se realizează numai măsuri de refacere a mediului deteriorat, devenind ulterior zone de dezvoltare durabilă sau zone strict protejate[2].

76. Managementul rezervației se realizează de Administrația Rezervației Biosferei „Delta Dunării", instituție publică cu personalitate juridică, finanțată de la bugetul de stat, aflată în subordinea Secretariatului General al Guvernului.

Administrația Rezervației are sediul în municipiul Tulcea. Conducerea Administrației Rezervației este realizată de către un guvernator, cu rang de subsecretar de stat, ale cărui atribuții se stabilesc prin regulamentul de organizare și funcționare al Administrației Rezervației. Guvernatorul este numit și revocat din funcție, în condițiile legii, prin decizie a primului-ministru, la propunerea conducătorului Secretariatului General al Guvernului.

Guvernatorul conduce întreaga activitate a Administrației Rezervației și are calitatea de ordonator terțiar de credite. El numește și eliberează din funcție, în condițiile legii, personalul Administrației Rezervației. Guvernatorul, în exercitarea atribuțiilor sale, emite decizii. Guvernatorul reprezintă Administrația Rezervației în relațiile cu terții, precum și în justiție.

Pe lângă guvernator funcționează Colegiul executiv, format din șefi ai compartimentelor din cadrul Administrației Rezervației. Membrii Colegiului executiv sunt numiți și eliberați din funcție prin decizie a guvernatorului. Colegiul executiv este condus de guvernator. El are rolul de a pune în aplicare deciziile guvernatorului[3].

Pe lângă Administrația Rezervației se înființează Consiliul consultativ de administrare, alcătuit din reprezentanți ai instituțiilor, organizațiilor economice, organizațiilor neguvernamentale, autorităților și comunităților locale care dețin cu orice titlu suprafețe, bunuri sau au interese în perimetrul rezervației și care sunt implicate și interesate în aplicarea măsurilor de

---

[1] Publicată în M. Of. nr. 283 din 7 decembrie 1993.

[2] Conform art. 3 din Legea nr.82/1993 privind constituirea Rezervației Biosferei „Delta Dunării", cu modificările ulterioare.

[3] Conform art. 4 din Legea nr. 82/1993 privind constituirea Rezervației Biosferei „Delta Dunării", cu modificările ulterioare.

protecție, conservare și dezvoltare durabilă a zonei, cu rol consultativ în procesul de adoptare a deciziilor care pot afecta interesele reprezentanților săi, precum și în procesul de elaborare și adoptare a planului de management al rezervației. Componența și atribuțiile Consiliului consultativ de administrare se aprobă prin ordin al conducătorului Secretariatului General al Guvernului, la propunerea Administrației Rezervației.

Consiliul consultativ de administrare se întrunește cel puțin o dată pe an, la inițiativa Administrației Rezervației. Membrii Consiliului consultativ de administrare nu sunt retribuiți pentru activitatea desfășurată în cadrul acestuia[1].

Activitatea Administrației Rezervației este îndrumată și supravegheată de către Consiliul științific al rezervației. Componența nominală a Consiliului științific este propusă de Administrația Rezervației, cu avizul Academiei Române, și se aprobă prin ordin al conducătorului Secretariatului General al Guvernului.

Consiliul științific este format din oameni de știință și specialiști cu experiență în problemele complexe atât ale Deltei Dunării – ecologie, economie, sociologie, cultură și altele asemenea –, cât și ale zonelor umede și ale ariilor naturale protejate. Consiliul științific avizează planul de management al rezervației, evaluează modul în care sunt aplicate măsurile prevăzute în acesta și prezintă, anual sau ori de câte ori este necesar, Secretariatului General al Guvernului rapoarte cuprinzând constatări, propuneri și recomandări.

Consiliul științific se organizează și funcționează pe baza unui regulament propriu, aprobat prin ordin al conducătorului Secretariatului General al Guvernului.

Guvernatorul rezervației participă la întrunirile Consiliului consultativ de administrare și la ședințele Consiliului științific[2].

Desfășurarea tuturor activităților din rezervație este reglementată prin planul de management al rezervației și prin regulamentul rezervației. Managementul rezervației are ca scop asigurarea statutului de conservare favorabilă a habitatelor și a populațiilor speciilor de pe teritoriul acesteia.

Planul de management al rezervației se elaborează de către Administrația Rezervației, cu implicarea Consiliului consultativ de administrare, cu avizul Consiliului științific, și se aprobă prin hotărâre a Guvernului, la propunerea Secretariatului General al Guvernului.

Elaborarea planului de management al rezervației are la bază protecția și conservarea zonelor de habitat natural și a diversității biologice specifice, precum și obiectivele de conservare stabilite în funcție de speciile/habitatele prioritare din rezervație. Obiectivele de conservare sunt reprezentate de valorile de referință favorabile pentru speciile/habitatele prioritare din rezervație[3].

77. Administrația Rezervației are următoarele **atribuții principale**:

a) administrează patrimoniul natural potrivit prevederilor legale privind regimul juridic al proprietății publice, evaluează starea ecologică a patrimoniului natural al rezervației și

[1] Conform art. 4[1] din Legea nr. 82/1993 privind constituirea Rezervației Biosferei „Delta Dunării", cu modificările ulterioare.

[2] Conform art. 4[2] din Legea nr. 82/1993 privind constituirea Rezervației Biosferei „Delta Dunării", cu modificările ulterioare.

[3] Conform art. 4[3] din Legea nr. 82/1993 privind constituirea Rezervației Biosferei „Delta Dunării", cu modificările ulterioare.

inițiază programele de cercetare științifică în rezervație, pe baza planului de management, asigură măsurile necesare conservării și protecției genofondului și biodiversității;

b) administrează resursa piscicolă din domeniul public al statului, în conformitate cu prevederile planului de management și ale regulamentului rezervației;

c) elaborează și implementează programele de reconstrucție ecologică a ecosistemelor din rezervație;

d) identifică, delimitează și propune Secretariatului General al Guvernului modificarea zonelor funcționale ale rezervației;

e) stabilește nivelul de valorificare al resurselor naturale în acord cu potențialul lor de regenerare și cu capacitatea de suport a ecosistemelor;

f) îndeplinește funcția de autoritate de mediu, în condițiile legii, pe teritoriul rezervației;

g) exercită controlul asupra îndeplinirii cerințelor privind măsurile de protecție a mediului;

h) sprijină și protejează activitățile economice tradiționale ale populației locale;

i) îndeplinește rolul de autoritate competentă pentru derularea procedurii privind evaluarea de mediu pentru planurile și programele de pe teritoriul rezervației;

j) stabilește, împreună cu titularii drepturilor de administrare, condițiile de desfășurare a activităților de valorificare a resurselor naturale regenerabile;

k) promovează activități de cercetare și cooperare științifică internațională;

l) organizează acțiunile de informare și educație ecologică;

m)verifică îndeplinirea măsurilor de conservare pentru asigurarea statutului de conservare favorabilă, în conformitate cu legislația în vigoare;

n) conlucrează cu Administrația Națională „Apele Române" în vederea gospodăririi apelor și efectuării lucrărilor hidrotehnice necesare pentru implementarea cerințelor directivelor europene;

o) cooperează cu comisiile interministeriale și cu comitetele județene pentru situații de urgență;

p) colaborează cu autoritățile competente în domeniu pentru păstrarea echilibrului peisagistic prin conservarea și promovarea elementelor tradiționale de arhitectură, a materialelor de construcție și a finisajelor exterioare;

q) colaborează cu autoritățile administrației publice locale pentru protejarea intereselor localnicilor, precum și pentru creșterea calității vieții și a standardului de civilizație ale acestora;

r) stabilește regulile de acces și de circulație în perimetrul rezervației, atât pentru mijloacele de transport navale, pe canale și lacuri, cu excepția brațelor Dunării, cât și pentru mijloacele de transport rutiere, care se aprobă prin hotărâre a Guvernului. Navele și ambarcațiunile motorizate vor fi prevăzute obligatoriu cu sisteme de monitorizare stabilite de Administrația Rezervației. Circulația navelor și ambarcațiunilor, precum și a autovehiculelor este interzisă în zonele strict protejate sau în afara traseelor stabilite de Administrația Rezervației, cu excepția celor utilizate în activități de control sau științifice;

s) organizează acțiuni de voluntariat pe teritoriul rezervației;

t) elaborează și implementează programe și proiecte de cooperare în context transfrontalier, regional și internațional;

u) emite puncte de vedere referitoare la propunerile de reglementare sau de acte normative care au legătură cu domeniul de activitate al Administrației Rezervației;

v) propune Secretariatului General al Guvernului finanțarea unor studii pentru fundamentarea științifică a managementului[1].

11. Răspunderea juridică

11.1. Răspunderea penală

78. Constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la un an sau cu amendă săvârșirea următoarelor fapte:

a. scoaterea definitivă sau temporară din circuitul agricol ori silvic de terenuri de pe raza ariei naturale protejate, cu excepția celor aflate în zonele de dezvoltare durabilă, pentru alte obiective decât cele care vizează asigurarea securității naționale, asigurarea securității, sănătății oamenilor și animalelor sau pentru obiectivele destinate cercetării științifice și bunei administrări a ariei naturale protejate;

b. scoaterea definitivă sau temporară din circuitul agricol ori silvic de terenuri de pe raza ariei naturale protejate fără acordul administratorului sau, după caz, al custodelui;

c. nerespectarea interdicțiilor de a desfășura activități în perimetrele ariilor naturale protejate de interes comunitar care pot să genereze poluarea sau deteriorarea habitatelor, precum și perturbări ale speciilor pentru care au fost desemnate ariile respective, atunci când aceste activități au un efect semnificativ, având în vedere obiectivele de protecție și conservare a speciilor și habitatelor. Pentru protejarea și conservarea păsărilor sălbatice, inclusiv a celor migratoare, sunt interzise activitățile din afara ariilor naturale protejate care ar produce poluarea sau deteriorarea habitatelor;

d. nerespectarea interdicțiilor privind speciile de plante și animale sălbatice terestre, acvatice și subterane (prevăzute în anexele nr. 4^A și 4^B din O.U.G. nr. 57/2007, cu modificările ulterioare), cu excepția speciilor de păsări care trăiesc atât în ariile naturale protejate, cât și în afara lor[2];

e. vânarea speciilor de păsări (prevăzute în anexa nr. 5^C din O.U.G. nr. 57/2007, cu modificările ulterioare) în perioadele de reproducere și creștere a puilor;

---

[1] Conform art. 6 din Legea nr. 82/1993 privind constituirea Rezervației Biosferei „Delta Dunării", cu modificările ulterioare.

[2] Textul legal menționat interzice:

a. orice formă de recoltare, capturare, ucidere, distrugere sau vătămare a exemplarelor aflate în mediul lor natural, în oricare dintre stadiile ciclului lor biologic;

b. perturbarea intenționată în cursul perioadei de reproducere, de creștere, de hibernare și de migrație;

c. deteriorarea, distrugerea și/sau culegerea intenționată a cuiburilor și/sau ouălor din natură;

d. deteriorarea și/sau distrugerea locurilor de reproducere ori de odihnă;

e. recoltarea florilor și a fructelor, culegerea, tăierea, dezrădăcinarea sau distrugerea cu intenție a acestor plante în habitatele lor naturale, în oricare dintre stadiile ciclului lor biologic;

f. deținerea, transportul, vânzarea sau schimburile în orice scop, precum și oferirea spre schimb sau vânzare a exemplarelor luate din natură, în oricare dintre stadiile ciclului lor biologic.

f. vânarea speciilor de păsări migratoare (prevăzute în anexa nr. 5^C din O.U.G. nr. 57/2007, cu modificările ulterioare) în perioada lor de reproducere sau pe parcursul rutei de întoarcere spre zonele de cuibărit;

g. capturarea sau uciderea speciilor de faună sălbatică (prevăzute în anexele nr. 5^A, 5^B, 5^C, 5^D și 5^E din O.U.G. nr. 57/2007, cu modificările ulterioare) și pentru cazurile în care se aplică derogări pentru prelevarea, capturarea sau uciderea speciilor (prevăzute în anexele nr. 4^A și 4^B), prin metodele sau mijloacele prevăzute în anexa nr. 6 a aceluiași act normativ;

h. capturarea sau uciderea speciilor sălbatice cu mijloace nelegale;

i. amplasarea de construcții, investiții în afara zonelor de dezvoltare durabilă din ariile naturale protejate, cu excepția celor destinate administrării ariei naturale protejate, a celor destinate prevenirii unor calamități naturale și a celor realizate în scopul asigurării securității naționale[1].

11.2. Răspunderea contravențională

79. Constituie contravenție și se sancționează cu amendă contravențională de la 3.000 lei la 6.000 lei pentru persoane fizice și de la 25.000 lei la 50.000 lei pentru persoane juridice următoarele fapte:

a. nerespectarea măsurilor de protecție, conservare și utilizare stabilite cu caracter provizoriu de autoritățile competente pentru protecția mediului;

b. îngrădirea accesului persoanelor autorizate spre intrările peșterilor;

c. neanunțarea descoperirii oricărei peșteri;

d. distrugerea sau degradarea marcajelor ori a panourilor indicatoare din exteriorul sau interiorul ariilor naturale protejate;

e. popularizarea, mediatizarea datelor precise de identificare și localizare a peșterilor din clasa A, care prin natura lor pot conduce la periclitarea patrimoniului speologic din această categorie;

f. intrarea în perimetrul protejat fără permisul de acces eliberat de administrator, respectiv custode;

g. nedesemnarea, în cadrul șantierelor de exploatare, a persoanelor de specialitate care să vegheze la protejarea bunurilor geologice din fronturile de lucru;

h. camparea pe suprafața ariilor naturale protejate în afara locurilor special amenajate, precum și nerespectarea regulamentelor specifice locurilor de campare;

i. circulația cu bicicletele în afara traseelor special desemnate și semnalizate;

j. activitățile de turism ecvestru în afara traseelor special desemnate și semnalizate;

k. organizarea de manifestări sportive, culturale, tabere, pe teritoriul ariei naturale protejate, fără acordul administratorului/custodelui ariei naturale protejate;

l. accesul și circulația vizitatorilor în extravilan, în habitate naturale, în afara traseelor turistice avizate și semnalizate ca atare, pe suprafața ariilor naturale protejate;

m. neevacuarea de către persoanele juridice sau fizice a deșeurilor generate în urma activităților proprii în ariile naturale protejate[2].

---

[1] Conform art. 52 din O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice.

[2] Conform art. 53 alin. (1) din O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice.

80. Constituie contravenție și se sancționează cu amendă contravențională de la 5.000 lei la 10.000 lei pentru persoane fizice și de la 30.000 lei la 60.000 lei pentru persoane juridice următoarele fapte:

a. intervențiile pentru menținerea habitatelor în vederea protejării anumitor specii, grupuri de specii sau comunități biotice care constituie obiectul protecției în zonele-tampon din parcurile naționale și parcurile naturale fără aprobarea autorității publice centrale pentru protecția mediului;

b. intervențiile în scopul reconstrucției ecologice a ecosistemelor naturale și al reabilitării unor ecosisteme necorespunzătoare sau degradate din zonele-tampon din parcurile naționale și parcurile naturale fără aprobarea autorității publice centrale pentru protecția mediului;

c. acțiunile de înlăturare a efectelor unor calamități din zonele-tampon din parcurile naționale și din parcurile naturale fără acordul administrației ariei naturale protejate;

d. activitățile de protecție a pădurilor, acțiunile de prevenire a înmulțirii în masă a dăunătorilor forestieri care necesită evacuarea materialului lemnos din pădure în cantități care depășesc prevederile amenajamentelor din zonele tampon din parcurile naționale și parcurile naturale fără acordul administrației ariei naturale protejate;

e. utilizarea unor resurse regenerabile, precum recoltarea de fructe de pădure, de ciuperci și de plante medicinale din zonele tampon din parcurile naționale și parcurile naturale fără acordul administratorului ariei naturale protejate;

f. nerespectarea interdicțiilor privind colectările de faună, fosile sau de obiecte de interes arheologic din peșteri, efectuate fără autorizația emisă de Comisia Patrimoniului Speologic, utilizarea neautorizată a peșterilor și desfășurarea unor activități ce pot pune în pericol integritatea sau echilibrul natural al peșterilor ori dislocarea, vânzarea, cumpărarea, și colecționarea speleotemelor sau altor resurse ale peșterilor;

g. nefurnizarea informațiilor și datelor solicitate de autoritățile competente pentru protecția mediului și de administratorii ariilor naturale protejate, pentru îndeplinirea responsabilităților pe care acestea le au potrivit legii;

h. interzicerea accesului personalului cu atribuții de control din cadrul structurilor proprii ale Gărzii Naționale de Mediu, autorităților publice centrale pentru protecția mediului și pădurilor și structurilor teritoriale ale acesteia cu responsabilități în domeniul protecției mediului și, respectiv, silviculturii, Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor, pe domeniul lor de competență, în ceea ce privește activitățile de comerț cu specii de floră și faună sălbatică, Autorității Naționale a Vămilor, pentru operațiunile vamale, Administrației Rezervației Biosferei „Delta Dunării", pentru Rezervația Biosferei „Delta Dunării", gestionarilor fondurilor de vânătoare, pe domeniul lor de competență și altor autorități cu atribuții în domeniul protecției mediului, structurilor de administrare și custozilor ariilor naturale protejate, în vederea realizării corespunzătoare a controlului în perimetrul și în vecinătatea ariilor naturale protejate;

i. amenajarea sau reamenajarea de trasee turistice, instalarea de panouri informative fără avizul administratorilor/custozilor ariilor naturale protejate;

j. abandonarea animalelor domestice pe suprafața ariilor naturale protejate în afara pășunilor;

k. hrănirea animalelor sălbatice de către orice persoană fizică sau juridică pe suprafața ariilor naturale protejate, cu excepția administratorilor fondurilor cinegetice și administratorilor/custozilor ariilor naturale protejate;

l. accesul neautorizat cu motociclete, ATV-uri, sănii cu motor, autoturisme sau alte tipuri de autovehicule, pe suprafața ariilor naturale protejate, în afara drumurilor publice, a drumurilor forestiere pe care accesul nu este interzis prin semne sau bariere și a terenurilor special amenajate și semnalizate în acest scop;

m. realizarea de săpături, excavații și orice alte lucrări care modifică configurația naturală a terenurilor din ariile naturale protejate fără avizul administratorilor sau, respectiv, custozilor acestora;

n. nerespectarea obligației de a efectua lucrări de îngrijire și conducere a arboretelor, lucrări speciale de conservare cu accent pe promovarea regenerării naturale și fără extragerea lemnului mort, cu excepția cazurilor în care se manifestă atacuri de dăunători ai pădurii ce se pot extinde pe suprafețe întinse, în primul rând de parcele întregi limitrofe zonelor cu protecție strictă sau integrală, în restul zonei-tampon fiind permisă aplicarea de tratamente silvice care promovează regenerarea pe cale naturală a arboretelor: tratamentul tăierilor de transformare spre grădinărit, tratamentul tăierilor grădinărite și cvasigrădinărite, tratamentul tăierilor progresive clasice sau în margine de masiv cu perioada de regenerare de minimum 10 ani. Tratamentele silvice se vor aplica cu restricții impuse de planurile de management al parcurilor și de ghidurile de gospodărire a pădurilor în arii protejate[1].

81. Constituie contravenție și se sancționează cu amendă contravențională de la 7.500 lei la 15.000 lei pentru persoane fizice și de la 50.000 lei la 100.000 lei pentru persoane juridice următoarele fapte:

a. nerespectarea interdicțiilor privitoare la orice forme de exploatare sau utilizare a resurselor naturale, precum și orice forme de folosire a terenurilor, incompatibile cu scopul de protecție și/sau de conservare, precum și la orice activitate de construcții-investiții, cu excepția celor destinate administrării ariei naturale protejate și/sau activităților de cercetare științifică ori a celor destinate asigurării siguranței naționale sau prevenirii unor calamități natural, instituite pentru protejarea zonelor de protecție integrală care cuprind cele mai valoroase bunuri ale patrimoniului natural din interiorul parcurilor naționale și naturale;

b. intervențiile în scopul reconstrucției ecologice a ecosistemelor naturale și al reabilitării unor ecosisteme necorespunzătoare sau degradate fără avizul administrației ariei naturale protejate, emis în baza hotărârii consiliului științific și aprobat de către autoritatea publică centrală pentru protecția mediului și pădurilor;

c. acțiunile de înlăturare a efectelor unor calamități fără avizul administrației ariei naturale protejate, emis în baza hotărârii consiliului științific, cu aprobarea autorității publice centrale pentru protecția mediului și pădurilor. În cazul în care calamitățile afectează suprafețe de pădure, acțiunile de înlăturare a efectelor acestora se fac cu avizul administrației, în baza hotărârii consiliului științific, și cu aprobarea autorității publice centrale pentru protecția pădurilor;

d. acțiunile de combatere a înmulțirii în masă a dăunătorilor forestieri care necesită evacuarea materialului lemnos din pădure, în cazul în care apar focare de înmulțire, fără avizul administrației, emis în baza hotărârii consiliului științific, cu aprobarea autorității publice centrale pentru protecția pădurilor;

[1] Conform art. 53 alin. (2) din O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice.

e. nerespectarea dispozițiilor referitoare la faptul că în rezervațiile științifice sunt interzise orice activități umane, cu excepția activităților de cercetare, cu limitările descrise în planurile de management, cu acordul Academiei Române și al administratorului ariei naturale protejate, precum și a celor referitoare la faptul că în rezervațiile naturale nu sunt permise activități de utilizare a resurselor naturale[1];

f. comercializarea, deținerea și/sau transportul în scopul comercializării, în stare vie sau moartă, ale oricăror părți sau produse provenite de la speciile indicate de lege, fără autorizația specială emisă de către autoritatea publică centrală pentru protecția mediului;

g. introducerea de specii sălbatice alohtone fără efectuarea unei evaluări a impactului acestei introduceri asupra speciilor de floră și faună indigene;

h. nerespectarea, de către managerii șantierelor de exploatare, a obligației de a desemna persoane de specialitate sau custozi, după caz, care să vegheze la protejarea bunurilor geologice din fronturile de lucru;

i. comercializarea pe piața internă, intracomunitară și exportul în orice scop al florilor de mină și fosilele de plante și animale vertebrate și nevertebrate, considerate bunuri ale patrimoniului natural din momentul descoperirii lor, fără acordul autorității competente pentru protecția mediului;

j. cele prevăzute la art. 16 lit. a), b), e), i), j) și k) din Regulamentul Consiliului (CE) nr. 338/97, cu modificările și completările ulterioare;

k. comercializarea pe piața internă, intracomunitară și exportul în orice scop al produselor derivate din focă fără respectarea prevederilor Regulamentului (CE) nr. 1.007/2009;

l. nerespectarea prevederilor art. 4 și 7 din Regulamentul (UE) nr. 511/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 aprilie 2014 privind măsurile de conformitate destinate utilizatorilor prevăzute în Protocolul de la Nagoya privind accesul la resursele genetice și împărțirea corectă și echitabilă a beneficiilor care rezultă din utilizarea acestora în Uniune;

m. nerespectarea prevederilor art. 7 din Regulamentul (UE) nr. 1.143/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 22 octombrie 2014 privind prevenirea și gestionarea introducerii și răspândirii speciilor alogene invazive[2].

82. Constituie contravenție și se sancționează cu amendă de la 3.000 lei la 5.000 lei, pentru persoane fizice, și de la 5.000 lei la 10.000 lei, pentru persoane juridice, următoarele fapte:

a. nerespectarea prevederilor Regulamentului ariei naturale protejate, în cazul în care fapta nu este sancționată prin alte acte normative;

b. nerespectarea prevederilor obligației de a ține seama de avizul administratorilor, respectiv al custozilor ariilor naturale protejate, în procedura de emitere a actelor de reglementare pentru planuri, proiecte și/sau activități care pot afecta semnificativ ariile naturale protejate de interes comunitar;

---

[1] Prin excepție, sunt permise numai acele intervenții care au drept scopuri protejarea, promovarea și asigurarea continuității existenței obiectivelor pentru care au fost constituite, precum și unele activități de valorificare durabilă a anumitor resurse naturale.

[2] Conform art. 53 alin. (3) din O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice.

c. nerespectarea obligației de a emite acte de reglementare pentru planuri/proiecte/activități în ariile naturale protejate numai cu avizul administratorilor ariilor naturale protejate, respectiv al custozilor ariilor naturale protejate de interes național/internațional[1].

Constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor se fac de către personalul cu atribuții de control din cadrul autorităților publice cu atribuții în domeniul protecției ariilor cu statut special.

11.3. Răspunderea civilă

83. Așa cum am mai arătat și în capitolele precedente, răspunderea civilă are ca scop repararea prejudiciului cauzat prin acțiuni sau inacțiuni păgubitoare pentru ariile, habitatele și speciile ocrotite prin lege.

Toate aspectele pe care le-am prezentat în capitolele precedente referitoare la aplicarea principiului „poluatorul plătește" se aplică în mod corespunzător.

[1] Conform art. 53 alin. (3[1]) din O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice.

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

PARTEA A III-A
Protecţia juridică a mediului artificial

Capitolul I
PROTECŢIA JURIDICĂ A AŞEZĂRILOR UMANE ŞI ELEMENTE DE URBANIZARE

1. Aspecte introductive privind protecţia juridică a aşezărilor umane

1.1. Consideraţii introductive

1. Teritoriul României este parte a avuţiei naţionale de care beneficiază toţi cetăţenii ţării, inclusiv prin gestionarea proceselor de dezvoltare prin activităţile de amenajare a teritoriului, urbanism sau de dezvoltare urbană durabilă ale autorităţilor publice centrale şi locale[1].

Autorităţile administraţiei publice sunt gestionarul şi garantul acestei avuţii, în limitele competenţelor legale ce le-au fost conferite.

În vederea asigurării dezvoltării echilibrate, coerente şi durabile a teritoriului naţional, autorităţile administraţiei publice locale îşi armonizează deciziile de utilizare a teritoriului, în temeiul principiilor descentralizării, autonomiei locale şi deconcentrării serviciilor publice.

Statul, prin intermediul autorităţilor publice, are dreptul şi datoria de a asigura, prin activitatea de urbanism şi de amenajare a teritoriului, condiţiile de dezvoltare durabilă şi respectarea interesului general, potrivit legii.

2. Gestionarea spaţială a teritoriului urmăreşte să asigure indivizilor şi colectivităţilor dreptul de folosire echitabilă şi responsabilitatea pentru o utilizare eficientă a teritoriului, condiţii de locuire adecvate, calitatea arhitecturii, protejarea identităţii arhitecturale, urbanistice şi culturale a localităţilor urbane şi rurale, condiţii de muncă, de servicii şi de transport ce răspund diversităţii nevoilor şi resurselor populaţiei, reducerea consumurilor de energie, asigurarea protecţiei peisajelor naturale şi construite, conservarea biodiversităţii şi crearea de continuităţi ecologice, securitatea şi salubritatea publică, raţionalizarea cererii de deplasări.

Gestionarea spaţială a teritoriului ţării constituie o activitate obligatorie, continuă şi de perspectivă, desfăşurată în interesul colectivităţilor care îl folosesc, în concordanţă cu valorile şi aspiraţiile societăţii şi cu cerinţele integrării în spaţiul european. Gestionarea spaţială a teritoriului asigură indivizilor şi colectivităţilor dreptul de folosire echitabilă şi responsabilitatea pentru o utilizare eficientă a teritoriului.

---

[1] Conform Legii nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului şi urbanismul, cu modificările ulterioare.

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Gestionarea se realizează prin intermediul amenajării teritoriului și al urbanismului, care constituie ansambluri de activități complexe de interes general ce contribuie la dezvoltarea spațială echilibrată, la protecția patrimoniului natural și construit, la îmbunătățirea condițiilor de viața în localitățile urbane și rurale, precum și la asigurarea coeziunii teritoriale la nivel regional, național și european.

3. Activitatea de amenajare a teritoriului trebuie să fie: globală, urmărind coordonarea diferitelor politici sectoriale într-un ansamblu integrat; funcțională, trebuind să țină seama de cadrul natural și construit bazat pe valori de cultură și interese comune; prospectivă, trebuind să analizeze tendințele de dezvoltare pe termen lung a fenomenelor și intervențiilor economice, ecologice, sociale și culturale și să țină seama de acestea în aplicare; democratică, asigurând participarea populației și a reprezentanților ei politici la adoptarea deciziilor.

1.2. Precizări conceptuale și terminologice

4. În reglementarea aspectelor privitoare la urbanizarea localităților și amenajarea teritoriului României, legiuitorul român operează cu o serie de concepte specifice al căror conținut îl precizăm în cele ce urmează, pentru o mai bună înțelegere a problematicii abordate[1].

4.1. Teritoriul administrativ reprezintă suprafața delimitată de lege, pe trepte de organizare administrativă a teritoriului: național, județean și al unităților administrativ-teritoriale (municipiu, oraș, comună).

Teritoriul administrativ al localității este suprafața constituită din suprafața agricolă (teren arabil, pășuni, fânețe, vii și livezi), suprafața fondului forestier, suprafața ocupată de construcții și amenajări de infrastructură (căi de comunicație, echipare energetică, lucrări de gospodărire a apelor), bălți și suprafața aferentă intravilanului (construcții și amenajări), a căror carte funciară sau alte evidențe funciare au aparținut localității respective la data intrării în vigoare a Legii nr. 2/1968 privind organizarea administrativă a teritoriului României.

Teritoriul unității administrativ-teritoriale este suprafața delimitată de lege, reprezentând suprafața totală a teritoriilor localităților componente.

Teritoriul intravilan reprezintă totalitatea suprafețelor construite și amenajate ale localităților ce compun unitatea administrativ-teritorială de bază, delimitate prin planul urbanistic general aprobat și în cadrul cărora se poate autoriza execuția de construcții și amenajări. De regulă, intravilanul se compune din mai multe trupuri (sate sau localități suburbane componente).

Teritoriul extravilan reprezintă suprafața cuprinsă între limita administrativ-teritorială a unității de bază (municipiu, oraș, comună) și limita teritoriului intravilan.

Teritoriul metropolitan este suprafața situată în jurul marilor aglomerări urbane, delimitată prin studii de specialitate, în cadrul căreia se creează relații reciproce de influenta în domeniul căilor de comunicație, economic, social, cultural și al intrastructurii edilitare.

[1] Conform Anexei nr. 2 din Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul, cu modificările și completările ulterioare.

De regula limita teritoriului metropolitan depășește limita administrativă a localității și poate depăși limita județului din care face parte.

Teritoriul periurban este suprafața din jurul municipiilor și orașelor, delimitată prin studii de specialitate, în cadrul căreia se creează relații de independență în domeniul economic, al infrastructurii, deplasărilor pentru muncă, asigurărilor cu spații verzi și de agrement, asigurărilor cu produse agroalimentare etc.

Limitele unității administrativ-teritoriale sunt liniile reale sau imaginare, stabilite prin lege, prin care se delimitează teritoriul unei unități administrative de teritoriul altor unități administrative.

4.2. O rețea de localități reprezintă totalitatea localităților de pe un teritoriu (național, județean, zonă funcțională) ale căror existență și dezvoltare sunt caracterizate printr-un ansamblu de relații desfășurate pe multiple planuri (economice, demografice, de servicii, politico-administrative etc.). Rețeaua de localități este constituită din localități urbane și rurale.

Un **sistem urban** reprezintă sistem de localități învecinate între care se stabilesc relații de cooperare economică, socială și culturală, de amenajare a teritoriului și protecție a mediului, echipare tehnico-edilitară, fiecare păstrându-și autonomia administrativă.

4.3. Noțiunea de **structură urbană a unei localități** prezintă două accepțiuni. Astfel, pe de o parte, ea poate fi privită ca fiind totalitatea relațiilor în plan funcțional și fizic, pe baza cărora se constituie organizarea unei localități sau a unei zone din aceasta și din care rezultă configurația lor spațială, iar, pe de altă parte, reprezintă modul de alcătuire, de grupare sau de organizare a unei localități ori a unei zone din aceasta, constituită istoric, funcțional și fizic.

Zona funcțională este o parte din teritoriul unei localități în care, prin documentațiile de amenajare a teritoriului și de urbanism, se determină funcțiunea dominantă existentă și viitoare. Zona funcțională poate rezulta din mai multe părți cu aceeași funcțiune dominantă (zona de locuit, zona activităților industriale, zona spațiilor verzi etc.).

Zonificarea funcțională este acțiunea de împărțire a teritoriului în zone funcționale.

4.4. Zona de protecție este suprafața delimitată în jurul unor bunuri de patrimoniu construit sau natural, al unor resurse ale subsolului, în jurul sau în lungul unor oglinzi de apă etc. și în care se instituie servituți de utilitate publică[1] și de construire pentru păstrarea și valorificarea acestor resurse și bunuri de patrimoniu și a cadrului natural aferent. Zonele de protecție sunt stabilite prin acte normative specifice, precum și prin documentații de amenajare a teritoriului sau urbanism, în baza unor studii de specialitate.

Zona de risc natural este arealul delimitat geografic, în interiorul căruia există un potențial de producere a unor fenomene naturale distructive care pot afecta populația, activitățile umane, mediul natural și cel construit și pot produce pagube și victime umane.

[1] Conform Legii nr. 350/2001, servitutea de utilitate publică este sarcina impusă asupra unui imobil pentru uzul și utilitatea unui imobil având un alt proprietar. Măsura de protecție a bunurilor imobile publice nu poate fi opusă cererilor de autorizare decât dacă este continuă în documentațiile de urbanism aprobate (având drept consecință o limitare administrativă a dreptului de proprietate).

Zona protejată reprezintă zona naturală ori construită, delimitată geografic și/sau topografic, determinată de existența unor valori de patrimoniu natural și/sau cultural a căror protejare prezintă un interes public și declarată ca atare pentru atingerea obiectivelor specifice de conservare și reabilitare a valorilor de patrimoniu. Statutul de zonă protejată creează asupra imobilelor din interiorul zonei servituți de intervenție legate de desființare, modificare, funcționalitate, distanțe, înălțime, volumetrie, expresie arhitecturală, materiale, finisaje, împrejmuiri, mobilier urban, amenajări și plantații și este stabilit prin documentații de urbanism specifice aprobate.

Regiunea frontalieră este regiunea care include arii situate la frontieră, delimitată în scopul aplicării unei strategii comune de dezvoltare de o parte și de alta a frontierelor și al realizării unor programe, proiecte și acțiuni de cooperare.

4.5. Zona defavorizată reprezintă aria geografică strict delimitată teritorial, care îndeplinește cel puțin una dintre următoarele condiții:

a) au structuri productive monoindustriale care în activitatea zonei mobilizează mai mult de 50% din populația salariată;

b) sunt zone miniere în care personalul a fost disponibilizat prin concedieri colective în urma aplicării programelor de restructurare;

c) în urma lichidării, restructurării sau privatizării unor agenți economici apar concedieri colective care afectează mai mult de 25% din numărul angajaților ce au domiciliul stabil în zona respectivă;

d) rata șomajului depășește cu 25% rata șomajului la nivel național;

e) sunt lipsite de mijloace de comunicație și infrastructura este slab dezvoltată.

4.6. Planificarea teritorială reprezintă ansamblul de metode utilizate de sectorul public pentru a asigura organizarea rațională a teritoriului, la diferite scări (regională, națională, transnațională), protecția mediului și atingerea obiectivelor economice și sociale, prin coordonarea politicilor sectoriale din perspectiva impactului lor asupra teritoriului. Ea cuprinde strategii, politici și programe sectoriale, precum și documentații specifice integrate, în scopul dezvoltării echilibrate și durabile, și prevede obiective, etape de realizare și resurse financiare necesare.

Planul de mobilitate urbană este instrumentul de planificare strategică teritorială prin care sunt corelate dezvoltarea teritorială a localităților din zona periurbană/metropolitană cu nevoile de mobilitate și transport al persoanelor, bunurilor și mărfurilor.

Interdicția de construire (*non aedificandi*) este o regulă urbanistică potrivit căreia, într-o zonă strict delimitată, din rațiuni de dezvoltare urbanistică durabilă, este interzisă emiterea de autorizații de construire, în mod definitiv sau temporar, indiferent de regimul de proprietate sau de funcțiunea propusă.

Unitatea teritorială de referință (UTR) este o subdiviziune urbanistică a teritoriului unității administrativ-teritoriale, delimitată pe limite cadastrale, caracterizată prin omogenitate funcțională și morfologică din punct de vedere urbanistic și arhitectural, având ca scop reglementarea urbanistică omogenă. UTR se delimitează, după caz, în funcție de relief și peisaj cu caracteristici similare, evoluție istorică unitară într-o anumită perioadă, sistem parcelar și mod de construire omogen, folosințe de aceeași natură a terenurilor și construcțiilor, regim juridic al imobilelor similar.

4.7. Indicatori urbanistici sunt instrumente urbanistice specifice de lucru pentru controlul proiectării și al dezvoltării durabile a zonelor urbane, care se definesc și se calculează după cum urmează:

➢ coeficient de utilizare a terenului (CUT) – raportul dintre suprafața construită desfășurată (suprafața desfășurată a tuturor planșeelor) și suprafața parcelei inclusă în unitatea teritorială de referință. Nu se iau în calculul suprafeței construite desfășurate: suprafața subsolurilor cu înălțimea liberă de până la 1,80 m, suprafața subsolurilor cu destinație strictă pentru garearea autovehiculelor, spațiile tehnice sau spațiile destinate protecției civile, suprafața balcoanelor, logiilor, teraselor deschise și neacoperite, teraselor și copertinelor necirculabile, precum și a podurilor neamenajabile, aleile de acces pietonal/carosabil din incintă, scările exterioare, trotuarele de protecție;

➢ procent de ocupare a terenului (POT) – raportul dintre suprafața construită (amprenta la sol a clădirii sau proiecția pe sol a perimetrului etajelor superioare) și suprafața parcelei. Suprafața construită este suprafața construită la nivelul solului, cu excepția teraselor descoperite ale parterului care depășesc planul fațadei, a platformelor, scărilor de acces. Proiecția la sol a balcoanelor a căror cotă de nivel este sub 3,00 m de la nivelul solului amenajat și a logiilor închise ale etajelor se include în suprafața construită.

Excepțiile de calcul ale indicatorilor urbanistici POT și CUT apar:

➢ dacă o construcție nouă este edificată pe un teren care conține o clădire care nu este destinată demolării, indicatorii urbanistici (POT și CUT) se calculează adăugându-se suprafața planșeelor existente la cele ale construcțiilor noi;

➢ dacă o construcție este edificată pe o parte de teren dezmembrată dintr-un teren deja construit, indicatorii urbanistici se calculează în raport cu ansamblul terenului inițial, adăugându-se suprafața planșeelor existente la cele ale noii construcții.

2. Atribuțiile autorităților publice în domeniul urbanismului și amenajării teritoriului

5. Activitatea de amenajare a teritoriului și de urbanism la nivel național este coordonată de **Ministerul Dezvoltării Regionale**.

6. Controlul statului privind aplicarea prevederilor cuprinse în documentațiile de amenajare a teritoriului și de urbanism, avizate și aprobate conform legii, este asigurat de **Inspectoratul de Stat în Construcții**, precum și de **instituția arhitectului-șef**[1].

7. În vederea fundamentării deciziilor de avizare a documentațiilor de amenajare a teritoriului, urbanism și arhitectură ale Ministerului Dezvoltării Regionale se constituie **Comisia Națională de Dezvoltare Teritorială,** organism științific, consultativ, fără personalitate juridică, formată din funcționari publici și specialiști atestați în domeniu.

Comisia Națională de Dezvoltare Teritorială are următoarele **atribuții principale**:

a) analizează și propune spre avizare documentații de amenajare a teritoriului și urbanism, potrivit legii;

[1] Conform art. 35 alin. (1) și (2) din Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul.

b) susține elaborarea de programe de pregătire a specialiștilor, precum și de planuri de învățământ și specializare în domeniile conexe[1].

8. La nivelul fiecărei agenții regionale pentru protecția mediului se organizează un **Comitet regional pentru protecția mediului.**

Componența acestuia este următoarea:

- doi reprezentanți ai autorității publice centrale pentru protecția mediului, dintre care un specialist pe probleme de protecția mediului și un specialist pe probleme de silvicultură;
- un reprezentant al Agenției Naționale pentru Protecția Mediului;
- un reprezentant al agențiilor județene pentru protecția mediului din regiunea respectivă, desemnat de către Agenția Națională pentru Protecția Mediului;
- un reprezentant al Gărzii Naționale de Mediu;
- un reprezentant desemnat de autoritatea publică centrală din domeniul finanțelor publice din cadrul unui județ din regiunea respectivă;
- un reprezentant al autorității publice din domeniul sănătății din regiunea respectivă;
- un reprezentant al autorității publice centrale din domeniul agriculturii și dezvoltării rurale;
- un prefect din regiunea respectivă, nominalizat de autoritatea publică centrală din domeniul administrației publice;
- un președinte de consiliu județean, nominalizat de președinții consiliilor județene din regiunea respectivă;
- un reprezentant al administrației bazinale din regiunea respectivă;
- un reprezentant al operatorilor din regiunea respectivă, desemnat de agenția județeană pentru protecția mediului;
- un reprezentant al autorității publice centrale din domeniul transporturilor și infrastructurii;
- un reprezentant ales de organizațiile neguvernamentale cu sediul în regiunea respectivă;
- un primar de municipiu reședință de județ, nominalizat de primarii celorlalte municipii reședință de județ din regiunea respectivă.

Comitetul regional colaborează cu agenția regională pentru protecția mediului la aplicarea, la nivel regional, a strategiei și politicii naționale de protecție a mediului, în care scop are următoarele **atribuții**:

a) avizează planul regional de acțiune pentru protecția mediului și planurile regionale sectoriale specifice și analizează stadiul realizării acestora;

b) avizează lista de proiecte prioritare care urmează să fie finanțate din fonduri comunitare și/sau alte fonduri identificate la nivel regional și urmărește aplicarea lor;

c) evaluează stadiul îndeplinirii angajamentelor asumate în negocierea capitolului de mediu la nivelul regiunii respective și recomandă acțiunile prioritare pentru conformare;

d) stabilește programe de educare și de conștientizare a publicului privind protecția mediului.

În scopul realizării atribuțiilor sale, legea statuează faptul că Comitetul regional are acces la informațiile privind mediul deținute de sau pentru orice autoritate publică, la informațiile privind mediul deținute de instituții publice și de operatorii economici.

[1] Conform art. 35[1] alin. (1) și (2) din Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul.

9. Pentru asigurarea unui mediu de viață sănătos, **autoritățile administrației publice locale**, precum și, după caz, persoanele fizice și juridice au următoarele **obligații**:

a) să îmbunătățească microclimatul localităților, prin amenajarea și întreținerea izvoarelor și a luciilor de apă din interiorul și din zonele limitrofe acestora, să înfrumusețeze și să protejeze peisajul, să mențină curățenia stradală;

b) să prevadă, la elaborarea planurilor de urbanism și amenajarea teritoriului, măsuri de menținere și ameliorare a fondului peisagistic natural și antropic al fiecărei zone și localități, condiții de refacere peisagistică și ecologică a zonelor deteriorate, măsuri de protecție sanitară a captărilor de apă potabilă și lucrări de apărare împotriva inundațiilor;

c) să respecte prevederile din planurile de urbanism și amenajarea teritoriului privind amplasarea obiectivelor industriale, a căilor și mijloacelor de transport, a rețelelor de canalizare, a stațiilor de epurare, a depozitelor de deșeuri menajere, stradale și industriale și a altor obiective și activități, fără a prejudicia ambientul, spațiile de odihnă, tratament și recreere, starea de sănătate și de confort a populației;

d) să informeze publicul asupra riscurilor generate de funcționarea sau existența obiectivelor cu risc pentru sănătatea populației și mediu;

e) să respecte regimul de protecție specială a localităților balneoclimaterice, a zonelor de interes turistic și de agrement, a monumentelor istorice, a ariilor protejate și a monumentelor naturii. Sunt interzise amplasarea de obiective și desfășurarea unor activități cu efecte dăunătoare în perimetrul și în zonele de protecție a acestora;

f) să adopte elemente arhitecturale adecvate, să optimizeze densitatea de locuire, concomitent cu menținerea, întreținerea și dezvoltarea spațiilor verzi, a parcurilor, a aliniamentelor de arbori și a perdelelor de protecție stradală, a amenajamentelor peisagistice cu funcție ecologică, estetică și recreativă, în conformitate cu planurile de urbanism și amenajarea teritoriului;

g) să reglementeze, inclusiv prin interzicerea temporară sau permanentă, accesul anumitor tipuri de autovehicule sau desfășurarea unor activități generatoare de disconfort pentru populație în anumite zone ale localităților, cu predominanță în spațiile destinate locuințelor, în zonele destinate tratamentului, odihnei, recreerii și agrementului;

h) să nu degradeze mediul natural sau amenajat, prin depozitări necontrolate de deșeuri de orice fel;

i) să adopte măsuri obligatorii, pentru persoanele fizice și juridice, cu privire la întreținerea și înfrumusețarea, după caz, a clădirilor, curților și împrejurimilor acestora, a spațiilor verzi din curți și dintre clădiri, a arborilor și arbuștilor decorativi;

j) să inițieze, pe plan local, proiecte de amenajare, de întreținere și dezvoltare a canalizării.

Schimbarea destinației terenurilor amenajate ca spații verzi și/sau prevăzute ca atare în documentațiile de urbanism, reducerea suprafețelor acestora ori strămutarea lor este interzisă, indiferent de regimul juridic al acestora. Astfel, actele administrative sau juridice emise ori încheiate cu nerespectarea acestei interdicții sunt lovite de nulitate absolută.

La elaborarea planurilor de urbanism și amenajarea teritoriului se prevăd, în mod obligatoriu, măsuri de menținere și ameliorare a fondului peisagistic natural și antropic al fiecărei zone și localități, condiții de refacere peisagistică și ecologică a zonelor deteriorate și măsuri de dezvoltare a spațiilor verzi, de protecție sanitară a captărilor de apă potabilă și

lucrări de apărare împotriva inundațiilor. De altfel, planurile de urbanism și amenajarea teritoriului se supun procedurii de evaluare de mediu, în vederea obținerii avizului de mediu pentru planuri și programe, conform legislației în vigoare.

10. În cadrul aparatului de specialitate al consiliului județean, respectiv în cadrul aparatului de specialitate al primarului ori Primarului general al municipiului București se organizează și funcționează, potrivit legii, **structuri de specialitate în domeniul amenajării teritoriului și urbanismului.**

În cazul județelor și municipiilor, structura responsabilă se organizează ca direcție generală sau direcție; în cazul orașelor, structura responsabilă se organizează ca direcție sau serviciu; în cazul comunelor, structura responsabilă se organizează la nivel de compartiment.

Structura de specialitate condusă de arhitectul-șef al județului, al municipiului București, al municipiului sau al orașului îndeplinește următoarele **atribuții principale**:

a) inițiază, coordonează din punct de vedere tehnic elaborarea, avizează și propune spre aprobare strategiile de dezvoltare teritorială urbane, precum și documentațiile de amenajare a teritoriului și de urbanism;

b) convoacă și asigură dezbaterea lucrărilor Comisiei tehnice de amenajare a teritoriului și urbanism;

c) întocmește, verifică din punct de vedere tehnic și propune emiterea avizelor de oportunitate, a certificatelor de urbanism și a autorizațiilor de construire;

d) urmărește punerea în aplicare a strategiilor de dezvoltare urbană și a politicilor urbane, precum și a documentațiilor de amenajare a teritoriului și de urbanism;

e) asigură gestionarea, evidența și actualizarea documentațiilor de urbanism și amenajare a teritoriului;

f) transmite periodic Ministerului Dezvoltării Regionale, Administrației Publice și Fondurilor Europene situațiile cu privire la evidența și actualizarea documentațiilor de amenajare a teritoriului și urbanism;

g) organizează și coordonează constituirea și dezvoltarea băncilor/bazelor de date urbane;

h) coordonează și asigură informarea publică și procesul de dezbatere și consultare a publicului în vederea promovării documentațiilor aflate în gestiunea sa;

i) participă la elaborarea planurile integrate de dezvoltare și le avizează din punctul de vedere al conformității cu documentațiile de amenajare a teritoriului și de urbanism legal aprobate;

j) avizează proiectele de investiții publice din punctul de vedere al conformității cu documentațiile de amenajare a teritoriului și de urbanism legal aprobate[1].

11. Conducătorul structurii de specialitate din cadrul aparatelor consiliilor județene sau primăriilor are statutul de **arhitect-șef** și reprezintă autoritatea tehnică în domeniul amenajării teritoriului și urbanismului din cadrul administrației publice județene și locale.

Arhitectul-șef desfășoară o activitate de interes public, ale cărui scopuri principale sunt dezvoltarea durabilă a comunității, coordonarea activităților de dezvoltare teritorială,

[1] Conform art. 36 alin. (12) din Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul.

amenajarea teritoriului și urbanism, protejarea valorilor de patrimoniu și a calității arhitecturale la nivelul unității administrativ-teritoriale.

Arhitectul-șef nu poate fi subordonat unui alt funcționar public din cadrul aparatului de specialitate al președintelui consiliului județean sau al primarului, indiferent de tipul structurii pe care o conduce, direcție generală, direcție sau serviciu.

În activitatea lor, arhitecții-șefi sunt sprijiniți de Comisia tehnică de amenajare a teritoriului și urbanism, comisie cu rol consultativ care asigură fundamentarea tehnică de specialitate în vederea luării deciziilor.

Arhitecții-șefi cooperează permanent cu direcțiile de specialitate din cadrul Ministerului Dezvoltării Regionale, Administrației Publice și Fondurilor Europene în vederea transpunerii liniilor directoare de dezvoltare durabilă la nivel național, politicilor sectoriale, programelor naționale și proiectelor prioritare.

Arhitectul-șef al municipiului București convoacă lunar și ori de câte ori este necesar arhitecții-șefi ai sectoarelor în vederea comunicării și corelării deciziilor, în limitele legii, în scopul asigurării coerenței dezvoltării teritoriului, protejării valorilor de patrimoniu și calității urbane și arhitecturale. La ședințe se analizează modul în care sunt duse la îndeplinire hotărârile Consiliului General al Municipiului București și ale consiliilor locale privind aprobarea strategiilor de dezvoltare și a planurilor de urbanism și se prezintă informări reciproce privitoare la activitatea în domeniul urbanismului și autorizării construcțiilor la nivelul sectoarelor, avându-se în vedere corelarea activităților din domeniu.

12. În vederea profesionalizării și asigurării structurilor de specialitate necesare dezvoltării coerente și durabile, comunele care nu pot asigura organizarea structurii de specialitate în domeniul amenajării teritoriului și urbanismului în cadrul aparatului pot forma asociații de dezvoltare intercomunitară, constituite în condițiile legii, împreună cu alte comune sau cu orașe, în vederea asigurării furnizării în comun a serviciilor publice privind planificarea urbană și teritorială, eliberarea certificatelor de urbanism și a autorizațiilor de construire.

Pentru comunele care nu aparțin unei asociații de dezvoltare intercomunitară, constituite în condițiile legii, în vederea furnizării în comun a serviciilor publice privind planificarea urbană și teritorială, eliberarea certificatelor de urbanism și a autorizațiilor de construire, atribuțiile arhitectului-șef vor fi îndeplinite de către un funcționar public din aparatul de specialitate al primarului, absolvent al cursurilor de formare profesională continuă de specialitate în domeniul amenajării teritoriului, urbanismului și autorizării construcțiilor, organizate de instituțiile publice cu atribuții în domeniu, în colaborare cu Registrul Urbaniștilor din România.

În situația în care această cerință nu este îndeplinită, atribuțiile vor fi îndeplinite de către structura de specialitate de la nivel județean, pe bază de convenție.

13. În scopul îmbunătățirii calității deciziei referitoare la dezvoltarea spațială durabilă, în coordonarea președinților consiliilor județene și a primarilor de municipii și orașe, respectiv a primarului general al municipiului București se constituie **Comisia tehnică de amenajare a teritoriului și urbanism**, ca organ consultativ cu atribuții de analiză, expertizare tehnică și consultanță, care asigură fundamentarea tehnică a avizului arhitectului-șef.

Membrii comisiei sunt specialiști atestați din domeniul urbanismului, arhitecturii, monumentelor istorice, arheologiei, precum și din domeniul sociologiei, economiei, geografiei, ingineri constructori, ingineri de rețele edilitare, transport.

Comisia tehnică de amenajare a teritoriului și urbanism de la nivelul consiliilor județene și al municipiilor fundamentează din punct de vedere tehnic emiterea avizului arhitectului-șef.

Avizul arhitectului-șef este un aviz tehnic care nu se supune deliberării consiliului județean/consiliului local/Consiliului General al Municipiului București, după caz.

Comisia tehnică de amenajare a teritoriului și urbanism este formată din specialiști din domeniul amenajării teritoriului și al urbanismului, secretariatul comisiei fiind asigurat de structura de specialitate din subordinea arhitectului-șef.

Componenta nominală a Comisiei tehnice de amenajare a teritoriului și urbanism și regulamentul de funcționare se aprobă de consiliul județean, consiliul local municipal, orășenesc, respectiv de Consiliul General al Municipiului București, la propunerea președintelui consiliului județean, a primarului, respectiv a primarului general al municipiului București, pe baza recomandărilor asociațiilor profesionale din domeniul amenajării teritoriului, urbanismului, construcțiilor, instituțiilor de învățământ superior și ale arhitectului-șef.

Comisia tehnică de amenajare a teritoriului și de urbanism fundamentează din punct de vedere tehnic decizia structurii de specialitate din cadrul autorității locale, desemnată să emită avizul pentru documentațiile de amenajare a teritoriului și urbanism, precum și pentru studiile de fundamentare sau cercetări prealabile, conform competențelor existente, stabilite prin reglementările în vigoare pentru Comisia tehnică de amenajare a teritoriului și de urbanism.

La ședințele de avizare ale Comisiei tehnice de amenajare a teritoriului și de urbanism nu pot participa la luarea deciziei membrii care au calitatea de autor al documentațiilor-proiectelor supuse avizării[1].

14. Documentațiile de amenajare a teritoriului și de urbanism se semnează de către **specialiști cu drept de semnătură.**

Specialiștii cu drept de semnătură se înscriu în **Tabloul național al urbaniștilor**, evidență ce se gestionează de către **Registrul Urbaniștilor din România**.

De asemenea, Registrul Urbaniștilor din România are abilitarea legală de a acorda drept de semnătură.

Registrul Urbaniștilor din România este o instituție publică autonomă, cu personalitate juridică, cu atribuții în domeniul amenajării teritoriului și urbanismului, finanțată integral din venituri proprii, constituite din tarifele de atestare sau de examinare în vederea dobândirii dreptului de semnătură, de înscriere în Registrul Urbaniștilor din România și de exercitare a dreptului de semnătură, din tarife aferente celorlalte activități desfășurate în exercitarea competențelor legale, precum și din alte surse legale.

Registrul Urbaniștilor din România îndeplinește și următoarele **atribuții**:

a) adoptă Regulamentul privind dobândirea dreptului de semnătură pentru documentații de amenajare a teritoriului și de urbanism și Regulamentul referitor la organizarea

[1] Conform art. 37 din Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul.

și funcționarea Registrului Urbaniștilor din România, cu avizul Ministerului Dezvoltării Regionale, Administrației Publice și Fondurilor Europene;

b) în cadrul controlului activității desfășurate de către specialiștii cu drept de semnătură în exercitarea respectivului drept, colaborează cu orice alte organe și instituții în drept, la nivel central sau local, inclusiv prin transfer de informații relevante;

c) organizează cursuri de formare profesională continuă în domeniul amenajării teritoriului și urbanismului;

d) elaborează studii, cercetări, analize în vederea fundamentării de proiecte de acte normative, norme, proceduri, coduri, alte reglementări în domeniul amenajării teritoriului și urbanismului, inclusiv în cooperare cu organele administrației publice centrale și/sau locale, cu structurile lor de specialitate în domeniu, precum și cu structurile lor asociative;

e) elaborează și aprobă regulamentul orientativ de organizare și desfășurare a concursurilor de soluții în domeniul urbanismului, peisagisticii și amenajării teritoriului, în colaborare cu Ordinul Arhitecților din România;

f) elaborează proiectul statutului profesiei de urbanist, cooperând în acest scop cu structuri asociative ale profesiei;

g) are competență în privința organizării și desfășurării examenului pentru dobândirea calității de expert tehnic extrajudiciar în domeniul amenajării teritoriului și urbanismului;

h) desemnează specialiști cu drept de semnătură pentru a face parte din comisia de examinare/testare/intervievare a candidaților la dobândirea calității de expert tehnic judiciar în specializarea urbanism și amenajarea teritoriului;

i) desemnează, la solicitarea organizatorilor concursurilor, specialiști în comisiile de atribuire a licitațiilor publice pentru concursuri, studii și documentații de urbanism și amenajarea teritoriului[1].

15. În vederea profesionalizării și asigurării structurilor de specialitate necesare dezvoltării coerente și durabile, comunele care nu pot asigura organizarea structurii de specialitate în domeniul amenajării teritoriului și urbanismului în cadrul aparatului propriu pot forma **asociații de dezvoltare intercomunitară**, constituite în condițiile legii, împreună cu alte comune sau cu orașe, în vederea asigurării furnizării în comun a serviciilor publice privind planificarea urbană și teritorială, eliberarea certificatelor de urbanism și a autorizațiilor de construire.

Pentru comunele care nu aparțin unei asociații de dezvoltare intercomunitară, constituite în condițiile legii, în vederea furnizării în comun a serviciilor publice privind planificarea urbană și teritorială, eliberarea certificatelor de urbanism și a autorizațiilor de construire, atribuțiile arhitectului-șef vor fi îndeplinite de către un funcționar public din aparatul de specialitate al primarului, absolvent al cursurilor de formare profesională continuă de specialitate în domeniul amenajării teritoriului, urbanismului și autorizării construcțiilor, organizate de instituțiile publice cu atribuții în domeniu, în colaborare cu Registrul Urbaniștilor din România.

În situația în care această cerință nu este îndeplinită, atribuțiile vor fi îndeplinite de către structura de specialitate de la nivel județean, pe bază de convenție.

---

[1] Conform art. 38 din Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul.

3. Elemente de urbanism și amenajarea teritoriului[1]

3.1. Precizări conceptuale privind noțiunile de urbanism și de amenajare a teritoriului

16. Activitatea de amenajare a teritoriului și de urbanism trebuie să se desfășoare cu respectarea autonomiei locale, pe baza principiului parteneriatului, transparenței, descentralizării serviciilor publice, participării populației în procesul de luare a deciziilor, precum și al dezvoltării durabile, conform cărora deciziile generației prezente trebuie să asigure dezvoltarea, fără a compromite dreptul generațiilor viitoare la existență și dezvoltare proprie.

Autoritatea publică are responsabilitatea dezvoltării armonioase a teritoriului/teritoriilor aflat/aflate în raza sa de competență. În acest scop, operatorii economici sau instituțiile care dețin imobile, instalații și/sau echipamente de interes public ori care prestează un serviciu public au obligația de a pune la dispoziția autorității publice, cu titlu gratuit, la solicitarea acesteia, în termen de 15 zile, informațiile necesare în acțiunile de planificare a dezvoltării teritoriului a localității în cauză.

17. Urbanismul are ca principal scop stimularea evoluției complexe a localităților, prin elaborarea și implementarea strategiilor de dezvoltare spațială, durabilă și integrată, pe termen scurt, mediu și lung[2].

Urbanismul trebuie să reprezinte o activitate:

a) operațională, prin detalierea și delimitarea în teren a prevederilor planurilor de amenajare a teritoriului;

b) integratoare, prin sintetizarea politicilor sectoriale privind gestionarea teritoriului localităților;

c) normativă, prin precizarea modalităților de utilizare a terenurilor, definirea destinațiilor și gabaritelor de clădiri, inclusiv infrastructură, amenajări și plantații.

Activitatea de urbanism cuprinde toate localitățile țării, organizate în rețea, pe baza ierarhizării și distribuției echilibrate a acestora în teritoriu. Aplicarea obiectivelor are în vedere întregul teritoriu administrativ al orașelor și comunelor sau zone din acestea[3].

Urbanismul urmărește stabilirea direcțiilor dezvoltării spațiale a localităților urbane și rurale, în acord cu potențialul economic, social, cultural și teritorial al acestora și cu aspirațiile locuitorilor[4].

Principalele obiective ale activității de urbanism sunt următoarele:

a) îmbunătățirea condițiilor de viață prin eliminarea disfuncționalităților, asigurarea accesului la infrastructuri, servicii publice și locuințe convenabile pentru toți locuitorii;

b) crearea condițiilor pentru satisfacerea cerințelor speciale ale copiilor, vârstnicilor și ale persoanelor cu handicap;

c) utilizarea eficientă a terenurilor, în acord cu funcțiunile urbanistice adecvate; extinderea controlată a zonelor construite;

---

[1] Pentru explicații suplimentare, a se vedea R. Bischin, *Elemente de dreptul urbanismului în România și Uniunea Europeană. Legislație, doctrină și jurisprudență*, Ed. C.H. Beck, București, 2016.

[2] Conform art. 10 din Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul.

[3] Conform art. 11 din Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul.

[4] Conform art. 12 din Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul.

d) protejarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural construit și natural;

e) asigurarea calității cadrului construit, amenajat și plantat din toate localitățile urbane și rurale;

f) protejarea localităților împotriva dezastrelor naturale[1].

18. Amenajarea teritoriului are ca scop principal armonizarea la nivelul întregului teritoriu a politicilor economice, sociale, ecologice și culturale, stabilite la nivel național și local pentru asigurarea echilibrului în dezvoltarea diferitelor zone ale țării, urmărindu-se creșterea coeziunii și eficienței relațiilor economice și sociale dintre acestea[2].

Activitatea de amenajare a teritoriului se exercită pe întregul teritoriu al României, pe baza principiului ierarhizării, coeziunii economice, sociale și teritoriale și integrării spațiale, la nivel național, regional și județean[3].

Obiectivele principale ale amenajării teritoriului sunt următoarele:

a) dezvoltarea economică și socială echilibrată a regiunilor și zonelor, cu respectarea specificului acestora;

b) îmbunătățirea calității vieții oamenilor și colectivităților umane;

c) gestionarea în spiritul dezvoltării durabile a peisajului, componentă de bază a patrimoniului natural și cultural și a resurselor naturale;

d) utilizarea rațională a teritoriului, prin limitarea extinderii necontrolate a localităților și conservarea terenurilor agricole fertile;

e) conservarea și dezvoltarea diversității culturale[4].

3.2. Strategia de dezvoltare teritorială

19. În concepția legiuitorului român[5], **activitatea de dezvoltare generală a teritoriului României** se realizează prin elaborarea și aplicarea unor **programe de dezvoltare** private ca ansambluri de obiective concrete propuse pentru realizarea politicilor de dezvoltare.

La rândul lor, **politicile de dezvoltare** reprezintă mijloacele politico-administrative, organizatorice și financiare, utilizate în scopul realizării unei strategii.

Nu în ultimul rând, **strategia de dezvoltare** reprezintă direcționarea globală sau pe domenii de activitate, pe termen scurt, mediu și lung, a acțiunilor menite să determine dezvoltarea urbană.

Dezvoltarea regională reprezintă ansamblul politicilor autorităților administrației publice centrale și locale, elaborate în scopul armonizării strategiilor, politicilor și programelor de dezvoltare sectorială pe arii geografice, constituite în „regiuni de dezvoltare", și care beneficiază de sprijinul Guvernului, al Uniunii Europene și al altor instituții și autorități naționale și internaționale interesate.

20. Activitățile principale de amenajare a teritoriului și de urbanism constau în transpunerea la nivelul întregului teritoriu național a strategiilor, politicilor și programelor

[1] Conform art. 13 din Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul.
[2] Conform art. 7 din Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul.
[3] Conform art. 8 din Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul.
[4] Conform art. 9 din Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul.
[5] Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul, cu modificările ulterioare.

de dezvoltare durabilă în profil teritorial, precum și urmărirea aplicării acestora în conformitate cu documentațiile de specialitate legal aprobate. Ele se fundamentează pe **Strategia de dezvoltare teritorială a României.**

Strategia de dezvoltare teritorială a României este documentul programatic pe termen lung prin care sunt stabilite liniile directoare de dezvoltare teritorială a României, bazat pe un concept strategic, precum și direcțiile de implementare pentru o perioadă de timp de peste 20 de ani, la scară regională, interregională, națională, cu integrarea aspectelor relevante la nivel transfrontalier și transnațional.

În procesul de implementare, Strategia de dezvoltare teritorială a României se bazează pe:

➢ sistemul de politici publice teritoriale, în conformitate cu obiectivele Strategiei de dezvoltare teritorială a României și cu evoluțiile din domeniu la nivelul Uniunii Europene;

➢ metodologia de prioritizare a proiectelor, astfel încât investițiile publice care decurg din Strategia de dezvoltare teritorială a României să fie considerate investiții publice de interes național;

➢ sistemul național de observare a dinamicii teritoriale, elaborare a scenariilor de dezvoltare teritorială, evaluare a impactului teritorial al politicilor și pe sisteme de fundamentare tehnică a deciziilor în dezvoltarea teritorială;

➢ crearea de parteneriate interinstituționale, intersectoriale și teritoriale pentru promovarea și implementarea proiectelor strategice vizând coeziunea teritorială[1].

În elaborarea Strategiei de dezvoltare teritorială a României, s-au urmărit **principiile strategice** privind:

a) racordarea teritoriului național la rețeaua europeană și intercontinentală a polilor de dezvoltare și a coridoarelor de transport;

b) dezvoltarea rețelei de localități și structurarea zonelor funcționale urbane;

c) promovarea solidarității urban-rural și dezvoltarea adecvată a diferitelor categorii de teritorii;

d) consolidarea și dezvoltarea rețelei de legături interregionale;

e) protejarea, promovarea și valorificarea patrimoniului natural și cultural[2].

21. Activitățile de amenajare a teritoriului și de urbanism au ca **obiect**:

a) cercetarea în domeniul amenajării teritoriului și al urbanismului și elaborarea studiilor de fundamentare a strategiilor, politicilor și documentațiilor de amenajare a teritoriului și de urbanism;

b) constituirea, întreținerea, extinderea și dezvoltarea bazei de date urbane și teritoriale standardizate și compatibile, inclusiv în conformitate cu directiva INSPIRE transpusă prin O.G. nr. 4/2010 privind instituirea Infrastructurii naționale pentru informații spațiale în România, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 190/2010;

c) elaborarea strategiilor, politicilor și programelor de dezvoltare urbană și teritorială;

d) elaborarea documentațiilor de amenajare a teritoriului;

e) elaborarea documentațiilor de urbanism;

f) gestionarea documentațiilor de amenajare a teritoriului și de urbanism;

g) elaborarea de acte cu caracter normativ sau de normative în domeniu;

---

[1] Conform art. 14 din Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul.

[2] Conform art. 14[1] din Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul.

h) monitorizarea şi controlul privind transpunerea în fapt a strategiilor, politicilor, programelor şi operaţiunilor de amenajare a teritoriului şi de urbanism[1].

3.3. Documentaţii de amenajare a teritoriului şi de urbanism

22. Documentația de amenajare a teritoriului şi de urbanism reprezintă ansamblul de piese scrise şi desenate, referitoare la un teritoriu determinat, prin care se analizează situația existentă şi se stabilesc obiectivele, acțiunile şi măsurile de amenajare a teritoriului şi de dezvoltare urbanistică a localităților pe o perioada determinată[2].

3.3.1. Documentaţii de amenajare a teritoriului

23. Documentațiile de amenajare a teritoriului cuprind propuneri cu caracter director, iar documentațiile de urbanism cuprind reglementări operaționale.

Propunerile cu caracter director stabilesc strategiile şi direcțiile principale de evoluție a unui teritoriu la diverse niveluri de complexitate. Ele sunt detaliate prin reglementări specifice în limitele teritoriilor administrative ale oraşelor şi comunelor.

24. Documentațiile de amenajare a teritoriului sunt următoarele:

a) Planul de amenajare a teritoriului național;

b) Planul de amenajare a teritoriului zonal;

c) Planul de amenajare a teritoriului județean[3].

25. Planul de amenajare a teritoriului național are caracter director şi reprezintă sinteza programelor strategice sectoriale pe termen mediu şi lung pentru întregul teritoriu al țării.

Planul de amenajare a teritoriului național este compus din secțiuni specializate.

Prevederile Planului de amenajare a teritoriului național şi ale secțiunilor sale devin obligatorii pentru celelalte planuri de amenajare a teritoriului care le detaliază.

Secțiunile Planului de amenajare a teritoriului național sunt: Căi de comunicație, Ape, Zone protejate, Rețeaua de localități, Zone de risc natural, Turismul, Dezvoltarea rurală. Prin lege se pot aproba şi alte secțiuni[4].

26. Planul de amenajare a teritoriului zonal se realizează în vederea soluționării unor probleme specifice ale unor teritorii. Aceste teritorii pot fi:

a) intercomunale sau interorăşeneşti, compuse din unități administrativ-teritoriale de bază, comune şi oraşe;

b) interjudețene, înglobând părți din județe sau județe întregi;

c) regionale, compuse din mai multe județe[5].

---

[1] Conform art. 15 din Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului şi urbanismul.

[2] Conform Legii nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului şi urbanism, cu modificările ulterioare.

[3] Conform art. 40 din Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului şi urbanismul.

[4] Conform art. 41 din Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului şi urbanismul.

[5] Conform art. 43 din Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului şi urbanismul.

27. Planul de amenajare a teritoriului județean reprezintă expresia spațială a programului de dezvoltare socioeconomică a județului. Planul de amenajare a teritoriului județean se corelează cu Planul de amenajare a teritoriului național, cu Planul de amenajare a teritoriului zonal, cu programele guvernamentale sectoriale, precum și cu alte programe de dezvoltare.

Prevederile Planului de amenajare a teritoriului județean devin obligatorii pentru celelalte planuri de amenajare a teritoriului și de urbanism care le detaliază.

Fiecare județ trebuie să dețină Planul de amenajare a teritoriului județean și să îl reactualizeze periodic, la 5-10 ani, în funcție de politicile și de programele de dezvoltare ale județului[1].

28. În vederea asigurării dezvoltării coerente și durabile, corelării priorităților de dezvoltare și eficientizării investițiilor publice, valorificării resurselor naturale și culturale, autoritățile administrației publice locale ale unităților administrativ-teritoriale din cadrul aglomerărilor urbane și zonelor metropolitane elaborează **strategia de dezvoltare teritorială zonală periurbană/metropolitană** ca documentație de planificare teritorială integrată pentru fundamentarea planurilor urbanistice generale.

Strategia se elaborează în cadrul unui parteneriat format din reprezentanți ai consiliului județean și ai autorităților administrațiilor publice locale din orașul-centru polarizator, împreună cu toate comunele învecinate, și, după caz, din reprezentanți ai Ministerului Dezvoltării Regionale, Administrației Publice și Fondurilor Europene.

Strategia de dezvoltare teritorială zonală periurbană/metropolitană se finanțează de către partenerii asociați și/sau de consiliul județean și se aprobă de către consiliul județean, cu avizul parteneriatului periurban.

Pentru localitățile de rang 1 și 2, strategia de dezvoltare teritorială zonală periurbană/metropolitană a teritoriului și planurile de mobilitate urbană zonal periurban/metropolitan se inițiază de către consiliul județean sau de către orașul-centru polarizator.

În cazul municipiului București, inițierea strategiei de dezvoltare teritorială zonală periurbană/metropolitană se poate face de către Consiliul General al Municipiului București, în parteneriat cu administrațiile publice locale implicate, și de către Ministerul Dezvoltării Regionale, Administrației Publice și Fondurilor Europene, în condițiile legii[2].

3.3.2. Documentații de urbanism

29. Documentațiile de urbanism sunt rezultatul unui proces de planificare urbană referitoare la un teritoriu determinat, prin care se analizează situația existentă și se stabilesc obiectivele, acțiunile, procesele și măsurile de amenajare și de dezvoltare durabilă a localităților. Ele se elaborează de către colective interdisciplinare formate din specialiști atestați în condițiile legii.

Documentațiile de urbanism transpun la nivelul localităților urbane și rurale propunerile cuprinse în planurile de amenajare a teritoriului național, zonal și județean.

---

[1] Conform art. 42 din Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul.

[2] Conform art. 43[1] din Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul.

Documentațiile de urbanism stabilesc reguli ce se aplică direct asupra localităților și părților din acestea până la nivelul parcelelor cadastrale, constituind elemente de fundamentare obligatorii pentru eliberarea certificatelor de urbanism[1].

30. Documentațiile de urbanism sunt următoarele:

a) Planul urbanistic general și regulamentul local aferent acestuia;

b) Planul urbanistic zonal și regulamentul local aferent acestuia;

c) Planul urbanistic de detaliu[2].

31. Planul urbanistic general reprezintă principalul instrument de planificare operațională, constituind baza legală pentru realizarea programelor și acțiunilor de dezvoltare. Fiecare unitate administrativ-teritorială trebuie să își actualizeze la maximum 10 ani Planul urbanistic general în funcție de evoluția previzibilă a factorilor sociali, geografici, economici, culturali și a necesităților locale.

Actualizarea Planului urbanistic general reprezintă revizuirea reglementărilor urbanistice, a indicatorilor urbanistici propuși și a prevederilor planului inițial prin aducerea acestora în acord cu legislația în vigoare, tendințele de dezvoltare și cerințele de dezvoltare durabilă socioeconomice și de mediu actuale, precum și actualizarea listei de proiecte de investiții necesare pentru implementarea viziunii de dezvoltare, în baza unor studii de specialitate și a analizei gradului de implementare a planurilor urbanistice în vigoare și a impactului acestora la nivelul localității, dacă este cazul.

Inițierea demersurilor de actualizare a Planului urbanistic general sau de prelungire a valabilității documentației în vigoare se aprobă prin hotărâre a Consiliului local/Consiliului General al Municipiului București, la propunerea primarului/primarului general al municipiului București, pe baza referatului de specialitate al arhitectului-șef.

Propunerea justificată de actualizare sau de prelungire a valabilității documentației de urbanism se realizează în baza analizei informațiilor statistice disponibile privind dinamica economică, socială și teritorială, în baza studiilor de specialitate existente, precum și în raport cu strategiile și programele de dezvoltare de la nivel local, județean și/sau național aprobate și se avizează:

a) de către Ministerul Dezvoltării Regionale, Administrației Publice și Fondurilor Europene, pentru municipii și pentru unitățile administrativ-teritoriale din zonele funcționale ale acestora;

b) de către consiliile județene, pentru orașe și comune, altele decât cele prevăzute la lit. a)[3].

31.1. Planul urbanistic general **cuprinde** reglementări pe **termen scurt**, la nivelul întregii unități administrativ-teritoriale de bază, cu privire la:

a) stabilirea și delimitarea teritoriului intravilan în relație cu teritoriul administrativ al localității;

b) stabilirea modului de utilizare a terenurilor din intravilan;

c) zonificarea funcțională în corelație cu organizarea rețelei de circulație;

---

[1] Conform art. 44 din Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul.

[2] Conform art. 45 din Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul.

[3] Conform art. 46 alin. (1) din Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul.

d) delimitarea zonelor afectate de servituți publice;

e) modernizarea și dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare;

f) stabilirea zonelor protejate și de protecție a monumentelor istorice și a siturilor arheologice reperate;

g) zonele care au instituite un regim special de protecție prevăzut în legislația în vigoare;

h) formele de proprietate și circulația juridică a terenurilor;

i) precizarea condițiilor de amplasare și conformare a volumelor construite, amenajate și plantate;

j) zonele de risc natural delimitate și declarate astfel, conform legii, precum și la măsurile specifice privind prevenirea și atenuarea riscurilor, utilizarea terenurilor și realizarea construcțiilor în aceste zone;

k) zone de risc datorate unor depozitări istorice de deșeuri[1].

31.2. Planul urbanistic general **cuprinde** prevederi **pe termen mediu și lung** cu privire la:

a) evoluția în perspectivă a localității;

b) direcțiile de dezvoltare funcțională în teritoriu;

c) traseele coridoarelor de circulație și de echipare prevăzute în planurile de amenajare a teritoriului național, zonal și județean;

d) zonele de risc natural delimitate și declarate astfel, conform legii, precum și la măsurile specifice privind prevenirea și atenuarea riscurilor, utilizarea terenurilor și realizarea construcțiilor în aceste zone;

e) lista principalelor proiecte de dezvoltare și restructurare;

f) stabilirea și delimitarea zonelor cu interdicție temporară și definitivă de construire;

g) delimitarea zonelor în care se preconizează operațiuni urbanistice de regenerare urbană[2].

31.3. Planul urbanistic general cuprinde piese scrise și desenate cu privire la:

a) diagnosticul prospectiv, realizat pe baza analizei evoluției istorice, precum și a previziunilor economice și demografice, precizând nevoile identificate în materie de dezvoltare economică, socială și culturală, de amenajare a spațiului, de mediu, locuire, transport, spații și echipamente publice și servicii;

b) strategia de dezvoltare spațială a localității;

c) regulamentul local de urbanism aferent acestuia;

d) planul de acțiune pentru implementare și programul de investiții publice;

e) planul de mobilitate urbană[3].

31.4. Planul urbanistic general se elaborează în baza strategiei de dezvoltare a localității și se corelează cu bugetul și programele de investiții publice ale localității, în vederea implementării prevederilor obiectivelor de utilitate publică.

---

[1] Conform art. 46 alin. (2) din Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul.

[2] Conform art. 46 alin. (3) din Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul.

[3] Conform art. 46[1] din Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul.

Prin Planul urbanistic general se identifică zone pentru care se pot institui reglementări ce nu pot fi modificate prin planuri urbanistice zonale sau planuri urbanistice de detaliu şi de la care nu se pot acorda derogări. Aceste reglementări se formulează cu claritate în Regulamentul local de urbanism aferent Planului urbanistic general.

32. Planul urbanistic zonal este instrumentul de planificare urbană de reglementare specifică, prin care se coordonează dezvoltarea urbanistică integrată a unor zone din localitate, caracterizate printr-un grad ridicat de complexitate sau printr-o dinamică urbană accentuată. Planul urbanistic zonal asigură corelarea programelor de dezvoltare urbană integrată a zonei cu Planul urbanistic general[1].

32.1. Planul urbanistic zonal cuprinde reglementări asupra zonei referitoare la:
a) organizarea rețelei stradale;
b) organizarea arhitectural-urbanistică în funcție de caracteristicile structurii urbane;
c) modul de utilizare a terenurilor;
d) dezvoltarea infrastructurii edilitare;
e) statutul juridic şi circulația terenurilor;
f) protejarea monumentelor istorice şi servituți în zonele de protecție ale acestora[2].
Elaborarea Planului urbanistic zonal este **obligatorie** în cazul:
- zonelor centrale ale localităților;
- zonelor construite protejate şi de protecție a monumentelor;
- zonelor de agrement şi turism;
- zonelor/parcurilor industriale, tehnologice şi zonelor de servicii;
- parcelărilor, pentru divizarea în mai mult de 3 parcele;
- infrastructurii de transport;
- zonelor supuse restructurării sau regenerării urbane;
- altor zone stabilite de autoritățile publice locale din localități, potrivit legii[3].

32.2. Prin Planul urbanistic zonal se stabilesc, în baza analizei contextului social, cultural istoric, urbanistic şi arhitectural, reglementări cu privire la regimul de construire, funcțiunea zonei, înălțimea maximă admisă, coeficientul de utilizare a terenului (CUT), procentul de ocupare a terenului (POT), retragerea clădirilor față de aliniament şi distanțele față de limitele laterale şi posterioare ale parcelei, caracteristicile arhitecturale ale clădirilor, materialele admise.

După aprobarea prin hotărârea consiliului local a PUG şi PUZ, primăriile sunt obligate să transmită hotărârea însoțită de documentația de aprobare a PUG şi PUZ către oficiul de cadastru şi publicitate imobiliară, în vederea actualizării din oficiu a destinației imobilelor înregistrate în sistemul integrat de cadastru şi carte funciară.

Delimitarea zonelor pentru care se întocmesc planuri urbanistice zonale obligatorii se face, de regulă, în Planul urbanistic general.

---

[1] Conform art. 47 alin. (1) din Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului şi urbanismul.
[2] Conform art. 47 alin. (2) din Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului şi urbanismul.
[3] Conform art. 47 alin. (3) din Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului şi urbanismul.

BIBLIOTECA CENTRALĂ UNIVERSITY LIBRARY

32.3. Planul urbanistic zonal se elaborează pe baza **avizului de oportunitate. Acesta** se emite în baza unei solicitări scrise cuprinzând următoarele elemente:

a) piese scrise, respectiv memoriu tehnic explicativ, care va cuprinde prezentarea investiției/operațiunii propuse, indicatorii propuși, modul de integrare a acesteia în zonă, prezentarea consecințelor economice și sociale la nivelul unității teritoriale de referință, categoriile de costuri ce vor fi suportate de investitorii privați și categoriile de costuri ce vor cădea în sarcina autorității publice locale;

b) piese desenate, respectiv încadrarea în zonă, plan topografic/cadastral, cu zona de studiu, conceptul propus – plan de situație cu prezentarea funcțiunilor, a vecinătăților, modul de asigurare a accesurilor și utilităților.

Prin avizul de oportunitate se stabilesc următoarele:

- teritoriul care urmează să fie reglementat prin Planul urbanistic zonal;
- categoriile funcționale ale dezvoltării și eventualele servituți;
- indicatorii urbanistici obligatorii – limitele minime și maxime;
- dotările de interes public necesare, asigurarea accesurilor, parcajelor, utilităților;
- capacitățile de transport admise.

33. Potrivit legii, se pot aduce următoarele **modificări** reglementărilor din **Planul urbanistic general**, dacă:

- prin Planul urbanistic zonal se stabilesc reglementări noi cu privire la: regimul de construire, funcțiunea zonei, înălțimea maximă admisă, coeficientul de utilizare a terenului (CUT), procentul de ocupare a terenului (POT), retragerea clădirilor față de aliniament și distanțele față de limitele laterale și posterioare ale parcelei;
- prin Planul urbanistic de detaliu se stabilesc reglementări cu privire la accesurile auto și pietonale, retragerile față de limitele laterale și posterioare ale parcelei, conformarea arhitectural-volumetrică, modul de ocupare a terenului, designul spațiilor publice, după caz, reglementări cuprinse în ilustrarea urbanistică, parte integrantă din documentația de urbanism.

Modificarea prin planuri urbanistice zonale de zone ale unei unități teritoriale de referință, stabilite prin reglementări aprobate prin Planul urbanistic general, poate fi finanțată de persoane juridice și/sau fizice. În această situație, coeficientul de utilizare a terenului (CUT) propus de noua reglementare nu îl va putea depăși pe cel aprobat inițial cu mai mult de 20%, o singură dată.

Planurile urbanistice zonale pentru zone construite protejate în integralitatea lor nu pot fi modificate prin alte planuri urbanistice decât cele elaborate de către autoritățile publice locale. Prin excepție, sunt admise documentații de urbanism elaborate în baza unui aviz de oportunitate, inițiate de persoane fizice și juridice, care conțin modificări ale indicatorilor urbanistici în limita a maximum 20% și care nu modifică caracterul general al zonei.

34. Planul urbanistic de detaliu are caracter de reglementare specifică pentru o parcelă în relație cu parcelele învecinate. Planul urbanistic de detaliu nu poate modifica planurile de nivel superior.

Planul urbanistic de detaliu este instrumentul de proiectare urbană care detaliază cel puțin:

a) modul specific de construire în raport cu funcționarea zonei și cu identitatea arhitecturală a acesteia, în baza unui studiu de specialitate;

b) retragerile față de limitele laterale şi posterioare ale parcelei;
c) procentul de ocupare a terenului şi modul de ocupare a terenului;
d) accesele auto şi pietonale;
e) conformarea arhitectural-volumetrică;
f) conformarea spațiilor publice.

Planul urbanistic de detaliu se elaborează numai pentru reglementarea amănunțită a prevederilor stabilite prin Planul urbanistic general sau Planul urbanistic zonal[1].

După aprobarea Planului urbanistic zonal sau, după caz, a Planului urbanistic de detaliu se poate întocmi documentația tehnică în vederea obținerii autorizației de construire.

35. Toate documentațiile de urbanism se realizează în format digital şi format analogic, la scară adecvată, în funcție de tipul documentației, pe suport topografic realizat în coordonate în sistemul național de referință Stereo 1970, actualizat pe baza ortofotoplanurilor sau pe baza unor măsurători la teren, cu respectarea şi integrarea limitelor imobilelor înregistrate în evidențele de cadastru şi publicitate imobiliară, puse la dispoziție de oficiile de cadastru şi publicitate imobiliară.

Stabilirea limitelor intravilanului prin planurile de urbanism general şi zonal se va face în raport cu nevoile de dezvoltare ale localităților din cadrul unei anumite unități administrativ-teritoriale. Limita propusă va fi stabilită în funcție de elemente ale cadrului natural, căi majore de comunicații, amenajări hidrotehnice, precum şi de alte categorii de lucrări cu caracter tehnic.

În cazul localităților risipite (sate, cătune, ansambluri turistice existente) cu suprafețe mari de proprietăți, limita intravilanului se va stabili astfel încât să se asigure o parcelare corespunzătoare funcțiunilor propuse, indiferent de regimul cadastral/funcțional al terenurilor (teren agricol, păşuni, vii, livezi, păduri), în vederea unei dezvoltări economice echilibrate a acestora.

Baza topografică cu situația existentă se pune la dispoziția autorităților locale cu titlu gratuit şi se avizează de oficiile de cadastru şi publicitate imobiliară. În termen de 15 zile după aprobarea de către consiliul local/Consiliul General al Municipiului Bucureşti, un exemplar al documentației de urbanism se înaintează Agenției Naționale de Cadastru şi Publicitate Imobiliară, în format electronic, pentru preluarea informațiilor în sistemul de evidență de cadastru şi publicitate imobiliară şi în geoportalul INSPIRE, şi un exemplar se transmite, în format electronic, Ministerului Dezvoltării Regionale, Administrației Publice şi Fondurilor Europene pentru preluarea în Observatorul teritorial național[2].

36. Regulamentul general de urbanism reprezintă sistemul de norme tehnice, juridice şi economice care stă la baza elaborării planurilor de urbanism, precum şi a regulamentelor locale de urbanism[3].

37. Regulamentul local de urbanism pentru întreaga unitate administrativ-teritorială, aferent Planului urbanistic general, sau pentru o parte a acesteia, aferent Planului urbanistic

[1] Conform art. 48 din Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului şi urbanismul.
[2] Conform art. 48[1] din Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului şi urbanismul.
[3] Conform art. 49 alin. (1) din Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului şi urbanismul.

zonal, cuprinde și detaliază prevederile referitoare la modul concret de utilizare a terenurilor, precum și de amplasare, dimensionare și realizare a volumelor construite, amenajărilor și plantațiilor, materiale și culori, pe zone, în conformitate cu caracteristicile arhitectural-urbanistice ale acestora, stabilite în baza unui studiu de specialitate[1].

38. După aprobare, Planul urbanistic general, Planul urbanistic zonal și Planul urbanistic de detaliu, împreună cu regulamentele locale de urbanism aferente, sunt opozabile în justiție.

3.4. Inițierea și finanțarea activităților

39. Inițiativa elaborării documentațiilor de amenajare a teritoriului, a planurilor urbanistice generale și a planurilor urbanistice aparține exclusiv autorității publice locale[2].

40. Activitățile de amenajare a teritoriului și de urbanism **se finanțează** din bugetele locale ale unităților administrativ-teritoriale, din bugetul de stat și din venituri proprii ale persoanelor juridice și fizice interesate în dezvoltarea unei localități sau a unei zone din cadrul acesteia, precum și din alte surse legal constituite sau atrase.

Activitățile de amenajare a teritoriului și urbanism de interes național și regional, care se finanțează din bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Dezvoltării Regionale, Administrației Publice și Fondurilor Europene, sunt:

a) elaborarea Strategiei de dezvoltare teritorială a României;

b) elaborarea planurilor de amenajare a teritoriului național;

c) elaborarea planurilor de amenajare a teritoriului zonal regional;

d) elaborarea Regulamentului general de urbanism;

e) elaborarea documentațiilor de amenajare a teritoriului și urbanism pentru zonele cu monumente istorice înscrise în Lista patrimoniului mondial;

f) elaborarea documentațiilor de amenajare a teritoriului și urbanism, hărți de hazard/risc în vederea prevenirii dezastrelor naturale sau industriale;

g) programe de susținere a dezvoltării locale în vederea asigurării fondului de documentații în domeniile: amenajarea teritoriului, urbanism, imobiliar-edilitar și al proiectelor de dezvoltare urbană integrată.

Autoritățile administrației publice locale au obligația să prevadă în bugetele anuale fonduri pentru elaborarea sau actualizarea, după caz, a planurilor de amenajare a teritoriului, a planurilor de urbanism, a hărților de risc natural, precum și a studiilor de fundamentare necesare în vederea elaborării acestora[3].

Pentru desfășurarea unor activități comune de amenajare a teritoriului și de urbanism, pentru realizarea unor obiective de interes general, consiliile județene, consiliile locale, Consiliul General al Municipiului București și consiliile locale ale sectoarelor se pot asocia sau, după caz, pot colabora, în condițiile legii, cu persoane juridice ori fizice din țară sau din străinătate în scopul atragerii de fonduri suplimentare[4].

---

[1] Conform art. 49 alin. (2) din Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul.

[2] Conform art. 50 alin. (1) din Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul.

[3] Conform art. 51 din Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul.

[4] Conform art. 52 din Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul.

Planurile urbanistice zonale pentru zone centrale, zone protejate în integralitatea lor și zone de protecție a monumentelor, precum și planurile urbanistice zonale și de detaliu privind realizarea unor obiective de interes public se finanțează din bugetul de stat ori din bugetele locale. Celelalte planuri urbanistice zonale și planurile urbanistice de detaliu se finanțează de persoanele juridice sau persoanele fizice interesate.

Planurile de urbanism zonale sau de detaliu care modifică părți din zone protejate se pot finanța de către persoane fizice sau juridice interesate[1].

Finanțarea documentațiilor de amenajare a teritoriului și de urbanism cu caracter deosebit, pentru zone și localități care necesită cercetări și studii complexe, se face și din fonduri destinate cercetării, dezvoltării regionale și altele, în condițiile stabilite de ministere și de alți factori implicați.

Indiferent de inițiativa sau de sursa de finanțare, autoritățile administrației publice locale în competența cărora se află elaborarea, avizarea și aprobarea documentației de amenajare a teritoriului și urbanism sunt responsabile pentru întregul conținut al reglementărilor adoptate, cu excepția cazurilor în care legea dispune altfel[2].

3.5. Avizarea și aprobarea documentațiilor de amenajare a teritoriului și de urbanism

41. Avizarea reprezintă procedura de analiză și exprimare a punctului de vedere al unei comisii tehnice din structura ministerelor, administrației publice locale ori a altor organisme centrale sau teritoriale interesate, având ca obiect analiza soluțiilor funcționale, a indicatorilor tehnico-economici și sociali ori a altor elemente prezentate prin documentațiile de amenajare a teritoriului și de urbanism. Avizarea se concretizează printr-un act (aviz favorabil sau nefavorabil) cu caracter tehnic și obligatoriu.

42. Aprobarea, la rândul ei, este opțiunea forului deliberativ al autorităților competente de încuviințare a propunerilor cuprinse în documentațiile prezentate și susținute de avizele tehnice favorabile, emise în prealabil. Prin actul de aprobare (lege, hotărâre a Guvernului, hotărâre a consiliilor județene sau locale, după caz) se conferă documentațiilor putere de aplicare, constituindu-se astfel ca temei juridic în vederea realizării programelor de amenajare teritorială și dezvoltare urbanistică, precum și a autorizării lucrărilor de execuție a obiectivelor de investiții.

43. Competența de avizare ori de aprobare reprezintă abilitarea legală a unei instituții publice și capacitatea tehnică de a emite avize sau aprobări. Avizarea și aprobarea documentațiilor de amenajare a teritoriului și de urbanism se fac de către autoritățile și organismele centrale și teritoriale interesate[3].

Perioada de valabilitate a documentațiilor de amenajare a teritoriului și de urbanism se stabilește de către autoritatea administrației publice locale abilitată să aprobe documentația, în conformitate cu gradul de complexitate și cu prevederile acesteia. Valabilitatea

[1] Conform art. 54 din Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul.
[2] Conform art. 55 din Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul.
[3] Conform art. 56 alin. (1) din Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul.

prevederilor documentațiilor de amenajare a teritoriului și urbanism se extinde de drept pentru acele investiții care au început în timpul perioadei de valabilitate, până la finalizarea acestora[1].

44. Documentațiile de amenajare a teritoriului sau de urbanism, elaborate conform legislației în vigoare, care au avizele și acordurile prevăzute de lege și solicitate prin certificatul de urbanism, precum și tarifele de exercitare a dreptului de semnătură achitate pentru specialiștii care au elaborat documentațiile, se promovează de către primar, în vederea aprobării prin hotărâre a consiliului local/Consiliului General al Municipiului București, pe baza referatului de specialitate al arhitectului-șef, în termen de maximum 30 de zile de la data înregistrării documentației complete la registratura primăriei.

În termen de maximum 45 de zile de la finalizarea dezbaterii publice și înaintarea expunerii de motive elaborate de primar/președintele consiliului județean și a raportului de specialitate elaborat de către arhitectul-șef, consiliul județean sau local are obligația să emită o hotărâre prin care aprobă sau respinge documentația de amenajare a teritoriului sau urbanism[2].

Nu pot fi inițiate și aprobate documentații de urbanism care au ca scop intrarea în legalitate a unor construcții edificate fără autorizație de construire sau care nu respectă prevederile autorizației de construire.

45. În cazul imobilelor declarate ca fiind de utilitate publică, în temeiul Legii nr. 33/1994 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, republicată, sau în temeiul altor legi privind declarare a de utilitate publică a unor imobile, documentațiile de amenajare a teritoriului și urbanism, aflate în vigoare la data declarării utilității publice, sunt repuse de drept în vigoare pentru o perioadă egală cu cea pentru care au fost emise inițial, începând cu data la care utilitatea publică încetează din orice cauză.

3.6. Participarea populației la activitățile de amenajare a teritoriului și de urbanism

46. Participarea publicului la activitățile de amenajare a teritoriului și de urbanism constă în implicarea acestuia în toate etapele procesului decizional referitor la activitățile de amenajare a teritoriului și urbanism.

Participarea publicului asigură dreptul acestuia la informare, consultare și acces la justiție, referitor la activitățile de amenajare a teritoriului și de urbanism, potrivit legii, pe tot parcursul elaborării strategiilor și documentațiilor de urbanism și amenajare a teritoriului, conform metodologiei stabilite de Ministerul Dezvoltării Regionale și al Administrației Publice și în corelare cu procedurile specifice ce decurg din legislația de mediu[3].

Autoritățile administrației publice centrale și locale au responsabilitatea organizării, desfășurării și finanțării procesului de participare a publicului în cadrul activităților de amenajare a teritoriului și de urbanism.

---

[1] Conform art. 56 alin. (4) și (5) din Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul.
[2] Conform art. 56 alin. (6) și (7) din Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul.
[3] Conform art. 57 din Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul.

47. Informarea publicului este activitatea prin care autoritățile administrației publice fac cunoscute publicului larg următoarele aspecte:

a) obiectivele dezvoltării economico-sociale privind amenajarea teritoriului și dezvoltarea urbanistică a localităților;

b) conținutul strategiilor de dezvoltare teritorială și al documentațiilor de urbanism care urmează a fi supuse aprobării, precum și al documentațiilor aprobate, potrivit legii;

c) rezultatele consultării publicului;

d) deciziile adoptate;

e) modul de implementare a deciziilor[1].

48. Consultarea publicului este procesul prin care autoritățile administrației publice centrale și locale colectează și iau în considerare opțiunile și opiniile publicului privind obiectivele dezvoltării economico-sociale privind amenajarea teritoriului și dezvoltarea urbanistică a localităților, prevederile strategiilor de dezvoltare teritorială și ale programelor de amenajare a teritoriului și de dezvoltare urbanistică a localităților.

Informarea și consultarea publicului se desfășoară diferențiat, în funcție de amploarea și de importanța documentației de amenajare a teritoriului sau de urbanism, potrivit metodologiei stabilite de Ministerul Dezvoltării Regionale, Administrației Publice și Fondurilor Europene.

3.7. Urmărirea aplicării documentațiilor de amenajare a teritoriului și de urbanism aprobate

49. Urmărirea aplicării documentațiilor de amenajare a teritoriului și de urbanism aprobate se face prin compartimentele de specialitate din aparatul propriu al consiliilor județene, municipale, orășenești și comunale, după caz, precum și de Inspectoratul de Stat în Construcții.

Compartimentele de specialitate vor urmări corelarea realizării programelor de dezvoltare cu prevederile documentațiilor aprobate.

3.8. Certificatul de urbanism

50. Aplicarea documentațiilor de amenajare a teritoriului și de urbanism aprobate se asigură prin eliberarea certificatului de urbanism.

Certificatul de urbanism este actul de informare cu caracter obligatoriu prin care autoritatea administrației publice județene sau locale face cunoscute regimul juridic, economic și tehnic al imobilelor și condițiile necesare în vederea realizării unor investiții, tranzacții imobiliare ori a altor operațiuni imobiliare, potrivit legii.

Certificatul de urbanism trebuie emis pentru adjudecarea prin licitație a lucrărilor de proiectare și de execuție a lucrărilor publice, precum și pentru întocmirea documentațiilor cadastrale de dezmembrare a terenurilor situate în intravilanul localităților, în cel puțin 3 parcele, atunci când operațiunile respective au ca obiect realizarea de lucrări de construcții

[1] Conform art. 59 din Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul.

și de infrastructură. În cazul vânzării sau cumpărării de imobile, oricare dintre părțile actului juridic are posibilitatea de a solicita emiterea certificatului de urbanism.

În scopul asigurării opozabilității față de terți a regulilor de urbanism, după aprobarea prin hotărârea consiliului local a PUG și PUZ, primăriile sunt obligate să transmită hotărârea însoțită de documentație, în vederea notării în cartea funciară a faptului că imobilul face obiectul respectivelor reglementări urbanistice.

Certificatul de urbanism se eliberează la cererea oricărui solicitant, persoană fizică sau juridică, care poate fi interesat în cunoașterea datelor și a reglementărilor cărora îi este supus respectivul bun imobil. El nu conferă dreptul de executare a lucrărilor de construire, amenajare sau plantare. Cu toate acestea, în certificatul de urbanism se va menționa în mod obligatoriu scopul eliberării acestuia[1].

51. Certificatul de urbanism cuprinde următoarele **elemente** privind:

a) regimul juridic al imobilului – dreptul de proprietate asupra imobilului și servituțile de utilitate publică care grevează asupra acestuia; situarea imobilului – teren și/sau construcțiile aferente – în intravilan sau extravilan; prevederi ale documentațiilor de urbanism care instituie un regim special asupra imobilului – zone protejate, interdicții definitive sau temporare de construire –, dacă acesta este înscris în Lista cuprinzând monumentele istorice din România și asupra căruia, în cazul vânzării, este necesară exercitarea dreptului de preempțiune a statului potrivit legii, precum și altele prevăzute de lege. Informațiile privind dreptul de proprietate și dezmembrările acestuia vor fi preluate din cartea funciară, conform extrasului de carte funciară pentru informare;

b) regimul economic al imobilului – folosința actuală, extrasul din regulamentul local de urbanism aferent planului urbanistic în vigoare la data emiterii, privind funcțiuni permise sau interzise, reglementări fiscale specifice localității sau zonei;

c) regimul tehnic al imobilului – extras din regulamentul local aferent documentației de urbanism aprobate în vigoare, cu precizarea documentației de urbanism în vigoare la data emiterii, a numărului hotărârii de aprobare și, după caz, perioada de valabilitate, procentul de ocupare a terenului, coeficientul de utilizare a terenului, dimensiunile minime și maxime ale parcelelor, echiparea cu utilități, edificabil admis pe parcelă, circulații și accesuri pietonale și auto, parcaje necesare, alinierea terenului și a construcțiilor față de străzile adiacente terenului, înălțimea minimă și maximă admisă;

d) regimul de actualizare/modificare a documentațiilor de urbanism și a regulamentelor locale aferent – în cazul în care intenția sa nu se încadrează în prevederile documentațiilor de urbanism aprobate, informarea solicitantului cu privire la:

- imposibilitatea modificării prevederilor documentațiilor aprobate;
- necesitatea obținerii unui aviz de oportunitate în condițiile Legii nr. 350/2001;
- posibilitatea elaborării unei documentații de urbanism modificatoare, fără aviz de oportunitate[2].

52. În cazul parcelelor cu geometrii neregulate, incompatibile cu structura și parametrii zonei proiectați prin documentațiile de urbanism sau amenajare a teritoriului, schimbarea

[1] Conform art. 29 din Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul.
[2] Conform art. 31 din Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul.

regimului juridic, economic sau tehnic al terenului, potrivit legii, poate fi condiționată de modificarea limitelor parcelelor respective, cu acordul proprietarilor, prin reconfigurarea acestora pe baza unui plan urbanistic zonal, aprobat potrivit legii, cu actualizarea ulterioară a planului cadastral al Oficiului de Cadastru și Publicitate Imobiliară, respectiv a evidențelor de carte funciară.

53. La emiterea autorizației de construire de către autoritatea publică competentă, pe lângă prevederile documentațiilor de urbanism și ale regulamentelor locale de urbanism aferente acestora, vor fi avute în vedere următoarele aspecte:

- existența unui risc privind securitatea, sănătatea oamenilor sau neîndeplinirea condițiilor de salubritate minimă;
- prezența unor vestigii arheologice. Autoritățile abilitate eliberează Certificatul de descărcare de sarcină arheologică sau instituie restricții prin avizul eliberat, în termen de 3 luni de la înaintarea de către beneficiar/finanțator a Raportului de cercetare arheologică, elaborat în urma finalizării cercetărilor;
- existența riscului de încălcare a normelor de protecție a mediului;
- existența riscului de a afecta negativ patrimoniul construit, patrimoniul natural sau peisaje valoroase – recunoscute și protejate potrivit legii;
- existența riscurilor naturale de inundații sau alunecări de teren;
- evidențierea unor riscuri naturale și/sau antropice care nu au fost luate în considerare cu prilejul elaborării documentațiilor de urbanism aprobate anterior pentru teritoriul respectiv.

Pentru terenul trecut în intravilan în baza prevederilor Planului urbanistic general nu este necesară scoaterea din circuitul agricol[1].

54. Certificatul de urbanism pentru destinații speciale se eliberează în temeiul și cu respectarea documentațiilor aferente obiectivelor cu caracter militar, elaborate și aprobate de Ministerul Apărării Naționale, Ministerul Afacerilor Interne, Serviciul Român de Informații, Serviciul de Informații Externe, Serviciul de Telecomunicații Speciale și Serviciul de Protecție și Pază, după caz, pe baza avizului Ministerului Dezvoltării Regionale, Administrației Publice și Fondurilor Europene.

Pentru aceeași parcelă se pot elibera mai multe certificate de urbanism, dar conținutul acestora, bazat pe documentațiile de amenajare a teritoriului și de urbanism, și celelalte reglementări în domeniu trebuie să fie aceleași pentru toți solicitanții. În acest scop, nu este necesară solicitarea actului de proprietate asupra imobilului, în vederea emiterii certificatului de urbanism.

55. În cazul în care prin cererea pentru emiterea certificatului de urbanism se solicită o modificare de la prevederile documentațiilor de urbanism aprobate pentru zona respectivă sau dacă condițiile specifice ale amplasamentului ori natura obiectivelor de investiții o impun, autoritatea publică locală are dreptul ca, după caz, prin certificatul de urbanism să adopte una dintre următoarele **soluții**:

a) să respingă în mod justificat cererea de modificare a prevederilor documentațiilor de urbanism aprobate;

---

[1] Conform art. 31[1] alin. (4) și (5) din Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul.

b) să condiționeze autorizarea investiției de elaborarea și aprobarea de către autoritatea publică locală competentă a unui plan urbanistic zonal;

c) să condiționeze autorizarea investiției de aprobarea de către autoritatea publică competentă a unui plan urbanistic zonal, elaborat și finanțat prin grija persoanelor fizice și/sau juridice interesate, numai în baza unui aviz prealabil de oportunitate întocmit de structura specializată condusă de arhitectul-șef și aprobat, după caz, conform competenței: - de primarul localității; - de primarul general al municipiului București; - de președintele consiliului județean, cu avizul prealabil al primarului localităților interesate, doar în cazul în care teritoriul reglementat implică cel puțin două unități administrativ-teritoriale;

d) să solicite elaborarea unui plan urbanistic de detaliu;

e) să permită întocmirea documentației tehnice pentru autorizația de construire, fără elaborarea unei documentații de urbanism, în situația construirii pe o parcelă în cadrul unui front preexistent, în care clădirile de pe parcelele adiacente au același regim de înălțime cu cel solicitat[1].

56. Certificatul de urbanism se emite de aceleași autorități ale administrației publice locale care, potrivit competențelor stabilite de legislația în vigoare, emit autorizațiile de construire.

Certificatul de urbanism se eliberează solicitantului în cel mult 30 de zile de la data înregistrării cererii acestuia.

Durata de valabilitate a certificatului de urbanism se stabilește de către emitent conform legii, în raport cu importanța zonei și a investiției.

Emiterea de certificate de urbanism incomplete, cu date eronate sau cu nerespectarea prevederilor cuprinse în documentațiile de urbanism aprobate atrage răspunderea disciplinară, administrativă, contravențională, civilă sau penală, după caz, potrivit legii.

4. Răspunderea juridică

4.1. Răspunderea penală

57. În această materie, legiuitorul nu înțelege să reglementeze infracțiuni cu un conținut specific, astfel că devin aplicabile dispozițiile cu caracter mai larg ale Codului penal ce reglementează infracțiuni ce pot avea incidență și în acest domeniu.

4.2. Răspunderea contravențională

58. Potrivit Legii nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul, cu modificările ulterioare, constituie contravenții următoarele fapte:

a) refuzul instituțiilor publice de a furniza informații care, prin natura lor, sunt publice, pentru desfășurarea corespunzătoare a activității de amenajare a teritoriului și de urbanism;

b) supunerea spre avizare sau aprobare a unei documentații de urbanism incomplete ori care conține date eronate;

[1] Conform art. 32 alin. (1) din Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul.

c) avizarea şi aprobarea de documentații de amenajare a teritoriului şi de urbanism semnate de alte persoane decât cele stabilite prin lege;

d) neîndeplinirea atribuțiilor privind exercitarea controlului asupra modului de respectare a documentațiilor de amenajare a teritoriului şi de urbanism;

e) neluarea măsurilor prevăzute de lege în cazul nerespectării prevederilor din documentațiile de amenajare a teritoriului şi de urbanism;

f) aprobarea unui plan urbanistic de detaliu cu derogări de la Planul urbanistic general;

g) semnarea de documentații de amenajare a teritoriului şi urbanism care conțin date eronate, dacă nu intră sub incidența legii penale;

h) refuzul operatorilor economici sau al instituțiilor care dețin imobile, instalații şi/sau echipamente de interes public ori care prestează un serviciu public de a pune la dispoziția autorității publice informațiile prevăzute de lege[1].

59. Contravențiile de mai sus se sancționează cu amendă, după cum urmează:

a) de la 1.000 lei la 3.000 lei, pentru cele de la lit. a) şi b);

b) de la 1.000 lei la 9.000 lei, pentru cele de la lit. c) şi g);

c) de la 1.000 lei la 2.500 lei, pentru cele de la lit. d) şi e);

d) de la 3.000 lei la 10.000 lei, pentru cele de la lit. f) şi h)[2].

60. Faptele de încălcare a legii se constată de organele de control al activității de amenajare a teritoriului şi de urbanism ale consiliilor județene şi locale, de reprezentanți ai instituțiilor publice de specialitate ale autorităților centrale implicate în avizare, precum şi de Inspectoratul de Stat în Construcții[3].

4.3. Răspunderea civilă

61. În domeniul urbanizării localităților şi al amenajării teritoriului, problemele privitoare la răspunderea civilă se soluționează, în principiu, pe baza dispozițiilor Codului civil, în scopul reparării prejudiciilor cauzate prin nerespectarea dispozițiilor legale incidente în această materie.

[1] Conform art. 63 alin. (2) din Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului şi urbanismul.

[2] Conform art. 63[1] din Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului şi urbanismul.

[3] Conform art. 64 din Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului şi urbanismul.

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Capitolul II
GESTIONAREA SPAŢIILOR VERZI

1. Consideraţii introductive privind gestionarea spaţiilor verzi în cadrul aşezărilor umane

1. Statul recunoaşte dreptul fiecărei persoane fizice la un mediu sănătos, accesul liber pentru recreere în spațiile verzi proprietate publică, dreptul de a contribui la amenajarea spațiilor verzi, la crearea aliniamentelor de arbori şi arbuşti, în condițiile respectării prevederilor legale în vigoare.

Reglementarea modului de gestionare a spațiilor verzi a devenit imperativă, dat fiind pericolul major de reducere a spațiilor verzi din localități, în favoarea extinderii iraționale a construcțiilor, fapt ce poate pune în pericol capacitatea de refacere naturală a calității aerului şi poluarea atmosferei, cu consecințe deosebit de grave, pe termen mediu şi lung, pentru sănătatea şi viața locuitorilor lor.

Pentru acest motiv a fost adoptată Legea nr. 24/2007 privind reglementarea şi administrarea spațiilor verzi din intravilanul localităților, care a suferit mai multe modificări, fapt ce a dus la republicarea ei în 2009, dar ultimele modificări i-au fost aduse în 2014.

2. Precizări conceptuale

2. Pentru o mai bună înțelegere a problematicii abordate, legiuitorul definește[1] o serie de noțiuni cu care operează în această materie şi a căror cunoaştere este, aşadar, necesară şi utilă.

Astfel, noțiunea de **parc** este definită ca fiind spațiul verde, cu suprafața de minimum un hectar, format dintr-un cadru vegetal specific şi din zone construite, cuprinzând dotări şi echipări destinate activităților cultural-educative, sportive sau recreative pentru populație.

Prin comparație cu parcul, **scuarul** este spațiul verde, cu suprafața mai mică de un hectar, amplasat în cadrul ansamblurilor de locuit, în jurul unor dotări publice, în incintele unităților economice, social-culturale, de învățământ, amenajărilor sportive, de agrement pentru copii şi tineret sau în alte locații.

Grădina este terenul cultivat cu flori, copaci şi arbuşti ornamentali care este folosit pentru agrement şi recreere, fiind deschis publicului.

Se definește şi noțiunea de **fâşie plantată** ca fiind plantația cu rol estetic şi de ameliorare a climatului şi calității aerului, realizată în lungul căilor de circulație sau al cursurilor de apă.

---

[1] Conform art. 4 din Legea nr. 24/2007 privind reglementarea şi administrarea spațiilor verzi din intravilanul localităților.

BIBLIOTECA CENTRALĂ UNIVERSITARĂ LIBRARY

Grădina botanică este grădina în care sunt prezentate colecții de plante vii cultivate în condiții naturale ori de seră, în vederea studierii acestora sau doar pentru curiozitățile pe care le prezintă.

Grădina zoologică este orice colecție de animale vii, menținute într-un amplasament administrat și deschis publicului, în scopul promovării conservării biodiversității și pentru a furniza mijloace de educație, informare și petrecere a timpului liber, în relație cu prezentarea și conservarea vieții sălbatice.

Muzeul în aer liber este instituția care dispune de un spațiu verde neacoperit, special amenajat, în vederea expunerii și studierii unor obiecte de artă, relicve, documente istorice și științifice și a educării publicului.

Baza sau parcul sportiv pentru practicarea sportului de performanță este complexul format dintr-un cadru vegetal și din zone construite, special amenajate și dotate pentru practicarea diferitelor sporturi (complex de instalații sportive).

Parcul expozițional este spațiul verde special amenajat destinat informării publicului și promovării unor evenimente.

Spațiile verzi aferente locuințelor de tip condominiu[1] sunt spații verzi formate dintr-un cadru vegetal, amplasate adiacent blocurilor de locuințe de tip condominiu, cu rol estetic și de protecție, de ameliorare a climatului și a calității aerului.

Prin **pădure de agrement** se înțelege pădurea[2] sau zona împădurită în care se realizează diferite lucrări în vederea creării unui cadru adecvat petrecerii timpului liber.

3. Categoriile de terenuri ce compun spațiile verzi din intravilanul localităților, potrivit legii, se referă la:

a) spații verzi publice cu acces nelimitat: parcuri, grădini, scuaruri, fâșii plantate;

b) spații verzi publice de folosință specializată:

- grădini botanice și zoologice, muzee în aer liber, parcuri expoziționale, zone ambientale și de agrement pentru animalele dresate în spectacolele de circ;
- cele aferente dotărilor publice: creșe, grădinițe, școli, unități sanitare sau de protecție socială, instituții, edificii de cult, cimitire;
- baze sau parcuri sportive pentru practicarea sportului de performanță;

c) spații verzi pentru agrement: baze de agrement, poli de agrement, complexuri și baze sportive;

d) spații verzi pentru protecția lacurilor și cursurilor de apă;

e) culoare de protecție față de infrastructura tehnică;

f) păduri de agrement.

g) pepiniere și sere[3].

---

[1] Imobilul format din teren cu una sau mai multe construcții, dintre care unele proprietăți sunt comune, iar restul sunt proprietăți individuale, pentru care se întocmesc o carte funciară colectivă și câte o carte funciară individuală pentru fiecare unitate individuală aflată în proprietate exclusivă, care poate fi reprezentată de locuințe și spații cu altă destinație, după caz.

[2] În sensul dat acesteia de către Codul silvic.

[3] Conform art. 3 din Legea nr. 24/2007 privind reglementarea și administrarea spațiilor verzi din intravilanul localităților.

3. Administrarea spațiilor verzi

4. Administrarea spațiilor verzi proprietate publică este exercitată de autoritățile administrației publice locale și de alte organe împuternicite în acest scop, în timp ce administrarea spațiilor verzi de pe terenurile proprietate privată este exercitată de către proprietarii acestora, cu respectarea prevederilor actelor normative în vigoare[1].

5. Prin administrarea spațiilor verzi se asigură îndeplinirea următoarelor **obiective:**

a) protecția și conservarea spațiilor verzi pentru menținerea biodiversității lor;

b) menținerea și dezvoltarea funcțiilor de protecție a spațiilor verzi privind apele, solul, schimbările climatice, menținerea peisajelor în scopul ocrotirii sănătății populației, protecției mediului și asigurării calității vieții;

c) regenerarea, extinderea, ameliorarea compoziției și a calității spațiilor verzi;

d) elaborarea și aplicarea unui complex de măsuri privind aducerea și menținerea spațiilor verzi în starea corespunzătoare funcțiilor lor;

e) identificarea zonelor deficitare și realizarea de lucrări pentru extinderea suprafețelor acoperite cu vegetație;

f) extinderea suprafețelor ocupate de spații verzi, prin includerea în categoria spațiilor verzi publice a terenurilor cu potențial ecologic sau sociocultural[2].

6. Municipiile de rang zero și unu au avut obligația legală ca până la data de 1 ianuarie 2011 să fi efectuat auditul suprafeței, calității și accesibilității spațiilor verzi, urmat de elaborarea unei **strategii și a unui plan de acțiune** privind conservarea și dezvoltarea rețelei de spații verzi.

Strategia privind conservarea și dezvoltarea rețelei de spații verzi are în vedere distribuția echilibrată a acestora în raport cu specificul unității teritoriale de referință, precum și crearea de spații verzi prin transformarea terenurilor neproductive, a altor categorii de terenuri și prin aplicarea de metode alternative.

Extinderea intravilanului localităților, transformarea zonelor cu alte funcțiuni în zone rezidențiale și construirea pe terenuri de peste 3.000 m² aflate în proprietatea statului, a unităților administrativ-teritoriale, a autorităților centrale și locale se pot realiza exclusiv pe baza documentațiilor de urbanism care să prevadă un minimum de 20 m² de spațiu verde pe cap de locuitor și un minimum de 5% spații verzi publice[3].

În aceste împrejurări, construcțiile neautorizate ce au fost edificate pe spațiile verzi se demolează și terenul se aduce la starea inițială, cheltuielile totale pentru efectuarea acestor lucrări fiind suportate de proprietarul construcției.

De asemenea, transplantarea arborilor și arbuștilor se face numai cu acordul administrației publice locale și al autorităților teritoriale pentru protecția mediului. Autoritățile administrației publice centrale și locale sunt obligate să asigure finanțarea materialului

---

[1] Conform art. 8 din Legea nr. 24/2007 privind reglementarea și administrarea spațiilor verzi din intravilanul localităților.

[2] Conform art. 7 din Legea nr. 24/2007 privind reglementarea și administrarea spațiilor verzi din intravilanul localităților.

[3] Conform art. 10 din Legea nr. 24/2007 privind reglementarea și administrarea spațiilor verzi din intravilanul localităților.

dendricol și a lucrărilor aferente necesare pentru amenajarea terenurilor și regenerarea vegetației în spațiile verzi proprietatea acestora. Așadar, legea impune ca lucrările de amenajare să se execute cu material forestier și floricol, adaptat climei, provenit din pepiniere și alte plantații de arbuști decorativi care, prin proprietățile lor biologice și morfologice, au o valoare estetică și ecologică și nu afectează sănătatea populației și biosistemele existente deja în zonă.

Așadar, proiectele de amenajare specifică vor fi elaborate de către specialiști în domeniul arhitecturii peisagistice, al urbanismului, al horticulturii și cel forestier.

4. Întreținerea spațiilor verzi

7. Întreținerea spațiilor verzi se asigură de către proprietarii și administratorii acestora. Astfel, proprietarii și administratorii de spații verzi cu arbori și arbuști sunt obligați să realizeze măsurile de întreținere a acestora.

Proprietarii și administratorii de spații verzi sunt obligați să asigure măsurile privind siguranța persoanelor care pot fi afectate de ruperile și desprinderile arborilor și elementelor acestora, ca urmare a gradului de îmbătrânire avansat sau a stării fitosanitare precare.

Proprietarii și administratorii de spații verzi sunt obligați să asigure drenarea apelor în exces de pe suprafața spațiilor verzi, în rețeaua de preluare a apelor pluviale.

În cazul arborilor ornamentali (tei, salcâm, castan, arțar, mesteacăn, stejar) plantați pe spațiile verzi din domeniul public, precum și al celor plantați în aliniamente în lungul bulevardelor și străzilor, pe terenurile din zonele urbane și rurale, este interzisă intervenția cu tăieri în coroana acestora, cu excepția lucrărilor de eliminare a ramurilor uscate sau a celor care afectează siguranța traficului pietonal și rutier, a imobilelor aflate în apropiere, precum și a celor de pe traseul rețelelor aeriene.

Deciziile luate la nivelul administrațiilor publice locale de tăiere a arborilor sănătoși din spațiile verzi aflate pe terenurile din zonele urbane se pun în aplicare numai după obținerea avizului emis de agențiile județene pentru protecția mediului, respectiv a municipiului București[1].

5. Protecția spațiilor verzi

8. Protecția spațiilor verzi, a dotărilor specifice sau mobilierului urban specific este asigurată de către proprietarii și administratorii acestora și prin intermediul instituțiilor de ordine publică abilitate conform legislației în vigoare. Astfel, instituțiile de ordine publică sunt obligate să acorde ajutorul solicitat de proprietarii și administratorii spațiilor verzi în vederea prevenirii și combaterii acțiunilor ilicite de deteriorare sau distrugere a obiectivelor și vegetației din spațiile verzi[2].

---

[1] Conform art. 12 din Legea nr. 24/2007 privind reglementarea și administrarea spațiilor verzi din intravilanul localităților.

[2] Conform art. 13 din Legea nr. 24/2007 privind reglementarea și administrarea spațiilor verzi din intravilanul localităților.

Protecția vegetației spațiilor verzi împotriva dăunătorilor se efectuează în baza prognozelor și avertizărilor făcute de unitatea fitosanitară locală cu atribuții de prevenire, îndrumare și control de specialitate pentru protecția plantelor.

Menținerea stării de sănătate fitosanitară a vegetației din spațiile verzi se efectuează de către proprietarii și administratorii acestora, prin realizarea măsurilor de prevenire a răspândirii și de combatere a bolilor și dăunătorilor plantelor și prin măsuri de carantină, sub directa îndrumare și controlul de specialitate al unităților fitosanitare pentru protecția plantelor.

Protecția spațiilor verzi împotriva bolilor și dăunătorilor se efectuează, de regulă, prin acțiuni preventive, metode biologice și metodologii integrate. Aplicarea substanțelor fitosanitare pentru combaterea bolilor și dăunătorilor este strict limitată și se realizează sub coordonarea instituțiilor fitosanitare și de protecția mediului[1].

9. Controlul realizării măsurilor de protecție a spațiilor verzi, în funcție de locația acestora, este exercitat de instituțiile abilitate de autoritatea publică centrală pentru protecția mediului, autoritatea publică centrală pentru dezvoltare regională și administrație publică, autoritățile administrației publice locale și de unitățile fitosanitare locale pentru protecția plantelor[2].

6. Evidența spațiilor verzi

10. Autoritățile administrației publice locale au obligația să țină **evidența spațiilor verzi** de pe teritoriul unităților administrative, prin constituirea registrelor locale ale spațiilor verzi, pe care le actualizează ori de câte ori intervin modificări.

Evidența spațiilor verzi are drept scop organizarea folosirii raționale a acestora, a regenerării și protecției lor eficiente, cu exercitarea controlului sistematic al schimbărilor calitative și cantitative, precum și asigurarea informațiilor despre spațiile verzi.

Registrele locale ale spațiilor verzi se constituie pe baza normelor tehnice aprobate prin ordin al ministrului dezvoltării regionale și locuinței, cu avizul ministrului mediului și al ministrului administrației și internelor, în termen de un an de la elaborarea și publicarea acestora[3].

Obligația organizării și conducerii registrelor spațiilor verzi revine autorităților administrației publice locale. Registrul local al spațiilor verzi este un sistem informațional care cuprinde datele tehnice ale tuturor spațiilor verzi conform indicilor de calitate și cantitate.

Toate registrele locale ale spațiilor verzi vor fi făcute publice și vor putea fi consultate la sediile autorităților administrației publice locale[4].

---

[1] Conform art. 14 din Legea nr. 24/2007 privind reglementarea și administrarea spațiilor verzi din intravilanul localităților.

[2] Conform art. 15 din Legea nr. 24/2007 privind reglementarea și administrarea spațiilor verzi din intravilanul localităților.

[3] Conform art. 16 din Legea nr. 24/2007 privind reglementarea și administrarea spațiilor verzi din intravilanul localităților.

[4] Conform art. 17 din Legea nr. 24/2007 privind reglementarea și administrarea spațiilor verzi din intravilanul localităților.

7. Finanţarea activităţilor de gestionarea a spaţiilor verzi

11. Activitățile de administrare și gospodărire a spațiilor verzi subordonate autorităților administrației publice locale sunt **finanțate** din bugetul local pentru:

a) cheltuielile legate de regenerarea, paza și protecția spațiilor verzi și pentru tratamentele fitosanitare recomandate de unitățile fitosanitare locale pentru protecția plantelor;

b) efectuarea lucrărilor de proiectare și de cercetare științifică în domeniul protecției și amenajării durabile a spațiilor verzi;

c) investițiile capitale în domeniul spațiilor verzi;

d) crearea și dezvoltarea spațiilor verzi prin achiziționarea de terenuri disponibile cu potențial sociocultural sau ecologic, în vederea atingerii și respectării normativelor europene existente în domeniu cu privire la necesarul de spații verzi;

e) alte obligații legate de administrarea și gospodărirea spațiilor verzi.

Activitățile de gospodărire a spațiilor verzi proprietate privată sunt finanțate de proprietari.

Finanțarea lucrărilor de regenerare a spațiilor verzi se realizează cu respectarea prevederilor O.U.G. nr. 196/2005 privind Fondul pentru mediu, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 105/2006, cu modificările și completările ulterioare[1].

8. Reducerea suprafeţelor spaţiilor verzi

12. Potrivit legii, răspunderea pentru **reducerea suprafețelor spațiilor verzi** revine autorităților administrației publice centrale și locale, precum și tuturor persoanelor fizice și juridice.

Autoritățile administrației publice centrale și locale prevăd în bugetele proprii fonduri pentru îndeplinirea obligațiilor privind spațiile verzi.

Înstrăinarea și atribuirea terenurilor cu spații verzi se efectuează în condițiile prevăzute de lege, cu păstrarea destinației de spațiu verde.

Schimbarea destinației terenurilor înregistrate în registrul local al spațiilor verzi se poate face numai pentru lucrări de utilitate publică, stabilite în baza documentațiilor de urbanism, aprobate conform legislației în vigoare.

Este interzisă schimbarea destinației, reducerea suprafețelor ori strămutarea spațiilor verzi. Prin excepție, este permisă schimbarea destinației spațiilor verzi în vederea realizării unor lucrări de utilitate publică, astfel cum acestea sunt prevăzute de Legea nr. 33/1994 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, republicată, altele decât cele privind construcțiile locuințelor sociale, obiectivelor sociale de învățământ, sănătate, protecție și asistență socială, organizațiilor neguvernamentale, precum și administrației publice și autorităților judecătorești.

Tot în cadrul acestei excepții se încadrează și posibilitatea acordată de legiuitor de a se putea amplasa pe un spațiu verde: alei pietonale, mobilier urban, amenajări pentru sport, joc și odihnă, construcții pentru expoziții și activități culturale, construcții ușoare cu caracter provizoriu pentru activități de comerț și alimentație publică, grupuri sanitare, spații pentru întreținere, dar numai în baza unei documentații de urbanism pentru întreaga suprafață a

[1] Conform art. 19 din Legea nr. 24/2007 privind reglementarea și administrarea spațiilor verzi din intravilanul localităților.

spațiului verde și cu obligația ca suprafața cumulată a acestor obiective să nu depășească 10% din suprafața totală a spațiului verde a cărui amenajare se dorește.

De asemenea, pepinierele care nu sunt proprietate publică, serele și terenurile amenajate ca grădini zoologice își pot schimba destinația, cu condiția transformării acestora în alte tipuri de spații verzi.

Terenurile înscrise în cartea funciară ca fiind în categoria curți-construcții, terenuri ce se află în proprietatea privată a persoanelor fizice sau juridice, nu pot fi inventariate sau declarate ca spații verzi, în sensul legii, decât după îndeplinirea procedurii de expropriere conform legislației în domeniu[1].

9. Obligațiile autorităților publice și ale persoanelor fizice și juridice pentru buna gestionare a spațiilor verzi

13. Pentru protecția și conservarea spațiilor verzi, persoanele fizice și persoanele juridice au următoarele **obligații**:

a) să nu arunce niciun fel de deșeuri pe teritoriul spațiilor verzi;

b) să respecte regulile de apărare împotriva incendiilor pe spațiile verzi;

c) să nu producă tăieri neautorizate sau vătămări ale arborilor și arbuștilor, deteriorări ale aranjamentelor florale și ale gazonului, distrugeri ale mușuroaielor naturale, cuiburilor de păsări și adăposturilor de animale, ale construcțiilor și instalațiilor utilitare și ornamentale existente pe spațiile verzi;

d) să nu ocupe cu construcții provizorii spațiile verzi;

e) să nu ocupe cu construcții permanente spațiile verzi;

f) să asigure integritatea, refacerea și îngrijirea spațiilor verzi aflate în proprietatea lor;

g) să coopereze cu autoritățile teritoriale și centrale pentru protecția mediului, cu autoritățile centrale pentru amenajarea teritoriului și cu autoritățile administrației publice locale la toate lucrările preconizate în spațiile verzi și să facă propuneri pentru îmbunătățirea amenajării acestora;

h) să nu diminueze suprafețele spațiilor verzi[2].

10. Răspunderea juridică în domeniul gestionării spațiilor verzi

10.1. Răspunderea penală

14. Legea nr. 24/2007 privind reglementarea și administrarea spațiilor verzi din intravilanul localităților nu cuprinde reglementări de natură să califice drept infracțiuni anumite fapte ce pot fi săvârșite în dauna spațiilor verzi din cadrul așezărilor umane.

Considerăm criticabil acest aspect, căci problema reducerii suprafețelor ocupate cu spații verzi, mai ales în cadrul marilor aglomerări urbane, este una foarte sensibilă, ce maschează afaceri imobiliare veroase, favorizate de impreciziunea reglementării. Deși a

[1] Conform art. 18 din Legea nr. 24/2007 privind reglementarea și administrarea spațiilor verzi din intravilanul localităților.

[2] Conform art. 5 din Legea nr. 24/2007 privind reglementarea și administrarea spațiilor verzi din intravilanul localităților.

suferit numeroase modificări, actul normativ mai sus invocat evită să tranşeze acest subiect care, prin gravitatea sa, credem că se plasează, fără echivoc, în sfera penală, o reglementare fermă şi viguroasă fiind singura cale de soluționare a acestor probleme.

10.2. Răspunderea contravenţională

15. Persoanele fizice şi persoanele juridice **răspund contravențional**, în conformitate cu legislația în vigoare, pentru:

a) folosirea neautorizată a terenurilor cu spații verzi;

b) nerespectarea cerințelor privind proiectarea, construirea şi darea în exploatare a obiectivelor în spațiile verzi;

c) atribuirea terenurilor pentru construcții în spațiile verzi fără coordonarea cu organele teritoriale ale autorității centrale pentru amenajarea teritoriului, ale autorității centrale pentru protecția mediului şi fără consultarea populației;

d) desfăşurarea neautorizată a activităților economice, de turism şi agrement în spațiile verzi;

e) ocuparea nelegitimă a terenurilor cu spații verzi;

f) deteriorarea spațiilor verzi în urma incendiilor sau a comportării iresponsabile cu focul;

g) aruncarea pe spațiile verzi de mase plastice, hârtii, sticle, resturi animaliere, deşeuri menajere şi orice alte deşeuri;

h) distrugerea sau deteriorarea drumurilor, aleilor, sistemelor de drenaj, instalațiilor tehnice şi inginereşti din spațiile verzi;

i) colectarea plantelor medicinale, a fructelor şi a ierbii de gazon;

j) păşunatul pe spații verzi;

k) decopertarea litierei şi deteriorarea păturii vii şi a stratului de sol fertil;

l) capturarea animalelor protejate integrate ecosistemului spațiului verde;

m) plimbarea şi îmbăierea câinilor şi a altor animale în afara spațiilor amenajate;

n) distrugerea spațiilor verzi prin poluare cu ape reziduale, chimicale, deşeuri de producție, produse petroliere sau alte substanțe nocive[1].

16. Nerespectarea obligațiilor legale[2] constituie contravenție şi se sancționează cu amendă contravențională după cum urmează:

a) de la 100 lei la 200 lei pentru persoanele fizice şi de la 1.000 lei la 10.000 lei pentru persoanele juridice, pentru încălcarea prevederilor art. 5 lit. a), f) şi g)[3], ale art. 9 alin. (2)[4] şi ale art. 21 lit. a), f), g), h), i), k) şi l)[5];

---

[1] Conform art. 21 din Legea nr. 24/2007 privind reglementarea şi administrarea spațiilor verzi din intravilanul localităților.

[2] Legea nr. 24/2007 privind reglementarea şi administrarea spațiilor verzi din intravilanul localităților.

[3] „Pentru protecția şi conservarea spațiilor verzi, persoanele fizice şi persoanele juridice au următoarele obligații: a) să nu arunce niciun fel de deşeuri pe teritoriul spațiilor verzi; (...) f) să asigure integritatea, refacerea şi îngrijirea spațiilor verzi aflate în proprietatea lor; g) să coopereze cu autoritățile teritoriale şi centrale pentru protecția mediului, cu autoritățile centrale pentru amenajarea teritoriului şi cu autoritățile administrației publice locale la toate lucrările preconizate în spațiile verzi şi să facă propuneri pentru îmbunătățirea amenajării acestora (...)".

[4] „Transplantarea arborilor şi arbuştilor se face numai cu acordul administrației publice locale şi al autorităților teritoriale pentru protecția mediului".

[5] „Persoanele fizice şi persoanele juridice răspund contravențional, în conformitate cu legislația în vigoare, pentru: a) folosirea neautorizată a terenurilor cu spații verzi; (...) f) deteriorarea spațiilor verzi în urma incendiilor sau a comportării iresponsabile cu focul; g) aruncarea pe spațiile verzi de mase plastice, hârtii, sticle, resturi

b) de la 200 lei la 1.000 lei pentru persoanele fizice și de la 1.000 lei la 5.000 lei pentru persoanele juridice, pentru încălcarea prevederilor art. 5 lit. b) și c)[1] și ale art. 21 lit. b), c), d), e), j), m) și n)[2];

c) de la 5.000 lei la 30.000 lei, pentru încălcarea prevederilor art. 11 alin. (1)[3];

d) de la 20.000 lei la 40.000 lei pentru persoanele fizice și de la 40.000 lei la 70.000 lei pentru persoanele juridice, pentru încălcarea prevederilor art. 12 alin. (5) și (6)[4];

e) de la 100.000 lei la 200.000 lei, pentru nerespectarea prevederilor art. 10 alin. (1)[5] și ale art. 16 alin. (1)[6];

f) de la 1.000 lei la 2.000 lei, pentru fiecare metru pătrat ocupat de construcții provizorii, prin nerespectarea prevederilor art. 5 lit. d)[7];

g) de la 10.000 lei la 20.000 lei, pentru fiecare metru pătrat de spațiu verde afectat, prin încălcarea prevederilor art. 5 lit. e) și h)[8], art. 10 alin. (3)[9] și ale art. 18 alin. (3), (4) și (5)[10];

---

animaliere, deșeuri menajere și orice alte deșeuri; h) distrugerea sau deteriorarea drumurilor, aleilor, sistemelor de drenaj, instalațiilor tehnice și inginerești din spațiile verzi; i) colectarea plantelor medicinale, a fructelor și a ierbii de gazon; j) păşunatul pe spații verzi; k) decopertarea litierei și deteriorarea păturii vii și a stratului de sol fertil; l) capturarea animalelor protejate integrate ecosistemului spațiului verde (...)".

[1] „Pentru protecția și conservarea spațiilor verzi, persoanele fizice și persoanele juridice au următoarele obligații: (...) b) să respecte regulile de apărare împotriva incendiilor pe spațiile verzi; c) să nu producă tăieri neautorizate sau vătămări ale arborilor și arbuștilor, deteriorări ale aranjamentelor florale și ale gazonului, distrugeri ale muşuroaielor naturale, cuiburilor de păsări și adăposturilor de animale, ale construcțiilor și instalațiilor utilitare și ornamentale existente pe spațiile verzi (...)".

[2] „Persoanele fizice și persoanele juridice răspund contravențional, în conformitate cu legislația în vigoare, pentru: (...) b) nerespectarea cerințelor privind proiectarea, construirea și darea în exploatare a obiectivelor în spațiile verzi; c) atribuirea terenurilor pentru construcții în spațiile verzi fără coordonarea cu organele teritoriale ale autorității centrale pentru amenajarea teritoriului, ale autorității centrale pentru protecția mediului și fără consultarea populației; d) desfășurarea neautorizată a activităților economice, de turism și agrement în spațiile verzi; e) ocuparea nelegitimă a terenurilor cu spații verzi; (...) j) păşunatul pe spații verzi; (...) m) plimbarea și îmbăierea câinilor și a altor animale în afara spațiilor amenajate; n) distrugerea spațiilor verzi prin poluare cu ape reziduale, chimicale, deșeuri de producție, produse petroliere sau alte substanțe nocive".

[3] „Autoritățile administrației publice centrale și locale sunt obligate să asigure finanțarea materialului dendricol și a lucrărilor aferente necesare pentru amenajarea terenurilor și regenerarea vegetației în spațiile verzi proprietatea acestora".

[4] „(5) În cazul arborilor ornamentali (tei, salcâm, castan, arțar, mesteacăn, stejar) plantați pe spațiile verzi din domeniul public, precum și al celor plantați în aliniamente în lungul bulevardelor și străzilor, pe terenurile din zonele urbane și rurale, este interzisă intervenția cu tăieri în coroana acestora, cu excepția lucrărilor de eliminare a ramurilor uscate sau a celor care afectează siguranța traficului pietonal și rutier, a imobilelor aflate în apropiere, precum și a celor de pe traseul rețelelor aeriene. (6) Deciziile luate la nivelul administrațiilor publice locale de tăiere a arborilor sănătoși din spațiile verzi, astfel cum sunt definite la art. 3, aflate pe terenurile din zonele urbane, se pun în aplicare numai după obținerea avizului emis de agențiile județene pentru protecția mediului, respectiv a municipiului București".

[5] „Municipiile de rang zero și unu au obligația să efectueze, până la data de 1 ianuarie 2011, auditul suprafeței, calității și accesibilității spațiilor verzi, urmat de elaborarea unei strategii și a unui plan de acțiune privind conservarea și dezvoltarea rețelei de spații verzi".

[6] „Autoritățile administrației publice locale au obligația să țină evidența spațiilor verzi de pe teritoriul unităților administrative, prin constituirea registrelor locale ale spațiilor verzi, pe care le actualizează ori de câte ori intervin modificări".

[7] „d) să nu ocupe cu construcții provizorii spațiile verzi".

[8] „e) să nu ocupe cu construcții permanente spațiile verzi; (...) h) să nu diminueze suprafețele spațiilor verzi".

[9] „Extinderea intravilanului localităților, transformarea zonelor cu alte funcțiuni în zone rezidențiale și const ruirea pe terenuri de peste 3.000 m^2 aflate în proprietatea statului, a unităților administrativ-teritoriale, a autorităților centrale și locale se pot realiza exclusiv pe baza documentațiilor de urbanism care să prevadă un minimum de 20 m^2 de spațiu verde pe cap de locuitor și un minimum de 5% spații verzi publice".

[10] „(3) Înstrăinarea și atribuirea terenurilor cu spații verzi se efectuează în condițiile prevăzute de lege, cu păstrarea destinației de spațiu verde. (4) Schimbarea destinației terenurilor înregistrate în registrul local al

h) de la 10.000 lei la 20.000 lei, pentru fiecare metru pătrat de spațiu verde afectat, pentru nedispunerea de către autoritatea publică competentă a măsurii demolării prevăzute la art. 9 alin. (1)[1].

Constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor se fac de către personalul împuternicit al Gărzii Naționale de Mediu, de persoanele împuternicite în acest scop de autoritatea publică centrală pentru protecția mediului și de către primari sau împuterniciți ai acestora[2].

Producția lemnoasă și alte produse dobândite ilicit din exploatarea spațiilor verzi sunt supuse confiscării și transmise administratorilor spațiilor verzi.

10.3. Răspunderea civilă în domeniul gestionării spațiilor verzi

17. Prejudiciile cauzate spațiilor verzi se recuperează pe baza hotărârii judecătorești definitive.

În cazul deteriorării spațiilor verzi în urma incendiilor, se stabilește compensarea nu numai a pagubei pricinuite spațiilor verzi, ci și a cheltuielilor suportate pentru stingerea incendiului și curățarea teritoriului de deșeurile provenite în urma acestuia și refacerea zonei verzi.

În cazul poluării chimice a spațiilor verzi se stabilește nu numai compensarea pagubei pricinuite spațiilor verzi, ci și a cheltuielilor suportate pentru reecologizarea zonei și a lucrărilor pe termen lung necesare pentru decontaminarea zonei, precum și a cheltuielilor medicale evaluate în cazul afectării populației.

BIBLIOTECA CENTRALĂ UNIVERSITARĂ IAȘI

spațiilor verzi se poate face numai pentru lucrări de utilitate publică, stabilite în baza documentațiilor de urbanism, aprobate conform legislației în vigoare. (5) Este interzisă schimbarea destinației, reducerea suprafețelor ori strămutarea spațiilor verzi definite de prezenta lege".

[1] „Construcțiile neautorizate pe spațiile verzi se demolează și terenul se aduce la starea inițială, cheltuielile totale pentru efectuarea acestor lucrări fiind suportate de proprietarul construcției".

[2] Conform art. 23 alin. (2) din Legea nr. 24/2007 privind reglementarea și administrarea spațiilor verzi din intravilanul localităților.

Capitolul III
GESTIONAREA ZGOMOTULUI AMBIANT

1. Consideraţii introductive privind gestionarea zgomotului

1. Într-unul dintre capitolele anterioare am prezentat noţiunea de poluant, prilej cu care am enumerat printre categoriile de factori poluatori şi vibraţiile, respectiv zgomotul.

Desigur că nu poate fi absolutizată ideea că zgomotul există doar în cadrul aşezărilor umane, dar este la fel de adevărat şi faptul că activităţile umane sunt cele mai puternice surse ale zgomotului, aşa cum incontestabilă este şi ideea că cea mai mare pondere a activităţilor umane se desfăşoară în zonele cu aglomerări semnificative de populaţie. Dată fiind această realitate, am optat pentru abordarea problematicii gestionării zgomotului în cadrul protecţiei juridice a aşezărilor umane.

2. Gestionarea zgomotului ambiant este un concept mai complex ce cuprinde în conţinutul său, pe de o parte, evaluarea zgomotului şi cunoaşterea zonelor afectate ori a celor cu potenţial de risc, iar, pe de altă parte, elaborarea unor planuri de acţiune care, odată implementate, să conducă efectiv la reducerea zgomotului acolo unde intensitatea lui devine dăunătoare pentru sănătatea oamenilor şi a altor vietăţi.

Pentru atingerea acestor obiective, se consideră că este necesară implementarea progresivă a următoarelor **măsuri:**

a) determinarea expunerii la zgomotul ambiant, prin realizarea cartării zgomotului cu metodele de evaluare prevăzute în H.G. nr. 321/2005;

b) asigurarea accesului publicului la informaţiile cu privire la zgomotul ambiant şi a efectelor sale;

c) adoptarea, pe baza rezultatelor cartării zgomotului, a planurilor de acţiune pentru prevenirea şi reducerea zgomotului ambiant, unde este cazul, în special acolo unde nivelurile de expunere pot cauza efecte dăunătoare asupra sănătăţii umane şi pentru a menţine nivelurile zgomotului ambiant în situaţia în care acestea nu depăşesc valorile-limită stabilite prin lege[1].

3. Prevederile legale în vigoare au în vedere **zgomotul ambiant la care este expusă populaţia,** în special aceea situată în:

a) zonele construite;

b) parcurile, grădinile publice sau alte zone liniştite dintr-o aglomerare;

c) zonele liniştite din spaţii deschise;

d) apropierea unităţilor de învăţământ, a spitalelor şi a altor clădiri şi zone sensibile la zgomot[2].

---

[1] Conform art. 1 alin. (1) din H.G. nr. 321/2005 privind evaluarea şi gestionarea zgomotului ambiant.

[2] Conform art. 2 alin. (1) din H.G. nr. 321/2005 privind evaluarea şi gestionarea zgomotului ambiant.

Prevederile H.G. nr. 321/2005 nu se aplică zgomotului generat de:
a) persoana expusă;
b) activitățile casnice;
c) vecini;
d) activitățile de la locul de muncă şi din interiorul mijloacelor de transport în comun;
e) activitățile militare din zonele militare[1].

2. Sediul juridic al materiei

4. Prin măsurile legislative întreprinse, legiuitorul român şi autoritățile publice au ca **scop** să obțină rezultate concrete pentru evitarea, prevenirea sau reducerea efectelor dăunătoare, inclusiv a disconfortului, provocate de expunerea populației la zgomotul ambient.

Problematica gestionării zgomotului ambiental este abordată şi tratată exhaustiv prin H.G. nr. 321/2005, modificată şi republicată. Acest act normativ stabileşte cadrul general pentru dezvoltarea măsurilor de reducere a zgomotului emis de sursele principale de zgomot, în special de vehiculele rutiere, feroviare şi de infrastructura acestora, de aeronave, de echipamentele industriale, echipamentele destinate utilizării în exteriorul clădirilor şi maşinile industriale mobile. Prin intermediul ei se realizează transpunerea Directivei Parlamentului şi a Consiliului Uniunii Europene 2002/49/CE privind evaluarea şi gestionarea zgomotului ambiental, publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene (JOCE) seria L nr. 189 din 18 iulie 2002.

În completarea acestor dispoziții legale speciale mai putem identifica şi alte texte ce cuprind referiri la gestionarea zgomotului, cum ar fi O.U.G. nr. 195/2005 privind protecția mediului, aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 265/2006, cu modificările şi completările ulterioare.

Nu în ultimul rând, pentru stabilirea unităților responsabile cu cartarea zgomotului pentru căile ferate, drumurile, porturile din interiorul aglomerărilor şi aeroporturile, aflate în administrarea lor, elaborarea hărților strategice de zgomot şi a planurilor de acțiune aferente acestora, din domeniul propriu de activitate, sunt extrem de importante şi dispozițiile Ordinului ministrului transporturilor, construcțiilor şi turismului nr. 1258/2005.

3. Precizări conceptuale[2]

5. **Zgomotul ambiental** reprezintă sunetul nedorit sau dăunător din mediul ambiant, creat de activitățile umane, care include zgomotul emis de mijloacele de transport, de traficul rutier, feroviar, aerian şi provenit de la amplasamentele unde se desfăşoară activități industriale.

Zgomotul specific este o componentă a zgomotului ambiant care poate fi identificată în mod specific prin mijloace acustice şi poate fi asociată unei surse specifice apropiate sau depărtate (în conformitate cu definiția din SR ISO 1996-1:1995).

---

[1] Conform art. 2 alin. (2) din H.G. nr. 321/2005 privind evaluarea şi gestionarea zgomotului ambiant.
[2] Conform Anexei nr. 1 din H.G. nr. 321/2005 privind evaluarea şi gestionarea zgomotului ambiant.

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Zona liniştită într-o aglomerare este zona delimitată de către autoritățile competente, care nu este expusă unei valori a indicatorului L_{zsn} sau a vreunui alt indicator de zgomot, mai mare decât valoarea-limită în vigoare, indiferent de sursa de zgomot.

Aglomerarea este o parte a unui teritoriu cu o populație al cărei număr depăşeşte 100.000 de locuitori şi cu o densitate a populației necesară îndeplinirii condițiilor de zonă urbană.

Aeroportul mare este aeroportul civil având mai mult de 50.000 de mişcări pe an (o mişcare însemnând o decolare sau o aterizare), cu excepția celor executate exclusiv pentru antrenament cu aeronave uşoare.

Cale ferată principală este o cale ferată cu un trafic mai mare de 30.000 de treceri ale trenurilor anual.

Drum principal este drumul de interes internațional, național sau județean cu un trafic mai mare de 3 milioane de treceri ale vehiculelor anual.

Public este considerat a fi una sau mai multe persoane fizice ori juridice, inclusiv asociațiile sau fundațiile, în conformitate cu legislația în vigoare.

Zona liniştită în spațiu deschis este o zonă delimitată de către autoritățile competente, care nu este expusă la zgomotul provenit din trafic, industrie sau activități recreative.

Cartarea zgomotului constă în prezentarea datelor privind situația existentă sau prognozată referitoare la zgomot în funcție de un indicator de zgomot, care evidențiază depăşirile valorilor-limită în vigoare, numărul persoanelor afectate sau numărul de locuințe expuse la anumite valori ale unui indicator de zgomot pentru o anumită zonă.

Harta strategică a emisiei de zgomot este o hartă strategică de zgomot realizată pentru o perioadă de referință stabilită, care înfățişează imisia provenită de la diferite surse de zgomot specifice pentru o zonă prestabilită, utilizând intervale de valori de 5 dB(A) ale unui indicator de zgomot şi reprezentarea acestora cu ajutorul culorilor în conformitate cu tabelul nr. 1 din SR ISO 1996-2:1995.

Harta strategică de zgomot este o hartă întocmită pentru evaluarea globală a expunerii la zgomot dintr-o zonă dată, cauzat de surse diferite de zgomot, sau pentru a stabili previziuni generale pentru o astfel de zonă.

Disconfortul este considerat a fi gradul de afectare al comunității din cauza zgomotului, care se determină prin intermediul anchetelor de teren.

Efectele dăunătoare sunt efectele negative asupra sănătății umane.

Evaluarea este orice metodă utilizată pentru calcularea, estimarea, prognozarea sau măsurarea valorii unui indicator de zgomot sau a efectelor dăunătoare asociate acesteia.

Indicatorul de zgomot este un parametru fizic pentru descrierea zgomotului ambiant, care are legătură cu un efect dăunător[1].

L_{noapte} (indicator de zgomot pentru perioada de noapte) este indicator de zgomot asociat tulburării somnului din perioada de noapte[2].

---

[1] Se ia în calcul un an reprezentativ în ceea ce priveşte emisia de zgomot şi un an mediu în privința condițiilor meteorologice.

[2] L_{noapte} este nivelul acustic mediu ponderat (A) în interval lung de timp, conform definiției din SR ISO 1996-2:1995, determinat pentru totalul perioadelor de noapte dintr-un an. Perioada de noapte are 8 ore, iar intervalele orare sunt 23,00-7,00, ora locală.

$L_{seară}$ (indicator de zgomot pentru perioada de seară) este indicator de zgomot asociat disconfortului din perioada de seară[1].

L_{zi} (indicator de zgomot pentru perioada de zi) este indicator de zgomot asociat disconfortului din perioada de zi[2].

L_{zsn} (indicator de zgomot pentru zi-seară-noapte) este indicator de zgomot asociat disconfortului general.

Planificarea acustică reprezintă gestionarea zgomotului în perspectivă prin planificarea măsurilor de: amenajare a teritoriului, ingineria transporturilor, planificare a traficului, reducerea acestuia prin măsuri de izolație fonică și de control al surselor de zgomot.

Planurile de acțiune sunt planuri destinate gestionării problemelor și efectelor cauzate de zgomot, incluzând măsuri de diminuare, dacă este necesar.

Relația doză-efect reprezintă legătura dintre valoarea unui indicator de zgomot și un efect dăunător.

Valoarea-limită este o valoare a indicatorilor L_{zsn} sau L_{noapte} și, unde este cazul, a indicatorilor L_{zsn} sau $L_{seară}$, a cărei depășire determină aplicarea de către autoritățile competente a măsurilor de reducere a nivelurilor de zgomot; valorile-limită pot fi diferite în funcție de:

a) tipul zgomotului ambiant – zgomot de trafic rutier, feroviar sau aeroportuar, zgomot industrial și alte asemenea;

b) mediul ambiant diferit și sensibilitate diferită la zgomot a populației;

c) situațiile existente și situațiile noi, acolo unde intervine o schimbare a situației cu privire la sursa de zgomot sau de utilizare a mediului ambiant.

4. Autorități cu atribuții în domeniul evaluării și gestionării zgomotului

6. În scopul reducerii zgomotului și protejării populației împotriva acestuia, legiuitorul a stabilit acțiunile specifice care trebuie întreprinse, să se desfășoare în mod centralizat și unitar, pe întreg teritoriul țării. Pentru realizarea acestui scop, legiuitorul a stabilit în sarcina autorităților publice centrale ale statului o serie de **responsabilități**.

6.1. Astfel, **Ministerul Mediului** are următoarele responsabilități:

a) actualizează Ghidul privind metodele interimare de calcul al indicatorilor de zgomot pentru zgomotul produs de activitățile din zonele industriale, de traficul rutier, feroviar și aerian din vecinătatea aeroporturilor, aprobat prin Ordinul ministrului mediului și gospodăririi apelor nr. 678/2006, al Ordinului ministrului transporturilor, construcțiilor și turismului nr. 1.344/2006, al Ordinului ministrului sănătății publice nr. 915/2006 și al Ordinului ministrului administrației și internelor nr. 1.397/2006 pentru aprobarea Ghidului privind metodele interimare de calcul al indicatorilor de zgomot pentru zgomotul produs de

[1] $L_{seară}$ este nivelul acustic mediu ponderat (A) în interval lung de timp, conform definiției din SR ISO 1996-2:1995, determinat pentru totalul perioadelor de seară dintr-un an. Perioada de seară are 4 ore, iar intervalele orare sunt 19,00-23,00, ora locală.

[2] L_{zi} este nivelul acustic mediu ponderat (A) în interval lung de timp, conform definiției din SR ISO 1996-2:1995, determinat pentru totalul perioadelor de zi dintr-un an. Perioada de zi are 12 ore, iar intervalele orare sunt 07,00-19,00, ora locală.

activitățile din zonele industriale, de traficul rutier, feroviar și aerian din vecinătatea aeroporturilor, în baza unor studii de specialitate realizate în acest domeniu și/sau a ghidurilor și liniilor directoare emise de Comisia Europeană;

b) elaborează și actualizează Ghidul privind adoptarea valorilor-limită și modul de aplicare a acestora atunci când se elaborează planurile de acțiune, pentru indicatorii L_{zsn} și L_{noapte} și, dacă este cazul, separat, pentru indicatorii L_{zi} și $L_{seară}$, în cazul zgomotului produs de traficul rutier pe drumurile principale și în aglomerări, traficul feroviar pe căile ferate principale și în aglomerări, traficul aerian pe aeroporturile mari și/sau urbane și pentru zgomotul produs în zonele din aglomerări unde se desfășoară activități industriale dintre cele prevăzute în Anexa nr. 1 la Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 152/2005, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 84/2006, cu modificările și completările ulterioare, care se aprobă prin ordin comun al conducătorului autorității publice centrale pentru protecția mediului, al conducătorului autorității publice centrale pentru sănătate, al conducătorului autorității publice centrale pentru transporturi și infrastructură și al conducătorului autorității publice centrale pentru administrație și interne;

c) elaborează și actualizează Ghidul cu privire la măsurile care se pot lua în cadrul planurilor de acțiune în vederea gestionării și reducerii valorilor indicatorilor L_{zsn}, L_{noapte} și L_{zi} și $L_{seară}$, după caz, care se aprobă prin ordin al conducătorului autorității publice centrale pentru protecția mediului și în baza unor studii de specialitate realizate în acest domeniu și/sau a ghidurilor și liniilor directoare emise de Comisia Europeană, în termen de 90 de zile de la emiterea acestora;

d) elaborează și actualizează Ghidul de realizare, analizare și evaluare a hărților strategice de zgomot, care se aprobă prin ordin al conducătorului autorității publice centrale pentru protecția mediului;

e) elaborează și actualizează componența comisiilor de analiză și evaluare a hărților de zgomot, precum și a regulamentului de organizare și funcționare a acestora, care se aprobă prin ordin comun al conducătorului autorității publice centrale pentru protecția mediului și al conducătorului autorității publice centrale pentru sănătate;

f) transmite Comisiei Europene, nu mai târziu de 30 iunie 2015 și ulterior la fiecare 5 ani, conform formatului de raportare stabilit de către aceasta, un raport cu privire la aglomerările cu o populație mai mare de 250.000 de locuitori, drumurile principale cu un trafic mai mare de 6.000.000 de treceri de vehicule pe an, căile ferate principale cu un trafic mai mare de 60.000 de treceri de trenuri pe an și aeroporturile mari, existente în România;

g) transmite Comisiei Europene, conform formatului de raportare stabilit de către aceasta, un raport care cuprinde informații cu privire la autoritățile responsabile cu elaborarea, evaluarea, colectarea și aprobarea hărților strategice de zgomot și a planurilor de acțiune, ori de câte ori intervine o schimbare cu privire la identitatea și numărul acestor autorități și asigură informarea publică cu privire la aceste informații;

h) actualizează și transmite Comisiei Europene, conform formatului de raportare stabilit de către aceasta, raportul care cuprinde informații cu privire la valorile-limită în vigoare sau în pregătire pe teritoriul României, pentru indicatorii L_{zsn} și L_{noapte} și, dacă este cazul, pentru indicatorii L_{zi} și $L_{seară}$, pentru zgomotul produs de traficul rutier pe drumurile principale și în aglomerări, traficul feroviar pe căile ferate principale și în aglomerări, traficul aerian pe aeroporturile mari și/sau urbane și pentru zgomotul produs în zonele din aglomerări unde se desfășoară activități industriale conform Ordonanței de urgență a

Guvernului nr. 152/2005, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 84/2006, cu modificările și completările ulterioare, împreună cu explicarea implementării acestor valori-limită, ori de câte ori este necesar;

i) transmite Comisiei Europene, conform formatului de raportare stabilit de către aceasta, un raport care cuprinde informațiile cu privire la hărțile strategice de zgomot și datele aferente acestora, pentru toate aglomerările cu o populație mai mare de 250.000 de locuitori, drumurile principale cu un trafic mai mare de 6.000.000 de treceri de vehicule pe an, căile ferate principale cu un trafic mai mare de 60.000 de treceri de trenuri pe an și aeroporturile mari, până la data de 30 decembrie 2007; după această dată raportul se transmite o dată la 5 ani;

j) transmite Comisiei Europene, conform formatului de raportare stabilit de către aceasta, un raport cu privire la toate aglomerările, drumurile principale și căile ferate principale existente în România, până la data de 31 decembrie 2008;

k) transmite Comisiei Europene, conform formatului de raportare stabilit de către aceasta, un raport care cuprinde informațiile cu privire la planurile de acțiune pentru toate aglomerările cu o populație mai mare de 250.000 de locuitori, drumurile principale cu un trafic mai mare de 6.000.000 de treceri de vehicule pe an, căile ferate principale cu un trafic mai mare de 60.000 de treceri de trenuri pe an și aeroporturile mari și criterii utilizate la realizarea planurilor de acțiune, până la data de 18 ianuarie 2009; după această dată raportul se transmite o dată la 5 ani;

l) transmite Comisiei Europene, conform formatului de raportare stabilit de către aceasta, un raport care cuprinde informațiile cu privire la hărțile strategice de zgomot și datele aferente acestora, pentru toate aglomerările, drumurile principale și căile ferate principale, până la data de 31 decembrie 2012; după această dată raportul se transmite o dată la 5 ani;

m) transmite Comisiei Europene, conform formatului de raportare stabilit de către aceasta, un raport cu privire la planurile de acțiune pentru toate aglomerările, drumurile principale și căile ferate principale și criterii utilizate la realizarea planurilor de acțiune, până la data de 18 ianuarie 2014; după această dată raportul se transmite o dată la 5 ani;

n) asigură dotarea cu tehnică de calcul, software de cartare a zgomotului, software GIS, funcționare în rețea intranet și instruirea aferentă, a autorității publice centrale pentru protecția mediului, a agenției naționale pentru protecția mediului și a agențiilor regionale pentru protecția mediului;

o) asigură organizarea unei baze de date în domeniul gestionării zgomotului cu funcționare în rețea intranet, pentru toate autoritățile publice pentru protecția mediului, în domeniul lor de activitate.

p) elaborează și actualizează componența comisiilor de analizare și evaluare a ahărților de zgomot și a planurilor de acțiune, precum și regulamentul de organizare și funcționare a acestora, care se aprobă prin ordin al conducătorului autorității publice centrale pentru protecția mediului;

q) transmite Comisiei Europene, ori de câte ori este cazul, o informare cu privire la alte criterii relevante, în afara valorilor-limită stabilite prin lege, criterii care se pot identifica în vederea stabilirii priorităților atunci când se elaborează planurile de acțiune;

r) elaborează și actualizează Normativul privind stabilirea criteriilor de aplicare a măsurilor de gestionare și reducere a zgomotului, ținând seama de destinația clădirilor și de

intensitatea traficului rutier, feroviar sau aeroportuar, precum şi de amplasamentele industriale care se găsesc în interiorul aglomerărilor, în scopul punerii în aplicare a acţiunilor de reducere a zgomotului care se aprobă prin ordin al conducătorului autorităţii publice centrale pentru protecţia mediului, al conducătorului autorităţii publice centrale pentru dezvoltare regională şi turism, al conducătorului autorităţii publice centrale pentru sănătate publică şi al conducătorului autorităţii publice centrale pentru transporturi şi infrastructură[1].

6.2. Agenţia Naţională pentru Protecţia Mediului are următoarele responsabilităţi în domeniul gestionării zgomotului:

a) centralizează, la nivel naţional, toate măsurile de gestionare şi reducere a zgomotului, care sunt conţinute în planurile de acţiune, şi urmăreşte stadiul implementării acestora ţinând seama de termenele precizate în acest sens în planurile de acţiune;

b) asigură participarea unui reprezentant al autorităţilor judeţene sau naţionale pentru protecţia mediului, în calitate de observator, la procedurile de participare şi consultare a publicului în scopul gestionării cât mai eficiente a zgomotului;

c) centralizează, la nivel naţional, toate hărţile strategice de zgomot şi datele obţinute în procesul de realizare a cartării zgomotului;

d) asigură, la nivel naţional, gestionarea datelor obţinute din procesul de realizare a cartării zgomotului şi a hărţilor strategice de zgomot;

e) asigură funcţionarea comisiilor de evaluare a hărţilor de zgomot şi de stabilire a planurilor de acţiune;

f) implică şi sprijină în mod activ agenţiile judeţene pentru protecţia mediului din subordine, în stabilirea unei colaborări şi conlucrări cu autorităţile administraţiei publice locale, în procesul de cartare a zgomotului şi de elaborare a hărţilor strategice de zgomot şi a planurilor de acţiune, încă din fazele de iniţiere ale acestora;

g) elaborează tematici pentru instruirea personalului agenţiilor pentru protecţia mediului din subordine, în domeniul cartării de zgomot, verificării datelor utilizate la realizarea hărţilor strategice de zgomot şi evaluării rezultatelor cartării de zgomot;

h) centralizează, la nivel naţional, toate datele conţinute în planurile de acţiune şi pune la dispoziţia autorităţii publice centrale pentru protecţia mediului, în formatul solicitat, toate aceste date, în vederea raportării către Comisia Europeană;

i) asigură, la nivel naţional, gestionarea datelor şi informaţiilor conţinute în planurile de acţiune, în coordonarea autorităţii publice centrale pentru protecţia mediului;

j) coordonează activitatea agenţiilor judeţene pentru protecţia mediului în domeniul gestionării rezultatelor cartării strategice de zgomot şi acordă suportul necesar organizării comisiilor de analiză a hărţilor de zgomot şi a planurilor de acţiune pentru reducerea zgomotului;

k) elaborează regulamentul de organizare şi funcţionare a acestor comisii şi îl transmite spre aprobare autorităţii publice centrale pentru protecţia mediului[2].

6.3. Agenţiile regionale pentru protecţia mediului au următoarele responsabilităţi:

a) solicită informaţii trimestrial de la autorităţile administraţiei publice locale cu privire la stadiul realizării obligaţiilor ce le revin din aplicarea prevederilor H.G. nr. 321/2005;

[1] Conform art. 7 alin. (3) din H.G. nr. 321/2005 privind evaluarea şi gestionarea zgomotului ambiant.
[2] Conform art. 7 alin. (2) din H.G. nr. 321/2005 privind evaluarea şi gestionarea zgomotului ambiant.

b) asigură trimiterea unui reprezentant, în calitate de observator, la acțiunea de desfășurare a consultării publice;

c) asigură, la nivel județean și la nivelul municipiului București, gestionarea datelor obținute în procesul de realizare a cartării zgomotului și a hărților strategice de zgomot, pentru aglomerările, drumurile județene, aeroporturile și porturile;

d) informează trimestrial Agenția Națională pentru Protecția Mediului cu privire la stadiul realizării cartării zgomotului și a hărților strategice de zgomot, precum și cu privire la stadiul realizării planurilor de acțiune, pentru aglomerările, drumurile județene, aeroporturile și porturile;

e) transmit autorității publice centrale pentru protecția mediului și Agenției Naționale pentru Protecția Mediului, în format electronic, toată documentația primită de la cei ce au responsabilități în domeniul gestionării zgomotului;

f) solicită autorităților administrației publice locale și operatorilor economici, care administrează aglomerări, drumurile județene, aeroporturile și porturile, furnizarea, dacă este cazul, a unor date suplimentare față de cele ce trebuie predate potrivit legii;

g) transmit autorităților administrației publice locale, care administrează aglomerările de populație, lista cu toate amplasamentele instalațiilor industriale care se află în interiorul acestor aglomerări și care desfășoară activități industriale conform Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 152/2005, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 84/2006, cu modificările și completările ulterioare, precum și toate datele și informațiile cu privire la sursele de zgomot identificate în interiorul acestor amplasamente cu ocazia realizării evaluării de mediu, precum și cele conținute în autorizația integrată de mediu[1].

5. Evaluarea zgomotului

7. **Autoritățile administrației publice locale** sunt însărcinate prin lege cu realizarea cartării zgomotului și elaborarea hărților strategice de zgomot și a planurilor de acțiune pentru aglomerările și drumurile principale aflate în administrarea lor, cu respectarea termenelor legale[2], precum și cu implementarea măsurilor de reducere și gestionare a zgomotului cu respectarea termenelor care se menționează în acest sens în planurile de acțiune[3].

De asemenea, **unitățile aflate sub autoritatea Ministerului Transporturilor**, care au în administrare infrastructuri rutiere, feroviare, aeroportuare și portuare, trebuie să realizeze cartarea zgomotului și să elaboreze hărțile strategice de zgomot, dar și planurile de acțiune pentru drumurile principale din interiorul și din exteriorul aglomerărilor, căile ferate principale din interiorul și din exteriorul aglomerărilor și căile ferate din interiorul aglomerărilor, aeroporturile mari, aeroporturile civile urbane din interiorul aglomerărilor și porturile din interiorul aglomerărilor, aflate în administrarea lor și să implementeze măsurile de reducere și gestionare a zgomotului, cu respectarea termenelor care se menționează în acest sens în planurile de acțiune[4].

---

[1] Conform art. 7 alin. (1) din H.G. nr. 321/2005 privind evaluarea și gestionarea zgomotului ambiant.

[2] Conform H.G. nr. 321/2005, republicată, hărțile strategice de zgomot și planurile de acțiune se actualizează la fiecare 5 ani.

[3] Conform art. 4 alin. (1) din H.G. nr. 321/2005 privind evaluarea și gestionarea zgomotului ambiant.

[4] Conform art. 4 alin. (3) din H.G. nr. 321/2005 privind evaluarea și gestionarea zgomotului ambiant.

Operatorii economici care desfăşoară activităţi ce intră sub incidenţa Legii nr. 278/2013 privind emisiile industriale, precum şi autorităţile administraţiei publice centrale sau alte instituţii ale statului care deţin sau au competenţa legală de gestionare a unor date care sunt necesare în procesul de cartare a zgomotului ambiant au următoarele obligaţii:

a) de a pune aceste date, cu titlu gratuit, potrivit legii, la dispoziţia autorităţilor administraţiei publice locale, a agenţiilor regionale pentru protecţia mediului şi a operatorilor economici interesaţi;

b) de a permite accesul, în interiorul amplasamentelor industriale, a reprezentanţilor autorităţilor administraţiei publice locale, în vederea efectuării măsurătorilor acustice care se realizează potrivit legii.

Autorităţile administraţiei publice locale şi agenţiile regionale pentru protecţia mediului au obligaţia de a face schimb de date necesare în procesul de cartare a zgomotului ambiant[1].

8. O hartă strategică de zgomot este o reprezentare a informaţiilor referitoare la unul dintre următoarele aspecte:

a) starea existentă, anterioară sau viitoare a zgomotului în funcţie de un indicator de zgomot;

b) depăşirea unei valori-limită;

c) estimarea într-o anumită zonă a numărului de locuinţe, şcoli şi spitale care sunt expuse la anumite valori ale unui indicator de zgomot;

d) estimarea numărului de persoane stabilite într-o zonă expusă la zgomot[2].

8.1. Hărţile strategice de zgomot pentru aglomerări trebuie să pună accent pe **zgomotul emis de:**

a) traficul rutier;

b) traficul feroviar;

c) aeroporturi;

d) zonele industriale, inclusiv porturi[3].

8.2. Cartarea strategică de zgomot se utilizează pentru următoarele **scopuri:**

a) obţinerea de date care să fie trimise Comisiei Europene;

b) ca o sursă de informaţii pentru cetăţeni;

c) ca bază pentru elaborarea planurilor de acţiune.

Pentru fiecare dintre aceste aspecte este necesară realizarea unor hărţi strategice de zgomot diferite.

8.3. Hărţile strategice de zgomot pot fi prezentate publicului **sub formă** de:

a) grafice;

b) date numerice organizate în tabele;

c) date numerice în format electronic[4].

---

[1] Conform art. 4 alin. (18) din H.G. nr. 321/2005 privind evaluarea şi gestionarea zgomotului ambiant.

[2] Conform Anexei nr. 5 pct. 1 din H.G. nr. 321/2005 privind evaluarea şi gestionarea zgomotului ambiant.

[3] Conform Anexei nr. 5 pct. 3 din H.G. nr. 321/2005 privind evaluarea şi gestionarea zgomotului ambiant.

[4] Conform Anexei nr. 5 pct. 2 din H.G. nr. 321/2005 privind evaluarea şi gestionarea zgomotului ambiant.

9. Autoritățile administrației publice şi operatorii economici care au în responsabilitate realizarea hărților strategice de zgomot şi planurile de acțiune[1] au obligația de a transmite către autoritățile pentru protecția mediului, din 5 în 5 ani, toate documente stabilite prin lege. De asemenea, ele au obligația de a pune la dispoziția autorităților pentru protecția mediului, la solicitarea acestora, toate datele utilizate[2] la elaborarea acestora.

Realizarea cartării strategice de zgomot din zona de frontieră se face prin cooperare cu autoritățile competente din statele vecine.

10. Autoritățile administrației publice şi operatorii economici care au în responsabilitate realizarea hărților strategice de zgomot au obligația de a transmite autorităților pentru protecția mediului următoarele **documente:**

a) fiecare hartă strategică de zgomot care arată situația anului calendaristic precedent, pe suport electronic în format .shp;

b) un raport care să menționeze datele de intrare utilizate în procesul de cartare a zgomotului în vederea realizării hărților strategice de zgomot, precum şi calitatea, acuratețea, modul de utilizare şi sursa acestora, pe format hârtie şi pe suport electronic în format .doc;

c) un raport care să conțină toate datele obținute în urma realizării fiecărei hărți strategice de zgomot şi prezentate pe format hârtie şi pe suport electronic în format .doc;

d) un raport care să conțină o prezentare a evaluării rezultatelor obținute prin cartarea de zgomot pentru fiecare hartă strategică de zgomot în parte, pe format hârtie şi pe suport electronic în format .doc.

11. După realizarea hărților strategice de zgomot şi în baza datelor arătate de acestea, autoritățile administrației publice locale împreună cu agențiile regionale pentru protecția mediului stabilesc **zonele liniştite într-o aglomerare.** Ele au obligația de a pune la dispoziția publicului datele conținute în hărțile strategice de zgomot şi în planurile de acțiune[3].

---

[1] Hărțile strategice de zgomot care arată situația anului calendaristic precedent se pun la dispoziția agențiilor regionale pentru protecția mediului, astfel:

a) până la data de 30 iunie 2007, pentru aglomerările cu mai mult de 250.000 de locuitori, drumurile principale cu un trafic mai mare de 6.000.000 de treceri de vehicule/an, căile ferate principale cu un trafic mai mare de 60.000 de treceri de trenuri/an şi aeroporturile mari;

b) până la data de 30 iunie 2012, pentru toate aglomerările, drumurile principale şi căile ferate principale şi aeroporturile mari.

Planurile de acțiune se pun la dispoziția agențiilor regionale pentru protecția mediului, după cum urmează:

a) până la data de 18 iulie 2008, pentru aglomerările cu mai mult de 250.000 de locuitori, drumurile principale cu un trafic mai mare de 6.000.000 de treceri de vehicule/an, căile ferate principale cu un trafic mai mare de 60.000 de treceri de trenuri/an şi aeroporturile mari;

b) până la data de 18 iulie 2013, pentru toate aglomerările, drumurile principale şi căile ferate principale şi aeroporturile mari.

[2] Potrivit legii, autoritățile administrației publice locale, agențiile pentru protecția mediului şi operatorii economici, la elaborarea hărților strategice de zgomot şi a planurilor de acțiune, au obligația să utilizeze date oficiale cu privire la numărul populației, distribuția populației, date de trafic rutier, feroviar şi aeroportuar, precum şi informațiile prevăzute în autorizațiile integrate de mediu emise operatorilor economici care dețin sau administrează amplasamente industriale în interiorul aglomerărilor şi care desfăşoară activități ce intră sub incidența Legii nr. 278/2013 privind emisiile industriale.

[3] Conform art. 4 alin. (16) din H.G. nr. 321/2005 privind evaluarea şi gestionarea zgomotului ambiant.

12. Aşadar, după cum se poate observa, autorităţile administraţiei publice locale, precum şi operatorii economici mai sus menţionaţi au, în cele din urmă, obligaţia să îndeplinească şi **procedura de participare şi consultare a publicului** la realizarea căreia participă, conform legii, reprezentantul agenţiei regionale pentru protecţia mediului.

13. Înainte ca autoritatea centrală pentru protecţia mediului să realizeze raportarea către Comisia Europeană, **se aprobă**, prin hotărâre a consiliilor judeţene, consiliilor locale sau, după caz, a Consiliului General al Municipiului Bucureşti, următoarele:

a) hărţile strategice de zgomot elaborate pentru aglomerările de populaţie, drumurile judeţene şi aeroporturile prevăzute de lege;

b) planurile de acţiune elaborate pentru aglomerările, drumurile judeţene şi aeroporturile stabilite prin actele normative mai sus menţionate.

De asemenea, înainte ca autoritatea centrală pentru protecţia mediului să realizeze raportarea către Comisia Europeană, este necesar ca toate aceste documente să se aprobe şi prin ordin al conducătorului autorităţii centrale pentru transporturi şi infrastructură[1].

14. Analizarea şi evaluarea hărţilor strategice de zgomot se realizează pe baza **ghidului de realizare, analizare şi evaluare a hărţilor strategice de zgomot** aprobat prin ordin al conducătorului autorităţii publice centrale pentru protecţia mediului şi au drept scop să verifice caracterul complet al datelor necesare realizării raportării la Comisia Europeană.

15. În vederea **analizării şi evaluării fiecărei hărţi strategice de zgomot**, se înfiinţează următoarele **comisii**:

a) câte o comisie în cadrul fiecărei agenţii judeţene pentru protecţia mediului pe raza căreia se află aglomerările de populaţie, formată din reprezentanţi ai acestor agenţii;

b) o comisie în cadrul Agenţiei Naţionale pentru Protecţia Mediului, formată din reprezentanţi ai autorităţii centrale pentru protecţia mediului şi ai acestei agenţii.

Toate procesele-verbale elaborate cu ocazia evaluării realizate de către comisiile mai sus menţionate se transmit către autoritatea centrală pentru protecţia mediului.

Comisia analizează şi evaluează hărţile strategice de zgomot elaborate pentru:

a) aglomerările de populaţie;

b) drumurile judeţene;

c) aeroporturile;

d) porturile.

De asemenea, comisia analizează şi evaluează hărţile strategice de zgomot elaborate pentru:

a) drumurile principale, cu excepţia drumurilor judeţene;

b) căile ferate principale;

c) Aeroportul Internaţional Henri Coandă.

Componenţa comisiilor mai sus menţionate se aprobă prin ordin al conducătorului autorităţii publice centrale pentru protecţia mediului[2].

---

[1] Conform art. 4 alin. (24) din H.G. nr. 321/2005 privind evaluarea şi gestionarea zgomotului ambiant.

[2] Conform art. 5 din H.G. nr. 321/2005 privind evaluarea şi gestionarea zgomotului ambiant.

16. Indicatorii de zgomot utilizați la nivel național,[1] în vederea realizării și revizuirii cartării strategice de zgomot, sunt: L_{zsn} și L_{noapte}. Înainte ca utilizarea metodelor comune de evaluare pentru determinarea valorilor indicatorilor de zgomot L_{zsn} și L_{noapte} să fie obligatorie pentru toate statele membre, indicatorii de zgomot utilizați la nivel național împreună cu datele existente aferente acestora se convertesc în indicatori L_{zsn} și L_{noapte}. Aceste date nu trebuie să fie mai vechi de 3 ani.

În completarea indicatorilor L_{zsn} și L_{noapte} se pot utiliza indicatori suplimentari de zgomot, așa cum sunt cei menționați prin H.G. nr. 321/2005, modificată și republicată.

Pentru planificarea acustică și zonarea zgomotului se pot utiliza alți indicatori decât indicatorii L_{zsn} și L_{noapte}.

Valorile indicatorilor L_{zsn} și L_{noapte} se determină prin intermediul metodelor de evaluare prevăzute în același act normativ.

Efectele dăunătoare pot fi evaluate prin intermediul relațiilor doză-efect.

6. Gestionarea zgomotului

17. În vederea elaborării și implementării **măsurilor de reducere și gestionare** a zgomotului, autoritățile administrației publice și operatorii economici au următoarele **domenii de competență**:

a) autoritățile administrației publice locale, pentru drumurile din interiorul aglomerărilor urbane și pentru drumurile județene prevăzute prin lege;

b) operatorii economici care administrează aeroporturile, pentru aceste aeroporturi;

c) operatorii economici care desfășoară activități ce intră sub incidența Legii nr. 278/2013, în cazul amplasamentelor industriale;

d) Compania Națională de Căi Ferate „CFR" – SA pentru căile ferate din interiorul aglomerărilor indicate prin lege și pentru căile ferate principale care se află în administrarea acesteia;

e) Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România – SA, pentru drumurile principale care se află în administrarea acesteia;

f) Compania Națională „Aeroporturi București" – SA pentru Aeroportul Internațional Henri Coandă și pentru Aeroportul Internațional București Băneasa – Aurel Vlaicu;

g) Compania Națională „Administrația Porturilor Maritime Constanța" – SA pentru portul Constanța și portul Tomis;

h) Compania Națională „Administrația Porturilor Dunării Maritime" – SA Galați pentru portul Docuri, portul Bazinul Nou și portul Mineralier din Galați și pentru portul Harșoia, portul Turcoaia, portul Măcin și portul Gura Arman din Brăila[2].

18. Autoritățile administrației publice și operatorii economici care au în responsabilitate realizarea **planurilor de acțiune**[3] au obligația de a transmite autorităților pentru protecția mediului următoarele:

---

[1] Conform Anexei nr. 2 din H.G. nr. 321/2005 privind evaluarea și gestionarea zgomotului ambiant.

[2] Conform art. 4 alin. (27) din H.G. nr. 321/2005 privind evaluarea și gestionarea zgomotului ambiant.

[3] Până la data de 18 iulie 2008 s-au elaborat planurile de acțiune destinate gestionării zgomotului și efectelor acestuia, incluzând măsuri de reducere a zgomotului, dacă este necesar, iar aceste planuri de acțiune se reevaluează și, dacă este cazul, se revizuiesc atunci când se produc modificări importante care afectează situația existentă privind nivelul zgomotului și cel puțin la fiecare 5 ani de la data elaborării acestora, pentru:

a) planurile de acțiune elaborate potrivit prevederilor H.G. nr. 321/2005, pe format hârtie și pe suport electronic în format .doc;

b) orice altă informație suplimentară solicitată de acestea cu privire la modul de elaborare a planurilor de acțiune și cu privire la conținutul acestora.

Elaborarea planurilor de acțiune din zona de frontieră se realizează prin cooperare cu autoritățile competente din statele vecine.

Planurile de acțiune trebuie să protejeze zonele liniștite din aglomerări împotriva creșterii nivelului de zgomot.

19. La elaborarea propunerilor pentru planurile de acțiune sunt obligatorii:

a) participarea și consultarea eficientă a publicului la elaborarea și reevaluarea planurilor de acțiune, încă din faza de inițiere a acestora;

b) luarea în considerare a rezultatelor obținute;

c) informarea publicului cu privire la deciziile luate;

d) realizarea unui calendar rezonabil al activităților, alocându-se un timp suficient fiecărei etape[1].

20. Un plan de acțiune trebuie să cuprindă cel puțin următoarele **elemente**:

a) descrierea aglomerării, a drumurilor principale, a căilor ferate principale sau a aeroporturilor mari și a altor surse de zgomot luate în considerare;

b) autoritatea sau unitatea responsabilă;

c) cadrul legal;

d) valorile-limită utilizate;

e) sinteza informațiilor obținute prin cartarea zgomotului;

f) o evaluare a numărului de persoane estimate expuse la zgomot, identificarea problemelor și situațiilor care necesită îmbunătățiri;

g) sinteza oficială a consultărilor publice ce au fost organizate;

h) informații privind măsurile de reducere a zgomotului aflate în desfășurare și informații privind proiectele de reducere a zgomotului aflate în pregătire;

i) acțiuni pe care autoritățile competente intenționează să le ia în următorii 5 ani, care să includă măsurile pentru protejarea zonelor liniștite;

j) strategia pe termen lung;

k) informații financiare (dacă sunt disponibile): bugete, evaluarea cost-eficiență, evaluarea cost-profit;

l) prognoze privind evaluarea implementării și a rezultatelor planului de acțiune[2].

Fiecare plan de acțiune trebuie să conțină estimări privind reducerea numărului de persoane afectate (disconfort, tulburarea somnului etc.).

21. Acțiunile pe care intenționează să le întreprindă în domeniul lor de competență autoritățile și operatorii economici care au obligația elaborării planurilor de acțiune și a

---

a) aglomerările având mai mult de 250.000 de locuitori;

b) zonele limitrofe drumurilor principale cu un trafic mai mare de 6.000.000 de treceri de vehicule/an, căilor ferate principale cu un trafic mai mare de 60.000 de treceri de trenuri/an și pentru aeroporturile mari.

[1] Conform art. 11 alin. (8) din H.G. nr. 321/2005 privind evaluarea și gestionarea zgomotului ambiant.

[2] Conform Anexei nr. 6 din H.G. nr. 321/2005 privind evaluarea și gestionarea zgomotului ambiant.

implementării măsurilor de gestionare și reducere a zgomotului conținute de acestea, pot fi, de exemplu:

- planificarea traficului;
- amenajarea teritoriului;
- măsuri tehnice la nivelul surselor de zgomot;
- alegerea surselor mai silențioase;
- măsuri de reducere a transmiterii zgomotului;
- introducerea, după caz, a pârghiilor economice stimulative care să încurajeze diminuarea sau menținerea valorilor nivelurilor de zgomot sub maximele permise.

22. După elaborarea hărților strategice de zgomot și a planurilor de acțiune, acestea se pun la **dispoziția publicului spre informare**, potrivit prevederilor H.G. nr. 878/2005 privind accesul publicului la informația privind mediul, inclusiv prin intermediul tehnologiilor informaționale disponibile.

Această informare trebuie să fie clară, coerentă, accesibilă și însoțită de un rezumat care să evidențieze cele mai importante aspecte[1].

În cazul în care, în vederea desfășurării procedurii de participare și consultare a publicului, există obligația desfășurării unei proceduri similare conform prevederilor existente în alte acte normative care asigură transpunerea în legislația națională a oricăror prevederi legale europene, se poate stabili o procedură comună, în vederea evitării procedurii duble[2].

23. În vederea verificării criteriilor utilizate la elaborarea planurilor de acțiune și a analizării conținutului acestora, se înființează **comisii** prin ordin al conducătorului autorității publice centrale pentru protecția mediului și al conducătorului autorității publice centrale pentru sănătate publică, după cum urmează:

a) la nivelul fiecărei agenții județene pentru protecția mediului, pe raza căreia se află aglomerările prevăzute în tabelul nr. 1 din Anexa nr. 8 din H.G. nr. 321/2005, modificată și republicată, formată din specialiști din cadrul autorității județene pentru protecția mediului și autorității județene de sănătate publică;

b) la nivelul Agenției Naționale pentru Protecția Mediului, formată din specialiști din cadrul autorității centrale pentru protecția mediului, Agenției Naționale pentru Protecția Mediului și autorității centrale de sănătate publică.

Toate procesele-verbale elaborate cu ocazia evaluării realizate de către comisiile mai sus menționate se transmit către autoritatea centrală pentru protecția mediului și către autoritatea centrală pentru sănătate publică.

Comisiile analizează și evaluează planurile de acțiune elaborate pentru:

a) aglomerările de populație stabilite prin lege;

b) drumurile județene;

c) aeroporturi;

d) porturi.

De asemenea, comisia analizează și evaluează planurile de acțiune elaborate pentru:

a) drumurile principale, cu excepția drumurilor județene;

b) căile ferate principale;

c) Aeroportul Internațional Henri Coandă[3].

---

[1] Conform art. 12 din H.G. nr. 321/2005 privind evaluarea și gestionarea zgomotului ambiant.

[2] Conform art. 11 alin. (9) din H.G. nr. 321/2005 privind evaluarea și gestionarea zgomotului ambiant.

[3] Conform art. 6 din H.G. nr. 321/2005 privind evaluarea și gestionarea zgomotului ambiant.

24. **Măsurile de gestionare şi reducere a zgomotului** prevăzute în planurile de acţiune se stabilesc de autorităţile sau operatorii economici, pe domeniul lor de competenţă, dar trebuie să fie adresate cu prioritate situaţiilor identificate prin depăşirea oricărei valori-limită în vigoare şi utilizând alte criterii alese în acest scop şi se aplică celor mai importante zone stabilite în acest mod prin realizarea cartării strategice de zgomot.

7. Aspecte financiare ale gestionării zgomotului

25. Autorităţile administraţiei publice locale trebuie să prevadă în **bugetele proprii** fondurile necesare pentru realizarea cartării zgomotului şi elaborarea hărţilor strategice de zgomot şi a planurilor de acţiune, pentru aglomerările şi drumurile judeţene aflate în administrarea lor, iar operatorii economici care administrează aeroporturile principale, drumurile principale, cu excepţia drumurilor judeţene, căile ferate principale, aeroporturile şi porturile, asigură pentru acestea fondurile necesare pentru realizarea cartării zgomotului şi elaborarea hărţilor strategice de zgomot şi a planurilor de acţiune.

26. Autorităţile administraţiei publice şi operatorii economici care au în responsabilitate realizarea hărţilor strategice de zgomot şi a planurilor de acţiune, precum şi operatorii economici care desfăşoară activităţi potrivit Anexei nr. 1 la Legea nr. 278/2013, pentru amplasamentele industriale aflate în interiorul aglomerărilor prevăzute de lege, pot depune cereri de **finanţare din Fondul pentru mediu**, după cum urmează:

a) pentru programe privind reducerea nivelului de zgomot;

b) pentru studii şi cercetări în domeniul protecţiei mediului privind sarcini derivate din directive europene.

8. Răspunderea juridică

27. În materia gestionării zgomotului şi pentru eficientizarea dispoziţiilor legale incidente, s-a procedat la instituirea unor sancţiuni aplicabile în cazul nerespectării unora dintre obligaţiile legale la care am făcut referire în cuprinsul acestui capitol.

Forma de răspundere juridică este cea contravenţională, iar constatarea contravenţiilor şi aplicarea sancţiunilor se fac de persoanele împuternicite din cadrul Gărzii Naţionale de Mediu[1].

Aşadar, se sancţionează cu amendă de la 30.000 lei la 50.000 lei netransmiterea hărţilor strategice de zgomot şi a rapoartelor până la data de 30 noiembrie 2007 şi apoi la fiecare 5 ani, începând cu această dată.

Se mai sancţionează, dar cu amendă de la 10.000 lei la 20.000 lei, următoarele fapte:

a) nerespectarea, de către autorităţile administraţiei publice locale şi unităţile din structura Ministerului Transporturilor, a obligaţiei de a transmite agenţiilor regionale pentru protecţia mediului hărţile strategice de zgomot şi rapoartele, o dată la 5 ani;

[1] Conform art. 13 din H.G. nr. 321/2005 privind evaluarea şi gestionarea zgomotului ambiant.

b) nerespectarea, de către autoritățile administrației publice locale și unitățile din structura Ministerului Transporturilor, a obligației de a transmite agențiilor regionale pentru protecția mediului planurile de acțiune, o dată la 5 ani;

c) nerespectarea, de către autoritățile administrației publice locale și unitățile din structura Ministerului Transporturilor, a obligației de a permite accesul agențiilor regionale pentru protecția mediului la datele utilizate pentru elaborarea hărților de zgomot, a rapoartelor și a planurilor de acțiune;

d) nerespectarea, de către autoritățile administrației publice locale și unitățile din structura Ministerului Transporturilor, a obligației de a efectua procedura de participare și consultare a publicului.

De asemenea, se sancționează cu amendă de la 15.000 lei la 30.000 lei nerespectarea obligației de a transmite agenției regionale pentru protecția mediului anumite categorii de acte[1] a căror transmitere este obligatorie, conform legii.

Nu în ultimul rând, se sancționează cu amendă de la 20.000 lei la 40.000 lei nerespectarea obligațiilor de a pune la dispoziția agențiilor regionale pentru protecția mediului a unor date și informații, în mod gratuit, ori de a face schimb de informații, de a utiliza date oficiale în fundamentarea hărților de zgomot și a planurilor de acțiune ori de a furniza date și informații în vederea îndeplinirii obligațiilor ce revin României în calitate de stat membru al Uniunii Europene[2].

[1] Conform art. 4 alin. (5), (6), (17) și (21) din H.G.. nr. 321/2005, modificată și republicată.
[2] Conform art. 4 alin. (18)-(20) și (23) din H.G. nr. 321/2005, modificată și republicată.

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Capitolul IV
GESTIONAREA DEŞEURILOR

1. Noţiuni generale despre gestionarea deşeurilor

1. Gestionarea deşeurilor, cunoscută şi ca **managementul deşeurilor**, se referă la educaţia privind colectarea, transportul, tratarea, reciclarea şi depozitarea deşeurilor. De obicei, termenul se referă la materialele rezultate din activităţi umane şi la reducerea efectului lor asupra sănătăţii oamenilor, a mediului sau aspectului unui habitat.

Gestionarea deşeurilor are ca scop şi economisirea unor resurse naturale prin reutilizarea părţilor recuperabile. Deşeurile gestionate pot fi atât solide, cât şi lichide sau gazoase, precum şi cu diverse proprietăţi (de exemplu, radioactive), necesitând metode de tratare specifice fiecăreia.

Încă din 1970 s-a conştientizat opinia că deşeurile constituie o problemă şi că metodele de tratare prin depozitare sau incinerare nu sunt satisfăcătoare. De asemenea, s-a pus problema reciclării materialelor care intră în componenţa acestora. La Conferinţa Naţiunilor Unite pentru Mediu şi Dezvoltare (UNCED) de la Rio de Janeiro din 1992 s-au adoptat politici care au fost introduse pe plan mondial.

În Uniunea Europeană preocupările erau mult mai vechi, primele directive ale Comisiei Europene în problema deşeurilor datând din anul 1975. Campania de conştientizare că cea mai eficientă formă de tratare a deşeurilor este reciclarea lor a avut loc în Europa sub sigla „trei R" (Reducere, Refolosire, Reciclare).

Deşi în România s-au demarat iniţiative de reciclare a deşeurilor încă înainte de 1989, în contextul lipsurilor din acea perioadă acţiunea, fiind impusă de sus în jos, a întâmpinat rezistenţă.

În România, activitatea de gestionare a deşeurilor este fundamentată pe Legea nr. 211/2011, care implementează o serie de directive ale Consiliului Europei. Coordonarea acestei activităţi cade în sarcina Ministerului Mediului şi a Agenţiei Naţionale pentru Protecţia Mediului (ANPM).

Din punct de vedere economic, activitatea de gestionare a deşeurilor în România are o ponderе de 10 miliarde euro.

În prezent, activitatea de reciclare a deşeurilor a fost reluată, dar reuşita politicii de reciclare ţine şi de posibilitatea sortării deşeurilor, care trebuie începută chiar din prima fază, prin colectarea separată a materialelor refolosibile.

2. Conform cerinţelor legislaţiei Uniunii Europene în domeniu, **documentele strategice naţionale de gestionare a deşeurilor** cuprind două componente principale, şi anume:

a) **strategia de gestionare a deşeurilor** – este cadrul care stabileşte obiectivele României în domeniul gestionării deşeurilor;

b) **planul naţional de gestionare a deşeurilor**, care reprezintă planul de implementare a strategiei şi conţine detalii referitoare la acţiunile ce trebuie întreprinse pentru îndeplinirea

obiectivelor strategice, la modul de desfășurare a acestor acțiuni, inclusiv termene și responsabilități.

Planul Național de Gestionare a Deșeurilor (PNGD), elaborat de Ministerul Mediului și al Gospodăririi Apelor, se aprobă prin hotărâre de Guvern și se revizuiește o dată la 5 ani, elaborarea sa având ca scop crearea cadrului necesar dezvoltării și implementării unui sistem integrat de gestionare a deșeurilor, eficent atât din punct de vedere economic, cât și ecologic[1].

Strategia Națională de Gestionare a Deșeurilor (SNGD) este elaborată de către același minister și în același scop deținut de Planul Național de Gestionare a Deșeurilor, pentru perioada 2013-2020, urmând a fi revizuită periodic pentru conformitatea sa cu progresul tehnic și cu cerințele de protecție a mediului. Aceasta se aprobă prin hotărâre de Guvern și se revizuiește periodic[2].

3. Trebuie menționat că Planul național se aplică tuturor tipurilor de deșeuri[3], mai puțin următoarelor tipuri de deșeuri:

- deșeurile radioactive;
- roci și deponii, precum și depozite de resurse minerale ce sunt rezultate de la foraje, din prospecțiuni geologice și operațiuni de exploatare subterană a bogățiilor subsolului;
- carcasele de animale și dejecțiile alimentare;
- efluenții gazoși emiși de atmosferă;
- deșeurile de explozibili expirați.

4. Gestionarea deșeurilor cuprinde activitățile de colectare, transport, tratare, valorificare și eliminare a deșeurilor, iar responsabilitatea pentru activitățile de gestionare a deșeurilor revine generatorilor acestora, în conformitate cu principiul „poluatorul plătește", sau, după caz, producătorilor, în conformitate cu principiul „responsabilitatea producătorului".

Organizarea activității de gestionare a deșeurilor de producție este obligația generatorului, unitățile economice realizând aceste activități cu mijloace proprii sau prin contractarea serviciilor unor firme specializate. La momentul actual, există foarte puține firme care au ca domeniu de activitate gestionarea deșeurilor de producție, iar serviciile pe care le oferă acestea sunt limitate atât în ceea ce privește tipurile de deșeuri, cât și capacitățile de lucru.

Începând cu anul 1995, colectarea și procesarea informațiilor referitoare la tipurile și cantitățile de deșeuri s-a făcut în conformitate cu cerințele europene de clasificare (Catalogul European al Deșeurilor, înlocuit în anul 2002 cu Lista cuprinzând deșeurile, inclusiv deșeurile periculoase) și de raportare la EUROSTAT și la Agenția Europeană de Mediu (prin rețeaua EIONET)[4].

---

[1] Planul Național de Gestionare a Deșeurilor, p. 1.
[2] Strategia Națională de Gestionare a Deșeurilor, p. 1.
[3] Solide și lichide, fie ele deșeuri municipale, nămoluri de la stațiile de epurare a apelor uzate orășenești, deșeuri din construcții și demolări, deșeuri de producție nepericuloase și periculoase.
[4] Strategia Națională de Gestionare a Deșeurilor, p. 10.

5. **Organizarea activităților de colectare, transport şi eliminare a deşeurilor municipale** este una dintre obligațiile administrațiilor publice locale. În mediul urban, gestionarea deşeurilor municipale este realizată în mod organizat, prin intermediul serviciilor proprii specializate ale primăriilor sau al firmelor de salubritate. Acestea lucrează pe bază de contract cu generatorii individuali, dar acest sistem acoperă numai 95% din totalul generatorilor de deşeuri municipale din mediul urban, iar în mediul rural, în general, nu există servicii organizate pentru gestionarea deşeurilor, transportul la locurile de depozitare fiind făcut în mod individual de către generatori. Sunt deservite de servicii organizate pentru gestionarea deşeurilor numai o mică parte din localitățile rurale şi în special numai acele localități rurale aflate în proxima vecinătate a centrelor urbane.

2. Categorii de deşeuri

6. Într-o încercare de **clasificare a deşeurilor** după criteriul provenienței, pot fi deosebite următoarele tipuri de deşeuri:

A. Deşeuri municipale şi asimilabile, care sunt deşeuri generate în mediul urban şi rural. Acestea sunt grupate în:

A1 – Deşeuri menajere, provenite din activitatea casnică, magazine, hoteluri, restaurante, instituții publice.

A2 – Deşeuri stradale, specifice fluxurilor stradale (hârtii, mase plastice, frunze, praf).

A3 – Deşeuri din construcții şi demolări, provenite din activitatea de construcții şi modernizarea şi întreținerea străzilor.

A4 – Nămol orăşenesc, rezultat din stațiile de tratare a apelor uzate şi menajere.

B. Deşeuri sanitare, provenite din spitale, dispensare şi cabinete medicale.

C. Deşeuri de producție, rezultate din procesele tehnologice industriale sau agricole.

C1. **Deşeuri industriale stocabile**, pe care normele europene le clasifică în:

Clasa 1. Deşeuri industriale periculoase, dar netoxice – de exemplu, azbest.

Clasa 2. Deşeuri industriale nepericuloase şi netoxice.

Clasa 3. Deşeuri inerte – de exemplu, cele provenite din construcții.

Clasa 4. Deşeuri toxice – de exemplu, cele medicale, radioactive.

Clasa 5. Deşeuri industriale produse în cantități foarte mari – de exemplu, cenuşile produse de termocentralele care funcționează pe cărbune.

C2. **Deşeuri agro-zootehnice**, provenite din agricultură şi, în special, din zootehnie.

C3. **Deşeuri speciale**, categorie în care intră explozibilii şi substanțele radioactive.

7. Conform SNGD, **deşeurile se clasifică** astfel:

a) deşeuri municipale şi asimilabile: totalitatea deşeurilor generate, în mediul urban şi în mediul rural, din gospodării, instituții, unități comerciale şi prestatoare de servicii (deşeuri menajere), deşeuri stradale colectate din spații publice, străzi, parcuri, spații verzi;

b) deşeuri din construcții şi demolări;

c) nămoluri de la epurarea apelor uzate orăşeneşti;

d) deşeuri de producție: totalitatea deşeurilor generate din activitățile industriale;

e) deşeuri generate din activități medicale: sunt deşeurile generate în spitale, policlinici, cabinete medicale.

Conform Strategiei Naționale, categoria **deșeurilor municipale** include:
- deșeuri menajere generate în gospodăriile populației;
- deșeuri de tip menajer generate în unități economico-sociale;
- deșeuri din comerț;
- deșeuri stradale;
- deșeuri din parcuri și grădini;
- nămoluri de la epurarea apelor uzate orășenești;
- deșeuri din construcții și demolări.

La rândul lor, **deșeurile de producție** pot fi:
- deșeuri de productie nepericuloase[1];
- deșeuri de productie periculoase[2];

De asemenea, deșeurile medicale se împart în:
- deșeuri medicale periculoase, care sunt cele infecțioase, înțepătoare-tăietoare, organe anatomo-patologice, deșeurile provenite de la secțiile de boli infecțioase etc.
- alte deșeuri exclusiv cele menționate mai sus, care intră în categoria *deșeuri asimilabile*.

8. Definirea unor categorii de deșeuri

Deșeurile menajere sunt acele deșeuri provenite din activități casnice sau asimilabile cu acestea, colectate în amestec sau selectiv, dar și cele asimilabile cu acestea (care prezintă compoziție si proprietăți similare) generate în instituții, industrie, comerț, sectorul public sau administrativ.

Deșeurile municipale sunt deșeurile menajere, deșeuri voluminoase colectate separat și deșeuri rezultate de la curățirea spațiilor publice (deșeuri din parcuri, din piețe, deșeuri stradale).

Namolul orășenesc este namolul rezidual de la instalațiile de tratare a apelor uzate care tratează apele uzate urbane și menajere și namolul rezidual de la fosele septice și alte instalații similare de tratare a apelor menajere.

---

[1] Există câteva **principii** care stau la baza activității de gestionare a deșeurilor periculoase, principii prevăzute în PNGD și care sunt următoarele:
a) responsabilitatea gestionării deșeurilor periculoase;
b) obiectivele gestionării deșeurilor periculoase;
c) tehnologiile pentru gestionarea deșeurilor periculoase;
d) implementarea directivelor UE;
e) aplicarea legilor;
f) creșterea conștientizării;
g) furnizarea fondurilor pentru retehnologizare industrială și îmbunătățirea calității mediului;
h) reforma politicilor.

[2] În Planul Național de Gestionare a Deșeurilor se specifică faptul că, din totalul cantității de deșeuri de producție generate, deșeurile nepericuloase reprezintă peste 95%.
Sunt considerate a fi **deșeuri de producție nepericuloase** următoarele tipuri de deșeuri:
- deșeuri metalice feroase;
- deseuri metalice neferoase;
- deșeuri de sticlă;
- deșeuri de hârtie și carton;
- deșeuri de plastic.

CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Deşeuri din construcţii şi demolări[1] sunt deşeurile rezultate din activităţi precum construcţia clădirilor şi infrastructurii civile, demolarea totală sau parţială a clădirilor şi infrastructurii civile, modernizarea şi întreţinerea străzilor.

Deşeurile biodegradabile sunt atât deşeurile de la populaţie şi din activităţi comerciale care suferă descompunere anaerobă sau aerobă, cât şi deşeurile alimentare şi vegetale, hârtia şi cartonul (de calitate joasă). Deşi hârtia şi cartonul fac parte din grupa deşeurilor biodegradabile, este indicată reciclarea şi recuperarea acestora, mai ales în cazul unei calităţi ridicate, pentru atingerea obiectivelor propuse pentru reciclarea şi recuperarea materialelor reciclabile.

Deşeurile periculoase sunt orice deşeuri care prezintă una sau mai multe dintre proprietăţile periculoase prevăzute de lege.

3. Alte precizări conceptuale

9. Legislaţia specifică gestionării deşeurilor procedează la definirea unor termeni pentru a asigura o cât mai bună înţelegere şi aplicare a ei de către toate autorităţile şi persoanele fizice sau juridice care desfăşoară activităţi producătoare de deşeuri a căror gestionare se impune ca necesară. În cele ce urmează le vom reda pe cele mai importante:

➢ **audit de deşeuri** – o evaluare sistematică, documentată, periodică şi obiectivă a performanţei sistemului de management şi a proceselor de gestiune a deşeurilor cu scopul de a facilita controlul managementului deşeurilor şi al valorificării deşeurilor generate, precum şi de a evalua respectarea politicii de mediu, inclusiv realizarea obiectivelor, performanţa întreprinderii referitoare la prevenirea şi reducerea producerii de deşeuri din propria activitate şi performanţa întreprinderii referitoare la reducerea nocivităţii deşeurilor;

➢ **biodeşeuri** – deşeuri biodegradabile provenite din grădini şi parcuri, deşeurile alimentare sau cele provenite din bucătăriile gospodăriilor private, restaurantelor, firmelor de catering ori din unităţi comerciale de vânzare cu amănuntul şi deşeuri similare provenite din unităţile de prelucrare a produselor alimentare;

➢ **broker** – orice întreprindere sau operator economic care se ocupă de valorificarea sau eliminarea deşeurilor în numele altor persoane, inclusiv brokerii care nu intră fizic în posesia deşeurilor;

➢ **cele mai bune tehnici disponibile** (BAT) – stadiul de dezvoltare cel mai eficient şi avansat înregistrat în dezvoltarea unei activităţi şi a modurilor de exploatare, care demonstrează posibilitatea practică a tehnicilor specifice de a constitui referinţa pentru stabilirea valorilor-limită de emisie şi a altor condiţii de autorizare, în scopul prevenirii poluării, iar, în cazul în care nu este posibil, pentru a reduce, în ansamblu, emisiile şi impactul asupra mediului[2];

➢ **colectare** – strângerea deşeurilor, inclusiv sortarea şi stocarea preliminară a deşeurilor în vederea transportării la o instalaţie de tratare;

---

[1] Deşeurile corespunzătoare codurilor de deşeuri care sunt prevăzute la Capitolul 17 din anexa la Decizia Comisiei 2014/955/UE, exclusiv deşeurile periculoase şi materialele geologice naturale în conformitate cu definiţia categoriei 17 05 04.

[2] Definite la art. 3 lit. j) din Legea nr. 278/2013 privind emisiile industriale.

➢ **colectare separată** – colectarea în cadrul căreia un flux de deșeuri este păstrat separat în funcție de tipul și natura deșeurilor, cu scopul de a facilita valorificarea sau tratarea specifică a acestora;

➢ **deșeu** – orice substanță sau obiect pe care deținătorul îl aruncă ori are intenția sau obligația să îl arunce;

➢ **deținător de deșeuri** – producătorul deșeurilor sau persoana fizică ori juridică ce se află în posesia acestora;

➢ **eliminare** – orice operațiune[1] care nu este o operațiune de valorificare, chiar și în cazul în care una dintre consecințele secundare ale acesteia ar fi recuperarea de substanțe sau de energie;

➢ **evaluarea ciclului de viață** – în legătură cu un produs, o evaluare a efectelor asupra mediului determinate de producția, distribuția, comercializarea și utilizarea produsului, inclusiv valorificarea și eliminarea acestuia, inclusiv utilizarea energiei și materiilor prime și producția de deșeuri din oricare dintre activitățile menționate;

➢ **gestionarea deșeurilor** – colectarea, transportul, valorificarea și eliminarea deșeurilor, inclusiv supervizarea acestor operațiuni și întreținerea ulterioară a amplasamentelor de eliminare, inclusiv acțiunile întreprinse de un comerciant sau un broker;

➢ **pregătirea pentru reutilizare** – operațiunile de verificare, curățare sau valorificare prin reparare, prin care produsele ori componentele produselor care au devenit deșeuri sunt pregătite pentru a fi reutilizate fără nicio altă operațiune de pretratare;

---

[1] Anexa nr. 2 la Legea nr. 211/2011 stabilește o listă a operațiunilor de eliminare, listă care nu este exhaustivă. Astfel, operațiunile de eliminare sunt:

D 1 – depozitarea în sau pe sol; de exemplu, depozite de deșeuri și altele asemenea;

D 2 – tratarea solului; de exemplu, biodegradarea deșeurilor lichide sau a nămolurilor în sol și altele asemenea;

D 3 – injectarea în adâncime; de exemplu, injectarea deșeurilor care pot fi pompate în puțuri, saline sau depozite geologice naturale și altele asemenea;

D 4 – acumulare la suprafață; de exemplu, depunerea de deșeuri lichide sau a nămolurilor în bazine, iazuri sau lagune și altele asemenea;

D 5 – depozite special construite; de exemplu, depunerea în compartimente separate etanșe, care sunt acoperite și izolate unele față de celelalte și față de mediul înconjurător și altele asemenea;

D 6 – evacuarea într-o masă de apă, cu excepția mărilor/oceanelor;

D 7 – evacuarea în mări/oceane, inclusiv eliminarea în subsolul marin;

D 8 – tratarea biologică neprevăzută în altă parte în această anexă, care generează compuși sau mixturi finale eliminate prin intermediul uneia dintre operațiunile numerotate de la D 1 la D 12;

D 9 – tratarea fizico-chimică neprevăzută în altă parte în această anexă, care generează compuși sau mixturi finale eliminate prin intermediul uneia dintre operațiunile numerotate de la D 1 la D 12; de exemplu, evaporare, uscare, calcinare și altele asemenea;

D 10 – incinerarea pe sol;

D 11 – incinerarea pe mare. Această operațiune este interzisă de legislația Uniunii Europene și de convenții internaționale;

D 12 – stocarea permanentă; de exemplu, plasarea de recipiente într-o mină și altele asemenea;

D 13 – amestecarea anterioară oricărei operațiuni numerotate de la D 1 la D 12. În cazul în care nu există niciun alt cod D corespunzător, aceasta include operațiunile preliminare înainte de eliminare, inclusiv preprocesarea, cum ar fi, printre altele, sortarea, sfărâmarea, compactarea, granularea, uscarea, mărunțirea uscată, condiționarea sau separarea înainte de supunerea la oricare dintre operațiunile numerotate de la D 1 la D 12;

D 14 – reambalarea anterioară oricărei operațiuni numerotate de la D 1 la D 13;

D 15 – stocarea înaintea oricărei operațiuni numerotate de la D 1 la D 14, excluzând stocarea temporară, înaintea colectării, în zona de generare a deșeurilor. Stocare temporară înseamnă stocare preliminară.

➢ **prevenire** – măsurile luate înainte ca o substanță, un material sau un produs să devină deşeu, care reduc:

o cantitatea de deşeuri, inclusiv prin reutilizarea produselor sau prelungirea duratei de viață a acestora;

o impactul negativ al deşeurilor generate asupra mediului şi sănătății populației; sau

o conținutul de substanțe nocive al materialelor şi produselor;

➢ **producător de deşeuri** – orice persoană ale cărei activități generează deşeuri, producător de deşeuri sau orice persoană care efectuează operațiuni de pretratare, amestecare ori de alt tip, care duc la modificarea naturii sau a compoziției acestor deşeuri;

➢ **reciclare** – orice operațiune de valorificare prin care deşeurile sunt transformate în produse, materiale sau substanțe pentru a-şi îndeplini funcția inițială ori pentru alte scopuri. Aceasta include retratarea materialelor organice, dar nu include valorificarea energetică şi conversia în vederea folosirii materialelor drept combustibil sau pentru operațiunile de umplere;

➢ **regenerarea uleiurilor uzate** – orice proces de reciclare prin care uleiurile de bază pot fi produse prin rafinarea uleiurilor uzate, în special prin îndepărtarea contaminanților, a produselor de oxidare şi a aditivilor conținuți de acestea;

➢ **reutilizare** – orice operațiune prin care produsele sau componentele care nu au devenit deşeuri sunt utilizate din nou în același scop pentru care au fost concepute;

➢ **tratare** – operațiunile de valorificare sau eliminare, inclusiv pregătirea prealabilă valorificării sau eliminării;

➢ **trasabilitate** – caracteristica unui sistem de a permite regăsirea istoricului, a utilizării sau a localizării unui deşeu prin identificări înregistrate;

➢ **uleiuri uzate** – toate uleiurile minerale sau lubrifianții sintetici ori uleiurile industriale care au devenit improprii folosinței pentru care au fost destinate inițial, cum ar fi uleiurile utilizate de la motoarele cu combustie şi de la sistemele de transmisie, uleiurile lubrifiante, uleiurile pentru turbine şi cele pentru sistemele hidraulice;

➢ **valorificare** – orice operațiune care are drept rezultat principal faptul că deşeurile servesc unui scop util prin înlocuirea altor materiale care ar fi fost utilizate într-un anumit scop sau faptul că deşeurile sunt pregătite pentru a putea servi scopului respectiv în întreprinderi ori în economie în general. Anexa nr. 3 la lege stabileşte o listă a operațiunilor de valorificare, listă care nu este exhaustivă.

➢ **„plăteşti pentru cât arunci"** – instrument economic care are drept scop creşterea ratei de reutilizare, reciclare şi reducerea cantității de deşeuri la depozitare prin stimularea colectării separate a deşeurilor.

4. Legislație aplicabilă

4.1. Legislația europeană privind deşeurile

10. Legislația privind gestionarea deşeurilor este bogată. În februarie 2008 la nivel european acquis-ul comunitar cuprindea 29 de directive ale Comisiei Europene. Pentru aderarea la Uniunea Europeană România a trebuit să implementeze în legislația sa aceste directive.

B.C.U. „M. EMINESCU" IAŞI

Principalele directive sunt:

➢ Directiva 2006/12/CE a Parlamentului European şi a Consiliului din 5 aprilie 2006 privind deşeurile;

➢ Directiva 91/689/CEE a Consiliului privind deşeurile periculoase (modificată prin Directiva Consiliului 94/31/CE);

➢ Directiva 94/62/CE privind ambalajele şi deşeurile de ambalaje (modificată prin Directiva Parlamentului European şi a Consiliului 2004/12/CE);

➢ Directiva 1999/31/CE privind depozitele de deşeuri;

➢ Directiva 2010/75/UE din 24 noiembrie 2010 privind emisiile industriale;

➢ Directiva 2002/96/CE a Consiliului privind deşeurile de echipamente electrice şi electronice;

➢ Directiva 2002/95/CE a Consiliului privind restricționarea utilizării anumitor substanțe periculoase în echipamentele electrice şi electronice;

➢ Directiva 2000/53/CE a Parlamentului European şi Consiliului privind vehiculele scoase din uz;

➢ Directiva 75/439/CEE privind eliminarea uleiurilor uzate (modificată de Directiva Consiliului 87/101/CEE);

➢ Directiva 2006/66/CE privind bateriile şi acumulatorii şi deşeurile de baterii şi acumulatori;

➢ Directiva Comisiei 93/86/CE de adaptare la progresul tehnic a Directivei 91/157/CEE a Consiliului privind bateriile şi acumulatorii care conțin anumite substanțe periculoase;

➢ Directiva Consiliului 96/59/CE privind eliminarea bifenililor şi a trifenililor policloruraţi (PCB/TPC);

➢ Directiva Consiliului 86/278/CEE privind protecția mediului, în special a solului, atunci când se utilizează nămoluri de epurare în agricultură.

În februarie 2008, dintre cele 29 de directive, 21 erau complet transpuse în legislația românească, 3 erau transpuse parțial, iar 5 încă nu erau transpuse. În total, un număr de 116 acte legislative transpuneau aceste directive: legi, hotărâri de Guvern, ordonanțe de urgență ale Guvernului şi ordine emise de miniştrii cu competențe în acest domeniu. La ora actuală, această transpunere este completă.

4.2. Legislaţia naţională privind deşeurile

11. Principalele acte normative incidente în această materie sunt:

➢ Legea nr. 211/2011 privind regimul deşeurilor, republicată, cu modificările şi completările ulterioare;

➢ Legea nr. 249/2015 privind modalitatea de gestionare a ambalajelor şi a deşeurilor de ambalaje, cu modificările şi completările ulterioare;

➢ Legea nr. 51/2006 a serviciilor comunitare de utilităţi publice, republicată, cu modificările şi completările ulterioare;

➢ Legea nr. 101/2006 a serviciului de salubrizare a localităților, republicată, cu modificările şi completările ulterioare;

➢ Legea nr. 212/2015 privind modalitatea de gestionare a vehiculelor şi a vehiculelor scoase din uz, cu modificările şi completările ulterioare;

➢ Legea nr. 421/2002 privind regimul juridic al vehiculelor fără stăpân sau abandonate pe terenuri aparţinând domeniului public sau privat al statului ori al unităţilor administrativ-teritoriale, cu modificările şi completările ulterioare;

➢ Legea nr. 10/1995 privind calitatea în construcţii, republicată, cu modificările şi completările ulterioare;

➢ Legea nr. 278/2013 privind emisiile industriale;

➢ Legea nr. 6/1991 pentru aderarea României la Convenţia de la Basel privind controlul transportului peste frontiere al deşeurilor periculoase şi al eliminării acestora;

➢ Legea nr. 261/2004 pentru ratificarea Convenţiei privind poluanţii organici persistenţi, adoptată la Stockholm la 22 mai 2001;

➢ Legea nr. 220/2008 pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei din surse regenerabile de energie, republicată, cu modificările şi completările ulterioare;

➢ Legea nr. 122/2015 pentru aprobarea unor măsuri în domeniul promovării producerii energiei electrice din surse regenerabile de energie şi privind modificarea şi completarea unor acte normative;

➢ Legea nr. 217/2016 privind diminuarea risipei alimentare;

➢ O.U.G. nr. 196/2005 privind Fondul pentru mediu, cu modificările şi completările ulterioare;

➢ O.U.G. nr. 195/2005 privind protecţia mediului, cu modificările şi completările ulterioare;

➢ O.U.G. nr. 5/2015 privind deşeurile de echipamente electrice şi electronice;

➢ O.U.G. nr. 195/2002 privind circulaţia pe drumurile publice, republicată, cu modificările şi completările ulterioare;

➢ O.G. nr. 82/2000 privind autorizarea operatorilor economici care desfăşoară activităţi de reparaţii, de reglare, de modificări constructive, de reconstrucţie a vehiculelor rutiere, precum şi de dezmembrare a vehiculelor scoase din uz, cu modificările şi completările ulterioare;

➢ H.G. nr. 870/2013 privind aprobarea Strategiei naţionale de gestionare a deşeurilor 2014-2020;

➢ H.G. nr. 349/2005 privind depozitarea deşeurilor, cu modificările şi completările ulterioare;

➢ H.G. nr. 856/2002 privind evidenţa gestiunii deşeurilor şi pentru aprobarea listei cuprinzând deşeurile, inclusiv deşeurile periculoase, cu modificările şi completările ulterioare;

➢ H.G. nr. 621/2005 privind gestionarea ambalajelor şi a deşeurilor de ambalaje (abrogată);

➢ H.G. nr. 322/2013 privind restricţiile de utilizare a anumitor substanţe periculoase în echipamentele electrice şi electronice;

➢ H.G. nr. 1132/2008 privind regimul bateriilor şi acumulatorilor şi al deşeurilor de baterii şi acumulatori, cu modificările şi completările ulterioare;

➢ H.G. nr. 170/2004 privind gestionarea anvelopelor uzate;

➢ HG nr. 235/2007 privind gestionarea uleiurilor uzate;

➢ H.G. nr. 173/2000 pentru reglementarea regimului special privind gestiunea şi controlul bifenililor policloruraţi şi ale altor compuşi similari, cu modificările şi completările ulterioare;

➢ H.G. nr. 124/2003 privind prevenirea, reducerea şi controlul poluării mediului cu azbest, cu modificările şi completările ulterioare;

➢ H.G. nr. 539/2016 pentru abrogarea H.G. nr. 1408/2008 privind clasificarea, ambalarea şi etichetarea substanţelor periculoase şi a H.G. nr. 937/2010 privind clasificarea, ambalarea şi etichetarea la introducerea pe piaţă a preparatelor periculoase;

➢ H.G. nr. 1061/2008 privind transportul deşeurilor periculoase şi nepericuloase pe teritoriul României;

➢ H.G. nr. 1175/2007 pentru aprobarea Normelor de efectuare a activităţii de transport rutier de mărfuri periculoase în România;

➢ H.G. nr. 788/2007 privind stabilirea unor măsuri pentru aplicarea Regulamentului Parlamentului European şi al Consiliului (CE) nr. 1.013/2006 privind transferul de deşeuri, cu modificările şi completările ulterioare;

➢ H.G. nr. 2293/2004 privind gestionarea deşeurilor rezultate în urma procesului de obţinere a materialelor lemnoase, cu modificările şi completările ulterioare;

➢ H.G. nr. 243/2013 privind cerinţele minime de securitate şi sănătate în muncă pentru prevenirea rănilor provocate de obiecte ascuţite în activităţile din sectorul spitalicesc şi cel al asistenţei medicale.

4.3. Legislaţia completă în materia deşeurilor structurată pe categorii de deşeuri

12. Legislaţia-cadru în domeniul gestionării deşeurilor de orice fel

➢ Legea nr. 211 din 15 noiembrie 2011 privind regimul deşeurilor;

➢ H.G. nr. 1470 din 9 septembrie 2004 privind aprobarea Strategiei naţionale de gestionare a deşeurilor şi a Planului naţional de gestionare a deşeurilor;

➢ H.G. nr. 856 din 16 august 2002 privind evidenţa gestiunii deşeurilor şi pentru aprobarea listei cuprinzând deşeurile, inclusiv deşeurile periculoase;

➢ Ordinul nr. 1364 din 14 decembrie 2006 de aprobare a planurilor regionale de gestionare a deşeurilor;

➢ Ordinul nr. 1385 din 29 decembrie 2006 privind aprobarea Procedurii de participare a publicului la elaborarea, modificarea sau revizuirea planurilor de gestionare a deşeurilor, adoptate sau aprobate la nivel naţional, regional şi judeţean;

➢ Ordinul nr. 951 din 6 iunie 2007 privind aprobarea Metodologiei de elaborare a planurilor regionale şi judeţene de gestionare a deşeurilor;

➢ Directiva 2008/98/CE privind deşeurile şi de abrogare a anumitor directive.

13. Legislaţia privind transportul deşeurilor

➢ H.G. nr. 788 din 17 iulie 2007 privind stabilirea unor măsuri pentru aplicarea Regulamentului Parlamentului European şi al Consiliului (CE) nr. 1.013/2006 privind transferul de deşeuri;

➢ H.G. nr. 1453 din 12 noiembrie 2008 pentru modificarea şi completarea H.G. nr. 788/2007 privind stabilirea unor măsuri pentru aplicarea Regulamentului Parlamentului European şi al Consiliului (CE) nr. 1.013/2006 privind transferul de deşeuri;

➢ H.G. nr. 1061 din 10 septembrie 2008 privind transportul deşeurilor periculoase şi nepericuloase pe teritoriul României

➢ Ordinul nr. 1119 din 8 noiembrie 2005 privind delegarea către Agenţia Naţională pentru Protecţia Mediului a atribuţiilor ce revin Ministerului Mediului şi Gospodăririi Apelor în domeniul exportului deşeurilor periculoase şi al transportului deşeurilor nepericuloase în vederea importului, perfecţionării active şi a tranzitului;

➢ Regulamentul (CE) nr. 1013/2006 al Parlamentului European şi al Consiliului din 14 iunie 2006 privind transferurile de deşeuri.

14. Legislaţia privind depozitarea deşeurilor

➢ H.G. nr. 349 din 21 aprilie 2005 privind depozitarea deşeurilor;

➢ H.G. nr. 210 din 28 februarie 2007 pentru modificarea şi completarea unor acte normative care transpun aquis-ul comunitar în domeniul protecţiei mediului;

➢ H.G. nr. 1292 din 15 decembrie 2010 pentru modificarea şi completarea H.G. nr. 349/2005 privind depozitarea deşeurilor;

➢ Ordinul nr. 757 din 26 noiembrie 2004 pentru aprobarea Normativului tehnic privind depozitarea deşeurilor;

➢ Ordinul nr. 1230 din 30 noiembrie 2005 privind modificarea anexei la Ordinul ministrului mediului şi gospodăririi apelor nr. 757/2004 pentru aprobarea Normativului tehnic privind depozitarea deşeurilor;

➢ Ordinul nr. 95 din 12 februarie 2005 privind stabilirea criteriilor de acceptare şi procedurilor preliminare de acceptare a deşeurilor la depozitare şi lista naţională de deşeuri acceptate în fiecare clasă de depozit de deşeuri;

➢ Ordinul nr. 775 din 28 iulie 2006 pentru aprobarea Listei localităţilor izolate care pot depozita deşeurile municipale în depozitele existente ce sunt exceptate de la respectarea unor prevederi ale H.G. nr. 349/2005 privind depozitarea deşeurilor;

➢ Directiva 1999/31/CE privind depozitele de deşeuri, cu modificările şi completările ulterioare.

15. Legislaţia privind incinerarea deşeurilor

➢ Ordinul nr. 756 din 26 noiembrie 2004 pentru aprobarea Normativului tehnic privind incinerarea deşeurilor;

➢ Ordinul nr. 1274 din 14 decembrie 2005 privind emiterea avizului de mediu la încetarea activităţilor de eliminare a deşeurilor, respectiv depozitare şi incinerare;

➢ Ordinul nr. 636 din 28 mai 2008 pentru completarea Ordinului ministrului mediului şi gospodăririi apelor nr. 1.274/2005 privind emiterea avizului de mediu la încetarea activităţilor de eliminare a deşeurilor, respectiv depozitare şi incinerare;

➢ Directiva 2010/75/UE din 24 noiembrie 2010 privind emisiile industriale.

16. Legislaţia privind nămolurile de la staţiile de epurare

➢ Ordinul nr. 344 din 16 august 2004 pentru aprobarea Normelor tehnice privind protecţia mediului şi în special a solurilor, când se utilizează nămolurile de epurare în agricultură;

➢ Ordinul nr. 27 din 10 ianuarie 2007 pentru modificarea şi completarea unor ordine care transpun acquis-ul comunitar de mediu;

➢ Directiva 86/278/CEE a Consiliului privind protecţia mediului, în special a solului, atunci când se utilizează nămoluri de epurare în agricultură, cu modificările şi completările ulterioare.

17. Legislația privind vehiculele scoase din uz

➢ Legea nr. 212/2015 privind modalitatea de gestionare a vehiculelor și a vehiculelor scoase din uz;

➢ Ordinul nr. 816 din 15 august 2006 pentru constituirea Comisiei de evaluare și autorizare a persoanelor juridice în vederea preluării responsabilității privind realizarea obiectivelor anuale de reutilizare, reciclare și valorificare energetică a vehiculelor scoase din uz;

➢ Ordinul nr. 979 din 18 septembrie 2006 privind modificarea anexei la Ordinul ministrului mediului și gospodăririi apelor nr. 816/2006 pentru constituirea Comisiei de evaluare și autorizare a persoanelor juridice în vederea preluării responsabilității privind realizarea obiectivelor anuale de reutilizare, reciclare și valorificare energetică a vehiculelor scoase din uz;

➢ Directiva 2000/53/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 18 septembrie 2000 privind vehiculele scoase din uz, cu modificările și completările ulterioare.

18. Legislația privind ambalajele și deșeurile de ambalaje

➢ Ordinul nr. 794/2012 privind procedura de raportare a datelor referitoare la ambalaje și deșeuri de ambalaje;

➢ Ordinul nr. 1281 din 16 decembrie 2005 privind stabilirea modalităților de identificare a containerelor pentru diferite tipuri de materiale în scopul aplicării colectării selective;

➢ Ordinul nr. 2742 din 21 noiembrie 2011 pentru aprobarea Procedurii, criteriilor de autorizare, reautorizare, revizuire, avizare anuală, emitere și anulare a licenței de operare, a procentajului minim de valorificare a deșeurilor de ambalaje preluate de la populație, a operatorilor economici în vederea preluării obligațiilor privind realizarea obiectivelor anuale de valorificare și reciclare a deșeurilor de ambalaje, precum și pentru aprobarea componenței și atribuțiilor comisiei de autorizare;

➢ Ordinul nr. 493 din 17 mai 2006 privind constituirea Comisiei de evaluare și autorizare a operatorilor economici în vederea preluării responsabilității privind realizarea obiectivelor anuale de valorificare și reciclare a deșeurilor de ambalaje;

➢ Ordinul nr. 2406 din 4 octombrie 2011 pentru modificarea art. 2 din Ordinul ministrului mediului și gospodăririi apelor nr. 493/2006 privind constituirea Comisiei de evaluare și autorizare a operatorilor economici în vederea preluării responsabilității privind realizarea obiectivelor anuale de valorificare și reciclare a deșeurilor de ambalaje;

➢ Directiva 94/62/CE privind ambalajele și deșeurile de ambalaje, cu modificările și completările ulterioare.

19. Legislația privind uleiurile uzate

➢ H.G. nr. 235 din 7 martie 2007 privind gestionarea uleiurilor uzate.

20. Legislația privind deșeuri de echipamente electrice și electronice

➢ H.G. nr. 1037 din 13 octombrie 2010 privind deșeurile de echipamente electrice și electronice;

➢ Ordinul nr. 1441 din 23 mai 2011 privind stabilirea metodologiei de constituire și gestionare a garanției financiare pentru producătorii de echipamente electrice și electronice;

➢ O.U.G. nr. 5/2015 privind deşeurile de echipamente electrice şi electronice;

➢ Ordinul nr. 1494/2016 pentru aprobarea procedurii şi criteriilor de acordare a licenţei de operare, revizuire, vizare anuală şi anulare a licenţei de operare a organizaţiilor colective şi de aprobare a planului de operare pentru producătorii care îşi îndeplinesc în mod individual obligaţiile, acordarea licenţei reprezentanţilor autorizaţi, precum şi componenţa şi atribuţiile comisiei de autorizare, pentru gestionarea deşeurilor de echipamente electrice şi electronice;

➢ Ordinul nr. 493/2006 privind constituirea Comisiei de evaluare şi autorizare a operatorilor economici în vederea preluării responsabilităţii privind realizarea obiectivelor anuale de valorificare şi reciclare a deşeurilor de ambalaje;

➢ Ordinul nr. 556 din 5 iunie 2006 privind marcajul specific aplicat echipamentelor electrice şi electronice introduse pe piaţă după data de 31 decembrie 2006;

➢ Directiva 2002/96/CE a Parlamentului European şi a Consiliului din 27 ianuarie 2003 privind deşeurile de echipamente electrice şi electronice, cu modificările şi completările ulterioare.

21. Legislaţia privind substanţele periculoase în echipamente electrice şi electronice

➢ H.G. nr. 322/2013 privind restricţiile de utilizare a anumitor substanţe periculoase în echipamentele electrice şi electronice;

➢ Ordinul nr. 344/732 din 31 martie 2009 privind completarea anexei la Ordinul ministrului mediului şi dezvoltării durabile şi al ministrului economiei şi finanţelor nr. 1.226/1.771/2007 pentru modificarea anexei la H.G. nr. 992/2005 privind limitarea utilizării anumitor substanţe periculoase în echipamentele electrice şi electronice;

➢ H.G. nr. 1518 din 2 decembrie 2009 pentru modificarea şi completarea H.G. nr. 448/2005 privind deşeurile de echipamente electrice şi electronice şi a H.G. nr. 992/2005 privind limitarea utilizării anumitor substanţe periculoase în echipamentele electrice şi electronice;

➢ Directiva 2002/95/CE a Parlamentului European şi a Consiliului privind limitarea utilizării anumitor substanţe periculoase în echipamentele electrice şi electronice.

22. Legislaţia privind deşeurile de baterii şi acumulatori

➢ H.G. nr. 1132 din 18 septembrie 2008 privind regimul bateriilor şi acumulatorilor şi al deşeurilor de baterii şi acumulatori;

➢ H.G. nr. 1079 din 26 octombrie 2011 pentru modificarea şi completarea H.G. nr. 1.132/2008 privind regimul bateriilor şi acumulatorilor şi al deşeurilor de baterii şi acumulatori;

➢ H.G. nr. 856 din 13 august 2008 privind gestionarea deşeurilor din industriile extractive;

➢ Ordinul nr. 669 din 28 mai 2009 privind aprobarea Procedurii de înregistrare a producătorilor de baterii şi acumulatori;

➢ Ordinul nr. 1399 din 26 octombrie 2009 pentru aprobarea Procedurii privind modul de evidenţă şi raportare a datelor referitoare la baterii şi acumulatori şi la deşeurile de baterii şi acumulatori;

➢ Ordinul nr. 2743 din 21 noiembrie 2011 privind aprobarea Procedurii şi criteriilor de evaluare şi autorizare a organizațiilor colective şi de evaluare şi aprobare a planului de operare pentru producătorii care îşi îndeplinesc în mod individual obligațiile privind gestionarea deşeurilor de baterii şi acumulatori, precum şi componența şi atribuțiile comisiei de evaluare şi autorizare;

➢ Ordinul nr. 2042 din 22 noiembrie 2010 privind aprobarea Procedurii pentru aprobarea planului de gestionare a deşeurilor din industriile extractive şi a normativului de conținut al acestuia;

➢ Directiva 2006/66/CE a Parlamentului European şi a Consiliului din 6 septembrie 2006 privind bateriile şi acumulatorii şi deşeurile de baterii şi acumulatori şi de abrogare a Directivei 91/157/CEE, cu modificările şi completările ulterioare.

23. Legislația privind deşeurile din industriile extractive

➢ H.G. nr. 124 din 30 ianuarie 2003 privind prevenirea, reducerea şi controlul poluării mediului cu azbest;

➢ H.G. nr. 734 din 7 iunie 2006 pentru modificarea H.G. nr. 124/2003 privind prevenirea, reducerea şi controlul poluării mediului cu azbest

➢ H.G. nr. 210 din 28 februarie 2007 pentru modificarea şi completarea unor acte normative care transpun acquis-ul comunitar în domeniul protecției mediului;

➢ Legea nr. 278/2013 privind emisiile industriale.

5. Atribuţii şi răspunderi ale autorităţilor competente[1] ale administraţiei publice centrale şi locale

24. Autoritatea competentă de decizie şi control în domeniul gestionării deşeurilor este Ministerul Mediului. Alte autorități publice cu atribuții în domeniul gestionării deşeurilor sunt: Ministerul Sănătății, Ministerul Agriculturii şi Dezvoltării Rurale, Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale şi Persoanelor Vârstnice, Ministerul Economiei, Ministerul Dezvoltării Regionale şi Administrației Publice, Ministerul Apărării Naționale, instituțiile de ordine publică şi siguranță națională şi autoritățile administrației publice locale.

25. Ministerul Mediului are următoarele atribuții:

a) elaborează Strategia națională de gestionare a deşeurilor şi PNGD;

b) inițiază şi propune spre adoptare proiecte de acte normative care privesc gestionarea deşeurilor;

c) avizează reglementările specifice în domeniul gestionării deşeurilor, elaborate de celelalte autorități publice;

d) monitorizează impactul activităților de producere şi gestionare a deşeurilor asupra factorilor de mediu;

[1] Conform Legii nr. 211/2011 privind regimul deşeurilor, sunt autorități competente în această materie autoritățile publice pentru protecția mediului, respectiv autoritatea publică centrală pentru protecția mediului, Agenția Națională pentru Protecția Mediului, agențiile pentru protecția mediului, Administrația Rezervației Biosferei „Delta Dunării", precum şi alte autorități care potrivit competențelor legale asigură reglementarea şi controlul activităților în domeniul gestionării deşeurilor.

e) controlează şi reglementează, prin unităţile subordonate, activităţile de gestionare a deşeurilor, în conformitate cu atribuţiile şi competenţele stabilite prin lege;

f) autorizează, prin unităţile sale subordonate, operaţiunile prevăzute în Anexele nr. 2 şi 3 ale Legii nr. 211/2011 privind regimul deşeurilor;

g) prezintă anual Guvernului rapoarte privind gestionarea deşeurilor;

h) organizează împreună cu celelalte autorităţi publice centrale şi locale şi cu organizaţiile neguvernamentale programe de instruire şi educare a populaţiei în domeniul gestionării deşeurilor;

i) gestionează asistenţa financiară din fonduri externe nerambursabile acordate României pentru domeniul gestiunii deşeurilor, în limita domeniului său de activitate;

j) îndeplineşte funcţia de autoritate de management în sectorul gestiunii deşeurilor pentru proiectele finanţate de asistenţa financiară din fonduri externe nerambursabile acordate României[1].

26. Ministerul Sănătăţii are următoarele atribuţii:

a) evaluează, prin structurile competente, posibilul impact asupra sănătăţii populaţiei determinat de funcţionarea obiectivelor generatoare de deşeuri de orice fel şi/sau a obiectivelor care procesează deşeuri;

b) elaborează strategia şi programul de gestionare a deşeurilor rezultate din activitatea medicală şi orice alte activităţi care generează deşeurile prevăzute la clasa 18, subclasa 18 01 din anexa la Decizia Comisiei 2014/955/UE, şi asigură condiţiile de ducere la îndeplinire a acestora;

c) elaborează reglementări specifice pentru gestionarea deşeurilor provenite din activităţile medicale şi orice alte activităţi care generează deşeurile prevăzute la clasa 18, subclasa 18 01 din anexa la Decizia Comisiei 2014/955/UE, cu avizul autorităţii publice centrale pentru protecţia mediului;

d) monitorizează şi controlează activităţile de gestionare a deşeurilor, în conformitate cu atribuţiile şi competenţele stabilite prin lege;

e) coordonează implementarea prevederilor legale în domeniul gestionării deşeurilor rezultate din activitatea medicală şi orice alte activităţi care generează deşeurile prevăzute la clasa 18, subclasa 18 01 din anexa la Decizia Comisiei 2014/955/UE;

f) aprobă fonduri autorităţilor de sănătate publică judeţene şi a municipiului Bucureşti pentru monitorizarea şi controlul activităţilor legate de gestionarea deşeurilor rezultate din activitatea medicală la nivel local;

g) gestionează baza de date a deşeurilor rezultate din activitatea medicală şi orice alte activităţi care generează deşeurile prevăzute la clasa 18, subclasa 18 01 din anexa la Decizia Comisiei 2014/955/UE de modificare a Deciziei 2000/532/CE de stabilire a unei liste de deşeuri în temeiul Directivei 2008/98/CE a Parlamentului European şi a Consiliului;

h) asigură, la nivelul fiecărei unităţi sanitare, prin Casa Naţională de Asigurări de Sănătate, fondurile necesare pentru gestionarea deşeurilor[2].

---

[1] Conform art. 51 din Legea nr. 211/2011 privind regimul deşeurilor.

[2] Conform art. 52 din Legea nr. 211/2011 privind regimul deşeurilor.

27. Ministerul Economiei are următoarele atribuții:

a) elaborează strategii, programe și politici sectoriale de dezvoltare a activităților industriale, cu includerea aspectelor legate de gestionarea deșeurilor industriale de reconstrucție ecologică, și urmărește implementarea acestora;

b) inițiază reglementări specifice pentru gestionarea diferitelor tipuri de deșeuri industriale, precum și pentru operațiunile de reciclare și de valorificare a acestor deșeuri, cu avizul autorității publice centrale pentru protecția mediului;

c) coordonează și supraveghează activitatea de reciclare a deșeurilor industriale[1].

28. Ministerul Transporturilor are următoarele atribuții:

a) participă la elaborarea planurilor sectoriale de gestionare a deșeurilor provenite din activitățile de transport și auxiliare și urmărește realizarea acestora de către operatorii economici aflați în subordinea sau în coordonarea sa;

b) participă la elaborarea reglementărilor specifice privind gestionarea deșeurilor provenite din activitățile de transport și auxiliare;

c) participă la elaborarea de reglementări specifice pentru controlarea activității de transport al deșeurilor[2].

29. Ministerul Agriculturii are următoarele atribuții:

a) elaborează strategii și programe sectoriale de gestionare a deșeurilor rezultate din agricultură și din industria alimentară și urmărește realizarea acestora de către societățile reglementate de Legea societăților nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și alți operatori economici din aceste sectoare economice;

b) participă la elaborarea de reglementări specifice privind gestionarea deșeurilor provenite din agricultură și din industria alimentară;

c) avizează propunerile de amplasamente pe terenurile cu destinație agricolă pentru instalații pentru gestionarea deșeurilor, depozite de deșeuri etc.;

d) aprobă și controlează modul de utilizare a deșeurilor pentru fertilizarea sau ameliorarea solurilor în agricultură[3].

30. Ministerul Muncii are următoarele atribuții:

a) inițiază și promovează, împreună cu alte autorități competente, acte normative privind securitatea și protecția muncii în domeniul gestionării deșeurilor;

b) controlează, prin intermediul instituțiilor abilitate din subordine, și reglementează activitățile de gestionare a deșeurilor, în conformitate cu atribuțiile și competențele stabilite prin lege[4].

31. Deșeurile care sunt generate în urma operațiunilor care au loc în sectorul administrativ al **Ministerului Apărării Naționale** se supun reglementărilor generale în materia gestionării deșeurilor, în măsura în care aplicarea acestora nu periclitează păstrarea secretului și/sau securitatea națională.

---

[1] Conform art. 53 din Legea nr. 211/2011 privind regimul deșeurilor.
[2] Conform art. 54 din Legea nr. 211/2011 privind regimul deșeurilor.
[3] Conform art. 55 din Legea nr. 211/2011 privind regimul deșeurilor.
[4] Conform art. 56 din Legea nr. 211/2011 privind regimul deșeurilor.

Pentru alte cazuri, Ministerul Apărării Naţionale elaborează şi aplică reglementări specifice pentru gestionarea deşeurilor, avizate de autoritatea publică centrală pentru protecţia mediului.

Prin ordin comun al ministrului apărării naţionale şi al ministrului mediului, controlul respectării de către unităţile din subordinea Ministerului Apărării Naţionale a prevederilor legale privind deşeurile se realizează de către Garda Naţională de Mediu şi personalul cu atribuţii specifice din cadrul Ministerului Apărării Naţionale[1].

32. Ministerul Dezvoltării Regionale şi Administraţiei Publice are următoarele atribuţii:

a) participă la elaborarea planurilor de gestionare a deşeurilor în domeniul serviciilor publice de gospodărie comunală şi asigură condiţiile de ducere la îndeplinire a acestora;

b) sprijină administraţiile publice locale în îndeplinirea atribuţiilor şi răspunderilor ce le revin pentru aplicarea şi respectarea prevederilor Legii nr. 211/2011 şi a altor prevederi legale referitoare la deşeuri[2].

33. Autorităţile administraţiei publice locale, precum şi **persoanele fizice şi juridice** care desfăşoară activităţi de gestionare a deşeurilor au atribuţii şi obligaţii în conformitate cu întreaga legislaţie aplicabilă în domeniul gestionării deşeurilor.

Astfel, autorităţile administraţiei publice locale, inclusiv a municipiului Bucureşti, au următoarele obligaţii:

A. la nivel de comune, oraşe şi municipii, inclusiv la nivelul municipiului Bucureşti:

a) asigură implementarea la nivel local a obligaţiilor privind gestionarea deşeurilor asumate prin Tratatul de aderare a României la Uniunea Europeană;

b) urmăresc şi asigură îndeplinirea prevederilor din PJGD;

c) hotărăsc asocierea sau cooperarea cu alte autorităţi ale administraţiei publice locale, cu persoane juridice române sau străine, cu organizaţii neguvernamentale şi cu alţi parteneri sociali pentru realizarea unor lucrări de interes public privind gestiunea deşeurilor, în condiţiile prevăzute de lege;

d) asigură şi răspund pentru colectarea separată, transportul, neutralizarea, valorificarea şi eliminarea finală a deşeurilor, inclusiv a deşeurilor menajere periculoase, potrivit prevederilor legale în vigoare;

e) asigură spaţiile necesare pentru colectarea separată a deşeurilor, dotarea acestora cu containere specifice fiecărui tip de deşeu, precum şi funcţionalitatea acestora;

f) asigură informarea prin mijloace adecvate a locuitorilor asupra sistemului de gestionare a deşeurilor din cadrul localităţilor;

g) acţionează pentru refacerea şi protecţia mediului;

h) asigură şi răspund pentru monitorizarea activităţilor legate de gestionarea deşeurilor rezultate din activitatea medicală;

B. la nivel judeţean şi la nivelul municipiului Bucureşti:

a) elaborează, adoptă şi revizuiesc PJGD/PMGD;

b) coordonează activitatea consiliilor locale, în vederea realizării serviciilor publice de interes judeţean privind gestionarea deşeurilor;

---

[1] Conform art. 57 din Legea nr. 211/2011 privind regimul deşeurilor.

[2] Conform art. 58 din Legea nr. 211/2011 privind regimul deşeurilor.

c) acordă consiliilor locale sprijin și asistență tehnică în implementarea PJGD;

d) hotărăsc asocierea sau cooperarea cu alte autorități ale administrației publice locale, cu persoane juridice române sau străine, cu organizații neguvernamentale și cu alți parteneri sociali pentru realizarea unor lucrări de interes public privind gestiunea deșeurilor, în condițiile prevăzute de lege;

e) analizează propunerile făcute de consiliile locale, în vederea elaborării de prognoze pentru refacerea și protecția mediului;

f) urmăresc și asigură respectarea de către consiliile locale a prevederilor Legii nr. 211/2011;

g) asigură monitorizarea activităților legate de gestionarea deșeurilor rezultate din activitatea medicală.

Autoritățile administrației publice locale a unităților administrativ-teritoriale și a municipiului București aprobă, prin hotărâri ale consiliului local/județean/general, măsurile necesare pentru interzicerea abandonării, aruncării sau gestionării necontrolate a deșeurilor.

Pentru deșeurile generate în gospodăriile populației, autoritățile administrației publice locale a unităților administrativ-teritoriale și a municipiului București și, după caz, Asociația de Dezvoltare Intercomunitară încheie contracte, parteneriate sau alte forme de colaborare cu persoanele juridice care preiau obligațiile producătorilor pentru fluxurile de deșeuri reglementate prin acte normative care transpun directive individuale în vederea îndeplinirii obiectivelor stabilite de acestea[1].

6. Principii care stau la baza activității de gestionare a deșeurilor

34. Principiile ce stau la baza activităților de gestionare a deșeurilor sunt prevăzute în SNGD și sunt următoarele[2]:

a) **Principiul protecției resurselor primare** – stabilește necesitatea de a minimiza și eficientiza utilizarea resurselor primare, în special a celor neregenerabile, punând accentul pe utilizarea materiilor prime secundare.

b) **Principiul măsurilor preliminare** corelat cu principiul *utilizării BATNEEC*[3] – pentru orice activitate (inclusiv pentru gestionarea deșeurilor) trebuie să se țină cont de următoarele aspecte principale: stadiul curent al dezvoltării tehnologiilor, cerințele pentru protecția mediului, alegerea și aplicarea acelor măsuri fezabile din punct de vedere economic.

c) **Principiul prevenirii** – stabilește ierarhizarea activităților de gestionare a deșeurilor, în ordinea descrescătoare a importanței care trebuie acordată.

d) **Principiul „poluatorul plătește"**, corelat cu **principiul responsabilității producătorului** și cel al **responsabilității utilizatorului** – stabilește necesitatea creării unui cadru legislativ și economic corespunzător, astfel încât costurile pentru gestionarea deșeurilor să fie suportate de generatorul acestora.

e) **Principiul substituției** – stabilește necesitatea înlocuirii materiilor prime periculoase cu materii prime nepericuloase, evitându-se astfel apariția deșeurilor periculoase.

[1] Conform art. 59 din Legea nr. 211/2011 privind regimul deșeurilor.

[2] Programul Național de Gestionare a Deșeurilor, p. 12.

[3] Cele mai bune tehnici disponibile care nu presupun costuri excesive.

f) **Principiul proximităţii**, corelat cu **principiul autonomiei** – stabileşte că deşeurile trebuie să fie tratate şi eliminate cât mai aproape de sursa de generare; în plus, exportul deşeurilor periculoase este posibil numai către acele ţări care dispun de tehnologii adecvate de eliminare şi numai în condiţiile respectării cerinţelor pentru comerţul internaţional cu deşeuri.

g) **Principiul subsidiarităţii** (corelat şi cu **principiul proximităţii**, şi cu **principiul autonomiei**) – stabileşte acordarea competenţelor astfel încât deciziile în domeniul gestionării deşeurilor să fie luate la cel mai scăzut nivel administrativ faţă de sursa de generare, dar pe baza unor criterii uniforme la nivel regional şi naţional.

h) **Principiul integrării** – stabileşte că activităţile de gestionare a deşeurilor fac parte integrantă din activităţile social-economice care le generează.

Am prezentat mai sus principiile care stau la baza activităţii de gestionare a deşeurilor, iar în continuare vom enunţa câteva dintre obiectivele pe care SNGD le urmăreşte.

7. Obiectivele activităţilor de gestionare a deşeurilor

35. Obiectivul general al Strategiei Naţionale de Gestionare a Deşeurilor este dezvoltarea unui sistem integrat de gestionare a deşeurilor, care să fie eficient din punct de vedere economic şi care să asigure protecţia sănătăţii populaţiei şi a mediului.

Celelalte obiective urmărite sunt împărţite în patru categorii: obiective strategice generale pentru gestionarea deşeurilor; obiective strategice specifice anumitor fluxuri de deşeuri; obiective strategice generale pentru gestionarea deşeurilor periculoase; obiective strategice specifice anumitor fluxuri de deşeuri periculoase.

36. Dintre **obiectivele strategice generale**, amintim:

a) armonizarea politicii şi legislaţiei naţionale în domeniul gestionării deşeurilor cu politicile şi prevederile legislative europene, precum şi cu prevederile acordurilor şi convenţiilor internaţionale la care România este parte;

b) adaptarea şi dezvoltarea cadrului instituţional şi organizatoric în vederea îndeplinirii cerinţelor naţionale şi compatibilizării cu structurile europene;

c) crearea şi utilizarea de sisteme şi mecanisme economico-financiare pentru gestionarea deşeurilor în condiţiile respectării principiilor generale, cu precădere a principiului „poluatorul plăteşte";

d) obţinerea de date şi informaţii complete şi corecte care să corespundă cerinţelor de raportare la nivel naţional şi european;

e) maximizarea prevenirii generării deşeurilor;

f) exploatarea tuturor posibilităţilor de natură tehnică şi economică privind valorificarea deşeurilor;

g) asigurarea deservirii unui număr cât mai mare de generatori de deşeuri de către sistemele de colectare şi transport al deşeurilor;

h) asigurarea celor mai bune opţiuni pentru colectarea şi transportul deşeurilor, în vederea unei cât mai eficiente valorificări;

i) promovarea tratării deşeurilor în vederea asigurării unui management ecologic raţional;

j) eliminarea deşeurilor în conformitate cu cerinţele legislaţiei în domeniul gestiunii deşeurilor în scopul protejării sănătăţii populaţiei şi a mediului;

k) încurajarea şi susţinerea cercetării româneşti în domeniul gestionării integrate a deşeurilor.

37. Obiectivele stategice specifice anumitor fluxuri de deşeuri se referă la anumite categorii de deşeuri: deşeuri din agricultură, creşterea animalelor, silvicultura şi industria lemnului, industria alimentară; deşeuri de la producerea energiei termice şi a celei electrice, incinerare şi coincinerare; deşeuri din construcţii şi demolări; deşeuri provenite de la staţiile de epurare; deşeuri biodegradabile etc.

38. Printre **obiectivele strategice generale pentru gestionarea deşeurilor periculoase** se numără:

- dezvoltarea unei politici naţionale care să conducă la crearea sau apariţia unui sistem de gestionare a deşeurilor periculoase eficient din punct de vedere ecologic, economic şi just din punct de vedere social;
- întărirea capacităţii administrative a instituţiilor guvernamentale;
- promovarea şi aplicarea principiului prevenirii generării deşeurilor periculoase şi, pe cât posibil, a principiului proximităţii în tratarea sau eliminarea deşeurilor periculoase;
- minimizarea impactului deşeurilor periculoase asupra sanătăţii populaţiei şi a mediului;
- eliminarea deşeurilor periculoase într-un mod ecologic raţional şi eficient economic şi acceptabil social;
- asigurarea sănătăţii publice prin prevenirea sau minimizarea expunerii populaţiei la riscurile generate de terenurile contaminate, apa contaminată şi contaminanţii în sine;
- dezvoltarea şi utilizarea eficientă de sisteme şi mecanisme economico-financiare pentru gestionarea deşeurilor periculoase în condiţiile respectării principiilor generale, cu precădere a principiului „poluatorul plăteşte";
- îmbunătăţirea accesului industriei la finanţarea necesară pentru investiţii eficiente şi justificate economic în domeniul protecţiei mediului, al tehnologiilor de producţie curate şi modernizării instalaţiilor;
- creşterea conştientizării publicului privind impactul deşeurilor periculoase asupra sănătăţii populaţiei şi a mediului;
- creşterea conştientizării privind „obligaţia de asumare a responsabilităţii producătorului" şi principiul „poluatorul plăteşte".

39. Obiectivele strategice specifice anumitor fluxuri de deşeuri periculoase sunt:

- gestionarea lor în conformitate cu prevederile legislaţiei naţionale armonizate cu cea a Uniunii Europene;
- reducerea cantităţii de deşeuri generate şi a emisiilor în mediu;
- eliminarea deşeurilor în condiţii corespunzătoare;
- creşterea gradului de colectare a uleiurilor uzate de la utilizatori sau populaţie;
- colectarea separată a deşeurilor infecţioase şi periculoase (altele decât cele infecţioase);
- colectarea separată a deşeurilor nepericuloase;
- gestionarea bateriilor şi acumulatorilor uzaţi în concordanţă cu cerinţele specifice legislaţiei naţionale armonizate cu cea europeană.

40. În concluzie, trebuie subliniat faptul că au fost elaborate Planul General, precum şi Strategia Naţională de Gestionare a Deşeurilor în anul 2003, care apoi au fost revizuite în 2013, dar informaţiile publice promovate de către autorităţi nu cuprind şi rapoarte recente care să permită publicului să cunoască şi să evalueze eficienţa acestor documente strategice şi gradul lor de implementare. În aceste condiţii, estimăm că în anul 2020 se va proceda la o nouă revizuire a acestor documente strategice care vor trasa noi direcţii de acţiune, o parte dintre ele se vor şi îndeplini, dar apreciem că dreptul publicului de a fi informat cu privire la starea mediului nu este respectat atâta timp cât nu sunt prezentate cifre, date şi informaţii concrete şi cât mai recente, care să exprime eficienţa activităţii de gestionare a deşeurilor.

Forma revizuită a Strategiei continuă să recunoască următoarele priorităţi:

- Guvernul se angajează să urmărească calea spre o „societate a reciclării";
- gestionarea durabilă a deşeurilor, inclusiv prevenirea generării acestora reprezintă o necesitate pentru a proteja mediul înconjurător în relaţie fiind cu schimbările climatice şi pentru prezervarea resurselor naturale;
- una dintre priorităţile Guvernului este aceea de a descentraliza către autorităţile publice locale competenţele decizionale în ceea ce priveşte problematica ce afectează comunităţile locale;
- eficienţa resurselor şi gestionarea durabilă a deşeurilor poate oferi economii semnificative;
- energia recuperată din biodeşeuri contribuie la îndeplinirea obiectivelor privind utilizarea energiilor regenerabile, având un obiectiv pe termen lung schimbările climatice;
- aplicarea principiilor dezvoltării durabile implică o nouă abordare utilizând concepte de bază ecologice pentru a cântări cu precizie acţiunile propuse în domeniul abordat de această strategie cu resursele de mediu existente. Resursele regenerabile şi neregenerabile şi serviciile asigurate de către componentele Capitalului Natural constituie suportul pentru producţia de bunuri şi servicii furnizate capitalului socio-economic uman, influenţând direct calitatea sanătăţii populaţiei;
- temele abordate în strategie se subscriu cerinţelor şi oportunităţilor cadrului în care trebuie să fie proiectat şi implementat procesul de codezvoltare durabilă a componentelor Capitalului Natural şi a sistemelor socio-economice umane, în vederea dezvoltării durabile a teritoriului naţional.

8. Regimul general al deşeurilor

8.1. Protecţia sănătăţii populaţiei şi a mediului

41. Gestionarea deşeurilor trebuie să se realizeze fără a pune în pericol sănătatea umană şi fără a dăuna mediului, în special:

a) fără a genera riscuri pentru aer, apă, sol, faună sau floră;
b) fără a crea disconfort din cauza zgomotului sau a mirosurilor;
c) fără a afecta negativ peisajul sau zonele de interes special.

42. Pentru îndeplinirea obiectivelor naţionale şi europene din domeniul gestionării deşeurilor este necesară implicarea întregii societăţi, **reprezentată** prin:

- autorităţile publice centrale şi locale din domeniile: mediu, administraţie, sănătate, industrie, finanţe, generatori de deşeuri (persoane fizice şi juridice);

- asociații profesionale și institute de cercetare-dezvoltare;
- societatea civilă (consumatori de bunuri, organizații non-guvernamentale etc.)[1].

8.2. Ierarhizarea deșeurilor

43. În procesul de gestionare și în cadrul politicii de prevenire a generării deșeurilor, potrivit legii, se aplică următoarea ordine de prioritate a activităților:

a) prevenirea;

b) pregătirea pentru reutilizare;

c) reciclarea;

d) alte operațiuni de valorificare – de exemplu, valorificarea energetică;

e) eliminarea.

Aplicarea ierarhiei deșeurilor are ca scop încurajarea acțiunii în materie de prevenire a generării și gestionării eficiente și eficace a deșeurilor, astfel încât să se reducă efectele negative ale acestora asupra mediului.

În acest sens, pentru anumite fluxuri de deșeuri specifice, aplicarea ierarhiei deșeurilor poate suferi modificări în baza evaluării de tip analiza ciclului de viață privind efectele globale ale generării și gestionării acestor deșeuri.

Autoritatea publică centrală pentru protecția mediului, în realizarea sarcinilor și atribuțiilor ce îi revin, este obligată să asigure un proces transparent de elaborare a actelor normative, precum și a politicii în domeniul gestionării deșeurilor, cu luarea în considerare a principiilor generale ale protecției mediului, precauției și durabilității, fezabilității tehnice și viabilității economice, protecției resurselor, precum și impactului global asupra mediului, sănătății populației, economiei și societății[2].

8.3. Încetarea statutului de deșeu

44. Anumite categorii de deșeuri încetează să mai fie considerate deșeuri, în cazul în care au trecut printr-o operațiune de prelucrare și dacă îndeplinesc criteriile specifice stabilite la nivelul Uniunii Europene, potrivit următoarelor condiții:

a) substanța sau obiectul sunt utilizate în mod curent pentru îndeplinirea unor scopuri specifice;

b) există o piață sau cerere pentru substanța sau obiectul în cauză;

c) substanța sau obiectul îndeplinește cerințele tehnice pentru îndeplinirea scopurilor specifice și respectă legislația și normele aplicabile produselor;

d) utilizarea substanței sau a obiectului nu va produce efecte nocive asupra mediului sau a sănătății populației.

Criteriile specifice indicate mai sus pentru încetarea statutului de deșeu trebuie luate în considerare cel puțin în cazul agregatelor, hârtiei, sticlei, metalelor, anvelopelor și al textilelor.

---

[1] Strategia Națională de Gestionare a Deșeurilor, p. 30.

[2] Conform art. 4 din Legea nr. 211/2011 privind regimul deșeurilor.

BCU / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Materialele care încetează să mai fie considerate deşeuri îşi pierd acest statut în raport cu întreaga legislație[1] instituită în scopul atingerii obiectivelor de valorificare şi reciclare.

În lipsa criteriilor stabilite la nivelul Uniunii Europene, autoritatea publică centrală pentru protecția mediului poate decide, luând în considerare jurisprudența aplicabilă, pe baza unor studii de evaluare a impactului social/economic şi a efectelor asupra mediului, pentru fiecare caz în parte, dacă un anumit deşeu încetează să fie considerat ca atare. Deciziile adoptate în acest sens trebuie să fie notificate statelor membre ale Uniunii Europene şi Comisiei Europene, potrivit prevederilor H.G. nr. 1.016/2004 privind măsurile pentru organizarea şi realizarea schimbului de informații în domeniul standardelor şi reglementărilor tehnice, precum şi al regulilor referitoare la serviciile societății informaționale între România şi statele membre ale Uniunii Europene, precum şi Comisia Europeană, cu modificările şi completările ulterioare[2].

8.4. Subproduse

45. Este considerat **subprodus, şi nu deşeu**, o substanță sau un obiect care rezultă în urma unui proces de producție al cărui obiectiv principal nu este producerea acestuia şi care îndeplineşte, cumulativ, următoarele **condiții**:

a) utilizarea ulterioară a substanței sau a obiectului este certă;

b) substanța sau obiectul poate fi utilizat direct, fără a fi supus unei alte prelucrări suplimentare celei prevăzute de practica industrială obişnuită;

c) substanța sau obiectul este produs ca parte integrantă a unui proces de producție;

d) utilizarea ulterioară este legală, în sensul că substanța sau obiectul îndeplineşte toate cerințele relevante referitoare la produs, la protecția mediului şi protecția sănătății pentru utilizarea specifică şi nu va produce efecte globale nocive asupra mediului sau a sănătății populației.

8.5. Lista deşeurilor

46. Clasificarea şi codificarea deşeurilor, inclusiv a deşeurilor periculoase, se realizează potrivit:

a) Directivei 2008/98/CE a Parlamentului European şi a Consiliului din 19 noiembrie 2008 privind deşeurile şi de abrogare a anumitor directive, cu modificările şi completările ulterioare;

b) Deciziei Comisiei 2000/532/CE din 3 mai 2000 de înlocuire a Deciziei 94/3/CE de stabilire a unei liste de deşeuri în temeiul art. 1 lit. (a) din Directiva 75/442/CEE a Consiliului privind deşeurile şi a Directivei 94/904/CE a Consiliului de stabilire a unei liste de deşeuri periculoase în temeiul art. 1 alin. (4) din Directiva 91/689/CEE a Consiliului privind deşeurile periculoase, cu modificările ulterioare;

---

[1] Este vorba despre dispozițiile Legii nr. 249/2015 privind modalitatea de gestionare a ambalajelor şi a deşeurilor de ambalaje, cu modificările şi completările ulterioare, ale Legii nr. 212/2015 privind modalitatea de gestionare a vehiculelor şi a vehiculelor scoase din uz, ale O.U.G. nr. 5/2015 privind deşeurile de echipamente electrice şi electronice, ale H.G. nr. 1.132/2008 privind regimul bateriilor şi acumulatorilor şi al deşeurilor de baterii şi acumulatori, cu modificările şi completările ulterioare.

[2] Conform art. 6 din Legea nr. 211/2011 privind regimul deşeurilor.

c) Deciziei Comisiei 2014/955/UE din 18 decembrie 2014 de modificare a Deciziei 2000/532/CE de stabilire a unei liste de deșeuri în temeiul Directivei 2008/98/CE a Parlamentului European și a Consiliului[1].

47. Lista deșeurilor este obligatorie pentru a determina dacă un deșeu trebuie considerat deșeu periculos. Includerea unui obiect sau a unei substanțe pe listă nu înseamnă că respectivul obiect ori respectiva substanță se consideră ca fiind deșeu în orice împrejurare. O substanță sau un obiect este considerat deșeu numai în cazul în care corespunde definiției legale indicate anterior, în cuprinsul capitolului de față[2].

Producătorii și deținătorii de deșeuri persoane juridice sunt obligați să încadreze fiecare tip de deșeu generat din propria activitate în lista deșeurilor instituită prin lege.

În cazul unui tip de deșeu care se încadrează potrivit listei deșeurilor sub două coduri diferite, în funcție de posibila prezență a unor caracteristici periculoase, încadrarea ca deșeu nepericulos se realizează de către producătorii și deținătorii de astfel de deșeuri numai în baza unei analize a originii, testelor, buletinelor de analiză și a altor documente relevante.

Laboratorul de referință din cadrul Agenției Naționale pentru Protecția Mediului (ANPM) analizează cazurile de incertitudine referitoare la caracterizarea și încadrarea deșeurilor.

Producătorii și deținătorii de deșeuri – persoane juridice – sunt obligați să efectueze și să dețină o caracterizare a deșeurilor periculoase generate din propria activitate și a deșeurilor care pot fi considerate periculoase din cauza originii sau compoziției, în scopul determinării posibilităților de amestecare, a metodelor de tratare și eliminare a acestora.

Producătorii și deținătorii de deșeuri – autorități publice de apărare, ordine publică și siguranță națională – sunt obligați să încadreze în codurile prevăzute în Anexa nr. 2 la H.G. nr. 856/2002 privind evidența gestiunii deșeurilor și pentru aprobarea listei cuprinzând deșeurile, inclusiv deșeurile periculoase, cu completările ulterioare, fiecare tip de deșeu generat de propria activitate, pe baza reglementărilor specifice pentru gestionarea deșeurilor[3].

Pe baza originii, testelor, buletinelor de analiză și a altor documente relevante puse la dispoziție de producătorii și deținătorii de deșeuri, autoritatea publică centrală pentru protecția mediului poate considera că un deșeu este periculos, chiar dacă acesta nu figurează ca atare pe lista deșeurilor prevăzută de lege, dacă acesta prezintă una sau mai multe dintre proprietățile prevăzute de lege pentru deșeuri.

Autoritatea publică centrală pentru protecția mediului notifică Comisiei Europene, cu celeritate, deșeurile considerate ca fiind periculoase și care nu figurează ca atare pe lista deșeurilor și le consemnează în raportul ce va fi înaintat Comisiei Europene, împreună cu toate informațiile relevante[4].

Dacă însă autoritatea publică centrală pentru protecția mediului deține dovezi care arată că un deșeu care figurează pe lista deșeurilor ca fiind periculos nu prezintă niciuna dintre proprietățile prevăzute de lege pentru a fi considerat ca atare, poate decide că acest deșeu este

[1] Conform art. 7 alin. (1) din Legea nr. 211/2011 privind regimul deșeurilor.
[2] Conform art. 7 alin. (2)-(4) din Legea nr. 211/2011 privind regimul deșeurilor.
[3] Conform art. 8 din Legea nr. 211/2011 privind regimul deșeurilor.
[4] Conform art. 9 din Legea nr. 211/2011 privind regimul deșeurilor.

nepericulos. Şi aceste aspecte trebuie să fie comunicate Comisiei Europene, cu celeritate, furnizându-i-se acesteia toate informaţiile relevante în vederea revizuirii listei deşeurilor[1].

Reclasificarea deşeurilor periculoase ca deşeuri nepericuloase nu se poate realiza prin diluarea sau amestecarea acestora în scopul de a diminua concentraţiile iniţiale de substanţe periculoase până la un nivel mai mic decât nivelul prevăzut pentru ca un deşeu să fie definit ca fiind periculos[2].

8.6. Etichetarea deşeurilor periculoase

48. Producătorii şi deţinătorii de deşeuri sunt obligaţi să se asigure că, pe durata efectuării operaţiunilor de colectare, transport şi stocare a deşeurilor periculoase, acestea sunt ambalate şi etichetate potrivit prevederilor Regulamentului (CE) nr. 1.272/2008 al Parlamentului European şi al Consiliului din 16 decembrie 2008 privind clasificarea, etichetarea şi ambalarea substanţelor şi a amestecurilor, de modificare şi de abrogare a Directivelor 67/548/CEE şi 1999/45/CE, precum şi de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1.907/2006.

Transferul deşeurilor periculoase pe teritoriul naţional trebuie să fie însoţit de documentul de identificare prevăzut în Anexa IB la Regulamentul (CE) nr. 1.013/2006, cu modificările şi completările ulterioare.

Prin excepţie, obligaţia etichetării nu se aplică deşeurilor municipale amestecate, provenite din gospodăriile populaţiei, cum nu se aplică nici fracţiunilor separate de deşeuri periculoase provenind din gospodăriile populaţiei până când acestea nu sunt acceptate pentru colectare, eliminare sau valorificare de către o unitate ori întreprindere care a obţinut o autorizaţie sau a fost înregistrată în acest scop.

8.7. Biodeşeurile

49. Autorităţile administraţiei publice locale au următoarele responsabilităţi cu privire la **gestionarea biodeşeurilor**:

a) să colecteze separat biodeşeurile, în vederea valorificării acestora;

b) să trateze biodeşeurile într-un mod care asigură un înalt nivel de protecţie a mediului;

c) să folosească materiale sigure pentru mediu, produse din biodeşeuri;

d) să încurajeze compostarea individuală în gospodării.

Deşeurile biodegradabile provenite din parcuri şi grădini trebuie să fie colectate separat şi transportate la staţiile de compostare sau pe platforme individuale de compostare. Totuşi, în cazul în care biodeşeurile colectate separat conţin substanţe periculoase, se interzice tratarea acestora în staţii de compostare[3].

---

[1] Conform art. 10 din Legea nr. 211/2011 privind regimul deşeurilor.

[2] Conform art. 11 din Legea nr. 211/2011 privind regimul deşeurilor.

[3] Conform art. 31 din Legea nr. 211/2011 privind regimul deşeurilor.

8.8. Prevenirea și minimizarea generării deșeurilor

50. Conform PNGD, prevenirea generării de deșeuri periculoase trebuie să fie planificată în strânsă legătură cu gospodărirea materiilor utilizate, a produselor rezultate și a tehnologiilor folosite.

Această prevenire se poate realiza prin:

- îmbunătățirea gospodăririi în cadrul fabricii;
- modificări în funcționare;
- modificări ale procesului de producție;
- modificări ale tipurilor de materiale utilizate;
- modificări în concepția produsului;
- modificări de consum (cerere).

Prevenirea producerii de deșeuri nu numai că reduce costurile de gestionare a deșeurilor pentru companiile implicate, dar și economisește resurse și energie, ceea ce conduce la reducerea costurilor de producție. În mod deosebit, se consideră a fi o strategie importantă luarea de măsuri de protecție a mediului pentru întreprinderile mici și mijlocii. Există și posibilitatea să se poată face, fără investiții ulterioare, unele îmbunătățiri și schimbări și modificări în utilizările materiilor prime, instalațiilor și proceselor, rezultând o reducere reală a costurilor de investiție.

Obiectivele generale cu privire la prevenirea generării de deșeuri periculoase și la reciclarea lor sunt considerate a fi: micșorarea impactului asupra sănătății umane și mediului înconjurător; creșterea productivității prin sporirea randamentului utilizării materiilor prime; economisirea la costurile de producție ca rezultat al activității de mai sus și conservarea resurselor naturale.

În concordanță cu structura prezentă de generare a deșeurilor periculoase, sectoarele prioritare pentru prevenirea și minimizarea deșeurilor sunt: industria chimică, industria prelucrării țițeiului și petrochimia, industria metalurgică neferoasă, galvanizare și tratarea suprafețelor[1].

Cantitățile de **deșeuri de producție generate** variază de la an la an, iar această variație neuniformă are mai multe **cauze**, dintre care cele mai importante sunt:

- variația din punct de vedere cantitativ a activităților industriale generatoare de deșeuri de producție;
- retehnologizările, utilizarea tehnologiilor curate și creșterea preocupării pentru minimizarea cantităților de deșeuri generate;
- cercetarea este exhaustivă, procentul de răspuns variază aleatoriu de la an la an, iar agenții economici care răspund chestionarelor anuale sunt diferiți; astfel, transmiterea într-un an a chestionarelor completate de unii agenți economici mari generatori de deșeuri și netransmiterea datelor pentru anul următor creează variații relativ importante ale cantităților de deșeuri de la an la an.

Având în vedere faptul că unitățile economice utilizează tehnologii foarte diferite ca tip și performanțe economice, nu se poate realiza o estimare a cantităților de deșeuri de producție generate, în funcție de tipul de activitate și numărul de angajați în sectorul productiv.

[1] Planul Național de Gestionare a Deșeurilor, p. 136.

Din această cauză, la care se adaugă şi condiţiile specifice ale situaţiei economice actuale din România, nu se poate realiza o prognoză a cantităţilor de deşeuri de producţie generate pentru următorii ani.

Totuşi, se poate estima că generarea anumitor tipuri de deşeuri va urma o curbă descendentă, ca urmare a necesităţii respectării noilor cerinţe legislative (Directiva IPPC transpusă în legislaţia naţională), care implică utilizarea tehnologiilor curate şi intensificarea activităţilor de prevenire şi minimizare a deşeurilor[1].

8.9. Colectarea şi transportul deşeurilor

51. Introducerea pe teritoriul României a **deşeurilor de orice natură**, în scopul eliminării acestora, este interzisă.

Totuşi, există şi unele nuanţări faţă de regula mai sus menţionată. Astfel, introducerea pe teritoriul României a deşeurilor, în scopul recuperării, se realizează în baza reglementărilor specifice în domeniu, cu aprobarea Guvernului, în conformitate cu prevederile Tratatului privind aderarea României la Uniunea Europeană, ratificat prin Legea nr. 157/2005.

Tranzitul şi exportul de deşeuri de orice natură se poate efectua numai în conformitate cu acordurile şi convenţiile la care România este parte şi cu legislaţia naţională specifică în domeniu[1].

52. Transportul intern şi manipularea **deşeurilor periculoase** pot fi efectuate în conformitate cu prevederile legale specifice, iar transportul internaţional şi tranzitul deşeurilor periculoase se realizează în conformitate cu prevederile acordurilor şi convenţiilor internaţionale la care România este parte.

Din păcate, România nu dispune de o reţea dezvoltată de furnizori de servicii în domeniul gestionării deşeurilor, care să efectueze colectarea şi recuperarea, tratarea ori eliminarea deşeurilor periculoase. Agenţii de colectare a deşeurilor sunt, în general, companii private şi sunt mai degrabă întreprinderi locale decât organizaţii naţionale. Majoritatea agenţilor de colectare existenţi în România se ocupă cu colectarea şi transportul deşeurilor municipale, în principal. Câţiva dintre aceşti agenţi de colectare colectează deşeuri din sectorul comercial şi industrial, deşeuri de grădină, precum şi deşeuri din construcţii şi demolări. Aceşti agenţi pretind că nu colectează niciun deşeu periculos. Există, de asemenea, şi organizaţii de reciclare a deşeurilor care colectează deşeurile de la generatori; câţiva dintre aceştia colectează deşeuri periculoase, cel mai notabil uleiuri uzate, baterii de automobile şi, mai puţin, solvenţi.

În ceea ce priveşte gestionarea deşeurilor periculoase, în România există un număr foarte mic de furnizori de astfel de servicii, iar aceştia oferă în general doar colectarea deşeurilor, nu şi transportul acestora, deoarece capacitatea lor de transport este redusă.

---

[1] Pentru explicaţii suplimentare, a se vedea: C. Petică Roman, *Dreptul transporturilor. Contractele de transport. Colecţia Cursuri universitare*, Ed. Universul Juridic, Bucureşti, 2016, pp. 224-241; C. Petică Roman, *Armonizarea legislaţiei româneşti la cea comunitară în domeniul transportului rutier*, în Caietul ştiinţific al ISAR „Paul Negulescu" nr. 9/2007, Ed. Burg, pp. 143-150; C. Petică Roman, *Evolution der Gesetzgebung im bereich des Eisenbahnvrkehrs in Rumanien in Hinblich auf die Integration in der Europaische Union*, în volumul „The International Conference – The Acquis Communautaire – a need for the European integration", Piteşti, 7-8 aprilie 2006, Publishing House of Piteşti University, pp. 444-451.

Astfel, transportul deşeurilor periculoase este realizat în general de către generatorii de deşeuri. Totuşi, mai mult de 80% din totalul deşeurilor periculoase sunt depozitate sau stocate, iar acest lucru se întâmplă, în general, la locul sau foarte aproape de locul de generare a deşeurilor periculoase, ceea ce necesită un transport minim. Excepție fac, în prezent, deşeurile spitaliceşti, uleiurile uzate şi bateriile, deşeuri colectate şi transportate în vederea tratării, valorificării şi/sau eliminării.

România trebuie să dezvolte un sistem de gestionare a deşeurilor periculoase care să acopere şi următoarele puncte:

- minimizarea probabilității ca deşeurile periculoase să fie eliminate împreună cu alte deşeuri industriale la acelaşi depozit;
- dezvoltarea unui serviciu de colectare şi transportare a deşeurilor la instalațiile autorizate pentru tratare, valorificare şi/sau eliminare care să nu fie în dezavantajul industriei;
- reglementarea şi controlarea activităților de colectare şi transport pentru a se asigura faptul că deşeurile periculoase aflate în tranzit sunt în siguranță şi ajung la instalația autorizată de recuperare/tratare/eliminare;
- evitarea reglementărilor excesive, precum şi duplicarea reglementărilor şi a controlului.

În ierarhia opțiunilor de gestionare a deşeurilor, reciclarea şi valorificarea reprezintă o prioritate înaintea eliminării prin depozitare. Reciclarea se poate realiza atât pe amplasament, cât şi în afara amplasamentului.

8.10. Reciclarea şi valorificarea deşeurilor

53. Gestiunea deşeurilor şi în special a celor periculoase devine o problematică la scară mondială. În mod cert şi prin definiție, aceste deşeuri dau cel mai mare posibil impact asupra sănătății populației şi mediului înconjurător. Deşeurile periculoase, pe lângă faptul că reprezintă o resursă pierdută, pot avea una sau mai multe proprietăți (ex.: inflamabilitate, corozivitate, toxicitate etc.), necesitând o gestionare riguroasă. Deținătorii unor astfel de deşeuri vor înțelege potențialele costuri de responsabilitate asociate cu acest regim riguros de gestionare. Experiența din alte țări indică faptul că acest lucru poate da naştere comerțului ilegal, depozitare ilegală, precum şi unor contaminări semnificative de mediu (ex.: sol, canalizări şi stații de tratare a apelor uzate etc.).

Conform legislației în vigoare, producătorii de deşeuri periculoase sunt răspunzători pentru gestionarea deşeurilor periculoase generate. Statul român va prelua responsabilitatea gestionării acelor deşeuri istorice pentru care producătorii nu mai există sau nu pot fi identificați. Având aceasta în vedere totuşi, România trebuie să ia măsurile necesare pentru evitarea situațiilor în care generatorii de deşeuri periculoase încearcă să evite responsabilitatea de gestionare prin lichidare voită, depozitare ilegală sau alte scenarii răuvoitoare.

Directiva-cadru pentru deşeuri a Uniunii Europene defineşte următoarele priorități: reducerea deşeurilor, reutilizarea, reciclarea sau valorificarea termică şi tratarea şi eliminarea deşeurilor.

Până în anul 2002, activitățile economice în cadrul cărora s-au generat cele mai mari cantități de deşeuri periculoase au fost: fabricarea îngrăşămintelor chimice, metalurgia, industria de maşini şi echipamente şi transporturile.

54. Producătorii de deşeuri şi deținătorii de deşeuri au obligația legală a valorificării acestora. Pentru asigurarea unui grad înalt de valorificare, producătorii de deşeuri şi deținătorii de deşeuri sunt obligați să **colecteze separat** cel puțin următoarele categorii de deşeuri: hârtie, metal, plastic şi sticlă. De asemenea, operatorii economici care colectează şi/sau transportă deşeuri au obligația de a asigura colectarea separată a acestora şi de a nu le amesteca în timpul transportului[1].

55. În vederea stimulării colectării separate a deşeurilor de la populație, autoritățile publice locale aplică, ca **instrument economic, „plăteşte pentru cât arunci"**.

Aplicarea acestui instrument economic se realizează, după caz, în baza următoarelor **criterii**:

a) cantitatea de deşeuri generată;
b) tipuri de deşeuri generate;
c) volumul recipientului;
d) frecvența de preluare a deşeurilor.

56. Valorificarea deşeurilor se poate realiza numai în instalații, prin procese sau activități autorizate de autoritățile publice competente.

Unitățile şi întreprinderile care valorifică deşeurile au următoarele obligații:

a) să dețină spații special amenajate pentru stocarea deşeurilor în condiții care să garanteze reducerea riscului pentru sănătatea umană şi deteriorării calității mediului;

b) să evite formarea de stocuri de deşeuri care urmează să fie valorificate, precum şi de produse rezultate în urma valorificării care ar putea genera fenomene de poluare a mediului sau care să prezinte riscuri asupra sănătății populației;

c) să adopte cele mai bune tehnici disponibile în domeniul valorificării deşeurilor, în momentul achiziției.

Operatorii economici care desfăşoară operațiuni de valorificare a deşeurilor trebuie să se înscrie la Ministerul Economiei[2].

În prezent, în țara noastră nu există instalații dedicate reciclării deşeurilor periculoase, cu excepția bateriilor cu acid, astfel că utilizarea instalațiilor existente trebuie să fie prioritizată în concordanță cu gestionarea deşeurilor periculoase. În această privință, industria română a cimentului are un rol important de jucat în activitatea de reciclare şi eliminare a deşeurilor periculoase.

O parte din nămolul ce conține metale grele se poate recicla şi recupera în instalațiile de metalurgie neferoasă. Totuşi, aceste instalații sunt unele dintre cele mai mari instalații generatoare de deşeuri periculoase. În consecință, la aceste instalații este necesară aplicarea unor măsuri de minimizare a deşeurilor periculoase şi îmbunătățire a instalațiilor. De asemenea, nămolurile obținute prin epurarea soluțiilor tehnologice uzate cu un anumit conținut de metale grele pot fi folosite ca pigmenți şi/sau materii prime în industria sticlei ambientale.

Deşeurile periculoase prioritare pentru reciclare sunt deşeurile petroliere şi uleiurile uzate, deşeurile de solvenți şi deşeurile periculoase ce conțin metale grele.

---

[1] Conform art. 13 din Legea nr. 211/2011 privind regimul deşeurilor.
[2] Conform art. 15 din Legea nr. 211/2011 privind regimul deşeurilor.

Autoritățile administrației publice centrale cu atribuții în domeniul protecției mediului adoptă sau, după caz, propun măsuri adecvate pentru **promovarea reutilizării** produselor și activităților de pregătire a acestora pentru reutilizare în special prin:

a) stimularea realizării unor rețele pentru repararea și reutilizarea produselor;

b) utilizarea instrumentelor economice;

c) introducerea unor criterii referitoare la achizițiile publice;

d) stabilirea de obiective cantitative sau alte măsuri.

Autoritatea publică centrală pentru protecția mediului promovează **reciclarea de înaltă calitate** prin aplicarea colectării separate a deșeurilor, în măsura în care este fezabilă din punct de vedere tehnic, economic și de mediu și se conformează cu standardele de calitate în sectorul de reciclare respectiv, prin acte normative care se supun aprobării Guvernului.

Producătorii de deșeuri și autoritățile administrației publice locale sunt obligați să atingă, până la 31 decembrie 2020, un nivel de pregătire pentru reutilizare și reciclare a deșeurilor cel puțin pentru deșeurile de hârtie, metal, plastic și sticlă provenind din deșeurile menajere sau, după caz, din alte surse, în măsura în care aceste fluxuri de deșeuri sunt similare deșeurilor care provin din gospodării, de minimum 50% din masa totală[1].

Titularii pe numele cărora au fost emise autorizații de construcție și/sau desființări au obligația să gestioneze deșeurile din construcții și desființări astfel încât să atingă progresiv, până la 31 decembrie 2020, un nivel de pregătire pentru reutilizare, reciclare și alte operațiuni de valorificare materială, inclusiv operațiuni de umplere, rambleiere care utilizează deșeuri pentru a înlocui alte materiale, de minimum 70% din masa cantităților de deșeuri nepericuloase provenite din activități de construcție și desființări, cu excepția materialelor geologice naturale definite la categoria 17 05 04 din anexa la Decizia Comisiei 2014/955/UE[2].

Autoritatea publică centrală pentru protecția mediului consemnează stadiul îndeplinirii obiectivelor mai sus menționate în raportul pe care îl înaintează Comisiei Europene. În cazul neîndeplinirii obiectivelor, în raport se includ motivele eșecului respectiv, precum și măsurile pe care toți factorii implicați intenționează să le ia în vederea îndeplinirii acestor obiective[3].

8.11. Tratarea și eliminarea deșeurilor

57. Producătorii de deșeuri și deținătorii de deșeuri au obligația să supună deșeurile care nu au fost valorificate unei operațiuni de **eliminare**, în condiții de siguranță, pentru sănătatea umană și pentru mediu.

Operatorii economici autorizați din punctul de vedere al protecției mediului pentru activitatea de **eliminare a deșeurilor** au următoarele **obligații**:

a) să asigure eliminarea în totalitate a deșeurilor care le sunt încredințate;

b) să folosească cele mai bune tehnici disponibile și care nu implică costuri excesive pentru eliminarea deșeurilor;

c) să amplaseze și să amenajeze instalația de eliminare a deșeurilor într-un spațiu și în condiții stabilite de autoritățile teritoriale pentru protecția mediului competente;

---

[1] Conform art. 17 alin. (2) din Legea nr. 211/2011 privind regimul deșeurilor.

[2] Conform art. 17 alin. (3) din Legea nr. 211/2011 privind regimul deșeurilor.

[3] Conform art. 18 din Legea nr. 211/2011 privind regimul deșeurilor.

d) să introducă în instalaţia de eliminare numai deşeurile menţionate în autorizaţia emisă de autorităţile competente şi să respecte tehnologia de eliminare aprobată de acestea.

Eliminarea deşeurilor în afara spaţiilor autorizate în acest scop, precum şi abandonarea deşeurilor sunt interzise[1].

În ţara noastră, gestionarea deşeurilor periculoase este variabilă. La fel ca în multe alte ţări, companiile industriale româneşti au încă procese şi echipamentele industriale învechite, perimate şi ineficiente. În particular, acest lucru este adevărat şi pentru sistemele de tratare şi eliminare a deşeurilor, acolo unde ele există.

Multe fabrici au avut, în trecut, sisteme de tratare fizico-chimice şi sisteme de incinerare care, datorită presiunilor economice, s-au uzat şi au devenit nefuncţionale. Similar, din cauza declinului general, unele fabrici au optat să nu folosească instalaţiile lor existente de tratare şi, de asemenea, să depoziteze deşeurile netratate sau să le stocheze. În timp ce aceasta este o problemă generală, există, de asemenea, câteva exemple de bune practici.

Pentru a asigura o gestionare a deşeurilor periculoase adecvată din punctul de vedere al protecţiei mediului, România trebuie să continue să identifice aceste instalaţii neadecvate şi să impună proprietarilor/operatorilor să le retehnologizeze (îmbunătăţirea lor după cum este necesar) sau să le înlocuiască, astfel încât să se conformeze prevederilor legale în vigoare. Pentru întreprinderile care nu deţin sau nu îşi pot construi instalaţii de incinerare proprii în conformitate cu prevederile legale în vigoare, alternativa este ca deşeurile respective să fie trimise la terţe persoane pentru tratarea şi/sau eliminarea lor adecvată (ca, de exemplu, la „incineratoarele zonale", instalaţii de tratare etc.)[2].

8.12. Interzicerea amestecării deşeurilor periculoase

58. Producătorii şi deţinătorii de deşeuri periculoase, inclusiv comercianţii şi brokerii care pot intra fizic în posesia deşeurilor, **au obligaţia** să nu amestece diferitele categorii de deşeuri periculoase cu alte categorii de deşeuri periculoase sau cu alte deşeuri, substanţe ori materiale. Amestecarea include şi diluarea substanţelor periculoase.

Prin excepţie, autorităţile publice teritoriale pentru protecţia mediului pot autoriza amestecarea, dacă:

a) operaţiunea de amestecare este efectuată de un operator economic autorizat;

b) efectele nocive ale gestionării deşeurilor asupra sănătăţii populaţiei şi asupra mediului nu sunt agravate;

c) operaţiunea de amestecare se realizează în conformitate cu cele mai bune tehnici disponibile;

d) caracterizarea deşeurilor permite acest proces.

În situaţiile în care deşeurile periculoase sunt deja amestecate cu alte deşeuri, substanţe sau materiale, separarea trebuie să fie efectuată numai dacă este fezabilă din punct de vedere tehnic şi economic şi dacă este necesară pentru protejarea sănătăţii umane şi a mediului[3].

[1] Conform art. 19 din Legea nr. 211/2011 privind regimul deşeurilor.
[2] Planul Naţional de Gestionare a Deşeurilor, p. 140.
[3] Conform art. 27 din Legea nr. 211/2011 privind regimul deşeurilor.

8.13. Principiile autonomiei şi proximităţii

59. Autoritatea publică centrală pentru protecția mediului colaborează cu celelalte autorități publice cu atribuții în domeniul gestionării deşeurilor şi cu autoritățile competente din alte state membre pentru crearea unei **rețele integrate adecvate de unități de eliminare a deşeurilor** şi de instalații de valorificare a deşeurilor municipale mixte colectate din gospodăriile populației, inclusiv în cazul în care această colectare vizează şi astfel de deşeuri provenite de la alți producători, ținând seama de cele mai bune tehnici disponibile, care nu implică costuri excesive, cu respectarea cerințelor prevăzute în Tratatul de aderare a României la Uniunea Europeană.

Rețeaua este concepută astfel încât să permită Uniunii Europene să asigure prin mijloace proprii eliminarea deşeurilor, precum şi valorificarea acestora, dar şi pentru a permite României să acționeze individual în acest scop, ținând cont de condițiile geografice sau de necesitatea de a avea instalații specializate pentru anumite tipuri de deşeuri.

Această rețea trebuie să permită eliminarea şi valorificarea deşeurilor în cele mai apropiate instalații adecvate, prin cele mai potrivite metode şi tehnici, pentru a asigura un înalt nivel de protecție pentru mediu şi pentru sănătatea publică.

Prin derogare de la prevederile Regulamentului (CE) nr. 1.013/2006 al Parlamentului European şi al Consiliului din 14 iunie 2006 privind transferurile de deşeuri, cu modificările ulterioare, România poate limita, în vederea protejării rețelei naționale, intrările transporturilor de deşeuri destinate incineratoarelor clasificate ca instalații de valorificare, în cazul în care autoritatea publică centrală pentru protecția mediului a stabilit că asemenea transporturi ar duce la necesitatea eliminării deşeurilor naționale sau ar presupune tratarea respectivelor deşeuri într-un mod care nu este consecvent cu planul național de gestionare a deşeurilor.

În cazul în care autoritatea publică centrală pentru protecția mediului adoptă o astfel de decizie, aceasta este obligată să o notifice Comisiei Europene.

Pe de altă parte, aplicarea principiilor autonomiei şi proximității nu semnifică obligația de a deține la nivel național toate tipurile de instalații pentru valorificarea şi eliminarea deşeurilor[1].

La elaborarea documentelor strategice locale şi la aprobarea investițiilor în domeniul gestionării deşeurilor, autoritățile publice locale iau în considerare principiul autonomiei şi proximității, fără a încălca prevederile planului național de gestionare a deşeurilor şi strategiei naționale de gestionare a deşeurilor.

8.14. Costurile

60. În conformitate cu principiul „poluatorul plătește", costurile operațiunilor de gestionare a deşeurilor se suportă de către producătorul de deşeuri sau, după caz, de deținătorul actual ori anterior al deşeurilor.

La propunerea autorității publice centrale pentru protecția mediului, prin actul normativ care reglementează categoria de deşeuri, se vor stabili cazurile în care costurile gestionării deşeurilor urmează să fie suportate în întregime sau parțial de către producătorul produsului

[1] Conform art. 24 din Legea nr. 211/2011 privind regimul deşeurilor.

din care derivă deşeul respectiv şi eventuala participare a distribuitorilor unui asemenea produs la aceste costuri.

În cazul deşeurilor abandonate şi în cazul în care producătorul/deţinătorul de deşeuri este necunoscut, cheltuielile legate de curăţarea şi refacerea mediului, precum şi cele de transport, valorificare, recuperare/reciclare, eliminare sunt suportate de către autoritatea administraţiei publice locale. După identificarea producătorului/deţinătorului de deşeuri, acesta este obligat să suporte atât cheltuielile pentru eliminarea deşeurilor pe care le-a produs, cât şi pe cele legate de acţiunile întreprinse pentru identificarea sa[1].

9. Aspecte procedurale privitoare la gestionarea deşeurilor

9.1. Autorizări şi înregistrări

61. Toate unităţile sau întreprinderile care desfăşoară activităţi de tratare a deşeurilor sunt obligate să obţină o autorizaţie/autorizaţie integrată de mediu emisă de către autorităţile competente pentru protecţia mediului.

Autorizaţia (integrată) de mediu trebuie să conţină cel puţin următoarele elemente:

a) tipurile şi cantităţile de deşeuri care pot fi tratate;

b) cerinţele tehnice şi de orice altă natură aplicabile amplasamentului în cauză pentru fiecare tip de operaţiune autorizată;

c) măsurile de siguranţă şi de prevenire care trebuie luate;

d) metoda care trebuie aplicată pentru fiecare tip de operaţiune;

e) monitorizarea şi controlul operaţiunilor, după caz;

f) măsurile de închidere şi de întreţinere ulterioară, după caz;

g) tipurile şi cantităţile de deşeuri şi produse care rezultă din instalaţie şi codurile operaţiilor de tratare.

Autorizaţia (integrată) de mediu se emite şi se revizuieşte în conformitate cu prevederile art. 16 alin. (2) şi (4) din O.U.G. nr. 195/2005 privind protecţia mediului, aprobată cu modificări şi completări ulterioare[2].

În cazul în care autoritatea publică teritorială pentru protecţia mediului consideră că metoda de tratare propusă nu este acceptabilă din punctul de vedere al protecţiei mediului, aceasta poate să refuze emiterea autorizaţiei/autorizaţiei integrate.

Toate autorizaţiile (integrate) de mediu pentru operaţiuni de incinerare sau coincinerare cu recuperare de energie a deşeurilor se emit cu condiţia ca valorificarea să se realizeze cu eficienţă energetică ridicată[3].

62. Autoritatea publică teritorială pentru protecţia mediului, în baza normelor generale stabilite de autoritatea publică centrală pentru protecţia mediului, unităţilor sau întreprinderilor, poate acorda **derogări** de la această obligaţie, pentru următoarele operaţiuni:

a) eliminarea propriilor deşeuri nepericuloase la locul de producţie;

b) valorificarea deşeurilor[4].

[1] Conform art. 21 din Legea nr. 211/2011 privind regimul deşeurilor.
[2] Conform art. 32 din Legea nr. 211/2011 privind regimul deşeurilor.
[3] Conform art. 33 din Legea nr. 211/2011 privind regimul deşeurilor.
[4] Conform art. 34 din Legea nr. 211/2011 privind regimul deşeurilor.

Pentru acordarea derogărilor, autoritatea publică centrală pentru protecția mediului stabilește, pentru fiecare tip de activitate, **norme generale** care să prevadă:

a) tipurile și cantitățile de deșeuri care pot face obiectul unei derogări;

b) metoda de tratare care trebuie aplicată.

Aceste norme se stabilesc astfel încât să se asigure că deșeurile sunt tratate fără a se aduce atingere sănătății umane și mediului înconjurător. Pentru aceasta, normele trebuie să ia în considerare cele mai bune tehnici disponibile.

Pe lângă normele generale, autoritatea publică centrală pentru protecția mediului stabilește **condiții speciale pentru derogările** acordate în cazul deșeurilor periculoase, inclusiv pe tipuri de activități, precum și alte eventuale cerințe necesare pentru efectuarea diferitelor forme de valorificare și, unde este cazul, valori-limită pentru conținutul de substanțe periculoase al deșeurilor și valori-limită de emisie, fără a exceda însă derogările permise de lege. Autoritatea publică centrală pentru protecția mediului informează Comisia Europeană în legătură cu normele generale la care ne-am referit anterior[1].

9.2. Înregistrarea operatorilor

63. Agenția Națională pentru Protecția Mediului ține un **registru** cu următoarele tipuri de operatori economici, care nu se supun autorizării:

a) operatorii economici care transportă deșeuri nepericuloase în sistem profesional;

b) comercianții care nu intră fizic în posesia deșeurilor sau brokerii;

c) operatorii economici care fac obiectul derogărilor de la cerințele de autorizare.

Toți acești operatori economici sunt obligați să se înscrie în registrul ținut de Agenția Națională pentru Protecția Mediului. În vederea reducerii sarcinii administrative asociate procesului de înregistrare, agențiile pentru protecția mediului comunică ANPM informații relevante cu privire la persoanele fizice și juridice vizate de această obligație.

Instituțiile care desfășoară activități care privesc apărarea țării și securitatea națională nu se înregistrează în acest registru[2].

9.3. Păstrarea evidenței de către operatori

64. Producătorii de deșeuri nepericuloase, unitățile și întreprinderile producătoare de deșeuri periculoase, operatorii economici care sunt autorizați pentru colectarea și transportul deșeurilor periculoase sau care acționează în calitate de comercianți de deșeuri ori brokeri sunt obligați să asigure evidența cronologică a gestiunii deșeurilor pentru fiecare tip de deșeu, precum și a cantității, naturii și originii deșeurilor și, după caz, a destinației, a frecvenței colectării, a mijlocului de transport și a metodei de tratare, respectiv operațiunii de valorificare sau eliminare a deșeurilor, potrivit prevederilor Deciziei Comisiei 2014/955/UE, și să o pună la dispoziția autorităților competente de control, la cererea acestora.

De asemenea, producătorii și deținătorii de deșeuri periculoase sunt obligați să dețină buletinele de analiză care caracterizează deșeurile periculoase și să le transmită, la cerere, autorităților competente pentru protecția mediului.

---

[1] Conform art. 35 din Legea nr. 211/2011 privind regimul deșeurilor.

[2] Conform art. 36 din Legea nr. 211/2011 privind regimul deșeurilor.

Raportarea datelor şi informaţiilor privind gestionarea deşeurilor se face către autoritatea teritorială pentru protecţia mediului, până la 31 martie a anului următor celui de raportare, atât pe suport hârtie, cât şi electronic.

Agenţia pentru protecţia mediului păstrează pentru scopuri statistice, cel puţin 5 ani, aceste documente. În acelaşi timp, şi operatorii economici menţionaţi anterior sunt obligaţi să păstreze evidenţa gestiunii deşeurilor cel puţin 3 ani, cu excepţia operatorilor economici care desfăşoară activităţi de transport, care trebuie să păstreze evidenţa timp de cel puţin 12 luni.

La cererea autorităţilor competente sau a unui deţinător anterior, documentele justificative conform cărora operaţiunile de gestionare au fost efectuate vor fi furnizate în mod obligatoriu.

Pentru o mai bună gestionare a acestor documente, Agenţia Naţională pentru Protecţia Mediului are obligaţia de a centraliza, la nivel naţional, toate informaţiile colectate de autorităţile judeţene pentru protecţia mediului[1].

10. Managementul deşeurilor

10.1. Planurile de gestionare a deşeurilor

65. Pentru îndeplinirea obiectivelor privind protejarea sănătăţii umane şi a mediului în procesul de gestionare a deşeurilor se elaborează **planuri de gestionare a deşeurilor** la nivel naţional şi judeţean, respectiv al municipiului Bucureşti.

Planul naţional de gestionare a deşeurilor (PNGD) se elaborează de către autoritatea publică centrală pentru protecţia mediului şi acoperă întregul teritoriu geografic al României. El se aprobă prin hotărâre a Guvernului şi se notifică Comisiei Europene[2].

În baza principiilor şi obiectivelor din PNGD şi a cadrului general din Ordinul ministrului mediului şi dezvoltării durabile nr. 951/2007 se elaborează şi se revizuiesc planurile judeţene de gestionare a deşeurilor (PJGD) de către consiliul judeţean, în colaborare cu agenţia judeţeană pentru protecţia mediului (APM), şi planul de gestionare a deşeurilor pentru municipiul Bucureşti (PMGD) de către Consiliul General al Municipiului Bucureşti, în colaborare cu autoritatea publică teritorială pentru protecţia mediului Bucureşti. PJGD se aprobă prin hotărâre a consiliului judeţean, iar PMGD, prin hotărâre a Consiliului General al Municipiului Bucureşti, cu avizul APM sau ARPM, după caz[3].

Realizarea studiilor, expertizelor şi proiectelor necesare pentru elaborarea planurilor de gestionare a deşeurilor poate fi încredinţată, cu respectarea prevederilor legale privind achiziţiile publice, unor terţe persoane. Elaborarea şi avizarea planurilor de gestionare a deşeurilor se fac cu respectarea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri şi programe. Autorităţile publice şi operatorii economici au obligaţia furnizării datelor necesare elaborării acestor planuri[4].

[1] Conform art. 49 din Legea nr. 211/2011 privind regimul deşeurilor.
[2] Conform art. 37 din Legea nr. 211/2011 privind regimul deşeurilor.
[3] Conform art. 39 din Legea nr. 211/2011 privind regimul deşeurilor.
[4] Conform art. 40 din Legea nr. 211/2011 privind regimul deşeurilor.

66. Planurile de gestionare a deşeurilor **cuprind** o analiză a situației actuale în domeniul gestionării tuturor categoriilor de deşeuri, precum şi măsurile care trebuie luate pentru îmbunătățirea condițiilor de mediu în cazul pregătirii pentru reutilizare, reciclare, valorificare şi eliminare, precum şi o evaluare a modului în care planurile vor ajuta la punerea în aplicare a obiectivelor privind ocrotirea sănătății umane şi a mediului.

De asemenea, luând în considerare nivelul geografic şi acoperirea zonei de planificare, fiecare plan trebuie să conțină cel puțin următoarele:

a) obiectivele şi prioritățile autorităților administrației publice locale în vederea îndeplinirii obligațiilor din domeniul gestionării deşeurilor;

b) tipul, cantitatea şi sursa deşeurilor generate în teritoriu, deşeurile care ar putea fi expediate de pe sau pe teritoriul național, precum şi o evaluare a evoluției viitoare a fluxurilor de deşeuri;

c) schemele existente de colectare a deşeurilor şi principalele instalații de eliminare şi valorificare, inclusiv orice aranjamente speciale pentru uleiurile uzate, deşeurile periculoase sau fluxurile de deşeuri abordate de legislația specifică;

d) o evaluare a necesarului de noi scheme de colectare, închiderea instalațiilor de deşeuri existente, infrastructura suplimentară pentru instalațiile de deşeuri, dacă este cazul, precum şi investițiile legate de acestea;

e) informații suficiente cu privire la criteriile de identificare a amplasamentului şi la capacitatea viitoare de eliminare sau de operare a instalațiilor majore de valorificare, dacă este cazul;

f) politici generale de gestionare a deşeurilor, inclusiv tehnologii şi metode planificate de gestionare a deşeurilor sau politici privind deşeurile care ridică probleme specifice de gestionare;

g) estimarea costurilor pentru investițiile privind operațiile de valorificare şi eliminare;

h) etapele care trebuie urmărite de autoritățile responsabile pentru îndeplinirea obiectivelor de protecție a mediului şi a sănătății umane;

i) modul de implementare a planurilor de gestionare a deşeurilor;

j) orice alte informații relevante.

Luând în considerare nivelul geografic şi acoperirea zonei de planificare, planurile mai pot conține:

a) aspectele organizaționale legate de gestionarea deşeurilor, inclusiv o descriere a alocării responsabilităților între actorii publici şi privați care se ocupă cu gestionarea deşeurilor;

b) o analiză a utilității şi a adecvării utilizării instrumentelor economice şi de altă natură pentru rezolvarea diverselor probleme legate de deşeuri, luând în considerare necesitatea menținerii unei bune funcționări a pieței interne;

c) utilizarea unor campanii de sensibilizare şi de informare adresate publicului larg sau unor categorii speciale de consumatori;

d) siturile contaminate istoric de eliminare a deşeurilor şi măsuri pentru reabilitarea acestora[1].

[1] Conform art. 41 din Legea nr. 211/2011 privind regimul deşeurilor.

10.2. Programe de prevenire a generării deşeurilor

67. Autoritatea publică centrală pentru protecția mediului adoptă **programe de prevenire a generării deşeurilor** la nivel național[1]. Acestea pot face parte din planurile de gestionare a deşeurilor, din alte programe de politici de mediu sau să fie elaborate ca programe distincte.

În cazul în care sunt integrate în planurile de gestionare a deşeurilor sau în alte programe, măsurile de prevenire a generării deşeurilor trebuie identificate clar.

Aceste programe stabilesc obiective de prevenire a generării deşeurilor, pe baza măsurilor de prevenire descrise de către autoritatea publică centrală pentru protecția mediului, care are sarcina şi de a evalua utilitatea exemplelor de măsuri (prevăzute de lege sau a altor măsuri considerate adecvate).

Scopul obiectivelor şi măsurilor mai sus menționate este eliminarea legăturii dintre creşterea economică şi impactul asupra mediului, asociat cu generarea de deşeuri.

Autoritatea publică centrală pentru protecția mediului stabileşte valorile de referință calitative sau cantitative specifice, adecvate pentru măsurile de prevenire a generării deşeurilor, adoptate pentru a monitoriza şi evalua progresul măsurilor, şi poate stabili şi alte obiective calitative ori cantitative şi indicatori specifici pe lângă cele prevăzute de legislația europeană, pe baza unor studii de evaluare[2].

Persoana juridică ce exercită o activitate de natură comercială sau industrială, având în vedere rezultatele unui audit de deşeuri, este obligată să întocmească şi să implementeze, începând cu anul 2012, un **program de prevenire şi reducere a cantităților de deşeuri** generate din activitatea proprie sau, după caz, de la orice produs fabricat, inclusiv măsuri care respectă un anumit design al produselor, şi să adopte măsuri de reducere a periculozității deşeurilor. Programul se poate elabora şi de către o terță persoană[3].

10.3. Evaluarea, monitorizarea şi revizuirea planurilor şi a programelor

68. Planul național de gestionare a deşeurilor şi programul național de prevenire a generării deşeurilor se evaluează cel puțin o dată la 6 ani şi se revizuiesc, după caz, de către autoritatea publică centrală pentru protecția mediului, în baza raportului de monitorizare întocmit de Agenția Națională pentru Protecția Mediului.

Planul național de gestionare a deşeurilor şi programul național de prevenire a generării deşeurilor se monitorizează anual de către Agenția Națională pentru Protecția Mediului.

Planurile județene de gestionare a deşeurilor (PJGD) şi Planul de gestionare a deşeurilor pentru municipiul București (PMGD), respectiv programele județene şi al municipiului București de prevenire a generării deşeurilor, ca parte integrantă din PJGD şi PMGD, se monitorizează anual, se evaluează de către agenția județeană pentru protecția mediului, o dată la 2 ani, şi se revizuiesc, după caz, de către consiliul județean şi Consiliul General al Municipiului București, în baza raportului de monitorizare ori evaluare întocmit de APM[4].

---

[1] Până la data de 12 decembrie 2013.
[2] Conform art. 42 din Legea nr. 211/2011 privind regimul deşeurilor.
[3] Conform art. 43 din Legea nr. 211/2011 privind regimul deşeurilor.
[4] Conform art. 44 din Legea nr. 211/2011 privind regimul deşeurilor.

10.4. Participarea publicului

69. Autoritățile publice teritoriale pentru protecția mediului care elaborează şi promovează planurile de gestionare a deşeurilor şi programele de prevenire a generării deşeurilor afişează pe site-ul propriu planurile şi programele, astfel încât părțile interesate, autoritățile relevante, precum şi publicul să aibă:

a) posibilitatea de a participa la elaborarea lor;

b) acces la acestea, odată elaborate.

Participarea părților interesate, a autorităților relevante şi a publicului la elaborarea planurilor şi programelor promovate se realizează potrivit prevederilor H.G. nr. 1.076/2004 privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri şi programe, cu modificările ulterioare, H.G. nr. 564/2006 privind cadrul de realizare a participării publicului la elaborarea anumitor planuri şi programe în legătură cu mediul, Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată, Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, cu modificările şi completările ulterioare, după caz[1].

11. Cooperarea europeană. Raportări

70. Autoritățile publice **cooperează**, dacă este cazul, cu alte state membre interesate şi cu Comisia Europeană la elaborarea planurilor de gestionare a deşeurilor şi a programelor de prevenire a generării deşeurilor[2].

71. De asemenea, autoritățile publice teritoriale pentru protecția mediului **informează** autoritatea publică centrală pentru protecția mediului cu privire la adoptarea sau revizuirea planurilor şi programelor elaborate la nivel local sau regional.

Nu în ultimul rând, autoritatea publică centrală pentru protecția mediului este obligată să informeze Comisia Europeană cu privire la adoptarea sau modificarea planurilor şi programelor.

La fiecare 3 ani, autoritatea publică centrală pentru protecția mediului informează Comisia Europeană, prin prezentarea unor **rapoarte sectoriale** în format electronic, cu privire la implementarea legislației şi programelor.

Aceste rapoarte conțin informații cu privire la gestionarea uleiurilor uzate şi la progresele înregistrate în punerea în aplicare a programelor de prevenire a generării deşeurilor şi, după caz, informații despre măsurile aplicabile privind responsabilitatea producătorului.

Raportul se transmite Comisiei Europene de către autoritatea publică centrală pentru protecția mediului, în termen de 9 luni de la încheierea perioadei de 3 ani pentru care se întocmeşte[3].

---

[1] Conform art. 46 din Legea nr. 211/2011 privind regimul deşeurilor.

[2] Conform art. 47 din Legea nr. 211/2011 privind regimul deşeurilor.

[3] Conform art. 48 din Legea nr. 211/2011 privind regimul deşeurilor.

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

12. Efectuarea controlului şi antrenarea răspunderii

12.1. Controlul deşeurilor

72. Operatorii economici care efectuează operaţiuni de tratare a deşeurilor, precum şi cei care, cu titlu profesional, asigură colectarea sau transportul deşeurilor, comercianţii, brokerii şi producătorii de deşeuri periculoase fac obiectul unor controale periodice corespunzătoare efectuate de autorităţile competente.

Controalele privind colectarea, reciclarea, valorificarea, tratarea, eliminarea şi transportul deşeurilor se efectuează de către reprezentanţi ai Gărzii Naţionale de Mediu şi au în vedere, în mod deosebit, originea, natura, cantitatea şi destinaţia acestora.

Autorităţile competente pot ţine seama de înregistrările efectuate în baza Schemei comunitare de management de mediu şi audit (EMAS), în special în ceea ce priveşte frecvenţa şi intensitatea controalelor.

În unităţile din sistemul de apărare, ordine publică şi securitate naţională, controlul pentru aplicarea prevederilor legale se realizează de către structurile interne de specialitate din cadrul acestora[1].

73. Producătorii şi deţinătorii de **deşeuri periculoase**, precum şi operatorii economici autorizaţi din punctul de vedere al protecţiei mediului să desfăşoare activităţi de colectare, transport, stocare şi tratare a deşeurilor periculoase sunt obligaţi să colecteze, să transporte şi să stocheze separat diferitele categorii de deşeuri periculoase, în funcţie de proprietăţile fizico-chimice, de compatibilităţi şi de natura substanţelor de stingere care pot fi utilizate pentru fiecare categorie de deşeuri în caz de incendiu, astfel încât să se poată asigura un grad ridicat de protecţie a mediului şi a sănătăţii populaţiei, incluzând asigurarea trasabilităţii de la locul de generare la destinaţia finală.

Controlul privind generarea, colectarea, operaţiunile de transport, stocarea temporară şi tratarea în cazul deşeurilor periculoase se efectuează de către Garda Naţională de Mediu şi are în vedere, în mod deosebit, originea, destinaţia, precum şi măsurile luate de producătorul de deşeuri pentru ambalarea şi etichetarea unor astfel de deşeuri[2].

12.2. Responsabilitatea pentru gestionarea deşeurilor

74. **Producătorul de deşeuri** sau, după caz, orice deţinător de deşeuri are obligaţia de a efectua operaţiunile de tratare a deşeurilor sau de a transfera aceste operaţiuni unui operator economic autorizat care desfăşoară activităţi de tratare a deşeurilor sau unui operator public ori privat de colectare a deşeurilor.

Operatorii economici care efectuează operaţii de colectare şi transport de deşeuri au obligaţia să livreze şi să transporte deşeurile numai la instalaţii autorizate pentru efectuarea operaţiunilor de sortare, tratare, reciclare şi depozitare.

Deţinătorii ori producătorii de deşeuri persoane juridice, comercianţii, precum şi operatorii economici au obligaţia să desemneze o persoană din rândul angajaţilor proprii

[1] Conform art. 60 din Legea nr. 211/2011 privind regimul deşeurilor.
[2] Conform art. 26 din Legea nr. 211/2011 privind regimul deşeurilor.

care să urmărească și să asigure îndeplinirea obligațiilor prevăzute de lege sau să delege această obligație unei terțe persoane. Persoanele astfel desemnate trebuie să fie instruite în domeniul gestiunii deșeurilor, inclusiv a deșeurilor periculoase, ca urmare a absolvirii unor cursuri de specialitate[1].

Producătorul sau deținătorul care transferă deșeuri către una dintre persoanele fizice ori juridice în vederea efectuării unor operațiuni de tratare preliminară operațiunilor de valorificare sau de eliminare completă nu este scutit de responsabilitate pentru buna realizare a operațiunilor de valorificare ori de eliminare completă.

La propunerea autorității publice centrale pentru protecția mediului, prin actul normativ care reglementează categoria de deșeuri se stabilesc condițiile cu privire la responsabilitatea gestionării deșeurilor și cazurile în care producătorului inițial de deșeuri îi revine responsabilitatea pentru întregul lanț al procesului de tratare sau cazurile în care responsabilitatea producătorului și a deținătorului de deșeuri se poate împărți ori delega între factorii implicați în lanțul procesului de tratare.

De asemenea, la propunerea autorității publice centrale pentru protecția mediului, prin actul normativ care reglementează categoria de deșeuri, se stabilește dacă organizarea activităților de gestionare a deșeurilor revine parțial sau în totalitate producătorului produsului din care derivă deșeul respectiv și măsura în care distribuitorul produsului respectiv participă la această responsabilitate.

În cazul în care împărțirea responsabilității privind tratarea deșeurilor implică **transportul deșeurilor peste frontiera României**, acesta se poate realiza numai cu respectarea prevederilor europene referitoare la transferurile de deșeuri. La controlul și supravegherea transporturilor deșeurilor peste frontiera României se iau în considerare perioadele de tranziție prevăzute în Tratatul de aderare a României la Uniunea Europeană, precum și cele prevăzute prin H.G. nr. 788/2007 privind stabilirea unor măsuri pentru aplicarea Regulamentului Parlamentului European și al Consiliului (CE) nr. 1.013/2006 privind transferul de deșeuri, cu modificările și completările ulterioare[2].

12.3. Răspunderea penală

75. Constituie infracțiuni și se pedepsesc cu închisoare de la 3 ani la 5 ani sau cu amendă următoarele fapte:

a) importul de aparate, instalații, echipamente, utilaje, substanțe și produse folosite și uzate, din categoria deșeurilor interzise la import;

b) neluarea sau nerespectarea măsurilor obligatorii în desfășurarea activităților de colectare, tratare, transport, valorificare și eliminare a deșeurilor periculoase;

c) comercializarea, abandonarea și/sau neasigurarea încărcăturii deșeurilor pe durata și pe parcursul tranzitării teritoriului României;

d) refuzul de returnare în țara de origine a deșeurilor introduse în țară în alte scopuri decât cel al eliminării și pentru care s-a dispus măsura returnării de către autoritatea competentă;

[1] Conform art. 22 din Legea nr. 211/2011 privind regimul deșeurilor.
[2] Conform art. 23 din Legea nr. 211/2011 privind regimul deșeurilor.

e) introducerea în ţară a deşeurilor în scopul eliminării şi/sau neutilizarea acestora în scopul pentru care au fost introduse;

f) acceptarea de către operatorii de depozite/incineratoare, în vederea eliminării, a deşeurilor introduse ilegal în ţară şi/sau a deşeurilor introduse în ţară în alte scopuri decât cel al eliminării şi care nu au putut fi utilizate în scopul pentru care au fost introduse.

Tentativa se pedepseşte[1].

12.4. Răspunderea contravenţională

76. Următoarele fapte constituie contravenţie şi se sancţionează după cum urmează[2]:

a) cu amendă de la 1.000 lei la 2.000 lei, pentru persoanele fizice, şi de la 20.000 lei la 40.000 lei, pentru persoanele juridice, încălcarea dispoziţiilor art. 8 alin. (1)[3], (2)[4], (4)[5], art. 13[6], art. 14[7], art. 15 alin. (1) lit. a) şi b)[8], art. 17 alin. (2)[9], art. 19 alin. (2) lit. a), c) şi d)[10],

---

[1] Conform art. 63 din Legea nr. 211/2011 privind regimul deşeurilor.

[2] Prin Legea nr. 211/2011 privind regimul deşeurilor, modificată şi republicată.

[3] „Producătorii şi deţinătorii de deşeuri persoane juridice sunt obligaţi să încadreze fiecare tip de deşeu generat din propria activitate în lista deşeurilor prevăzută la art. 7 alin. (1)".

[4] „În cazul unui tip de deşeu care se încadrează potrivit listei deşeurilor prevăzute la art. 7 alin. (1) sub două coduri diferite în funcţie de posibila prezenţă a unor caracteristici periculoase – codurile marcate cu asterisc, încadrarea ca deşeu nepericulos se realizează de către producătorii şi deţinătorii de astfel de deşeuri numai în baza unei analize a originii, testelor, buletinelor de analiză şi a altor documente relevante".

[5] Producătorii şi deţinătorii de deşeuri persoane juridice sunt obligaţi să efectueze şi să deţină o caracterizare a deşeurilor periculoase generate din propria activitate şi a deşeurilor care pot fi considerate periculoase din cauza originii sau compoziţiei, în scopul determinării posibilităţilor de amestecare, a metodelor de tratare şi eliminare a acestora".

[6] „Producătorii de deşeuri şi deţinătorii de deşeuri au obligaţia valorificării acestora, cu respectarea prevederilor art. 4 alin. (1)-(3) şi art. 20".

[7] „(1) Pentru asigurarea unui grad înalt de valorificare, producătorii de deşeuri şi deţinătorii de deşeuri sunt obligaţi să colecteze separat cel puţin următoarele categorii de deşeuri: hârtie, metal, plastic şi sticlă. (2) Operatorii economici care colectează şi/sau transportă deşeuri au obligaţia de a asigura colectarea separată a acestora şi de a nu le amesteca în timpul transportului".

[8] „Unităţile şi întreprinderile care valorifică deşeurile au următoarele obligaţii:

a) să deţină spaţii special amenajate pentru stocarea deşeurilor în condiţii care să garanteze reducerea riscului pentru sănătatea umană şi deteriorării calităţii mediului;

b) să evite formarea de stocuri de deşeuri care urmează să fie valorificate, precum şi de produse rezultate în urma valorificării care ar putea genera fenomene de poluare a mediului sau care să prezinte riscuri asupra sănătăţii populaţiei. (...)".

[9] „Producătorii de deşeuri şi autorităţile administraţiei publice locale sunt obligaţi să atingă, până la 31 decembrie 2020, un nivel de pregătire pentru reutilizare şi reciclare a deşeurilor cel puţin pentru deşeurile de hârtie, metal, plastic şi sticlă provenind din deşeurile menajere sau, după caz, din alte surse, în măsura în care aceste fluxuri de deşeuri sunt similare deşeurilor care provin din gospodării, de minimum 50% din masa totală".

[10] „Operatorii economici autorizaţi din punctul de vedere al protecţiei mediului pentru activitatea de eliminare a deşeurilor au următoarele obligaţii:a)să asigure eliminarea în totalitate a deşeurilor care le sunt încredinţate; (...) c)să amplaseze şi să amenajeze instalaţia de eliminare a deşeurilor într-un spaţiu şi în condiţii stabilite de autorităţile teritoriale pentru protecţia mediului competente; d)să introducă în instalaţia de eliminare numai deşeurile menţionate în autorizaţia emisă de autorităţile competente şi să respecte tehnologia de eliminare aprobată de acestea".

alin. (3)[1] și (4)[2], art. 22 alin. (1) și (2)[3], art. 26 alin. (1)[4], art. 27 alin. (1)[5], art. 28 alin. (1)[6], art. 32 alin. (1)[7], art. 36 alin. (2)[8];

b) cu amendă de la 15.000 lei la 30.000 lei, nerespectarea art. 22 alin. (3)[9], art. 40 alin. (3)[10] și art. 49 alin. (1), (2), (4) și (5)[11];

c) cu amendă de la 5.000 lei la 15.000 lei, neîndeplinirea obligațiilor și responsabilităților ce le revin autorităților administrației publice locale.

Constatarea contravențiilor și aplicarea amenzilor se realizează, după caz, de comisari și persoane împuternicite din cadrul Gărzii Naționale de Mediu, Gărzilor forestiere, structurilor din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, precum și din cadrul autorităților administrației publice locale și județene, conform atribuțiilor stabilite prin lege.

---

[1] „Abandonarea deșeurilor este interzisă".

[2] „Eliminarea deșeurilor în afara spațiilor autorizate în acest scop este interzisă".

[3] „(1) Producătorul de deșeuri sau, după caz, orice deținător de deșeuri are obligația de a efectua operațiunile de tratare în conformitate cu prevederile art. 4 alin. (1)-(3) și art. 20 sau de a transfera aceste operațiuni unui operator economic autorizat care desfășoară activități de tratare a deșeurilor sau unui operator public ori privat de colectare a deșeurilor în conformitate cu prevederile art. 4 alin. (1)-(3) și art. 20. (2) Operatorii economici care efectuează operații de colectare și transport de deșeuri au obligația să livreze și să transporte deșeurile numai la instalații autorizate pentru efectuarea operațiunilor de sortare, tratare, reciclare și depozitare, cu respectarea prevederilor art. 20".

[4] „Producătorii și deținătorii de deșeuri periculoase, precum și operatorii economici autorizați din punctul de vedere al protecției mediului să desfășoare activități de colectare, transport, stocare și tratare a deșeurilor periculoase sunt obligați să colecteze, să transporte și să stocheze separat diferitele categorii de deșeuri periculoase, în funcție de proprietățile fizico-chimice, de compatibilități și de natura substanțelor de stingere care pot fi utilizate pentru fiecare categorie de deșeuri în caz de incendiu, astfel încât să se poată asigura un grad ridicat de protecție a mediului și a sănătății populației potrivit prevederilor art. 20, incluzând asigurarea trasabilității de la locul de generare la destinația finală, potrivit prevederilor art. 49".

[5] „Producătorii și deținătorii de deșeuri periculoase, inclusiv comercianții și brokerii care pot intra fizic în posesia deșeurilor au obligația să nu amestece diferitele categorii de deșeuri periculoase cu alte categorii de deșeuri periculoase sau cu alte deșeuri, substanțe ori materiale".

[6] „Producătorii și deținătorii de deșeuri sunt obligați să se asigure că pe durata efectuării operațiunilor de colectare, transport și stocare a deșeurilor periculoase, acestea sunt ambalate și etichetate potrivit prevederilor Regulamentului (CE) nr. 1.272/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 decembrie 2008 privind clasificarea, etichetarea și ambalarea substanțelor și a amestecurilor, de modificare și de abrogare a directivelor 67/548/CEE și 1999/45/CE, precum și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1.907/2006".

[7] „Toate unitățile sau întreprinderile care desfășoară activități de tratare a deșeurilor sunt obligate să obțină o autorizație/autorizație integrată de mediu emisă de către autoritățile competente pentru protecția mediului".

[8] „Operatorii economici prevăzuți alin. (1) sunt obligați să se înscrie în registrul ținut de Agenția Națională pentru Protecția Mediului".

[9] „Deținătorii/Producătorii de deșeuri persoane juridice, comercianții, precum și operatorii economici prevăzuți la alin. (2) au obligația să desemneze o persoană din rândul angajaților proprii care să urmărească și să asigure îndeplinirea obligațiilor prevăzute de prezenta lege sau să delege această obligație unei terțe persoane".

[10] Autoritățile publice și operatorii economici au obligația furnizării datelor necesare elaborării planurilor,

[11] „(1) Producătorii de deșeuri nepericuloase, unitățile și întreprinderile prevăzute la art. 32, producătorii de deșeuri periculoase, operatorii economici care sunt autorizați pentru colectarea și transportul deșeurilor periculoase sau care acționează în calitate de comercianți de deșeuri ori brokeri sunt obligați să asigure evidența cronologică a gestiunii deșeurilor pentru fiecare tip de deșeu, precum și a cantității, naturii și originii deșeurilor și, după caz, a destinației, a frecvenței colectării, a mijlocului de transport și a metodei de tratare, respectiv operațiunii de valorificare sau eliminare a deșeurilor, potrivit prevederilor Deciziei Comisiei 2014/955/UE, și să opună la dispoziția autorităților competente de control, la cererea acestora. (2) Producătorii și deținătorii de deșeuri periculoase sunt obligați să dețină buletinele de analiză care caracterizează deșeurile periculoase și să le transmită, la cerere, autorităților competente pentru protecția mediului. (...) (4) Raportarea datelor și informațiilor privind gestionarea deșeurilor se face către autoritatea teritorială pentru protecția mediului, până la 31 martie a anului următor celui de raportare, atât pe suport hârtie, cât și electronic. (5) Agenția pentru protecția mediului păstrează pentru scopuri statistice, cel puțin 5 ani, evidențele prevăzute la alin. (1)".

Constatarea corectitudinii datelor transmise Agenţiei Naţionale pentru Protecţia Mediului şi agenţiilor judeţene pentru protecţia mediului se realizează de către comisari din cadrul Gărzii Naţionale de Mediu.

Constatarea contravenţiilor şi aplicarea amenzilor pentru obiectivele, incintele şi zonele aparţinând structurilor componente ale sistemului de apărare, ordine publică şi securitate naţională se realizează de către personalul specializat din cadrul Gărzii Naţionale de Mediu împreună cu structurile specializate din cadrul Ministerului Apărării Naţionale, Ministerului Afacerilor Interne, Serviciului Român de Informaţii, Serviciului de Informaţii Externe, Serviciului de Protecţie şi Pază şi Serviciului de Telecomunicaţii Speciale.

Contravenientul poate achita pe loc sau în termen de cel mult 48 de ore de la data încheierii procesului-verbal ori, după caz, de la data comunicării acestuia jumătate din minimul amenzii prevăzute de lege, agentul constatator făcând menţiune despre această posibilitate în procesul-verbal de constatare şi sancţionare a contravenţiei.

Împotriva procesului-verbal de constatare a contravenţiei şi de aplicare a sancţiunii se poate face plângere la instanţa competentă, în termen de 15 zile de la data comunicării procesului-verbal de contravenţie[1].

12.5. Răspunderea extinsă a producătorului

77. În vederea prevenirii, reutilizării, reciclării şi a altor tipuri de valorificare a deşeurilor, autoritatea publică centrală pentru protecţia mediului promovează sau, după caz, este chemată să identifice şi să propună măsuri cu caracter legislativ ori nelegislativ prin care producătorul produsului, persoana fizică autorizată sau persoana juridică ce, cu titlu profesional, proiectează, produce, prelucrează, tratează, vinde ori importă produse, este supusă unui **regim de răspundere extinsă a producătorului.**

Aceste măsuri includ, fără a se limita la acestea, următoarele:

- încurajarea proiectării de produse care să aibă un efect redus asupra mediului şi care să genereze o cantitate scăzută de deşeuri în timpul producerii şi al utilizării ulterioare şi asigurarea valorificării şi eliminării produselor care au devenit deşeuri;
- încurajarea producţiei dezvoltării şi comercializării de produse cu utilizări multiple, durabile din punct de vedere tehnic şi care, după ce devin deşeuri, pot fi valorificate şi eliminate corespunzător, în condiţii de siguranţă pentru mediul înconjurător şi sănătatea populaţiei;
- acceptarea produselor returnate şi a deşeurilor rezultate după ce produsele nu mai sunt folosite şi asigurarea gestionării ulterioare a acestora fără a crea prejudicii asupra mediului sau sănătăţii populaţiei, precum şi asumarea răspunderii financiare;
- punerea la dispoziţia publicului a informaţiilor disponibile cu privire la caracterul reutilizabil şi reciclabil al produselor.

În vederea aplicării răspunderii extinse a producătorului se iau în considerare fezabilitatea tehnică şi viabilitatea economică, efectele globale asupra mediului şi sănătăţii populaţiei, precum şi impactul social, cu respectarea necesităţii de a asigura buna funcţionare a pieţei interne[2].

[1] Conform art. 61 alin. (2)-(5) din Legea nr. 211/2011 privind regimul deşeurilor.
[2] Conform art. 12 din Legea nr. 211/2011 privind regimul deşeurilor.

78. Răspunderea extinsă a producătorului[1] (REP), bazată pe principiul „poluatorul plătește", este un concept utilizat în politica de mediu, acționând pentru prevenirea poluării și minimizarea deșeurilor, stimulând producția curată.

REP reprezintă o politică de mediu în care responsabilitatea producătorului unui produs este extinsă până la stadiul post-consum al ciclului de viață al unui produs.

Creșterea responsabilității producătorului prin deplasarea unei părți a responsabiltății de la utilizatorul final, municipalități și alte autorități locale/regionale înapoi către producător are două caracteristici de bază:

- Stimulente pentru producători pentru a încorpora considerațiile de mediu în proiectarea produselor lor.
- Implementarea REP în politica de mediu se referă atât la produs, cât și la deșeu, și poate fi puntea de legătură dintre politicile de gestionare a deșeurilor și politicile de mediu orientate pe produs.

Principiul REP se bazează pe trei mari obiective de mediu:

a) îmbunătățirea „design"-ului produselor;

b) reutilizarea produsului și materialelor de calitate prin colectarea eficientă și reciclare:

- colectare eficientă;
- tratarea produselor colectate în condiții de protecție a mediului;

c) grad înalt de reutilizare a produsului și materialelor de calitate prin refolosire și reciclare.

În concret, într-o primă etapă, Ministerul Mediului, pe baza unor studii de impact va analiza oportunitatea aplicării răspunderii extinse a producătorului pentru următoarele fluxuri de deșeuri: ambalaje și deșeuri de ambalaje, echipamente electrice și electronice (EEE-uri), vehicule scoase din uz, baterii și acumulatori portabili.

În programul Național de Gestionare a Deșeurilor, revizuit pentru perioada 2013-2020, mecanismul extinderii responsabilității producătorului este redat prin schema de mai jos:

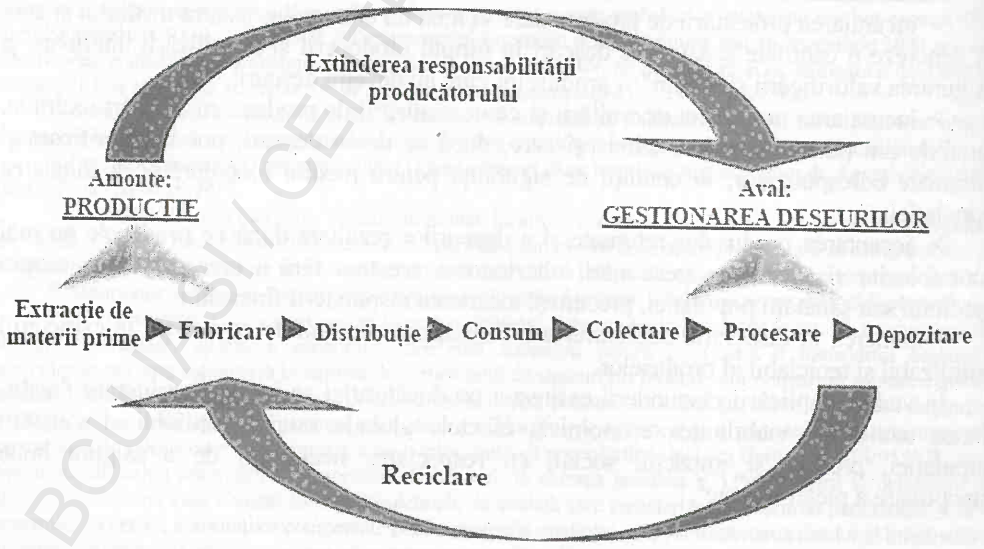

[1] Extended Producer's Responsibility (EPR).

BCU IAȘI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Bibliografie

I. Tratate, cursuri, monografii

L. Avram, *Ecologie aplicată*, Ed. Universității Petrol-Gaze din Ploiești, 2006;

J.P. Barde, *Economie et politique de l'environnement*, Ed. PUF, Paris, 1992;

R. Bischin, *Elemente de dreptul urbanismului în România și Uniunea Europeană. Legislație, doctrină și jurisprudență*, Ed. C.H. Beck, București, 2016;

C. Bîrsan, *Drept civil. Drepturile reale principale în reglementarea noului Cod civil*, ed. a 2-a, revizuită și actualizată, Ed. Hamangiu, București, 2015;

R. Călin, *Politica de mediu*, Ed. Tritonic, București, 2007;

C.F. Costaș, M.Șt. Minea, *Drept fiscal*, Ed. Universul Juridic, București, 2015;

L.M. Crăciunean, *Drept internațional umanitar*, Ed. Hamangiu, București, 2014;

Fr. Deak, *Drept civil. Teoria generală a obligațiilor*, București, 1960;

M. Despaux, *Droit de l`environnement*, Ed. Litec, Paris, 1980;

G. Durac, L. Bouriaud, *Dreptul mediului. Răspunderea juridică pentru daune ecologice*, Ed. Junimea, Iași, 2004;

M. Duțu, A. Duțu, *Dreptul mediului*, ed. a 4-a, Ed. C.H. Beck, București, 2014;

M. Eliescu, *Răspunderea civilă delictuală*, Ed. Academiei, București, 1972;

F. Făiniș, *Dreptul mediului*, Ed. Pinguin Book, București, 2005;

C. Horaicu, *Monitorizarea integrată a mediului*, Ed. Tipo Moldova, Iași, 2009;

A.B. Ilie, *Dreptul mediului*, Ed. C.H. Beck, București, 2017;

C. Jugastru, *Teoria generală a obligațiilor*, Ed. „Astra Museum", Sibiu, 2015;

C. Jugastru, *Prejudiciul. Repere românești în context european*, Ed. Hamangiu, București, 2013;

Al. Kiss, Ch. Beurier, *Droit international de l'environnement*, Ed. Pedone, Paris, 2004;

E. Lupan, *Dreptul mediului*, Ed. Universității Independente „Dimitrie Cantemir", Cluj-Napoca, 1993;

E. Lupan, *Dreptul mediului*, Ed. Lumina Lex, București, 2001;

D. Marinescu, *Tratat de dreptul mediului*, Ed. All Beck, București, 2003;

D. Marinescu, *Tratat de dreptul mediului*, Ed. All Beck, București, 2010;

V. Munteanu, *Calitatea mediului*, Ed. Fundației Universitare „Dunărea de Jos", Galați, 2008;

I. Muraru, S. Tănăsescu ș.a., *Articolul 35. Dreptul la un mediu sănătos*, în „Constituția României. Comentariu pe articole", Ed. C.H. Beck, București, 2008;

A. Năstase, C. Jura, F. Coman, *14 prelegeri de drept internațional public*, Ed. C.H. Beck, București, 2012;

C. Oneț, *Drept financiar public*, Ed. Universul Juridic, București, 2015;

I. Poiană, I. Păcurariu, *Drept procesual penal. Partea generală*, Ed. Universul Juridic, București, 2014;

C. Petică Roman, *Dreptul transporturilor. Contractele de transport*. Colecția Cursuri universitare, Ed. Universul Juridic, București, 2016;

R.M. Petrescu-Mag, *Protecția mediului în contextul dezvoltării durabile. Legislație și instituții*, Ed. Bioflux, Cluj-Napoca, 2011;

L. Pop, *Tratat de drept civil. Obligațiile*, Ed. C.H. Beck, București, 2006;
M. Prieur, *Droit de l'environnement*, Ed. Dalloz, Paris, 1991;
I. Santai, *Drept administrativ și știința administrației*, vol. II, Ed. „Alma Mater", Sibiu, 2011;
B. Selejan-Guțan, *Protecția europeană a drepturilor omului*, ed. a 4-a, Ed. C.H. Beck, 2011;
B. Selejan-Guțan, *Drept constituțional și instituții politice*, vol. 1, ed. a 3-a, Ed. Hamangiu, București, 2015;
B. Selejan-Guțan, L.M. Crăciunean, *Drept internațional public*, Ed. Hamangiu, București, 2008;
V. Soran, M. Șerban, *Bioeconomia – o nouă știință de graniță*, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1998;
C. Stătescu, C. Bîrsan, *Drept civil. Teoria generală a obligațiilor*, Ed. All, București, 1994;
O. Ungureanu, C. Munteanu, *Drept civil. Partea generală*, Ed. Universul Juridic, București, 2013;
D.M. Vesmaș, *Drept administrativ*, Ed. Universității „Lucian Blaga", Sibiu, 2005.

II. Articole și studii de specialitate

C. Cameron, *Caractéristiques positives et faiblesses de la Convention du patrimoine naturel*, Nature et ressources nr. 3/1992;
A. Circa, *Grupul de contracte și relativitatea contractuală*, în Al. Bacaci, O. Ungureanu, *In Honorem. Culegere de studii*, Ed. Universul Juridic, București, 2012;
C. Petică Roman, *Armonizarea legislației românești la cea comunitară în domeniul transportului rutier*, în Caietul științific al ISAR „Paul Negulescu" nr. 9/2007, Ed. Burg;
C. Petică Roman, *Evolution der Gesetzgebung im bereich des Eisenbahnvrkehrs in Rumanien in Hinblich auf die Integration in der Europaische Union*, în volumul „The International Conference – The Acquis Communautaire – a need for the European integration", 2006, Publishing House of Pitești University.

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Cuprins

Abrevieri 5

PARTEA I
ASPECTE GENERALE PRIVIND MEDIUL ŞI PROTECŢIA MEDIULUI

CAPITOLUL I. NOŢIUNI INTRODUCTIVE PRIVIND MEDIUL 7
1. Noţiunea de mediu şi elementele acestuia 7
2. Noţiunea de poluare 9
3. Forme ale poluării 10
4. Cauzele poluării 10

CAPITOLUL II. CONSIDERAŢII GENERALE PRIVIND PROTECŢIA MEDIULUI 12
1. Noţiunea de protecţie a mediului 12
2. Conceptul de dezvoltare durabilă. Orientări la nivel global 12
3. Realităţi şi perspective ale dezvoltării durabile la nivel european 14
4. Instrumente de realizare a protecţiei mediului la nivel naţional 15
4.1. Instrumente strategice 16
4.2. Instrumente statistice 17
4.3. Instrumente juridice 18
4.4. Instrumente administrative 18
4.5. Instrumente manageriale 21
4.6. Instrumente economico-financiare 21
4.7. Instrumente tehnico-ştiinţifice 31

CAPITOLUL III. NOŢIUNI INTRODUCTIVE PRIVIND DREPTUL MEDIULUI 36
1. Definiţia dreptului mediului 36
2. Principiile generale ale dreptului mediului 36
3. Izvoarele dreptului mediului 39
4. Raportul de dreptul mediului 40
4.1. Definiţia raportului de drept al mediului 40
4.2. Caracteristicile raporturilor de dreptul mediului 41
4.3. Elementele raportului de dreptul mediului 41
4.3.1. Subiecţii raportului de dreptul mediului 41
4.3.2. Conţinutul raportului de dreptul mediului 42
4.3.3. Obiectul raportului de dreptul mediului 42
5. Autorităţi publice cu atribuţii în domeniul protecţiei mediului 42
6. Obligaţiile persoanelor fizice şi juridice 49
7. Răspunderea juridică în domeniul protecţiei mediului 50
7.1. Răspunderea penală 51
7.2. Răspunderea contravenţională 53
7.3. Răspunderea civilă 60

PARTEA A II-A
PROTECȚIA JURIDICĂ A MEDIULUI NATURAL

CAPITOLUL I. PROTECȚIA JURIDICĂ A SOLULUI 63
1. Noțiuni introductive privind solurile 63
2. Poluarea și degradarea solurilor 64
3. Cadrul legal instituit în scopul asigurării protecției solului 65
4. Exercitarea proprietății asupra terenurilor 65
5. Administrarea terenurilor în România 66
6. Protecția solului 74
6.1. Protecția cantitativă a solului 75
6.1.1. Folosirea terenurilor pentru producția agricolă și silvică 75
6.1.2. Folosirea temporară sau definitivă a terenurilor în alte scopuri decât pentru producția agricolă și silvică 75
6.1.3. Scoaterea definitivă sau temporară din circuitul agricol a terenurilor agricole din extravilan 76
6.1.4. Schimbarea categoriei de folosință a terenurilor 78
6.2. Protecția și ameliorarea calității solului 79
6.2.1. Lucrările de îmbunătățiri funciare 81
6.2.2. Dreptul de proprietate și de folosință asupra infrastructurii de îmbunătățiri funciare și a terenului 87
7. Organizarea și amenajarea teritoriului agricol 88
8. Obligațiile deținătorilor cu orice titlu de terenuri agricole și silvice 89
9. Răspunderea juridică în materia protecției solurilor 89
9.1. Răspunderea penală 90
9.2. Răspunderea administrativ-contravențională 91
9.3. Răspunderea civilă 95

CAPITOLUL II. PROTECȚIA JURIDICĂ A SUBSOLULUI 96
1. Noțiuni introductive privind subsolul 96
2. Categorii de bogății naturale ale subsolului 96
3. Exercitarea proprietății asupra subsolului și bogățiilor acestuia 97
4. Autorități publice cu atribuții în domeniul protecției subsolului și exploatării raționale a bogățiilor naturale 100
5. Activități de punere în valoare a resurselor naturale ale subsolului 103
6. Proceduri de exploatare 104
6.1. Proceduri de exploatare a resurselor minerale 104
6.2. Proceduri de exploatare a petrolului și gazelor naturale 112
7. Autorizații 118
8. Redevențe de exploatare și alte costuri 119
8.1. În domeniul minier 119
8.2. În domeniul petrolier 122
9. Produse rezultate din exploatările miniere și petroliere 123
10. Regimul sistemului național de transport al petrolului și al conductelor magistrale care asigură transportul și tranzitul petrolului 124

BCU CENTRALA UNIVERSITARĂ LIBRARY

11. Drepturile și obligațiile deținătorilor de licență de exploatare 127
11.1. În domeniul minier 127
11.2. În domeniul petrolier 130
12. Răspunderea juridică în domeniul protecției subsolului și exploatării raționale a resurselor naturale 132
12.1. Răspunderea juridică în domeniul exploatărilor miniere 132
12.2. Răspunderea juridică în domeniul exploatărilor petroliere 132

CAPITOLUL III. PROTECȚIA JURIDICĂ A PĂDURILOR 134
1. Noțiuni introductive privind pădurile 134
2. Administrarea fondului forestier național 137
3. Paza, gestionarea și exploatarea pădurilor 141
3.1. Amenajarea pădurilor 141
3.2. Gestionarea pădurilor 143
3.3. Regenerarea și îngrijirea pădurilor 143
3.4. Asigurarea integrității teritoriului fondului forestier național 144
3.5. Paza și protecția pădurilor 150
3.6. Producția silvică 153
3.7. Exploatarea masei lemnoase 155
3.8. Controlul proveniență și circulației materialelor lemnoase 162
3.8.1. Statutul și conducerea Gărzilor forestiere 163
3.8.2. Organizarea și funcționarea Gărzilor forestiere 164
3.8.3. Funcțiile Gărzilor forestiere 164
3.8.4. Atribuțiile Gărzilor forestiere 166
3.8.5. Personalul Gărzilor forestiere 171
4. Gestionarea durabilă a pădurilor 172
4.1. Principiile care stau la baza gestionării durabile a pădurilor 173
4.2. Politicile publice de dezvoltare durabilă a pădurilor 173
4.3. Modalități de sprijin pentru dezvoltarea durabilă a pădurilor 174
5. Aplicarea regimului silvic 175
5.1. Conținutul noțiunii de regim silvic 175
5.2. Controlul aplicării și respectării regimului silvic 176
6. Răspunderea juridică în domeniul silvic 177
6.1. Răspunderea penală 177
6.2. Răspunderea contravențională 179
6.3. Răspunderea civilă 205

CAPITOLUL IV. PROTECȚIA JURIDICĂ A APELOR 206
1. Noțiuni introductive privind apele 206
2. Clasificarea apelor 208
3. Poluarea apelor și protecția corpurilor de apă împotriva poluării 209
4. Exercitarea proprietății asupra apelor. Regimul exproprierilor și al servituților 213
5. Autorități cu atribuții în domeniul gospodăririi apelor 215
6. Administrarea și gospodărirea apelor 219
6.1. Considerații introductive 219

COPYRIGHT UNIVERSITY LIBRARY

6.2. Gospodărirea apelor. Obligațiile utilizatorilor de apă 220
6.3. Regimul de folosire a albiilor 226
6.4. Administrarea elementelor naturale complementare corpurilor de apă 227
6.5. Activități specifice de administrare și gospodărire a apelor 229
6.5.1. Cunoașterea resurselor de apă 230
6.5.2. Protecția albiilor minore, a malurilor și a lucrărilor de gospodărire a apelor 232
7. Amenajarea bazinelor hidrografice 233
7.1. Planificarea în domeniul managementului și amenajării apelor 233
7.2. Transmiterea informațiilor privitoare la amenajarea apelor 237
7.3. Regimul lucrărilor efectuate pe ape sau în legătură cu apele 238
8. Apărarea împotriva inundațiilor sau a accidentelor la construcțiile hidrotehnice 245
8.1. Organizarea activităților specifice de apărare împotriva inundațiilor 245
8.2. Managementul riscului la inundații 248
9. Participarea publicului la luarea deciziilor privind gospodărirea apelor 251
10. Venituri din exploatarea apelor și cheltuieli pentru buna administrare a apelor 252
11. Controlul activității de gospodărire a apelor 255
12. Răspunderea juridică 256
12.1. Răspunderea penală 256
12.2. Răspunderea contravențională 257
12.3. Răspunderea civilă 261

CAPITOLUL V. PROTECȚIA JURIDICĂ A ATMOSFEREI 262
1. Noțiuni introductive privind atmosfera și poluarea acesteia 262
1.1. Noțiunea de atmosferă 262
1.2. Poluarea atmosferică 262
2. Legislația specială în materia protecției atmosferei 264
3. Supravegherea și gestionarea calității aerului 264
4. Autorități publice cu atribuții în domeniul protecției atmosferei 266
4.1. Categorii de autorități 266
4.2. Atribuții și responsabilități 266
5. Obligațiile titularilor de activități cu impact asupra calității aerului 278
6. Evaluarea calității aerului înconjurător 279
7. Gestionarea calității aerului înconjurător 281
8. Emisiile în atmosferă 285
8.1. Categorii de emisii 285
8.2. Gestionarea emisiilor din atmosferă 285
9. Informarea publicului 287
10. Transmiterea informațiilor și raportarea 288
11. Răspunderea juridică 289
11.1. Răspunderea penală 289
11.2. Răspunderea contravențională 289
11.3. Răspunderea civilă 291

BUCHAREST UNIVERSITY LIBRARY

CAPITOLUL VI. PROTECȚIA JURIDICĂ A FLOREI ȘI FAUNEI TERESTRE ȘI ACVATICE SĂLBATICE. REGIMUL ARIILOR NATURALE PROTEJATE ȘI CONSERVAREA HABITATELOR NATURALE 292
1. Evoluția istorică a concepțiilor privitoare la ariile naturale protejate 292
2. Considerații introductive privind conservarea biodiversității în ariile naturale protejate 293
3. Precizări conceptuale 295
4. Sediul juridic al materiei 299
5. Regimul ariilor naturale protejate 300
5.1. Categorii de arii naturale protejate 300
5.2. Declararea zonelor naturale și instituirea regimului de arie naturală protejată 306
6. Administrarea rețelei naționale de arii naturale protejate 309
7. Conservarea habitatelor naturale și a speciilor sălbatice de floră și faună 319
8. Conservarea altor bunuri ale patrimoniului natural 321
9. Organizarea și exercitarea controlului 325
10. Rezervația Naturală a Biosferei „Delta Dunării" 325
10.1. Evoluția reglementărilor vizând protecția și conservarea Deltei Dunării 326
10.2. Reglementările internaționale privind protecția și conservarea Deltei Dunării 326
10.3. Conceptul de rezervație a biosferei 328
10.4. Administrația Rezervației Biosferei „Delta Dunării" 329
11. Răspunderea juridică 332
11.1. Răspunderea penală 332
11.2. Răspunderea contravențională 333
11.3. Răspunderea civilă 337

PARTEA A III-A
PROTECȚIA JURIDICĂ A MEDIULUI ARTIFICIAL

CAPITOLUL I. PROTECȚIA JURIDICĂ A AȘEZĂRILOR UMANE ȘI ELEMENTE DE URBANIZARE 338
1. Aspecte introductive privind protecția juridică a așezărilor umane 338
1.1. Considerații introductive 338
1.2. Precizări conceptuale și terminologice 339
2. Atribuțiile autorităților publice în domeniul urbanismului și amenajării teritoriului 342
3. Elemente de urbanism și amenajarea teritoriului 349
3.1. Precizări conceptuale privind noțiunile de urbanism și de amenajare a teritoriului 349
3.2. Strategia de dezvoltare teritorială 350
3.3. Documentații de amenajare a teritoriului și de urbanism 352
3.3.1. Documentații de amenajare a teritoriului 352
3.3.2. Documentații de urbanism 353

3.4. Inițierea și finanțarea activităților 359
3.5. Avizarea și aprobarea documentațiilor de amenajare a teritoriului și de urbanism 360
3.6. Participarea populației la activitățile de amenajare a teritoriului și de urbanism 361
3.7. Urmărirea aplicării documentațiilor de amenajare a teritoriului și de urbanism aprobate 362
3.8. Certificatul de urbanism 362
4. Răspunderea juridică 365
4.1. Răspunderea penală 365
4.2. Răspunderea contravențională 365
4.3. Răspunderea civilă 366

CAPITOLUL II. GESTIONAREA SPAȚIILOR VERZI 367
1. Considerații introductive privind gestionarea spațiilor verzi în cadrul așezărilor umane 367
2. Precizări conceptuale 367
3. Administrarea spațiilor verzi 369
4. Întreținerea spațiilor verzi 370
5. Protecția spațiilor verzi 370
6. Evidența spațiilor verzi 371
7. Finanțarea activităților de gestionarea a spațiilor verzi 372
8. Reducerea suprafețelor spațiilor verzi 372
9. Obligațiile autorităților publice și ale persoanelor fizice și juridice pentru buna gestionare a spațiilor verzi 373
10. Răspunderea juridică în domeniul gestionării spațiilor verzi 373
10.1. Răspunderea penală 373
10.2. Răspunderea contravențională 374
10.3. Răspunderea civilă în domeniul gestionării spațiilor verzi 376

CAPITOLUL III. GESTIONAREA ZGOMOTULUI AMBIANT 377
1. Considerații introductive privind gestionarea zgomotului 377
2. Sediul juridic al materiei 378
3. Precizări conceptuale 378
4. Autorități cu atribuții în domeniul evaluării și gestionării zgomotului 380
5. Evaluarea zgomotului 384
6. Gestionarea zgomotului 388
7. Aspecte financiare ale gestionării zgomotului 391
8. Răspunderea juridică 391

CAPITOLUL IV. GESTIONAREA DEȘEURILOR 393
1. Noțiuni generale despre gestionarea deșeurilor 393
2. Categorii de deșeuri 395
3. Alte precizări conceptuale 397
4. Legislație aplicabilă 399

BCU CLUJ CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

4.1. Legislația europeană privind deșeurile 399
4.2. Legislația națională privind deșeurile 400
4.3. Legislația completă în materia deșeurilor structurată pe categorii de deșeuri 402
5. Atribuții și răspunderi ale autorităților competente ale administrației publice centrale și locale 406
6. Principii care stau la baza activității de gestionare a deșeurilor 410
7. Obiectivele activităților de gestionare a deșeurilor 411
8. Regimul general al deșeurilor 413
8.1. Protecția sănătății populației și a mediului 413
8.2. Ierarhizarea deșeurilor 414
8.3. Încetarea statutului de deșeu 414
8.4. Subproduse 415
8.5. Lista deșeurilor 415
8.6. Etichetarea deșeurilor periculoase 417
8.7. Biodeșeurile 417
8.8. Prevenirea și minimizarea generării deșeurilor 418
8.9. Colectarea și transportul deșeurilor 419
8.10. Reciclarea și valorificarea deșeurilor 420
8.11. Tratarea și eliminarea deșeurilor 422
8.12. Interzicerea amestecării deșeurilor periculoase 423
8.13. Principiile autonomiei și proximității 424
8.14. Costurile 424
9. Aspecte procedurale privitoare la gestionarea deșeurilor 425
9.1. Autorizări și înregistrări 425
9.2. Înregistrarea operatorilor 426
9.3. Păstrarea evidenței de către operatori 426
10. Managementul deșeurilor 427
10.1. Planurile de gestionare a deșeurilor 427
10.2. Programe de prevenire a generării deșeurilor 429
10.3. Evaluarea, monitorizarea și revizuirea planurilor și a programelor 429
10.4. Participarea publicului 430
11. Cooperarea europeană. Raportări 430
12. Efectuarea controlului și antrenarea răspunderii 431
12.1. Controlul deșeurilor 431
12.2. Responsabilitatea pentru gestionarea deșeurilor 431
12.3. Răspunderea penală 432
12.4. Răspunderea contravențională 433
12.5. Răspunderea extinsă a producătorului 435

Bibliografie 437

BCU CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Universul Juridic

nihil sine iure

instrument de pregătire profesională

PARTENERIAT — Suntem o comunitate impresionantă – peste **40.000 de membri activi**

ONLINE — **Conținut juridic de calitate disponibil de pe orice dispozitiv:** laptop, mobil sau tabletă

REZULTATE — Puteți accesa informații juridice reale, certificate editorial, necesare activității dvs., în orice moment, sub **semnătura specialiștilor recunoscuți în domeniu**

TRADIȚIE — În **15 ani** am devenit cel mai important actor al pieței editoriale juridice! Peste **2.000 de titluri, 600 de autori, 10 reviste juridice**. Acum și **online!**

ARTICOLE — Peste **7.000 de pagini** de conținut profesional structurat pe **12 secțiuni**, pentru a facilita accesul la conținutul relevant

LEGISLAȚIE — **Modificări legislative, legi promulgate, decizii CCR și ÎCCJ, proiecte de legi**

ALĂTURĂ-TE CELOR 40.000 de profesioniști!
BENEFICIAZĂ de avantajele contului premium: GO PREMIUM!
Testează și convinge-te!

www.universuljuridic.ro

CAMPANIA „ANTIPIRATERIE"

ujmagro

RESPECT PENTRU PROFESORII NOȘTRI!
FACULTATEA DE DREPT FORMEAZĂ JURIȘTI,
NU INFRACTORI!

Parteneri

FACULTATEA DE DREPT

FACULTATEA DE DREPT UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI

FACULTATEA DE DRITU

ULBS Universitatea „Lucian Blaga" din Sibiu FACULTATEA DE DREPT

DREPT

ujmagro
UNIVERSUL JURIDIC MAGAZIN

DIMITRIE ALEXANDRESCO

EXPLICAȚIUNEA TEORETICĂ ȘI PRACTICĂ A DREPTULUI CIVIL ROMÂN

COMANDĂ ÎNTREAGA COLECȚIE DE 14 VOLUME LA UN PREȚ SPECIAL
1.500 lei
www.ujmag.ro

- *Republicare anastatică a primei opere fundamentale dedicate Codului civil român modern*
- *Serie de lux, lucrată manual, destinată pasionaților și colecționarilor*
- *Numerotarea fiecărui exemplar*
- *Seria limitată de seturi puse în circulație nu va depăși 100; în mod excepțional, în primul an vor fi puse în circulație maximum 200 de seturi*
- *Comenzile se vor realiza prin sistemul de precomandă pe ujmag.ro*
- *La achiziționarea setului complet, Editura Universul Juridic oferă cumpărătorilor, ca beneficiu suplimentar, accesul la portalul universuljuridic.ro pentru o perioadă de 6 luni*

www.ujmag.ro

B.C.U. „M. EMINESCU" IAȘI

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Dreptul mediului este o lucrare complexă care oferă celui ce o parcurge o imagine de ansamblu asupra instrumentelor (juridice şi nu numai) de protecţie a mediului, atât din perspectivă sistemică, dar mai ales din perspectiva legislaţiei existente în acest domeniu. Aceasta se întemeiază pe reglementările aflate în vigoare până la data de 1 noiembrie 2017, dar frământările legislative majore ce s-au produs şi se vor mai produce vor obliga autoarea la o a doua ediţie, într-un viitor ce se prefigurează, deja, a fi unul apropiat.

Lucrarea este un excelent instrument de orientare într-o legislaţie extrem de variată, complexă şi stufoasă, aflată în continuă mişcare şi deci greu de monitorizat. Astfel, o simplă parcurgere a cuprinsului îi va permite oricărui cititor să se orienteze rapid şi să identifice aspectele legislative de care este interesat.

Nu în ultimul rând, deşi mulţi consideră că dreptul mediului este un domeniu de nişă, parcurgând lucrarea, vor descoperi interferenţe semnificative cu dreptul constituţional, dar şi cu alte ramuri de drept, cum ar fi dreptul administrativ, dreptul civil, dreptul penal ori dreptul financiar public.

Pentru toate aceste motive, lucrarea se doreşte a fi, în egală măsură, un instrument pus în mâna studenţilor de la specializările Drept, Administraţie Publică, Ingineria Mediului, Ecologie şi Protecţia Mediului, dar şi un mijloc de informare şi documentare util oricărei persoane interesate de acest domeniu extrem de vast şi actual al societăţii contemporane.

UNIVERSUL JURIDIC®

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

ujmagro® UNIVERSUL JURIDIC MAGAZIN
Ai tot DREPTUL să alegi!
www.ujmag.ro

ISBN 978-606-39-0175-1
9 786063 901751